

T.C.
İSTANBUL KÜLTÜR ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ NADİR ESERLER KÜTÜPHANESİ TY393 NUMARALI
ŞİİR MECMUASI: İNCELEME-METİN-MESTAP'A GÖRE TASNİF

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Pelin SÖNMEZ
1102030047

Anabilim Dalı: Türk Dili ve Edebiyatı
Program: Türk Dili ve Edebiyatı
Tez Danışmanı: Prof. Dr. Mehmet Fatih KÖKSAL

OCAK 2023

T.C.
İSTANBUL KÜLTÜR ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

**İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ NADİR ESERLER KÜTÜPHANESİ TY393 NUMARALI
ŞİİR MECMUASI: İNCELEME-METİN-MESTAP'A GÖRE TASNİF**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Pelin SÖNMEZ

1102030047

Anabilim Dalı: Türk Dili ve Edebiyatı

Program: Türk Dili ve Edebiyatı

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Mehmet Fatih KÖKSAL

Jüri Üyeleri: Prof. Dr. Hanife KONCU

Dr. Öğr. Üyesi Yağız YALÇINKAYA

OCAK 2023

ÖZ

İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi TY393 Numaralı Şiir Mecmuası:

İnceleme-Metin-MESTAP'a Göre Tasnif

Pelin SÖNMEZ

Bu çalışma İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi TY393 Numaralı Şiir Mecmuasının transkribe edilerek incelenmesi ve MESTAP'a göre tasnifinden oluşmaktadır.

Mecmū'a kelimesi Arapça toplama anlamına gelen cem' kökünden türemiştir. Mecmualar mürettepleri, içerisinde tertip edilen şiir ve şairleri, bununla birlikte döneminin özellikleri hakkında bize bilgi verir. Mecmualar döneminin bilinmeyen şairlerini ve daha önce hiçbir kaynakta rastlanmayan, gizli kalmış şiirleri gün yüzüne çıkarması sebebiyle edebiyat tarihi açısından oldukça değerli kaynaklardır.

Tezimize konu olan mecmua, XV-XVIII. yüzyıllar arasında yaşamış çeşitli şairlerin şiirlerinden oluşmaktadır. Mecmua içerisinde az sayıda Farsça, Arapça beyit ve şiirler barındırmaktadır. Mecmuadaki şiirlerin tamamı aruz vezni ile yazılmıştır. Şiir ve şair çeşitliliği bakımından oldukça zengin olan mecmua, bu yönüyle döneminin bilinmeyenlerine ışık tutar. Bu da yaptığımız çalışmanın önemini ortaya koyan en değerli özelliktir. Bütün bunların ışığında bu çalışmayla Mecmuaların Sistematik Tasnifi Projesi'ne (MESTAP) katkı sağlamak amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Klasik Türk Edebiyatı, Mecmua, Şiir mecmuaları, MESTAP

ABSTRACT

Istanbul University Rare Books Library Poetry Collection No. TY393: Analysis-Text-Classification According to MESTAP

Author: Pelin SÖNMEZ

This study consists of the transcription and analysis of Istanbul University Rare Artifacts Library No. TY393 Poetry Collection and its classification according to MESTAP. The term "mecmua (collection)" is derived from the Arabic word "cem'" meaning collection. Collections gives us information about its compilers, the poems and poets included, as well as the characteristics of the period. Collections are valuable sources for literary history because they reveal unknown poets and previously unseen hidden poems.

The collection subject of our thesis consists of poems by various poets who lived between the 15th and 18th centuries. The collection contains a small number of Persian, Arabic verses and poems. All of the poems in the collection are written in Aruz verse. The collection, which is rich in poetry and poet diversity, sheds light on the unknown of the period. This is the most valuable feature that highlights the importance of our study. With all these in mind, the aim of this study is to contribute to the Systematic Classification of Collections Project (MESTAP).

Keywords: Classical Turkish Literature, Mecmua (Collection), Poetry Collections, MESTAP

ÖN SÖZ

Şiir mecmuaları, içerisinde çok çeşitli şairleri ve şiir türlerini barındırmaları, divanları olmayan veya henüz gün yüzüne çıkmamış şairlerin şiirlerini ortaya çıkarmaları bakımından önem teşkil eden eserlerdir. Bu eserler, ihtiva ettikleri şiirler sebebiyle edebiyat tarihine katkı sağlamanın yanında, şiirlerin yazılmış olduğu dönemin kültürel, siyasî, sosyal ve tarihî özelliklerini yansıtarak, döneminin edebî zevki hakkında da bize bilgi verir. Biz bu tezde, İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi TY393 Numaralı Şiir Mecmuasını inceledik. 80 varaktan oluşan bu mecmua, XV-XVIII. yüzyıllar arasında yaşamış çeşitli şairlerin şiirlerini içermektedir.

Çalışmamız, giriş bölümü hariç üç ana bölümden oluşmaktadır. Giriş bölümünde mecmualar hakkında genel bir bilgi verilerek tezin amacı ve kapsamından bahsedildi. Ardından mecmuanın önemi ve edebiyat tarihi açısından değerine değinildi. İncelemenin birinci bölümünde, mecmua genel olarak tanıtıldıktan sonra, nüsha tavsifi yapıldı, şekil ve içeriğinden bahsedildi, nüshanın genel özelliklerine değinildi, ardından mecmuada şiirleri bulunan şairlerin listesi verilerek bu şairlerin mecmuadaki şiir sayıları ve yaşadıkları yüzyıllar belirtildi. Mecmuada kullanılan nazım şekilleri verildikten sonra, mecmuada kullanılan aruz kalıpları listelendi. Daha sonra nüshanın imla özelliklerinden bahsedildi. Bu bölümde son olarak, tüm şekil ve içerik özellikleri değerlendirilip, mecmuadan hareketle mürettibin kişiliğine dair bir değerlendirme yapıldı.

Çalışmanın ikinci bölümünü “Metin” oluşturmaktadır. Bu bölümde “metnin kuruluşunda izlenen yol” un açıklanmasından sonra mecmuanın transkripsiyonlu metnine yer verildi. Bu bölümde, yayımlanmış veya tez olarak çalışılmış divanlar üzerinden edisyon kritik de yapıldı. Çalışmanın üçüncü bölümünde ise, Mecmuaların Sistematik Tasnifi Projesi (MESTAP) doğrultusunda hazırlanan bir tabloya yer verildi.

Bu çalışmanın her aşamasında yardımlarını, desteğini ve ilgisini esirgemeyen kıymetli hocam ve tez danışmanım Prof. Dr. Mehmet Fatih KÖKSAL’a, tezimdeki Arapça ibarelerin çevrilmesinde yardımlarını esirgemeyen Semahat HİLMY’e ve her zaman yanımda olup desteğini ve dualarını aldığım aileme sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Pelin SÖNMEZ

İstanbul, 2023

KISALTMALAR LİSTESİ

bk. :	bakınız
C. :	cilt
D. :	Dîvân
ed. :	Editör
E.T. :	Erişim Tarihi
haz. :	hazırlayan
M. :	Mecmua
N.:	Nüsha
MESTAP :	Mecmuaların Sistematik Tasnifi Projesi
s. :	sayfa
S.:	Sayı
t.y.:	tarih yok
TDV. :	Türkiye Diyanet Vakfı

TABLO LİSTESİ

Tablo 1: Mecmuada bulunan şairler, bu şairlerin şiir sayıları ve yaşadıkları yüzyıllar

Tablo 2: Mecmuada bulunan nazım şekilleri ve sayıları

Tablo 3: Mecmuada kullanılan aruz kalıpları

GRAFİK LİSTESİ

Grafik 1: Mecmuada şiiri bulunan şairlerin şiir sayılarına göre dağılımı

Grafik 2: Mecmuadaki nazım şekillerinin kullanım sıklığı

Grafik 3: Mecmuada kullanılan aruz kalıplarının yüzdelik dilimleri

İÇİNDEKİLER

ÖZ	i
ABSTRACT	ii
ÖN SÖZ	iii
KISALTMALAR LİSTESİ	iv
TABLO LİSTESİ	v
GRAFİK LİSTESİ	v
GİRİŞ: ŞİİR MECMUALARI	1
Mecmuaların Tasnifi	1
Mecmuaların Önemi ve Edebiyat Tarihine Katkıları.....	3
1. MECMUANIN TANITIMI	4
1.1. Nüsha Tavsifi	4
1.2. Mecmuanın Genel Özellikleri	4
1.3.Mecmuada Şiiri Bulunan Şairler.....	5
1.4.Mecmuada Kullanılan Nazım Şekilleri.....	19
1.5. Mecmuada Kullanılan Aruz Kalıpları.....	21
1.6.Nüşanın İmla Hususiyetleri.....	22
1.7. Mecmuadan Hareketle Mürettibin Kişiliğine Dair Değerlendirme	24
2.METİN	26
2.1.Metnin Kuruluşunda İzlenen Yol.....	26
2.2. Transkripsiyonlu Metin.....	28
3.MECMUANIN MESTAP'A GÖRE TASNİFİ	257
SONUÇ	302
KAYNAKÇA	305
A.METİN NEŞRİNDE KULLANILAN DİVANLAR	305
B.DİĞER KAYNAKLAR	308
C. İNTERNET KAYNAKLARI	310
TIPKIBASIM	313

GİRİŞ: ŞİİR MECMUALARI

İslamiyet öncesi Arap edebiyatında ortaya çıkmış olan mecmua İslamiyet'ten sonra Peygamber efendimizin hadislerini not etmek ihtiyacıyla meydana getirilmiştir. Bizim edebiyatımızda ise mecmuanın ilk olarak ne zaman ortaya çıktığı bilinmemekle birlikte XV. yy.'dan sonra görülmeye başlandığı bilinmektedir. Çeşitli tür ve şairleri ihtiva etmesi ve mürettibinin zevki, tarzı ve üslubu ile hazırlanmış olmaları mecmuaları kendi özelinde değerlendirmek gerekliliğini ortaya koyar (Uzun, s.265-268).

Her mecmua içerisinde gizli hazineler barındırır. Özellikle şiir mecmuaları çeşitli şairlerin şiirlerinin yanında, derkenarlarda yahut boş sayfalarda çeşitli dualar, tılsımlar, ilaç ve yemek tarifleri, ölüm tarihleri, çeşitli mektup suretleri gibi başka hiçbir yerde bulamayacağımız, kültürümüzün ve millî değerlerimizin kodlarını taşır. Bu türden notların bulunduğu şiir mecmuaları kütüphane kataloglarında “Mecmû'a-i eş'âr ve fevâid” adıyla kayıtlı olabilir (Köksal, 2017b: s.135).

Mecmua Nedir?

Arapça cem' kökünden türeyen mecmua kelimesinin sözlük anlamı “toplanmış, bir araya getirilmiş” şeklindedir. Mecmuanın kütüphanecilik literatüründe karşılığı “derleme” dir. Klasik Türk Edebiyatı sahasında mecmuayı, “farklı kişilere ait metinlerin/metin parçalarının bir araya getirildiği eserler bütünü” olarak tarif etmek mümkündür (Köksal, 2017b: s.133).

Mecmuaların Tasnifi

Mecmualar, genelde bir veya daha fazla yazar yahut şaire ait çeşitli şekil ve hacimlerdeki dinî, din dışı nesir ya da şiirlerden oluşan derleme kitaplardır. Mecmua türlerini edebiyatla ilgili mecmualar ve edebiyatla ilgisi olmayan mecmualar olarak iki başlıkta incelemek uygundur. Edebiyatla ilgisi olmayan mecmualar; havas mecmuaları, tıp mecmuaları, dini mecmualar, müzikle ilgili mecmualar, fevâid mecmuaları, hutbe mecmuaları, mektup mecmuaları, söz, deyiş mecmuaları vb. alanda tertip edilmiş mecmualardır. Edebî Mecmuaları ise manzum ve mensur mecmualar olarak iki başlığa ayırmalıyız. (Uzun, s. 265).

Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi'nin “mecmua” maddesinde Günay Kut, mecmuaları şu şekilde sınıflara ayırır:

- 1- Nazire mecmuaları
- 2- Seçme şiir mecmuaları (mecmua-i eş'ar, mecmua-i devavin)
- 3- Aynı konu ile ilgili eserlerin bir araya gelmesi ile oluşan mecmualar (Mecmua-i edviye, mecmua-i ed'iyeye, mecmua-i tevârih, mecmua-i muammeyat, mecmua-i münşeât, mecmuatü'r-resâil gibi)
- 4- Karışık mecmualar (Bu tür mecmualar nazım-nesir karışık olabilir. Ayrıca Arapça, Türkçe ve Farsça gibi farklı dillerde de yazılmış olabilir)
- 5- Tanınmış kişilerce veya derleyeni belli kişilerce hazırlanmış mecmualar (Kut, s.170).

Çalışmamızın konusunu şiir mecmuaları teşkil ettiğinden bu hususta daha fazla bilgi vermeyi uygun görüyoruz. Şiir mecmuaları eski / yazma eser kütüphanelerimizde sayı itibarıyla en çok bulunan eser türleri arasında yer alır. Herhangi bir nazım şekli ve türü birliği şartı olmaksızın, manzum metinlerden oluşmuş toplama eserlere şiir mecmuası denmektedir. Belirli nazım şekilleri veya türlerinden şiirlerle oluşan mecmualar da vardır. Şiir mecmualarını alt başlıklar altında incelersek: Gazel mecmuaları (mecmû'a-i gazeliyât), kaside mecmuaları (mecmû'atü'l-kasâ'id), nazire mecmuaları (mecmû'atü'n-nezâ'ir), naat mecmuaları (mecmû'atü'n-nu'ût), rubâ'î mecmuaları (mecmû'ai rubâ'iyât), terkîb-i bend mecmuaları (mecmû'a-i terkîb-i bend), tercî-i bend mecmuaları (mecmû'a-i tercî-i bend), sadece müstakil beyitler bulunan mecmualar (mecmû'a-i ebyât), olduğu gibi birden fazla şairin divanlarını barındıran mecmualar (mecmû'atü'd-devâvîn) da vardır. Derleyeni belli olup, derleyicisinin adı ile anılan mecmuaların (Pervâne Bey Mecmû'ası, Münşe'ât-ı Ferîdûn, vb) yanında derleyeni belli olmayan mecmualarda sayıca fazladır. Çalışmamızın konusunu teşkil eden, İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi'nde “TY393” numarasıyla kayıtlı şiir mecmuası da derleyeni belli olmayan mecmualara bir örnek olarak gösterilebilir (Köksal, 2017b: 135).

Düzenli tertip edilmiş mecmuaların yanında, düzensiz ve özensiz tertip edilmiş mecmuaları da göstermek mümkündür. Bununla birlikte mecmuaların divanlar gibi belli bir düzenle ve katı kurallarla oluşturulmadıklarını söylemeliyiz. Mecmuaların katı kurallara bağlı olmaksızın oluşturulmuş olması onların kültürel anlamda birçok farklı bilgi ve materyal ile dolu olarak karşımıza çıkmasını sağlar. Bu sayede

mecmualar ihtiva ettikleri çok yönlü bilgi ile birçok alanla ilgili bize bilgi verir: Mecmualarda düzensiz olarak yer alan; ilaç tarifleri, yemek ve tatlı tarifleri, rüya tabirleri, padişahların cülus tarihleri, fallar, gizli ilimler, dualar, musiki bilgileri, gibi şiir dışı malzemeler bu çok yönlü içeriğin ve kültürün bir parçasıdır (Köksal, 2017b: 135).

Mecmuaların Önemi ve Edebiyat Tarihine Katkıları

Türk edebiyatı tarihi açısından önemli kaynaklar arasında olan şiir mecmuaları sayesinde edebiyat tarihi hakkında birçok bilgi elde ederek, yapılan hataları düzeltip eksik bilgileri tamamlayabilmek mümkündür. Bu yönüyle mecmualar Türk edebiyatı tarihi hakkında bize açılmamış kapılar aralayarak yeni verilere erişmemizi sağlayacak kaynaklar arasındadır.

Mecmuaların derleme tarihi net olarak bilinmese de metnin içeriği bize yaklaşık bir tarih verecektir. Bu sayede dönemin şiir zevkini, dönemin beğenilen ve rağbet gören şairlerini mecmualardan öğrenmemiz mümkündür.

Bunun yanında mecmualarda divan tertip etmemiş, ismi pek duyulmamış şairlere rastlamak ve bu şairlerin şiir zevki hakkında bilgi edinmemiz de mümkündür. Tezkirelerde ve diğer kaynaklarda rastlanmayan şairler hakkında da mecmualar yardımıyla bilgi edinmekteyiz.

Ayrıca mecmualar divanı yayımlanmış şairlerin, divanında yer almayan şiirlerini keşfetmemiz ve bu şiirlerin farklı şekillerine (fazla veya eksik beyitler, nüsha farklılıkları vb.) rastlamamız açısından oldukça kıymetli bir kaynaktır.

Mecmualardan şairlerin hayatları ile ilgili önemli bilgilere de rastlamak mümkündür. Bu şairlerin ölüm tarihleri yahut mecmualara düşülmüş şairler hakkında araştırmacılar için daha kıymetli bilgi notları şeklinde olabilir.

Tüm bu yönleri ile özellikle şiir mecmuaları ve nazire mecmualarının, Türk şiirinin geçirdiği değişim ve gelişimleri bize yansıtması açısından önemi küçümsenemez (Köksal, 2017b: 139).

1. MECMUANIN TANITIMI

1.1. Nüsha Tavsifi

İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi Yazma Eserler Bölümünde TY393 Numaralı “Mecmû‘a-i Eş‘âr” ismiyle kayıtlı 80 varaklık nüsha, koyu kahverengi meşin ciltte, aharlı, sarı kağıtlara nesih hattı ile, iki sayfa hariç (10a,11a), üç sütun üzerine yazılmıştır. Sayfalardaki satır sayısı muhteliftir. Mecmuanın mürettibi ve tertip tarihi kesin olarak bilinmemekle beraber, içerisinde bulunan şairlerin yaşadığı dönemler itibari ile, eserin XVIII. yy. da tamamlandığı düşünülmektedir.

Baş:

“Ey ki zatuñ ‘alem-efrâz-ı eķālīm-i kerem

V‘ey ki şab‘uñ sebak-āmüz-ı dilistân-ı himem”

Son:

“Bañā yā Rab niķün ol māh baķar (...)

Süzer çeşmin nezâketle gicer metā ne (...).’

1.2. Mecmuanın Genel Özellikleri

Mecmuamızda tespit edilen şair sayısı 124, şiir sayısı ise 475’ dir. Bu şiirlerden 91 adedinin kime ait olduğu tespit edilememiştir. Şairi belli olmayan şiirler genellikle, rubâ’î, kıt’a, müfred vb. şeklinde şiirlerdir. Mecmuada en çok şiiri bulunan şair Nâbî (49) olarak karşımıza çıkar. Onu Bâkî (46) ve Âgâh (22) takip eder. Mecmuadaki şiirlerin genelinde başlık yerine, şairin mahlası yer alır; bazı şiirlerde ise muhammes, müseddes, mesemmen, muaşşer, müstezad, rubâ’î, kaside gibi başlıklar şairleriyle birlikte verilmiştir. Mecmuadaki şiirlerin tamamı aruz vezni ile yazılmıştır.

Mecmuada en çok kullanılan nazım şekli gazeldir. Bunun yanında mecmuadaki sayıları çoktan aza doğru olacak şekilde matla‘, müfred, nazm, murabba, muhammes, kaside, müseddes ve tahmis nazım şekillerine mecmuada yer verildiği görülmüştür.

Mecmua 80 varaktan oluşmaktadır. Bu varakların tamamında aynı tonda sarı aharlı kâğıt kullanıldığı görülmüştür. Metnin tamamında siyah mürekkeple nesih hattı kullanılmış, ancak birkaç sayfanın kenarında talik hatla yazılmış şiirlerin bulunduğu

görülmüştür. Yazı farklılığı söz konusu şiirlerin daha sonradan başka bir kişi tarafından mecmuaya eklendiğini düşündürmektedir.

1.3.Mecmuada Şiiri Bulunan Şairler

Mecmuada XV. Yüzyıl ile XVIII. yüzyıllar arasında yaşamış 124 şair tespit edilmiştir. Mecmuada şiirleri yer alan şairler, bu şairlerin şiir sayıları ve yaşadıkları yüzyıllar aşağıdaki tabloda belirtilmiştir:

Mahlas	Şiir Sayısı	Yüzyıl
Âgâh	22	17. yy.
Ahmed (Paşa)	3	15. yy.
Ahmed (Sultan)	1	17. yy.
‘Aklî	3	-
Âlî	1	-
‘Âlî	5	15. yy.
‘Arifî	1	-
‘Aziz Çelebi	1	16. yy.
Bahârî	1	16. yy.
Bâkî	46	16. yy.
Cevrî	1	17. yy.
Cihânî	2	15. yy.
Civânî	8	16. yy.
Dânişî	2	16. yy.
Dürrî	1	-
Emrî	6	16. yy.
Emîrî	6	-
Fahrî	1	-
Fehîm	12	17. yy.
Ferruhî	1	-
Fethî	1	-
Fevrî	1	-
Firâkî	1	-
Fuzûlî	8	16. yy.

Gedâ'î	1	-
Gümânî	1	17. yy.
Habîbî	1	15. yy.
Hâdî	2	17. yy.
Hâletî	1	-
Hâlis	1	17. yy.
Hamdî	3	-
Hâmî	2	18. yy.
Hasîrî	1	16. yy.
Hattî	1	-
Hayâlî	12	16. yy.
Haydar	2	-
Haylî	1	-
Hayretî	1	16. yy.
Husrev	2	-
Hüseyin	1	-
Hüsrevî	1	-
İlmî	1	-
İmirzâ	1	-
İsmetî	1	17. yy.
İzzet	2	-
Kadıazâde	1	-
Kemâlpâşazâde	2	16. yy.
Kerîmî	1	-
Kabûlî	1	16. yy.
Kadrî	1	-
Lebîb	3	18. yy.
Makâlî	4	-
Mecdî	1	-
Mecnûnî	1	-
Memnûnî	1	-
Meşâmî	1	16. yy.
Mezâkî	1	17. yy.

Misâlî	3	16. yy.
Muhteşem	1	17. yy.
Mustafâ	1	-
Nâbî	49	17.yy.
Nâ'îlî	6	17. yy.
Nâmî	1	-
Necâtî	1	15.yy.
Nevâî	1	15. yy.
Nev'î	5	16. yy.
Nihânî	1	-
Nücûmî	1	16. yy.
'Osman	1	-
'Ömer	1	-
Pîrî	1	-
Râgıb	1	17. yy.
Râsih	1	-
Râmî	2	-
Re'fet	1	-
Resmî	1	15. yy.
Revânî	1	16. yy.
Rıfkî	1	-
Risâî	1	-
Riyâzî	1	-
Rûhî	11	16. yy.
Rûmî	2	15. yy.
Rûsûhî	1	-
Sâbit	1	17. yy.
Sabrî	21	17. yy.
Sâfî	2	-
Sâ'î	1	16. yy.
Sa'id	1	-
Sayf	1	-
Sebzî	1	16. yy.

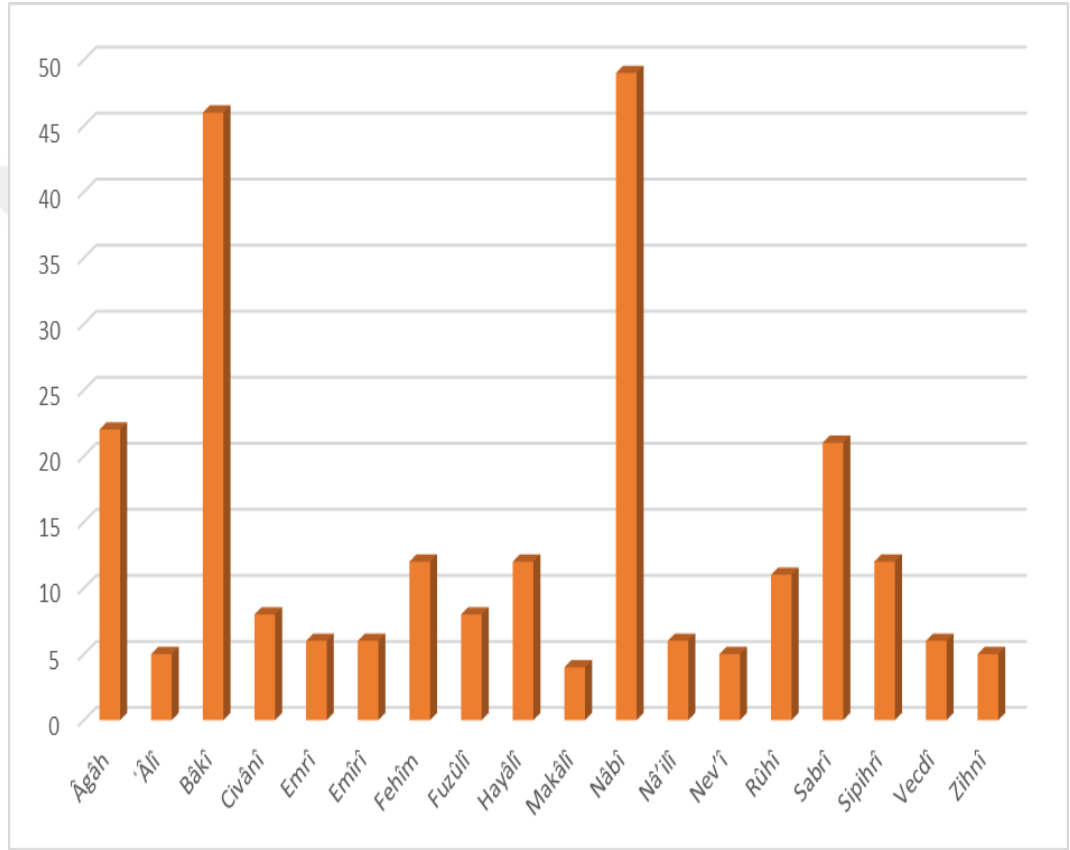
Sehmî	1	-
Sırrî	1	-
Sipihrî	12	17. yy.
Sinân	1	-
Süheyli	1	16. yy.
Süleymân (Sultan)	1	16. yy.
Süleymân	1	-
Sünnî	1	16. yy.
Sürûrî	1	16. yy.
Şem'î	1	16. yy.
Şeref	1	17. yy.
Şermî	1	-
Şevkî	1	15. yy.
Şöhretî	1	16. yy.
Tâ'ib	2	17. yy.
Tıflî	1	17. yy.
Tıgî	2	-
Tıybî	3	17. yy.
‘Ubeydî	2	16. yy.
‘Ulvi	3	-
Ümidî	3	16. yy.
Ünsî	1	-
Vahdetî	1	-
Vecdî	6	17. yy.
Vehbî	1	-
Verdî	1	17. yy.
Veysî	1	17. yy.
Yahyâ (Şeyhülislam)	3	17. yy.
Yahyâ (Taşlıcalı)	2	16. yy.
Yahyâ	1	-
Zâtî	1	-
Zekeriya Efendi	1	17. yy.
Zeyneb	1	15. yy.

Zihnî	5	-
-------	---	---

Tablo 1: Mecmuada bulunan şairler, bu şairlerin şiir sayıları ve yaşadıkları yüzyıllar.

Mecmuada bu şiirlerden ayrı olarak 91 adet de sahibi tespit edilememiş şiir bulunmaktadır.

Mecmuada en fazla şiiri bulunan şairlerin, mecmuadaki şiir sayılarına göre dağılımı aşağıdaki grafikte verilmiştir.

Grafik 1: Mecmuada en çok şiiri bulunan şairlerin şiir sayılarına göre dağılımı

Şairlerin biyografilerini verirken, bir katkı sunmadığımız ve özgün bir tespitimiz olmadığı için Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü'ne atıf yapmakla yetindik.

Âgâh: Şairin biyografisi için bk.¹

¹ <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/agah-haci-hafiz-mehmed-bulak> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

Ahmed (Paşa): Şairin biyografisi için bk.²

Ahmed (Sultan): Şairin biyografisi için bk.³

‘**Aklî:** Edebiyatımızda bu dönem içinde yaşamış, aynı mahlasta dört şair bulunmaktadır. Mecmuadaki Aklî’nin hangisi olduğunu tespit edemedik.

‘**Âlî:** Edebiyatımızda bu dönem içinde yaşamış, aynı mahlasta birden fazla şair bulunmaktadır. Mecmuadaki Âlî’nin hangisi olduğunu tespit edemedik.

‘**Âlî:** Şairin biyografisi için bk.⁴

‘**Arifî:** Edebiyatımızda bu dönem içinde yaşamış, aynı mahlasta on bir şair bulunmaktadır. Mecmuadaki ‘Arifî’nin hangisi olduğunu tespit edemedik.

‘**Aziz Çelebi:** Şairin biyografisi için bk.⁵

Bahârî: Şairin biyografisi için bk.⁶

Bâkî: Şairin biyografisi için bk.⁷

Cevrî: Şairin biyografisi için bk.⁸

Cihânî: Şairin biyografisi için bk.⁹

Civânî: Şairin biyografisi için bk.¹⁰

Dânişî: Şairin biyografisi için bk.¹¹

² <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/ahmed-veliyuddinzade-ahmed-pasa> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

³ <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/ii-ahmed> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

⁴ <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/ali-cesmi-gelibolulu-mustafa> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

⁵ <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/aziz-abdulaziz-bin-hoca-sadeddin> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

⁶ <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/bahari> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

⁷ <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/baki> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

⁸ <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/cevri-ibrahim-celebi> (E. T.: 2023, 5 Ocak).

⁹ <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/cihani> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

¹⁰ <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/civani> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

¹¹ <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/suleymanegizade-suleymanbegzade> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

Dürri: Şairin biyografisi için bk.¹²

Emri: Şairin biyografisi için bk.¹³

Emîrî: Edebiyatımızda bu dönem içinde yaşamış, aynı mahlasta dört şair bulunmaktadır. Mecmuadaki Emîrî'nin hangisi olduğunu tespit edemedik.

Fahrî: Edebiyatımızda bu dönem içinde yaşamış, aynı mahlasta altı şair bulunmaktadır. Mecmuadaki Fahrî'nin hangisi olduğunu tespit edemedik.

Fehîm: Şairin biyografisi için bk.¹⁴

Ferruhî: Edebiyatımızda bu dönem içinde yaşamış, aynı mahlasta üç şair bulunmaktadır. Mecmuadaki Ferruhî'nin hangisi olduğunu tespit edemedik.

Fethî: Edebiyatımızda bu dönem içinde yaşamış, aynı mahlasta üç şair bulunmaktadır. Mecmuadaki Fethî'nin hangisi olduğunu tespit edemedik.

Fevrî: Edebiyatımızda bu dönem içinde yaşamış, aynı mahlasta iki şair bulunmaktadır. Mecmuadaki Fevrî'nin hangisi olduğunu tespit edemedik.

Firâkî: Edebiyatımızda bu dönem içinde yaşamış, aynı mahlasta iki şair bulunmaktadır. Mecmuadaki Firâkî'nin hangisi olduğunu tespit edemedik.

Fuzûlî: Şairin biyografisi için bk.¹⁵

Gedâ'î: Edebiyatımızda bu dönem içinde yaşamış, aynı mahlasta üç şair bulunmaktadır. Mecmuadaki Gedâ'î'nin hangisi olduğunu tespit edemedik.

Gümânî: Şairin biyografisi için bk.¹⁶

Habîbî: Şairin biyografisi için bk.¹⁷

¹² <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/durrii-yekcesm-vafi-ahmed> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

¹³ <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/emri-emrullah> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

¹⁴ <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/fehimi-kadim> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

¹⁵ <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/fuzuli-mdbir> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

¹⁶ <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/gumani> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

¹⁷ <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/habibi-acem-habibi-habibii-azerbaycani> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

Hâdî: Şairin biyografisi için bk.¹⁸

Hâletî: Edebiyatımızda bu dönem içinde yaşamış, aynı mahlasta dört şair bulunmaktadır. Mecmuadaki Hâletî'nin hangisi olduğunu tespit edemedik.

Hâlis: Şairin biyografisi için bk.¹⁹

Hamdî: Edebiyatımızda bu dönem içinde yaşamış, aynı mahlasta on üç şair bulunmaktadır. Mecmuadaki Hamdî'nin hangisi olduğunu tespit edemedik.

Hâmî: Şairin biyografisi için bk.²⁰

Hasîrî: Şairin biyografisi için bk.²¹

Hattî: Edebiyatımızda bu dönem içinde yaşamış, aynı mahlasta iki şair bulunmaktadır. Mecmuadaki Hattî'nin hangisi olduğunu tespit edemedik.

Hayâlî: Şairin biyografisi için bk.²²

Haydar: Edebiyatımızda bu dönem içinde yaşamış, aynı mahlasta üç şair bulunmaktadır. Mecmuadaki Haydar'ın hangisi olduğunu tespit edemedik.

Haylî: Edebiyatımızda bu dönem içinde yaşamış, aynı mahlasta iki şair bulunmaktadır. Mecmuadaki Haylî'nin hangisi olduğunu tespit edemedik.

Hayretî: Şairin biyografisi için bk.²³

Hüsrev: Edebiyatımızda bu dönem içinde yaşamış, aynı mahlasta üç şair bulunmaktadır. Mecmuadaki Hüsrev'in hangisi olduğunu tespit edemedik.

Hüseyin: Edebiyatımızda bu dönem içinde yaşamış, aynı mahlasta sekiz şair bulunmaktadır. Mecmuadaki Hüseyin'in hangisi olduğunu tespit edemedik.

¹⁸ <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/hadi-memezade-hadi-ahmed-celebi> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

¹⁹ <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/halis-mehmed-halis-efendi> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

²⁰ <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/hami-ahmed> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

²¹ <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/hasiri-hasiri-efendi> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

²² <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/hayali-bey-hayali-mehmed-hayali> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

²³ <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/hayreti> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

Hüsrevî: Edebiyatımızda bu dönem içinde yaşamış, aynı mahlasta üç şair bulunmaktadır. Mecmuadaki Hüsrevî'nin hangisi olduğunu tespit edemedik.

İlmî: Edebiyatımızda bu dönem içinde yaşamış, aynı mahlasta sekiz şair bulunmaktadır. Mecmuadaki 'İlmî'nin hangisi olduğunu tespit edemedik.

İmirzâ: Bu şair hakkında kaynaklarda herhangi bir bilgiye rastlanmamıştır.

İsmetî: Şairin biyografisi için bk.²⁴

İzzet: Edebiyatımızda bu dönem içinde yaşamış, aynı mahlasta dört şair bulunmaktadır. Mecmuadaki 'İzzet'in hangisi olduğunu tespit edemedik.

Kadıızâde: Edebiyatımızda bu dönem içinde yaşamış, aynı mahlasta birden çok şair bulunmaktadır. Mecmuadaki Kadıızâde'nin hangisi olduğunu tespit edemedik.

Kemâlpâşazâde: Şairin biyografisi için bk.²⁵

Kerîmî: Edebiyatımızda bu dönem içinde yaşamış, aynı mahlasta üç şair bulunmaktadır. Mecmuadaki Kerîmî'nin hangisi olduğunu tespit edemedik.

Kabûlî: Şairin biyografisi için bk.²⁶

Kadrî: Edebiyatımızda bu dönem içinde yaşamış, aynı mahlasta on şair bulunmaktadır. Mecmuadaki Kadrî'nin hangisi olduğunu tespit edemedik.

Lebîb: Şairin biyografisi için bk.²⁷

Makâlî: Edebiyatımızda bu dönem içinde yaşamış, aynı mahlasta iki şair bulunmaktadır. Mecmuadaki Makâlî'nin hangisi olduğunu tespit edemedik.

Mecdî: Edebiyatımızda bu dönem içinde yaşamış, aynı mahlasta iki şair bulunmaktadır. Mecmuadaki Mecdî'nin hangisi olduğunu tespit edemedik.

Mecnûnî: Edebiyatımızda bu dönem içinde yaşamış, aynı mahlasta iki şair bulunmaktadır. Mecmuadaki Mecnûnî'nin hangisi olduğunu tespit edemedik.

²⁴ <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/ismet-mehmed-ismet-celebi-mdbir> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

²⁵ <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/ibn-kemal> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

²⁶ <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/kabuli-gedizli> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

²⁷ <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/lebib-huseyin-abdulgafur> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

Memnûnî: Bu şair hakkında kaynaklarda herhangi bir bilgiye rastlanmamıştır.

Meşâmî: Şairin biyografisi için bk.²⁸

Mezâkî: Şairin biyografisi için bk.²⁹

Misâlî: Şairin biyografisi için bk.³⁰

Muhteşem: Şairin biyografisi için bk.³¹

Mustafâ: Edebiyatımızda bu dönem içinde yaşamış, aynı mahlasta on altı şair bulunmaktadır. Mecmuadaki Mustafâ'nın hangisi olduğunu tespit edemedik.

Nâbî: Şairin biyografisi için bk.³²

Nâ'îlî: Şairin biyografisi için bk.³³

Nâmî: Edebiyatımızda bu dönem içinde yaşamış, aynı mahlasta altı şair bulunmaktadır. Mecmuadaki Nâmî'nin hangisi olduğunu tespit edemedik.

Necâtî: Şairin biyografisi için bk.³⁴

Nevâî: Şairin biyografisi için bk.³⁵

Nev'î: Şairin biyografisi için bk.³⁶

Nihânî: Edebiyatımızda bu dönem içinde yaşamış, aynı mahlasta sekiz şair bulunmaktadır. Mecmuadaki Nihânî'nin hangisi olduğunu tespit edemedik.

Nücûmî: Şairin biyografisi için bk.³⁷

'Osman: Edebiyatımızda bu dönem içinde yaşamış, aynı mahlasta üç şair bulunmaktadır. Mecmuadaki 'Osman'ın hangisi olduğunu tespit edemedik.

²⁸ <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/mesami> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

²⁹ <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/mezaki-suleyman> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

³⁰ <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/misali-gul-baba-cafer> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

³¹ <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/muhtesem-sabanzade-mehmed-muhtesem> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

³² <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/nabi-yusuf-nabi-efendi> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

³³ <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/nailii-kadim-mustafa> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

³⁴ <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/necati-bey-isa> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

³⁵ <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/ali-sir-nevai> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

³⁶ <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/nevi-yahya> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

³⁷ <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/nucumi-nucumi-celebi> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

‘Ömer: Edebiyatımızda bu dönem içinde yaşamış, aynı mahlasta üç şair bulunmaktadır. Mecmuadaki ‘Ömer’in hangisi olduğunu tespit edemedik.

Pîrî: Edebiyatımızda bu dönem içinde yaşamış, aynı mahlasta dört şair bulunmaktadır. Mecmuadaki Pîrî’nin hangisi olduğunu tespit edemedik.

Râgıb: Şairin biyografisi için bk.³⁸

Râsih: Edebiyatımızda bu dönem içinde yaşamış, aynı mahlasta iki şair bulunmaktadır. Mecmuadaki Râsih’in hangisi olduğunu tespit edemedik.

Râmî: Edebiyatımızda bu dönem içinde yaşamış, aynı mahlasta üç şair bulunmaktadır. Mecmuadaki Râmî’nin hangisi olduğunu tespit edemedik.

Re’fet: Edebiyatımızda bu dönem içinde yaşamış, aynı mahlasta üç şair bulunmaktadır. Mecmuadaki Re’fet’in hangisi olduğunu tespit edemedik.

Resmî: Şairin biyografisi için bk.³⁹

Revânî: Şairin biyografisi için bk.⁴⁰

Rıfkî: Edebiyatımızda bu dönem içinde yaşamış, aynı mahlasta üç şair bulunmaktadır. Mecmuadaki Rıfkî’nin hangisi olduğunu tespit edemedik.

Risâî: Bu şair hakkında kaynaklarda herhangi bir bilgiye rastlanmamıştır.

Riyâzî: Edebiyatımızda bu dönem içinde yaşamış, aynı mahlasta altı şair bulunmaktadır. Mecmuadaki Riyâzî’nin hangisi olduğunu tespit edemedik.

Rûhî: Şairin biyografisi için bk.⁴¹

Rûmî: Şairin biyografisi için bk.⁴²

Rûsûhî: Edebiyatımızda bu dönem içinde yaşamış, aynı mahlasta iki şair bulunmaktadır. Mecmuadaki Rûsûhî’nin hangisi olduğunu tespit edemedik.

³⁸ <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/ragip-celebi> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

³⁹ <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/resmi> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

⁴⁰ <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/revani> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

⁴¹ <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/ruhi-bagdatli> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

⁴² <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/rumi-sari-danismendzade-seyh-abdurrahim> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

Sâbit: Şairin biyografisi için bk.⁴³

Sabrî: Şairin biyografisi için bk.⁴⁴

Sâfi: Edebiyatımızda bu dönem içinde yaşamış, aynı mahlasta yedi şair bulunmaktadır. Mecmuadaki Sâfi'nin hangisi olduğunu tespit edemedik.

Sâ'î: Şairin biyografisi için bk.⁴⁵

Sa'id: Edebiyatımızda bu dönem içinde yaşamış, aynı mahlasta beş şair bulunmaktadır. Mecmuadaki Sa'id'in hangisi olduğunu tespit edemedik.

Sayf: Bu şair hakkında kaynaklarda herhangi bir bilgiye rastlanmamıştır.

Sebzî: Şairin biyografisi için bk.⁴⁶

Sehmî: Edebiyatımızda bu dönem içinde yaşamış, aynı mahlasta iki şair bulunmaktadır. Mecmuadaki Sehmî'nin hangisi olduğunu tespit edemedik.

Sırrî: Edebiyatımızda bu dönem içinde yaşamış, aynı mahlasta dört şair bulunmaktadır. Mecmuadaki Sırrî'nin hangisi olduğunu tespit edemedik.

Sipihri: Şairin biyografisi için bk.⁴⁷

Sinân: Edebiyatımızda bu dönem içinde yaşamış, aynı mahlasta altı şair bulunmaktadır. Mecmuadaki Sinân'ın hangisi olduğunu tespit edemedik.

Süheyli: Şairin biyografisi için bk.⁴⁸

Süleymân (Sultan): Şairin biyografisi için bk.⁴⁹

Süleymân: Edebiyatımızda bu dönem içinde yaşamış, aynı mahlasta sekiz şair bulunmaktadır. Mecmuadaki Süleymân'ın hangisi olduğunu tespit edemedik.

⁴³ <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/sabit-alaaddin-ali> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

⁴⁴ <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/sabri-mehmed-serif> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

⁴⁵ <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/sai-mehmed-sai-efendi> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

⁴⁶ <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/sebzi-huseyin> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

⁴⁷ <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/sipihri> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

⁴⁸ <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/suheyli-ahmed-bin-hemdem-kethuda> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

⁴⁹ <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/muhibbi> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

Sünnî: Şairin biyografisi için bk.⁵⁰

Sürûrî: Şairin biyografisi için bk.⁵¹

Şem’î: Şairin biyografisi için bk.⁵²

Şeref: Şairin biyografisi için bk.⁵³

Şermî: Edebiyatımızda bu dönem içinde yaşamış, aynı mahlasta iki şair bulunmaktadır. Mecmuadaki Şermî’nin hangisi olduğunu tespit edemedik.

Şevkî: Şairin biyografisi için bk.⁵⁴

Şöhretî: Şairin biyografisi için bk.⁵⁵

Tâ’ib: Şairin biyografisi için bk.⁵⁶

Tıflî: Şairin biyografisi için bk.⁵⁷

Tıgî: Edebiyatımızda bu dönem içinde yaşamış, aynı mahlasta üç şair bulunmaktadır. Mecmuadaki Tıgî’nin hangisi olduğunu tespit edemedik.

Tıybî: Şairin biyografisi için bk.⁵⁸

‘Ubeydî: Şairin biyografisi için bk.⁵⁹

‘Ulvî: Şairin biyografisi için bk.⁶⁰

⁵⁰ <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/sunni-sunni-celebi> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

⁵¹ <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/sururi-musliheddin-mustafa-sarihi> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

⁵² <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/semi-prizrenli-semi> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

⁵³ <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/seref-mutevellizade-suleyman-efendi> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

⁵⁴ <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/sevki-yusuf> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

⁵⁵ <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/sohreti-haydar-celebi> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

⁵⁶ <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/taib-taib-mehmed-celebi> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

⁵⁷ <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/tifli-ahmed-celebi> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

⁵⁸ <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/tayyibi-mehmed-celebi> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

⁵⁹ <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/ubeydi-abdurrahman-celebi> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

⁶⁰ <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/tayyibi-mehmed-celebi> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

Ümidî: Şairin biyografisi için bk.⁶¹

Ünsî: Edebiyatımızda bu dönem içinde yaşamış, aynı mahlasta üç şair bulunmaktadır. Mecmuadaki Ünsî'nin hangisi olduğunu tespit edemedik.

Vahdetî: Şairin biyografisi için bk.⁶²

Vecdî: Şairin biyografisi için bk.⁶³

Vehbî: Şairin biyografisi için bk.⁶⁴

Verdî: Şairin biyografisi için bk.⁶⁵

Veysî: Şairin biyografisi için bk.⁶⁶

Yahyâ (Şeyhülislam): Şairin biyografisi için bk.⁶⁷

Yahyâ (Taşlıcalı): Şairin biyografisi için bk.⁶⁸

Yahyâ: Edebiyatımızda bu dönem içinde yaşamış, aynı mahlasta altı şair bulunmaktadır. Mecmuadaki Yahyâ'nın hangisi olduğunu tespit edemedik.

Zâtî: Edebiyatımızda bu dönem içinde yaşamış, aynı mahlasta iki şair bulunmaktadır. Mecmuadaki Zâtî'nin hangisi olduğunu tespit edemedik.

Zekeriya Efendi: Şairin biyografisi için bk.⁶⁹

Zeyneb: Şairin biyografisi için bk.⁷⁰

⁶¹ <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/umidi-ahmet> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

⁶² <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/vahdeti-baba> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

⁶³ <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/vecdi-abdulkaki> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

⁶⁴ <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/vehbi-ibrahim-vehbi-efendi-hilmi> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

⁶⁵ <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/verdi-ahmed-celebi> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

⁶⁶ <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/veysi-uveys-celebi-uveys-mehmed> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

⁶⁷ <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/seyhulislam-yahya> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

⁶⁸ <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/yahya-bey-dukaginzade> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

⁶⁹ <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/sukkeri-zekeriya-efendi> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

⁷⁰ <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/zeyneb-zeyneb-hatun-zeynunnisa> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

Zihnî: Edebiyatımızda bu dönem içinde yaşamış, aynı mahlasta on iki şair bulunmaktadır. Mecmuadaki Zihnî'nin hangisi olduğunu tespit edemedik.

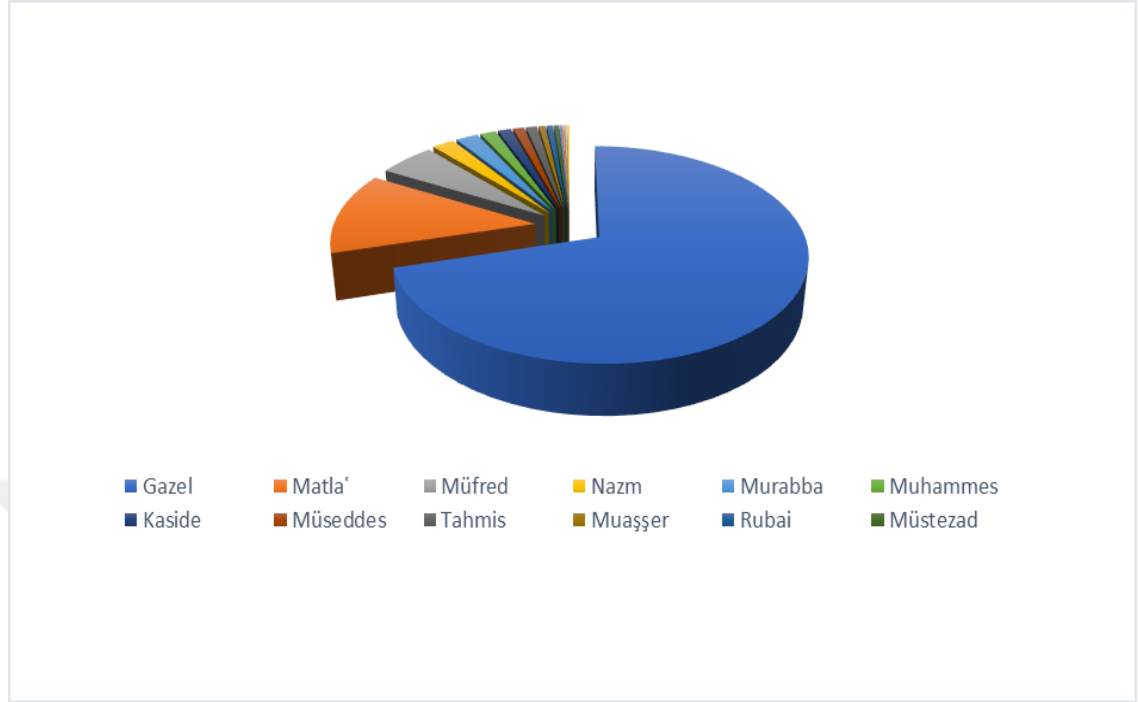
1.4.Mecmuada Kullanılan Nazım Şekilleri

Mecmuada kullanılan nazım şekilleri oldukça çeşitlidir. Mecmuada en çok kullanılan nazım şekli 335 adet ile gazeldir. Onu matla', müfred, nazm ve murabba' takip eder. Mecmuada bulunan nazım şekilleri ve sayıları aşağıdaki tablodaki gibidir:

Nazım Şekilleri	Sayısı
Gazel	335
Matla'	60
Müfred	25
Nazm	10
Murabba	10
Muhammes	7
Kaside	6
Müseddes	5
Tahmis	5
Muaşşer	3
Rubâ'î	3
Müstezad	2
Müsemmen	1
Terkib-i Bend	1
Terci-i Bend	1
Kıt'a	1

Tablo 2: Mecmuada bulunan nazım şekilleri ve sayıları.

Mecmuadaki nazım şekillerinin kullanım sıklığı aşağıdaki grafikte detaylı olarak gösterilmiştir:

Grafik 2: Mecmuadaki nazım şekillerinin kullanım sıklığı

Mecmuada derleyenin bazı nazım şekillerini yanlış tespit ettiği görülmektedir. Bu hususu aşağıdaki örneklerle gösterebiliriz:

Mürettip sayfa 46b'deki "Nazm" şeklindeki iki şiiri, nüshada "Rubâ'î" başlığı ile göstermiştir. Bu başlıklar çalışmamızda düzeltilerek [Nazm] olarak yazılmıştır.

Mürettip aynı sütunda bulunan diğer iki şiiri de "Ve lehû" başlığı verilerek "Rubâ'î" şeklinde göstermiştir. Bu başlıklar çalışmamızda düzeltilerek [Nazm] olarak yazılmıştır (46b).

Sayfa 67a'daki "Murabba'" başlığı ile gösterilmiş olan bir başka şiir, çalışmamızda düzeltilerek [Nazm] olarak yazılmıştır.

Mürettibin mecmuada "Matla' ve Ferd" şekillerinin yazımında ayırım yapılmaksızın söz konusu şiirleri "Ferd" başlığı ile gösterdiği tespit edilmiştir. Nüshada yanlış başlık ile gösterilen, söz konusu şiirlerin başlıklarında köşeli ayraç içinde düzeltme yapılmıştır (46b).

Aynı sütunda bulunan aşağıdaki bir başka şiir de “Ve lehû” başlığı ile “Ferd” olarak gösterilmiştir. Söz konusu şiirin başlığı çalışmamızda düzeltilerek [Matla] olarak yazılmıştır (46b).

Mecmuada “Ferd” başlığı ile gösterilmiş, “Matla’” şeklindeki şiirlerin örneklerini daha da arttırabiliriz; bu örnekler sayfa 55b, 56b, 57a, 57b ve 80b’de gösterilebilir.

Mürettip eserini oluştururken belli bir tertip yöntemi gözetmemiştir. Yalnız tanzir edilmiş şiirler model şiirlerden sonraya alınmış, çoğu yerde de aynı şairin şiirlerinin art arda getirilmesine dikkat edilmiştir.

1.5. Mecmuada Kullanılan Aruz Kalıpları

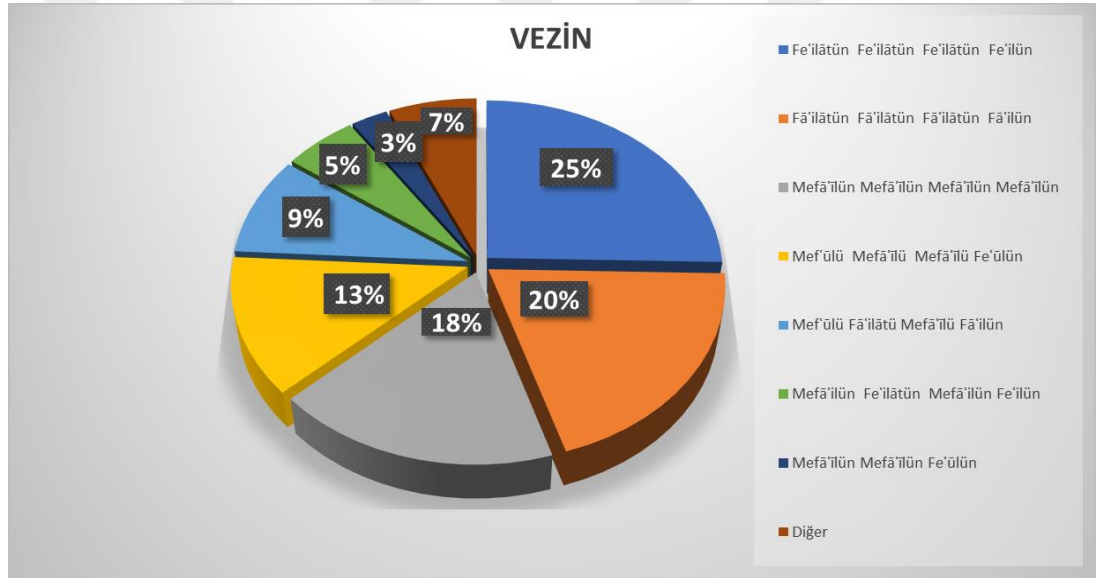
Aşağıdaki tabloda görüldüğü üzere mecmuada en çok kullanılan üç aruz kalıbı sırasıyla “*fe’ilâtün fe’ilâtün fe’ilâtün fe’ilün*, *fâ’ilâtün fâ’ilâtün fâ’ilâtün fâ’ilün*, *mefâ’ilün mefâ’ilün mefâ’ilün mefâ’ilün*” şeklindedir.

Sayı	Aruz Kalıbı	Adet
1	<i>fe’ilâtün fe’ilâtün fe’ilâtün fe’ilün</i>	119
2	<i>fâ’ilâtün fâ’ilâtün fâ’ilâtün fâ’ilün</i>	93
3	<i>mefâ’ilün mefâ’ilün mefâ’ilün mefâ’ilün</i>	84
4	<i>mef’ülü mefâ’ilü mefâ’ilü fe’ülün</i>	60
5	<i>mef’ülü fâ’ilâtü mefâ’ilü fâ’ilün</i>	43
6	<i>mefâ’ilün fe’ilâtün mefâ’ilün fe’ilün</i>	26
7	<i>mefâ’ilün mefâ’ilün fe’ülün</i>	14
8	<i>fe’ilâtün mefâ’ilün fe’ilün</i>	5
9	<i>fâ’ilâtün fâ’ilâtün fâ’ilün</i>	4
10	<i>mef’ülü mefâ’ilün fe’ülün</i>	3
11	<i>mef’ülü mefâ’ilün mef’ülü mefâ’ilün</i>	3
12	<i>mef’ülü mefâ’ilü mefâ’ilün fâ’</i>	3
13	<i>fe’ilâtün fe’ilâtün fe’ilün</i>	2
14	<i>mef’ülü mefâ’ilü mefâ’ilü fe’ülün</i> <i>mef’ülü fe’ülün</i>	2
15	<i>müfte’ilün mefâ’ilün müfte’ilün mefâ’ilün</i>	2

16	<i>müstef' ilün müstef' ilün müstef' ilün müstef' ilün</i>	1
17	<i>mef' ülü mefâ' ilün mefâ' ilün fâ'</i>	1
18	<i>müfte' ilün müfte' ilün fâ' ilün</i>	1
19	<i>mef' ülü fâ' ilâtün mef' ülü fâ' ilâtün</i>	1
20	<i>mütefâ' ilün fe' ülün mütefâ' ilün fe' ülün</i>	1
21	<i>müfte' ilün fâ' ilün müfte' ilün fâ' ilün</i>	1

Tablo:3 Mecmuada kullanılan aruz kalıpları

Mecmuanın toplamda 21 farklı aruz kalıbı kullanılmıştır. Aşağıdaki grafikte ise aruz kalıplarının yüzdelik dilimleri gösterilmiştir. Sayıca az olan 14 adet vezin diğer kısmında gösterilmiştir.

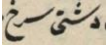
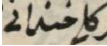
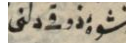

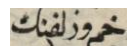
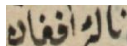
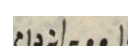
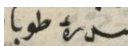
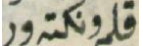
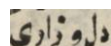
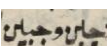
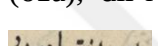
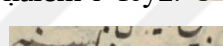
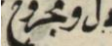
Grafik 3: Mecmuada kullanılan aruz kalıplarının yüzdelik dilimleri

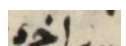
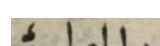
1.6.Nüşhanın İmla Hususiyetleri

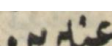
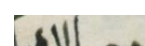
Mecmuada, mürettibin kimini düzenli olarak, kimini tamamen düzensiz yaptığı pek çok imla hatası mevcuttur.

Sıklıkla rastlanan bir imla hususiyeti, izafet kesresi yerine ye harfi kullanılmasıdır: kâmet-i yâr: قَامَتِي يَارِي (9a), misal-i ef'î: عِضْوِي شَالِي (9a), pâyend-i 'ömri: پَايَنْدِي عَمْرِي (9b), kaçır-ı Kayşerüh: قَاصِرِي قَيْصَارِك (11b), sipihr-i ceffe-bâz: سِيْهْرِي جَفَّة بَاز (11b), Nüktedân-ı revîş: نُكْتَدَانِي رَوِش (12a), ser-i zülfüne: سِرِي زُلْفَكُم (12a), kafes-i sînede: قَافِسِي سِينَدِه (12a).

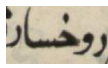
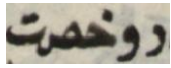
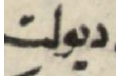
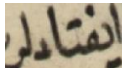
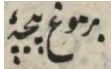
(12a), deşt-i sūrḥ: , gül-i ḥandānı: (15b), neşve-i zevḳ-i dilini: (17b), keşt-i şaḥbā: (19b), çerḥ-i denī: (29b), ma‘āş-ı şohbetüñ: , (60a)... gibi.

Atıf vavı, izafet kesresi, izafet hemzesi ve tamlama ye’lerinin, birbirinin yerine yanlış ve düzensiz bir şekilde kullanıldığı görülmektedir: dil-i dīvāne: (5b), ḥam-ı zülfünün: (18b), nāle vü efḡān: (22b), dil-i nā-kāmumdur: (33b), dil-i virāneden: (35a), ḡam-ı hicr-ile: (51b), Sidre [vü] Tūbā: (51a), ḡam-ı cānānı: (51a), Qalem-i nūkte-ver: (52b), cāhil [ü] āḥmak: (57a), dil-i zārı: (59a), çīn-i cebīn: (61a), dil-i ‘uṣṣāk: (62a), qalem-i feyż: (63b), dil-i bī-iḥtiyārumdur: (68b), nāḡd-i vefāsına: (69a), dil-i sūzānum: (69a), dil-i bī-çāremi: (69b), dil-i mecrūḥ: (72a), ḥāl-i ruḥsārı ki: (72b)... gibi.

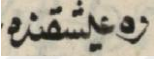
Eski Anadolu Türkçesi metinlerinde sıklıkla karşılaşılan, hemze işaretinin belirtme hal eki yerine kullanıldığı imlalar da mevcuttur: dünyāyı: (7a), şurāḥiyyi: (12b), pervāneyi: (73b), dil-i āvāreyi: (78a), bādeyi nūş it ki: (79b)... gibi.

Tamlama hâl eklerinin yazımında kef (nazal n) ve nun harfinin sıklıkla birbirinin yerine yanlış ve düzensiz kullanımı: minnetinüñ: (2b), māhın: (3b), itmeden: (4b), ‘anberüñ: (18b), vişālın: (21a), senānuñ: (37b), la‘linüñ: (38a), köpegüñ: (46b), ‘aşkınuñ: (47a), la‘lündeki: (61a), çeşminde: (72a)... gibi.

Bunların yanı sıra, nüshada bazı kelime yazımlarında düzenli olarak tekrar eden

yanlış yazımlar sıkça karşımıza çıkmaktadır: ser-keşlik: (23a), ruḥ: (23a),
ruḥları: (23b), fūrkatde: (23b), seḥerde: (24s), sefer: (26a),
seḥer: (26b), ruḥsār: (26b), ruḥsat: (27a), devlet:
(29a), üftādeler: (28b), gülzār: (32a), perī: (47b), şahbā:
(50a), cūr'a: (51b), mūğ-beçe: (63a)... gibi.

Mecmuada devamlı olmayan yanlış yazımlarla da karşılaşmaktayız: sākin-i

künc: (23a), reh-i 'aşkında: (23b), ṭannāz: (27a), ḥūr:
(32b), ḥāzır: (36a), iḥtiyār: (36a), müdebbir: (36a), ta'n: (45a)...
gibi.

1.7. Mecmuadan Hareketle Mürettibin Kişiliğine Dair Değerlendirme

Her eser o eseri oluşturan kişiden birtakım hususiyetler barındırır. Şiir mecmuaları muhteviyatının genişliği ve yapısı itibariyle, mecmuayı tertip eden mürettibin, edebî, kültürel ve sosyal zevki; ahlaki, dinî ve siyâsî, yönelimleri hakkında bize bilgi verir. Bu hususlar hakkında mecmuanın bize neler anlattığı incelenmiş ve şu sonuçlara varılmıştır.

Mecmuada kendi şiiri olmaması sebebiyle mürettibin şair olmadığı düşünülebilir. Bununla beraber mecmuadaki imla hatalarının sayısının çokluğuna ve nazım şekillerinin tespitindeki yanlışlıklara dayanarak mürettibin Klasik şiire dair eğitiminin tam olmadığı düşünülmektedir.

Mecmuanın sipariş üzerine başka birisi için hazırlandığı düşünülmemektedir. Mecmuanın süsten ve çok kurallı bir tertipten uzak olması, içerisinde bulunan şiirlerin tür ve şekillerinin belli bir düzende oluşturulmamış olması sebebiyle bu kanaate varılmıştır.

Mecmuada mürettip ağırlıklı olarak, aşk, sevgi, ayrılık konulu şiirleri toplamış, bunların yanında az da olsa tasavvufi ve öğüt verici şiirlere de yer vermiştir. Bunlara ek olarak mecmuada muammalara ve bir hammâmiyeye de yer verilmiştir. Tüm bu hususlar doğrultusunda, mecmuayı tertip eden mürettibin mecmuayı kendi edebi dünyası içinde oluşturduğu düşünülmektedir.

Mürettibin seçici bir karaktere sahip olduğu düşünülebilir. Mürettibin başka şiirlerde beğendiği birçok beyti ferd ve matla şeklinde mecmuaya alması sebebiyle bu kanıya varılmıştır.

Mürettip mecmuada kendi çağını yansıtmış, kendi döneminin ve bir asır öncesinin şairlerine mecmuada ağırlık vermiştir. Bununla beraber kaynaklarda sıkça rastlamadığımız İmirzâ, Memnûnî, Risâî, Sayf, Sipihî gibi şairlere de eserinde yer vermiştir.

Mecmuada bulunan şiirlerin içeriğinden ve şiirlerde geçen müstehcen ibarelerden mürettibin rind meşrep bir kişiliğe sahip olduğu düşünülebilir.

Kâğıdın değişmemiş olması, yazının değişmemesi harflerin ve tarzın aynı olması ve kalemin değişmemiş olması da eseri mürettibin daha önce farklı yapraklardan derlediği şiirleri bu mecmuaya birkaç gün belki de bir ay gibi kısa bir sürede geçirerek oluşturduğunu düşündürmektedir.

2.METİN

2.1.Metnin Kuruluşunda İzlenen Yol

- Her beyte sıra numarası verilmiştir.
- Nüshanın sayfa numaraları “1a, 1b, 2a, 2b...” şeklinde metin içinde gösterilmiştir.
- Nüshadaki şiirlerde bulunan eksik kısımlar yay ayrıç içerisinde üç nokta (...) şeklinde gösterilmiş, bu durumdan aparatta bahsedilmiştir.
- Nüshada, okunamayan bölümler metinde “(...)” şeklinde gösterilip nüshadan fotoğraf verilerek aparatta gösterilmiştir.
- i- fiili, ile edatı/bağlacı ve için edatının yazımında metinde bitişik yazılmış ise “-” işaretiyle ekli olduğu kelimeyle birlikte (cân-ı mış, itmez-iken...; aşk-ıla, ğam-ıla... gibi) yazılmıştır.
- Arapça Farsça ibareler tırnak işareti (“ ”) içerisinde gösterilmiş, ayrıca bütün Arapça ve Farsça ibarelerin Türkçeleri aparatta gösterilmiştir.
- Mecmuadaki imlaya mümkün olduğunca riayet edilmiş, bununla birlikte derleyenden kaynaklanan imla hataları düzeltilmiştir.
- Mürettepten kaynaklanan yaygın imla hataları (bazı eklerin yanlış yazılması gibi) aparatta gösterilmemiştir. Bu tür yanlış yazımlardan “Nüshanın İmla Özellikleri” kısmında bahsedilmiştir.
- Anlam yahut vezin gereği yapılması zaruri olan eklemeler, metin tamirleri köşeli ayrıç “[]” içerisinde gösterilmiştir.
- Divanı yayımlanmış olan şairlerin şiirleri ile mecmuamızdaki şiirler karşılaştırılarak, var olan nüsha farklılıkları aparatta gösterilmiştir.
- Vezin, anlam, kafiye ve eksiklik karinelerine göre nüshada tamir yapılması durumunda, divandan alınarak yapılan metin tamirleri köşeli ayrıç içerisinde ve üst köşede “^D” işareti konularak, “[]^D” şeklinde gösterilmiştir.
- Nüsha farklılıkları aparatta gösterilirken önce ana metindeki şekil verilmiş “:” işaretinden sonra divanındaki varyant gösterilmiş ardından yine virgül koyulup “D.” ibaresi eklenerek çalışılan divan kastedilmiştir (perî: felek, D. ... gibi).
- Her manzumenin vezni, şiirin hemen üstünde italik olarak gösterilmiştir.
- Tespit edilen vezinle ilgili problemler aparatta işaret edilmiştir.
- Vezin gereği zihaf uygulanan ünlüler eğik karakterde yazılmıştır.
- Vezin gereği nüshada fazla bulunan ibareler sağa ve sola yatık v işareti içerisine alınarak “<>” şeklinde gösterilmiştir.

- Vezin gereği yapılan ses türemeleri yay ayraç “()” içinde gösterilmiştir.
- Nüshadaki manzumelerin başlık kısımlarında nazım şekilleri belirtilmiş ise metne yazılmıştır. Bununla birlikte her manzumenin nazım şekli MESTAP tablosunda gösterilmiştir.
- Derleyen, bazı şiirlerin başlığında nazım biçimini ya da türünü yanlış vermiş; bazı şiirleri, şairinin adı ile, bazılarını ise başlık vermeden yazmıştır. Başlıklarda verilen hatalı nazım biçimleri köşeli ayraç içerisinde düzeltilerek verilmiştir. Bu durumdan aparatta bahsedilmiştir.
- Nüshada okunduğu halde anlamlandırılmayan kelimelerin yanına (?) işareti konulmuştur.
- Metin neşrinde klasik transkripsiyon sistemi kullanılmıştır. Bazı neşirlerde farklı şekillerde gösterilen harflerdeki tercihimiz aşağıdaki gibidir:
ث : s
خ : h
ق : k
ك : ñ
Farsçadaki “vâv-ı ma’dûle”ler ise “” işareti ile gösterilmiştir.

2.2. Transkripsiyonlu Metin

1a

Kaşide-i Rıfkı

Fe 'ilātün Fe 'ilātün Fe 'ilātün Fe 'ilün

- 1- Ey ki zātuñ 'alem-efrāz-ı eḳālīm-i kerem
V'ey ki ṭab'uñ sebaḳ-āmūz-ı dilistān-ı himem
- 2- Sensin ol fāzıl-ı p[ī]rāye-i ṣadr-ı fetvā
Dinse lāyık saña nu'mān eser-i 'İsī-dem
- 3- Sensin ol kāmīl-i dāniş-ver-i şāhib-tedbīr
Ḳanı zātuñ gibi bir 'āḳıl-ı fārūḳ-şiyem
- 4- Sensin ol kim saña tefvīz sipāriş oldı
Naẓm-ı şīrāze-i mecmū'a-i aḥvāl-i ümem
- 5- Kerem [ü] lüṭfuñu takrīrde 'āciz dünyā
Luṭf-ı aḥlāḳuñı ta'bīrde ḳāşır 'ālem
- 6- Hīç 'ummāna mu'ādil olunur mı enhār
Nice nisbet olunur saña seḥāda Ḥātem
- 7- Dutalum var-imiş_anuñ daḥı luṭf-ı ṭab'ı
Feyz-baḥş olmada nīsānla bir mi şebnem
- 8- Şadr-ı Anaṭolı zātuñla şeref bulduḳda
Beni tilmīz-i çerāḡ eyleyüp_itdūñ ḥurrem
- 9- Şimdi yigirmi üçünci senedür ḥayr-ı du'āñ
İtdüm ihlāşla evrād-ı şeb [ü] rüzuma zām
- 10- 'Arz itmege sulṭānuma olursa ruḥşat⁷¹
Bir iki ḥarf beyān eylemek_ister ḥāmem
- 11- Müftī-i sābıḳa añduḳda Diyār-ı Bekr'i
İdelüm vaḳti gelince diyü va'd itdi o dem
- 12- Bir bahāriyye bu şevḳ-ile yazup virdüm aña
Oḳuyup eyledi taḥsīn anı ser-tā-be-ḳadem
- 13- Eyleyüp reşḳ [ü] ḥased cünbiş-i yekrān-ı dile
Beni giçmişler o dem iki ḥar-ı lā-yefhem
- 14- Ba'dehū eyledi bir manşīb-ı dūnı teklīf

⁷¹ Mısranın vezni kusurludur.

Maṭlabum aḥere virmekle baña itdi sitem

- 15- Ben de me'yūs olup Ḥālīk-ı ins ü cinne
Eyledüm işbu 'ibāretle tazarru' her dem
- 16- Be-du'āhā-yı seher-gāh be-āh-ı mazlūm
Be-temennā-yı ġarībān ciger-i sūhte-i ġam
- 17- Be-şeref baḥş u naşş "ve lesevfe yu'ṭike"
Be-mübārek dem-i mi'rāc-ı Resūl-i Ekrem
- 18- Be-tesellī-dih-i ta'mīm-i ġufrān-ı zünūn
Be-beşārāt-ı mevā'id ü be-ism-i a'zam

1b

- 19- Be-enīnhā-yı gelū-sūz-ı derūn-ı Ya'kūb
Be-şafāhā-yı vişāl be-telāfī-i sitem
- 20- Be-şekīb-i dil-i Eyyūb u be-ḥabs-i Yūnus
Be-fütūḥāt-ı Süleymān [u] be-taht u ḥātem
- 21- Be-peşīmān-ı zenb [ü] be-ḥulūş u tevbe
Be mülākāt-ı Ḥāvvā be-sürūr-ı Ādem
- 22- Be-münācāt-ı Kelīm [u] be-hübūd-ı Cibrīl
Ki odur sırr-ı serā-perde-i ġayba maḥrem
- 23- Eyledüm sana ḥavāle ḳoma ḥayf u dādum
Baña ḳulm eylediler sensin Īlāhī a'lem
- 24- Bunı vird itmiş-idüm ḥazret-i Ḥaḳ kıldı ḳabūl
Mün'adim oldı ġürūhı ile erbāb-ı sitem
- 25- Dil-i fülād-ı 'adūya eşer itdi āhum
Çeşm-i Rūyīnten'e mānend-i ḥadeng-i Rüstem
- 26- Yeter ey kill-k-i siyeh-ḥāme bu deñlü şekvā
Şadede gir yine medḥi ile oldur āhum
- 27- Ḥamdülillah hele def' oldı cihāndan āşūb
Geldi eyyām-ı ṭarab ḳalmadı bir sīnede ġam
- 28- Buldı teşrīfūn-ile mesned-i fetvā 'izzet
Bulmamışdur bu ḳadar revnaḳı bundan aḳdem
- 29- Atdılar çarḥ-ı berīn üzre kitāb-ı şevḳi
Ġuş idip maḳdemini māh-ile mihr-i ā'zam
- 30- Yazamaz medḥini bi'l-cümle debīrān-ı felek
Eger eylerse de 'ummānı midāda munzam

- 31- [Çekerüm] cām-ı firāk-ıla hūmārı ğamdan
Dest-i meşşāta-i fīkrüm dutamaz oldu kalem
- 32- Kanda ben kanda tamāmiyle edā evşāfun
Vird idüpdür bu sözi nātīka-ı endişem
- 33- Böyle mi eyler-idüm zīb-i ‘arūs-ı medhūñ
Nā’il-i sāğar-ı elṭāfuñ_olaydum bir dem

2a

Kasīde-i Bākī

Fe’ilātün Fe’ilātün Fe’ilātün Fe’ilün

- 1- Rūh bahş oldu Mesīhā-şifat_enfās-ı bahār
Açdılar dīdelerüñ ḥ_āb-ı ‘ademden ezhār
- 2- Tāze cān buldı cihān irdi nebātata hayāt
Ellerinde harekāt eyleseler serv ü hıyār⁷²
- 3- Döşedi yine çemen<e> naṭ’-ı zümürrüd-fāmın
Sīm-i hām olmuş iken ferş ḥarīm-i gülzār
- 4- Yine ferrāş-ı şabā şahn-ı ribāt-ı çemene
Geldi bir kâfile kondurdu yüki cümle bahār
- 5- Leşker-i ebr çemen mülkine akın şaldı
Turma yağmada yine niteki yağı Tātār
- 6- Başına ⁷³bir niçe per takınur_altun tellü
Ḥayl-i ezhāra meger zanbağ olupdur serdār
- 7- Dikdi leşker-geh-i ezhāra şanavber tūğın
Ḥaymeler kurdı yine şahn-ı çemende eşcār
- 8- Döşedi mihr-i felek pulları dībālar-ıla
İtdi teşrīf çemen mülkini sulṭān-ı bahār
- 9- Şubḥ-dem velvele-i nevbet-i şāhī mi gül⁷⁴
Şavt-ı murgān-ı hoş elhān [u] şadā-yı kūhsār
- 10- Çemen etḫālīnūñ uyḫuların uçurdu yine
Şubḥ-dem gūlgule-i fāḫte-i gül-bāng-ı hezār
- 11- Dāye-i ebr yine gonçelerüñ şeb-nemden

⁷² hıyār: çenār, D.

⁷³ Başına: Farķına, D.

⁷⁴ gül: degül, D.

Başına akçe döker⁷⁵ nite ki etfāl-i şigār

12- Mevsim-i rezm degüldür dem-i bezm oldu⁷⁶ diyü
Süsenüñ hançerini dutdı ser-ā-ser⁷⁷ zengār⁷⁸

13- Semenüñ sīne-i sīmīnüñ açup bād-ı seher
Çözdi gülşende gülün dügmelerüñ nāhun-ı hār

14- Pirehen berg-i semen gūy-ı girībān şebnem
Gülsitān oldu bugün bir şanem-i lāle-‘izār

15- Zīb [ü] fer virmek için rūy-ı ‘arūs-ı çemene
Yāsemen şāne şabā māşıta āb āyīne-dār

16- Dürr ü yāķūt-ıla bir naḥl-i muraşsa ‘ sandum
Ergavān üzre dökülmiş kaṭarāt-ı emṭār

17- Şişe-i çarḥda gör bunca muraşsa ‘ naḥli
Nice ārāste kılmış yine şun ‘-ı Cebbār

18- Berg-i ezhārı hevā şöyle çıkardı felege
Bir⁷⁹ kevākib görünür günbed-i çarḥ-ı devvār

2b

19- Dem-i ‘İsā dirilür būy-ı baḥūr-ı Meryem
Açdı zanbaķ Yed-i Beyzāyı kef-i Mūsā-vār

20- Zanbaķuñ gonçesidür bāğa gümüş bāzū-bend
Za‘ferān ile yazılmış aña haṭṭ-ı tūmār

21- Cām-ı zerrīn⁸⁰ tolu bāde-i gül-reng itmiş
Gül-i ra‘nā seherī kıлмаğ için def‘-i ḥumār

22- Dehen-i gonçe-i ter dūr[lü]^D leṭā‘ if söyler
Gülüp açılsa ‘aceb mi gül-i rengīn-ruḥsār

23- Güher-i fırsatı aldırma şaķın devr-i felek
Sīm [ü] zer-ile gözüñ⁸¹ boyamasın nergis-vār

24- Cām-ı mey katrelerin sübḥa-i mercān olsun
Gelüñüz zerķ u riyādan idelüm istiğfār

⁷⁵ döker: dizer, D.

⁷⁶ oldu: erdi, D.

⁷⁷ ser-ā-ser: ser-ā-pā, D.

⁷⁸ zengār: jengār, D.

⁷⁹ Bir: Pür, D.

⁸⁰ zerrīn: zerrīni, D.

⁸¹ gözüñ: gözüñi, D.

- 25- Lāle şahṛāyı bugün şahṇ⁸²-ı Bedaḥṣān itdi
Jāle gülzāra niṣār eyledi dürr-i şeh-vār
- 26- Dāmen[in]^{D83} dürr ü cevāhir ile ⁸⁴pür itdi gül ⁸⁵
Ki ide ḥāk-i der-i Ḥāzret-i Paşaya niṣār
- 27- Şāhib-i tīg u qalem mālīk-i cām u ḥātem
Āşaf-ı Cem- ‘āzamet dāver-i Cemşīd-veḳār
- 28- Āsmān-pāye hümā-sāye ‘Alī Paşa kim
İremez tāḳ-i celāline kemend-i efkār
- 29- Şāḥ-ı gül neşve⁸⁶-nemā bulsa nem-i luṭfindan
Ola her ḡonçe-i ter bülbul-i şīrīn-ḡüftār
- 30- Āb [u] gül⁸⁷ müşg [ü] gül-āb ola çemen şahṇında
Büy-ı luṭfiyla⁸⁸ güzer⁸⁹ itse nesīm-i eşcār⁹⁰
- 31- Ṭab ‘-ı veḳḳādın eger āteş-i raḥṣān görse
Kızara aḥker-i sūzān nitekim dāne-i nār
- 32- Güneşi keff-i zer-efşānına beñzer dirdüm
Almasa māha ‘atā eyledüğün āḥir-i kār
- 33- Muntazır⁹¹ ḳaşr-ı sa ‘ādetden anın rūy⁹² gibi
Rūy göstermedi bir şāhid-i ḥurrem-dīdār
- 34- Bāḡ-ı cūdında nihāl-i kereminden dirilür
Luṭf-ı bī-minnetinüñ mīvelerinden her-bār
- 35- İşiḡi ḥāki⁹³ imiş yüz süreceḳ ḥayf diyü
Ṭaşdan ṭaşa döger başını şimdi enhār
- 36- Serverā cānı mı var devletüñ eyyāmında
Sünbülüñ ṭurrasına el uzada her ḥas [u] ḥār⁹⁴

3a

-
- ⁸² şahṇ: kār, D.
⁸³ Dāmen: Dāmenin, D.
⁸⁴ cevāhir ile: cevāhirle, D.
⁸⁵ gül: gül-i ter, D.
⁸⁶ neşve: neşv ü, D.
⁸⁷ gül: gil, D.
⁸⁸ luṭfiyla :hulḳıyla, D.
⁸⁹ güzer: güzār, D.
⁹⁰ eşcār: eshār, D.
⁹¹ Muntazır: Manzar-ı, D.
⁹² rūy: re ‘i, D.
⁹³ ḥāki: ṭaşı, D.
⁹⁴ ḥas [u] ḥār: şāḥ-ı çenār, D.

- 37- Geşt iderken emeni medħ ü senānuñ⁹⁵ ħātır
Lāyih oldu dile nā-gāh bu şi‘r-i hemvār
- 38- Gül gibi gülşene kılsan n’ola ‘arz-ı dīdār
Ĥaylī döküldi saçıldı yoluña faşl-ı bahār
- 39- Eşk⁹⁶-i dendānuñ ile ħançere düşdi jāle
Berg-i sūsende gören itdi řanur anı ħarār
- 40- Giçemez enber-i gīsū-yı girih-gīrūñden
Gerçi kim za‘f-ıla bir [ķılca]^D ħalupdur dil ü zār
- 41- Turreler mülket-i Ĥīn nāfe-i müřgīn ol ħāl
Gözūñ āhū-yı Ĥuten ħamzelerūñdür Tātār
- 42- Dil-i mecrūħa řifā-baħř ruħ u la‘lūñdür
Gül-be-şekkerle bulur ħuvveti şab‘-ı bīmār
- 43- Deg[m]^De bir gevher[i]^D ħirpūgine salındurmaz
Görelī la‘l-i revān-baħřuñı çeřm-i ħūn-bār
- 44- řö[y]^Dledür keş-i güher-pāřı yemīn itmek olur
Ki a‘şasından irer baħre ħinā kāne yesar
- 45- Ķoma **Baķī** ħuluñı cür‘a-şıfat ayağda
Dest-gīr ol aña ey dāver-i ‘ālī-miķdār
- 46- Bāğ-ı medħūñde olur cümleye ħālib řehā⁹⁷
Baħř için gelse eger bülbul-i ħoř-nağme hezār
- 47- Puħtedür ħayrılar eş‘ārı velī puħte piyaz
Ĥām ‘anberdür eger ħām ise de bu eş‘ār
- 48- Ĥām var-ise eger micmere-i nazmumda
Dāmen-i luřfuñ anı setr ide ħaħr⁹⁸-i kibār
- 49- Baħr-i eř‘ār yiter urdı suřūr emvācın
Demidür ide⁹⁹ du‘ā dūrlerini zīb ü kenār
- 50- Lālelerle bizene niteki deřt¹⁰⁰ü řaħrā
Nitekim güller-ile zeyn ola dest ü destār¹⁰¹

⁹⁵ senānuñ: senānı, D.

⁹⁶ Eşk: Reşk, D.

⁹⁷ řehā: tenhā, D.

⁹⁸ ħaħr: Faħr, D.

⁹⁹ ide: k’ide, D.

¹⁰⁰ deşt: dest, D.

¹⁰¹ Bu beyitten sonra divanda bir beyit daha vardır.

- 51- Gül gibi hurrem ü handân ola rûy-ı bahtuñ
Sâgar-ı ‘ayşuñ ola lâle-şifat cevher-dâr

3b

Şermî

Mef‘ûlü Mefâ‘ilü Mefâ‘ilü Fe‘ûlün

- 1- Cânâ sebep-i zādumı hem-dem bilebilmez
Bî-nâm-ı nişân-ı dilümü ğam bilebilmez
- 2- Bir nevha-serâ-yı nağam-ı şîven-i ‘aşkam
Kim nâle-i efgânımı mâtem bilebilmez
- 3- Bir böyle şeb-i künc-i felâketde esîrim
Kim bāngehim neyyir-i â‘zam bilebilmez
- 4- Bir ğamze-i cellâd-ı kazâ-küştesiyem kim
Tedbîrin anuñ ‘İsî-i Meryem bilebilmez
- 5- **Şermî** hele dil virdigüñ ol âfet-i vahşi
Rûh’ül’kudüsî kendüye mahrem bilebilmez

Sehmî

Mef‘ûlü Mefâ‘ilü Mefâ‘ilü Fe‘ûlün

- 1- Kim neş’esini cāmımızuñ Cem bilebilmez
Bî-gâne degül rāzumı mahrem bilebilmez
- 2- Āvâre hezâr-ı çemen-i hüsni bütānem
Rûhsâr-ı gül-i ‘ayşumı şebnem bile bilmez
- 3- İtlâfa sebep neydüğünü nakd-i sirişkim
Beyhûde nûr-ı merdüm-i dîdem bilebilmez
- 4- Maḥfî ideriz nâle-i erbâb-ı ḥasedden
Zîrinde olan nağmemizi bem bilebilmez
- 5- Mağrûr o kadar hüsnine dilberüñ esîrin
Sehmî ser-i zülfünde olan ḥam bilebilmez

Sebzî

Mef‘ûlü Mefâ‘ilü Mefâ‘ilü Fe‘ûlün

- 1- İ‘câz-ı lebüñ ‘İsî-i Meryem bilebilmez
Keyfiyyet-i hâl-i ruḥuñ Âdem bilebilmez

- 2- Tenhā giderüm kūyına gitdükce o mähin
Ağyār degül sırrımı sâyem bile bilmez
- 3- Pervâne-i pür-sūhte-i âteş-i hicrūñ
Sūz-ı dilini nār-ı cehennem bile bilmez
- 4- Āşūfte hezār-ı çemen-i gülşen-i derdüm
Rūy-ı gül-i ümidümi [bir dem] bilebilmez
- 5- **Sebzi** gibi dāmen-i Bemyān-ı reh-i şıdkuz
Semt-i revîşi hāşım-ı Edhem bilebilmez

4a

Ṭıflı

Mefā'ilün Fe'ilātün Mefā'ilün Fe'ilün

- 1- 'Adū nevāziş-i dest-i keremle şād olsun
Hemān yanūnda şikest-i dilüm murād olsun
- 2- Zamān-ı kısmet-i mihrinde ol şeh-i hūsnin¹⁰²
Bana cefāsını luṭf eylemiş ziyād olsun
- 3- Şikeste sāğar-ı endūha eylerin ser-pūş
Gerekse efser-i zerrīn-i Keykubād olsun
- 4- Hevā-yı 'aşkla 'ankā gibi bu 'ālemde
Şu deñlü kendümi kem-nām idem ki ad olsun
- 5- Der-i cefāsını Ṭıflıye itmesün memdūd¹⁰³
Müdām düşmene bāb-ı vefā¹⁰⁴güşād olsun

Bākı

Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün

- 1- 'Ālem hayāt-ı nev bulur cānlar bağışlar dem-be-dem
Enfās-ı Rūhu'llāhdur gūyā nesīm-i şubh-dem
- 2- Şahñ-ı felekde cilveger tāvūs-ı zerrīn-bāl ü per
Bāğ-ı cihān pür-nūr u fer 'ālem gülistān-ı İrem

¹⁰² hūsnin: hūbān, D.

¹⁰³ memdūd: beste, D.

¹⁰⁴ Müdām düşmene bāb-ı vefā: Hemīşe bāb-ı recā düşmene, D.

- 3- Bezm-i şafā vü reşh-i cām nūr-ı bezm¹⁰⁵ olmuş ol maḳām¹⁰⁶
Meyhāneler Beytū'l-Ḥarām pīr-i muḡān şeyhū'l-ḥarem
- 4- Müşgīn-nesīm oldu şabā¹⁰⁷ 'anber-şemīm oldu hevā¹⁰⁸
Gülzāra gelse ḡālibā urmaz Ḥutenden nāfe dem
- 5- Bād-ı seherden hoş-nesīm hulk-ı Ḥudāvend-i Kerīm
Sultān-ı 'ādil Şeh¹⁰⁹ Selīm şāhenşeh-i şāhib-kerem
- 6- Keyḡusrev-i Cemşīd-fer Cemşīd-i Keyḡusrev-güher
Dārā-yı İskender-zāfer İskender-i Dārā-ḡaşem¹¹⁰
- 7- Şāhā muraşşa' cāmdur sākī-i sīm-endāmdur
'Ayš-ı mey-i gül-fāmdur rāḡat-resān-ı rūḡ-ı Cem
- 8- 'Ayš u tena'um vāktidür sāz u terennüm vāktidür
Bākī tekellüm vāktidür ḡüftāre 'azm¹¹¹ it lā-cerem
- 9- Ḥāmūşluk sende 'aceb ṭab'uñ müselleme dutdı hep
Sīḡr-āferīnān-ı 'Arab pākīze <ḡüyān>-ḡüyān-ı 'Acem

4b

Fā 'ilātūn Fā 'ilātūn Fā 'ilātūn Fā 'ilūn

- 1- Ey 'aceb bu ṭurre mi yā ebr-i müşk-efşān mıdur
Naḡl-i gül üstünde yāḡūd deste-i reyḡān mıdur
- 2- Kaş mıdur yā şāhbāz-ı çeşmine iki kanad
Yā hilāl-i çārḡ yāḡūd kıble-i īmān mıdur
- 3- Ḥāllerle ruḡ yāḡūd [ol] ḡırmen-i ḡüsn ü cemāl
Yā süreyyā pāyına düşmüş meh-i tābān mıdur
- 4- Leb midür yā berg-i gül yā ḡonçe-i bāḡ-ı İrem
Yā dil-i 'uşşākdan bir kaṭre düşmüş kan mıdur
- 5- Diş midür yā ḡonçe içre jāle yā dürr-i 'Aden
Çeşme-i ḡürşīdden yā encüm-i raḡşān mıdur

¹⁰⁵ Nūr-ı bezm: bu zemzem, D.

¹⁰⁶ Mısrānın vezni kusurludur.

¹⁰⁷ şabā: hevā, D.

¹⁰⁸ heva: şabā, D.

¹⁰⁹ Şeh: Hān, D.

¹¹⁰ Divanda bu beyitten sonra bir beyit daha bulunmaktadır.

¹¹¹ 'azm: sa'y, D.

- 6- Ol zenaḥ mı yā raṣad-gāh-ı sipihr-i ‘izz ü nāz
Yā çeh-i Bābilsitān yā Yūsıfa zindān mıdur

Rāḡıb

Fā ‘ilātün Fā ‘ilātün Fā ‘ilātün Fā ‘ilün

- 1- Tıfıldur gitdükce ol meh-rū gelür āfetlenür
Gün-be-gün artar fūrūğ-ı ḥüsni māhiyetlenür
- 2- Her ne rütbe deşt¹¹²-peymā-yı taleb bī-tāb olur
Genc-i istiğnā güzīnān ol kadar rāḥatlenür
- 3- Nākış olmaz feyz-i zatı telḥī-i eyyāmdan
Bāde telḥi oldukça artar neş’esi kuvvetlenür
- 4- Lāl olur elbet zebān-ı ḥāme-i pīçide-mū
Kılca ğamdan ṭab’-ı erbāb-ı süḥan ‘illetlenür
- 5- Kāse-i fağfūr leb-rīz¹¹³ olsa da virmez şadā
Devlet¹¹⁴efzāyiş bulunca aḡniyā hissetlenür
- 6- **Rāḡıb** olsun iltifāt itsün de bir ‘ālī-himem
Şi’r-i pāküm gör nice tāliblenür şevketlenür

4b

Ḳāşide-i Ḥāmī

Fā ‘ilātün Fā ‘ilātün Fā ‘ilātün Fā ‘ilün

- 1- Ehl-i dil ārām ider her kıanda kim rağbetlenür
Gāh olur ğurbet vaṭan gāhī vaṭan ğurbetlenür
- 2- Ṭab’-ı rüşen ş’ule-i ‘aşkuñla¹¹⁵ germiyyetlenür
Ḥāne-i fānūs tāb-ı şem’-ile zīnetlenür
- 3- Rīşe¹¹⁶-i ğamdan teḥāşī eylemez erbāb-ı ğam
Ḥāme-i müy-ı dırāz¹¹⁷ oldukça cem’iyyetlenür
- 4- Dil nice tāb-āver olsun tābiş-i ruḥsāruña
Ḳālīb-ı bī-rūḥ iken āyīneler ḥayretlenür
- 5- Pāk-i tıynet güşe-i ğurbetde ḥār olsun mı hīç

¹¹² deşt: dest, D.

¹¹³ fağfūr leb-rīz: leb-rīz fağfūr, D.

¹¹⁴ Devlet: Servet, D.

¹¹⁵ ‘aşkuñla: ‘aşkıla, D.

¹¹⁶ Rīşe: Rişte, D.

¹¹⁷ müy-ı dırāz: mü müdār, D.

Gevher āgūş-ı şadefden dūr olur kıymetlenür

- 6- Hadd-i evsaṭ-veş olur sākıt u şabīt (...) ¹¹⁸ kim
Nāmeṭe ‘izzetlū taḥrīr itmeden ‘izzetlenür

5a

- 7- ‘Ālem-i kevn ü fesāduñ iktizāsı böyledür
Nev-resuñ bāzār-ı rāyic nev-ḥaṭuñ ḥalvetlenür
- 8- Eylerüz bir bār-gāha ilticā kim dā’imā
Sāyesinde zümre-i ehl-i hüner rāḥatlanur
- 9- Öyle bir bāb-ı menī’ü’l-cāre itsek intisāb
Şīr ¹¹⁹-i gerdün üstüñe eyā nice şavletlenür
- 10- Mīr-i ‘ālī rütbe kim ḥaşmetle ednā bendesi
Devlet-i Qārūna nāz eyler Ceme naḥvetlenür
- 11- Köprili gülzārınuñ bir gönçe-i neşküftesi
Büy-ı luṭfıyla meşām-ı ehl-i dil ‘ıttetlenür
- 12- Āb-ı iḥsānı revān oldıkca bāğ-ı ṭab’uma
Gönçe-i nazmum ṭarāvet-yāb olup ¹²⁰ behcetlenür
- 13- Bir eli yufka teşebbüs itse zeyl-i luṭfına
Bāzū-yı baḥt-ı siyāhı saḥt olur kuvvetlenür
- 14- Rezm-gehde berķ-i şemşīri k’olur germ-iştiḥā
Qahramān pīrāmeninden giçmeye heybetlenür
- 15- Ser-be-ser ¹²¹kanıyla İran’ı kıızıl ırmāğ ider
Kīn-i a[ş]ḥābıyla kim ser-germ olup ġayretlenür
- 16- Kām-baḥşa ol suḥan-sencüm ki cevri-i dehr ile
Ḥāṭır-ı işkeste ‘irfānum kadar zaḥmetlenür
- 17- Āstān-ı midḥatüñ olmış zeban-ı ma’rifet
Rūy-ı māl itdükce şemşīr-i zebān ḥiddetlenür
- 18- Ṭālib-i dil-ḥasteye ta’līm-i kânūn eylesem
Her işārātum şifā-yı şadr olup ḥikmetlenür
- 19- Da’vī-i i’cāz idersem sözde işbāt eylerüm
Şāhidüm levḥ [ü] kalem şi’r-i terüm ḥüccetlenür

¹¹⁸ : şanma, D.

¹¹⁹ Şīr: Çerḥ, D.

¹²⁰ olup: olur, D.

¹²¹ Ser-be-ser: Sürh-ser, D.

- 20- Tācir-i bender-geh-i iklīm-i nazm olsam n'ola
Nev-ķumaş-ı şî'le mir'āt-i dil şüretlenür
- 21- Muṭrib-i nazmumdur¹²² ol düşîze ma'nā kim müdām
Hacle-gāh-ı 'aql-ı evvelden kaçır 'işmetlenür
- 22- Mün'imā vācib edā-yı şükr-i in'āmuñ dile
Vaşf-ı pākūñ gerden-i endişüme zimmetlenür
- 23- Ṭālî' oldıkda¹²³ süheyl-i medh-gā[h]^D-ı sīnede
La'l-i nazmum Hāmī reng-āmîz olur hamretlenür

5b

Rūhî

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

- 1- Nükte-dāniş¹²⁴ nev-civānsın şūhsın¹²⁵ mergūbsın
Her ne deñlü cevır idersin eyle kim maḥbūbsın
- 2- Gösterirsın meskenet 'uşşāķa bilmezler ki sen
'Ālemin fettānı bir şūh-ı cihān-āşūbsın
- 3- İltifātuñ kesme benden¹²⁶ kim ṭarîķ-i 'aşķda
Ṭālibüz biz saña şāhum sen bize maṭlūbsın
- 4- Tıfıldır ol gönçe-i nevres deger¹²⁷ kılsa hicāb
Ey dil-i şūrîde sen bilmem¹²⁸ neden maḥcūbsın
- 5- Ağlamak 'uşşāķ içündür **Rūhiyā** kan ağla kim
Yūsıfından ayru düşmüş sende bir Ya'ķūbsın

Mu'aşşer-i 'Ālî

Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün

1

Yine bir serv-i bālāya ķul oldum ihtiyārumla
Görünmez derde düşdüm dīde-i gevher-nigārumla
Duyurdum rāz u pinhānım derün-ı āh u zārumla
'Adū oldum dil-i dīvāne gibi yār-ı ğārumla

¹²² nazmumdur: bezmümdür, D.

¹²³ oldıkda: oldıkça, D.

¹²⁴ Nükte-dāniş: Nüktedānsın, D.

¹²⁵ şūhsın: hūbsın, D.

¹²⁶ benden: bizden, D.

¹²⁷ nevres deger: ter veķhi, D.

¹²⁸ bilmem: bilsem, D.

Müeyesser olmadı hem-bezm olam şabr u qarārumla
Gönül bir yaña gitdi qalmadı cān cism-i zārumla
Barışmaz yulduzum hayfā ol mihr ü tāb-dārumla
‘Aceb hālüm nolur bilsem benüm bu intizārumla
Eger haşr olmaz isem ol kıyāmet-kaḍ nigārumla
Gezem maḥşerde sīnem döğerek seng-i mezārumla

2

Niçün ser-keşlik eyler bilmem ol serv-i hırāmānum
Ne kanlar dökdüğün bilmez mi her dem çeşm-i giryānum
Niçe bir hār-ı cevre şabrla çāk ola dāmānum
Alınmaz mı ölince dest-i mihnetden girībānum
İşitmez mi ‘aceb şeb-tā-seher feryād u efğānum
Yāhūd görmez mi āh itdükce dūd-ı āteş-efşānum
Bu ğamdan hāk olursam ayrılursa sīneden cānum
Mezārum tāşına nakş eylesin bu beyti yārānum
Eger haşr olmaz isem ol kıyāmet-kaḍ nigārumla
Gezem maḥşerde sīnem döğerek seng-i mezārumla

3

Şeb-i hicrān-ı yāre hergiz ey dil ḥadd-i ğāyet yok
O mehrü saña rām olmağa bahtuñda sa‘ādet yo[k]
Ne kevkebdür bu kebkim-i nuḥūset var sa‘ādet yo[k]
Ne maḥşad idinürsin māni‘üñ yok ehl-i himmet [yok]
Hele ben bildigüm bu kim fīrāka hīç nihāyet yok
Olursam şimdilik ḥātırdā bundan özge fikret [yok]

6a

Serā-yı bahtını o rütāşe kim başında divlet yo[k]
Neye kaşd eyledüñ aġyāra yārūñden ‘ināyet yok
Eger haşr olmaz isem ol kıyāmet-kaḍ nigārumla
Gezem maḥşerde sīnem döğerek seng-i mezārumla

4

Uşanmaz mı ‘aceb ol bī-vefā cevri ü cefāsından
Hicāb itmez mi ḥaḳkın maḥzarında mübtelāsından
Dehānı gibi hergiz bir ‘alāmet yok vefāsından
Dutalım şāh imiş lāyık mı ‘ār itmek gedāsından
Kulından şerm-sār itmezse ḥavf itsün Ḥudās[ından]
Ḥalāş itsün dil ü divāne-i hicrān-ı belāsından
Ferāġat eylemez çünkim bu ben ḥākın izāsından
Sakınsın ehl-i maḥşer eşk-i çeşmüm mācerāsından
Eger haşr olmaz isem ol kıyāmet-kaḍ nigārumla
Gezem maḥşerde sīnem döğerek seng-i mezārumla

5

Gören rüyın o māhuñ mā’il olmaz ḥür u ğılmāna
Rızāsın gözliyen bakmaz rızā-yı ḥuld-ı Rıdvāna
Eger dünyāda derd ü fūrḳati irmezse pāyāna

Žiyā virmezse mihr-i vaşl-ı dilber şām-ı hicrāna
Zebānum bir nefes yād itmez mi feryād u efgāna
Su’āl itsün melekler çekdigüm ālām-ı hicrāna
Niçe biñ zaḥm irüşsün bir dem içre cism-i ‘uryāna
Benüm bu ‘ahdümi ‘Ālī irişdür cümle yārāna
Eger haşr olmaz isem ol kıyāmet-ḳad nigārumla
Gezem maḥşerde sīnem dögerek seng-i mezārumla

Luğaz-ı Kerīmī

Fā ‘ilātün Fā ‘ilātün Fā ‘ilün

- 1- Dört müselmān-ile biş kāfir meger
İki dilber sevdiler altı kamer
- 2- Bir ‘Arab üç Rūmī bir Hindū-yile
Bir gün iki gice şohbet kıldılar
- 3- İki meh-rū üç siyeh rū bir güzel
İki şaḳallu dahı iki püser
- 4- Bir ḳara yüzlü raḳīb aḡvā idüp
Birbirine eylediler ḳaşd-ı ser
- 5- Ey **Kerīmī** hīle birdür añla kim
‘Ad idüp tokuzda birin tarḥ ider

6b

Müseddes-i Gümānī

Mefā ‘ilün Mefā ‘ilün Mefā ‘ilün Mefā ‘ilün

1

Bahār irdi donandı bāḡ-ı ‘ālem tāze güllerle
Bezendi ser-be-ser şahrālar ‘ālā nev-çemenlerle
Şafā kesb idecek demler-durur sīmīn bedenlerle
Şalın-bāḡ-ı cihān içre yañaḡı yāsemenlerle
İçilsün bāde-i gül-gün sākī gonçe-femlerle
Şafā geldi dem-i ‘ayş ü tarab demler ḳademlerle

2

Niçe bir şīşe-i ḥātır ola bu inkisār üzre
Niçe bir ‘ömrümüz giçsün fiḡān u āh u zār üzre
Ecel peygāmı yaklaştı ‘ömür cān ihtisār üzre
Ḥuşūsā ḥāl-i ‘ālem çün degildür bir ḳarār üzre
İçilsün bāde-i gül-gün sākī gonçe-femlerle

Şafâ geldi dem-i ‘ayş ü tarab demler kademlerle

3

Harâret sūz-ı ğamdandur niçe bir inkıyâd olsun
Getür cāmı muşaffâ-yı sākī dil-güşâd olsun
Ġamuñla yeter ağlatduñ dil-i maḥzūn şād olsun
Cihân içinde añılsun bu da bir yaḥşī ad olsun
İçilsün bâde-i gül-gün sākī gonçe-femlerle
Şafâ geldi dem-i ‘ayş ü tarab demler kademlerle

4

Cefâ-yı yâre ârām u vefâsına liyâkat yok
Ne bir zerre kadar ben bend[e]sine istimâlet yok
Terahḥum eylemez zālīm cefâsına nihâyet yok
Tabī‘at ihṭilâl üzre gönüldeistirâhat yok
İçilsün bâde-i gül-gün sākī gonçe-femlerle
Şafâ geldi dem-i ‘ayş ü tarab demler kademlerle

5

Gelüñüz söyleñüz luṭf eylesün şākī-i devrâna
Ayağ sürsün birez devr eylesün meclisde peymâne
Pey-â-pey dönsün içilsün piyâle durma şāhâne
Gümânî-i ğam öldürdü irişdi ömri pâyâna
İçilsün bâde-i gül-gün sākī gonçe-femlerle
Şafâ geldi dem-i ‘ayş ü tarab demler kademlerle

7a

Gazel-i Behāyī Tahmīs-i Nā’ilī

Mefā ‘ilün Mefā ‘ilün Mefā ‘ilün Mefā ‘ilün

1

Hirās-ı fitne şalduñ dehre ey bī-dād n’eylersin
Koparduñ yer yer aşüb-ı kıyâmet-zād n’eylersin
Perişānlıklar itduñ nev-be-nev icād n’eylersin
Dağıtduñ ḥ‘āb-ı nāz-ı yārı ey feryād n’eylersin
İdüp fitneyle dünyâyı ḥarāb-ābād n’eylersin

2

Nihāndur bû-yı fitne tār-ı ‘anber-fām zülfünde
Niçe şubḥ-ı kıyâmet muhtefidür şām-ı zülfünde
Dimāğ-āşüftedür cān arzū [vü] kām-ı zülfünde
Dil-i mecrūḥımı bend¹²⁹ eyle kılsun dām-ı zülfünde

¹²⁹ bend: rahm, D.

Şikeste-bāl olan murğı idüp āzād [n'eylersin]

3

Zemīn-i nat '-ı siyāset-gāh dil seyf-i kazā muḥkem¹³⁰
Zebān hāmuş-ı hayret sīne sūzān dīdeler pūr-nem
Hevā-yı 'aşk şūr-efgen mahabbet gālībā muḥkem¹³¹
Şehīd-i tīg-ı 'aşk-ı yārdur ser-cümle-i 'ālem
Urup şemşīre dest ey gamze-i cellād [n'eylersin]

4

Bulup pervāza ruḥsat rūzgāra 'işveler şatduñ¹³²
Periştān itmege cem'ıyyet-i yārāna āl itdūñ¹³³
Ne āl itdūñse itdūñ murğ-ı cānı dāma uğratduñ
Varup gīsū-yı yārı cümlesin birbirine katduñ¹³⁴
Yine bir fitne tahrīk eyledūñ ey bād n'eyler[sin]

5

Vücūduñ eylemiş hikmet-şinās[ı] 'ālem-i bālā¹³⁵
Aristālīs-i 'asr [u] vaqt [u] naqd¹³⁶-ı Bū 'Alī Sīnā
Bütānuñ ḥall-i rāz-ı müşkilātuñ feyz ider gūyā¹³⁷
İdersin gerçi her derde tabībüm bir devā ammā
Cünün-ı ehl-i 'aşk olınca māder-zād <mā> [n'eylersin]

6

Olırsın Nā'ili-veş gördüğün¹³⁸ maḥbūba efgende
Metā'-ı şabruñı tālān ider her tıfl-ı nāzende
Maḥabbet gam-fezā esbāb-ı cem'ıyyet perākende
Behāyī-veş degilsün kābil-i feyz-i suḥan¹³⁹ sen de
Tekellūf ber-ṭaraf ey ḥatır-ı nā-şād n'eylersin

7b

Āgāh

Fe'ılātün Fe'ılātün Fe'ılātün Fe'ılün

- 1- 'Aşıkam gırye benüm tab'-ı feraḥ-yāb senüñ
Dil-i pūr-dāg benüm lāle-i sīr-āb senüñ

¹³⁰ muḥkem: mübrem, D.

¹³¹ gālībā muḥkem: gālīb ü muḥkem, D.

¹³² şatduñ: şaldun, D.

¹³³ D yārāna āl itdūñ: 'uşşākı cān atdun, D.

¹³⁴ Varup gīsūy-ı zūlf-i yārı biri birine katdun

¹³⁵ bālā, D.:belā, N.

¹³⁶ 'asr [u] vaqt [u] naqd: 'aşr u naqd-ı vaqt, D.

¹³⁷ müşkilāt-ı nabz edüp hakka.

¹³⁸ gördüğün: gördüğüm, D.

¹³⁹ suḥan: şafā, D.

- 2- Ey dil ey dil görelüm kankısı def'-i ğam ider
La'l-i dildār benüm cām-ı mey-i nāb senüñ
- 3- Dönmeseydi felege dirdüm idüp kaṭ'-ı nızā'
O kamer çehre benüm mihr-i cihān-tāb senüñ
- 4- Zāhidā ben dimeyem sen de riyāsız söyle
Dalk-i şad-pāre benüm kākum [ü] sincāb senüñ
- 5- Hākden ref' idüp **Āgāh** didi yār baña
Leb-i pür-ḥande benüm dīde-i pür-āb senüñ

Bahārī

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

- 1- Hīç bilmem gözümün yaşı ne vaqtün yeñile
Kalmadı yüzüm el içre sile sile yeñ-ile
- 2- Hüsñ 'ıydında bugün bir şeh-i iklīm-i cemāl
Egnüme şaldı libās-ı ğam-ı 'aşkı yeñile
- 3- Göricek dāğlaruñ¹⁴⁰ eskisini sīnde yār
Didi var bunları başdan yine bir bir yeñile¹⁴¹
- 4- Küşt-gīr¹⁴²-i ğam-ı 'aşk-ıla tutışmak niçe bir
Bu kadar zecr-i belālar nedür ey dil yeñile
- 5- Dāmen-i yāri **Bahārī** koma elden ola kim
Raḥm idüp sile gözün yaşını bir kez¹⁴³ yeñ-ile

Nāmī

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

- 1- Revān olmağa rūḥ-ı pākimüz bir āha kalmışdur
Dil-i bīmāruñ aḥvālī hemān Allāh'[a] kalmışdur
- 2- Reh-i mihmān-serā-yı vaşl-ı dil-dāra delīlüm yok
Güzār-ı deşt-i hicrān şimdi ben güm-rāha kalmışdur
- 3- Ne nokşān eyleyem yanında iḥsānın tamām eyler
Ḥaṭā itmek bu küstāḥa kerem ol şāha [kalmışdur]
- 4- Der-i devlet nızām-ı yāra i'lām eyledük ḥālī

¹⁴⁰ dāğlaruñ: dağlarum, D.

¹⁴¹ D Didı var bunları birbir yine başdan yeñile

¹⁴² Küşt-gīr: Küşte-gīr, D.

¹⁴³ D bir gün.

Hemān bākī mürüvvet şimdi ol dergāha [kalmışdur]

- 5- Senādan ğayrı **Nāmī** kimsenüñ hakkında kālüm yok
Du‘ā-yı devlet-i ihvān bu devlet-ḥāha kalmışdur

8a

Mu‘mmā
Sultān Süleymān Güft

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

Bir gümüşden kal‘adur maḥbūs olmuş anda āb
Çıkdı zerrīn top-ıla fetḥ itdi anı āfītāb

Vecdī Güft
Rāmī

Mefā‘ilün Fe‘ilātün Mefā‘ilün Fe‘ilün

Serīn rakīb o bālā kadde fedā kılmış
Olur mı lāḥıķ aña tīg-ı ğamzesi bilmem

Vecdī Güft
Osmān

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

Dīde-kim rüyına dūçār oldu
Dil-i dīvāne bī-ķarār oldu

Ve lehū
Sa‘īd

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

Kes müderris ayağını hem mu‘īdūñ başını
Ķo ayağı baş yerine tā bilesin adını

Ve lehū
Ömer

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Fe‘ilün

Yarım taş üstine bir göz komışlar
Anı bir dilberüñ ismi dimişler

Ve lehū
Aḥmed

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

Ḳāmet-i yāri görüp şükr eyledüm
Bu mu ‘ammā-yı ‘aceb fikr eyledüm

Mu ‘ammā
Şayf

Mefā ‘ilün Mefā ‘ilün Mefā ‘ilün Mefā ‘ilün

Ḥayāl itdikce ḥālūñ ismūñ ey meh-ten za ‘if oldı
Za ‘ifdūñ çıkdı çeşmim sen dahı bī-ḥāl ḳal bārī

Ve lehū
Süleymān

Mefā ‘ilün Fe ‘ilātün Mefā ‘ilün Fe ‘ilün

Selīm la ‘li olanlar ayağ şikest itdi
Āmān o şūḥa didükde ḳademde pest itdi¹⁴⁴

Ve lehū
Ḥüseyn

Mefā ‘ilün Mefā ‘ilün Mefā ‘ilün Mefā ‘ilün

Dili öldürdi ḥālūñ ālı ḳalsun alsuz ḥālūñ¹⁴⁵
Muvāfiḳ oldı sīn aña bula kim ḳalasın bī-ḥāl

Ve lehū
Muştafā

Mefā ‘ilün Mefā ‘ilün Mefā ‘ilün Mefā ‘ilün

Şadef kim düşse mey içre olur dördi toḳuz anuñ
Bu bir hoşca mu ‘ammādur içinde ismi cānānuñ

Emrī Güft Receb

Mefā ‘ilün Mefā ‘ilün Fe ‘ülün

Görüp **Emrī** lebūñde ḳatre-i mey
‘Acebdür dökdi çeşminden pey-ā-pey

9a

Ġazel-i Nef‘ī Tahmīs-i Tīġī

Fe ‘ilātün Fe ‘ilātün Fe ‘ilātün Fe ‘ilün

¹⁴⁴ Mısranın vezni kusurludur.

¹⁴⁵ Mısranın vezni kusurludur.

1

Çekerin cevrimini bir kaşı kemānı severin
Gamzesi tığına olmaya nişānı severin
Bağlanup tığına ol mūy-ı miyānı severin
Mā'ilin ceddī-i dīdār¹⁴⁶ hem_anı severin
Bir güzel çehrede ān olsa ben anı severin

2

'Ayn-ı i' zān-ile mīzāna çeküp hūbānı
İsterin ki ola mānend-i meh-i Ken'ānı
Göricek şūret [ü] sīretde muḳtedānı¹⁴⁷
Dīlerin hūsnı gibi hūlku güzel cānānı
Muṭlakā böyle olan şūh-ı cihānı severin

3

Göricek bir yüz-i gül gönçe-dehen dil-dārı
İderin 'aşk-ıla içmezdin anuñ-çün zārı
Āşikār itmeyüp esrār-ı dil-i efkārı
Severin zāhır [ü] bāṭın göricek bir¹⁴⁸ yārı
'Arz-ı hāle meded olmazsa nihānī severin

4

Sevmeyüp her meh-i bi-mihr [ü] cihan-āşūbı
Degme Rüstem-sitemüñ olmaz iken maḡlūbı
Dökelim gerçi ki şeb-şūdı (?) görüp her hūbı
Sevmezin sevmeyen ammā sevicek bir hūbı¹⁴⁹
Nirede var-ise bir āfet-i cānı severin

5

Hāş u 'āma taķılan lāle-'izārı sevmem
Hūsni Yūsıfla giçen köhne bahārı sevmem
Ger Zūleyhā'-ı zamān olsa da qarı sevmem
Ne kadar nāzik [ü] nerm olsa nigārı sevmem
Ne kadar āfet-i cān olsa cevānı severin

6

Bir nazar 'ayn-ı haḳīkatle nazar kıldım aña
Şu gibi aḳdı gönül şūy-ı bedenden o yaña
Münkeşif olmadı bu 'ilm-i zarūrī çü saña
İhtiyār elde degil şūfī ne dirsın di baña
Severin hāşılı ol rūh-ı revānı severin

7

¹⁴⁶ ceddī-i dīdār: cezbe-i didara, D.

¹⁴⁷ Mısranın vezni kusurludur.

¹⁴⁸ Severin zāhır [ü] bāṭın göricek bir yārı: İhtiyārüm gider elden görecek her yārı, D.

¹⁴⁹ Sevmezin sevmeyen ammā sevicek bir hūbı: Sevmezem sevmezem ammā sevicek mahbubu, D.

Tıgıyā kalbe şefā virse kūdūret def‘i
Mümkün olmaz idi bu meyl-i maḥabbet ref‘i
Olsa ‘aşkı zarar-ı maḥz u misal-i ef‘i
Çāre yok bu¹⁵⁰ güzeli sevmemege ey **Nef‘i**
Saña lâzım mı demek ibn-i filānı¹⁵¹ bseverin¹⁵²

9b

Bākī

Mef‘ülū Fā‘ilātū Mefā‘ilū Fā‘ilūn

- 1- Zülf-i nigāre şāne-veş olursa dest-res
Mikrāş gibi rişte-i pāyend-i ‘ömri¹⁵³ kes
- 2- Kim gūş ururdu kavline meclisde def gibi
Nāy olmayaydı nāle-i ‘uşşāka hem-nefes
- 3- Güftāra kādır olsa eger çalmasa dili
Takrīr iderdi nālelerümden¹⁵⁴ saña ceres
- 4- Bāzār-ı dehr içinde gözüme dokınmadı
Ḥāl-i ‘izār-ı yār gibi daḥı bir¹⁵⁵ meges
- 5- **Bākī** hevā-yı ‘aşk ne müşkil belā-imiş
Benden naşīḥat ister iseñ eyleme heves

Emrī

Mefā‘ilūn Mefā‘ilūn Fe‘ülūn

- 1- Kadeḥle meclis-i rindāna¹⁵⁶ girme
Ayaḡuñla varup zindāna girme
- 2- Biliş yār-ile andan ‘aşkına düş
Degilsin¹⁵⁷ āşinā ‘ummāna girme
- 3- İçerler kanuñı ey bāde-i nāb
Lebiyle baḥş [idüp]^D meydāna girme
- 4- Dil-i ğam-nāka gel[me]^D ey feraḥ gel

¹⁵⁰ bu: bir, D.

¹⁵¹ ibn-i filānı: işte falānı, D.

¹⁵² severin: severüm, D.

¹⁵³ ‘ömri: ğayrı, D.

¹⁵⁴ nālelerümden: derd-i derunum, D.

¹⁵⁵ daḥı bir: ‘anberīn, D.

¹⁵⁶ rindāna: nā-dāna, D.

¹⁵⁷ Degilsin: Degülseñ, D.

Yanarsın âteş-i sūzāna girme

- 5- Kābā-yı āl giyme kāt kāt_ey dūst¹⁵⁸
Helāk olur çok¹⁵⁹ **Emrī** kana girme

Ümīdī

Mef'ülü Fā'ilātü Mef'ülü Fā'ilün

- 1- Rūşen kılalı meclis-i cām-ı şarābumuz
Mihr-ile mähı 'aynına almaz habābumuz
- 2- Raķş itmez idi şavma'ada şeyh-i şehir eger
Çalınmasaydın gūşına çeng [ü] rebābumuz
- 3- Mey-hāne cāy-ı muhtesib-i bezm-i bādedür
Eksük degüldür elden anunçün şarābumuz
- 4- Şol teşne-gān-ı vādī-i 'aşkuz gamuñda biz
Āb-ı zülalī 'aynına almaz serābumuz
- 5- Zevk-i riyādan el yuya zühhād-ı şehir eger
Görse **Ümīdī** meykedede āb-ı nābumuz

10a

İmirzā

Mef'ülü Mef'ülü Mef'ülü Fe'ülün
Mef'ülü Fe'ülün

- 1- Cām-ı mey-i la'lüñ vireli gönlüme revnaķ
Serhoşuñam el-haķ
Serhoşuñam el-hāķ sözüme dutma benüm daķ
Ey 'arız-ı zanbaķ
- 2- Ey 'arız-ı zanbaķ hāzer it āh-ı dilümden
Yār olma raķībe
Yār olma raķībe añı zann itme muhaķķaķ
Dutma özüñ alçaķ
- 3- Dutma özüñ alçaķ göresin mäh-ı cebīni
Meftün ola tā ki
Meftün ola tā ki olasın sahile(?) mülhaķ
Her nāķış-ı āhmaķ
- 4- Her nāķış-ı āhmaķ ne bilür zāt [u] şıfātuñ
Bir genc-i nihānsın

¹⁵⁸ dūst: gül, D.

¹⁵⁹ olur çok: olmasun, D.

Bir genc-i nihānsın güzelim ‘āşıkun olmak
Gücdür seni bulmak

- 5- Gücdür seni bulmak bilürüm lîk **İmirzâ**
Hayrānuñ olupdur
Hayrānuñ olupdur kerem it luṭf-ıla gel bak
Ol ‘āşık-ı mutlak

Ḳadrî

Mefā ‘ilün Mefā ‘ilün Mefā ‘ilün Mefā ‘ilün

- 1- Çıkardun başa cānā bāliš-i zer-kāre yüz virdün
Çopardun fitneler yer yer ḥaṭ-ı jengāra yüz virdün
- 2- Çıkardı naḳşunı ey pādīşāh-ı mülk-i istignā
O şüret urūsı āyīne-i ğaddāra yüz virdün
- 3- Hemān bir dāneyem dir cennet-i bāğ-ı cemālünde
O Hindü-yı siyeh-rū ḥāl-i ‘anber-bāra yüz [virdün]
- 4- Gelüp būs itmege ser ḳor o ruḥsār-ı ‘araḳ-nāke
Ḥaṭā itdün şehā ol turre-i ṭarrāre yüz vir[dün]
- 5- Ne zulm [ü] cevır kıldun ey sitem-ger **Ḳadrî**-i zāre
Aña bir dest-būsün virmedün āğyāra yüz virdün

10b

Bākî

Fā ‘ilātün Fā ‘ilātün Fā ‘ilātün Fā ‘ilün

- 1- Sūz-ı ‘āşıkunla ḳaçan kim dilde āh [u] zār olur
Āh dūd [u] dūd ebr [ü] ebr āteş-bār olur
- 2- Aḳsa eşküm dīdeden ol gevher-i nā-yāb için
Eşk seyl [ü] seyl yem yem pür-dür-i şehvār olur
- 3- Yansa dāğ-ı sīnem üzre ḥasret-i ḳaddünle¹⁶⁰ nār
Nār nūr [u] nūr ḥūr [u] ḥūr pür-envār olur
- 4- Kūhdan giçse ğam-ı zūlfünle āhum şarşarı
Kūh deşt [ü] deşt bāğ [u] bāğ sūnbül-zār olur
- 5- Ğonçeye baksa lebünsüz çeşm-i **Bākî** her seher¹⁶¹
Ğonçe berg [ü] berg ḥār [u] ḥār ḥançer-dār olur

¹⁶⁰ ḳaddünle: haddünle, D.

¹⁶¹her seher: bir nazar, D.

Āgāh

Fe 'ilātün Fe 'ilātün Fe 'ilün

- 1- Hatt[1]^D geldükde bize rām oldı
Ne yamān yerde gün aḥṣām oldı
- 2- Bāğ-ı hoş mīve-i 'ālemde bizüm
Rızkımız hep ṭama'-ı ḥām oldı
- 3- Çeşm-i mestin o mehūñ yād iderek
Gönçe-i dil gül-i bādām oldı
- 4- Nāmın almış didigün ehl-i vera'
Duḥter-i rez gibi bed-nām oldı
- 5- Yār-ile bezmimiz Āgāh bu şeb
Şöyle germ oldı ki ḥammām oldı

Rūhī

Mefā 'ilün Mefā 'ilün Mefā 'ilün Mefā 'ilün

- 1- Cemālūñ görmezüz yıllarla miḥnet-dīdeyüz senden
Vefāsız yār-imiş¹⁶² sevdigüm rencīdeyüz senden
- 2- Şafamız var ruḥ-ı yār-ile dirmiş dā'imā āgyār
Dimezdi bulmasaydı şāhım ol nā-dīde yüz [senden]
- 3- Ciger kân dīde giryān sīne sūzān cān [u] dil nālān
Biz ey Mecnūn ṭarīḳ-i 'aşḳda şūrīdeyüz sende[n]
- 4- Nedür zen kim düşe ser-bāzlar 'aşḳıyla kūh-sāra
Yine ey kūh-ken-i ma'nīde biz¹⁶³ vādīdeyüz senden
- 5- Koyup Rūhī gibi nüktedānı ḡayra yār olduñ
'Aceb teşḫīşlik meh-pāresi rencīdeyüz senden¹⁶⁴

11a

Müstezād

*Mef'ülü Mefā 'ilü Mefā 'ilü Fe 'ülün
Mef'ülü Fe 'ülün*

- 1- Ey serv-i sehī sen geleli seyr-ile bāḡa
Ser çekmedi 'ar'ar

¹⁶² yār-imiş: yār-imişsin, D.

¹⁶³ biz: bir, D.

¹⁶⁴ teşḫīşlik meh-pāresi: teşḫīşi meh-pāresin, D.

Çok ‘ālī-nesebler özünü şaldı ayağa
Kul oldu şanevber

- 2- Zülfün sarudan (?) başuma sevdā-yili esdi
Reyhān mıdı bilmem
Kankı çiçeğün kokuşudur doldı dimāğa
Cān oldu mu ‘atṭar
- 3- Sünbül özünü benzedüben rüyına yārūn
Bildi ki haṭādur
Dağlarda biter yüzi kara başı aşğa
Kaygulu mükedder
- 4- Bir bāde şarāb istedüm ol la‘l-i lebinden
Serhoş mıdı bilmem
Ġamzen beni öldürmege yapındı pıcağa
Çekdi baña ḥançer
- 5- Ey rüz-ı kıyāmet gününe münkir olanlar
Dilber gider oldu
İşitmemisin şūrını çalındı kulağa
Kopdı bana maḥşer
- 6- Sen tek **Pirī**’nün menzili vīrāne gerekdür
Yā çeşmeler üsti
Gönlüm gibi virāneye kon göz[ü] kulağa
Gel ey perī peyker

Şeref

Mefā ‘ilün Mefā ‘ilün Mefā ‘ilün Mefā ‘ilün

- 1- Ruḥından ref‘ ider dilber niḳāb āheste āheste
İder remz-ile ‘uşşāka ‘itāb āheste āheste
- 2- Kaçan nūş eylese meclisde dilber bāde-i ḥamrā
Olur ‘aşk āteşinden dil kebāb āheste [āheste]
- 3- N’ola ağıyāra rāğmın baña bir kez iltifāt itse
Raḳīb-i rū siyāh çeksün ‘azāb āheste [āheste]
- 4- ‘Aceb mest-i dil-i la‘l-i lebinden durma ey muṭrib
Terennüm eyle gel depret rebāb āheste āheste
- 5- Düşürseydüm **Şeref** bir vech-ile cānāmı tenhāya
İderdüm kılduğı cevri ḥesāb āheste āheste

11b

Bī-Nuḳaṭ-ı Fehīm

Mef'ulü Fā'ilātü Mef'ülü Fā'ilün

- 1- Her mürde dil ki mālîk-i mülk-i vişāl olur
Hükûm-i 'adem ol âdeme emr-i muhāl olur
- 2- Ahvâl-i derd-i dil aña ilhâm ola meger
Ol mâh-ı sâde-rû ki melek görse lâl olur
- 3- Derd-i diline¹⁶⁵ madde-i aşl-ı vişâldür hâkem
Mâdâm mihre vâşıl ola meh hilâl olur
- 4- Ger şalsa el mül-i dilüme la'l-i vār 'aks
Gör tâli'üm ki lâle-i küh-ı melâl olur
- 5- Hem-râh-ı mihr olursa meh-âsâ gönül revâ
'Âlemde merd-i sâlik-i râh-ı kemâl olur
- 6- Hâl aňladuñsa olma gel alüde-i kelâm
Esrâra ol ki maḥrem ola ehl-i hâl olur
- 7- Olsam rüsûm-ı kâr-ı tılısm-ı kelâm-ı dil
Kilk-i **Fehîm** merd¹⁶⁶-i sihr-i helâl olur

Meşâmî

Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilün

- 1- Boşala kîse-i kân kâse-i 'ummân dükene
Ne ğam-ı dil ne ğam-ı dîde-i giryân dükene
- 2- Dîdeden hûn-ı ciger olmaya bir dem hâlî
Baḥrlar pür ola deryâ-yı firâvân dükene
- 3- Çekmezem ğam çekerin çeşmüme kuḥl-ı başarın
Eger ey nûr-ı başar kuḥl-ı Şıfâhân dükene
- 4- Şol kadar arayayın şâhid-i maḫsûdum kim
Cüst [ü] cûda talebüm raḫşına meydân [dükene]
- 5- Gide mi fikr-i leb-i yâr **Meşâmî** dilden
Kândan hîç ola mı la'l-i Bedaḫşân dükene

Bakî

Fā'ilâtün Fā'ilâtün Fā'ilâtün Fā'ilün

- 1- Câm la'lüñdür senüñ âyîne rûy-ı enverüñ
Adı var âyîne-i câm-ı Cem [ü] İskenderüñ

¹⁶⁵ diline: elem ki, D.

¹⁶⁶ merd: mevrîd, D.

- 2- Kāh-ı hüsni-yâre bak seyr it ham u ebrûsını
Aduñ aña tāk-ı Kısra ile kaşr-ı Kayşerüñ
- 3- Nüş iden cām-ı lebüñ ölmekden aşla gam yimez
Kim humarı olmaz ey sākī şarāb-ı Kevşerüñ
- 4- Nār-ı āhumdan hāzer kıl ey sipihr-i ceffe-bāz
Dutuşur bir gün şakın ol āsmān-ı ¹⁶⁷çenberüñ
- 5- Bir içim şu istedi hecrüñde **Bākī** haste-dil
Virmedi aşlā¹⁶⁸ cevāb aña dayandı hançerüñ

12a

Āgāh

Fe 'ilātün Fe 'ilātün Fe 'ilātün Fe 'ilün

- 1- Şanma āyīne dutup hüsni perdezlanur
Nāzenīn eyle¹⁶⁹ ki kendüye dağı nāzlanur
- 2- Şu 'le-i āh ki (...) ¹⁷⁰olmuş-idi eşkümden¹⁷¹
Heves-i kaddüñ-ile şimdi ser-efrāzlanur
- 3- Tā'ir-i kuds¹⁷² şikār itmege meyl itmez-iken
Çeşm-i bī-rahm dil-i 'aşıka şehbāzlanur
- 4- Nüktedān-ı reviş-i 'işve-nümā¹⁷³ olduguma
Her gören şūh-ı cefā-cū baña tannāzlanur
- 5- Murğ-ı dil dām-ı ser-i zülfüne bend olmağ-içün
Çok zamāndur kafes-i sīnede pervāzlanur
- 6- Yāre 'arz eyledüm **Āgāh** bu tāze gazeli
Didi nāz-ile sözüñ bāyağı i 'cāzlanur

Ve lehū

Mefā 'ilün Fe 'ilātün Mefā 'ilün Fe 'ilün

- 1- Cihān o şūh-ı sitem-kāra bī-nevā giçinür

¹⁶⁷ āsmān-ı: āsmānī, D.

¹⁶⁸ aşlā: kat 'ā, D.

¹⁶⁹ eyle: öyle, D.

¹⁷⁰ , N.

¹⁷¹ eşkümden: eşkümlle, D.

¹⁷² kuds: kudsī, D.

¹⁷³ 'işve-nümā: 'işve vü nāz, D.

Belā bu kim o daḥı ‘ālem-āşinā giçinür

- 2- Hevā-yı zūlf-i siyāhı serümde yetmez mi
Ki baḥt-ı tîre daḥı sāye-i hümā giçinür
- 3- Yanumda raġbeti yok şîşe-i şikeste kadar
Bu çarḥ-ı sifle ki cām-ı cihān-nümā giçinür
- 4- Ḥalāvet-i şeker-i¹⁷⁴ la ‘l-i yārdur bā‘is
Benümle¹⁷⁵ tūṭi-i ṭab‘um ki hoş-edā giçinür
- 5- Zamāne hūbları ‘aşık istemez **Āgāh**
Ki biri birine zu‘mınca mübtelā giçinür

Ve lehū

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

- 1- Cān baġışlar nigeḥi şūḥ¹⁷⁶-ı aṭā böyle gerek
Dil-rübādan reviş-i mihr [ü] vefā böyle gerek
- 2- Nāle merdūd-ı kabūl āh ise me’yūs-ı eşer
Ka‘be-i ḥüsn-ile¹⁷⁷ āyîn-i du‘ā böyle gerek
- 3- Serv-ḳaddūñ ki çeker rîşe gönülden gönüle
Naḥl-i dil-keşdür aña neşve-nümā¹⁷⁸ böyle gerek
- 4- Dutsa mir’āt-ı dile ‘aks-i ḥayālî sıkılur
Yār maḥcüb olıcaḳ şerm [ü] ḥayā böyle [gerek]
- 5- Ḥüsn¹⁷⁹-i nāz itmede **Āgāh** o kadar māhîr kim
Vāḳıf olmaz nigeḥi tarz-ı edā böyle gerek

12b

Şabri

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

- 1- Bir zamān vaşluñla ġam-fersūde dirdüm bādeye
Şimdi içsem eşk-i ḥün-ālūd dirdüm bādeye
- 2- İtse ‘aks-i mihr-i¹⁸⁰ rüyuñ burc-ı sāġardan tülū‘

¹⁷⁴ şeker-i: şekerin, D.

¹⁷⁵ Benümle: Benüm de, D.

¹⁷⁶ şūḥ: şūḥı, D.

¹⁷⁷ ḥüsn-ile: ḥüsnde, D.

¹⁷⁸ neşve-nümā: neşv ü nemā, D.

¹⁷⁹ Ḥüsn: Çeşmi, D.

¹⁸⁰ ‘aks-i mihr-i: mihr-i ‘aks-i, D.

Āfitāb ṭālī'üm¹⁸¹ mes'ūd dirdüm bādeye

- 3- Şām-ı ğamda şevk-i cān¹⁸² olsa delīl-i maḳşadum
Şu'le¹⁸³-efrūz-ı reh-i maḳşūd dirdüm bādeye
- 4- Çeşmüme geldükçe itsem girye tāb-ı şevkden
Eşküme baḥr-i neşāt (...) ¹⁸⁴ dirdüm bādeye
- 5- İtmese mey (...) ¹⁸⁵ ser-māyesin Şabrī füzün
'Aşk bāzārında ben bī-sūd dirdüm bād[e]ye

Ve lehū

Mef'ülü Mefā'ilü Mefā'ilü Fe'ülün

- 1- Ol seng-dile sūz-ı dilümden ḥaber eyle
Ey āh-ı ḥazīnüm eṣer eyle eṣer eyle
- 2- Toḥm-ı emelüm şüre-sitān-ı ğama düşdi
Yā Rab nem-i luṭfuñla anı tāze ter¹⁸⁶ eyle
- 3- Bir başka şafā vir yine kaşr-ı ğama ey 'aşk
Her dīd[e]mi fevvāre-i ḥūn-ı ciger eyle
- 4- Görsün nic'olur çāšnī-i cām-ı maḥabbet
Bu 'aql-ı ḥod-ārāmı¹⁸⁷ da benden beter eyle
- 5- Şeh-nāme-i 'ayş-ı Ceme evrāk-şümār ol
Sākī ser-i engüşt-i şurāḥīyi ter eyle
- 6- Sen gevher-i kā[n]^{D188}-ı dil [ü] ben baḥr-i temennā
Gel ğayra kenār olma derūnumda yir eyle
- 7- Endīşe-i kufl-i der-i ümmīdi қо Şabrī
Miftāḥını vābeste-i āh-ı seḥer eyle

Ve lehū

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

- 1- İtdi güller leşkerüñ ārāste şehler gibi

¹⁸¹ ṭālī'üm: ṭālī'-i, D.

¹⁸² cān: cām, D.

¹⁸³ Şu'le: Meş'al, D.

¹⁸⁴ : nesāt u rūd, D.

¹⁸⁵ : şevkümüñ, D.

¹⁸⁶ tāze ter: sebz ü ter, D.

¹⁸⁷ ḥod-ārāmı: ḥod-ārāyı, D.

¹⁸⁸ gevher ü kām, N: gevher-i kām, D.

Läleler zeyn itdi deşt-i sürh har-gehler gibi

- 2- Gönçe-i ra' nā-yı bahş-i şīveden söyletmedi
İki la'lūñ iki şūh nūkte-i āgehler gibi
- 3- Mey perest-i 'aşka vaşf-ı cūd [u] kevşer eyleme
Vā'izā beyhūde güftār itme eblehler gibi
- 4- Sīnemiz yoluñda olsun na'l na'l [ü] dāğ dāğ
Nağş-bāb-ı sīm-i yek-rānuñ olan rehler gibi
- 5- Şabriyā açsun gözin şāh-ı 'Acem kim Hān Murād
Aña ruhşat virmez ol ğayrı şehen-şehler [gibi]

13a

Āgāh

Mefā'ilün Fe'ilātün Mefā'ilün Fe'ilün

- 1- Alınca destine tīr ü kemān-ı nāz [u] 'itāb
Niyāzmend olur evvel nişān-ı nāz [u] 'itāb
- 2- Nigāh-ı luţf-ile de gāh gāh tecrübe it
Dil vāhına¹⁸⁹ (?) niçe bir imtiḥān-ı nāz [u] 'itāb
- 3- Te'ākub_itmede [de]^D birbirini bu gül-şende
Bahār-ı mihr [ü] maḥabbet ḥ'ān¹⁹⁰-ı nāz [u] 'itāb¹⁹¹
- 4- Na'im-i vaşlı ile şād-kām ola¹⁹² dir-iken
şūh itdi benī mihmāne¹⁹³-i nāz [u] 'itāb
- 5- Kalemde kāğıda Āgāh ser-fürū itmez
Yazılsa kibr-fezā dāstān-ı nāz [u] 'itāb

Ve lehū

Fe'ilātün Fe'ilātün Fe'ilātün Fe'ilün

- 1- Bir sitemkāra bakup maḥv-ı nigāh olmayasın
Şāh iken kişver-i ḥūbīde sipāh olmayasın
- 2- Hazer_ey Yūsuf-ı şanı ki bu ğaflet-gehde
Meger iḥvān-ıla üftāde-i çāh olmayasın

¹⁸⁹ vāhına: ehline, D.

¹⁹⁰ ḥ'ān: ḥazān, D.

¹⁹¹ Beytin vezni kusurludur.

¹⁹² ola: ider, D.

¹⁹³ mihmāne: mihmān-ı, D.

- 3- Olma her şürete āgūş-güşā āyīne-veş
Olmam olmam diyerek kōrkārım āh olmayasın
- 4- Gördüğün ‘aşk-güdāzındadur ey āfet-i cān
Güher-bā[r] eyledi mümkün mü ki gāh olmayasın ¹⁹⁴
- 5- Sürme-veş cāy-gehūñ dīdeler olmaz **Āgāh**
Tā birez (...) ¹⁹⁵ baht-ı siyāh o olmayasın

Şabri

Mefā ‘ilün Mefā ‘ilün Mefā ‘ilün Mefā ‘ilün

- 1- O müstağnī dilüm kim ‘aşk-ı peykān-ile āh itmem
Büt-i nā-āşinā bir āfitāb olsa nigāh itmem
- 2- Eger gül-berg-i terden olsa na‘l-i eşheb-i nāzı
Vücūdum her şeh-i hüsnüñ yolunda hāk-i rāh [itmem]
- 3- Baña naķş-ı cefā aġyāre rū-yı dil de gösterse
Yine bir āh-ile mir‘āt-i dehri rū-siyāh itmem
- 4- Bu gülzār içre ey bülbul çü ġonçe hātıruñ hoş dut
Gül-i şad-hare bin ‘arz [u] niyāzı şubh-gāh itmem
- 5- Felekde olsa Şabri mihr [ü] meh iki silahdārum
Şeh-i ‘aşkam deyuben yine halka ‘arz-ı cāh itmem

13b

Şabri

Mefā ‘ilün Fe ‘ilātün Mefā ‘ilün Fe ‘ilün

- 1- Hemīşe revzene-i nāzdan o müjgānı
Dutar hadeng-i ciger-dūza cān-ı nālānı
- 2- Mey-i niyāz-ile ser-germ-i ġamze-i mesti
Bütān-ı nāz-ile hem-kāse çeşm-i fettānı
- 3- Dükendi naķd-i feraħ döndi ceyb-i müflise dil
Metā‘-ı ġam-ıla pür ammā ki sīne dükkānı
- 4- O teng-dest-i neşātam ki eşk-i çeşm-alūd ¹⁹⁶
Müdām [dāmen-i]^D medyūn gibi ġirībānı

¹⁹⁴ Mısranın vezni kusurludur.

¹⁹⁵ , N.

¹⁹⁶ çeşm-alūd: çeşmüm alur, D.

- 5- Ümîd-vârım¹⁹⁷ ki tehî-[dest]^D kalmayam **Şabri**
Şunar Cem-i keremi baña cām-ı ihsânı

Ve lehû

Mef'ûlû Fâ'ilâtü Mefâ'ilü Fâ'ilün

- 1- Koca mı¹⁹⁸ o serv 'âşık olan pîrehen gibi
Bir gönlek¹⁹⁹ ile kalmayacak yâsemen gibi
- 2- Şad pâre kılmadı pîreheniñ gönçe şevk-ile
Şeb-nem girince koynına berg-i semen²⁰⁰ gibi
- 3- Bir kez açılmağ olmadı bād-ı niyâz-ile
Bir nâ-şüküfte gönçe mi var ol dehen gibi
- 4- İtmekde ceyş-i ğamla gönül 'âşıkâne ceng
Kûhsâr-ı 'aşka arka virüp Kûh-ken gibi
- 5- Her dem bahâr-ı hüsnuñ ider nâzükâne vaşf
Bir bülbülüñ de **Şabri**-i nâzik-sûhan gibi

Ve lehû

Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilün

- 1- Gülşen-i bâğa varup 'arızuñı yâd idelüm
Düşeyüm²⁰¹ cüylaruñ yanına feryâd idelüm
- 2- Dil-i pür-cürmümüzüñ yeg gelür ol haqqından
Aña ey şâh-ı cihân ğamzeñi cellâd idelüm
- 3- 'Aşk çün Kistrî-i eyvân-ı cünün itdi beni²⁰²
Dile zencîr-i ğamı çekdürelüm dâd idelüm
- 4- Güher-i bâde daşinsun ki sarây içre²⁰³
Kaşr-ı cennet gibi yâkut-ile bünyâd idelüm
- 5- Reha-i feyz-ile şâyed bizi rûşen²⁰⁴-dil ide
Şabriyâ hâme gibi hizmet-i üstâd idelüm

14a

¹⁹⁷ Ümîd-vârım: Ümîd odur, D.

¹⁹⁸ Koca mı: Koçmaz, D.

¹⁹⁹ gönlek: gömlek, D.

²⁰⁰ berg-i semen: bir sîm-ten, D.

²⁰¹ Düşeyüm: Düşelüm, D.

²⁰² beni: bizi, D.

²⁰³ sarây içre: sarây-ı şevki, D.

²⁰⁴ rûşen: hurrem, D.

[Nazm]²⁰⁵

Mef'ülü Mefā 'ilü Mefā 'ilü Fe 'ülün

- 1- Devrān beni ser-geşte-i derd-i ğamuñ itdi
İller senüñ ey cām-ı şafā 'ālemüñ itdi
- 2- Efsün-ger-i hüsñüñ dil-i āzādesi āhır
Dīvāne-i nev-silsile-i perçemüñ itdi

Nābī [Rubā 'ī]²⁰⁶

Mef'ülü Mefā 'ilün Mefā 'ilün Fā '

Ger²⁰⁷ mihr [ü] vefā olaydı taḥvīlūñde
Dil çekmez_idi bu renci taḥşīlūñde
İtme gel ey mūğ-beçe inşāf eyle^{208 209}
Āyīn-i sitem vār mıdur İncīl'inde

Firākī [Murabba ']²¹⁰

Fā 'ilātün Fā 'ilātün Fā 'ilātün Fā 'ilün

Zerre-i nāçīzden ey mihr-i raḥşānum şaķın
Ḥānumān terkin kılan dervīşden ḥānum şaķın
Kara toprakdur karınçadan Süleymānum şaķın
Devlet-i dünyāya mağrūr olma sultānum şaķın

[Nazm]²¹¹

Mef'ülü Mefā 'ilü Mefā 'ilü Fe 'ülün

- 1- Bir sencileyin dilber-i mekkāre mi vardur
Bir bencileyin 'āşıkı bī-çāre mi vardur
- 2- Elden ne gelür kıtlanalum cevır [ü] cefāya
Şabr eylemeden özge ya bir çāre mi vardur

[Kıt 'a]²¹²

²⁰⁵ Nūshada murabba ' başlığı verilmiştir.

²⁰⁶ Nūshada murabba ' başlığı verilmiştir.

²⁰⁷ Ger: Ey, D.

²⁰⁸ İtme gel ey mūğ-beçe: Ey muğ-beçe İslām'a gel, D.

²⁰⁹ Mısranın vezni kusurludur.

²¹⁰ Nūshada murabba ' başlığı verilmiştir.

²¹¹ Nūshada murabba ' başlığı verilmiştir.

²¹² Nūshada murabba ' başlığı verilmiştir.

Sultān Aḥmed

Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün

Tā ki gördüm gün cemālūñ bī-naẓar
'Āşık-ı üftāde kim oldum esīr

Yoluña cānlar nişār itmek gerek
Tuḥfemüz daḥı bize göre ḥaḳīr

Vele hū

[Naẓm]²¹³

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

- 1- Dil-ārā bezm-i ḥüsnünde dil-i mestānemüz kaldı
Cemālūñ şem'ine yanmış 'aceb pervānemüz kaldı
- 2- Ğarībūñdür anı ḥoş dut efendüm işte ben gitdüm
Göñül dirler ser-i kūyuñda bir dīvānemüz kaldı

[Rubā' ī]²¹⁴

Dānişī

Mef'ūlü Mefā' ilü Mefā' ilün Fā'

Bir būse lebūñden baña iḥsān olmaz
Ölsem de benüm derdüme dermān olmaz
'Ömrümde açılmadı gül-i bāğ-ı ümmīd²¹⁵
Bildüm ki bu bāguñ güli ḥandān olmaz

[Naẓm]²¹⁶

Yahyā

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

- 1- Giyinüp sürḥ-i ḳabā daḳınur al üstüne gül
Yaraşur pādişāhum kırmızı şāl üstüne gül
- 2- Ḥüsn-ile ḥaylice mağrūr göründi Yahyā
İnledür bülbüli ḳalursa bu ḥāl üstüne gül

²¹³ Nūshada murabba' başlığı verilmiştir.

²¹⁴ Nūshada murabba' başlığı verilmiştir.

²¹⁵ Mısranın vezni kusurludur.

²¹⁶ Nūshada murabba' başlığı verilmiştir.

[Naẓm]²¹⁷

Fe ‘ilātün Fe ‘ilātün Fe ‘ilātün Fe ‘ilün

- 1- Vireli gülşene revnağ gül-i al üstüne gül
Şeh-levendüm doğunur kırmızı şāl üstüne [gül]
- 2- Dāğlar sīnede dil nālede gūyā kodular
Kafes-i bülbul-i şūrīde maḳāl üstüne gül

14b

[Naẓm]²¹⁸

Mefā ‘ilün Mefā ‘ilün Mefā ‘ilün Mefā ‘ilün

- 1- Dehānuñ mīm-i mübhemdür disem yāre suḥan açmaz
Meger remz ile söyler yoksa ol gonçe dehen açmaz
- 2- Civānuñ sīne-i sīmīnine vuşlat ne mümkindür
O bir genc-i nihāndur kim tılısmuñ bilmeyen açmaz

Emrī [Rubā ‘ī]²¹⁹

Mef‘ülü Mefā ‘ilü Mefā ‘ilün Fa ‘

Ey reşküñi (?) şāhib-kerem-i zī-şānum
Artmaz zer-i destārum-ıla ‘ünvānum
Yārānı dolandurmıya bir şan‘ atdur
Degme tilüme başuñ içün sulṭānum

Nevā ‘ī [Naẓm]²²⁰

Mef‘ülü Mefā ‘ilü Mefā ‘ilü Fe ‘ülün

- 1- Tā talebeliğüm (?) şöret[i]‘ālemğı dutupdur
Mecnūn-ıla Ferhād sözüni eyle mi unudutupdur
- 2- Mecnūn-ıla Ferhād ne bilür ‘aşk-ı fūnūnı
Ol vādīde şākirdüm olardan kığupdur

Murabba ‘

Mefā ‘ilün Mefā ‘ilün Mefā ‘ilün Mefā ‘ilün

Görüp raḥm itmedi ter-dīde-i giryānı terk itdi

²¹⁷ Nüshada murabba ‘ başlığı verilmiştir.

²¹⁸ Nüshada murabba ‘ başlığı verilmiştir.

²¹⁹ Nüshada murabba ‘ başlığı verilmiştir.

²²⁰ Nüshada murabba ‘ başlığı verilmiştir.

Beni ağlayu ağlayu çü eşk-i çeşm ter gitdi
Dir iken virmedi bîd-i ümîdüm âh ber gitdi
Felek berd-i hâzân-ı hicr-ile bî-bâr u berg itdi

[Nazm]²²¹

Mefâ 'ilün Mefâ 'ilün Mefâ 'ilün Mefâ 'ilün

- 1- Açıl leb-beste-i nâz olma cānā gül gül açılsun
Bir iki cām-ı mül nüş eyle rüyuñ gül gül [açılsun]
- 2- Kızardı táb-ı meyden ruh süzüldi çeşm-i pür-hışmı
Didüm şimden girü nergis firâr itsün gül açıl[sun]

[Nazm]

Fe 'ilâtün Fe 'ilâtün Fe 'ilâtün Fe 'ilün

1. Didüm âşüfte-dimāğum didi çağ olsa gerek
Saña kırbân olayum söyle ne çağ olsa gerek
2. Ne belâdur elem-i bûd [u] nebûd-ı 'âlem
Cüşiş-i emred 'abesdür olacağ olsa [gerek]

15a

Bâkî

Fâ 'ilâtün Fâ 'ilâtün Fâ 'ilâtün Fâ 'ilün

- 1- Şahn-ı gülşen mülk-i Bâgdâd oldı âb-ı cūyı Şat
Yâsemenler şu yüzinde gîşt itdi mânend-i bat
- 2- Şahn-ı bâğı dutdı encüm gibi nergis şöyle bil²²²
Mestler fark eylemez yirden gögi eyler gâlat
- 3- Bir gülistân yazdı bir ay içre faşl-ı nev-bahâr
Lâle yir yir sürh olur²²³ sebze hat-ı şeb-nem nuqat
- 4- Aldılar ol şem'-i bezm-ârâyı ağıyâr ortaya
Zâhir oldı nükte-i lâ hayre illâ fî'l-vasat
- 5- Hat-ı la'lin **Bâkiyâ** ol gönçe-i nev-rüstenüñ
Seyr idenler didiler hândānuñ olmağdur bu hat

Ve lehü

²²¹ Nüshada murabba' başlığı verilmiştir.

²²² bil: kim, D.

²²³ olur: dutupdur, D.

Mefā 'ilün Mefā 'ilün Mefā 'ilün Mefā 'ilün

- 1- N'ola gelse dil u mecrūha kadd-i diller bādın²²⁴ hāz
İder haste ne deñlü nā-ümīd olsa devādan hāz
- 2- Ğam-ı 'aşkuñ ciḥān mülküñde buldum şādmān oldum
Kişi ğurbet diyārında idermiş āşinādan hāz
- 3- Şafā-yı cām-ı la 'lūñden ne ḥālet kesb ider şūfī
Ki ṭab' umı mezāk²²⁵ itmez şarāb-ı dil-güşādan hāz
- 4- Be-her taḳdīr olur mā'il güzeller 'āşık-ı zāra
Ṭabīb olanlar elbette iderler mübtelādan hāz
- 5- Çerāğ-ı bāğ²²⁶-ı ḥüsnüñ karşı dutma çeşm-i nādāna²²⁷
Gözüm nūri ne deñlü eyleye a' mā' ziyādan hāz
- 6- İlāhī ṭab' -ı **Bāḳī**'den rüsüm-ı ğayrı maḥv eyle
Ki hergiz²²⁸ kalmaya ḳalbinde naḳş-ı mā-sivādan hāz

Şöhretī

Fe 'ilātün Fe 'ilātün Fe 'ilātün Fe 'ilün

- 1- Dil virür la 'lūñe cān-ile Bedeḥşānīler
Kuḥl ider ḥāk-ı derin görse Sıfāhānīler
- 2- Gördüler dāğ-ı ğam-ı 'aşka taḥammül olmaz
Her biri bir ḳula çekdirmede Şīrvānīler
- 3- Şāha baş egmez olur şāl-ı (?) seg-i kūyuñdan
Her ḳaçan eyleseler tāc-ı Ḥorāsānīler
- 4- Kesmez ümmīdlerüñ ḥançer-i bürrānuñdan
Teşnedür tığ-ı revān baḥşuña Kirmānīler
- 5- **Şöhretī** çekdügi dem yād-ı lebūñle cāmı
Kāse-lisāndı meyḥānede Kāşānīler

15b

Ḥüsrev

Fā 'ilātün Fā 'ilātün Fā 'ilātün Fā 'ilün

²²⁴ kadd-i diller bādın: derd-i dil-rübādan, D.

²²⁵ Ki ṭab' umı mezāk: Ki ṭab' -ı bī-mezāk, D.

²²⁶ bāğ: mäh, D.

²²⁷ nādāna: ağıyāra, D.

²²⁸ hergiz : 'aşla, D.

- 1- Şehlerüñ gerçi begüm-tuğrā-yı ‘ālī-şānı var
Kaşlaruñla nāme-i hüsnüñ ‘aceb dīvānı var
- 2- Kātline ‘āşıkıların haṭṭuñ müzevver-nāmedür
Şüretā gerçi müvecce hüccet [ü] bürhānı var
- 3- Sıneme sehm-i belāyı yağdurur yağmur gibi
Ol kemān-ebrū şanur her yerde Oğ meydānı var
- 4- Gözlerinden yaş döküp cān gözedür ābdāl-ı dil
Hān-kāh-ı ‘aşka beñzer nezri var kurbānı [var]
- 5- **Hüsrevā** meddāhuñ olup kullanur tavr-ı hasen
Mülket-i rūmuñ Rızāi gibi bir Hāssānı var

Yahyā

Fā ‘ilātün Fā ‘ilātün Fā ‘ilātün Fā ‘ilātün

- 1- ‘Ālemüñ yokdur şafası derd-i bī-dermānı var
Bu metā‘-ı vaşlına ²²⁹aldanmañuz hicrānı var
- 2- Cevr-i yār u ṭā‘n-ı ağıyār u cefā-yı rüzgār
Ġam degül ol ‘āşık-ı şeydāya kim cānānı var
- 3- Her firākuñ bir vişāli her belānuñ āhiri
Her cefānuñ bir vefası her gamuñ pāyānı var
- 4- Günde yüz bin ‘āşığın giryān iden ²³⁰bülbül gibi
Bu gülistān-ı cihānuñ bir gül-i ḥandānı ²³¹var
- 5- Muktezā-yı yāre rāzī ol cefādan ağlama
Hān-kāh²³²-ı aşkuñ ey Yahyā yolu erkānı var

‘Ārifī

Fā ‘ilātün Fā ‘ilātün Fā ‘ilātün Fā ‘ilün

- 1- ‘Āşıkuñ dīdārsuz ²³³şanma ki tende cānı var
Bülbülüñ gülzārsuz²³⁴ her dem hezār-efğānı var
- 2- Serv-i bāğ u lāle [vü] ²³⁵gül seyrini n’eyler şu kim
Serv-ḳadd [ü] lāle ḥad bir gonçe-i ḥandānı var

²²⁹ vaşlına : vuşlata, D.

²³⁰ iden: ider, D.

²³¹ ḥandānı: barıdānı, D.

²³² Hān-kāh: Hāneḳāh, D.

²³³ dīdārsuz: dīdārsın, N.

²³⁴ Gülzārsuz: gülzārsın, N.

²³⁵ Lāle vü: lāle-i, N.

- 3- Niçe feryād itmesün cānā şol ‘aşık kim anuñ
Ğam gibi dil tekye-gāhında anuñ mihmānı var
- 4- Pādişāh-ı berr ü baħr-i ‘aşkıdur <kim> ol kim müdām
Bir dil-i nālānı var bir dīde-i giryānı var
- 5- Cümle ‘ālem bende-i efgendesidür ‘Ārifī
Şol kim anuñ mülk-i dil-tahtında bir sulţānı var

16a

Fevrī Müsemmen

Mefā ‘ilün Mefā ‘ilün Mefā ‘ilün Mefā ‘ilün

1

Mekānum meclis-i miħnet maħabbet yār-i cānumdur
Perī-rū dilberüm sākī hayāl-i dil-sitānumdur
Elifler şem ‘-i şevküm sīnem_altun şem ‘dānumdur²³⁶
Nevālem ğuşsa-i ğam dāğ-ı derd-i ‘aşk nānumdur
Kebābum bağrumuñ başı rübāb āh-ı figānumdur
Dil-i pür-ħūn şurāhī dīde cām ğuşsa-rānumdur
Şarābum bezm-i ğamdur eşk-i çeşmüm hū[n]-feşānumdur
Mey-i hamrā diyüp nūş itdügüm hep kendi қanumdur

2

Melāmet şāhıyam şehr-i fenā taht-ı sükūnumdur
Başumda tēc-ı zerrīn āteş-i āh-ı derūnumdur
Şafakla atlas-ı gerdūn libās-ı lāle-gūnumdur
Onümce tūğ-ı āhum ğam yolında reh-nümūnumdur
Sipāh-ı eşk-i āhumla қamu yir gök zebūnumdur
Şadā-yı ra ‘d-ı miħnet na ‘re-i tabl-ı cūnūnumdur
Şeh-i ‘aşqam belā çetr [ü]-otāğ-ı bī-sütūnumdur
Sehāb-ı ğam başum üzre mu ‘allāk sāye-bānumdur

3

Göre[l]den²³⁷sen gözi қatil dehān-ı āb-ı hayvānı
Қomadum bir nefes öldüm dirildüm āh-ı efğānı
Belā-yı hicr-ile çok demler aқdı bağ rımuñkānı
Velīkin itmedüñ hergiz tabībüm derde dermānı
Қapuñda virecek aħir belā-yı ‘aşq-ıla cānı
Maħalleñde bulup cānā қanı bī-cān [u] ‘üryānı
Seg-i kūyuñ bu cism-i tu ‘ma itdi şanma dendānı
Dehānında görinen rīze rīze üstühānumdur

4

²³⁶ Mısranın vezni kusurludur.

²³⁷ Görelden: , N.

Münevverdür ruḥuñ ey meh çerāğ-ı şem‘-i rüşenden
Velī miḳdār-ı zerre görmedüm mihr ü vefā senden
Firāḳuñdan göñül kurtulmadı feryād [u] şīveñden
Cemālünsiz cihānı neyleyem giçdüm bu meskenden
Ruḥuñ fikri uşandurdu beni ey gül bu gülşenden
Dehānuñ hicri aldı cānumı ey gönçe-leb tenden
‘Adem mülkine gitdüm ḳalmadı nām [u] nişān benden
İşidenler benüm şimdi hemān āh-ı fiğanumdur

5

Ḳılup gerdün baña bir gözleri āhū içün cevri
Çü bildüm Tūr-ı vuşlatdan cüdā itmek durur tavrı
Kemān-ı ğayreti ben daḥı aldum destime fevri
Şikār itdüm felekde tevsen gibi niçe şevri
Görinen encümi şanmañ felek gülzārınuñ nevri
Müşebbek eyledüm tīre dutup ben sīne-i devri
Felekde görinen ḳavs-i ḳuzahdur şanma ey **Fevrī**
Ḥadeng-endāz-ı ‘aşḳam çarḥa aşılmış kemānumdur

16b

Nābī

Mef‘ūlü Fā‘ilātü Mefā‘ilü Fā‘ilün

- 1- Dil gerçi zevḳ-i vaşlına yārin heveslenür
Ammā fedā-yı cāna gelince nekeslenür
- 2- Zenbūr²³⁸ deñl[ü]^D nāleler eyler raḳīb-i dūn
Teklīf engübīn olun[ur]sa megeslenür
- 3- Müjgān-ı nāzuñ açma[sa] dilbere ²³⁹‘aceb midür
Revzenleri ḥarīm-i cemālin ḳafeslenür
- 4- İtme ğurūr safvet-i cūy-ı cemālūñe
Geldükde nev-bahār ḥaṭuñ ḥār [u] ḥaslanur
- 5- İtme cihānda rāḥat-ı bī-miḥnet ārzū
Dil-mürd[e] nāy-ı zaḥmet içinde ḳafeslenür
- 6- Teklīf²⁴⁰-i nīk ḥāhuña hep urma destdür²⁴¹
Gāhī olur naşīḥat-i ‘āşık da <b‘āz> eslenür
- 7- Ma‘nī-i [tāze]^D tāze libās-ile <hāce> **Nābiyā**
Ḥübān-ı tāze-rū gibi böyle bislenür

²³⁸ zenbūr: zembur, D.

²³⁹ dilbere: cānān, D.

²⁴⁰ teklīf : taḳrīr, D.

²⁴¹ destdür: dest-i red, D.

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

- 1- Çenber olursa n’ola dā’ire-i cāna kemer
Bestedür naķş-ı miyān-hānede²⁴² cānāna kemer
- 2- Mevc²⁴³ çok āb-ı revāndur ki gümüş gibi aķar
Bil tolaşdukça ider cünbiş-i mestāne kemer
- 3- Taşları la‘l gevher dā’iresi sīm ile zer
Yapdılar āb-ı hayāt üstine şāhāne kemer
- 4- Çün²⁴⁴ [olur]^D halka²⁴⁵ miyānında til ehli ammā
Görmedi kimse daħı böyle²⁴⁶ zārīfāne kemer
- 5- Leme‘ān eyler ise şā‘²⁴⁷-ı şu‘ā‘ı ne ‘aceb
Hāledür dā’ire-i mihr-i dıraşşāna kemer
- 6- İki hasret biri birine kavuşmak gibidür
Ne dem olsa el ele baş başa hem-hāne kemer
- 7- Tāze-īcad-ı hasendür n’ola eylerse kabūl
Nābiyā²⁴⁸ şehir-i Haleb hāzret-i Sultān’a kemer²⁴⁹

Fehīm

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

- 1- Ben ki āzāde dilem kayd-ı taşarruf ne belā
Yār u aġyāra müdārā vü telaṭṭuf ne belā
- 2- Nāz²⁵⁰-ı ma‘şūk gerek kim çeke dil teklīfūñ
Rind-i ālüfteye erbāb-ı tekellūf ne belā
- 3- Dilbere mā’il olan merd gerek bü’l-hevesā
Her Züleyhā-yı zamāna ġam-ı Yūsuf ne belā
- 4- Cān cānān-ile müttehidü’l-eczā kıl
Dem-i vaşla şeġaf [u] hicr[e] te‘essūf ne belā
- 5- Zinde-i pāk-levendüm şu‘arā içre **Fehīm**

²⁴² miyān-hānede: miyān-hāne-i, D.

²⁴³ Mevc: Mevci, D.

²⁴⁴ Çün: Çok, D.

²⁴⁵ halk: halk, D.

²⁴⁶ daħı böyle: bunun gibi, D.

²⁴⁷ şā‘:tār, D.

²⁴⁸ Nābiyā, Tuħfe-i, D.

²⁴⁹ Bu beyitten sonra şairin divanında bir beyit daha bulunmaktadır. Şairin mahlası bu beyitdedir.

²⁵⁰ Nāz: Yār, D.

Zen-ṭabī‘at süfehā gibi tazarruf ne belā

17a

Maḳālī

Mef‘ūlū Fā‘ilātū Mefā‘ilū Fā‘ilūn

- 1- Zülfüñ ki ‘arīzuñda yatur çīn çīndür
Mehde sevād-ı sipihr- i rûḥ-ül emīndür²⁵¹
- 2- Düzdi ḥaṭuñ ālāyını çözdü saçıñ ‘alem
Ḳaṣduñ meger ki memleket-i ‘aql u dīndür
- 3- Dihkân-ı ğam eküp toḥ(u)m²⁵²-ı belāñı tā
Şemşīrūñ açdı sīnemi bir nev-rehīndür
- 4- Ol ḥaṭṭ-ı (...) ²⁵³ ile rüyı lāle-reng
Bir bāğdur ki dā‘iresi yāsemīndür
- 5- Ben ey **Maḳālī** gülbün-i bāğ-ı melāmetem
Her tāze dāğ-ı sīne gül-i āteşīndür

Ve lehū

Mef‘ūlū Fā‘ilātū Mefā‘ilū Fā‘ilūn

- 1- Baḳdukça ḳan ḳaynar o yāḳūt-ı aḥmere
Hemşīre gibi duḥter-i rez la‘l-i dilbere
- 2- Güyā ki iki merdüm-i maḥbūbeler dur[ur]
La‘lūñ görünce dīdelerüm batdı ḳan [u] tere
- 3- Taḥrīk-i bād-ı şubḥ-ıla reftāre ḳaşdı ider
Dek gelse ḳadd-i yār ‘aceb mi şanevbere
- 4- Āhum duḥānı başum üstünde çıradur
Döndüm serīr-i mülk-i melāmetde (...) ²⁵⁴
- 5- Ş‘ir-i şeker-feşān-ı **Maḳālī** midür ‘aceb
Yā nāz-ı ḥaclesinde ‘arūs-ı muḥaddere

‘Aqlī

²⁵¹ Mısranın vezni kusurludur.

²⁵² Kelimenin aslı “toḥm” dur. Ancak şairin vezne uyarlamak için böyle yazdığı anlaşılmaktadır.

²⁵³ , N.

²⁵⁴ , N.

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

- 1- Alıcak pençe-i hürşidine cānāne kadeh
Döner engüştü hilāle meh-i tābana kadeh
- 2- Okudum nüṣṣa-i mercān-ı du‘ā-i kadehi
Aldırınca yine ol pençe-i mercāna kadeh
- 3- Kāse-līs oldı gönül bezm-i mey-i miḥnetde
Görmedi devr-i lebünden daḥı bir dāne kadeh
- 4- Kadeh[i] māh-ı nev [ü]mihr-i cihānı kāse
Görmedüm böyle güzel kāse-i ṣāhāne kadeh
- 5- Gördüğüm duḥter-i rez düşdi ayağına müdām
‘**Akliya** başa çıkardı anı merdāne kadeh

17b

Fehīm

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

- 1- Luṭf idüp virmeñüz ol ğamze-i ğammāza kadeh
Belki vāqıf ola la‘linde olan rāza kadeh
- 2- Eşer-i şīve²⁵⁵-i güftār-ı lebinden sākī
Şunamaz mest olup ol dilber-i mümtāza [kadeh]
- 3- Niçe bir ḥasret-i la‘liyle miṣāl-i maḥmūr
Ola leb-rīz-i şarāb çeke ḥamyāze kadeh
- 4- Meyidür²⁵⁶büse-i cām-ı leb-i mey-günü ile
Eyleye neşve-i zevk-i dilini tāze kadeh
- 5- Meclis-i ‘aşk[da] seni görse eger çeşm-i Fehīm²⁵⁷
Dil-i şūḥum şuna ol mest-i mey-endāze²⁵⁸ [kadeh]

Tıgı

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

- 1- Şu ‘aşık kim esīr-i serv-ḳadd-i hoş-ḥirāmuñdur
Murādı senden ancak bir göz uciyla selāmuñdur
- 2- Bahār eyyāmı bu hengām-i meydür ḳahveden el çek

²⁵⁵ şīve: neşve, D.

²⁵⁶ Meyidür: Demidür, D.

²⁵⁷ ‘aşk[da] seni görse eger çeşm-i Fehīm: ‘işveyi ḳursa nigeḥ-i çeşmi Fehīm, D.

²⁵⁸ D’da “şūḥum şunar ol mest-i mey-i naza”

Bu devr içre şafâ ey gözleri mestâne câmuñdur

- 3- Vār ey dil şāhid-i nazmuñ (...)²⁵⁹ kand ile
Dimesün selb idüp a‘dā ki bu tuhfе Hüsāmuñdur
- 4- ‘Aceb mi sūziş-i ‘aşkuñla nazmuñ Hüsrevi olsam
Görenler defter-i eş‘arumı dirler Nizāmuñdur
- 5- Görüp bir tīgī bir cevher o hūn-īnin miyānında
Ne āhendür didüm anı didi ey **Tīgī** şāmuñdur

Sipihri

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

- 1- Katılıkda kalb-i yāre seng kim mermer didi
Zülfüne kattallıkda mār kim ejder didi
- 2- Hüsñ [ü] zībāsın gören cennāt-i ‘adni yād ider
Kadd-i bālāsına kim tūbā vü kim ‘ar‘ar didi
- 3- Sīm-tenler şevk-ıla dil yandı āhum şu‘lesin
Başum üstünde gören kim tāt kim efser didi
- 4- Gözlerine kimi fettāne kimi sehhāre dir
Ol kemān ebrūsına kim tīg kim hançer didi
- 5- Bilmezem kalbüñ **Sipihri** yoksa bir deryā mıdur
Nazm-ı güftāruñ işiden dürr[e] kim gevher didi

18a

Muhammes-i Nev‘i

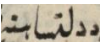
Mefā‘ilün Fe‘ilātün Mefā‘ilün Fe‘ilün

1

Ne mümkün oldı ğam-ı fūrkat-ile ülfet idem
Ne çāre var talebüñde senīn ferāġat idem
Ne kādirem ser-i kūyuñ varam ziyāret idem
Ne fırsat oldı saña hālüm hikāyet idem
Ne vüs‘at oldı ki hicrān ğamın rivāyet [idem]

2

Hemīşe olmada mümted-i zamān ğuşsa vü ğam
Hemīşe derd ü elem bī-şümār-ı rāhat kim
Ne bir qarīn-i muvāfık var olmaya hem-dem
Ne bir şehen-şeh-i ‘ādil-i bülendüñe varam
Bu zulmi ‘adet iden şahdan şikāyet idem

²⁵⁹ , N.

3

Ne bād-ı āh-ile bir serv eyledüm misāl
Ne eyledi eşer ol mūmiyāna kıl ile kāl
Şalāh-kār ise şimden gerü vişāl-i maḥāl
Ne ‘arzuḥāle müddet var ne dilde şabra karar²⁶⁰
Ne çāre nīslim bilmezem ne ḥalet idem²⁶¹

4

Murād-ı dilber için nā-murād olup dā’im
Göñül vilāyetine ‘aşkı eyledüm ḥākim
Bu kare şanma beni müdde’ī olam nādim
Murādı çün beni güldürmemekdür ol zālīm
Revā budur ki hemān ağlamağı ‘ādet idem

5

Yanuñdan eyleyüp āgyār ben gedā-yı ġarīb
Düşürdi rāh-ı beyābānı içre bī-takrīb
Ne çāre çünki degülmüş vişālūñ aña nasīb
Kapuñda ölmege Nev’īye māni’ oldı rakīb
O seg komadı ki bir laḥza istirāḥat idem

18b

Ḥayālī

Fā’ilātūn Fā’ilātūn Fā’ilātūn Fā’ilūn

- 1- ‘Ārizuñ güلزār-ı Çīndür gözleruñ āhū-yı misk
‘Anberuñ çevgān şaçuñ ḥāl-i siyāḥuñ gūy-ı [misk]
- 2- Ser-be-ser zeyn eylemiş cism-i beyāzuñ ḥāller
Yā ḥod olmuş şafḥa-i kāfūr hem-pehlū-yı misk
- 3- Büyüñuñ ġammāzıdur oldı anuñçün rū-siyāḥ
Ger gülāb-ile yusam biñ kez ağarmaz rūy-ı [misk]
- 4- Sen mey içdükce ‘izāruñ üzre çeşmüñ sürḥ olup²⁶²
Lāle otlar Çīn gülistānında şan āhū-yı misk
- 5- Vird ider şordı²⁶³ Ḥayālī nazmuñı ḥūbān-ı Çīn
Ger Ḥatā iklīmine virse²⁶⁴ bu güft-[ü]-gūy-ı misk

Sipihri

²⁶⁰ Mısranın vezni kusurludur.

²⁶¹ Mısranın vezni kusurludur.

²⁶² olup: olur, D.

²⁶³ ider şordı: idinürdü, D.

²⁶⁴ virse: varsa, D.

Mefā 'ilün Mefā 'ilün Mefā 'ilün Mefā 'ilün

- 1- Görüp kaşuñ melāl-i ğurre-i ğarrāya beñzetedüm
Mu'allak burc-ı a'lāda aşılmış yaya beñzetedüm
- 2- Bu rüşendür ki 'uşşāka ruḥuñ şubḥ-ı sa'ādetdür
Yanınca turre-i zülfüñ şeb-i yeldāya beñzetedüm
- 3- Harīmüñ [yasdanan]²⁶⁵ elbet irişür nūr-ı ruḥsāre
Ser-i kūyuñ tavāfın Kā'be-i 'ulyāya beñzetedüm
- 4- Cemālüñ gencinüñ cānā tılısmātı hicāb oldı
Ḥam-ı zülfünüñ eṭrafında ejderhāya beñzetedüm
- 5- Giçerken işidüp gülşende nālem didi ol ğonçe
Sipīhrī sen misin ben bülbul-i şeydāya beñzetedüm

Fethī

Fā 'ilātün Fā 'ilātün Fā 'ilātün Fā 'ilün

- 1- Zülfüñ ol Çındür ki dā'im müşg-i nāb andan çıkar
Gözlerüm bir şışedür her dem gül-āb andan çıkar
- 2- Bağrımız büryān-durur büy-ı kebāb andan çıkar
La'lüñ ol peymānedür gülgün-şarāb andan çıkar
- 3- Maṭla'-ı envār-imiş kūy-ı girībānuñ senüñ
Ṭal'atüñ tek her seher-gāh āfītāb andan çıkar
- 4- Āh eger zülfüñ gibi hicrān kapısı açıla
Niçe biñ bencileyin ehl-i 'azāb andan çıkar
- 5- Baḥr-i Nilden mi sezer ey **Fethī** fethüñ (?) çeşmini
Hiç dükenmez zerreçe bunca kim āb andan çıkar

19a

Bāḳī

Mef'ülü Fa 'ilātü Mefā 'ilü Fā 'ilün

- 1- Fermān-ı 'aşka cān-iledür ²⁶⁶ inḳıyādumuz
Ḥükm-i kazāya zerre kadar yok 'inādumuz
- 2- Baş egmezüz nādāna ²⁶⁷ dünyā-yı dūn içün

²⁶⁵ yasdanan: **يَصْدَانَان**, N.

²⁶⁶ cān-iledir: cān-ile var, D.

²⁶⁷ nādāna: edānīye, D.

Allah'adur tevekkülümüz i 'tiḳādumuz²⁶⁸

- 3- Biz müttekâ-yi zer-[k]^D eş-i cāha ta[ya]^Dnmazuz
Ḥaḳḳuñ kemāl-i luṭfinadur istinādumuz
- 4- Zühd [ü] şalāḥa eylemezüz ilticā hele
Dutdı egerçi 'ālem-i kevni fesādumuz
- 5- Meyden şafā-yı bāṭın-ı ḥumdur ğaraż hemān
Erbāb-ı zāhir añlayamazlar murādumuz
- 6- Minnet Ḥudāya divlet-i dünyā fenā bulur
Bāḳī kalur şaḥīfe-i 'ālemde adumuz

Zihni

Mefā 'ilün Mefā 'ilün Mefā 'ilün Mefā 'ilün

- 1- Kelām-ı dil-peżirüñ dilber-i iḥsānı söyletmez
Nitekim merd-i dānā tıfl-ı ebced-ḥ'ānı söyletmez
- 2- Eger meydān-ı nazm içre şehā kaşd eyleseñ baḥşe
Zebān-ı zer-feşānuñ zümre-i 'irfānı söyletmez
- 3- Terennüm eyleseñ bülbul gibi ey gonçe gülşende
Şadā-yı dil-firībūñ murğ-ı hoş-elḥānı [söyletmez]
- 4- Ḥacıl eyler kadūñ reftārda serv-i ḥırāmānı
Femūñ güftāra gelse gonçe-i ḥandānı söyletmez
- 5- Kaçan şehbāz-ı çeşm-i **Zihniyā** 'ömrüm şikār itse
Alur dil murğını evvel nazarda anı söyletmez

Zihni

Fā 'ilātün Fā 'ilātün Fā 'ilātün Fā 'ilün

- 1- Bu ne āteşdür diyū düşdi cihāna velvele
Āsumāna dün gice āhum degünce meş'ale
- 2- Müddet-i ömr-i Süleymāndan gelünce ḥāteme
Girmemişdi mühr-i yāḳūtuñ gibi ḥātem ele
- 3- Kālden ḥāle vusūl olmaz müyesser 'ārif
Ḥaṭṭ-ı nisyān çekmeyince ḳāzī bir (...)²⁶⁹
- 4- 'Aşk vādisinde raḥş-ı şevke olmazsañ süvār
Ṭayy olunmak nice mümkindür bu mühlik merḥale

²⁶⁸ i 'tiḳādumuz: i 'timādumuz, D.

²⁶⁹ , N.

- 5- **Zihniyā** efsürdedür hengām-ı erbāb-ı nazım
Tāze maẓmūnlarla bu hengāme ʔarzın tāzele

19b

Bākī

Fe 'ilātūn Fe 'ilātūn Fe 'ilātūn Fe 'ilūn

- 1- Leşker-i fitne saña ʔayl-i ʔaṭ u ʔāl yiter
Tīg lāzım degül ol ʔamze-i ʔattāl yiter
- 2- Fitneler ʔaynadup ey düst n'ider ʔāl [u] ʔaṭuñ
Göñül almağa ruḥuñ eyledügi āl yiter
- 3- Ayağūñ altına bak eyle nazarın ʔāke²⁷⁰
Şeh-süvārum yiter itdūñ beni pā-māl yiter
- 4- Ğarazuñ şayd ise ey dil o hümā-pervāzı
Şāh-bāza nazar²⁷¹-ı himmetūñi şal yiter
- 5- Ehl-i dil cāme-i dībā ile zībālanmaz
Bākīyā 'ārif olan kişiyē bir şāl [yiter]

Ve lehū

Fā 'ilātūn Fā 'ilātūn Fā 'ilātūn Fā 'ilūn

- 1- Zaḥm-ı dilden ʔān aḥar bu ʔeşm-i giryān bī-ḥaber
Ğarḥa virdi 'ālemi bir ʔatre 'ummān bī-ḥaber
- 2- Durmadan atar dile peyveste müjgān oḥların
Cāna giçdi zaḥm-ı tūr-i ʔamze cānān bī-ḥaber
- 3- Yār-i bī-pervā celāli gibi ʔaṭ ʔaldırdı baş
Memleketde fitne peydā oldı sultān bī-ḥaber
- 4- Mest olup uyurken öpmüş la'l-i cānānı raḥīb
Ehremenler aldılar mühr-i Süleymān bī-ḥaber
- 5- İtlerūñle her gice ʔavgāda **Bākī** ʔākerūñ
Ḥāb-ı ʔafletde yatur āğyār-ı nādān bī-ḥaber²⁷²

Ve lehū

Fā 'ilātūn Fā 'ilātūn Fā 'ilātūn Fā 'ilātūn

²⁷⁰ nazarın ʔāke: nazar ben ʔāke, D.

²⁷¹ Şāh-bāza: Şāh-bāz-ı, D.

²⁷² Bu gazel şâirin yayımlanan divanlarında bulunmamaktadır.

- 1- Rindler cāmuñ habāb-āsā yüzine baqdılar
Mey gibi sākī-i bezmüñ ayağına aqdılar
- 2- Keştī-i şahbā keş-ā-keşden halāş olmaz diyü²⁷³
Duttılar²⁷⁴ kanlu gibi muhkem resenler taqdılar
- 3- Raht [u] baht²⁷⁵ zevraquñ hışm âteşine yakmağa
Vardılar gammāzlar şāh-ı cihāna çaqdılar
- 4- Bir iki mismārına göz dikerüñ vār-ise diyü²⁷⁶
Başına gammāzuñ erbāb-ı zarāfet kaqdılar
- 5- **Bākiyā** kılsun mu ‘aṭṭar bezm-i āfākı nesīm
Pādişāhuñ micmer-i ‘adline²⁷⁷ şandal yaqdılar

20a

Nābī

Fe ‘ilātün Fe ‘ilātün Fe ‘ilātün Fe ‘ilün

- 1- Bir zamān biz daḥı hem-şoḥbet-i cānāne idük
Gülüne bülbul idük şem‘ine pervāne idük
- 2- Şimdi ber-‘aksdür aḥvāl-i vişal [ü] hicrān
Vaşlına maḥrem idük hicrine bīgāne idük
- 3- Şimdi ḥamyāze-i hicrāna giriftār olduk
Bir zamān meykede-i kurbda mestāne idük
- 4- İtdi huşyār bizi neşve-i ma‘cūn [u] mezāk²⁷⁸
Nev-bahāruñ nigh-i luṭf-ile dīvāne idük
- 5- **Nābīyā** sāḥī²⁷⁹-yi çerḥ eyledi kām-ı dil-i telḥ
Bir zamān gerçi ki leb-ber-leb-i peymāne idük

Ve lehū

Mef‘ülü Mefā ‘ilü Mefā ‘ilü Fe ‘ülün

- 1- Çeşmüñ gibi mest olmağ-ıçin cāma mı düşdüñ
‘Āksüñ gibi cām-ı mey-i gül-fāma mı düşdüñ

²⁷³ diyü: daḥı, D.

²⁷⁴ Duttılar: Tutdular, D.

²⁷⁵ baht: bahtın, D.

²⁷⁶ mismārına göz dikerüñ vār-ise: mismārına var ise göz dikdün diyü, D.

²⁷⁷ ‘adline: ‘adlinde, D.

²⁷⁸ mezāk: firak, D.

²⁷⁹ sāḥī: sākī, D.

- 2- Girmem dir-idüñ halka-i peymāne-keşāna
Bir bezme mi varduñ yine ibrāma mı düşdüñ
- 3- Būs itmek umarsın kef-i [sīmīnini]^{D280} yārūñ
Bilmem yine ey dil tama'-ı hāme mi düşdüñ
- 4- Ey sāgar-ı gam kısmet-i dīvān-ı ezelden²⁸¹
Sen hişşe-i rindān-ı mey-āşāma mı düşdüñ
- 5- Ey gam yine mi hātır-ı **Nābīde** bulunduñ
Kāfir yine sen millet²⁸²-i İslāma mı düşdüñ

Ve lehū

Mef'ūlü Mefā'ilü Mefā'ilü Fe'ūlün

- 1- Ey nāme sen ol māh-likādan mı gelürsün
Ey hüdhüd-i ümmīd Sebādan mı gelürsün
- 2- Ālūde-i hūndur yine dāmān u girībān
Ey gamze-i hūn-h'ār gāzādan mı gelürsün
- 3- Bu secde-i bīhūde nedür her kademūñde
Ey hāme-i bī-gamz²⁸³ likādan mı gelürsün
- 4- Her bir yire²⁸⁴ müyuñdan_ākār āb-ı leṭāfet
Deryā-yı melāḥatde şī'nādan mı gelürsün
- 5- İtmiş saña dil-ḥastelerūñ hāleti pābend²⁸⁵
Ey çeşm-i siyeh dārü's-şifādan mı gelürsün
- 6- Vā'iz bizi taḥvīf-ile teşvīşe düşürme
Sen maḥkeme-i rüz-ı cezādan mı gelürsün
- 7- Bilsem ne içün varmış-idüñ kūyına ey [eşk]^D
Taḥrīk-i gāzabdan mı recādan mı gelürsün
- 8- **Nābī** gāzeli gibi hoş-āyīneligūñ²⁸⁶ var
Ey bād-ı [revān]^D-baḥş Ruhā'dan mı gelürsün

20b

²⁸⁰ sīmīnini, D. : , N.

²⁸¹ ezelden: ezelde, D.

²⁸² millet: kişver, D.

²⁸³ bī-gamz: bī-mağz, D.

²⁸⁴ yire: bün-i, D.

²⁸⁵ pābend: te'sīr, D.

²⁸⁶ āyīneligūñ: āyendeligūñ, D.

Bākī

Fā 'ilātün Fā 'ilātün Fā 'ilātün Fā 'ilün

- 1- Bī-tekellüf yüz sürer her şeb ruḥ-ı renginüñe
Böyle niçün yüz virürsin düstüm bālınüñe
- 2- 'Āşık-ı bī-dil ruḥ-ı zerd-ile yaşıdunsun koluñ
Yaraşur zerrin ḥamā' il sā'id-i sīmīnūñe
- 3- 'Ārızuñ durmaz öper zülf-i siyāhuñ ²⁸⁷göz göre
Hiç yüz virmezsin ammā 'āşık-ı miskīnūñe
- 4- Ey nihāl-i bāğ andan ne tādı vü tabı var ²⁸⁸
La'l beñzer dirler-imiş la'l-i leb-şirīnūñe ²⁸⁹
- 5- Ey felek ol gözleri şehlā gamından ḥāk olan
Nergis-i kabrin değışmez ḥūşe-i Pervīnūñe
- 6- Cilvegāh-ı şāhid-i ma'nā olandan **Bākīyā**
Reşk ider āyīneler tab'-ı şafā-āyīnūñe

Ve lehū

Mef'ülü Fā 'ilātü Mef'ülü Fā 'ilün

- 1- Ten pāy-māl [ü] serde gam-ı 'aşk-ı yār-ise
Qaldum ayakda ²⁹⁰elde degül ihtiyār-ise
- 2- Maḥbūb [u] mey mülāzemetden ²⁹¹kaçardı dil
Geldi irişdi ²⁹²bir yañadan nev-bahār-ise
- 3- Hātır kenāre mā'il iken bahr-i 'aşkda
Gird-āba şaldı fülk-i dili rüzgār-ise
- 4- Cevr [ü] cefālar itmede ḥod başdan aşdı felek ²⁹³
Tırmaz 'itāb [u] cevır ²⁹⁴ider daḥı yār ²⁹⁵-ise
- 5- **Bākī** cihānda resm-i vefādan nişāne yok
Yār adın añma 'akluñ eger saña yār-ise

²⁸⁷ bī-gamz: siyeh-rū, D.

²⁸⁸ bāğ andan ne tādı vü tabı: bāğ-ı hüsn andan ne dadı dalı, D.

²⁸⁹ La'l beñzer dirler-imiş la'l-i: La'l-i nābı beñzedürlermiş, D.

²⁹⁰ Qaldum ayakda: Ayakda qaldum, D.

²⁹¹ mülāzemetden: mülāzemetinden, D.

²⁹² irişdi: yitişdi, D.

²⁹³ felek: çarḥ, D.

²⁹⁴ cevır: nāz, D.

²⁹⁵ daḥı yār: ol şivekār, D.

Ve lehū

Fe 'ilātūn Fe 'ilātūn Fe 'ilātūn Fe 'ilūn

- 1- Meclis-i 'aşka girüp ayağı evvel çekdüm
Mā-sivādan götüri āhır-ı kār el çekdüm
- 2- 'Alev-i āteş-i āhum degül eflāke çıkan
Ahter-i bahtuma bir tığ-i muşaykal çekdüm
- 3- Dāğlar bağı²⁹⁶ eliflerle degül peyveste
Şafha-i sīneye bir hatt-ı müselsel çekdüm
- 4- Beden-i zār-ile ²⁹⁷degül çehre-i zerd²⁹⁸
'Aşk ser-nāmesine levha yazup hāl [çekdüm]
- 5- Sīnem üzre görinen kanlu elifler şanmañ
Şafha-i derd [ü] gama sürh-ile cedvel çekdüm
- 6- Nuḳra-i eşküm-ile sīm-keş oldum şimdi
Müjemüñ aralarından bir iki tel çekdüm
- 7- **Bākīyā** hūn-ı dil ü dīde²⁹⁹ düketdi gördüm
Mey-i nābı bedel-i mā-yetehallel çekdüm

21a

Nābī

Mef'ūlü Mefā 'ilü Mefā 'ilü Fe 'ülün

- 1- Bir devlet için çerhe temennādan uşanduk
Bir vaşl için ağıyāra müdārādan uşanduk
- 2- Hicrān çekerek zevk-i mülākātı unutduk
Maḥmūr olarak lezzet-i şahbādan uşanduk
- 3- Düşdük katı çok da heves-i devlete³⁰⁰ ammā
Ol dā 'iye-i dağdağa-fer[m]³⁰¹adan³⁰¹ uşanduk
- 4- Dil gamla dağı dest [ü] girībān-ter³⁰² uşanmaz
Bir yār için ağıyār ile gavgādan uşanduk

²⁹⁶ bağı: na 'l ü, D.

²⁹⁷ zār-ile: zerd ü nizārumla, D.

²⁹⁸ zerd: zer, D.

²⁹⁹ dil ü dīde: dili dīde, D.

³⁰⁰ çok da heves-i devlete: çokdan heves-i vuşlata, D.

³⁰¹ fermādan, D. : fertādan, N.

³⁰² girībān-ter: girībāndan, D.

- 5- **Nābī** ile ol āfetūñ aḥvālını naql it
Efsāne-i Mecnūn-ile Leylā'dan uşanduk

Ve lehū

Mefā'ilūn Fe'ilātūn Mefā'ilūn Fe'ilātūn

- 1- Dili ne nā'il³⁰³-i zevk-i vişāl idebildük
Ne kâbil³⁰⁴-i elem-i künc-i intizār idebildük
- 2- Recā-yı vaşl-ile ol şāha 'arz-ı hāl³⁰⁵ itdük
Ne bir maḥalli didürdük ne der-kenār idebildük
- 3- Bizi [miyāne]^{D306}-i ḥavf [ü] recāya itdi³⁰⁷ maḥabbet
Ne saḳladuk ḡam-ı 'aşkı ne āşikār idebildük
- 4- Bir āfet-ile ne ser-germ olup ne būsesin alduk
Ne bir nihāl bitürdük ne mīvedār idebildük
- 5- Gehī vişālın añup gāhi bī-hicrin ey **Nābī**^{308 309}
Ne yārdan geçebildük ne ihtiyār [idebildük]

Ve lehū

Fe'ilātūn Fe'ilātūn Fe'ilātūn Fe'ilūn

- 1- Yāri açdum açıl ey ḡonçe-dehānum diyerek
Bezme geldi gele³¹⁰ ey şūḥ-ı cihānum diyerek
- 2- Pāyine bārī bu takrīb-ile düşsem yārūñ
Kalmadı āh meded tāb [ü] tüvānum diyerek
- 3- Āh bir kerre miyānını alup āḡūşa
Sīneye çeksem o sīmin-tenī cānum diyerek
- 4- Ḥaṭ-ı perverde³¹¹ olan tāze dem-i vuşlatda
Başka bir zevk virür giçdi zamānum [diyerek]
- 5- Yār söyletdi baña bu ḡazeli ey **Nābī**
Söyleye söyleye ey tāze-zebānum diyerek

³⁰³ nā'il: mā'il, D.

³⁰⁴ kâbil: kâ'il, D.

³⁰⁵ hāl: ḥāller, D.

³⁰⁶ miyāne, D. : mebāş, N.

³⁰⁷ itdi: atdı, D.

³⁰⁸ gāhi bī-hicrin ey: gāh bīm-i hicrini Nābī, D.

³⁰⁹ Mısranın vezni kusurludur.

³¹⁰ gele: gel, D.

³¹¹ Ḥaṭ-ı perverde: Ḥaṭ ber-āverde, D.

21b

Bākī

Fā 'ilātün Fā 'ilātün Fā 'ilātün Fā 'ilātün

- 1- Cāme-h'āb ol āfeti aldukça tenhā koynına
Sanuram ebrūñ girür mäh-ı şeb-āra koynına
- 2- Subh-dem ey fāhte bī-hūde efgān eyleme
Çün girürsün her gice bir serv-i bālā koynına
- 3- Bilsem ey şeb-nem felekden niçün ağlarsın³¹² seni
Girmesen bārī hele bir verd-i ra'nā koynına³¹³
- 4- Dür dişüñ vaşfuñda şī'rüm defterin gördi meger
Kim mecmū'asını koydı³¹⁴ deryā koynına
- 5- Ruḥlaruñ şevkıyla pür-dāğ itdi **Bākī** sīnesin
Bir avuç berg-i gül-i ter koydı gūyā koynına

Ve lehū

Fā 'ilātün Fā 'ilātün Fā 'ilātün Fā 'ilātün

- 1- Āsitānuñ ḥākidür firdevs-i a'lādan ġaraż
Ḳāmetüñdür ravza-i cennetde Tübādan ġaraż
- 2- Mürdeler ihyā [ider]^D enfās-ı müşgīnün senün
Nuṭḡ-ı cān-baḥşuñdur enfās³¹⁵-ı Mesīḥādan ġaraż
- 3- Şem'-i³¹⁶ eşküñ yolına ḥārc eylemekden ağlama
Yā nedür ey 'āşık-ı şūrīde dünyādan ġaraż
- 4- Ārzū-yı cilve-i naḥl-i revānuñdur senün
Bāğda seyr-i ḥırām-ı serv-i tūbādan³¹⁷ ġaraż
- 5- **Bākīyā** dil mülkini dil-ber niçün tārāc ider
Pādişāh olan n'ider şehrini yaǧmādan [ġaraż]

Ve lehū

Mef'ülü Mefā'ülü Mefā'ülü Fe'ülün

³¹² Bilsem ey şeb-nem felekden niçün ağlarsın: Niçün ağlarsın felekden bilsem ey şeb-nem, D.

³¹³ Kim mecmū'asını koydı deryā: Çün girürsün her zamān bir verd-i ra'nā, D.

³¹⁴ Kim mecmū'asını koydı: Kim şādef mecmū'asını saldı, D.

³¹⁵ enfās: i'cāz, D.

³¹⁶ Şem'-i: Sīm', D.

³¹⁷ tūbādan: bālādan, D.

- 1- Rūşen ola tā işigüñe varmağa rāhum
Yıl mūmlarını yaqdı gice şu‘le-i āhum
- 2- Hem-reng-i peleng itdi beni kūh-ı belāda
Cismümde görünen ser-ā-pā³¹⁸ dāğ-ı siyāhum
- 3- Luţfuñ var iken kullaruña cevri çok itme
Āh eylesün kimseye zulm eyleme şāhum
- 4- Dildür saña aḥvālīmī ‘arz itmeye³¹⁹ gūyā
Ḳabrümdeki ḥāk üzre biten tāze giyāhum
- 5- **Bākī** dilemez dehr-i denī salṭanat[ın]^{D 320} dil
Yār işiginüñ ḥizmetidür ‘izzet³²¹ ü cāhum

22a

Vaḥdetī

Mef‘ülü Mefā‘ilü Mefā‘ilü Fe‘ülün

- 1- Vechüñde ‘ıyān nūr-ı Ḥudānuñ eṣeri var
Nūrı o görür kim yine nūr-ı başarı var
- 2- Zülfüñ tağıdup ‘ārızuñı açduğı bu kim
Bād-ı şehirüñ gūşuña bir nev-ḥaberi var
- 3- Ümmīd-i vişālünle n’ola giçse bu ‘ömrüm
Fūrḳat şebīnün ḡāyet[i]^D bu kim şehirı var
- 4- Mey³²²-ḥāne -i vaḥdetde beni ayağa şaldı
Var-ise baña pīr-i muḡānuñ nazarı [var]
- 5- Yārāna esenlik degür ey bād-ı şabā gel
Kim **Vaḥdetī**’nün cānib-i Ḥaḳḳa seferi var

Vehbī

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

- 1- Leblerüñ kim mā’il-i reng-i şarāb olmaḳdadur
Çeşm-i ḥün-rīzüñ ‘aceb mest-i ḥarāb olmaḳdadur
- 2- Āteş-i ‘aşḳuñla cānā bezm-i ḡamda rüz [u] şeb

³¹⁸ görünen ser-ā-pā: ser-ā-pā görmeyen, D.

³¹⁹ ‘arz itmeye: ‘arz itmege aḥvālūmi, D.

³²⁰ salṭanatın, D: salṭanat, N.

³²¹ ‘izzet: devlet, D.

³²² Mey: Ḥum, D.

Döne döne niçe dil durmaz kebāb olmaḳdadur

- 3- Hātem-i 'ıyşa nigīn olsa leb-i la'li revā
Bādeden ol ḡonçe-fem la'l-i hoş-āb olmaḳdadur
- 4- Şevk-i pā-būsuñla her dem reh-güzārında şehā
Şad-hezārān 'āşık-ı şeydā türāb olmaḳdadur
- 5- Seyr-i ruhsārı dil-efrūzuñ hevāsıyla müdām
Āteş-i nūr-ı tecellī cūy-ı āb olmaḳdadur
- 6- Ebr-i şahrā-yı maḥabbet dā'im āteş-bārdur
Niçe deryālar bu vādide ser-āb olmaḳdadur
- 7- N'ola ḥāk olmayla **Vehbī** bulsa kūyuñda şeref
Zerre-i nāçiz anda āfitāb olmaḳdadur

Bāḳī

Fe'ilātün Fe'ilātün Fe'ilātün Fe'ilün

- 1- Çıkar eflāke derūnum şereri döne döne
Dökülür ḥāke yaşum ḳatreleri döne döne
- 2- 'Āşık-ı ḥaste-dilüñ niteki fānūs-ı ḥayāl
Nār-ı 'aşkıyla³²³ yanupdur cigeri döne döne
- 3- Dutarak³²⁴ ḡam-ı 'aşkuñla yaşum gird-ābı³²⁵
Gird-bād ile çıkar ḥāk-i deri³²⁶ döne döne³²⁷
- 4- Pister-i ḡamda gözüm giceler uyḥu görmez
İderin şubḥa deḡin nāleleri döne döne
- 5- Ḳatre-i eşkine öyküñdi diyü **Bāḳī**'nüñ
Çarḥ-ı ḥakkākı³²⁸ yonupdur güheri döne döne

22b

Bāḳī

Fe'ilātün Fe'ilātün Fe'ilātün Fe'ilün

- 1- Sīne gencīnesini ḥançer-i cānān deldi
Bugün ol şūḥ-ı dil-ārā yine bir kān deldi

³²³ 'aşkıyla: 'aşkuñla, D.

³²⁴ Dutarak: Zevrak-āsā, D.

³²⁵ Mısranın vezni kusurludur.

³²⁶ Gird-bād ile çıkar ḥāk-i deri: Ğark idüpdür sanemā çeşm-i teri, D.

³²⁷ Divanda bu beyitten sonra üç beyit daha bulunmaktadır.

³²⁸ ḥakkākı: ḥakkāk, D.

- 2- Müj<d>e-i dīde-i pūr-nem gibi ter-dest olımaz³²⁹
Yine bir dīde³³⁰niçe la‘l-i Bedaḥṣān deldi
- 3- Cān u ğam ‘ömrüñ-ile meclise tīri³³¹ çıkdı
Şanki bir merdüm-i maḥbūsdı zindān [deldi]
- 4- Tīriken ey kaşı ya manķır[a]^D giçmez sīneme³³²
Sīnenüñ dāğını ol ḥaṇçer-i bürrān [deldi]
- 5- **Bāḳiyā** bezm-i belāda neye döndük görseñ
Nāy-veş bağrumuzı nāle vü efgān deldi

Ve lehū

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

- 1- Dutsa cām-ı bāde-i gül-gūmı verd-i ter gibi
Sā‘id-i sākī olur şāḥ-ı gül-i aḥmer gibi
- 2- Sākiyā ‘aks-i ‘izāruñdan fūrūğ-ı cām-ı mey
Rūşen eyler bezmi ḥūrşīd-i ziyā-güster gibi
- 3- Murğ-i cānı şöyle beñzer itmek isterler şikār
Ol kara gözler süzildi iki şahinler gibi
- 4- Cūy-bār-ı eşküm üzre³³³ çihre-i zerdüm benüm
Görinür āb-ı revān içinde nīlüfer gibi
- 5- Şad hezārān nev-bahār olsa bu fānī bāğda
Bir gül-i bī-ḥār açılmaz **Bāḳiyā** sāğar gibi

Ve lehū

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

- 1- N’ola dehr içre nişānum yoğ-ise ‘anķāyam
Ne ‘aceb seyl gibi çağlamasam deryāyam
- 2- Göze göstermez ise tañ mı beni her ednā
Ki nazar fark idecek mertebeden a‘lāyam
- 3- İltifāt eylemezem zerre kadar nā-dāna
Āsumān[ī]-mesned [ü]³³⁴ mihr-i cihān-ārāyam

³²⁹ olımaz: olmaz, D.

³³⁰ dīde: demde, D.

³³¹ Cān u ğam ‘ömrüñ-ile meclise tīri: Cān ğam-ı gamzeñ ile maḥbes-i tenden, D.

³³² sīneme: sa‘yı, D.

³³³ üzre: içre, D.

³³⁴ Āsumān[ī]-mesned [ü]: Āsmān-ı hünere, D.

- 4- Şüretâ gerçi gedâ şeklini düzdüm³³⁵ ammâ
Mesned-i memleket-i ma‘rifete Dārāyam
- 5- **Bākiyā** dīn-i Muḥammed ḥakı-çün ‘ālemde
Dem-i cān-baḥş ile nazm içre bugün ‘İsāyam

23a

Rūḥī

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

- 1- Halka kīn eyleme var-ise belāgat sende
Seni dem eyleyeni medḥ ile kıl şermende
- 2- Ağlayup ğayrıya ḥālūñ baña raḥm eyle diyü
Cehd kıl eylesün üstüne ‘ālem ḥande
- 3- Pest ider ḳaddini āḥir kişinūñ ser-keşlik
Ser-firāz olur ol ‘āşık ki olur efgeñde
- 4- Ehl-i ‘irfānla küllḥanda giçinmek yegdür
Cühelā-ile şafā eylemeden gülşende
- 5- Sā[k]^{Pin-i}³³⁶ künc-i ḳanā‘at olagör ey **Rūḥī**
Nefsine kāmīl olān cāhile olmaz bende

[Ḳıṭ‘a]³³⁷

Fe‘ilātün Mefā‘ilün Fe‘ilün

‘Aklı çok olduğuna bir kişinūñ
Sözi az olduğı delālet ider
‘Aklı nāḳış olan kişi ammâ
Ḳatı pür-gū olur cehālet ider

Zeyneb

Mef‘ülü Fā‘ilātü Mefā‘ilü Fā‘ilün

- 1- Keşf it niḳābını yeri göĝi münevver it
Bu ‘ālemi ‘anāşır-ı firdevs-i enver it
- 2- Depred dilini cūşa götür ḥavz-ı kevseri
‘Anber saçını çöz bu cihānı mu‘aṭṭar it

³³⁵ şeklini düzdüm: şeklin urındum, D.

³³⁶ , N.

³³⁷ Nūshada murabba‘ başlığı verilmiştir.

- 3- Hattıñ berāt yazdı şabāya didi ki tīz
Var mülk-i Hıfā ile Çīni musahhar it
- 4- Āb-ı hayāt kısmet olmayıcağ ey gönül
İster-isen biñ yıl zulmet devr-i Sikender³³⁸
- 5- **Zeyneb** ko meyl-i ziynet-i dünyā-yı zen gibi
Merdāne-vār sāde-dil ol terk-i zīver it

Vecdī

Mefā 'ilün Mefā 'ilün Mefā 'ilün Mefā 'ilün

- 1- Belā³³⁹ çeşm-āşinā sāmān ile bīgāne olmaz mı
Hemīşe mest ile ülfet iden mestāne olmaz mı
- 2- Şebū zānūda sāğar elde yār āğūş-ı vuşlātda
Bu tarz-ı hāşla meclis 'aceb rindāne olmaz mı
- 3- Kenār-ı āb [u] sākī tāze [vü] mey köhne-dil<i> pür-şevk
Bu bezme tevbeler naql [ü] vera ' peymāne olmaz mı
- 4- Açılmış gül gibi pehlū ruḥ āteş-bār olup [meyden]^{D 340}
Gönül hem bülbul-i şūrīde hem pervāne olmaz mı
- 5- Açılmış³⁴¹ her taraf gülzār bülbul zār gül ḥandān
Bu esbāb-ı cünūnı seyr-iden dīvāne olmaz mı
- 6- Mey anda dilber anda cümle yārān-ı şafā anda
Giçüp cennetde[n]^D ādem sākīn-i mey-ḥāne olmaz mı
- 7- Bu maḥşūda³⁴² tabāyi ' sözleri kande bulursuñ sen
Kedüret virmeseñ **Vecdī** dil-i³⁴³ yārāna olmaz mı

23b

Süheylī

Fā 'ilātün Fā 'ilātün Fā 'ilātün Fā 'ilün

- 1- Sen meh-i nā-mihribāna olalı ağıyār yār
Oldı 'ālem gözüme³⁴⁴ ey serv-i hoş-reftār tār

³³⁸ Beytin her iki mısrasında da vezin kusurludur.

³³⁹ Belā: Dil, D.

³⁴⁰ pehlū ruḥ: ruḥsārı, D.

³⁴¹ Açılmış: Havā hoş, D.

³⁴² maḥşūda: maḥsūs-ı, D.

³⁴³ dil-i: 'aceb, D.

³⁴⁴ gözüme: çeşmüme, D.

- 2- Her kaçan seyr-i gülistān eylesem sensüz baña
Gönçeler peykān olur ey ruhları gülzār zār³⁴⁵
- 3- Yaşuñı bir serv-i dil-cūya revān itdūñ diyü
Āh kim zulm-ile yıķduñ³⁴⁶ üstüme ey³⁴⁷ yār yār
- 4- Vādī-i hayretde ol Mecnūn-ı nā-şādem ki ben
Āşinā³⁴⁸-yı miñnet oldı başuma her bār bār
- 5- Yok kararum³⁴⁹ āh kim bilmem ne tedbīr eyleyem
Tīr-i ğamzeñ³⁵⁰ cāna itdi³⁵¹ ey gözi mekkār kār
- 6- Nāfe-veş hūn oldı bağrum luţf it³⁵² ey vahşī ğazāl
Bir yaña cevır itme sen de çarḥ-ı nā-hemvār vār
- 7- Vāşıl-ı bezm-i vişāl-i yār olam dirseñ eger
Ey **Süheyli** düş yūri ayağına³⁵³ yalvar var

Ferruḥi

Mefā 'ilūn Mefā 'ilūn Mefā 'ilūn Mefā 'ilūn

- 1- N'idem bir dil-rübā sevdüm maḥabbet ḥālını bilmez
Reh-i 'aşkıñda 'uşşākuñ ḥaķīķat ḥālını bilmez
- 2- Belā-keş derd-mendüm ölür-isem derdi yok bende
Mizācumdan ḥaber vırmez o ḥikmet ḥālını bilmez
- 3- Didi bir ehl-i dil 'ārif-durur ol ğamze-kār için
Didüm 'ārif giçer ammā zārāfet ḥālını bilmez
- 4- Huzūr itmege mescidde selāmet kūşesin bekler
Meded meyḥānede zāhid melāmet ḥālını bilmez
- 5- Dirilmiş **Ferruḥi**³⁵⁴ şāhuñ seḥā hicrāna ķatlanmaz
Efendim şabr-ile daḥı ferāġat ḥālını bilmez

Mişālī

³⁴⁵ ruhları gülzār zār: gül-beden gülnār nār, D.

³⁴⁶ yıķduñ: yıķdı, D.

³⁴⁷ ey: ol, D.

³⁴⁸ Āşinā: Āşiyān, D.

³⁴⁹ kararum: mecālüm, D.

³⁵⁰ ğamzeñ: cevruñ, D.

³⁵¹ itdi: kıldı, D.

³⁵² luţf it: senden iy, D.

³⁵³ yūri ayağına: ayağına yūri, D.

³⁵⁴ Nūshada Ferruḥi şeklinde yazılıdır.

Mefā 'ilün Mefā 'ilün Mefā 'ilün Mefā 'ilün

- 1- Ölümlü 'āşıkā fūrkatde kūy-ı dīl-rübā yegdūr
Kişi ğurbetde bīmār olıcağ dār-ı şifā [yegdūr]
- 2- Hele ben bildigüm bī-derd olup şihhatde olmağdan
Senüñ derdüñle ölmek ey tabīb-i cān-fezā [yegdūr]
- 3- Kişi ölmege dem-beste iken hem-gonçe-i hātır
Elinde gül gibi cām-ı şarāb-ı dīl-güşā yegdūr
- 4- Gel inşāf eyle şūfī şeyh-i ālemden el almakdan
Ele girse o serv-ğadd ile bir merħabā yegdūr
- 5- **Mişālī** Hızır elinden olsa da āb-ı hayāt içmez
Elinden bir kadeh nūş eylemek ol mübtelā [yegdūr]³⁵⁵

24a

Hayālī

Fe 'ilātün Mefāilün Fe 'ilün

- 1- Derd-i dilber ğıdā'-yı rūhumdur
Hūn-ı dīl bāde-i şabūhumdur
- 2- Baħr-i zāta sefinedür tevħīd
Pīr-i deryā-şinās Nūhumdur
- 3- Seyr-i eşyā yā³⁵⁶ mülk tā melekūt
Bir seherde olan fütūhumdur³⁵⁷
- 4- Pend [ü] nāşihden_eyleyen seni³⁵⁸ dūr
Sākiyā tevbe-i naşūhumdur
- 5- Metn-i **Hayālī** 'aşkı³⁵⁹ ben açdum³⁶⁰
Sīnede şerh[a]^Dlar şürūhumdur

Bākī

Mef'ülü Fā 'ilātü Mefā 'ilü Fā 'ilün

- 1- Bir ān içinde ğamzen okı niçe kan ider

³⁵⁵ Bu şiir şairin yayımlanmış divanında bulunmamaktadır.

³⁵⁶ yā: zi, D.

³⁵⁷ Betin vezni kusurludur.

³⁵⁸ seni: beni, D.

³⁵⁹ Hayālī 'aşkı: 'aşkı Hayālī, D.

³⁶⁰ Mısranın vezni kusurludur.

Dil cān içinde³⁶¹şaklayup anı nihān ider

- 2- Kūhsār-ı ğamda göz yaşı ‘aşkuñla³⁶²dem-be-dem
Ḥāşāk [u] hārı şāh-ı gül [ü] ergavān ider
- 3- Ḥüsnūñ hayālī vaşluñ ümīdiyle ‘aşıka
Nār-ı cahīmi gül-şen-i bāğ-ı cinān ider
- 4- Sanmañ gönülde gizlene³⁶³rāz-ı maḥabbeti
Āşār-ı mihr gün gibi günden³⁶⁴‘ayān ider
- 5- Vaşlına cān dilerse dirīğ itme **Bāḳiyā**
Zinhār ġāfil olma seni imtihān [ider]

Ḥayālī

Fā ‘ilātün Fā ‘ilātün Fā ‘ilātün Fā ‘ilün

- 1- Sen yüzi gülsüz cihān gülzārı zindāndur baña
Ḥalk-ı ‘ālem gül gibi her gice ḥandāndur baña
- 2- Ğamzeñün cellādını gönder ki teslīm eyleyem
Çün hicāb olan arada ey şanem cāndur [baña]
- 3- Rūz [u] hecrūñde teni³⁶⁵tenhā görenden³⁶⁶düstüm
Müstedām olsun ğamuñ her gice mihmāndur [baña]
- 4- Terküñ urdu deyu iğvā eylemiş bī-dīn raḳīb
Sevdüğüm vallāhī billāhī bu bühtāndur [baña]
- 5- Ey **Ḥayālī** çekmezem firdevs-i ferdā ğuşşasın
Kim bugün Cennet cihānda vaşl-ı cānāndur [baña]

24b

Muḥammes-i Ḥayālī

Fā ‘ilātün Fā ‘ilātün Fā ‘ilātün Fā ‘ilün

1

Ey gönül kıpmaz şafā çün merdüm-i maḥmūrdan
Mest-i cām ‘aşk olunır mı mey-i engūrdan
Dūr olalı yār-ı bī-pervā bu ben mehcūrdan
Şu‘le-i ğam cismüm üzre ḥıl‘atümdür nūrdan

³⁶¹ içinde: evinde, D.

³⁶² ‘aşkuñla: hecrūñle, D.

³⁶³ gizlene: saklana, D.

³⁶⁴ günden: kendin, D.

³⁶⁵ teni: beni, D.

³⁶⁶ görenden: görelden, D.

Dūd-ı āhum <her> başuma bir tācdur semmūrdan

2

Şāhısın³⁶⁷ n'ola begüm luṭf it sipāha itme cevır
Bī-günāh³⁶⁸ u bende-i zerrīn-külāha itme cevır
Ya'ni her bir nā-tuvān u bī günāha itme cevır
Kūh olursañ da şaķın bir berg-i kāha itme cevır
Ger Süleymānsan n'ola ḥavf eyle āh-ı mūrdan

3

Ḳulle-i Ḳāf-ı sipihrūñ dāmenine od şalar
Mihr [ü] māhuñ belki çeşmüm³⁶⁹ rüşenine od [şalar]
Ya'ni encüm erzenīn[üñ]^D ḥirmenine od şalar
Bir³⁷⁰ seher-geh kā'inātuñ maḥzenine od şalar
Pertev-i ḥor kim çıkar bir³⁷¹ ser-nigūn tennūrdan

4

Şerr ü şūrı ḳo irag olma kenār-ı seyrden³⁷²
Ḳalmayasın tā meleklerle felekde seyrden
Didi hātīf cān ḳulağına bu köhne seyrden³⁷³
Bezm-i ğamda nāy-veş cismüñ tehī ḳıl ğayrdan
Cān ḳulağıyla işit bu nükteyi ṭanbūrdan

5

Rind-i [d]ürd-āşam-ı 'aşḳ olup dili bī-hūş ḳıl
Baḥr-i bī-pāyān olup cān-ile dilden cūş [ḳıl]
Gūş-u hūş-ile bu nuşh-u-pendi ya'ni gūş ḳıl
Bezm-i vaḥdetde **Ḥayālī** 'aşḳ cāmuñ nūş ḳıl
Ehl-i dil mest-i Elest olmaz mey-i engūrdan

Ve lehū

Muḥammes

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

1

'Āfiyetden çeḳsün el yār-ı vefādār isteyen
Kūy-u 'aşḳa gelmesün nāmūs ile 'ār isteyen
Sīnesin pūr-dāğ ider bir lāle-ruḥsār [isteyen]
Ḳan yudarsa ṭañ degül la'l-i leb-i yār isteyen
Can virür bu yolda bir zūlf- i siyehkār isteyen

2

³⁶⁷ Şāhısın: Şāhsın, D.

³⁶⁸ günah: külāh, D.

³⁶⁹ çeşmüm: çeşm-i, D.

³⁷⁰ Bir: Her, D.

³⁷¹ bir: bu, D.

³⁷² seyrden: ḥayrdan, D.

³⁷³ seyrden: deyrden, D.

Ka'be-i vaşl-ile³⁷⁴ ol kim ırgürür sa'y ile yol
Cânını kurbân virür olmaz hayâtından melûl
Nağme-i 'uşşâka âheng idemez her bî-uşûl
Terk idüp zühd-i-şalâhı kılmışam zülfûn kabûl
Rûz [u] mahşerde benem ey düst zünnâr isteyen

3

Yâra kalmaz hâtırı olduğına âvâre dil
Yandığına şabr ider pervâne-veş³⁷⁵ her nâra dil
Kıranlı dağum gibi boyandı kızıl kanlara dil
Kâni 'olmaz kûyuña vaşluñ diler bîçâre dil
Hîçe şatdı cenneti 'aşk-ile dîdâr isteyen

4

'Aşk-ı bâkî cândadur cân cismüm içre 'âriyet
Teşne iseñ kanumı nûş eyle şahhan 'âfiyet
Cevher-i pâk-i mahabbetde fenâdur hâşiyet
Hâşıl eyler dūd³⁷⁶-ı miñnet 'âlem içre 'âkıbet
Nağd-i 'ömrün harc ider³⁷⁷ yâr-ı vefâdâr isteyen³⁷⁸

25a

Bâkî

Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilün

- 1- Kızarur bâdeden ol nergis-i mestâne biraz
Mey-i nâb içse gözi mâ'il olur kana biraz
- 2- Çekemez kimse ayağum diyü lâf urma inen
Sâkiyâ elleşelüm gel berü meydâne biraz
- 3- Câna kâr eylesün dârû-yı kattâl-i gamı
Mey-i gül-gün içelüm bârî hakîmâne biraz
- 4- Behremend eyler-idi bûse³⁷⁹ lebûñden cânı
Dönme dursa eger 'ahd-ile³⁸⁰ peymâne biraz
- 5- Nice bir dağdağa-i ceng³⁸¹ [u] cidâl ey **Bâkî**
Varalum 'ayş idelüm meclis-i rindâne [biraz]

³⁷⁴ vaşl-ile: maşsûda, D.

³⁷⁵ pervâne-veş: pervânedür, D.

³⁷⁶ dūd: derd, D.

³⁷⁷ ider: edüb, D.

³⁷⁸ Bu şiir Hayâlî Bey'e aittir. Bu bentten sonra şairin divanında bir bent daha bulunmaktadır, mahlas bu bentin içindedir.

³⁷⁹ bûse: bûs-ı, D.

³⁸⁰ 'ahd-ile: 'ahdine, D.

³⁸¹ ceng: bahs, D.

Ve lehū

Fe 'ilātūn Fe 'ilātūn Fe 'ilātūn Fe 'ilūn

- 1- Eyledi müjde-i gül dilleri³⁸² şād u hurrem
Goncanuñ göñli açıldı güle düşdi şeb-nem
- 2- 'Ālemüñ n'eyleyeyin bāğ u bahārın sensüz
Baña sen ruḥları gülzār-ile hoşdur 'ālem
- 3- Dāne-i ḥāline baḳ cennet-i ruḥsārında
Nice şabr eylesün Allāhı severseñ ādem
- 4- Dil ü şūrideye kıl pend ü naşihat gāh gāh
Nefesüñ gelsün eyā şūfi-i nāşih dem dem
- 5- Ābdār olsa n'ola mīve-i şī' r-i **Bāḳī**
Urmadı kimse bu bāğ içre daḥı böyle ḳalem

Ve lehū

Fe 'ilātūn Fe 'ilātūn Fe 'ilātūn Fe 'ilūn

- 1- Levḥ-i ḥāṭırda ruḥuñ³⁸³ naḳşını yazmaḳ 'amelüm
Künc-i ḥalvetde senüñ fikr-i lebüñdür emelüm
- 2- İrişinceydi³⁸⁴ hemān derdine ben bīmāruñ
Mīve-i vaşlına yāruñ n'ideyin yitmez³⁸⁵ elüm
- 3- Bülbülüñ medḥ idüp ol şāḥ-ı gül-i ter didügi
Bir 'ömür dörpüsüdür ḳaddüñe nisbet güzelüm
- 4- Ādemüñ ehl-i riyā sözleri ḳanuñ ḳurudur
Sākiyā ṭoldur[a]^D şol ḳan ola cāmı³⁸⁶ içelüm
- 5- Bāde-i mihr [ü] vefā sāğarıdur ey **Bāḳī**
N'ola devr eyler-ise bezm-i cihānı ḡazelüm

25b

Bāḳī

Mef'ülü Fā 'ilātü Mefā 'ilü Fā 'ilūn

³⁸² dilleri: bülbüli, D.

³⁸³ ruḥuñ: hatun, D.

³⁸⁴ İrişinceydi: Yitişinceydi, D.

³⁸⁵ yitmez: irmez, D.

³⁸⁶ ola cāmı: olacağı, D.

- 1- Bildũñ mi sen de kendũñi ey bĩ-vefā nesin
Āşũb-ı dehr [ũ] āfet-i devr-i zamānesin
- 2- Saña bahā ne idi cefā-pīşe olmasan
Ĥaqqā budur ki bĩ-bedel ü bĩ-bahānesin
- 3- Qandĩl gibi dĩde pũr-āb [u] dilũmde tāb
Eflāke çekdũm āteş ü āhum zamānesin³⁸⁷
- 4- Mũşkil belā degũl mi bĩ-vefā³⁸⁸ güzel sevũp
Ĝuşşayla [yata]^{D389} derd ü ğam ile uyanasın
- 5- Ey çerĥ gerçi cānuma ğiçdi cefāñ oķı
Ammā ĥadeng-i āhuma sen de nişānesin
- 6- **Bāķĩ** yolında dōke saça ĥarc idũp varın
Āĥĩr dũketdi naķd-i sirişkin ĥizānesin

Ve lehũ

Mef'ũlũ Fā'ilātũ Mef'ũlũ Fā'ilũn

- 1- Hergiz ne ĥadr [u] cāh [u] ne <ũ> sĩm [ũ] zer isterin
Bir serv boylu dil-ber-i sĩmĩn-ber isterin
- 2- Bāĝ-ı bihişt-i kũyına yāruñ irem diyũ
Ĥaĥdan hemĩşe uĥmaĝa bāl ü per isterin
- 3- Rũz-ı ğamuñda ğamzeñe meyl itdũĝũm bu kim
Kendũm helāke ĥasd idũben³⁹⁰ ĥanĥer isterin
- 4- Meylũm cihānda bāde-i gũl-gũnedũr benũm
Ma'cũn olursa bārĩ leb-i dil-ber isterin
- 5- Sĩm-i sirişki ĥarc iderin ĥāķ-i pāyũñe
İksĩr-i 'aşķ tālĩbi[yi]^Dn cevher isterin
- 6- Şahrā-yı kũh deşt-i gũzār³⁹¹ itdũĝũm bu kim
Dĩvāne ĝõñlũm egleyecek bir yir isterin
- 7- **Bāķĩ** gedā-yı meykede-i 'aşķ olup yine
Bezm-i ğamında ol şanemũñ şāĝar isterin

Ve lehũ

³⁸⁷ zamānesin: zebānesin, D.

³⁸⁸ bĩ-vefā: vefasız, D.

³⁸⁹ Yatup, N: yata, D. Divandaki varyant vezne uygundur.

³⁹⁰ idũben: iderin, D.

³⁹¹ kũh deşt-i gũzār: kũhı ĝeşt ü gũzār, D.

Mefā 'ilün Mefā 'ilün Mefā 'ilün Mefā 'ilün

- 1- Eser āhum yeli kūyuñda cism ü nā-tüvān ditrer
Çemen şahnında güyā bāddan berg-i hazān ditrer
- 2- Göñül bir nāzük-endāmuñ vişāli h̄ānın ārzūlar³⁹²
Teni pālūde-i ter gibi dögseñ³⁹³ bir zamān ditrer
- 3- Kāmer yayı³⁹⁴ bu eyvān üzre her³⁹⁵ şınuğı bu kim
Şadā-yı tūb³⁹⁶-ı āhumdan zemīn ü āsmān ditrer
- 4- Şu māhī gibi kim hāk üzre düşmiş şudan ayrılmış
Zülāl-i tīg-i dil-berden cūdā cismümde cān ditrer
- 5- Mey-i dūşineden **Bākī** yine maḥmūra beñzersin
Elüñde durmayup cām-ı şarāb-ı ergāvān [ditrer]

26a

Necātī

Mef'ülü Mefā 'ilü Mefā 'ilü Fe 'ülün

- 1- Cān kıldı sefer hecr-ile cānān ele girmez
Dil yandı gider derd-ile dermāñ ele girmez
- 2- İstedi göñül āteş-i hicrānı zarūri
Kim ol yañağı şem-i şebīstān ele girmez
- 3- Şūfiliğ-ile kardeş okuşmaduğ-idi yeter
İllāki mey-i nāb-ile oğlan ele girmez
- 4- Gezmekle çemen gūşelerüñ çıkdum_ayağdan
Bir sencileyin serv-i hırāmān ele girmez
- 5- Vuşlatda cihān ḥalkı **Necātī** güler oynar³⁹⁷
Ben bülbüle bir gonca-i ḥandān ele girmez³⁹⁸

Revānī

Fā 'ilātü Fā 'ilātü Fā 'ilātü Fā 'ilün

- 1- Nev-bahār-ı ḥüsnüñüñ cānā 'aceb seyrānı var

³⁹²ārzūlar: özler kim, D.

³⁹³dögseñ: degseñ, D.

³⁹⁴yayı: cāmı, D.

³⁹⁵her: dā'im, D.

³⁹⁶tūb: tūp, D.

³⁹⁷Vuşlatda cihān ḥalkı Necātī güler oynar, Güller açılır oldu dikenlerde Necātī, D.

³⁹⁸Şairin yayımlanan divanlarında bu gazel bulunmamaktadır.

Her tarafda taze açılmış gül-i handānı var

- 2- Hasetinden niçeler cān virdiler bir buseye³⁹⁹
Buse adın añağa bi‘llāhī kimūñ cānı var
- 3- Nice feryād itmeyem hadden aşurduñ cevruñi
Ey⁴⁰⁰ benüm çok sevdüğüm her nesnenüñ oranı [var]
- 4- Her melek şüretlünüñ yanında vardur bir rakīb
Ey gönül her ādemüñ dirler ki bir şeytānı var
- 5- Pādişāhum devletüñden mülk-i nazmuñ şāhıyuz⁴⁰¹
Bu **Revānī** bendeñüñ gördüm bugün dīvānı var

Vecdī

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

- 1- Çarha kim sāye-i mihr-i ruḥ-ı dīlber düşdi
Şeb-ile⁴⁰² pertev-i meh ḥāke berāber düşdi
- 2- Dem-i hayretde perīşān dil[e]^D şeb rüz oldı
‘Aqla kim ḥātırā-i zūlf-i mu‘anber düşdi
- 3- Başdı gülzāre kadem nāz ile ol serv-i hırām
Sīne-i cān ü dili ferş idecek yir [düşdi]
- 4- Ruḥ-ı ferḥunde degüldür ‘araḥ ol gonçe-i ter⁴⁰³
Geldi bir şebnem-i rengini [görüp]^D ter düşdi⁴⁰⁴
- 5- Şeh-i nazmuñ yine feyz-i nazarından **Vecdī**
Baḥr-i endişeme bī-ḥad dūr [ü] gevher düşdi

26b

[Tahmis]⁴⁰⁵-i **Ḥammām-nāme**⁴⁰⁶

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

1

Şubḥ irüp oldı yine çünki şeb-i tār tamām

³⁹⁹ buseye: buseñüñ, D.

⁴⁰⁰ Ey: Ā, D.

⁴⁰¹ şāhıyuz: şāhıdur, D.

⁴⁰² Şeb-ile: Şerm-ile, D.

⁴⁰³ ter: nāz, D.

⁴⁰⁴ Geldi bir şebnem-i: Gül-i pür-sīnem-i, D.

⁴⁰⁵ Nüşada “Muḥammes” başlığı verilmiştir.

⁴⁰⁶ Bu şiir Fuzūlī Divanında gazel şeklindedir. Nüşadaki hali Fuzūlī’nin şiirine yazılmış bir tahmistir.

Cāme-ḥ̣ābından o meh şīve ile kıldı kıyām
Revişi rāha ḳādem başmaya itdi iḳdām
Kıldı ol serv seher nāz-ile ḥammāma ḥıram
Şem‘-i ruḥsār[1] ile oldı münevver ḥammām

2
Yüzi rūşen idi dehrüñ meh-i tābānından
Nūr-baḥş idi ruḥ-ı mihr-i dıraḥşānından
Ter idi ‘arızı bāḡuñ gül-i ḥandānından
Görünürdü bedeni ḳāk-i girībānından
Cāmeden ḳıḳdı yeñi ayını gösterdi tamām

3
Cāmeden ayru gören dir o perīñiñ şānın
Meger indirdi felek yire meh-i tābānın
Çıkarup pīrehen-i müşg-i gül-āb-efşānın
Nīl-gün fūtaya şardı beden-i üryānuñ
Şan benefşe içine düşdi muḳaşşer bādām

4
Hicr-ile giçmiş iken ḥāşılı rūz [u] şeb-i ḥavż
Cām-ı la‘liyle ziyālandı yine meşreb-i ḥavż
Ḥaz idüp pertev-i rüyından anuñ kevkeb-i ḥavż
Oldı pā-būs-ı şerīfiyle müşerref leb-i ḥavż
Buldı dīdār-ı laṭīfiyle ziyā dīde-i cām

5
Cāmlar ḥüsnüne ḥayrān oluban göz dikdi
Ṭāklar ḥıfz için ḥizmetine bil bükdi
Lüle-i āb sükūt itdi zebānın çekdi
Merdüm-i dīdem ayaḡına revān şu dökdi
Ki gerek şu döküle servüñ ayaḡına müdām

6
Şāne el urmaḡ-ıla oldı perīşān gisū
Yine cem‘ itdi ne sihr itdi o çeşm-i cazū
Yāre şabūn ezilüp sürdi revān-pāyına rū
Ṭās elin öpdı ḥased kıldı ḳara baḡrımı şu
Yetdi şu cismine reşk (?) aldı tenümden ārām

7
Yüz cilā buldı yine nāz-ıla yunup arınup
Oldı pākīze melāḥatde meh-i bedre dönüp
Gün gibi yine ṭulū‘ itdi felekden görünüp
Çıḳdı ḥammāmdan ol perde-i çeşme şarınup
Dutdı āsāyiş ile gūşe-i çeşmümde maḳām

8
Şubḥ-ı kāzipde gören şubḥ şanurlar şafaḳı
Fark ider mi ḳara cāhiller o ḳarayla aḡı
Sūḥanuñ budur eşaḥḥı ve sözüñ mā-şadaḳı

Şandılar kim şatılur dāne-i dürr-i ‘arākı
Çoklar el kīseye urdı idüp endīşe-i hām

9

Çılayum yāre beyān pençe-i hemyān nağdin
Döşeyüm ayağına eşk-i firāvān nağdin
Hep niyāz eyleyeyüm dīde-i giryān nağdin
Müz-d-i hāmmām **Fuzūlī** vireyüm cān nağdin
Çılmasun şarf-ı zer ol serv-kaḍ ü sīm-endām

27a

[Terkīb-i Bend]-i ⁴⁰⁷Fehīm

Fe ‘ilātün Fe ‘ilātün Fe ‘ilātün Fe ‘ilün

1

Ey nigāh-ı ğāzab-ı mest-i mey-i naḥvet-i nāz
Ġamzesi sāķī-i cām ecel-i ehl-i niyāz
Ey fūrūğ-ı ruḥ-ı ḥūy-gerdiş-i Hürşīd-güdāz⁴⁰⁸
Ey leb-i nādire gül-berg-i gül-i gülşen-i rāz
Korkarum rāzumı fāş ide o çeşm-i tannāz⁴⁰⁹
Āşinā oldı dile ğamze-i bīgāne⁴¹⁰-nevāz
Şeb-i hicr ü ğam u zūlf -i dil-i sevdā-perdāz
İḥtiyārum⁴¹¹ degül āh eyler-isem dūr⁴¹²[u] dırāz
Āh idersem n‘ola sevdāñ- ile dolmuş göñlüm
Haberüm yok güzelüm⁴¹³ aşıkun olmış göñlüm

2

Hüsnuñ evvel bakışumda beni itdi meftün
Eyledi sāḥir-i çeşmüñ baña şad-güne⁴¹⁴füsün
Zülfüñ itdi dilümi silsile-cünbān-ı cünün
Āḥirü ‘l-emr bu sevdā ile oldum mecnün
Başladuñ zehr-i sitemle cıgerüm itmege ḥün
Doldı tā derd-i ğam u maḥabbetle derün [u] bīrün
Gördüñ oldum elem [ü] <r>‘aşkuñ-ile zār u zebün
Şerbet-i luṭfuñ-ile⁴¹⁵ derdümi⁴¹⁶itdün efzün
Rüy-ı dil gösterüp itdün beni çün dīvāne
Olduñ⁴¹⁷ ey āhū-yı vaḥşī giderek bīgāne

⁴⁰⁷ Nüşhada Mu‘aşşer başlığı verilmiştir.

⁴⁰⁸ gerdiş-i: gerdesi, D.

⁴⁰⁹ tannāz: ğammāz, D.

⁴¹⁰ peykāne: bigāne, D.

⁴¹¹ İḥtiyārum: İḥtiyāri, D.

⁴¹² dūr: dūr, D.

⁴¹³ güzelüm: ki senüñ, D.

⁴¹⁴ şad-güne: biñ mekr ü, D.

⁴¹⁵ luṭf ile: luṭfuñ-ile, D.

⁴¹⁶ derdümi: derd-i dilüm, D.

⁴¹⁷ Olduñ: Oldum, D.

3

Bī-tevaḳḳuf⁴¹⁸ ne idi ‘arz-ı maḥabbet evvel
Ne idi eyledüğüñ luṭf-ı mürüvvet evvel
Niye virdüñ dil ü nezzāreyye ruḥṣat evvel
Niçün itdüñ dil-i bīçāreme şefkat evvel
Üns idi ilde-iken şānuña ‘ādet evvel
Şāhbāzum yok idi sende bu vaḥset evvel
İtmek idi ğaražuñ çünki ferāğat evvel
Ne idi tā bu kadar germi-i ülfet evvel
‘Afv kıl ḥüsnüñe küstāḥ nigāh itdüm-ise
İḥtiyār elde degül nāle⁴¹⁹ [vü] āh itdüm-ise

4

Gerçi [ben]^D serḥoşı ‘aşkuñla şarāb itmez-idüñ
Āteş-i ‘aşk-ile⁴²⁰ bağrumda kebāb itmez-idüñ
Evvel ālüfteñe tā böyle ‘itāb itmez-idüñ
Biñ su ‘āl eylese birisinde⁴²¹ cevāb itmez idüñ
Luṭf iderdüñ ğaḏab-ālūde ḥitāb itmez-idüñ
Beni gördükde ser-i rehde şitāb itmez-idüñ
Çeşmümi āteş-i ḥāsretle pür-āb itmez-idüñ
Dil-i vīrānemi tekrār ḥarāb itmez-idüñ
Şimdi ḳurbānuñ olam söyle nedür n’oldı sebeb
Āşinā-yı ezeliye bu tecāhül bu ğaḏab

5

Mest-i şīrīn-suḥanam telḥi-i güftār nedür
Luṭfuñ evvel ne idi şimdi bu āzār nedür
Pür-teğāfül nigeḥ-i nergis-i bīmār nedür
Ġonça-i gül gibi la ‘lūñ-i şeker-bār nedür
Beni gördükde şitāb ile o reftār nedür
Rencīş-i bī-sebeb-i ğamze-i mekkār⁴²² nedür
Sitem-i ğamze yiter çeşm-i cefā-kār nedür
Mübtelāña nedür ey şūḥ bu eṭvār nedür
Sitem itmekde yine kādir-iseñ eyle baña
‘Āşıkam ‘āşıkam ey şūḥ-ı cefā-pīşe⁴²³ saña

27b

6

Put⁴²⁴-perestüm reviş-i dīnūñe ḳurbān olayum
‘Āşık-āyīnesi⁴²⁵ āyīnūñe ḳurbān olayum

⁴¹⁸ Bī-tevaḳḳuf: Bī- mürüvvet, D.

⁴¹⁹ nāle: girye, D.

⁴²⁰ ‘aşk-ile : cevr-ile, D.

⁴²¹ birisinde: bir tünd, D.

⁴²² mekkār: pergār, D.

⁴²³ cefā-pīşe: cefā-kār, D.

⁴²⁴ Put: Ḥod, D.

⁴²⁵ ‘Āşık-āyīnesi: ‘Āşık-āyīnesin, D.

Yumiş⁴²⁶-i turre-i müşgînüñe kurbân olayum
Reşkden⁴²⁷ bister [ü] bālînüñe kurbân olayum
O kemân ebrû-yı pür-çînüñe kurbân ola[yum]
Nâvek-i ğamze-i pür-kînüñe kurbân olayum
Çeşm-i ‘ayyâr-ı suhan-çînüñe kurbân olayum
Zehr-ħande⁴²⁸ leb-i şîrînüñe kurbân olayum
Sineñi kînedey ey âyîne-ruḥ şâf eyle
Öleyüm mi ele mir’ât alup inşâf eyle

7

Ĥüsñüñi görse eger Yūsuf olur bende saña
Ĥayl-i ‘uşşâk nice olmasun efgende saña
‘Âşık olurduñ eger görse idüñ sen de saña
Ba‘d-ez[î]n ‘âşıkam⁴²⁹ ey şâh-ı cihân ben de saña
Ĥande it ağlasa cân u dil-i efgende saña⁴³⁰
Böyledür kısmet-i Ĥak girye baña ĥande saña
Bu⁴³¹ naşîḥatdur ider ‘âşık-ı şermende saña
Ĥorkarum yâr olur aġyâr [u] raķîbüñ de⁴³² saña
Gird-i bālîn kelâlınden idüp tevbe⁴³³-i ĥâr
Derd-i ḥasretle⁴³⁴ helâk oldu Fehîm-i bîçâr⁴³⁵

Nâbî

Mef‘ûlû Mef‘ûlün Mef‘ûlû Mef‘ûlün

- 1- Ĥûn olmaz-idi diller endîşe-i ma‘nâda
Bir kaṭre şarâb olsa nüh-kâse-i mînâda
- 2- Ey eşk ko men‘ itme dîvâne gönül gez<er>sin
Geh vâdî-i firķatde geh kūy-ı dil-ārâda
- 3- Âyîne-i sâġarda seyr eyledüğüm rûyı
Seyr itmedüm ey sâķî mir’ât-ı muşâffâda
- 4- Şaçdum güher-i eşki şebnem gibi didemden
Açılmadı bir ġonçe gülzâr-ı temennâda
- 5- Şevk-i gül-i ruḥsârüñ gönülümde nümâyândur

⁴²⁶ Yumiş: Pîçiş, D.

⁴²⁷ Reşkden: ریشکدن, N.

⁴²⁸ Zehr-ħande: Zehr-ħand-i, D.

⁴²⁹ ‘âşıkam: bendeyem, D.

⁴³⁰ cân u dil-i efgende: ĥâlûñ dil-i nalende, D.

⁴³¹ Bu: Bir, D.

⁴³² raķîbüñ de: firîbende, D.

⁴³³ Gird-i bālîn kelâlınden idüp tevbe: Girde-bālîn gül-âgende idüp pûte, D.

⁴³⁴ ḥasretle: ġayretde, D.

⁴³⁵ bîçâr: bîmâr, D.

Kim eyleyemez ‘aksi⁴³⁶ mir’āt-ı mücellāda⁴³⁷

- 6- **Nābī** feres-i ṭab ‘uñ sürsün bu yola yārān
Bir tāze zemīn buldum ma‘müre-i ma‘nāda

Verdī

Mefā ‘ilün Mefā ‘ilün Mefā ‘ilün Mefā ‘ilün

- 1- Mu‘anber zülfüne ey meh şeb-i deycürdur dirler
Binā-güşuñ görenler ‘ayn-ı mahz-ı nürdur dirler
- 2- Ne mümkün fetḥ olunmak genc-i ḥüsn-i ejder-i zülfün
Ṭılısm olmuş açılmaz ḥāfe-i memhürdur dirler
- 3- Şunar ol ğamze-i ser-tīz kaşd-ı katl-i ‘uşşāka
Nigāh-ı şūḥına mestānedür maḥmürdur dirler
- 4- Ża‘īf ü derd-mende merḥamet kıl ey şeh-i ‘ālem
Süleymān-ı zamāne ḥoş-nevāz-ı mürdur dirler
- 5- Zer ü sīme düşüp kāşānesin ma‘mür iden kesler
Ḥarābe-ḥāne olmuş ḥāne-i ma‘mürdur dirler
- 6- Ḥazer ey şūḥ ṭa‘n-āmīz-i seng-endāz-ı cevır olmaysa
Şikest olur dil-i bi-çāreye billürdur dirler
- 7- Cihānuñ zībīne aldanma ey **Verdī** şakın zinhār
Meger kim ādemi ādem iden semmürdur dirler

28a

Bākī

Fā ‘ilātün Fā ‘ilātün Fā ‘ilātün Fā ‘ilün

- 1- Sīnesine yakılı⁴³⁸ şem‘-i ruḥuñ şevkine dāğ
Māh-ı ‘ālem⁴³⁹ mihr-i enver⁴⁴⁰-tābdan yaqar çerāğ
- 2- Bī-sütünü gülşen itmiş ḥün-ı eşküm⁴⁴¹ Kūh-ken
‘Āşıqam⁴⁴² sevdā-yı vaşl-ı yār-ile dağ üsti bāğ

⁴³⁶ ‘aksi: ‘aksin, D.

⁴³⁷ mücellāda: cilā-dāde, D.

⁴³⁸ yakılı: yakmada, D.

⁴³⁹ ‘ālem: enver, D.

⁴⁴⁰ enver: ‘ālem, D.

⁴⁴¹ eşküm: çeşm-i, D.

⁴⁴² ‘Āşıqam: ‘Āşıka, D.

- 3- Gül gibi ter-dāmene teşbīh itmekdür⁴⁴³ seni
Yāsemen gibi cihānda alnuñ açuḡ yüzüñ aḡ
- 4- Māh-ı çarḡ üzre nedür bilmek dilersin ol sevād
Yaḡdı yāre şunmaḡa devrān turunc üstine dāḡ
- 5- Şem‘-veş sūz-ı derūnuñ ‘arz ider **Bākī** saña
Yana yana ḡalmadı bī-çārenüñ baḡrında yaḡ

‘**Ālī**

Mefā ‘ilün Mefā ‘ilün Mefā ‘ilün Mefā ‘ilün

- 1- Nedür ol ‘anberīn ḡīsū nedür ol müşḡ-bār ebrū
Bulunmazmıḡ cihānda⁴⁴⁴ saña benzer şūḡ-ı çār-ebrū
- 2- [Meşābiḡ]^{445D} oldı be<n>ñler ruḡuñ altında Meşārıḡ’ dur⁴⁴⁶
Meṭālī ‘şer‘ine⁴⁴⁷ beñzer ḡaṭuñ metn-i Menār ebrū
- 3- Dü çeşmüm Mecma‘-ü’l-baḡreyn iden zülfüñ ḡarasıdur
Ḥabībüm Aḡdeñizdür derrāk olmuḡ der-kenār-ı ebrū
- 4- Muḡammed nām bir Yūsıf-liḡā Maḡmūd-ṭal‘atsın
Gözüñ ‘ayn-ı ‘Alī’dür ḡamz[e]lerüñ⁴⁴⁸ Zül’feḡār ebrū
- 5- Dıraḡt-ı şīvedür ḡadd-i bülendi yārüñ ey ‘**Ālī**
Olupdur dāne dāne ḡāllerinüñ⁴⁴⁹<hem> berg [ü] bār ebrū

Bākī

Mefā ‘ilün Mefā ‘ilün Mefā ‘ilün Mefā ‘ilün

- 1- Göñül dāḡ-ı ḡamuñla sīnede bir şem‘ yandurmıḡ
Çerāḡ-ı ‘aşḡa bir ḡarrā kıızıl altını yandurmıḡ
- 2- Göñül[ler]^D naḡdini almıḡ yāre gelmiḡ ḡālḡa-i zikre
Bir iki derdmend üftādeyi varmıḡ dolandurmıḡ
- 3- Dimeñ Mecnūna gelmiḡ ‘aḡıbet Leylādan istignā
Belā-yı ‘aşḡ o ser-ḡerdānı cānından uşandurmıḡ
- 4- Nolup⁴⁵⁰ sakkā-yı hicrān teşne-dil şahrada Mecnūnı

⁴⁴³ itmekdür: iden kimdür, D.

⁴⁴⁴ Bulunmaz şeş cihetde: Bulunmazmıḡ cihanda, D.

⁴⁴⁵ , N.

⁴⁴⁶ Mısrānın vezni kusurludur.

⁴⁴⁷ şer‘ine: şerḡhine, D.

⁴⁴⁸ ḡamz[e]lerüñ: ḡamzelerle, D.

⁴⁴⁹ ḡāllerinüñ: ḡāllerle, D.

⁴⁵⁰ D Bulup

Ecel peymānesin şunmuş hayāt ābına kandurmuş

- 5- Bugün **Bākī**⁴⁵¹’ye ol dilber⁴⁵¹ vişālūñ va‘d[e]^Dler⁴⁵² kılmış
Yalanlar söylemiş miskīni gerçekden inandurmuş

28b

[Nazm]⁴⁵³

Mef‘ūlü Mefā‘ilü Mefā‘ilü Fe‘ülün

- 1- Kūyında göñül āh [u] fiğān eylemek ister
Hep dilde olan sırr[ı] ‘ayān eylemek ister
- 2- Ben ‘aşkınuñ sırrını nihān isterüm ammā
‘Aşkuñ beni rüsvā-yı cihān eylemek ister

[Nazm]⁴⁵⁴

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

- 1- Mest-i hüsnüñ ki çıkup nāz-ile cevāna gele
Ādem ister ki ayağūñ süre meydāna gele
- 2- Koyalum murğ-ı dil-i lānede bülbul yerine
Şāyed ol gönçe-dehen seyr-i gülistāna gele

[Nazm]⁴⁵⁵

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

- 1- ‘Āşıka iqbāl gāhī gül gibi rü gösterir
Gāh olur dilber yüzinden çīn-i ebrū gösterir
- 2- Şāhid-i gül cūyda ‘aks-i nümāyān itmede
Bir perīdür āb içinde şanki pehlū gösterir

Muhammes-i ‘Ālī

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

1

Süzülsün çeşm-i mestūñ devlet-i bī-dārı görsünler
Bozulsun bend-i zülfüñ bende-i⁴⁵⁶ dīdārı görsünler

⁴⁵¹ D āfet

⁴⁵² va‘dler, N: va‘deler, D.

⁴⁵³ Nūshada Murabba‘ başlığı verilmiştir.

⁴⁵⁴ Nūshada Murabba‘ başlığı verilmiştir.

⁴⁵⁵ Nūshada Murabba‘ başlığı verilmiştir.

⁴⁵⁶ bende-i: bendeler, D.

Çözölsün düğme-i⁴⁵⁷ mir'at-ı pür-envârı görsünler
Çıkar pîrâhenüñ tâ kudret-i Settârı görsünler
Meded rûh-ı muşavver nic'olurmuş yârî⁴⁵⁸ görsünler

2

Lebünden bûse almak mürd[e]^D cân bulmak kadar vardır
Miyânüñ kuca mı⁴⁵⁹ genc-i nihân bulmak kadar vardır
Vişâlün cânâ almak râygân bulmak kadar vardır
Şaçun koçmak hayât-ı cavidân bulmak kadar vardır
Meded⁴⁶⁰ bir himmet it şeydâlar ol âşârı görsünler

3

Ruñun zülf içre⁴⁶¹ gösterdün kıyâmetden nişânsın sen
Günüñ mağrîbe doğmuş fitne-i âhîr zamânsın sen
Ser-â-pâ dehri vîrân eyleyen genc-i nihânsın sen
Ne mâhiyyetsin âyâ yâ neden nâ-mihr-bânsın sen
Müneccimler kosunlar ğayrısın⁴⁶² mekkârı görsünler

4

Şanarsın kâse içre müşk-i terdür ol dolu cāmı⁴⁶³
Yağod mülk-i melâhat tahtınuñ doğdı⁴⁶⁴ perîşânı
Koyındı⁴⁶⁵ başuña çünkim⁴⁶⁶ humâ-yı baht-ı sultânı
İnanmaz görmeyen çâk başdan_ey şüh-ı cihân anı
'Araç-çinüñ çıkar ol turre-i tarrârı görsünler

5

O mihre⁴⁶⁷ baht-ı 'Âlî gibi ğaddâr olmak istermiş
Ġarîb 'aşıklara⁴⁶⁸ cellâd-ı hûn-hâr olmak istermiş
Kerem sîminden⁴⁶⁹ el çekmiş sitem-kâr olmak istermiş
Muhaşşal zulme meyl itmiş zulüm⁴⁷⁰-kâr olmak istermiş
İrişenler⁴⁷¹ meded üftâdeler yalvarı görsünler

29a

⁴⁵⁷ düğme-i: düğmeler, D.

⁴⁵⁸ Yârî: bârı, D.

⁴⁵⁹ kuca mı: kucmacık, D.

⁴⁶⁰ Meded: Ne var, D.

⁴⁶¹ Ruñun zülf içre: Kad-i bālâñı, D.

⁴⁶² ğayrısın: ğayrı sen, D.

⁴⁶³ Şanarsın kâse içre müşk-i terdür ol dolu cāmı: Dilâ bir kâse-i pür-misk-i terdür
hîrz içün cânı, D.

⁴⁶⁴ tahtınuñ doğdı: şâhınuñ tuğ-ı, D.

⁴⁶⁵ Koyındı: Konupdur, D.

⁴⁶⁶ Çünkim: yağod, D.

⁴⁶⁷ mihre: meh-rû, D.

⁴⁶⁸ Ġarîb 'aşıklara: Konupdur başuña, D.

⁴⁶⁹ siminden: semtinden, D.

⁴⁷⁰ zulüm: cefâ, D.

⁴⁷¹ İrişenler: Yitişsünler, D.

Şabrî

Mefâ 'ilün Mefâ 'ilün Mefâ 'ilün Mefâ 'ilün

- 1- Dil eylerdi şikâyet zülf-i yâr-ı nâzenîninden
Halâş itse serin bend-i kemend-i çîn çininden
- 2- Hadeng-i cevri âhir saña kaldı dil-berin ey dil
Benüm kârum tamâm oldu nigâh-ı hışm-ı kîninden⁴⁷²
- 3- [O]^D Meydân-gîr-i 'işret kandadur sâkî ki dilber⁴⁷³-gam
Halâş olmadı gâr-ı dilde tîğ-i âteşininden
- 4- Gül-âb-ı feyz-i luftından tehîdür şîşe-i hâtır⁴⁷⁴
Ne hâşıl gülsitân-ı devletün ezhâr-ı sîninden⁴⁷⁵
- 5- Niyâza ide[mez]^D cür'et çemende gâh olur **Şabrî**
Hezâr-ı nâ-tüvân şâh-ı gülün çîn-i cebîninden

Ve lehû

Fe 'ilâtün Fe 'ilâtün Fe 'ilâtün Fe 'ilün

- 1- Katline⁴⁷⁶ meşveret üzre dil-i miḥnet-cünûñ
Baş başa virdügi budur ol iki ebrûnuñ
- 2- Bûy-ı cân-baḥş alınmaz şeb-i vaşl olmayıcak
Gülşen-i ḥüsnine pîrâye olan şeb-bûnuñ
- 3- 'Uḳdedarân-ı maḥabbet bu dil ü mehcûra
Bir ser-i mûyını çok gördiler ol ebrûnuñ⁴⁷⁷
- 4- Nice çeksün dil-i bî-tâb kemân-ı saḥtin⁴⁷⁸
Rüstem-i gam gibi bir ḥaşm-ı kavî-bâzûnuñ
- 5- Şimdi bağlanmadı dil zülfine yâruñ **Şabrî**
Eski dîvânelerindendür o müşgîn-bûnuñ⁴⁷⁹

'Âlî

Mefâ 'ilün Fe 'ilâtün Mefâ 'ilün Fe 'ilün

⁴⁷² hışm-ı kininden: evvelîninden, D.

⁴⁷³ Dilber: dîv-i, D.

⁴⁷⁴ şîşe-i hâtır: şîşemûz çünkim, D.

⁴⁷⁵ sininden: çininden, D.

⁴⁷⁶ Katline: Kasdına, D.

⁴⁷⁷ ebrûnuñ: gîsûnuñ, D.

⁴⁷⁸ saḥtin: sitemin, D.

⁴⁷⁹ bûnuñ: mûnuñ, D.

- 1- Görür miyüz yine ol āfitāb-rūḥsārı
O nāz-pīşe cefā-cū şeh-i sitemkār
- 2- Giriş-güşā-yı sitem nükte [-i] ser-i zülfi
Şükufte-sāz-ı dil-i fitne-i tarz-ı reftārı
- 3- Girişme şifte-i ğamze-i sitem-güyı⁴⁸⁰
Nigāh-ı fitne-fürüş [u] leb-i şeker-bārı
- 4- Nigāh-ı luṭfunuñ aşüb-ı ğamze meftūnı
Şikenc-i kākül[in]üñ cān u dil <ü> giriftārı
- 5- Giçer mi yoksa firāk-ile rūzumuz⁴⁸¹ **Âlî**
Görür müyüz yine ol āfitāb-rūḥsārı

29b

Müseddes-i Ünsî

Mefā 'lün Mefā 'lün Mefā 'lün Mefā 'lün

1

Gel ey şāh-ı kerem luṭfuñla bendeñ ser-fürāz eyle
Özüñ öğretme qahra ṭab'-ı pākin dil-nüvāz eyle
Saña kim dir niyāz erbābına çok böyle nāz eyle
Yeter nār-ı firākuñ ehl-i derde cān-güdāz eyle
Hazer kıl āh odundan cevruñi 'uşşāka az eyle
Ḥas u ḥaşākı yakma şu'lesinden ihtirāz eyle

2

Kaçan kim āteş-efşān olsa āh-ı 'āşık-ı şeydā
Yanar ednā şerārından bütün dünyā vü māfihā
Olurken āb-ı nābından eger pülād eger ḥārā
Eşer itmez kıyās itme dil-i teskīnūñe cānā
Hazer kıl āh odundan cevruñi 'uşşāka az eyle
Ḥas u ḥaşākı yakma şu'lesinden ihtirāz eyle

3

Şākın ey şāh-ı ḥübān-nām-ı nīkīn⁴⁸² bed-nihād itme
Ne deñlü nāz idersin it velī ḥadden ziyād itme
Ḥaṭādur mezheb-i cevri [ü] cefāda ictihād itme
Qabūl-i pend-i pīrān eyle sultānum 'inād itme
Hazer kıl āh odundan cevruñi 'uşşāka az eyle
Ḥas u ḥaşākı yakma şu'lesinden ihtirāz eyle

4

⁴⁸⁰ Mısranın vezni kusurludur.

⁴⁸¹ Rūzumuz: , N.

⁴⁸² nīkīn: , N.

Ža 'īf ü bī-mecāl olsa ne deñlü 'āşık-ı nāçār
Şaķın te' şīr-i tīr-i beddu 'āsın eyleme inkār
Hīç olmazsa derūnında çeküp bir āh-ı āteş-bār
Kıomaz dār-ı cihānda hīç sūzān itmedin deyyār
Hāzer kıl āh odundan cevruñi 'uşşāka az eyle
Hās u haşākı yakma şu 'lesinden ihtirāz eyle

5

Benem Ünsī-i āteşpāre kim hīç yokdur ākrā[um]
(...) ⁴⁸³ kendidür güyā zebān-ı āteş efşānum
Çok itme nāz u istiğnā-yı şāyed döymeye cānum
Muhaşşal kōrkārın nādim olursın soñra sultānum
Hāzer kıl āh odundan cevruñi 'uşşāka az eyle
Hās u haşākı yakma şu 'lesinden ihtirāz eyle ⁴⁸⁴

30a

Āgāh

Mef'ülü Fā'ilātü Mefā'ilü Fā'ilün

- 1- Gördi taħammül eyleyemez 'aşk dāğına
Pervāne düşdi dün gice şem'ün ocağına
- 2- 'Āşıklaruñ fiğānı daħı bī-eşer gibi
Az kaldı kim gülün gire bülbul kulağına
- 3- Bir h'āhişe karar mı var bī-karārınuñ
Biñ kerre düşdi buse elinden ayağına
- 4- Olmaz esīr-i şām-ı firākuñ ziyā-pezir
Hürşid nūrın itse de revgan çerāğına
- 5- Ağyārın inkisārına **Āgāh** kim bakar
Ol şūh-ile mu'āmelemüz olsa sāğına

Nābī

Mef'ülü Fā'ilātü Mefā'ilü Fā'ilün

- 1- İtdi fetīl deyr-i muğānuñ çerāğına
Mīnā o penbeyi ki kōmışdı kulağına
- 2- Sākī eger ben anladuğum dil-firīb ise
Yokdur nişāre tevbeden a'lā ayağına
- 3- Olmaz 'ıyāruñ ey zer-i nākış senün tamām

⁴⁸³ , N.

⁴⁸⁴ Bu şiir şairin yayımlanan divanında bulunmamaktadır.

Tā düşmeyince zerger-i ‘aşkuñ ocağına

- 4- Virdiyye şerhi dersin okurlar hezārdan
Etḥāl-i gonçe nüshasın açmış⁴⁸⁵ kucağına
- 5- Bir kez açılmasun ser-i hum yoksa kim bakar
Fermān-ı ‘aşkla⁴⁸⁶ şıhne-i şabruñ yaşağına
- 6- Biñ kez dutarsa kāse-i deryūzesin hilāl
Çerh-i denī bir aqçe bırakmaz çanağına
- 7- Olmaz çemende lāleye⁴⁸⁷ ruḥşat zamānenüñ
Bülbülleri mürāca‘at itmezse zāğına
- 8- Āvāredür şemīm-i ser-i zülfüñ⁴⁸⁸ ey şabā
Şayd it çemen götürmiyen⁴⁸⁹ evvel konağına
- 9- **Nābī** bakar mı türş-cebīnān-ı ‘āleme
Şīr[ī]nī-i ferāğı çalınmış dimāğına

30b

Nābī

Mefā‘ilün Fe‘ilātün Mefā‘ilün Fe‘ilün

- 1- Bahār olursa daḥı pāy-ı beste bāğumda
Yine ḥazān [mü]^Dteressid şolumda şağumda
- 2- Şeker bulaşığıveş kāse içre kalmışdur
Henüz būsesinüñ lezzeti dimāğumda
- 3- O şeb ki çeşmüñ olur nūr-ı bahş-ı bezm-i ḥayāl
Yanan ‘uşāre-i bādām olur çerāğumda
- 4- Fütāde meymenet ye’s ile metā‘-ı murād
Ḥaşir-i köhne gibi gūşe-i ferāğumda
- 5- Görüp bu şuret-i ḥākisterīde bilmezsin
Ne āteş olduğumı ben de kendi çağumda
- 6- Hezār nağme-i rengīn işitdüm ey **Nābī**
Şadā-yı gūlgūl⁴⁹⁰-ı meydür kalan kulağumda

⁴⁸⁵ açmış: aşmış, D.

⁴⁸⁶ ‘aşkla: ‘aşka, D.

⁴⁸⁷ lāleye: naleye, D.

⁴⁸⁸ zülfüñ: zülfı, D.

⁴⁸⁹ götürmiyen: götürmeden, D.

⁴⁹⁰ gūlgūl: kulkul, D.

Tıybî

Mefâ 'ilün Fe 'ilâtün Mefâ 'ilün Feilün

- 1- Raķīb der- 'aķab ol şūh-ı dil-sitān giçiyor
Ecel ķafāda meded ömr-ise hemān giçiyor
- 2- O bī-vefāya recā-yı vişāl giçmedi āh
Cefāda ol-daķı baķtumla tev 'emān giçiyor
- 3- Ğarīb meclis-i ğamda esīr olup ķalduk
Ne şūr-ı nağme ne ğod nāle-i emān giçiyor
- 4- Bu rüzġārda kām-ı dil almaduk gitdi
Gehi bahār [u] ħazān geh şitā zamān giçiyor
- 5- Şadāķat ehline şaff-ı ni 'āl degmez iken
Ĥasūd şadr-ı mecālisde kāmran giçiyor
- 6- Eyā i 'zām-ı remim perverān-ı ħāk-i niyāz
Ķıyāmet ise ġaraż işte ol cevān [giçiyor]
- 7- Tedārūk eyleyegör zād-ı rāhum ey **Tıybî**
Ġüzār-ġāh-ı fenādan cihāniyān giçiyor

Nābî

Mefâ 'ilün Mefâ 'ilün Mefâ 'ilün Mefâ 'ilün

- 1- Baña⁴⁹¹ sākī ne ħurşīd ü ne māh-ı 'īd göstereşün
Esīrān-ı ħumāra⁴⁹² sāġar-ı Cemşīd göstereşün
- 2- Dirīġ itmez ne kālā istese sūdāġer-i tevfiķ⁴⁹³
Felek her gice bir meh ġünde bir ħurşīd göstereşün
- 3- Ġöñül ey mihr-i māh-engīz⁴⁹⁴ giçmez senden isterse
Ġöñül şevķ⁴⁹⁵-ı talebde ķāmet⁴⁹⁶-i ümmīd göstereşün
- 4- Ġöñülde dāġ şanmış şevķ-i istiġnāya ķarķ ammā
Ķabül eyler mi görsün merhem-i cāvīd göstereşün⁴⁹⁷
- 5- O vahşī āfeti şayd itmek isterse dil-i **Nābî**
Niyāz itdükçe tekrār eylesün te 'kīd göstereşün

⁴⁹¹ Baña: Bize, D.

⁴⁹² ħumāra: neşātuz, D.

⁴⁹³ tevfiķ: ħurşīd, D.

⁴⁹⁴ mihr-i māh-engīz: māh-ı mihr-engīz, D.

⁴⁹⁵ şevķ: sūk, D.

⁴⁹⁶ ķāmet: şūret, D.

⁴⁹⁷ Bu beyit divanda yoktur. Bu beyit yerine başka bir beyit vardır.

Müseddes-i Ḥabībī*Mef'ūlū Fā'ilātū Mefā'ilū Fā'ilūn***1**

Dün gördüm ol nigār-ı ıtarab-nāk ü arz̄mend⁴⁹⁸
 Kāfūr eliyle destelemiş 'anberīn kemend
 Baḳdım şikenc-i ıttırasına zār [ü] müstemend
 Bir şahş-ı nā-tüvān oturur gerdeninde bend
 Kimdür bu miskīn ol ne resendür didüm didi
 Zülüm kemendi dutdıḡı⁴⁹⁹ cānuñ-durur senüñ

2

Çekmiş cemāle fer-i mū-yı⁵⁰⁰ 'izz ü cāhını
 'Anberle doldurup başa geymiş külāhını
 Ebrin yüzinden aldı vü 'arz itdi māhını
 Gördüm yüzinde dāne-i ḥāl-i siyāhını
 Ol misk-i lālezār⁵⁰¹ nedendür didüm didi
 Cānuñda 'aks-i dāḡ-ı nihānuñ-durur senüñ

3

Dürr⁵⁰²[ü] güher dişiyle yapışmış dudāḡına
 Misk-i Ḥoten hevādan ulaşmış yañaḡına
 Dürr-i necef hevādan aşılmış kulaḡına nūsha
 Çok dāne dāne şebnem döşendi⁵⁰³ ayaḡına
 Hey hey bu ne aḡıḡ-i yemendür didüm didi
 Gözden aḡan cigerdeki ḡanuñ-durur senüñ

4

Ol dem ki⁵⁰⁴ çıkdı gülşene ol serv-i gül-'izār
 Elvān meyve dāmenine dökdi şāḡ-sār
 Be[n] gördüm anda piste vü bādām ü sīb [ü] nār
 Bir ḡuş⁵⁰⁵ okurdu 'arız-ı bāḡında zār zār
 Ol ḡuş⁵⁰⁶ ne ḡuş⁵⁰⁷ bu ne cemendür didüm didi
 Zülfi ruḡumda⁵⁰⁸ murḡ-ı revānuñ-durur senüñ

⁴⁹⁸ arz-ı mend: ercümend, D.

⁴⁹⁹ dutdıḡı: dutsaḡı, D.

⁵⁰⁰ ferr-i mū-yı: fer ü dem ü, D.

⁵⁰¹ Ol misk-i lālezār: Şol müşk lāle üzre, D.

⁵⁰² Dürr: La'l, D.

⁵⁰³ Döşendi: tökülmiş, D.

⁵⁰⁴ Ol dem ki: Geşt ile, D.

⁵⁰⁵ ḡuş :murḡ, D.

⁵⁰⁶ ḡuş: murḡ, D.

⁵⁰⁷ ḡuş: murḡ, D.

⁵⁰⁸ Zülfi ruḡumda: Bāḡ-ı cemende, D.

5

Göz gördüğünce gönlüm olur hüsn[i] mâili
Eyler delü perîlig<i>⁵⁰⁹ [ile]^D niçe ‘ākılı
Yüzinde sihr ider yine bir⁵¹⁰ çāh-ı Bābili
Bend olmuş⁵¹¹ anda bir niçe şāhib-nażar dili
Çin söyle bu ne çāh-ı zekandur didüm didi
Ey çok haṭālu kendi mekānuñ-durur senüñ

6

Yaşum yürüdi şu gibi ol serv bŷına⁵¹²
Göz bakdı-ḳaldı ḥāl [ü] ḥaṭ [u] reng [ü]⁵¹³ mŷına
Aldandı tıfl teki⁵¹⁴ dil anuñ rŷ-ı şuyına⁵¹⁵
Pīrāne her⁵¹⁶ göñül [akup] aldandı rŷına⁵¹⁷
Bu ne ḥuceste serv-i semendür didüm didi
Baḥt-ı siyāh⁵¹⁸-ı ‘ömr-i cŷvānuñ-durur senüñ

7

Nergis uyandı bir semen-i dāmen-i⁵¹⁹ cāme-h‘āb
Gül çıkdı pirehen yaḳasından açup niḳāb
Teb düşdi cāna cümle-i āfāk[ı]^D dutdı tāb
Ol dem ki çıkdı⁵²⁰ cŷbbe⁵²¹-i maşrıḳdan āfitāb
Bir zerre gördüm anda dehendür didüm didi
Bu söz yaḳın **Ḥabībī** gŷmānuñ-durur senüñ

31b

Müseddes-i Fuzûlî

Mef‘ûlü Fā‘ilātü Mefā‘ilü Fā‘ilün

1

Dŷn sāye şaldı başuma bir serv-i ser-bŷlend
Kim ḳadd-idil-rŷbā⁵²² idi reftār-i dil-pesend
Gŷftāra geldi nāgeh açup la‘l-i nŷş-ḥand
Bir piste gördüm anda döker zīre zīre ḳand
Şordum meger bu dürc-i dehendür didüm didi

⁵⁰⁹ perîligi: işve, D.

⁵¹⁰ Yüzinde sihr ider yine bir: Sihr eylemiş yüzünde yine, D.

⁵¹¹ olmuş: etmiş, D.

⁵¹² bŷına: sŷyına, D.

⁵¹³ bakdı-ḳaldı ḥāl [ü] ḥaṭ [u] reng [ü]: baḥa-ḳaldı zŷlf ü ḥaṭ u rŷ u mŷyına, D.

⁵¹⁴ Teki: tek, D.

⁵¹⁵ rŷ-ı şuyına: reng-i rŷyuna, D.

⁵¹⁶ her: ser, D.

⁵¹⁷ aldandı rŷyına: ol ḳaddi cŷyına,

⁵¹⁸ siyah: sa‘īd, D.

⁵¹⁹ bir semen-i dāmen-i: ez-çemen ü lāle vŷ, D.

⁵²⁰ doğdı: çıkdı, D.

⁵²¹ cŷbbe: ḳıble, D.

⁵²² Kim ḳadler bā: Kim ḳaddi dil-rŷbā, D.

Yok yok devā-yı derd-i nihānuñ⁵²³-durur senüñ

2

Egmiş hilālî üstüne taraf-ı külāhını
Çok dil-i şikestenüñ göge yitürmüş āhını
Zülfüñ dağıtdı gizledi ebr içre mähini
Gördüm yüzinde halka-i zülf-i siyāhını
Şol pîç ü tábı çok ne resendür didüm didi
Devr-i ruhumda rişte-i cânüñ-durur senüñ

3

Virmiş fūrüg şem'-i ruḥı gün çerāğına
Şalmış şikeste serv-i kadi gül budağına
Dün serv tek başanda kadem göz bulāğına
Bir niçe ḥārdan elem irmiş ayağına
Gül berkine batan ne dikendür didüm didi
Müjgān-ı çeşm-i eşk-feşānuñ-durur senüñ

4

Seyr ile şaldı bāğa güzār ol semen-'izār
Envā'-ı zīb ü zīnet idi⁵²⁴ faşl-ı nev-bahār
Açmış⁵²⁵ gül üzre sünbül-i gisū-yı müşk-bār
Dökmüş⁵²⁶ laṭīf ayağına gül-berk tek nigār
Nesrīn⁵²⁷ reng-i lāle nedendür didüm didi
Ġamzem ḥadengi dökdügi kanuñ-durur senüñ

5

Düşmüş 'izār üzre mu'anber selāsili
Āşüfte-ḥāl ider niçe bī-şabr u bī-dili
'Aqlımı vālih eyledi şekl [ü] şemā' ilī
Göz gördi kaddini⁵²⁸ dil ü cān oldu ma'ilī
Vāh⁵²⁹ bu ne turfe serv-i çemendür didüm didi
Manzūr-ı dīde-i nigerinüñ-durur⁵³⁰ senüñ

6

Seyl-i sirişküm oldu revān ḥāk kūyına
Cān valih oldu la'l ü leb [ü] güft [ü] gūyına
Dil düşdi cām-ı silsile-i müşk- būyına
Ol laḥzā kim şataşdı gözüm zülf-i rūyına
'Aḳreb meh-i münīre vaṭandur didüm didi

⁵²³ nihānuñ: dehānuñ, D.

⁵²⁴ idi: ile, D.

⁵²⁵ Açmış: Tökmüş, D.

⁵²⁶ Dökmüş: Yağmış, D.

⁵²⁷ Nesrīn: Nesrine, D.

⁵²⁸ kaddini: kametin, D.

⁵²⁹ Vāh: Veh, D.

⁵³⁰ Nigerinüñ-durur: nigerānuñ-durur, D.

Ārāyiş riyāz-ı revānuñ-durur senüñ⁵³¹

7

Dün subh-dem ki lāle vü nesrîn şalup niķāb
Gül çehresinden aldı şabā perde-i hicāb
Gülzāra çıkdı nāz⁵³²-ıla ol reşk-i āfitāb
Şebnem nisārîn itdi yögüş lülü-i hoş-āb
Bunlar nedür ne dürr-i 'Adendür didüm didi
Epsem **Fuzûlî** eşk-i revānuñ-durur senüñ

32a

Nābî

Mefā 'ilün Fe 'ilātün Mefā 'ilün Fe 'ilün

- 1- Cem'üñ tamāma irüp devri cām kalmışdur
O cāmdan da bu meclisde nām kalmışdur
- 2- Rüsüm-ı lutf u kerem halk içinde mensîdür
Faķať alur virilür bir selām kalmışdur
- 3- Raķıť sāye-i lutfuñda oldı perverde
Anuñçün ey gül-i ter böyle hām kalmışdur
- 4- Ümîd kâtib-i taķdîrden müsā'adedür
Cerîde-i emelüm nā-tamām kalmışdur
- 5- Felekden almışuz envā'-ı kāmı ey **Nābî**
Hemān bir almaduğum intikām kalmışdur

Āgāh

Mefā 'ilün Mefā 'ilün Mefā 'ilün Mefā 'ilün

- 1- Kabā-yı māyî içre şanmanuz ol āfet-i cāndur
Sipihri-i tālî'ümden aħter⁵³³-i bahtum dirahşāndur
- 2- Ya bir āyîne-i 'ālem-nümādur cism-i pākî kim
Şafādan peykerinde şüret-i gerdün-nümāyāndur
- 3- Gören dir rū-yı āteş-tābını māyî libās içre
Nümāyān ma'den-i firūzeden la'l-i Bedahşāndur
- 4- O naħl-ı nāz-perver var iken gülzār-ı 'ālemde
Bilürler ehl-i dil mevzūnluk adı serve bühtāndur

⁵³¹ Ārāyiş riyāz-ı revānuñ-durur senüñ: Vehm eyle kim haterlü kıranın-durur senüñ,

D.

⁵³² nāz: seyr, D.

⁵³³ aħter: kevkeb, D.

- 5- Hirās itse n’ola ol şūḥ-ı ezraḳ-pīşeden ⁵³⁴Āgāh
Bilür bir fitnedür kim şūret-i Ḥaḳdan nümāyāndur

Nābī

Fā ‘ilātün Fā ‘ilātün Fā ‘ilātün Fā ‘ilün

- 1- Gül-sitān-ı dehre geldük reng yok bñ ḳalmamış
Sāye-endāz-ı kerem bir naḥl-i dil-cū ḳalmamış
- 2- Eylemiş der-beste dükkānuñ ṭabīb-i rūzgār
Hoḳḳa-i firūze-i gerdūnda dārū ḳalmamış⁵³⁵
- 3- Ḳadriñ añlar yok bilür yok her dūr-i⁵³⁶ sencīdenüñ
Çār-sū-yı ḳābiliyyetde terāzū ḳalmamış
- 4- Ceyş-i ğamdan ḳanda [itsün]^D ilticā ehl-i niyāz
Ḳal‘a-i himmetde Nābī burc u bārū ḳalmamış

32b

Nābī

Fe ‘ilātün Fe ‘ilātün Fe ‘ilātün Fe ‘ilün

- 1- Saña beñzer felegüñ mihr-i dıraḥşānı mı var
Mihrüñ añılmağa yanuñda meger cānı mı var
- 2- Āh idersin diyū incinme dil-i bīmāre
Derd-mendüñ meger āh itmege dermānı mı [var]
- 3- Girih-i mū dil_alur gerden-i kāfūr üzre
Baḳalum şaḥn-ı⁵³⁷ beyāz üstine fermānı mı var
- 4- Āh āteş getürür dīdesi şu baġrı kebāb
Dil ü ğam-dīdenüñ āyā yine mihmānı mı var
- 5- Aña göñlüm gibi āyīne gerekdür Nābī
Dehr⁵³⁸ içinde meger ol āfetüñ aḳrānı mı [var]

Nābī

Mefā ‘ilün Fe ‘ilatün Mefā ‘ilün Fe ‘ilün

⁵³⁴ pīşeden: pūşdan, D.

⁵³⁵ Divanda bu beyitten sonra bir beyit daha vardır.

⁵³⁶ her dūr-i: merdüm-i, D.

⁵³⁷ saḥlı: şaḥn-ı, D.

⁵³⁸ Dehr: Şehr, D.

- 1- Derüñde gerdişümüz şanma kim gedālīgadur
Ümīdümüz bu bahāneyle āşīnālīgadur
- 2- Bizüm teveccühümüz belki eyleye tahvīl
Egerçi niyyet-i cānāne bī-vefālīgadur
- 3- Ne ḥadd-i faẓlı bilürler ne ẓadr-i ‘irfāna⁵³⁹
Zamāne ḥalkınuñ iḳbālī pārsālīgadur
- 4- Burun ucıyla virür her sözüñ cevābını [kūh]^D
Ānuñ tayandığı gūyā ki bir⁵⁴⁰ kayālīgadur
- 5- Zamāne da ‘vī-i iḥlāş iderse ey **Nābī**
İnanma lāf u güzāfına hep mübālağadur

Ve lehū

Mefā ‘ilün Mefā ‘ilün Mefā ‘ilün Mefā ‘ilün

- 1- Şaḳın terk-i edebden kūy-ı maḥbūb-ı Hudā’dur bu
Naẓargāh-ı İlāhīdür maḳām-ı Muştafā’dur bu
- 2- Ḥabīb-i kibriyānuñ ḥāb-gāhıdur ḥaḳīḳatde⁵⁴¹
Tefevvuk-kerde-i ‘arş-ı cenāb-ı kibriyādur bu
- 3- Bu ḥākūñ pertevinden oldı deycūr-ı ‘adem zā‘il
‘Amādan açdı mevcūdāt çeşmiñ tūtiyādur [bu]
- 4- Felekde māh-ı nev bābü ‘s-selāmuñ sīne-çākıdur⁵⁴²
Bunuñ ẓındīlidür ḥūr maṭla‘-ı nūr u ẓiyādur [bu]
- 5- Mūrā‘āt-ı edep şarṭiyle gir **Nābī** bu dergāha
Meṭāf-ı ẓudsiyāndur busegāh-ı enbiyādur bu

33a

Ḥāmī

Mefā ‘ilün Mefā ‘ilün Mefā ‘ilün Mefā ‘ilün

- 1- Bizi aḡyār-veş ālūde bed-meşreb ẓıyās itmiş
İşitdik bezme teşrīf itmeden ol meh ḥirās [itmiş]
- 2- Nedür dildādeñe⁵⁴³ zālīm bu ḥūn-rīzāne cünbişler
Günehkār olmamış bir buse senden iltimās itmiş

⁵³⁹ ‘irfāna: ‘irfānı, D.

⁵⁴⁰ bir: ol, D.

⁵⁴¹ ḥaḳīḳatde: faẓiletde, D.

⁵⁴² sīne-çākıdur: cilvegāhıdur, D.

⁵⁴³ dildādeñe: dildārā ki, D.

- 3- Kibāruñ nazresi iksīrdür dirlerdi alb olmiř⁵⁴⁴
Zer-i ihsānuñ altūn adını bunlar nūhās [itmiř]
- 4- Ruından būse-īn ol sāye-i zūlfinde ārām it
Ma‘āř itmiş nehār[1] Hāk bize leyli libās itmiş
- 5- Miyāna h‘āb-ı bī-dārīde tiryākī-şıfat şimdi
Bizi sızdırmış afyon-ı am īrās-ı nū‘ās itmiş
- 6- Mey-āřāmāna virmiřdür lebinden⁵⁴⁵ būseler sākī
Yaıřdırmıř o rūmmānī meyūñ nuqlūñ kirās itmiř
- 7- Delīl-i rāh olup ānestū nāren nūr-ı ‘irfānı
Kelīm-i hāme gelmiř tūr-ı dilden iqtibās itmiř
- 8- Maall-i feyz idi fevvāre-i kil-k-i hūner evvel
Dirīgā seyl-i am tarīb-i mecrā-yı havās itmiş
- 9- Ne mūmkindür iāmet mezra‘-ı ‘ālemde ey **Hāmī**
Hilālūñ erh-i dihkān kiřtzār-ı ‘ōmre dās [itmiř]

Nābī

Mefā‘ilūn Mefā‘ilūn Mefā‘ilūn Mefā‘ilūn

- 1- amuñla aqlamakdan eřm-i pūr-nem anda ben anda
Hırāř-ı sīnede ser-pene-i řīr⁵⁴⁶ anda ben anda
- 2- Anūñ cāmı olardı bāde-i ul-reng-ile ammā
Benūm hūn-ile pūrdür sāgarum Cem anda ben anda
- 3- emende üllere řebnem fūtāde ben mül ü cāma⁵⁴⁷
Baqlısa eşm-i inřāf ile şeb-nem anda ben anda
- 4- Görüp rūyuñda zūlfūñ reřkden anlar⁵⁴⁸ dōker eřmūm
řafā-yı hātır⁵⁴⁹-ı pūr-pī ü pūr ham anda ben anda
- 5- Pūr olsa hōkası eczā ile gerdūnuñ ey **Nābī**
Hezārān zam-ı nāsūr ile merhem anda ben anda

33b

Fehīm

⁵⁴⁴ iksīrdür dirlerdi: iksīr dirler şimdi, D.
⁵⁴⁵ virmişdir lebinden: virmiş leblerinden, D.
⁵⁴⁶ řīr: am, D.
⁵⁴⁷ mül ü cāma: ul-i cāme, D.
⁵⁴⁸ anlar: almaz, D.
⁵⁴⁹ hātır: tırta, D.

Fe' ilātün Fe' ilātü Fe' ilātün Fe' ilün

- 1- Mest-i 'aşkam baña hem-dem dil-i nā-kāmumdur
Özgedür dil yine hem sākī-i hem cāmumdur
- 2- İtdüm efşürde-i la'l-i leb-i cānāndan mey
Rūh-ı Cem teşne-leb-i bāde-i gül-fāmumdur
- 3- Pārsā-yı harem-i deyr mecāz-ı 'aşkam
Nükte-i çeşm-i bütān tehī⁵⁵⁰-yi ilhāmumdur
- 4- Murğ-ı hurşid n'ola olsa ser-ā-pā şu'le
Kūy-ı cānāna gider kāsıd-ı peygāmumdur
- 5- Tār-ı zūlfem ki maṭāfūm olalı Ka'be-i hüsn
Bū-yı pīrāhen-i Yūsuf benüm iḥrāmumdur
- 6- Dil-i Mecnūn perīşān-rev-i vaḥşī-ṭab'am
Āhū-yı çeşm-i ġazāl-i nāgehān rāmumdur
- 7- Bir nigehe iderüm tā'ir-i hurşid⁵⁵¹ şikār
Rište-i ḥaṭṭ şu'a'-ı başarum dāmumdur
- 8- Dāmenuñ çāk iderüm Yūsuf olursa küstāḥ
Dilber-i vaḥşī iden hep benüm ibrāmumdur
- 9- Māhir-i 'ilm-i ġam u hüzn benem bu tīmār
Ser-fürü-dāšte-i ḥaclet-i alzāmumdur
- 10- Heft-dūzaḥ dil-i pūr-tābūma nisbet ferdā
Yedi ḥalvetlü yedi ḳubbelü ḥammāmumdur
- 11- Gerçi rif'atdeyüm ammā ki ḥarāb-ābādam
Cuġd-ı melḥūs⁵⁵²-ı Zuḥal murğ-ı ser-i pāmumdur⁵⁵³
- 12- Olmada āḥter baḥtum gibi nāmum ma'kūs
Beni güm-nām iden ol⁵⁵⁴ kevkebe-i nāmumdur
- 13- Baḥr-ı 'aşk içre benem şimdi re'is-ül-'uşşāk
'Ademe gitmege tūfān-ı ġam-eyyāmumdur
- 14- 'Ālem-i 'aşka düşürdi beni bir şūḥ-ı ciḥān
Ruḥ-ı zūlf-i siyeh-i şubḥum ile şāmumdur

⁵⁵⁰ tehī: menba', D.

⁵⁵¹ hurşid: hurşidi, D.

⁵⁵² melḥūs: menḥūs, D.

⁵⁵³ pāmımdır: bāmımdır, D.

⁵⁵⁴ iden ol: iden, D.

- 15- Nice şūḥ āfet-i şad-ḥırmınen-i ‘aql [u] idrāk
Beni mecnūn iden ol şūḥ-ı gül-endāmumdur
- 16- Bir seher kūyına vardum didi bir maḥremine
Bağ şu dīvāneye kim ‘āşıḳ-ı nā-kāmumdur
- 17- Baña mecnūn giçinen bende **Fehīm**’ümdür⁵⁵⁵ bu
Beste-i silsile-i zülf-i dil-āramumdur
- 18- Çeşm [ü] zülfüm gibi olsa n’ola bīmār [u] za‘īf
Mübtelā-yı ğam [u] miḥnet-keş-i ālāmumdur

34a

- 19- Fıkr-i zülfümle ḥumār-ı leb-i mey-gūnum ile
Niçe demdür ki dil-āşüfte-i sersāmumdur
- 20- Ben de idince aña şevḳ-ile küstāḥ du‘ā
Didi gör kim yine ḥ’āhende-i düş-nāmumdur
- 21- Āşinā ol yā nigāh-ile⁵⁵⁶ helāk eyle didüm
Didi itmim ki nigāhum saña ikrāmumdur
- 22- Didüm iy düst seni⁵⁵⁷ böyle iden bīgāne
Ṭaleb-i nā-maḥal [ü] bīhūde iḳdāmumdur
- 23- Didi kim kāfir-i bī-dīne olur mı kişi düst
Didüm iy büt nıgehūñ düşmen-i İslāmumdur
- 24- Didi kim tā bu kadar muṣṭaribü’l-kālb⁵⁵⁸ olma
İzṭırābı ki anuñ bā‘ış-i ārāmumdur
- 25- Seni dīvāne idüp şır gibi bende çeken
Çeşm-i āhū-nıgeh-i ḥūn-ı dil-āşāmumdur
- 26- Didüm āḥir kefen-i cismüm iden ḥayme⁵⁵⁹-i cān
Çeşm-i ‘uşşāk-keş-i dilber-i ḥayyāmumdur
- 27- Hışm ile gitdi idüp mīve-i vaşlını dirġ
Beni maḥrūm iden ancaḳ ṭama‘-ı ḥāmumdur
- 28- Kışsa-i kūteh o⁵⁶⁰ fettān-ı cihān ḥaḳḳında⁵⁶¹
Naḳl-i maḥşer benüm ednā-yı serencāmumdur

⁵⁵⁵ Fehīm’ümdir: Fehīm’dür, D.

⁵⁵⁶ yā nigāh-ile: da nigāhuñla, D.

⁵⁵⁷ seni: beni, D.

⁵⁵⁸ kālb: hāl, D.

⁵⁵⁹ ḥayme: çeşme, D.

⁵⁶⁰ kūteh o: kūteh ki o, D.

⁵⁶¹ ḥaḳḳında: ‘ışkında, D.

Hâliş

Fe 'ilâtün Fe 'ilâtün Fe 'ilâtün Fe 'ilün

- 1- Sâkin-i zâviye-i hâl ki dirler o bizüz
Târik-i dağdağa-i kâl ki dirler o bizüz
- 2- Pür şikest itdi bizi hiddet-i pervâz-ı derûn
Tâ'ir-i münkesir-ül-bâl ki dirler o bizüz
- 3- Lâbıkâ olmağ-ıla tâlib-i kâm olmamuşuz
Merd-i nâfide-i iqbâl ki dirler o bizüz
- 4- Berk-ı cevâne-i tab'-ı dü-cihân-süz-ile
Âteş-i hirmen-i cühhâl ki dirler o bizüz
- 5- Hünerüñ fi'le getürdük yine bi'l- kuvvesini
Hükemâ cevher-i fa'âl ki dirler o bizüz
- 6- Rû-siyâh[1] bize tārī ise de 'ayb degül
'Arız-ı m'arifete hâl ki dirler o bizüz
- 7- Sebkat itseñ ne [olur] hayl-i hayālī **Hâliş**
'Arşa-i nazmda hayyâl ki dirler o bizüz

34b

Fuzûlî

Müfte 'ilün Müfte 'ilün Fâ 'ilün

- 1- Şubh şalup mäh⁵⁶²-ı ruḥından niḳāb
Çık ki temāşāya çıka âfitāb
- 2- Rişte-i cānum [ye]^Dter it pür-girih
Şalma ser-i zülf-i semen-sāya tāb
- 3- Kesme nazār cānib-i 'uşşāḳdan
Nāle-i dil-sūzdan it ictināb
- 4- Mest çıkup şalma nazār her yaña
Görme revā kim ola 'ālem ḥarāb
- 5- Şāmlar⁵⁶³ encüm şayaram şubḥa dek
Ey şeb-i hecr⁵⁶⁴ baña rûz-ı ḥisāb⁵⁶⁵

⁵⁶² mäh: mihr, D.

⁵⁶³ Şāmlar: Giceler, D.

⁵⁶⁴ hecr: hecrüñ, D.

⁵⁶⁵ baña rûz-ı ḥisāb: maña yevmü'l-hisāb, D.

- 6- Dūzaḥa girmez sitemüñden yanan
 Qābil-i cennet degül ehl-i ‘azāb
- 7- Şaldı ayaqdan ğam-ı ‘ālem beni
 Vir baña ğam def‘ine sākī şarāb
- 8- Raḥm kıl üftādelerüñ ḥāline
 Hīç gerekmez mi saña bir şevāb⁵⁶⁶
- 9- Yār su‘āl itse ki ḥālüñ nedür
 Hasta **Füzûlî** ne virürseñ cevāb

Rūḥî

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

- 1- Yāra ‘aşk inkārı müşkil ğayrıya ikrār⁵⁶⁷ güc
 Bir belā-güş neylesün inkār⁵⁶⁸ güc ikrār⁵⁶⁹ güc
- 2- İçmese ālām hicr-i yāre⁵⁷⁰ bağrın ḥūn ider
 ‘Aşık-ı şeydāya cām-ı meyden-ı istiğfār güc⁵⁷¹
- 3- Çehresin⁵⁷² sevmekle zülfinden nice giçsün gönül
 Münkire⁵⁷³ dil virüp almak mü‘mine zünnār⁵⁷⁴ güc
- 4- O mehe⁵⁷⁵ tekmi‘l ‘amel itmekden āsān nesne yok
 Zāhide ammā ki kayd-ı cübbe [vü] destār güc
- 5- Çekme ğam **Rūḥî** ko dem ursun edā[n]^{D1} şi‘rden
 Şā‘ir olmak mümkün ammā kuvvet-i güftār güc

35a

Emrî

Mef‘ülü Mefā‘ilün Mef‘ülü Mefā‘ilün

- 1- Ol çāk-i girībānuñ maşrık gibi maṭl‘adur
 Bu zülf-i perişānuñ mağrib gibi burka‘dur

⁵⁶⁶ Divanda bu beyitten sonra bir beyit daha vardır.

⁵⁶⁷ ikrār: inkār, D.

⁵⁶⁸ inkār: ikrār, D.

⁵⁶⁹ ikrar: inkār, D.

⁵⁷⁰ yāre: yār, D.

⁵⁷¹ Mısranın vezni kusurludur.

⁵⁷² Çehresin: Ğamzesin, D.

⁵⁷³ Münkire: Kāfire, D.

⁵⁷⁴ mü‘mine zünnār: münkir-i zünnār, D.

⁵⁷⁵ O mehe: Ādeme, D.

- 2- Olmadığı peyveste yazıldığı müfred bu
Divân-ı cemâlünde kaşuñ iki mısır‘adur
- 3- Rûhsârı hayâliyle bir şem-i‘ dil-efrûzuñ
Bu şîşe-i sūzānum fānūs-ı müşem‘adur
- 4- Ol ğamze giçürmişdür dil şîşesine tîrî
Üstād işidür cānā haylice muşann‘adur
- 5- Hāşıl saña ey **Emrî** bu dāne-i eşk oldı
Tā kim dil ü şad-çākin ğam-ı tohmuna mevr‘adur⁵⁷⁶

Riyāzî

Mefā‘ilün Fe‘ilātün Mefā‘ilün Fe‘ilün

- 1- Ne keşf-i rāz idecek yār-ı mihribān bulunur
Ne bir göñül virecek şūh-ı dil-sitān bulunur
- 2- Egerçi çāh-ı zenaḥdān-ı dilberi arasañ
O ğamze küştesi biñ zār [u] nā-tüvān bulunur
- 3- Şu dem ki cānlara kaşd ide çeşm-i fettānuñ
Hemān o ḥançer-i ḥūn-rîz der-miyān bulunur
- 4- Şaķın dime dil-i virāneden bize ne çıkar
Aransa anda niçe genc-i şāyegān bulunur
- 5- Każā düşürdi bizi özge yād illere kim
Ne var zebānımız añlar ne tercümān bulunur
- 6- Cihānı kırdı giçirdi temām o ğamze-i mest
Yine aransa ser-i ḥançerinde kan bulunur
- 7- **Riyāzî** olmağa s‘ay it ḥarîf-i Cem-meşreb
Felekde saña da bir cām-ı dūr-feşān [bulunur]⁵⁷⁷

‘Ulvi

Mef‘ulü Mefā‘ilü Mefā‘ilü Fe‘ulün

- 1- Vaşluñ baña ḥuld oldı firāķuñ odı düzaḥ
Ol düzaḥa şaldı beni bu ‘ālem-i berzaḥ
- 2- Ey tayy-ı menāzilde dili ḥaste-i gümrāh
V‘ey Ka‘be-i maķşūd uzamaķda niçe fersāḥ

⁵⁷⁶ Bu şiir şairin yayımlanmış divanında bulunmamaktadır.

⁵⁷⁷ Bu şiir şairin yayımlanmış divanında bulunmamaktadır.

- 3- Zāhid sözi nādānla⁵⁷⁸ ‘aceb geldi zamīre
Şey‘ān ‘acebān hemān ebr-i demen-yaḥ
- 4- Gördükde didüm pīr-i muḡānı o şanemle
Şeyḥ nişabbā vaşbī lāne yetiştih
- 5- Key-Ḥüsrev ü ḡam sīnemi taḥt eyledi ‘Ulvi
Ger sūz-ı⁵⁷⁹ ciger olsa yiridür aña maṭbaḥ

35b

Ḳaşıde-i Füzûlî

Mefā ‘ilün Mefā ‘ilün Mefā ‘ilün Mefā ‘ilün

- 1- Yine kıldı şabā gülzāra da ‘vet bülbul-i zārı
Yine kumrī maḡām itdi fezā-yi şahn-i gülzārı
- 2- Yine düşdi hevādan sebze-zāre ḡatre-i şeb-nem
Yine gülzāra şaldı zıll-i raḥmet ebr-i āzārı
- 3- Yine dīvāne-i ‘ışk eyledi dārü ‘ş-şifā meylüñ
Yine gülzāra çıkdı kūşe-i miḥnet giriftārı
- 4- Yirinden depreden men mübtelāyı şevḡ-i ḡālibdür
Hevādur gezdüren yirden yire ebr-i girān-bārı
- 5- Bu ‘işret-ḡahuñ itmāmında bir taş olmasa eksük
Beni yirden yire naḡl eylemezdi dehr mi ‘mārı
- 6- Ḳad-i ḡam birle taḥriküm yirümden maḡz⁵⁸⁰-ı ḥikmetdür
Ḳazā şüret-geri bī-hüde gezdürmez bu pergārı
- 7- Mekān taḡyīri şıḥḥat mūcibidür n‘ola naḡl itse
Ṭabīb-i ḥikmet-i Ḥaḡ mülkden mülke bu bīmārı
- 8- Baña ben olduḡum menzilde rāḡat raḡm⁵⁸¹ idüp gelmez
Düşüp zaḥmetlere nā-ḡār ben oldum ṭaleb-kārı
- 9- Hevā-i seyr kıldum irtifā‘-i ḡadr içün zīrā
Yirinde her metā‘uñ pest olur elbette miḡdārı
- 10- Revāc-i ‘aşḡ virmek ḡaşdına çıkdum diyārumdan
Hüner zāyi‘dür ol kişverde kim yokdur ḥırīdārı
- 11- Maḡabbet ḡılmaḡa izḡār-i ḡurbet ihtiyār itdüm

⁵⁷⁸ Zāhid sūz-ı nādānla: Nādān sözi zahidle, D.

⁵⁷⁹ Ger sūz: Tennūr, D.

⁵⁸⁰ maḡz: ‘ayn, D.

⁵⁸¹ raḡm: meyl, D.

Ne çäre yok bu cinsüñ olduğum yirlerde bāzārı

- 12- Mübārekdür sevād-i dūd-i āhum kanda ‘azm itsem
Yaman olmaz seḥābuñ gezdügi yirlerde āsārı
- 13- Mükerrermdür sirişküm kanda yir dutsam bu yüzden kim
Bahār-engīz⁵⁸² her kanda kim seyl-āb olur cārī⁵⁸³
- 14- Yine ey bülbül-i bī-çäre eyyām-ı bahār oldı
İrişdi vaqt kim baht ola ehl-i derd-ğam-ḥārı
- 15- Güle gül açıla nergis leṭāfet bū-sitānında
Kopa seyl-āb-i zevk ile elem ḥāşāki ğam ḥārı
- 16- Saña olsa müyesser ḥalvet-i vahdetde gül vaşlı
Naşīb ola baña Paşa-yi gül-ruḥsār dīdārı
- 17- Zihī Paşa-yi mülk-ārā-yi devlet-mend-i dil-i rūşen⁵⁸⁴⁵⁸⁵
Ki maḳbül-i cemī‘-i ḥalḳdur mecmū‘-i eṭvārı
- 18- Sülük-i dil-keşi tayy-i tarīk-i istikāmetde
Muḥālif devrden kılmış peşimān çerḥ-i ğaddārı
- 19- Ḥaḳīkatde Allah’uñ⁵⁸⁶ ekber-i āyāt-i taḳdīri
Şerī‘atda Resūl’uñ a‘zam-i a‘vān ü enşārı
- 20- Zamānında zamānın⁵⁸⁷ zulmi yok inşāfı var itmiş
Aña mensūbdur zulm ile inşāfuñ yoğı varı
- 21- Ferāġat ḥāb-gāhuñ bekleyüp bīm ü ḥavādi[s]^Dden⁵⁸⁸
Olupdur bās-pān⁵⁸⁹-i mülk ü mülket⁵⁹⁰ baht-i bīdārı

36a

- 22- Bahār-i gül-şen-i devlet Ayās-i pāk-devlet⁵⁹¹ kim
Vücūdı her ḥalelden pākdür her ‘aybdan ‘ārı
- 23- Zihī şem‘-i şeb-istān-i seḥā vü lūtf kim olmuş
Kamu aḥbāba vü a‘dāya rūşen nūrı vü nārı

⁵⁸² Bahār-engīz: Bahār-engīz olur, D.

⁵⁸³ Mısranın vezni kusurludur.

⁵⁸⁴ dil-i rūşen: rūşen-dil, D.

⁵⁸⁵ Mısranın vezni kusurludur.

⁵⁸⁶ Allah’uñ: Ḥudā’nuñ, D.

⁵⁸⁷ zamānın: zamāne, D.

⁵⁸⁸ ḥavādisden, D.: ḥavādinden, N.

⁵⁸⁹ bās-bān: pās-bān, D.

⁵⁹⁰ mülket: millet, D.

⁵⁹¹ devlet: dāmen, D.

- 24- Şehā şefkat-şî‘ārā sensin ol pakīze-sīret kim
Saña hācet degül ihsān için derd ü dil izhārı
- 25- Vücūd-i bî-misālūñ Divlet-i İslām’a nuşretdür
Mücerred şıyt-i rezmūñ eylemiş mağlūb küffārı
- 26- Ferīd-i ‘aşrsan ammā gezer mihrūñ her iklimde⁵⁹²
Güneş birdür velī maḳsūmdur her yirde envārı
- 27- Felekdür eyle maḳkūmuñ ki ḥurşīdi kılar ḥāzır
Eger yārūm⁵⁹³ gice bezmūñde lāzım olsa iḥzārı
- 28- Revāndur eyle fermānuñ ki ger seylāba⁵⁹⁴ ḥūkm itse
Ḥilāf-i ṭab‘ esfelden olur a‘dāya⁵⁹⁵ reftārı
- 29- Eger kılsañ i‘ānet ver ihānet ihtiyār itseñ
Kılur tebdile ḳābil lūtf [u] ḳahruñ mūr⁵⁹⁶ vü mārı
- 30- Zamāne⁵⁹⁷ cümle-i evḳātını şubḥ eylemiş gūyā
Çerāğ-ile bulunmaz ḳulm devrinūñ şeb-i tārı
- 31- Kemāl-i ḥüsn-i aḥlāḳuñ beyān eyler açılduḳça
Semen mecmū‘ası nesrīn kitābı ḡonçe ṭūmārı
- 32- Şafā-yi ṭab‘uña mümkün olurdı eylemek nisbet
Bahār āyīnesinde olmasaydı sebze jengārı
- 33- Taşavvur eylemek olmaz saña mānend bir kāmīl
Hemānā sende ḥatm olmuş kemāl-i ḳudret-i Bārī
- 34- Şabā vaşf-ı ruḥuñ kılduḳda ḡülzār-ı cihān içre⁵⁹⁸
Dutuldı ḡonçe nuṭḳı bülbulūñ ḥaşr oldı ḡüftār[ı]
- 35- Şebāt-i ‘adl için revnaḳ bıraḳduñ mülk-i Bağdād’a
Beḳā-yı genc için ey Hızır yapduñ eski⁵⁹⁹ dīvārı
- 36- Bugün Bağdād’da bir kimse yok kim aña re‘fet yok
Cemī‘-i merdüm-i Bağdād’a olmuş-re‘fetūñ sārī
- 37- Dutulmuşdı dilüm miḥnet görüp ḥüsn-i tekellümden

⁵⁹² mihrūñ her iklimde: her ḳalbde mihrūñ, D.

⁵⁹³ Yārūm: yārı, D.

⁵⁹⁴ seylābā: ḥurşīde, D.

⁵⁹⁵ a‘dāya: a‘lāya, D.

⁵⁹⁶ mūr: mūrı, D.

⁵⁹⁷ Zamāne: Zamānuñ, D.

⁵⁹⁸ ḡülzār-ı cihān içre: ḡül vaşfını söylerken, D.

⁵⁹⁹ eski: köhne, D.

Getürdi yāduma şevk⁶⁰⁰-i şıfātuñ zevk⁶⁰¹-i eş'arı

- 38- Beni endîşe-i hırmān tārīk-i küfre şalmışdur
Ümîd-i lütf [u] ihsānuñ bilümden açdı zünnārı
- 39- Kemālūñ⁶⁰²-perverā yok senden özge bir müdebbir kim
Dem-ā-dem mazhar⁶⁰³-i lütf ide 'uşşāk-i dil-efkārı
- 40- **Fuzûlî** bülbül-i gülzār-i hüsn-i iltifātuñdur
Bahār oldu yine güftāra tahrīk itdi minkār[ı]

36b

- 41- Diler tafsīl ile hāl-i dilūñ şerh eyleye ammā
Ne şerh itsün saña ma'lūmdur mecmū'-i etvārı
- 42- Yatupdur⁶⁰⁴ gūşe-i 'uzletde şormaz hīç kim hālūñ
Ne ola bir fakīrūñ hālî kim olmaya bir yārı
- 43- Cefāsın hīç bī-dil⁶⁰⁵ çekmez andan özge⁶⁰⁶ āgyāruñ
Anuñçün gālībā halk eylemişdür Tengri⁶⁰⁷ āgyārı
- 44- Ümîdüm var kim resm-i muqarrer üzre oldıqça
Müzeyyen⁶⁰⁸-i şām zülfiyle 'arūs-i şubh ruhsārı
- 45- Saña mensüb ola halvet-sarāy-i dehr tezyīni
Senūñle cizgine⁶⁰⁹ 'işret-geh-i iqbāl pergārı

Kaşide-i Bākî

Fe'ilātün Fe'ilātün Fe'ilātün Fe'ilün

- 1- İtdi şehri şeref-i maqdem-i sultān-ı cihān
Reşk-i bāğ-ı İrem ü gayret-i gülzār-ı cinān
- 2- Şādmān oldu yine devr-i kühen-sāl dilā⁶¹⁰
Vuşlat-ı Yūsuf-ile niteki pīr-i Ken'an
- 3- Rūşen oldu açılup dīde-i Ya'küb-ı emel

⁶⁰⁰ şevk: zevk, D.

⁶⁰¹ zevk: şevk, D.

⁶⁰² Kemālūñ: Memālik, D.

⁶⁰³ mazhar: maṭrah, D.

⁶⁰⁴ Yatupdur: Kalupdur, D.

⁶⁰⁵ bī-dil: bir dil, D.

⁶⁰⁶ özge: gayrı, D.

⁶⁰⁷ Tengri: Tañrı, D.

⁶⁰⁸ Mazīn: Qarīn, D.

⁶⁰⁹ cizgine: çizgine, D.

⁶¹⁰ yine devr-i kühen-sāl dilā: bu gün devr-i kühen-sāl yine, D.

Demidür menzil-i 'işret ola Beytü'l-aḥzān

- 4- Ol zamān irdi ki biñ şevḳ ile ṭāvūs-ı neşāt
İde şahn-ı ḥarem-i bāğ-ı cihānda cevḫān
- 5- Mehce-i rāyet-i manşūr-ı cihān-efrūzı
Maṭla'-ı subḥ-ı zaferden yine oldı tābān
- 6- Umaruz ki bulına Ka'be-i maḳşūda vüṣūl
Giçdi çün devlet ile yirlü yirine erkān
- 7- Devlet iḳbāl kılup eyledi ṭālī' yāri
Ḥaşılı üstümüze döndi sipihr-i gerdān
- 8- Niçe dem derd-ile dem-beste kılup⁶¹¹ ḡonçe-şıfat
Bağrumuz delmiş idi miḥnet-i ḥār-ı hicrān
- 9- Hamdü li'llāh ki vişāl⁶¹²-i Şeh-i ferḥunde-ḥıṣāl
Göñlümüz⁶¹³ açdı yine niteki verd-i ḥandān
- 10- Güher-i kân-ı kerem naḳd-i ḥayāt-ı 'ālem
Rūḥdur cism-i cihān milketine ḥükmi revān
- 11- Ḥāfız-ı dīn-i ḳavī ḥāmī-i şer'-i Nebevī
Ṭāyī'-i emr-i Ḥudā tābī'-i naşş-ı Ḳur'ān
- 12- Ḥusrev-i Cem-'āzamet dāver-i Ḥākān-saṭvet
Belki ednā⁶¹⁴ ḳulı Cem 'abd-i ḥaḳīrī Ḥākān

37a

- 13- Dāver-i devr-i zamān Şāh Süleymān zamān⁶¹⁵
Yüz sürer pāy-i semendine mülūk-i devrān
- 14- Şeh⁶¹⁶-i Cemşīd-ḥaşem Ḥusrev-i Ḥurşīd-'ālem
Ser ü ser-dār u ser-efrāz-ı selāṭīn-i cihān⁶¹⁷
- 15- Ḥāk-i rāhı güher-i tāc-ı selāṭīn-i zamān⁶¹⁸
Ayağı toprağıdur sürme-i 'ayn-ı ā'yān
- 16- Tāc-dārān-ı cihān sāye-nişīn-i 'alemi
Ser-firāzān-ı memālik yolına ser-bāzān

⁶¹¹ kılup: ḳalup, D.

⁶¹² Hamdü li'llāh ki vişāl: Hamdü li'llāh vişāl, D.

⁶¹³ Göñlümüz: Ḳalbümüz, D.

⁶¹⁴ ednā: eñ kem, D.

⁶¹⁵ Zamān: ol kim, D.

⁶¹⁶ Şeh: Şāh, D.

⁶¹⁷ cihān: zamān, D.

⁶¹⁸ zamān: cihan, D.

- 17- Güher-i t̄ac z̄iyā ile⁶¹⁹ memālik rūšen
H̄ançer-i ‘adl-i cilāsıyla cihān pür-leme‘ān
- 18- H̄arem-i k̄adrine bir günbed-i zer-k̄ār felek
Aña bir t̄āk-ı muraşsa‘ kemer-i k̄āh-keşān
- 19- Āteş ü şu‘le-i şems̄ir-i cihān-tābından
Küfr [ü] ilhād kütüb-h̄ānesin itdi v̄irān⁶²⁰
- 20- T̄ac-dārān⁶²¹ başına dār⁶²² ola t̄ac-ı Dārā
Hizmet-i h̄āk-i derüñ bilmez-ise rif‘at-i şān
- 21- Felek-i saltanatuñ seb‘a-i seyyāresidür
Kām-kārān⁶²³ o yedi seyr⁶²⁴-i‘alem-i nūr-efşān
- 22- Eyledi leşker-i mansūruñ o bayraklarla
Vādī-i nuşret [ü] deşt-i zafer[i]^D lāle-sitān
- 23- Ġāzīler pāy-i semendiñ yine z̄iyāladılar⁶²⁵
H̄ān⁶²⁶-ı a‘dayı ko‘dem eylediler⁶²⁷ seyl-i revān
- 24- T̄üb idüp kellelerüñ ‘arşada t̄iğüñ dāyım
Düşmen-i d̄ini bu üslūba kılur ser-gerdān
- 25- Ser-i a‘dāñı boyar k̄ana dem-ā-dem t̄iğüñ⁶²⁸
Anlara h̄alk̄ anuñçün didiler sürh̄-serān
- 26- Lutf-ı H̄ak̄k-ile bugün oldu eyā k̄ān-ı kerem
Bir niçe faẓl senüñ şān-ı şerīfūñde ‘ayān
- 27- ‘Adl ü dād-ı ‘Ömer ü şıdk̄ [u] şafā-yı Şıddīk̄
‘İlm [ü] ‘irfān-ı ‘Alī h̄ilm [ü] h̄ayā-yı ‘Osmān
- 28- Saña Kisrī-i ‘adāletde mu‘ādil düstum⁶²⁹
Faẓl[a]dur⁶³⁰ sende olan devlet [ü] d̄in [ü] imān
- 29- Ravza-i d̄in [ü] çemen-zār-ı şerī‘at olalı

⁶¹⁹ z̄iyā ile: z̄iyāsıyla, D.

⁶²⁰ v̄irān: sūzān, D.

⁶²¹ T̄ac-dārān: T̄ac-dārā, D.

⁶²² Dār: teng, D.

⁶²³ Kām-kārān: Kām-kārā, D.

⁶²⁴ Seyr: ser, D.

⁶²⁵ z̄iyāladılar: h̄innāladılar, D.

⁶²⁶ H̄ān: H̄ūn, D.

⁶²⁷ k’o dem eylediler: o dem k’eylediler, D.

⁶²⁸ t̄iğüñ: kılıcuñ, D.

⁶²⁹ düstum: dutsam, D.

⁶³⁰ Faẓldur: Faẓladur, D.

Mazhar⁶³¹-ı luṭfuñ ile milket-i Rûm âbâdân

- 30- Menzil-i zendeḳa-i mecma‘-ı ilhâd olalı
Şarşar-ı ḳahruñ ile hıṭṭa-i Īrân vîrân

37b

- 31- Maḥv olupdur [ser]^D-i şemşîr-i cihân-gîrûñ ile
Levh-i ‘âlemde olan naḳş-ı zâlâl u tuḡyân
- 32- Halk rāḥatda seḥâb-ı keremûñ feyzinden
Belî okur⁶³² getürür tab‘⁶³³a hevâ-yı bārân
- 33- Bāreka‘llāh zihî Pādişeh-i ‘ādil kim
Şarḳdan ġarba deġin buldı cihân emn [ü] emân
- 34- Levhaşa‘llāh⁶³⁴ zihî saltanat-ı ḳāhir⁶³⁵ kim
Ḳāfdan ḳāfa cihân cümle muṭī‘-i fermân
- 35- ‘Arşa-i medḥ [ü] senānuñ bulımaz pâyânın
Peyk-i endîşe eger biñ yıl olursa püyân
- 36- Oldı vaşf-ı sūḥan-ārāñ-ile şi‘r-i **Bāḳī**
Rif‘at-i pâyda⁶³⁶ hem-sāye-i nazm-ı Selmân
- 37- İrdi Selmāna sözi şi‘r-i⁶³⁷ kemālûñ buldı
Luṭfuña ḳaldı eyâ ḥusrev-i şāhib-dîvân
- 38- Baḥr-i nazm içre bugün dürr-i girân-māye iken
Hāk-i zilletde ḳalupdur nitekim gevher-i kân
- 39- Hākden ḳaldur eyâ dāver-i dîn-perver kim
Nüşadur cümle ser-ā-pây u Ḥadîs⁶³⁸ ü Ḳur‘ân⁶³⁹
- 40- Her seḥer tā ki nücûm üzre niyâm-ı şebden
Çıḳara tîġ-i cihân-gîrini mihr-i raḥşân
- 41- Ḳılıcuñ üstün ola niteki tîġ-i ḥurşîd
Sāye-i saltanatuñda ola âsûde cihân

⁶³¹ Mazhâr: Maṭâr, D.

⁶³² okur: uyḡu, D.

⁶³³ tab‘: tab‘a, D.

⁶³⁴ Levhaşa‘llāh, D.: Evhaşallah, N.

⁶³⁵ ḳāhir: ḳāhire, D.

⁶³⁶ pâyda: pâyede, D.

⁶³⁷ şi‘r-i: şi‘ri, D.

⁶³⁸ ser-ā-pây u Ḥadîs: ser-ā-pây Ḥadîs, D.

⁶³⁹ Bu beyitten sonra şairin yayımlanmış divanında, nüshamızda bulunmayan 18 beyit daha vardır.

Bî-Nuḳaṭ-ı Ḳabûlî

Mefâ 'ilün Mefâ 'ilün Mefâ 'ilün Mefâ 'ilün

- 1- Dil olsa⁶⁴⁰ gördüğün demde dil-ārāda kemāl olsa
Murāduñ añlasa 'ālemde dil-dār ehl-i ḥāl olsa
- 2- 'Adū kām almasa rām olsa hem⁶⁴¹ 'ālemde her güle
Aña sevmek sevilmeḳ mā-ḥaṣal emr-i muḥāl olsa
- 3- Elüñe lāle-āsā kāse alsañ gülle germ olsañ
Müdām[i]^D alıgörseñ⁶⁴² gül gül olsañ aluñ⁶⁴³ al [olsa]
- 4- Kemāl ü 'ilm-ile ma'lūm-ı 'ālem olsañ el-ḥāṣıl
Dilā ehl-i kemāl olsañ kemālünde⁶⁴⁴ me'āl olsa
- 5- **Ḳabûlî** mäh-rûlarda viṣāle va'de olmasa
Dem-i vaṣl-ı dil-ārā her dem ü her mäh u sāl olsa

38a

Sā'ī

Fā 'ilātün Fā 'ilātün Fā 'ilātün Fā 'ilün

- 1- Giçmişüz kūy-ı muğānda ḥırḳa [vü] seccādeden
Bulmuşuz feyz-i naẓar sāḳī ḥabāb [u] bādeden
- 2- Pāy-māl itme reh-i ğamda yetīm-i eşkümi
Ey perī gelmez zarar insāna merdüm-zādeden
- 3- Zülfüne āṣüfte sünbül ḳaddüne dil-dāded[e]-serv
Var mı bir meftūnuñ olmaz bende-i āzādeden
- 4- Nāyveṣ ol kim tehidür dehri dutar⁶⁴⁵
Na'ra-i 'uṣṣāḳa itmek olımaz pür-bādeden (?)
- 5- Giçdiñ ey **Sā'ī** rüsüm-ı naḳṣ-ı günā-gündan
Giçmediñ elfāz-ı rengin-ile naẓm-ı sādeden

Hādî

Fe 'ilātün Fe 'ilātün Fe 'ilātün Fe 'ilün

⁶⁴⁰ olsa: alsa, D.

⁶⁴¹ olsa hem : olmasa, D.

⁶⁴² alıgörseñ: alıgörsek, D.

⁶⁴³ aluñ: elüñ, D.

⁶⁴⁴ kemālünde: kelāmuñda, D.

⁶⁴⁵ Mısra eksik olduğu için vezin kusurludur.

- 1- Delmedük tîr-i müjeñ dilde şehā yir kıomadı
Tîğ-i hûn-rîze el urma ki aña yir kıomadı
- 2- İdeyin yir diyü āgyār bugün ‘uşşākı
Giçdi yanuñda şu deñlü ki baña yir kıomadı
- 3- La‘linüñ ala meger mülk-i ‘ademde haberin
Yoksa dil görmedik ey māh-likā yir kıomadı
- 4- Şubha dek sildi sirişkin⁶⁴⁶ müjgānum⁶⁴⁷
Zerre deñlü saña ey bād-ı şabā yir kıomadı
- 5- **Hādiyā** tab‘uña dem-bestelik inşāf degül
Yoksa vaşf-ı deheninde şu‘arā yir kıomadı

Zihnî

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

- 1- La‘l-i cān-baḥşuñ seni sākī şarāb-ı nābda
Şān mesīḥādur ‘ayān ḥurşīd-i ‘ālem tābda
- 2- Fikr-i zülfüñle zenaḥdānuñda düşdi dil ġarīb
Kaldı miskīn dün qarañusı ‘aceb ġirdābda
- 3- Ḥançer-i ġamzen kaşuñ adı ile ey perī
N’ola biñ kan itse merdüm arķası miḥrābda
- 4- Yakmamış cānuñ menüm tek ḥāl-i ruḥsārı ġamı
Dāğ bilmem ki nedendür lāle-[i] sīr-ābda
- 5- Ol müselsel turreler bād-ile ey āhū-yı Çīn
Çok ġirihler var dil-i pür-ḥūn-ı müşk-i nābda
- 6- Dökmedin yaş naķd-i vaşluñ işim altun itmedi
Nef‘ bulmaz kīmyāġer ‘ıķd-ı seyr (?) sīm-ābda
- 7- Leb-be-lebdür nazm-ı **Zihnî** vaşf-ı ḥaṭ-ı yārda
Müntaķış olsa n’ola tab‘ Ulü’l-el-bābda

38b

Zihnî

Mefā‘ilün Fe‘ilātün Mefā‘ilün Fe‘ilün

- 1- Daġıtdı zülfini ruḥsārına o sīm-endām
Temām-ı taḥasüf oldu bu gice bedr tamām

⁶⁴⁶ Sirişkin: , Nüşa.

⁶⁴⁷ Mısra eksiktir.

- 2- Şarāb-ı nāba eger düşse şāye-i zülfüñ
Dutulmuş aya döner sākiyā elünde ki cām
- 3- Çü şubḥ perde bıraḳduñ münevver oldı cihān
Çü şām-ı zülfüñi açduñ mu‘aṭṭar oldı meşām
- 4- O zülf ü ḥāle niçe öykünebilür ki henüz
Füsürde kılupdur ‘ūd-ı tab‘-ı ‘anber-fām
- 5- O zülf [ü] ruḥ olur āḥir zamāna fitne diyü
Ḳatup günü giceye ṭurma seyl şayar (?) eyyām
- 6- ‘Arūs-ı dehr ḳalup ḥacle-i zamānda bıkır
Cihānda kimse murād üzre andan almadı kām
- 7- Süḥanda vaşf-ı leb ü ‘arızuñ ider **Zihni**
Zihī leṭāfet-i elfāz-ı pāk-i ḥüsn-i kelām

Sırrı

Fe‘ilātün Mefā‘ilün Fe‘ilün

- 1- Sende ḥadden ziyāde ra‘nālūḳ
Baña yüz dutmasun mı şeydālūḳ
- 2- Ḥüsn-ile ‘ālem-ārā olduñ
Nedür āfet bu ‘ālem-ārālūḳ
- 3- Ḳadd-ḳıyāmet ziyāde ince miyān
Ḥāşılı ortalıḳ temāşālūḳ
- 4- Gūşe eyler hilāl-i ebrūlar
Gösterir māha ya‘nī ḡarrālūḳ
- 5- Ölmez oḡul-durur kelām-ı belīḡ
Sırriyā ancaḳ ola babalūḳ

Muḥteşem

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün⁶⁴⁸

- 1- “Şabr der-cevr ü cefā‘-yı to ḡalaṭ būd ḡalaṭ
Tekye ber-‘ahd [ü] vefā-yı to ḡalaṭ būd ḡalaṭ⁶⁴⁹
- 2- Pīş-i ebrū-yı kecet secde ḥatā būd ḥatā

⁶⁴⁸ Bu şiir Farsçadır.

⁶⁴⁹ Beytin tercümesi: “Senin sıkıntı ve eziyetine karşı sabretmem yanlışır yanlış. Senin ahd ü vefâna yaslanmak (sözüne güvenmek) yanlışır yanlış.”

Ser nihāden be-rızā-yı to ğalaṭ būd ğalaṭ⁶⁵⁰

- 3- Derd-ber-derd ḥod efzūn u šābir būden
Be-temennā-yı devā-yı to ğalaṭ būd ğalaṭ⁶⁵¹
- 4- Bā-to şatırenc heves çıden u būden zi-ğurūr
Eymen ez-mu'laṭahā-yı to ğalaṭ būd ğalaṭ⁶⁵²
- 5- Çün be-nā şādiyem ey şūḥ belā-yı būd şād
Şād būden be-belā-yı to ğalaṭ būd ğalaṭ⁶⁵³
- 6- Būd çon rā-yı to āzār-ı men ez-beher rakīb
Dīden āzār berāy-ı to ğalaṭ būd ğalaṭ⁶⁵⁴
- 7- **Muhteşem** ḥasret-i pā-būs-ı to çün bord-i sehāb
Cān-feşānīş be-pā-yı to ğalaṭ būd ğalaṭ⁶⁵⁵

39a

Ḥayālī

Fā 'ilātūn Fā 'ilātūn Fā 'ilātūn Fā 'ilūn

- 1- Dil bugün düşdı o mäh-ı nūr<-ı>-efzādan cüdā
Zerre gibi āfitāb u 'ālem-ārādan cüdā
- 2- Deşt-i ḥayretde n'ola ḥayrān-isem Mecnūn gibi
'Aql u fıkır [ü]^D şabrdan düşdüm bir aradan [cüdā]
- 3- 'Aşka düşdüm 'ālemūñ ğavġāsı düşdü başuma
Gitdi olmadı gönül 'ālemde ğavġadañ [cüdā]
- 4- Her kişi yārin temāşā itmede bir gūşede
Ben ḥayāl-i yārla oldum temāşādan cüdā
- 5- Cūy-ı eşk-ile **Ḥayālī** pāyimāl oldı gönül
Olalı hicrānla ol serv-i bālādan cüdā

⁶⁵⁰ Beytin tercümesi: Senin kaşının eğrisine secde etmek yanlıştır yanlış. Senin rızana baş eğmek yanlıştır yanlış.”

⁶⁵¹ Beytin tercümesi: “Senin devanın isteğine sabretmek ve derde dert eklemek yanlıştır yanlış.”

⁶⁵² Beytin tercümesi: “Seninle gururla ve hevesle satranç dizmek, senin laf cambazlığından güvende olmak yanlıştır yanlış.”

⁶⁵³ Beytin tercümesi: “Ey şuh senin belāna mutlu olmak yanlıştır yanlış, ben mutsuzum çünkü mutluluk benim için belādır.”

⁶⁵⁴ Beytin tercümesi: “Rakip yüzünden bana eziyet etmek senin seçimidir, eziyet görmek senin için yanlıştır yanlış.”

⁶⁵⁵ Beytin tercümesi: “Muhteşem senin ayağını öpmenin hasreti, bulutlara çıkardığı için senin ayağına can vermek yanlıştır yanlış.”

Nücūmī

Fā 'ilātūn Fā 'ilātūn Fā 'ilātūn Fā 'ilūn

- 1- Āh kim ol bī-vefā ben mübtelāyı gözlemez
Cevri 'ādet idinür mihr [ü] vefāyı gözlemez
- 2- Nāzla seyr itdigüñce āh [u] efğānum bu kim
Hüsüne mağrūr olupdur merhabāyı gözlemez
- 3- Şem ' -veş şevk ruḥ[ı] yandurduğuma germ olup
'Arz olan kanlu yaşumla mācerāyı gözlemez
- 4- Cān hümāsı gözlemez zülfüñ ḥamında özge mā
Mezra ' -ı deyr gerçi-kim dām-ı belāyı gözlemez
- 5- Yollarunda gözlemez ḥālin **Nücūmīnūñ** ḥabīb
Pādişāh-ı kām-rān lā-būd gedāyı gözlemez

Cihānī

Fā 'ilātūn Fā 'ilātūn Fā 'ilātūn Fā 'ilūn

- 1- Ḥaṭṭ-ı zībā hoş düşmüş ḥaṭṭ-ı cānān üstüne
Āyet-i rahmet gibi ḥurşīd-i tābān üstüne
- 2- Ağlar idüm nāgehān ol meh ṭulū ' itdi didüm
Gāh olur kim gün toğar 'ālemde bārān üstüne
- 3- N'ola tercīḥ⁶⁵⁶ eyler-isem 'aşkı 'aql üstüne ben
Ṭıfl-ı dānāyı seçerler pīr-i nādān üstüne⁶⁵⁷
- 4- Leblerüñ dār-ı şifāsında bu ḥaste dillere
Büse iḥsān it didüm didi n'ola cān [üstüne]
- 5- Pīrehen-veş rāzī olmaduñ **Cihānī** sarıla
Kolumı billāh kemer kıll bārī kaftān üstüne

39b

Aḥmed

Mefā 'ilūn Mefā 'ilūn Fe 'ulūn

- 1- Benüm tā mihr-bānum olsa 'āşık
Ne miḥnetler çekermiş görse 'āşık

⁶⁵⁶ tercīḥ: , N.

⁶⁵⁷ Beytin manasına dānā ile nādān kelimelerinin yer değıtirilmesi daha uygun düşmektedir.

- 2- Dirîgâ ‘aynına bir çûpca gülmez
Eger bir demde yüz biñ olsa ‘âşık
- 3- Dutardı cânı içre eyleyüp pîr
Nigârûñ fırsatını bulsa ‘âşık
- 4- N’ola ey gonçe-leb ‘arz-ı cemâl it
Görüp gül-gün cemâlûñ gülse ‘â[şık]
- 5- Vişâlûñ damenûñ vîrsün habîbüm
Gözinûñ kanlu yaşuñ silse ‘â[şık]
- 6- Namâzuñ rahm idüp sen kıl habîbüm
Müjûnden şehîd olup ölse ‘âşık
- 7- Hüdâ fırsat virüp irgürse **Ahmed**
Dilim dilim rakîbi dilse ‘âşık⁶⁵⁸

Ve lehû

Fe ‘ilâtün Fe ‘ilâtün Fe ‘ilâtün Fe ‘ilün

- 1- Göreliden beri ol rûh-ı revânı⁶⁵⁹ severem
Şaklayup ‘aşkıñı sînemde nihânî severem
- 2- Niçe bir kaşı gibi serini⁶⁶⁰ ke⁶⁶¹ kılâm anuñ
Toğrı söz bu ki ben ol gonçe dehânı severem
- 3- Kıddine karşı gözüm niçesi yaş dökmeye kim
Dimiş ol serv-i revân âb-ı revânı severem
- 4- Sînemi gamzesi tîrine nişân eyledüğüm
Bu ki biñ cân-ile⁶⁶² ol kaşı kemânı severem
- 5- **Ahmed**’em-kim komazam ‘aşkıñı ölünceye dek
Ne kadar pîr kim⁶⁶³ ol tâze cevânı severem

Sipihri

Fe ‘ilâtün Fe ‘ilâtün Fe ‘ilâtün Fe ‘ilün

- 1- Beni öldürmege ebrûları şemşîr çeker
Gözleri hışma gelüp her bir tîr çeker

⁶⁵⁸ Bu şiir şairin yayımlanan divanında bulunmamaktadır.

⁶⁵⁹ rûh-ı revânı, gonca-dehânı, D.

⁶⁶⁰ Serini: sözini, D.

⁶⁶¹ Kej: kec, D.

⁶⁶² biñ cân-ile: cânım ile, D.

⁶⁶³ kim: isem, D.

- 2- Gamze cellâdı dutup ‘âşık-ı dīvāneleri
Zülf-i zincîrine yârûñ yine bir bir çeker
- 3- Yâr yanında gören dir ten-i zerd-ile beni
Şañki zencîr-i maḥabbet ile bir şîr çeker
- 4- Bir şehen-şâh-ise tâlib ne ‘imâret bilürüz
Ki vilâyet ğamını şehler-ile mîr çeker
- 5- Dâmen-i mîr-i ḥarâbâtı elüñden koma kim
Pâye-i ‘aşka **Sîpihrî** kişiyi pîr çeker

40a

Şabri

Fe ‘ilâtün Fe ‘ilâtün Fe ‘ilâtün Fe ‘ilün

- 1- Tâ ki ğavvâş-ı yem-i ğuşşa-i cānān oldum
Niçe gird-âb-ile ben dest-girîbān oldum
- 2- Şeb-i miḥnet dil-i pür-şu‘le ile devr iderin
Ordu-yı şâh-ı ğama meş‘ale-gerdān oldum
- 3- Ḥaңcer-i berki ile⁶⁶⁴ bāl-şikāf-ı Cibrîl
Şöyle bir bâde ile mest-i ḥurûşān oldum
- 4- Zülf-i dildârı añup derdümi depretdüm⁶⁶⁵
Yine dīvāne dile silsile-cünbān oldum
- 5- Naķş-ı nazmumla anı bâğda **Şabri** işidüp⁶⁶⁶
Naġme-āmûz-ı dil-i bülbül-i nālān oldum

Ve lehû

Mef‘ûlü Mefā‘ilü Mefā‘ilü Fe ‘ülün

- 1- Cevrûñ çeker inler dil-i nâ-şād elüñden
Feryād senüñ ey şeh-i bî-dād elüñden
- 2- Dil dâ‘ire-veş sille-ḥor-ı dest-i ğamuñdur
Ey zülf-i siyeh ḥaşılı feryād elüñden
- 3- Zannum bu ki maḥşerde de mazlûm-ı dil ü ‘aşk
Kurtılmaya ey ğamze-i cellād elüñden

⁶⁶⁴ ile: olur, D.

⁶⁶⁵ depretdüm: depreşdümdüm, D.

⁶⁶⁶ işidüp :okudup, D.

- 4- Lāyık mı şabā bağda her lahza hezāruñ
Esbāb-ı neşātı ola ber-bād elüñden
- 5- Sākī-i suhansın şunılır ‘āleme **Şabrī**
Peymāne-i pür-feyż-i Hudā-dād elüñden

Ve lehū

Mef‘ülū Fā‘ilātün Mef‘ülū Fā‘ilātün

- 1- Zülfiyle şānesin gör bir sihr-kārdur bu
Ġāfil mebaş ey dil ejder-süvārdur bu
- 2- Çesminden eyler-iseñ hālūñ ‘aceb mi tercīh
Āhū-yı fitnedür ol müşg-i Tātārdur bu
- 3- Feryād kıl felekden ey dil habāba karşı
La ‘lūñ serīre çekmiş⁶⁶⁷ bir tāk-dārdur bu
- 4- Şūrīde-dilde n’eyler ‘aşkuñla şabr u ārām
Mevc-i yem-i ğam olmuş bir bī-ķarārdur bu
- 5- Yalvarma yāra **Şabrī** yok yire cān u dilden
Ķadr-i niyāzı bilmez bir şīve-kārdur bu

40b

Ve lehū

Mütefā‘ilün Fe‘ülün Mütefā‘ilün Fe‘ülün

- 1- Dil ü bī-niyāz-ı ğayra der-i nāzı bāz idersin
Ne ķadar ki nāz idersüñ bize tāze nāz⁶⁶⁸ idersin⁶⁶⁹
- 2- Meger āh [u] zārı ey gül saña hoş gelür hezāruñ
Ki hemīşe āşiyānuñ ķafes-i niyāz idersin
- 3- Saña lāzım oldı⁶⁷⁰ ey dil hele ğuş-māl-i turre
Niye böyle mest bilmem⁶⁷¹ yine keşf-i rāz idersin
- 4- Eşer eylemez mi ey ğam saña şu‘le-i derūnum
Ki yanar bir āteş içre niçe türktāz idersin⁶⁷²

⁶⁶⁷ çekmiş: geçmiş, D.

⁶⁶⁸ tāze nāz: nāza nāz, D.

⁶⁶⁹ ki nāz idersüñ: niyāz iderseñ, D.

⁶⁷⁰ oldu: idi, D.

⁶⁷¹ bilmem: olursın, D.

⁶⁷² Ki yanar bir āteş içre niçe: Yanar āteş içre bilsem, D.

- 5- Suhan [u] şafâ-yı vaşluñ nice ihtisâr idersin⁶⁷³
Sözi şerh-i gamda **Şabrî** okudur⁶⁷⁴ dırâz idersin

Ve lehû

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

- 1- Fenâ-yı rûzgârı añ inende 'ayş [u] nûş itme
Hamûş olsañ gerek deryâ gibi cûş [u] hurûş itme
- 2- Burup gûşuñ seni de inledür mutrîb bu gam bir gün
Bu bezm-i bî-bekâda nağme-i tanbûr gûş itme
- 3- Halâş ol dest-i gamdañ terk-i esbâb-ı ta'alluk kıl
Eger dervîş-i 'aşk iseñ vücûdın hırka-pûş [itme]
- 4- Harâbât ehli kürsiden yıkar bir gün seni vâ'iz
Düşersin mertebenden zemm-i pîr ü mey-fürûş itme
- 5- Şakın vâdisine öykünme **Şabrî** Kays u Ferhâduñ
Ne deñlü 'âşık-iseñ⁶⁷⁵ kendüñi bî-'aql u hûş itme

Ve lehû

Müfte'ilün Mefâ'ilün Müfte'ilün Mefâ'ilün

- 1- Ey hoş o rind-i 'aşka⁶⁷⁶ [bî-keder]^{D677}-i humâr ola
Çekdügi cām-ı bādenüñ keyfi hıred^{D678}-figār ola
- 2- Vakti⁶⁷⁹ kalur mı tevbenüñ böyle zamānda bā-huşuş
Sākî-i şîve-kār ola mevsim-i nev-bahār ola
- 3- Serde felek felek hevā gözde kadeh kadeh şarāb
Korkum odur ki rāz-ı dil 'āleme āşkār ola
- 4- Emti'a-i şekîbden bir dahı hayr ider mi dil
Kişver-i hüsn-i yārda gamze ki bācdār ola
- 5- Reşk o mübtelāya kim dest-i dil-i belā-keşî⁶⁸⁰
Beste-i bend-i cevri iden turre-i fitnekār ola

⁶⁷³ idersin: iderseñ, D.

⁶⁷⁴ okudur: o kadar, D.

⁶⁷⁵ 'âşık-isen: âşık olsan, D.

⁶⁷⁶ 'aşka: 'aşk, D.

⁶⁷⁷ bî-keder: بى كدر, N.

⁶⁷⁸ hıred: خرو, N.

⁶⁷⁹ vakti: vakı, D.

⁶⁸⁰ belā-keşî: belā-keşin, D.

- 6- Bād-ı taleble fülk-i dil sāhil-i kâma irmedi
Vay aña ki reh-beri himmet-i rûzgâr ola
- 7- **Şabri**-i zâra yârdan ruḥşat-ı giryedür murād
Çeşm-i niyâz pâyına tâ ki güher-nişâr ola

41a

‘Ubeydî

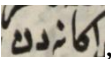
Mefâ ‘ilün Mefâ ‘ilün Mefâ ‘ilün Mefâ ‘ilün

- 1- Ayağum adlamaz hîç bir kadem meyhâneden ğayrı
Elüm bir nesne dutmaz sâkiyâ peymânenen ğayrı
- 2- Kõ yâ ğavğa-i ey vâ‘iz kulağum nesne ğuş itmez
Sürâhî ğulğulyla na‘ra-ı mest-ânenen ğayrı
- 3- ‘Aceb mi zâhidâ hür- ı behişte nâzır olmazsam
Gözüm hîç nesne görmez şâhid-i (...) ⁶⁸¹ ğayr[ı]
- 4- Niçe rengîn şirîn olsun dahı güftâr-i dil-süzum
Dilüm bir nesne zıkr itmez leb-i cânânenen ğayrı
- 5- ‘**Ubeydî**’nin mekânın şorar-isen ey perî-peyker
Yatağı yokdur[ur] dīvânenün vîrânenen [ğayrı]

Bâkî

Mefâ ‘ilün Mefâ ‘ilün Mefâ ‘ilün Mefâ ‘ilün

- 1- Şehâ gördüm cemâlünde senün dört nesne-i â‘yân
Biri aydur biri gündür bir[i] zühre biri rıdvân
- 2- Bu dört nesne-i beñzetdüm senün a‘lâ cemâlünē
Biri güldür biri sünbül biri nergis biri reyḥân
- 3- Bu dört nesne saña ḥaḳdan a‘tâdur ey gözüm nûr
Biri ḥulḳdur biri luṭfdur biri ḥüsn ü biri iḥsân
- 4- Saña yāvuz şānanlara ğarīm olsun bu dört nesne
Biri Tevrât biri İncîl biri Zebûr biri Furḳân
- 5- Bu **Bâkî** kûluñı yâ râb bu dört nesneden esirge
Biri ḥasret biri fûrḳat biri ğurbet biri hicrân ⁶⁸²

⁶⁸¹ , N.

⁶⁸² Bu şiir şairin yayımlanan divanında bulunmamaktadır.

Hüsrevî

Mefā 'ilün Mefā 'ilün Mefā 'ilün Mefā 'ilün

- 1- Yeşiller geydiguñca tūt-i haḍrāya beñzersin
Siyeh pūş olduḡuñca k'abe-i 'ulyāya beñzersin
- 2- Kaçan biñ nāz-ile āḡ sāde geysen ey melek-sīmā
Şadefden ḥāşıl_olmış bir dūr-i yektāya [beñzersin]
- 3- Geyüp endām[a] mā'ī cāmeler seyr-i çemen kııl sen
Dem-i (...)⁶⁸³ Hızra gökdeki 'İsāya beñzer[sin]
- 4- Libās-ı ziynetin cānā güz[el] ferrācce geydükçe
Leṭāfet gülşeninde gonçe-i ḥamrāya beñzersin
- 5- O dūr-ruḥsārı medḥ itdüm kemālince sözümde ben
Didi ey **Hüsrevî** sen bülbul-i şeydāya beñzer[sin]

41b

Bākî

Fe 'ilātün Fe 'ilātün Fe 'ilātün Fe 'ilün

- 1- Eylesün vaşlını⁶⁸⁴ dermān dil-i bīmāra meded
Düstlar işte ben öldüm baña bir çāre meded
- 2- Zaḥm-ı sīnemden oḡuñ pārelerüñ hep alma
Dursun Allāhı seversen hele bir pāre meded
- 3- Güher-i cāmı yitürdük beni⁶⁸⁵ ḡam öldüriyor
Sākīyā gel bulı vir ḡanda ise ara meded
- 4- Gice tenhā işigi taşına⁶⁸⁶ yüzler süreyin
Şakınuñ kimse ḡaber virmesün aḡyāre [meded]
- 5- Meded⁶⁸⁷ ḡalmadı efḡānuma feryād eyleyecek⁶⁸⁸⁶⁸⁹
Saña kimden ire ey **Bākî**-i bī-çāre meded

Mecnūnî

⁶⁸³ , N.

⁶⁸⁴ vaşlını: la'lini, D.

⁶⁸⁵ beni: bizi, D.

⁶⁸⁶ taşına: hākine, D.

⁶⁸⁷ Meded: mededüñ, D.

⁶⁸⁸ efḡānıma feryād: feryād u fiḡān, D.

⁶⁸⁹ Mısranın vezni kusurudur.

Mefā 'ilün Mefā 'ilün Mefā 'ilün Mefā 'ilün

- 1- Dilā sev bir vefādārı vefāsız yārı n'eylersin
Yoluñda cān-ile dil virmeyen dil-dārı n'eylersin
- 2- İçersin bādeyi şar sīneñe bir serv-i bālāyı
Gider göñlündekin koyma kamu efkārı n'eyler[sin]
- 3- Dutalum kim kamu 'ālem cümle bāğ-ı cinān olmuş⁶⁹⁰
İçinde bir şükūfen olmıyan gülzārı n'eylersin
- 4- Cemāl-i yārı seyr eyle göñül mir'ātini pāk it
Ziyāsı olmayan āyīne-i ğaddārı n'eylersin
- 5- Eger **Mecnūnıyem** dirseñ bu 'ālem tekyegāhuñdur
Şoyun dünyā libāsın cūbbe [vü] destārı n'eylersin

Yahyā

Mef'ülü Mefā 'ilün Mef'ülü Mefā 'ilün

- 1- Bu 'āşık-ı bīmāra raḥm eyle benüm rūḥum
Bu derde giriftāra raḥm eyle benüm rūḥum
- 2- Bu ḥātırı ğam-nāke bu gözleri nem-nāke
Bu sīnesi şad-çāke raḥm eyle benüm rūḥum
- 3- Bir vālih ü ḥayrānam bir āteş-i sūzānam
Bir bende-i fermānam raḥm eyle benüm rūḥum
- 4- Yā vaşluñ-ile güldür yā cevruñ-ile öldür
Senden dilegüm budur raḥm eyle benüm rūḥum
- 5- **Yahyā** saña 'āşıkdur bir yār-ı muvāfıkdur
Zulm eyleme yazıkdur raḥm eyle benüm rūḥum

42a

Āgāh

Mef'ülü Mefā 'ilü Mefā 'ilü Fe 'ülün

- 1- Gülşende ḥamūş ey gül-i ḥandān kimi gördüñ
Bu bāğda bī-nāle [vü] efgān kimi gördüñ
- 2- Ma'cūn-ı müferriḥde bile şimdi feraḥum⁶⁹¹ yok
Miḥnet-kede-i dehrde şādān kimi gördüñ

⁶⁹⁰ Mısranın vezni kusurudur.

⁶⁹¹ feraḥ: ferāḥ, D.

- 3- Uydurmuşuz ülfetligi[ñi]⁶⁹² zülfüne cānā
Ben gibi murād üzre perīşān kimi gördüñ
- 4- Girmem dahı meyḥāneye destārum atılsa <m dirdüñ>⁶⁹³
İtdüklerine böyle peşīmān kimi gördüñ
- 5- Ḥayret-zede-i miḥr-i ruḥuñ gerçi ki çokdur
Āgāh gibi bir⁶⁹⁴ vālih [ü] ḥayrān kimi gördüñ

Şabri

Mef'ülü Fā'ilātü Mefā'ilü Fā'ilün

- 1- Mümkün mi cām-ı 'aşk-ile mestāne olmayam
Ḳābil midür seni görem⁶⁹⁵ dīvāne olmayam
- 2- Lāyık mı devr-i gül ola cām içmeyem müdām
'Aşık olam da sākin-i mey-ḥāne olmayam
- 3- Bir şem'-i dil-fürüz-ı melāḥat mi var ki ben
Yanup yakılmayam aña pervāne olmayam
- 4- 'Akl-ile āşinālığı terk itmek isterüm
Ḳaşdım budur ki 'aşk-ile bīgāne olmayam
- 5- **Şabri** gibi revā mı geçem nūş-ı bādeden
Şā'ir olam da nāzük ü rindāne olmayam

Vecdī

Mef'ülü Mefā'ilü Mefā'ilü Fe'ilün

- 1- Dil virdüm anuñ zülfine ṭul-ı emel aldum
Āzāde iken zevḳi deḡışdüm kesel aldum
- 2- Ser-bāzlıgum şāhididür⁶⁹⁶ zülfi başumda
Ben ma'reke-i 'aşk cevānında⁶⁹⁷ tel⁶⁹⁸ aldum
- 3- Sākīnūñ elin öpdüm olup şeyḥ⁶⁹⁹-i ḥarābāt
İller ayaḡın öpdüḡi ādemden el aldum

⁶⁹² ülfetligi: āşüfteligi, D.

⁶⁹³ atılsam: atılsa, D.

⁶⁹⁴ Āgāh gibi bir vālih :Āgāh gibi vālih, D.

⁶⁹⁵ seni görem: görem seni, D.

⁶⁹⁶ şāhiddür: şāhidür, D.

⁶⁹⁷ cevānında: cevānānde, D.

⁶⁹⁸ til: tel, D.

⁶⁹⁹ şeyḥ: mest, D.

- 4- Ey tîrini sînemde gören⁷⁰⁰ reşk iden aḥbāb
Çok görmeñ anı baña ki cāna bedel aldum
- 5- İl⁷⁰¹ düğmelerüñ çözdî ben emdüm⁷⁰² leb-i la‘lin
Kān açdı ‘adū gerçi ki ben⁷⁰³ mā-ḥaşal [aldum]
- 6- Virdüm yolına naḡd-i dil ü cān-ı‘azîz⁷⁰⁴
Yūsuf gibi bir mişli bulunmaz güzel aldum
- 7- Teslîmdür⁷⁰⁵ erbāb-ı sūḥan şî‘rûme **Vecdî**
Meydān-ı ma‘āniyi⁷⁰⁶ bugün bî-cedel aldum

42b

Bākî

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Fe‘ülün

- 1- Ruḥuñ berg-i gül-i sîr-āba beñzer
Leb-i la‘lün şarāb-ı nāba beñzer
- 2- Fűrüg-ı dāg-ı ‘aşkuñ sînem üzre
Şu‘ā‘uñ⁷⁰⁷ mihr-i ālem-tāba beñzer
- 3- İşigüñ Mescid-i Akşāya mānend
Yüzüñ kıble ḡaṣuñ mihrāba beñzer
- 4- Ser-i zülfüñ⁷⁰⁸ siyeh-kār-ı⁷⁰⁹ şeb-i tār
‘İzāruñ pertevi meh-tāba beñzer
- 5- Cihān efsānedür aldanma **Bākî**
Ġam u şādî ḡayāl-i ḡāba beñzer

Nābî

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

- 1- Beni dil-ḡaste görüp çeşmüñe nem gelmez mi

⁷⁰⁰ gören: görüp, D.

⁷⁰¹ İl: El, D.

⁷⁰² emdüm: öpdüm, D.

⁷⁰³ ben: sen, D.

⁷⁰⁴ cān u‘azîz, N.: cān-ı‘azîzi. D.

⁷⁰⁵ Teslîmdir: Teslîm ider. D.

⁷⁰⁶ ma‘āni-yi: me‘āniye, D.

⁷⁰⁷ Şu‘ā‘uñ: Şu‘ā‘-i, D.

⁷⁰⁸ zülfüñ: zülf-i, D.

⁷⁰⁹ Siyeh-kār-ı: siyeh-kāruñ, D.

Ya peşimāne⁷¹⁰-i evzā‘a⁷¹¹ sitem gelmez mi

2- Sen de inşāf ide gör⁷¹² āfet-i bīgāne-perest⁷¹³
Ġayr ile şoĥbetüñ insāna elem gelmez mi

3- Taleb-i kām ile biz bunca şitābān olduĥ
O da āyā bize bir iki ĥadem gelmez mi

4- Ey düşen dā‘iye-i vaşf-ı [dehān-ı]^{D714} yāre
‘Acebā ĥāṭıruña rāh-ı ‘adem gelmez mi

5- Rāygān olmaya mı yine metā‘-ı maḥşūd
Nābiyā ḳāfile-i luṭf [u] kerem gelmez mi

Vecdī

Mef‘ūlü Mefā‘ilü Mefā‘ilü Fe‘ūlün

1- Feryād-ı dil-i zāruma dem-sāz mı ĥaldı
Ya keşf idecek rāzumı⁷¹⁵ hem-rāz mı ĥaldı

2- İtdi nigeĥüñ ‘ālemi esrāruma vāḳıf
Sīnemde nihān eyleyecek rāz mı ĥaldı

3- Meydān-ı hevesde olacaĥ saña⁷¹⁶ mukābil
Şūrīde-i dil-i ‘āşık-ı ser-bāz mı ĥaldı⁷¹⁷

4- Cān naḳdine hırş itmez isem n’ola ki dilde
Ġayra heves-i vaşluñ ile āz mı ĥaldı

5- Hem-rāz olalı ġamze-i mestāne revişle
Çeşm-i siyehüñ bilmedigi nāz mı ĥaldı

6- Dil düşmek içün cūy gibi pāyına her dem
Ḳaddüñ gibi bir naḥl-i ser-efrāz mı ĥaldı

7- ‘Ālemde leb-i la‘[l]^Dini vaşf itmede māhir
Vecdī gibi bir nādire perdāz mı ĥaldı

43a

⁷¹⁰ peşimāne: peşimānī, D.

⁷¹¹ evzā‘a: evzā‘-ı, D.

⁷¹² gör: ey, D.

⁷¹³ perest: nevāz, D.

⁷¹⁴ dehān-ı: , N.

⁷¹⁵ rāzumı: derdümi, D.

⁷¹⁶ saña: bana, D.

⁷¹⁷ Mısranın vezni kusurludur.

Sipihri

Fe 'ilātün Fe 'ilātün Fe 'ilātün Fe 'ilün

- 1- Görün ol kaşları ğarrā yine tuğrā çekdi
Dil-i pür-hūnı nişān eyledi ğarrā çekdi
- 2- Virse şüret n'ola hüsnuñe senüñ ebrūlar
Çünkü dīvānuña ser-nāme-i inşā çekdi
- 3- Ne sebep kim müjeler kaşd idüben cānumuza
Dilümi oklamağ-ıçün o kaşı yā çekdi
- 4- Levh-i hātırda hurūf-ı hat u hālūñ görelî
Kilk-i müşgīnle dil kâtibi imlā çekdi
- 5- Ne 'aceb dā 'ireye uğramaz-iken o perî
Geldi tenhāya **Sipihri** meger esmā çekdi

Ve lehū

Mefā 'ilün Mefā 'ilün Mefā 'ilün Mefā 'ilün

- 1- Yañāguñ gül gül olup ey yüzi gül lāle-reng olmış
Görüp bî-çāre bülbul[ler] anı bî-hüş u deng olmış
- 2- Kızıl geymiş gözüñ cellāda beñzer ey kemān-ebrū
İki yanında şaf şaf kiprigüñ tîri hadeng [olmuş]
- 3- Ruhuñ gencīnesinde ey perî rû zülf-i tarrāruñ
Girihler bağlayup her biri gūyā bir neheng [olmuş]
- 4- Ben ağladukça ey dilber gülersin özge hāletdür
Ezel sengīn idi göñlüñ velīkin şimdi seng [olmuş]
- 5- **Sipihri** bendeñe sākī şarāb-ı cām-ı la 'lūñ şun
Küdüretten şafā bulsun göñül mir 'ati jeng [olmuş]

Emīrī

Mefā 'ilün Fe 'ilātün Mefā 'ilün Fe 'ilün

- 1- Beni görende şitāb-ile o güzer ne idi
O çeşm-i mest-i tegāfūlde ki nazar ne idi
- 2- Bu dil-şikesteye rağmen raķībe sultānum
O cılvelerle tebessüm o 'işveler ne idi
- 3- Bu şeb ki ğayr-ile hem-şoħbet olmadum dirsın
Ya çeşm-i mest-i tegāfūlde ki eşer ne idi

4- (.....)⁷¹⁸
Fiğana bülbul-i zāruñ dem-i seher ne idi

5- Belā-keş o rind **Emīrī** kāfīdūr ⁷¹⁹
Bu ictimā‘ [ī]-i tahsīl bu zīb [ü] fer ne idi

43b

Mua‘şşer-i Sipihri

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

1

Ġāret itdi göñlümi bir dilber-i şāhib-cemāl
Kim anuñ ruhsārı üzre vardur bir niçe hāl
Çekmeden şūr [u] şer ü hicrānı kalmadı mecāl
Tağlara düşüp yürümekdür işüm mecnūn mişāl
Nāşihā lutf eyle ‘uşşāk-ile itme kīl u kāl
İstimā‘ eyle ne dir ol bülbul-i şīrīn-maķāl
Ġam yeme şād ol neşāt eyyāmıdur çekme melāl
Bu hayāl-i hām-ile itme elif kaddūñi dāl
Gel berü ğavvāş olup ey ‘āşık-ı şūrīde-hāl
‘Aşķına ol dūr-i yektānuñ göñül baħrine dal

2

‘Arz idüp kāküllerüñ hālüm perīşān eyledi
Zülf ü hālın gösterüp yağmā-yı īmān eyledi
‘Asker-i ğamz-ile dil mülküni vīrān eyledi
Bülbul-i şūrīde-veş ‘aşķında nālān eyledi
Şubħa dek mūnis baña feryād [u] efgān eyledi
Ya‘nī ben dil-ħastenın derdine dermān eyledi
Dün gice eflāke ‘arz-ı māh-tābān eyledi
Gökde mihr-i tāb-ı rūyı birle raħşān eyledi
Nār-ı ‘aşķ-ile beni meşhūr-ı devrān eyledi
Bir şeh-i ħüsnüñ reh-i ‘aşķuñda oldum pāy-māl

3

‘Ārız-ı āyīnesinde görünür nūr-ı Īlah
Pertevinden tāb alur her gün felekde mihr [ü] māh
Ol şehen-şāhuñ cemālī nūrına iden nigāh
Bī-ġümān bīl kim sa‘ādet milketine oldı şāh
İş bu vech ile yüzün gören bırağur ‘izz ü cāh
Bende-i dergāhı olmaķlıġa yokdur iştibāh
Bu hevā-ile ki oldı māye-i ömrüm tebāh
Ol vefāsuz cevri çok dil-dār elinden āh āh
Olalı erbāb-ı ‘aşķa kā‘be-kūy [u] kıble-ġāh
Lebleri ser-çişmesidür zemzem-i āb-ı zülāl

4

⁷¹⁸ Nūshada bu mısrası eksiktir.

⁷¹⁹ Mısranın vezni kusurludur.

Gonçe-lebler açulup bizendiler tezyîn idüp
Câmesini her biri bir reng-ile rengîn idüp
Kıldılar 'aşıklarına kaşd-ı cān-ı dîn idüp
Zulm-ile ey niçe diller yıkdılar ğam-gîn idüp
Hâlet-i 'aşk-ile fûrkat gözlerüm nem-gîn idüp
Ârzû-yı vaşlı dönüp yine dil-i teskîn idüp
Mukrî-i dil uyumadı şubha dek nefrîn idüp
Kaşları fikrinde bismillâh ile Yâsin idüp
Hem melâikler felekde el açup âmîn idüp
Bu du'âya itdi insân u melâik iştiğâl

5

Gülşen-i dehri şehâ 'aynûma zindân eyleme
Gözlerüm yaşın reh-i 'aşkuñda seylân eyleme
Yâr olup âgyâr-ile düşmânı handân eyleme
'Âşık-ı nâlendeyi nâz-ile sūzân eyleme bu

44a

Bülbül-i şūrîde-veş derd-ile nālân eyleme
Dillere şalup beni 'âlemde destân eyleme
Küfr-i zülfûñ setr idüp yağmâ-yı îmân eyleme
Hây zâlim zulm idüp hicri firāvân eyleme
Bu **Sipihri** müstemende terk-i ihsân eyleme
Hasbeten li'llah zekât-ı hüsnüñi eyler su'âl

Müseddes-i Sipihri⁷²⁰

Mefâ 'ilün Mefâ 'ilün Mefâ 'ilün Mefâ 'ilün

1

Giriftâram reh-i 'aşkıñda bir şâhın degül âgâh
Tabîb illâ degül müşfik dirîgâ hâl müşkil vâh
Esîr-i bend-i hicrânım ne hem-sâye ne hüd hem-râh
Diyâr-ı fûrkat [ü] hicrâna düşdi âh çünkim râh
Didüm gel eyle kurbân 'ıyd-ı vaşla cānumı ey şâh
Çeküp tîğın didi ol gözleri cellâd bismillâh

2

Ğuluña merhamet yok mı meded ey cevri çok cānân
Cefâ [vü] cevri devrânı giçüp geldi dem-i ihsân
Qadîmî bir ğarîbüñ bir gice olsa n'ola mihmân
Niçe bir olayın eyyâm-ı ğamda şâyim-i hicrân
Didüm gel eyle kurbân 'ıyd-ı vaşla cānumı ey şâh
Çeküp tîğın didi ol gözleri cellâd bismillâh

3

Bu gönîlüm niçe bir şeydâ-yı çeşm-i eşk-bâr olsun
Beni öldür senüñ kûyuña kellem bir sifâl olsun

⁷²⁰ Bu başlıktan hemen önce bir murabba ' başlığı yazılıp mısra karalanmıştır.

Halâş eyle bu fûrkatden begüm kanum helâl olsun
Saña mahşerde benden ne cevâb u ne su'âl olsun
Didüm gel eyle kurbân 'ıyd-ı vaşla cânımı ey şâh
Çeküp tîğın didi ol gözleri cellâd bismillâh

4

Şeh-i hûbân-ı 'âlemsin hüs(ü)nde imtiyâz-ile
Ne kuşdur kim hümâ-pervâz idersin pâdişâh-ile
Ayağı toprağına yüz sürüp biñ bir niyâz-ile
O şâh-ı şîvekâra hâlüm aındum keşf-i râz-ile
Didüm gel eyle kurbân 'ıyd-ı vaşla cânımı ey şâh
Çeküp tîğın didi ol gözleri cellâd bismillâh

5

Gören kurbân olur cânâ ham-ı ebrûñ kemânını
Hadeng-i ğamzeñe cisminde cân eyler nişânını
Felek ırgürdi çünkim pîriye 'ömrüm cevânını
Sipîhrî derd-mend itdi fedâ yolında cânını
Didüm gel eyle kurbân 'ıyd-ı vaşla cânımı ey şâh
Çeküp tîğın didi ol gözleri cellâd bismillâh

44b

Muhammes-i Civânî

Fâ 'ilâtün Fâ 'ilâtün Fâ 'ilâtün Fâ 'ilün

1

Ârzü-yı dilber-i şâhib-cemâl eyler gönül
Rûz-ı hicrânda temennâ-yı vişâl eyler gönül
Bilmedüm yâ Rab neden fikr-i muhâl eyler gönül
Key ta'accübdür bir olmaz ihtimâl eyler gönül
Mümkün olmaz nesneyi nîçün hayâl eyler gönül

2

Bülbülüm gülzâr-ı fûrkat içre çekdüm çok ta'ab
Âh kim bir zerre rahmüñ olmadı ey gonçe-leb
Vuşlatuñdur zıkrüm ü fikrüm dilümde rûz [u] şeb
Didi hey bîçâre miskîn bu sühandur ki 'aceb
Mümkün olmaz nesneyi nîçün hayâl eyler gönül

3

İtme didüm ben belâ-keş derd-mend-i nâ-murâd
Bağdı güldi didi ey 'aşık-ı pāk i 'tikâd
Dil-rubâlar 'ahdine aldanma itme i 'timâd
Giç hayâl-i hâmdan olmaz kimes[n]e nâ-murâd
Mümkün olmaz nesneyi nîçün hayâl eyler gönül

4

Çok niyâz idüp didüm ey şâh-ı hüsn-i bî-naẓîr
Niçe yıllardur ki 'aşk-ile dil olmuşdur esîr

Merhamet kıl bir za'îf üftād[e]nüñ ol dest-gîr
Didi var eyle bu fikründen ferāgat ey fakîr
Mümkin olmaz nesneyi nîçün hayāl eyler gönül

5

Eşk-i çeşmüm-le ğam-ı yâri idinmişdüm ğidā
Güşe-i 'uzletde idüm kayd-ı 'ālemden cüdā
Güş-ı hūşa hātif-i ğaybīden irdi bir nidā
Didi ey sergeşte olmuş 'aşk-ıla miskîn gedā
Mümkin olmaz nesneyi nîçün hayāl eyler gönül

6

Bir gice pîr-i felek yakmışdı altûn şem'dân
Kim şu 'â'ından pür olmuşdı zemîn ü âsumân
Zühre-sâzın depredüp sūz-ile eylerdi figân
Diñledüm bezm içre muṭrib bunı çalardı hemân
Mümkin olmaz nesneyi nîçün hayāl eyler gönül

7

İbtidā bu mışra'ı bir merd takrîr eylemiş
İşidüp gerd-i beyân-ı üns ü tefsîr eylemiş
Dest-i kudret şafḥa-i jengāre tahrîr eylemiş
Aferîn olsun **Civānî** hoşca ta'bîr eylemiş
Mümkin olmaz nesneyi nîçün hayāl eyler gönül

45a

Vecdî

Mefā'îlün Mefā'îlün Mefā'îlün Mefā'îlün

- 1- Benümdür nevbet-i feryād bülbüller hamüş olsun
Figānum ehl-i 'aşka māye-i cüş [u] hurüş olsun
- 2- Dirîğ itme dil-i mehcûrdan cām-ı mey-i vaşluñ
Yeter çekdi humār-i ğam bir[az]^D da bāde-nüş [olsun]
- 3- Gelüp menşûr-ı haṭ<ı> men' eyledi 'uşşāk[ı] la'linden
Yasağ oldı şarāba hātîr-ı zühhād hoş [olsun]
- 4- Dil-i 'uşşāk şaf şaf muntazırdur nakd-i cān der-kef⁷²¹
Nihāl-i kadd-mevzūnuñ yine cîlve-fürüş [olsun]
- 5- Baña ta'n⁷²² itdügi bir bir gelüp⁷²³ hep yādına⁷²⁴ **Vecdî**
Benüm gibi hele Ramî de derd-i 'aşka dūş [olsun]

⁷²¹ Der-kef: berkef, D.

⁷²² ta'n: طعن, N.

⁷²³ gelüp: gelür, D.

⁷²⁴ yādına: başına, D.

Fehīm

Fā 'ilātün Fā 'ilātün Fā 'ilātün Fā 'ilün

- 1- Şūfī-i şāfī-nihādam tārik-i seccādeyem
‘Ārif-i dilber-perestem mest-i cām-ı bādeyem
- 2- Oldı şer‘-i ‘aşkda dil semtine⁷²⁵ gelmek harām
Ol sebebden her zamān bir dilbere dil-dādeyem
- 3- Hānmānuñdan⁷²⁶ şakın itme perişān ey felek
Şüretā kemter şerāram lık āteş-zādeyem
- 4- Gāh felekde gāhī⁷²⁷ zīr-i hākde seyr eyleyüp⁷²⁸
Mihr-i ‘ālem-gerd-i ‘aşkam⁷²⁹ başuma āzādeyem
- 5- Yok siriştümde benüm hāşşiyet-i dūn himmeti
Çarhđan gāhī hilālī cezb ider dīvāneyem⁷³⁰
- 6- Pertev-i mihrem ki şebnem şükrüm eyler zerre hem
Dest-gīr-i pāy-mālān bir gārīb üftāde[yem]
- 7- Yārümi zıkr⁷³¹ eyleyenler yarını añmaz **Fehīm**
‘Āşıkam ben şanmañuz endişe-i ferdādeyem

Ve lehū

Mef‘ülü Mefā ‘ilü Mefā ‘ilü Fe ‘ülün

- 1- Dilber olıcak ol meh-i tābān gibi olsa
Reng-i güli hurşīd-i dırahşān gibi olsa
- 2- Sāyeñde olurduk seniñ āsūde-dil ey meh⁷³²
Sāyeñ eger⁷³³ ol zülf-i perişān gibi [olsa]
- 3- Çokdan anı bāzār-ı maħabbetde şatardum
Cānānum eger Yūsuf-ı Ken‘ān gibi olsa
- 4- Ol gonçe virüp hançer-i hūn-rīzine ruḥşat
Sīnem gül-i şad-berg-i gülistān⁷³⁴ gibi [olsa]

⁷²⁵ semtine: sīneme, D.

⁷²⁶ Hānmānuñdan: Hānumānumdan

⁷²⁷ gāhī: gāh, D.

⁷²⁸ eyleyüp: eylerem, D.

⁷²⁹ ‘aşkam: şevkam, D.

⁷³⁰ dīvāneyem: heycādeyem, D.

⁷³¹ Yārümi zıkr: Yārini fikr, D.

⁷³² meh: mihr, D.

⁷³³ eger: daḥı, D.

⁷³⁴ gülistān: girībān, D.

- 5- Ey çarh şehîd olmaduk âdem mi kalurdi
Tîg-ı sitemün ğamze-i cānān gibi olsa
- 6- Teşbîh ider⁷³⁵ cūşışını eşküme ‘ummān
Kim ağlar-idi dīde-i giryān gibi olsa
- 7- Hürşîd-i cihān olsa **Fehîm** eylemezem meyl
Dilber olıcak ol meh-i tābān gibi olsa

45b

Āgāh

Fe ‘ilātün Fe ‘ilātün Fe ‘ilātün Fe ‘ilün

- 1- Zevk-i endüh-ile dil-şād ki dirler o bizüz
Gehî⁷³⁶ vîrāne geh ābād ki dirler o bizüz
- 2- Günde biñ kerre bizi öldür[ür]^D ihyā eyler
Küşte-i besmele-mu‘tād ki dirler o bizüz
- 3- İrem ü kūyına pervāz ideriz himmet-ile
Bî-per ü bāl perî-zād ki dirler o bizüz
- 4- H̄āh-nā-h̄āh iderüz şayd-ı temennāmuzı rām
Zūr-ı bāzū ile şayyād ki dirler o bizüz
- 5- Şimdi **Āgāh** eser-i tab‘-ı ziyā-güster ile
Kābil-i feyz-i Hudā-dād ki dirler o bizüz

Sipihri

Fā ‘ilātün Fā ‘ilātün Fā ‘ilün

- 1- Derd-i ‘aşka çün bulunmadı devā
Ey ecel ehlen ve sehlen merhabā
- 2- Tāze cān virdi cihāna şun‘-ı hāk
Keyfe yuhyil arda ba‘de mevtiḥā
- 3- Ey perî dinse n’ola saña melek
Tenzilül esmāi min şavbis-semā
- 4- Sa‘y it ey dil la‘l-i yāri öpmege
Leyse lil-insāni illā mā se‘ā
- 5- Bu **Sipihri** gibi ey şeh saña yok

⁷³⁵ ider: ideli, D.

⁷³⁶ Gehî: Gāh, D.

Bende-i muhlis muhibb-i bî-riyâ

Ve lehû

Mef'ûlû Mefâ'ilû Mefâ'ilû Fe'ûlûn

- 1- Gönlüm gözi aldı dilümi zülf-i hırâmı
Yağmaladı nem vār-ısa bu iki harāmī
- 2- Serv-i çemenüñ başına reftâr-ile kıddi
Gülşende kıyâmet koparur itse kıyāmı
- 3- Bî-rahm güzellerde selâm olsun aña kim
Üftâdesine virmeye bir kırî selâmı
- 4- Düşmen sözine dir-idüm olmaya uyasın
Uyduñ hele düşmenlere ey düst ola mı
- 5- Baħr içre kıomaz raġbet-i dür kıymet-i lülû
Nazmında **Sipihri** kuluñun tarz-ı kelâmı

46a

Fehîm

Fe'ilâtûn Fe'ilâtûn Fe'ilâtûn Fe'ilûn

- 1- Esdi gülzâra nesîm-i seħer inşâ'allah
Yine faşl-ı güle bülbül irer inşâ'allah
- 2- Elimüz irmez-ise dâmen-i vaşl-ı yâre
Alıruz bād-ı sabâdan ħaber inşâ'allah
- 3- Yine ol mû-yı miyâne oluruz pîçide
Böyle dem-beste kıalursa kemer inşâ'[allah]
- 4- Zülf-i ħam-der-ħam[1] çok diller ider der-zencîr
Anı da şâne perîşân ider inşâ'allah
- 5- Bezm-i şâha ġam-ı mey eşk-i ciger-pâre kebâb
Çeşm-i **Fehîm** aña sâķî yeter inşâ'allah⁷³⁷

Ĥamdî

Fe'ilâtûn Fe'ilâtûn Fe'ilâtûn Fe'ilûn

- 1- Ĥızr-ı tevķik olıcaķ râh-ber inşâ'allah
İderüz kūy-ı murâda sefer inşâ'allah

⁷³⁷ Bu şiir şairin yayımlanmış divanında bulunmamaktadır.

- 2- Böyle almaz yem-i fratde bu kšte-i ml
Bd-ı elf-ı ilh eer in'allah
- 3- Glen-i kyına u gibi revn ol ey dil
Gelr ga o gl b-keder in'allah
- 4- aleb-i b-y viline ab ile prz (?)
Alırız gne-lebinden hber in'allah
- 5- Dil-i ahtında o dil-dru ider ey **Hmd**
Nvek-i giry-e-i hu eer in'allah

gh

Fe'ltn Fe'ltn Fe'ltn Fe'ln

- 1- Sziin⁷³⁸ itme fsn⁷³⁹ hsne znet virme
tem baa yeter sen de hrret virme
- 2- Ne bilr lezzet-i ddru ynesin
Ni' met adrini bilmezlere ni' met virme
- 3- Zhdi alana at istemezz lu eyle
Zhid bezm[mi]^Dze gelme kdret virme
- 4- Degme bir zamete gz zameti bezer mi meger
Ya'ni gzm didgi⁷⁴⁰ merdme ruat⁷⁴¹ virme
- 5- N'eyler⁷⁴² ebn-y zamnda rev-i mihr [] vef
Yeter⁷⁴³ **gh** saa yok yere zamet virme

46b

Lebb

F'ltn F'ltn F'ltn F'ln

- 1- amze-i b-dd⁷⁴⁴ krndan pemn olmad
'lem ilh oldu ol kfr Mselmn olmad
- 2- T-be-key ebr-y gddr-neden n-i gzb
N'oldu ey celld-ı b-rahm arada an olmad

⁷³⁸ Sziin: Szim, D.

⁷³⁹ fzn

⁷⁴⁰ didigi: didgin, D.

⁷⁴¹ ruat: furat, D.

⁷⁴² N'eyler: Yokdur, D.

⁷⁴³ Yeter: H, D.

⁷⁴⁴ b-dd: b-dd, D.

- 3- Vaşl koydu adını dün gice ol āhū-yı nāz
Göz yumup açınca āğūşumda mihmān olmadı
- 4- Cümlesin dāmān-ı şabrum gibi kıldum⁷⁴⁵ çāk çāk
Dil henüz āgyār ile dest [ü] girībān olmadı
- 5- Böyle reftār-ı Nedīmān ile⁷⁴⁶ pür⁷⁴⁷ nazm ey **Lebīb**
Zübde⁷⁴⁸-i mecmū‘a-i erbāb-ı ‘irfān olmadı

[Nazm]⁷⁴⁹

Mefā ‘ilün Mefā ‘ilün Fe ‘ülün

- 1- Eger yārüm benümle yār olursa
Ne ğam baña cihān āgyār olursa
- 2- Baña yārüm gerek ğayrı gerekmez
Cihān başdan başa vīrān olursa

[Nazm]⁷⁵⁰

Fe ‘ilātün Fe ‘ilātün Fe ‘ilātün Fe ‘ilün

- 1- Ne şanursın beni sen çekmeg-ile hicrānuñ
Unudur mı bu göñül yā seni yā ihsānuñ
- 2- Pādişāhı da olursam bu fenā dünyānuñ
Yine itüñ köpegüñ yine kuluñ kurbānuñ

[Nazm]⁷⁵¹

Fā ‘ilātün Fā ‘ilātün Fā ‘ilātün Fā ‘ilün

- 1- ‘Ālemi māt eyleyen dīdeñle āhumdur benüm
Āfitābı şu‘le-dār iden o māhumdur benü
- 2- Meyl ider üftādelər yüz sürmek içün pāyına
Dāmenüñ virmez ele bir merd-i şāhumdur benüm

[Nazm]⁷⁵²

Mefā ‘ilün Mefā ‘ilün Mefā ‘ilün Mefā ‘ilün

⁷⁴⁵ kıldum: eyler, D.

⁷⁴⁶ Nedīmān ile: Nedīmāneyle, D.

⁷⁴⁷ pür: bu, D.

⁷⁴⁸ Zübde: Zīver, D.

⁷⁴⁹ Nazm: Rubā‘ı, Nüşā.

⁷⁵⁰ Nüşāda “Ve lehū” yazılmıştır.

⁷⁵¹ Nüşāda “Ve lehū” yazılmıştır.

⁷⁵² Nazm: Rubā‘ı, N.

- 1- Şorarsın se[n] neden fitne zühür itdi bu dünyāda
Anuñcün ‘ālem-ārā hüsnuñe hayrān üftāde
- 2- Ruñuñ gül kākülün altün lebün em gabgabun ma‘den
Lebün altında dendānuñ bulunmaz dürr-i yektāda

[Maṭla‘]⁷⁵³

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

İt gibi öldürmeyesin gerçi lāyıqsın raḳīb
Şālla ber-dār olasın tīgumda murdār olmaya

[Ferd]⁷⁵⁴

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

Nesne düşmüş yāre baḳarken raḳībün gözine
Düstlar ḥācet-i dilin şāl-ile çıḳa (.....)⁷⁵⁵

[Maṭla‘]⁷⁵⁶

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

Ser-i kūyında niçe bir aşılaysın durayın
Bārī bir buse fedā kıl yıkılayın gideyin

[Ferd]⁷⁵⁷

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

Didüm dilber cemālünden niçün ḥāl-i siyāhuñ yok
Didi bu memleket Rūmdur Habeşden pādişāh olmaz

47a

Bāḳī

Mef‘ülü Fā‘ilātü Mefā‘ilü Fā‘ilün

- 1- Cānān odur ki meyl ide anı görünce cān
Esbāb-ı ḥüsni ḥüb ola [ammā]^D be-şarṭ-ı ān

⁷⁵³ Maṭla‘: Ferd, N.

⁷⁵⁴ Nüşhada “Velehū” yazılmıştır.

⁷⁵⁵ Mısranın vezni kusurludur.

⁷⁵⁶ Nüşhada “Velehū” yazılmıştır.

⁷⁵⁷ Nüşhada “Ve lehū” yazılmıştır.

- 2- Cānā metā‘-ı vaşluña⁷⁵⁸ dil müşterī iken
Olmamış-idi ‘aşk iline kārīvān revān
- 3- Mihmān olunca [derd ü ğamuñ dilde]^{D 759} mā-ḥazar
İki enār dāneleri⁷⁶⁰ çeşm-i ḥūn-feşān
- 4- Ceng itmege sitāre-i baḥtumla eyledüm
Bu āh-ı pūr-şerārımı bir tīg-ı zer-nişān
- 5- A‘dāya baş egdüremez kimse **Bāḳiyā**
Şemşīr gibi olmayıcak ser-be-ser zebān

Ve lehū

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

- 1- Seyre çıksun ne temāşā ola peydā göresin
Bir iki gün hele şabr eyle temāşā göresin
- 2- Leb-i cān-baḥş-ile mürdeler iḥyā itsün
Nic olur⁷⁶¹ mu‘cize-i Ḥazret-i ‘İsā göresin
- 3- Çekilür⁷⁶² silsile-i zülf-i siyehkāruña dil
Beni dīvāne kıılır bir gün o sevdā göresin
- 4- O mehūñ şavķına yir yir yakayın niçe fetīl
Sīnemūñ dāğlarını⁷⁶³ şekl-i Süreyyā göre[sin]⁷⁶⁴
- 5- **Bāḳiyā** cilve kıılır çehre-i maḳşūd⁷⁶⁵ ol dem
Göñül āyīnesini⁷⁶⁶ pāk [ü] mücellā göresin⁷⁶⁷

Ve lehū

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

- 1- Dil giriftār-ı belā dil-ber hevāyi n’eylesün
Dāme düşmez yirlere konmaz hümāyı n’eylesün
- 2- Kā‘inātuñ seyr iden naḳşuñ şafā-yı cāmdan
Şafḥa-i āyīne-i ‘ālem-nümāyı n’eylesün

⁷⁵⁸ vaşluna: mihrüñe, D.

⁷⁵⁹ derd ü ğamuñ dilde, D.: dilde derd [ü] ğamuñdur, N.

⁷⁶⁰ dāneleri: dāneledi, D.

⁷⁶¹ Nice_olur: Nic’olur, D.

⁷⁶² Çekinür: Çekinür, D.

⁷⁶³ dāğlarını: dāğların, D.

⁷⁶⁴ Divanda bu beyitten sonra iki beyit daha vardır.

⁷⁶⁵ çehre-i maḳşūd: sūret-i iḳbāl, D.

⁷⁶⁶ Göñül āyīnesini: Ki göñül āyīnesin, D.

⁷⁶⁷ Ki göñül āyīnesin pāk [ü] mücellā göresin

- 3- Göñlüñ egler nāle-i zencīr-ile mecnūn-ı ‘aşk
Nağme-i ‘ūd [u] şadā-yı çeng [ü] nāyı n’eylesün
- 4- Mübtelā-yı ‘aşkuñun dermāndan istiğnāsı var
Derdüñe mu‘tād olan diller devāyı n’eylesün
- 5- Halk-ı ‘ālem **Bāḳiyā** ‘aşkıñda yāruñ haste-ḥāl
Bir ṭabīb andan bu deñlü mübtelāyı n’eylesün

47b

Hāletī

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

- 1- Biz ki şol şu‘bede-bāz u felek-i devvāruz
Kimsenüñ ‘aybına nāzır degiliz settāruz
- 2- Yā Laṭīf ismine meşğūl olalı ‘ālemde
Zāhidā şanma bizi mazhar-ı yā-Ḳahhāruz
- 3- Şānımız ḥāk-ile yeksān mütekebbir degülüz
Bende-i muḥliş-i fermān-ber-i yā-Cebbāruz
- 4- Söylemek bizden alur feyż-i meşām-ı cānı
Bizdedür bû-yı ma‘ānī-i Ḥudā ‘aṭṭāruz
- 5- Cümleten fenn-i ṭarīkat bize keşf olmuştur
Hālet-i rāh-ı ḥaḳīkatde bugün ‘ayyāruz

‘Ālī

Mef‘ūlü Fā‘ilātü Mefā‘ilü Fā‘ilün

- 1- Giyme pelengī cāmeñi şīrāne ceng olur
Cāmeñ hemān ğazāle şarılmış peleng olur
- 2- Mey dökmeñüz⁷⁶⁸ ‘abāsına şūfīnüñ allanur⁷⁶⁹
Hem mey telef olur⁷⁷⁰ hem [o]^D miskīne⁷⁷¹ reng [olur]
- 3- Ḳanlu yaşum ki ğarḳa virür rûy-ı zerdümi⁷⁷²
‘Üryānlıgumda baña ḳabā-yı dü-reng olur
- 4- At seyrin itsek iller-ile baḥr idüp yaşum

⁷⁶⁸ dökmeñüz: şunmağıl, D.

⁷⁶⁹ allunur: allunup, D.

⁷⁷⁰ olur: gider, D.

⁷⁷¹ hem miskīn: hem o miskine, D.

⁷⁷² rûy-ı zerdümi: cism-i zerdümi, D.

Altuñdaki semendüñ o baħra neheng [olur]

- 5- ‘**Ālī** virince yāruñ eşigi tozuna⁷⁷³ cān
Bir pīr gördi didi ne ƣattāl beng olur

Āgāh

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

- 1- Olmaya ādem esīr-i elem olmaƣdansa⁷⁷⁴
Şād-ı merg olsa giriftār-ı ģam olmaƣdansa
- 2- Ƙoy disünler yine āzādeligin ‘ālemi var
Beste-i ƣurre-i pūr-pīç ü ģam olmaƣdansa
- 3- Buħl ile ‘āleme ƣarbü’l-meşel olmaƣ yegdür
Maħż-ı da‘vā ile şāhib-kerem olmaƣdansa
- 4- Az olur sāğar-ı leb-rīzde dirler feryād
Dil-i pūr-ħūnda ziyād oldı kem olmaƣdansa
- 5- Baña a‘lā görünür rāh-rev-i şehir-i ‘adem
Beynel aƣrān keşīr-i ke’l-‘adem olmaƣdansa⁷⁷⁵
- 6- N’ola **Āgāh** helāk itse de āzād olsam
Ol perī mā’il-i cevr-i sitem olmaƣdansa

48a

Bākī

Fe‘ilātün Mefā‘ilün Fe‘ilün

- 1- Haƣ [u] la‘liyle ƣaşı cānānuñ
Bir rubā‘ī[si]^Ddür⁷⁷⁶ Gülistānuñ
- 2- Bāde-i nābdur leb-i la‘lūñ
Sāğar-ı sīmdür zenaħdānuñ
- 3- Göricek sebzēāra⁷⁷⁷ beñzetdüm
Şāne-i zūlf-i [‘anber-efşānuñ]^D⁷⁷⁸
- 4- Bir belādur şalındı ‘uşşāƣa

⁷⁷³ virince yāriñ eşigi tozuna: ayağı tozına yāruñ virince, D.

⁷⁷⁴ olmaƣdansa: olmaƣdan ise, D. Redif olan bu kelime divanda tamamıyla bu şekildedir.

⁷⁷⁵ Bu beyit divanda bulunmamaktadır.

⁷⁷⁶ rubā‘īdür: rubā‘īsidür

⁷⁷⁷ sebzēāre: sīn-i miske, D.

⁷⁷⁸ ‘anber-efşānuñ, D: perīşānuñ, Nüşā.

Şiken-i turre-i perîşānuñ

5- Sünbülün<de>⁷⁷⁹ revnaķı⁷⁸⁰ şikest itdi
Düstum kâmet-i <serv-i> hırāmānuñ⁷⁸¹

6- Degenek lâzım oldı ağıyāre
Olmak ister kapuñda derbānuñ

7- **Baķı** senden cefā [vü] cevı ummaz
Eger olursa luţf u⁷⁸² ihsānuñ

‘İlmī

Mef‘ülü Fā‘ilātü Mefā‘ilü Fā‘ilün

- 1- Cānā baķışlaruñ beni lâ-ya‘kıl eyledi
Da‘vā-yı ‘aķl kılduğımı bāṭıl eyledi
- 2- ‘Ayb eylemeñ fütādeligüm bu hālete
Reftār-ı serv-ķaddi beni mā‘il eyledi
- 3- Cānlar nişār kıldı göñül la‘l-i dilbere
Tā bir ağız kelāma anı ķā‘il eyledi
- 4- Añmış sükkān-ı kūyuñ añarken raķıṭb[i] yār
Nıçün o silk-i pāke anı dāḥıl eyledi
- 5- ‘İlmī vüçüdi ħirmenini virdi āteşe
Yārüñ rızā-yı ħāṭırını ħāşıl eyledi

Hādī

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

- 1- Zevķ-i vaşluñla giçen evķātı fırsat bilmedüm
Şāhidā maķşūd-ı dīdāruñ ħanīmet bilmedüm
- 2- Hālini Ferhād-ı maḥzūnuñ ħam u Şīrīn-ile
Başuma doķunmayınca seng-i miḥnet bilmedüm
- 3- Çok bu deñlü āteş-i fūrķat ciger-süz olduğun
Cānuma ķār itmeyince dāğ-ı ħasret bilmedüm
- 4- Gāhī gāhī şād iderdi ħāṭır-ı nā-şādımı
Seng-i bīdāduñ dirīğā cāna minnet [bilmedüm]

⁷⁷⁹ Sünbülünde: Sünbülün, D.

⁷⁸⁰ revnaķı: revnaķın, D.

⁷⁸¹ kâmet-i serv-i hırāmānuñ: kâmet-i hırāmānuñ, D.

⁷⁸² luţf u: luţfuñ, D.

- 5- N'ola **Hādī** gibi topraklar şavursam başuma
Hizmet-i hāk-i rehūñ çün 'ayn-ı 'izzet [bilmedüm]

48b

Hayretī

Mefā 'ilün Mefā 'ilün Fe 'ülün

- 1- Maḥabbet mülkinüñ sultānidur 'aşk
Meveddet 'āleminüñ cānidur 'aşk
- 2- Kimi öldürse birle⁷⁸³ 'ömr-i ser-mest⁷⁸⁴
Temāşā kıl ne cānlar cānidur 'aşk
- 3- Bulayım⁷⁸⁵ dir iseñ ey tālib-i Hāk
Hākīkat gencinüñ⁷⁸⁶ vīrānidur 'aşk
- 4- Cihān 'aşk-ile olmışdur 'imāret
Hākīkat gevherinüñ⁷⁸⁷ kānidur 'aşk
- 5- Ne bilsün **Hayretī** 'aşkı her ādem
Hāk'ın bir luṭfidur ihsānidur 'aşk

'Ālī

Fe 'ilātün Mefā 'ilün Fe 'ilün

- 1- 'Ārızında⁷⁸⁸ siyāh ḥālī görüñ
Harem-i Ka'be de Bilālī görüñ
- 2- Nāzar eyleñ o şekl-i mevzūna
Maḥzar-ı şun'-ı Zül-celālī görüñ
- 3- Al mey şundı yār elinden anı⁷⁸⁹
Tuymadın⁷⁹⁰ muḥtesibler alıgörüñ
- 4- Sebze kālī döşedi⁷⁹¹ bāğa bahār
Sa'y idüñ gülsitānda kālī görüñ
- 5- 'Ālī nazm-ı ḥasende Hüsrevdür

⁷⁸³ birle: bulur, D.

⁷⁸⁴ Ser-mest: sermed, D.

⁷⁸⁵ Bulayım: Bulayın, D.

⁷⁸⁶ gencinüñ: gevherinüñ, D.

⁷⁸⁷ gevherinüñ: gencinüñ, D.

⁷⁸⁸ 'Ārızında: Tal'atında, D.

⁷⁸⁹ yār elinden anı: lāle gülşende, D.

⁷⁹⁰ Tuymadın: Duymadın, D.

⁷⁹¹ Sebze kālī döşedi: Sebz kālī döşetdi, D.

Görün ey ehl-i dil kemâli görün

Haydar

Fā 'ilātün Fā 'ilātün Fā 'ilātün Fā 'ilün

- 1- La' l-i cānān şevkıdür her laḫza cān eglencesi
'Āşıkun olur şarāb-ı erguvān eglencesi
- 2- Zülf-i sevdāsına ğurbetde esir olanların
Māl-i ḫulyādur şeb-i ğamda hemān eglencesi
- 3- Gönlümi feryād [u] zārī kıldığım la añlarım
Lā-büdd olur 'āşıkun āh [u] figān [eglencesi]
- 4- Cān lebinde dil saçında miskīn olup eglenür
Pes olurmuş her kişinün bir mekān eglencesi
- 5- Her kişi bir nesne ile gönlini egler velī
Haydar'ın cānā vişālündür hemān [eglencesi]

49a

Bakī

Fe 'ilātün Fe 'ilātün Fe 'ilātün Fe 'ilün

- 1- Hāl-i 'ālem ezeli böyle perişān ancak
Kimi ḫandān kimi giryān kimi nālān ancak
- 2- Kimisi bülbul-i nālān kimi gül-ārız-ı yār⁷⁹²
Kimi pervāne-i şem'-i ruh-ı cānān ancak
- 3- Bu cihān kimine kaşr-ı <vü> tarāb [u] 'ayş [u] şafā
Kiminün miḫnet ile başına zindān ancak
- 4- Pāy-māl olmada āḫir şütür-i gerdān⁷⁹³
Pādişāh-ile gedāsı hele yeksān [ancak]
- 5- **Bākiyā** ḫān-kā[h]^D 'ālem dahı⁷⁹⁴ hayretde hemān
Her gelen kimse bu esrār ile ḫayrān ancak

Āgāh

Mef'ülü Mefā 'ilü Mefā 'ilü Fe 'ülün

- 1- Memnūnün idüm raġbetüm olsaydı benüm de

⁷⁹² nālān kimi gül-ārız: nālān-ı gül-i 'ārız, D.

⁷⁹³ gerdān: gerdūna, D.

⁷⁹⁴ ḫānaḫ-ı 'ālem dahı: ḫānḫah-ı 'ālem-i, D.

Ağyār kadar ‘izzetüm olsaydı benüm de

- 2- Kordum felegin sīnesine hāle gibi t̤āğ⁷⁹⁵
Bir şūh-ı kamer-ṭal‘atum olsaydı benüm de
- 3- Hañcer gibi bir laḥza ayırmazdı yanından
Ḥūn-rīzelige⁷⁹⁶ ‘ādetüm olsaydı benüm de⁷⁹⁷
- 4- Pervāne gibi⁷⁹⁸ pāyına düşerdüm⁷⁹⁹ o şem‘ün⁸⁰⁰
Pervāz idecek t̤akatüm⁸⁰¹olsaydı [benüm de]
- 5- Şalūsıḡı Hızır mesīhāya şatardum⁸⁰²
Āgāh riyā şan‘atum olsaydı benüm de

Rūmī⁸⁰³

Mef‘ūlü Fā‘ilātü Mefā‘ilü Fā‘ilün

- 1- Īrse peyām-i yār sem‘a bulur rūḥumuz feraḥ⁸⁰⁴
Bir kālība rūḥ girse bulur nitekim feraḥ⁸⁰⁵
- 2- Sākī şarāb-ı vaḥdet[i] şun tā ki bunlara
Miḥnet-zedeyüz nūş idelüm kim ola feraḥ
- 3- Hem-dest olalı ehl-i dile irdi ‘izzete
Gül gibi elden_ele gezer devr ider kadeḥ
- 4- Ferdā-yı vaşla çekmez-[i]düm zerre deñlü ğam
Olsaydı o gün yüzlülerün va‘desi eşaḥ⁸⁰⁶
- 5- Zıkr eyle müdām-leblerini **Rūmī** ol şehūñ
Mey nūş olıcaḡ bilmeyesin cān bulur feraḥ

49b

Nābī

⁷⁹⁵ t̤āğ: dāğ, D.

⁷⁹⁶ Ḥūn-rīzelige: Ḥūn-rīzlige, D.

⁷⁹⁷ Divanda bu beyitten sonra bir beyit daha vardır.

⁷⁹⁸ Pervāne gibi: Pervāne-şifat, D.

⁷⁹⁹ düşerdüm: düşmezdüm, D.

⁸⁰⁰ Pervāne-sıfat pāyine düşmezdüm o şem‘ün

⁸⁰¹ t̤akatüm: kudretüm, D.

⁸⁰² Şalūsıḡı ḥazer mesīhāya şatardım :Dehrün ne kadar lutt u ‘atāsını görürdüm, D.

⁸⁰³ Bu şiirin hemen hemen bütün mısraları farklı aruz kalıplarında ve problemlidir.

Bu sebele vezin yazılmamıştır.

⁸⁰⁴ Mısranın vezni kusurludur.

⁸⁰⁵ Mısranın vezni kusurludur.

⁸⁰⁶ Mısranın vezni kusurludur.

Mef'ulü Fā'ilātü Mef'ülü Fā'ilün

- 1- Gördüm o şūhı lebleri rengin zebānı şūh
Güftārı şūh nātıkası şūh⁸⁰⁷ dehānı şūh
- 2- Ser-tā-be-pā-yı⁸⁰⁸ nüshā-i endāmı dil-nişin
A'zāsı mu'tedil leb-i sükker⁸⁰⁹-feşānı [şūh]
- 3- Engüşt-i i'tirāza sezā bir kuşūrı yok
Kaddi güzel sürini münāsib miyānı şūh
- 4- Aḥbāb meclisinde huzūr-ı raḫībde
Ta'rız-i āşikāresi nāz-ı nihānı şūh
- 5- Şā'ir olur ise senün gibi ola⁸¹⁰ Nābiyā⁸¹¹
Ta'biri şūh⁸¹² nikātı muḥayyel beyānı şūh

Yahyā

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

- 1- 'Aşka kābil dil mi yok şehir içre yā dil-ber mi yok
Mest mi⁸¹³ yok meclisde bilmem mey mi yok sāğar mı [yok]
- 2- Gonçeler diller açup⁸¹⁴ hātır niçün şād olmaya
Bāğda güller mi yok gülşende bülbüller mi yok
- 3- Görmezüz bir dil ki tūtī gibi güftār eyleye
Söyledür mi yok cihānda bilmezem söyler mi [yok]
- 4- Hāk-i kimyā eyleyüp seng-i siyāhı la'l ider⁸¹⁵
Āfitāb-ı feyz-baḥşā-yı bülend-aḥter mi yok
- 5- Niçün ebkār-ı ma'āni bislemez erbāb-ı nazm
Yoksa **Yahyā** gibi üstād-ı suḥan-perver mi [yok]

Nazīre-i Rūsūhı

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

⁸⁰⁷ şūh: hoş, D.

⁸⁰⁸ Ser-tābe-pā-yı: Ser-tābe-pāy

⁸⁰⁹ sükker: şekker, D.

⁸¹⁰ olur ise senün gibi ola: olursa ola senün gibi, D.

⁸¹¹ Mısrânın vezni kusurludur.

⁸¹² şūh: hoş, D.

⁸¹³ Mest mi: Mest, D.

⁸¹⁴ Gonçeler diller açup: Gonçe-i dil açulup, D.

⁸¹⁵ Hāk-i kimyā eyleyüp seng-i siyāhı la'l ider: Sengden dil kem mi yā seng-i siyāhı la'l iden, D.

- 1- Şehrümüzde ‘aşka kāyil dil de var dil-ber de var
Mest-i ‘aşkuz meclis içre mey de var sāgar da var
- 2- Şaḥn-ı mü‘minde açılmaz ḥatır-ı merd-i Hüdā
Gerçi kim güller de var gülşende bülbüller de var
- 3- Kānd-ı iḥsān-ile dil tūṭī-şıfat güftār ider
Söyledürsin luṭfuñ ile söz de var söyler de [var]
- 4- Bir nazarla ḥāk[i] zer seng-i siyāhı la‘l ider
Gün gibi pertev şalar merd-bülend-aḥter de [var]
- 5- Rūm ilidür bunda ebkār-ı ma‘ānī bislenür
Bu **Rūsūḥī** bendeñüz gibi sūḥan-perver de var

50a

‘Ulvī

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

- 1- Nūr-ı çeşmüm benüm ol nergis-i bīmāre fedā
Dīl ü cānum ol iki ḥāl ü siyeh-kāra⁸¹⁶ fedā
- 2- Gözlerümden⁸¹⁷ bu iki merdüm-i ḡam-dīdelerüm
Ruḥlarıñdan ol⁸¹⁸ iki ḡamze-i ḥün-ḥāra⁸¹⁹ fedā
- 3- Dil-i bī-mārımı⁸²⁰ [itdüm]^D reh-i ‘aşkuñda ḡubār⁸²¹
Ten-i şad-pāremi kıldum senüñ⁸²² dil-dāra fedā⁸²³
- 4- Çeşm-i pūr-ḥündan akan katre⁸²⁴-i eşküm güheri
La‘l-i dilberde yazılmış⁸²⁵ dūr-i şeh-vāra fedā
- 5- ‘Aql u şabrum ten ü cānum dil ü dīnüm⁸²⁶ ne ki var
‘**Ulvīyā** cümlesi ol turre-i tarrāra fedā

Rūḥī

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

⁸¹⁶ ḥāl ü siyeh-kāra: ḡamze-i ḥün-ḥāra, D.

⁸¹⁷ Gözlerümden: Gözlerümde, D.

⁸¹⁸ Ruḥlarıñdan ol: Ruḥlarıñda şol, D.

⁸¹⁹ ḡamze-i ḥün-ḥāre : ḥāl-i siyeh-kāra

⁸²⁰ Dil ü bī-mārımı: Di-i bī-çāremi, D.

⁸²¹ ‘aşkuñda ḡubār: ‘aşk içre hebā, D.

⁸²² Senüñ: sen, D. İbarenin sen-i dildara olması gerektiğini düşünüyoruz.

⁸²³ Mısranın vezni kusurludur.

⁸²⁴ katre: dāne, D.

⁸²⁵ yazılmış: dizilmiş, D.

⁸²⁶ ‘Aql u şabrum ten ü cānum dil ü dīnüm: ‘Aql u şabr u ten ü cān u dil dīnüm, D.

- 1- Muḳīm-i kūyuñ eyler cennet-i a‘lāya istiğnā
Esīr-i ḳaddūñ eyler ḳāmet-i ṭūbāya⁸²⁷ istiğnā
- 2- Sen ol sultān-ı ‘ālī-ḳadersın kim āsitānuñda
Kemin-i bende⁸²⁸ eyler devlet-i Dārāya istiğnā
- 3- Nedür zāhid ḳaçınmak ihtilāt-ı duḡter-i rezle⁸²⁹
İder mi kimse anuñ gibi rūḥ-efzāya istiğnā
- 4- Bizi dūnyā içün her dūna şanmañ eylerüz minnet⁸³⁰
Biz ol ‘āriflerüz kim eylerüz dūnyāya istiğnā
- 5- Esīr-i derd-i ‘aşḳuñ olduḡum⁸³¹ miḡnet irişmez⁸³² mi
Revā mıdur⁸³³ bu deñlü **Rūḡ**-i şeydāya istiğnā

Ve lehū

Mefā ‘ilün Mefā ‘ilün Mefā ‘ilün Mefā ‘ilün

- 1- Ruḡuñdan zevḳ alan itdi gül-i ra‘nāya istiğnā
Lebüñden mest olan ḳıldı mey-i şahbāya istiğnā
- 2- Tevāzu‘ ḳıl maḡabbet ehline āḡyāra serkeşlūk
Eḡibbāya gerekdür meskenet a‘dāya istiğnā
- 3- Biz ey zāhid ḳıḳarduk ḡöñlimüzden māsivāullahı
‘Aceb mi eylesek dūnyā vü māfihāya istiğnā
- 4- Ne ‘uşşāḳa o kāfir iltifāt eyler ne āḡyāra
Bir āfetdür ider a‘lāya vü ednāya istiğnā
- 5- Tegāfül ḳılduḡından ol perīnūñ çekme ḡam **Rūḡ**
Saña tenhā degül ancaḳ ider dūnyāya istiğnā

50b

Āḡāh

Fe ‘ilātün Fe ‘ilātün Fe ‘ilātün Fe ‘ilün

- 1- Ḥaṇḇer-i nāzı eger böyle miyānında ḳalur
Çok benüm gibileruñ bī-hūde ḳanında ḳalur

⁸²⁷ ṭūbāya: bālāya, D.

⁸²⁸ Kemin-i bende: Kemīne benden, D.

⁸²⁹ rezle: rezden, D.

⁸³⁰ minnet: mihnet, D.

⁸³¹ olduḡum: olduḡı, D.

⁸³² irişmez: yetişmez, D.

⁸³³ mıdur: mı çāḳ, D.

- 2- Döge⁸³⁴ dāğ-ı dilüme merhem için dest-i tabīb
Haşre dek yanmada⁸³⁵ engüştü dehânında kalur
- 3- Seni de bend idecek zülf-i perîşân bulunur
Şanma ey mäh kişiniñ itdügi yanında [kalur]
- 4- Mey hārābātda mescidde ‘ibādet hoş olur⁸³⁶
Rağbeti her kişinüñ kendi mekânında [kalur]
- 5- [Kilk-i]^D Āgāh ki bir sâhîr-i mu‘ciz<e>-gûdur⁸³⁷
Gelicek vaşf-ı haţ-ı müşg-feşânında [kalur]

Emîrî

Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün

- 1- Firāk-ı ‘arîzuñla hûn-ı dilden dide nem çekmiş
Gice kan ağlamış tā şubha dek haylî sitem çekmiş
- 2- Şafâ cānâ benüm keyfiyyetüm ehl-i hevâ añlar
Ki baħr-ı aşka düşmiş girdābından haylî ğam çekmiş
- 3- İşitmiş zaħm-ı peykân-ile feryād itdigüm zârı
Kazâyı gör ki benden ol kemân-ebrû elem çekmiş
- 4- Dilâ müjgānları cem‘iyyet itmiş katl-i ‘uşşāka
Nigāh-ı mest tîğ almış ele hûsn-i ‘alem çekmiş
- 5- Seher ey ğonçe hûn-ālûde gördüm bûlbûl-i zârı
Emîrî-veş meger sûz-ı cigerden tâze dem [çekmiş]

Bākî

Mef‘ûlû Mefâ‘ilü Mefâ‘ilü Fe‘ûlün

- 1- Hoş geldi baña mey-kedenüñ âb [u] hevâsı
Billāh⁸³⁸ ne hoş yerde yapılmış yıkılası
- 2- Men‘ eyler-imiş mes‘ele-i ‘aşkı müderris
Ey h[ā]ce anuñ var-ise yaklaşdı kazâsı
- 3- Zîbâ yaraşur hil‘at[-i nâz]^D boyı ser[v]^De⁸³⁹

⁸³⁴ Döge: Degse, D.

⁸³⁵ Yanmada: yanmadan, D.

⁸³⁶ hoş olur: yegdür, D.

⁸³⁷ sâhire-i mu‘ciz<e>-gûdur:sâhîr-i mu‘ciz-gûdur, D.

⁸³⁸ Billāhi: Vallāhi, D.

⁸³⁹ boyı serve: , N.

İki kolumı kılsam aña bil tolaması

- 4- Dünyā deger ol mäh-likā dil-ber-i ğarrā
Yūsufda dağı yokdur anuñ hüsn [ü] bahāsı
- 5- Dikkatler-ile seyr iderüz yāri ser-ā-pā
Görmez mi-idük biz de eger olsa vefāsı
- 6- Gitmez o mehūñ rā gibi hañcer kemeründen
Üftādeleri⁸⁴⁰ öldürür āh işte burası
- 7- Meddāh olalı çeşm-i ğazālānenñe **Bāķī**
Öğrendi ğazel tarzını Rūmuñ şu 'arāsı

51a

Miṣālī

Fe 'ilātün Fe 'ilātün Fe 'ilātün Fe 'ilün

- 1- Şād idüp hātır-ı a 'dāyı bizi yād itme
Ağladup dūstuñı hem düşmenüñi şād itme
- 2- Olayın ben senüñ ey şāh kuluñ kurbānuñ
Āsitānuñda tek öldür beni āzād itme
- 3- Kayd idüp defter-i 'uşşāka rakībūñ nāmın
Mülk-i hüsnüñ şehisin bir yaramaz ād itme
- 4- Varayın saña cefālar ideyin dirmişsin
İtme lutf eyle gel ey ğamzesi cellād [itme]
- 5- Bilürin sonra **Miṣālī**'ye cefālar idesin
Dūstum bārī vefāya anı mu 'tād itme⁸⁴¹

Dānişī

Fe 'ilātün Fe 'ilātün Fe 'ilātün Fe 'ilün

- 1- Eşk-ile çehremüze yollar idelden gözümüz
Hālümüz ağlamaya döymedi yāre yüzümüz
- 2- Kāmet-i halka teni zerd olanı unutma
Kulağıñda küpe olsun senüñ ey gül sözümüz
- 3- Hāk-i-pāyuñ göricek ey şeh-i ferhunde-ka-dem
Dutmadı kuhl-ı Sıfāhānı iñende gözümüz

⁸⁴⁰ Üftādeleri: Üftādelerin, D.

⁸⁴¹ Bu şiir şairin yayımlanmış divanında bulunmamaktadır.

- 4- Görüp ey sîm-beden zülf-i bû niçe senüñ
Gam-ıla oldu berâber gicemüz gündüzümüz
- 5- **Dānişī** bir nazar itse ten-i hākīye o şāh
Kuhl ide gözlerine ehl-i nazarlar tozumuz

Mecdī

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

- 1- Haylī ālūde idi hāk-i rehūñle yüzümüz
Ağlamağıla anı yudı arıtdı gözümüz
- 2- Nār-ı aşkuñ bizi başdan ayağa yakmışdur
Yok-durur sen ruh-ı gül-nār yanında yüzümüz
- 3- Bizi lāl eyle begüm lutf idüben tūtī-vār
Göster āyīne-i ruhşaruñı diñle sözümüz
- 4- Gelmedük yerimüze kendümüzü bulmıyarak
Za'fdan hicrūñ-ile yitürelı kendüzümüz
- 5- Şöyle gitdüñ ki diyār-ı' ademe ey **Mecdī**
Görmedi bād-ı şabā dağı yir-ile tozumuz

51b

Rūhī

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

- 1- 'Aynuña alma dilā zerrece dünyā ğamını
Āqıl oldur ki bugün añmaya ferdā ğamını
- 2- Ĥamdülillah leb-i meygün-ile sākīlerimüz
Bize çekdirmediler bāde-i ĥamrā ğamını
- 3- Gülşen-i bāğ-ı fenā içre n'olaydı hergiz⁸⁴²
Durmasa⁸⁴³ çekse kişi bir gül-i ra' nā [ġamını]
- 4- Öliceğ hāk-i mezārumda biten her çemenüm
Dil olup söyleye ol serv-i dilārā ğamını
- 5- Ne bilür yār ğam-ı hicr-ile **Rūhī** ĥālūñ
Çeke mi hıç gül-i ter bülbul-i gūyā ğamını

Nev'ī

⁸⁴² Hergiz: bir kez, D.

⁸⁴³ Durmasa: Ölmese, D.

Mef'ülü Mefā'ilü Mefā'ilü Fe'ülün

- 1- Güftār-ı lebün kâşif-i esrār-ı hafıyye
Reftār-ı kadün müceb⁸⁴⁴-i etvār-ı seniyye
- 2- Müşgîn saçunı ince bilüni gören ider
Bundan şatılur var-ise 'uşşāka belıyye
- 3- Hizmetde baña şahid-i mey desteledi⁸⁴⁵ kanlar⁸⁴⁶
Oldı şanasın başda hayāl-i 'arākıyye
- 4- İçdükde maḥabbet meyini cām-ı ezelden
Bir cür'a⁸⁴⁷ kodum Qays-ıla Ferhād'a bakıyye
- 5- Nev'i'ye giçerken güle bakdı seg [ü] köpek
El-minnetü li'-llah ki zihī lütf [u] 'atıyye

Nev'ī

Mefā'ilün Fe'ilātün Mefā'ilün Fe'ilün

- 1- Ne rāh-ı 'aşka nihāyet ne baḥr-ı şevke kenār
Ne tende tāb-ile tākāt ne cānda şabr [u] qarār
- 2- Ne rüz-ı fūrḳate āḥir ne şām-ı hicre seher
Ne gözde ḥāb ne ḥod-ı başda devlet-i bīdār
- 3- Yok ol nigār-ile bir vech-ile münāsebetüm
Ne baña düst ne düşmen ne müdde'ī⁸⁴⁸ ne yār
- 4- Ne göz ucı-ile selām ne ḥışmla düşnām
Ne bir şeb⁸⁴⁹-i būs-ı kenār ne şoḥbet-i dīdār⁸⁵⁰
- 5- Ferāğ⁸⁵¹ Nev'ī'yi şol resme telḥ kām-ı itdi
Cihānda lezzet-i 'aşkı ide[m]^D gibi inkār

52a

Rūmī

Fe'ilātün Fe'ilātün Fe'ilātün Fe'ilün

⁸⁴⁴ müceb: mūcid, D.

⁸⁴⁵ desteledi: derledi, D.

⁸⁴⁶ Mısrânın vezni kusurludur.

⁸⁴⁷ cür'a: pāre, D.

⁸⁴⁸ müdde'ī: yār u, D.

⁸⁴⁹ bir şeb: ḥaṭṭ, D.

⁸⁵⁰ Mısrânın vezni kusurludur.

⁸⁵¹ Ferāğ: Firāk, D.

- 1- Gün olur mı ki açılısam gül-i ḥandānumla
‘İyd olur mı ki görüşsem meh-i tābānumla
- 2- Bāğ-ı kūyuñdan efendüm düşeli fürḳate āh
Ḥāk-i ḥasret şaçarum başuma dāmānumla
- 3- Ḥasret-i derdle dilden yine bir āh ideyin
‘Ālemi yandırayın āteş-i sūzānumla
- 4- Beni şalduñ ḥazen-i beyt-i firāḳa yā Rab
Buluşa[m] mı ‘acebā Yūsuf-ı Ken‘ānumla
- 5- Söylemez **Rūmī** ye ol dilberi küsmüş dirler
Söyleşeyin görür-isem şeh-i ḥūbānumla

52a

Nihānī

Fe‘ilātūn Fe‘ilātūn Fe‘ilātūn Fe‘ilūn

- 1- Sevme şehri güzeli ger meh-i tābān ise de
Virme her-cāyīye dil mihr-i dıraḥşān ise de
- 2- Saña serkeşlik idüp gayrıya mā‘il olanuñ
Giç hevāsından eger serv-i ḥırāmān ise de
- 3- Ḥārla hem-dem olup baḡruñı pür-ḥūn idenüñ
Güle bakma yüzine bir gül-i ḥandān ise de
- 4- Seni bīmār idüp il derdine tīmār idene
Mübtelā olma şaḳın āfet-i devrān ise de
- 5- Ey **Nihānī** ruh[1] bir cem(?)‘-i münevver ide yār
Olma pervāne gibi şem‘-i şebistān ise de

Bākī

Fe‘ilātūn Fe‘ilātūn Fe‘ilātūn Fe‘ilūn

- 1- Ser-i kūyuñ şanemā cennet-i a‘lā bilürin
Müntehā ḳāmetüñi Sidre [vü] Ṭūbā bilürin
- 2- Seni Yūsufı güzelliğe şorarlarsa baña
Yūsufi bilmezün ammā seni ra‘nā bilürin
- 3- Zā‘il olmaz heves-i zūlf-i siyāhuñ⁸⁵² dilden
Ḥāşıl olmayacağı gerçi bu se[v]^Ddā [bilürin]

⁸⁵² siyāhuñ: siyāhum, D.

- 4- Bilmezüm n'eyleye derd [ü] ğam-ı cānānı ⁸⁵³baña
Ne müdārāya meded var ne müdāv[ā]^D bilürin
- 5- **Bākīyā** gülşen-i firde[v]sī baña 'arz itme
Āsitānın ben anuñ cennet ⁸⁵⁴-i me'vā [bilürin]

52b

Fehīm

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

- 1- Nigeh-i şūhına ol ğamze-i ğammāzına bak
O şeh-i kişver-i hüsnuñ sipeh-i nāzına bak⁸⁵⁵
- 2- Bā'ış olmuş nice biñ fitnenüñ āsāyışine
Sāye-i tūresine naḥl-i ser-efrāzına bak
- 3- Ma'ni-i muḥbire⁸⁵⁶ Mūsā'yı temāşā eyle
Zülf-i ḥam-der-ḥamına çeşm-i füsün-sāzına bak
- 4- Ne imiş şu'bede-i kār-ı kazā seyr eyle
Ġamzeyle teşne giçen 'āşık-ı ser-bāzına [bak]
- 5- Olsa ḥāmūş **Fehīmā**-yı suḥan-sāz n'ola
Kālem-i nükte-ver ü nāṭıka-perdāzına bak

Şem'ī

Mefā' ilün Mefā' ilün Fe' ulün

- 1- Kucam dirdüm nigār-ı pīrehensüz
Çürütdüm varumı kaldum kefensüz
- 2- Ölürsem kimse itmez baña tīmār
Ne dirlik pādīşāhum baña sensüz
- 3- Benüm rūḥ-ı revānum sīneye gel
Bilürsin çünkü cān olmaz bedensüz
- 4- Şalınmaz bu cihān bāğında hergiz
Ne yār ağıyārsuz ne gül dikensüz

⁸⁵³ cānānı: cānāne, D.

⁸⁵⁴ cennet: menzil, D.

⁸⁵⁵ O şeh-i kişver-i hüsnuñ sipeh-i nāzına bak: Nice fāş olmadadur cān u dilüñ rāzına bak, D.

⁸⁵⁶ muḥbire: mu'ciz-i, D.

- 5- Eritdün⁸⁵⁷ cānuñ⁸⁵⁸ ḥasretle **Şem** 'ı
Şararduñ⁸⁵⁹ zer gibi bir sīm-tensüz

Rūḥī

Mef'ūlū Mefā'ilū Mefā'ilū Fe'ūlūn

- 1- Ol bezme ayak başma ki āmāde degüldür
O şışeye el urma ki pür-bāde degüldür
- 2- Eflāke irerse⁸⁶⁰ başı üftāde giçinme
Ol serv-i ser-efrāza ki āzāde degüldür
- 3- Ādāb-ile baş pāyüñi ḥāk-i der-i yāre
Ey zāhid-i şālūs⁸⁶¹ bu seccāde degüldür
- 4- Cānlar virür üftādelere tāze nihālūñ
Kimdür saña biñ cān-ile üftāde degüldür
- 5- **Rūḥī** alımağ 'aqlumuzı bāde ne sırdur
Beñzer⁸⁶² ki bizüm içdigümüz bāde degüldür

53a

Nuşḥ-ı 'Ubeydī

Fe'ilātūn Fe'ilātūn Fe'ilātūn Fe'ilūn

1

Hızlerde kerem [ü] luṭf u ḥamiyyet⁸⁶³ olmaz
Hem ḥayā [vü] edeb ü luṭf [u] 'ināyet⁸⁶⁴ olmaz
Sözlerinde kadar-ı zerre ḥalāvet yokdur
Dillerinde eşer-i mihr [ü] maḥabbet olmaz
Bunlara mā'il olan kişide devlet n'eyler
Bunlara eylük iden ādeme raḥmet olmaz
'Āşık olmak gibi bunlara ḳabāḥat yokdur
Sözüm işit saña bu deñlü naşīḥat olmaz
Biñde birin dir isem şerḥ ü beyāna şıgmaz
Bunlaruñ kemligine hīç nihāyet olmaz
Hīze yār olma şaḳın hīz ḥaḳīḳatsüz olur
Ḳaḥpe 'avrat gibi dünyāda⁸⁶⁵ ḥamiyyetsüz olur

⁸⁵⁷ Eritdün: Şararduñ, D.

⁸⁵⁸ cānuñı: āteş-i, D.

⁸⁵⁹ Şararduñ: Erirsın, D.

⁸⁶⁰ irerse: işişse, D.

⁸⁶¹ şālūs: şeyyār, D.

⁸⁶² Beñzer: Güyā, D.

⁸⁶³ ḥamiyyet: 'ināyet, D.

⁸⁶⁴ luṭf [u] 'ināyet: 'ırz u ḥamiyyet, D.

⁸⁶⁵ dünyāda: 'ālemde, D.

2

Ꞑuculur Őunlara kim ĥarc-ı zer [ü] sım eyler
Ehl-i dilden anı her vechle taꞓdım eyler
Cān u dilden dilemez ĥayra delālet ideni
Diler anları ki Şer yolunı ta‘līm eyler
Ꞑanda bir cembr-i cünüb cāhil ü āĥmāk var ise⁸⁶⁶
Dürlü dürlü aña iĥsān ile ta‘zīm eyler
Ehl-i dil ‘āŝıķı pā-māl idüp iller içre
Yüzünü yere qoyup cāhile tekrīm eyler
Ma‘rifet dürlerini habbeye⁸⁶⁷ almaz ammā
Bir iki pul virene kendüyi teslīm eyler
Ĥize yār olma Őaķın ĥız ĥaķıķatsız olur
Ꞑaĥpe ‘avrat gibi dünyāda⁸⁶⁸ ĥamiyyetsüz olur

3

Ĥızūñ olma qulı ĥüsn iline sultān ise de
Key Őaķın olma perīŝānī perīŝān ise de⁸⁶⁹
Altına yatıvirür aķķesi vāfir olanuñ
Őüretā ol ne qadar ebter [ü] nādān ise de
Ne qadar pāk giķinse lekese zāĥir olur
Ĥize mihr itme Őaķın ger meh-i tābān ise de
Ĥız-i nā-pāk-ile dirlik idemezsin ey dil
El yu andan leb[i]^D ger ķeŝme-i ĥayvān ise de
Yüri var üstüne bir naķŝ-ı kuŝ[ı]⁸⁷⁰ ķondurı gör
Bāĝ-ı ĥüsn içre eger serv-i ĥırāmān ise de
Ĥize yār olma Őaķın ĥız ĥaķıķatsız olur
Ꞑaĥpe ‘avrat gibi dünyāda⁸⁷¹ ĥamiyyetsüz olur

53b

4

Eylük itsen aña sen⁸⁷² anı qabāĥat añlar
Kemlik itsen aña ger ‘ayn-ı ‘ināyet⁸⁷³ añlar
Ebeden⁸⁷⁴ gitmez elinden pıçaĝı taşı giķer⁸⁷⁵
Ādem öldürmegi ‘ālemde zarāfet añlar
Cāhıl ile⁸⁷⁶ ķudurup oynamaĝı ĥoŝca⁸⁷⁷ Şanur

⁸⁶⁶ cembr-i cünüb cāhil ü āĥmāk var ise: ebter ü nādān var ise dünyada, D.

⁸⁶⁷ habbeye: cebine, D.

⁸⁶⁸ dünyāda: ‘ālemde, D.

⁸⁶⁹ Key Őaķın olma perīŝān-ı perīŝān ise de

⁸⁷⁰ naķŝ-ı kuŝ[ı]: naķŝ-ıla kuŝ, D.

⁸⁷¹ dünyāda: ‘ālemde, D.

⁸⁷² itsen aña sen: itseydüñ eger, D.

⁸⁷³ itsen aña ger ‘ayn-ı ‘ināyet: itseydüñ eger anı ri‘āyet, D.

⁸⁷⁴ Ebeden: Ebedī, D.

⁸⁷⁵ taşı giķer: dayı gibi, D.

⁸⁷⁶ Cāhıl ile: Cehiliyle, D.

⁸⁷⁷ hoşca: hoş, D.

Ehl-i dillerle oturmada⁸⁷⁸ kerāhet añlar
Götüne başına döğüp söğerek kullansın⁸⁷⁹
Haż ider senden anı öğüt⁸⁸⁰ ü ri ‘āyet [añlar]
Ger zarar görür isen ben çekeyim ‘ālemde
Dut bu pendüm benüm ey pend ü naşīhat añlar
Hīze yār olma şākın hīz haķīkatsiz olur
Kaḥpe ‘avrat gibi dünyāda⁸⁸¹ ḥamiyyetsiz olur

5

Rūz [u] şeb yiyüp içüp hīz ile ‘ālem itme
Key şākın kendüzüñi⁸⁸² muḍḥik-i ‘ālem⁸⁸³ itme
Hīz olan nān [u] nemek haķķını gözetmez iñen⁸⁸⁴
Ey ‘Ubeydī anı sen⁸⁸⁵ kendüñe hem-dem itme
Fāş idüp illere rāzuñ seni bed-nām eyler
Hīz-i nā-pāki şākın sirruña maḥrem itme
Hīzlikden giçe şāyed diyü bir cilt⁸⁸⁶ şākın
Ṭonadup⁸⁸⁷ egnini başını mükerrem itme
Şoñra saña zararı dokunur elbette anuñ
Eylük idüp saña gör dünye⁸⁸⁸ ādem itme⁸⁸⁹
Hīze yār olma şākın hīz haķīkatsiz olur
Kaḥpe ‘avrat gibi dünyāda⁸⁹⁰ ḥamiyyetsiz olur

Şevķī

Mef‘ülü Mefā‘ilü Mefā‘ilü Fe‘ülün

- 1- Tenhā düşüp ey mählikā bir ben ü bir sen
Bir dem sürelüm zevķ [ü] şefā bir ben ü bir sen
- 2- Çünkim seni ben sevdüm ü sen de beni sevdüñ
Çıksun aradan şerm ü ḥayā bir ben ü bir sen
- 3- Fevt itmeyelüm furşatumuz var iken elde
Muḥkem kılalum ‘ahd ü vefā bir ben ü bir sen
- 4- Sen ağzuma vire la‘lūñi ben la‘lūñe cānum
Gel gel idelüm bey‘ ü şirā bir ben ü bir sen

⁸⁷⁸ oturmada: oturmağı, D.

⁸⁷⁹ döğüp: her dem, D.

⁸⁸⁰ anı öğüt: öğüt anı, D.

⁸⁸¹ dünyāda: ‘ālemde, D.

⁸⁸² Ki şākın gündüzüñi: İy ‘Ubeydī özünü, D.

⁸⁸³ ‘ālem: ‘ādem, D.

⁸⁸⁴ iken: hīç, D.

⁸⁸⁵ Ey ‘Ubeydī anı sen: Cidd ü cehdile anı, D.

⁸⁸⁶ bir cilt: bir hizi, D.

⁸⁸⁷ Ṭonadup: Döndürüp, D.

⁸⁸⁸ saña gör dünye: geñezi dünyede, D.

⁸⁸⁹ Mısranın mecmuadaki şeklinin vezni kusurludur.

⁸⁹⁰ dünyāda: ‘ālemde, D.

- 5- ‘Üryān olalum şarmaşalum sīne-be-sīne
Pīrāhen arada ne belā bir ben ü bir sen
- 6- Gāh oynaşalum öpüşelüm kucuşalum ki
Hoş sevişelüm şīrīn-edā bir ben ü bir [sen]
- 7- Şöhret virelüm mihr ü vefā ile cihāna
‘Aşk ehli vü hüsni ehli ārā bir ben ü bir [sen]
- 8- **Şevkī** didüm ol şūha nedür ‘āşık [u] m‘aşūk
Güldi didi şormak ne belā bir ben ü bir sen

54a

Nābī

Fe ‘ilātün Fe ‘ilātün Fe ‘ilātün Fe ‘ilün

- 1- Merhabā gelmez-idi ey meh-i rūze kāle
Var du ‘ā eyle káfādāruñ olan Şevvāle
- 2- Kadd ü kāmēt bu ise hüsni [ü] letāfet bu ise
Kātı çok kimse virür mā-melekin tellāle⁸⁹¹
- 3- Biz gülün⁸⁹² şu ‘le-i şevk olduğunı hep bilürüz
Şaklasun ister-ise dāğ-ı derūnuñ lāle
- 4- Kūy-ı ümmīdine reh-yāb ise de nādirdür
Bī-dimāgāna reviş⁸⁹³-reh-güzzer-i ihmāle⁸⁹⁴
- 5- Vakf-ı bāzīçe-i nāz olmağ-ise dil-h‘āhuñ
Nābiyā vir dili bir dil-ber-i endek-sāle

Sābit

Mef‘ülü Mefā ‘ilü Mefā ‘ilü Fe ‘ülün

- 1- Dildārı bu şeb gā’ ile-i cāma düşürdük
El-Leyletü hublā demi ahşāma düşürdük
- 2- Güldürdün o gül-pīrehen-i nāz-ı firāvān
‘Üryānlığı biz mevsim-i bayrāma düşürdük
- 3- Bir⁸⁹⁵ sīm-tene başdı birer dāğ-ı ta‘alluk

⁸⁹¹ tellāle: dellāle, D.

⁸⁹² Biz gülün: Bergler, D.

⁸⁹³ düşen: reviş, D.

⁸⁹⁴ Şairin yayımlanmış divanında bu beyitten sonra bir beyit daha vardır.

⁸⁹⁵ Bir: Her, D.

Dün faşl-ı hışarı güzel eyyāma düşürdük

- 4- Dollāb-ile birer şemmecik ⁸⁹⁶almış deheninden
Delv-i dili ammā çeh-i āşāma düşürdük
- 5- Hîç halka-i tevḥîd-le üns eylememişdür ⁸⁹⁷
Ol āhū-yı vaḥşîyi hele dāma düşürdük
- 6- **Sābit** gice bî-hāb koduk yāre güc oldu ⁸⁹⁸
Şubḥ olmuş-idi pister-i āşāma ⁸⁹⁹düşürdük

Fahrî

Mef'ûlû Mefā'îlû Mefā'îlû Fe'ûlûn

- 1- Tab'um ki ola nādîre-sencân-ı ma'ânî
Endîşem aña feth ider ıklîm-i beyânı
- 2- Şayd itmege şebbâz-ı dilüm eylese pervâz
Söyletmez alur destine 'anḳâ-yı zamânı
- 3- Şimdi benüm ol mu'cize-güyâ-yı zamâne
'Aşırmda bulunmazsa 'aceb mi baña şânî
- 4- Tab'um gibi 'âlemde benüm bül'aceb olmaz
Güyâ olumaz sevmese bir tâze cevânı
- 5- Kânlar dökülür nâvek-i müjgânı ucından
Diller mi döyer görmiye ol şûḥ-ı cihânı
- 6- Oldı dilimüz maḥzen-i esrâr-ı kırışme
Fâş eylemezüz kimseye ol genc-i nihânı
- 7- Meydân-ı tecellîde n'ola **Fahrî**-i bî-bāk
İtse şaf-ı a'dāya Nerîmâne nişânı

54b

'İşmetî

Mefā'ilûn Fe'ilâtûn Mefā'ilûn Fe'ilûn

- 1- Olursa dilde n'ola dâğ-ı ârzû tâze
Henüz açıldı o gül daḥı reng [ü] bû tâze
- 2- Bu demde içmemege çāre var mıdur âdem

⁸⁹⁶ birer şemmecik: bir reşhacık, D.

⁸⁹⁷ eylememişdür: eylememişdi, D.

⁸⁹⁸ oldu: itdük, D.

⁸⁹⁹ āşāma: ārāmā, D.

‘Ale-l-ḥuşûş ola sâķī-i ḥande-rū tâze

- 3- ‘Aceb ne yüzden ola ‘arz-ı ḥâl-i ḥayrānum
Daḥı o tıfl⁹⁰⁰-ı nev-âyîn-i tünd-ḥû tâze
- 4- Çekildüğine göre yâr minneti bārī
Olaydı <mı> çarḥ-ı kühen-sâl-i fitne-cû tâze
- 5- Cefâ-yı dehr ile gelmekde ‘İşmetiye fütür
Her âyiñe yine bed-ḥā[h]-ı herze-gû tâze

Mefâ ‘ilün Mefâ ‘ilün Mefâ ‘ilün Mefâ ‘ilün

- 1- Şehâ ḥüsnuñ berâtı⁹⁰¹ ḥükm ider İrâne mîrâne
Bürüc⁹⁰²-ı şevketüñ tercîḥ olur şâhâne mâhâne
- 2- O müşgîn-büy-ı zülf [ü]‘anber-i ḥâlüñ midür⁹⁰³ cānā
Şemā‘im baḥş ider bezmindeki⁹⁰⁴ iskâne miskâne
- 3- Koma ef‘î-şıfat⁹⁰⁵ nādānı bezm-i ḥaş-ı ‘irfāna
Nişār-ı zehr-i keslān olmasun yārâne⁹⁰⁶ mārâne
- 4- Girān kıymet bulur eş‘arımız sūķ-ı ma‘ārifde
Konul<un>sa⁹⁰⁷ ḥāmemüzden gevher-i rîzâne mîzâne
- 5- Girībān[ı]^D girerse destüñe ol âfetüñ⁹⁰⁸ ‘İzzet
Zülâl-i la‘lini nûş it yapuş gerdâne merdâne

55a

Temmet⁹⁰⁹

Fâ ‘ilātün Fâ ‘ilātün Fâ ‘ilātün Fâ ‘ilün

Ġam nedîmüñdür **Ḥayālî** kalbünü<ñ>⁹¹⁰ mesrūr dut
Zāhirüñ vîrâne eyle bâtinüñ ma‘mūr dut
Şālsa pertev cismüñe nār-ı maḥabbet nūr dut
Bî-vefâ yāruñ Muḥibb[î]^D cevriñi ma‘zūr dut

⁹⁰⁰ tıfl: şūḥ, D.

⁹⁰¹ berâtı: berāh, D.

⁹⁰² Bürüc: Fürüg, D.

⁹⁰³ midür: meydür, D.

⁹⁰⁴ Şemā‘im baḥş ider bezmindeki: Şemim efzâ olan kûyındaki, D.

⁹⁰⁵ şaffet: misāl, D.

⁹⁰⁶ Yārâne: bārane, D.

⁹⁰⁷ Konulunsa, Konulsa, D.

⁹⁰⁸ Āfetüñ: eftüñ, D.

⁹⁰⁹ Bu şiirin önceki bendleri eksik yazılmıştır. Önceki sayfadaki boşluktan, mecmuada eksiklik olduğu anlaşılmaktadır.

⁹¹⁰ kalbünüñ: kalbüñi, D.

Yârsuz kalur cihānda ‘aybsuz yār isteyen⁹¹¹

Ve lehū

Fā ‘ilātün Fā ‘ilātün Fā ‘ilātün Fā ‘ilün

- 1- Bī-vefā gül oldı⁹¹² ey bülbül çemenden bir yaña
İdelüm şūrīdelük sen bir yaña ben bir yaña
- 2- Külbem içre düstüm hecründe efgān eylesem
Bir yana d[er]⁹¹³ nāle eyler oldı revzen bir yaña
- 3- Dikse sīnem zahmını cerrāhlar mecrūh olup
Rište kan ağlar baña bir yaña sūzen bir yaña
- 4- Kūyuna irgür bizi lutf eyle dildāruñ diyü
Pāyuma eşküm düşer bir yaña dāmen bir yaña
- 5- İşigün taşı **Hayālīnün** yüzinden gitmeye
Seng-i mıkñāṭīs ola bir yaña āhen bir yaña

Nā’ ilī

Fe ‘ilātün Fe ‘ilātün Fe ‘ilātün Fe ‘ilün

- 1- Qatlūme destün o kāfir ki girībāna şunar
Bir elün tige birün hañçer-i bürrāna⁹¹⁴ şunar
- 2- Gösterir⁹¹⁵ halka-i zülfünde dil-i mecrūhı
Ser-tırāşum nice⁹¹⁶ āyine ile şāne şunar
- 3- Eyleyüp küşteleriñ ser-be-giribān-ı ‘itāb
Nāz u şīveyle elün hañçer-i bürrāna şunar
- 4- Bü-l-‘aceb şīre⁹¹⁷ ol çeşm-i siyeh kim bī-bāl⁹¹⁸
Dil-i ‘āşık gibi bir āteş-i sūzāna şunar
- 5- **Nā’ ilī**’nün gözedür hātır-ı mecrūhuñ o yār
Dest-i lutfun<da>ki⁹¹⁹ ser-i zülf<ün>-i⁹²⁰ perīşāña [şunar]

⁹¹¹ Bu bent Hayālī Divanındaki bir tahmisin son bentidir.

⁹¹² Bī-vefā gül oldı: Bī-vefādur gül ol, D.

⁹¹³ Yañadan, N.: yaña der, D.

⁹¹⁴ hañçer-i bürrāna: gūşe-i dāmāna, D.

⁹¹⁵ Gösterir: Gösterüp, D.

⁹¹⁶ nice: bana, D.

⁹¹⁷ şīre: şīrdür, D.

⁹¹⁸ bī-bāl: bī-bāk, D.

⁹¹⁹ lutfundaki: lutfin ki, D.

⁹²⁰ zülfün: zülf-i, D.

Nābī

Mef'ūlū Fā'ilātū Mefā'ilū Fā'ilūn

- 1- Bir kerre iltifātuñ ile hurrem olmaduk
Bīgāne deñlü şöhetüñe maḥrem olmaduk
- 2- Bilmem bizi gözüñle niçün yersin ey perī⁹²¹
Bu gül-sitāna düşdük ise şebnem olmaduk
- 3- Ḥarf-i vefā nüvişte-i levḥ-i cebī[n]^D iken
Engüş-t-i i 'tibāra sezā ḥatem olmaduk
- 4- Eṭvārumuz müselleḡ-i erbāb-ı ṭab' iken
Cānā senūñ yanuñda hemān Ādem olmaduk
- 5- **Nābī**-i ḥaste-dilde girībān mı var meger
Cevrūñle çāk-ı çerḥ-ı düş-ı ġam olmaduk⁹²²⁹²³

55b

Nābī

Mef'ūlū Mefā'ilū Mefā'ilū Fe'ülūn

- 1- Gül-çīn olamaz dest-i temāşā⁹²⁴ çemen[üm]^Dden
Leb-beste-i nāzum söz alınmaz dehenümden
- 2- Ol Yūsuf-ı ḥüsnüm ne kadar olsa da ter-dest
Bū-zerd⁹²⁵ olamaz bād-ı şabā pīrehenümden

Ol āyīneyüm kim göremez tālib-i vaşlum
Bir şūret-i ümmīd <ümmīd> ser-ā-pāy tenümden
- 3- Bir tāze nihālüm ki dehānum gibi yokdur
Ālūde-leb-i dā' iye sīb-i zeḡanumdan
- 4- Mümkīn mi ḥam-ı zülfüme bend olmaya 'uşşāk
Āhū-yı şabā rişte⁹²⁶ degülken resenümden
- 5- 'Uşşākı helāk eylemege ḥançer-i ḥübān
Furşat mı bulur ġamze-i ḥātır-şikenümden
- 6- Dil-ber deheninden bu nev-āyīn ġazel olsun

⁹²¹ perī: felek, D.

⁹²² çāk-ı çerḥ-ı düş-: çāk-ḥurde-i dest-i, D.

⁹²³ Mecmuadaki şeklin vezni kusurludur.

⁹²⁴ temāşā: temennā, D.

⁹²⁵ Bū-zerd: Bū-düzd, D.

⁹²⁶ rişte:reste, D.

Nābī yine yārāna hediye suhanumdan

Ve lehū

Fe'ilātün Fe'ilātün Fe'ilātün Fe'ilün

- 1- Beni şād eylemedüñ sen dahı nā-şād olasın
Şu'le-i āh-ı ġarībān gibi ber-bād olasın
- 2- Künc-i hicrāna olup sīne⁹²⁷ benüm gibi esīr
Rūz [u] şeb dest-zen-i dāmen-i feryād olasın
- 3- Vire nahl-i emelüñ mīve-i eşk-i hırbāt⁹²⁸(?)
Bir sitemkāra niyāz itmegi⁹²⁹ mu'tād [olasın]
- 4- Rūzgār eylesün eflāke ġubārun pābend⁹³⁰
Göreyüm [p]^Dā-zede-i leşker-i bī-dād olasın⁹³¹
- 5- Eyledüñ Nābī-i bī-çāreñe çok cevır [ü] sitem
Yok ümīdüm ki mükāfātđan āzād olasın

[Matla']⁹³²

Mef'ülü Fā'ilātü Mef'ülü Fā'ilün

Bizden uşandı yār-ı hevesnākimüz bizüm
Eylér tegāfül ol şeh-i bī-pākimüz bizüm

Ve lehū

Mef'ülün Fe'ilātün Mef'ülün Fe'ilün

- 1- Nühüfte sūzişüm añlandı pīç ü tābumdan
Ġamum nihān idi fāş oldu ıztırābumdan
- 2- Egerçi bir yire geldüm o şūh ile ammā
Niyāzmend-i vişāl olmadum hicābumdan
- 3- Be-haqq-ı şıdk-nefes rāst söyle ey dem-i şubh
Ne [gün]^D gelür haberüñ var mı āfitābumdan
- 4- Sipihir gibi tevāzu' kadüm ham itmişdür
Yağan mekārım-i ahlākdur şehābumdan

⁹²⁷ sīne: sen de, D.

⁹²⁸ hırbāt: hırmān, D.

⁹²⁹ İtmegi: itmege, D.

⁹³⁰ Pā-bend: peyvend, D.

⁹³¹ Divanda bu beyitten sonra bir beyit daha bulunmaktadır.

⁹³² Nüşhada Ferd başlığı yazılmıştır.

- 5- Benüm muhāsib-i gerdūna minnetüm yokdur
Asağı⁹³³ varsa bile **Nābiyā** hisābumdan

[**Matla**']⁹³⁴

Fe 'ilātün Fe 'ilātün Fe 'ilātün Fe 'ilün

Gönçe gördüm seni ey gül sen o şāh o[lmayasın]
Gösterürlerdi hilāl iken o māh olmayasın

56a

Hayālī

Fā 'ilātün Fā 'ilātün Fā 'ilātün Fā 'ilün

- 1- Hatt-ı miskīnün lebūnden 'anber-i sārā şatar
Ruḥlarıñ mihr [ü] maḥabbet beñlerün sevdā şatar
- 2- 'İdgehde sen dükān açduñ şulu şeftālūye
Nār-ı ḥasretle yanup 'āşıklaruñ eyvā şatar
- 3- Dilde peykānuñdan ayrılmaz hayālī ḥālūññ
Gūyiyā tıfl-ı Habeşdür Ka'bede ḥurma şatar
- 4- Çarḥ-ı gerdün māh-ı nev 'aks-ile⁹³⁵ oldı müşterī
Leblerün bāzar-ı ḥüsn içre görüp ḥelvā [şatar]
- 5- Rindler vardur ḥarābāt içre bir sāğar meye
Taht-ı Cemşīdi girev ḳor efser-i Dārā şatar
- 6- Gūşe-i bī-tūşe-i fakır içre bir kemter gedā
Vaqt olur kim pādişāh-ı vakte⁹³⁶ istiğnā [şatar]
- 7- Yūsuf-ı Mısr-ı belāğatdür **Hayālī** düstüm
Anuñ için kendüyi kıymetle bī-pervā şatar

Hayālī

Mefā 'ilün Mefā 'ilün Fe 'ülün

- 1- Dehān-ı nāzenīni mīme beñzer
Cemāl üzre⁹³⁷ zül(ü)fler cīme⁹³⁸ benzer

⁹³³ Asağı: Aşağa, D.

⁹³⁴ Nūshada Ferd başlığı verilmiştir.

⁹³⁵ na'li ile

⁹³⁶ pādişāh-ı dehre

⁹³⁷ üzre: üstünde, D.

⁹³⁸ Mısranın vezni kusurludur.

- 2- Ruḥ[u]^Dnār iki zülfü üzre kaşı
Siyāsetgāh-ı İbrāhīme beñzer
- 3- Müje ḥançerler⁹³⁹ İbrāhīme dönmüş
Göz İsmā‘īl gibi⁹⁴⁰ teslīme beñzer
- 4- Elifler⁹⁴¹ na‘l-ile zeyn oldu sīnem
O tıfla taḥta-i ta‘līme beñzer
- 5- **Ḥayālī** ḥāk-i pāyuñ tāk idinmiş
Bugün Dārā-yı heft-iḳlīme beñzer

Ve lehū

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

- 1- Dili āşüfte kılan sünbül [ü] gül-pūşuñdur
‘Aḳlumi⁹⁴² ġāret eden ḥāl-i bināgūşuñdur
- 2- Sen ne gülşen gülisin kim bugün ey lāle-‘izār
‘Ālemüñ bülbul [ü] ġüyāları ḥāmūşuñdur
- 3- Ne ḥarābātī imişsin meded ey ġamze-i yār
Tende cānum⁹⁴³ ḳomayan ikide bir nūşuñdur
- 4- Sen şeh-i ḥüsne felek taḥt [u] sipāh oldu nücüm
Mihr ile māk ḳapuñda iki çavuşuñdur
- 5- Bāde-i ‘aşḳuñı ey düst **Ḥayālī** içeli
Gelmedi başına ‘aḳlı daḥı sarḥoşuñdur

56b

Ḥayālī

Mef‘ülü Mefā‘ilü Mefā‘ilü Fe‘ülün

- 1- Yüz nāzla bir ġonçe⁹⁴⁴-i ra‘nāyı büyütdük
Bülbülleri var ola ki ġavġayı büyütdük⁹⁴⁵
- 2- Beñzer duruşuñ ḳāmet-i dildāra dimekle
Gülşende bugün serv-i dil-ārāyı büyütdük

⁹³⁹ḥançerler: ḥançerle, D.

⁹⁴⁰İsmā‘īl gibi: İsmā‘īl-veş, D.

⁹⁴¹Elifler: Elifle, D.

⁹⁴²‘Aḳlumi: Şabrumı, D.

⁹⁴³cānum: ḳanum, D.

⁹⁴⁴nāzla bir ġonçe: nāz ile ġonca, D.

⁹⁴⁵Bülbülleri biñ var ola ġavġayı büyütdük, D.

- 3- Mercān lebinî kân-ı melaḥatde görenden
Göz yaşı ile bir niçe deryâyı büyüttük
- 4- Mecnûnla Ferhâdla Vâ<r>mıkla ben oldum⁹⁴⁶
Gİtdük sefere⁹⁴⁷ biz daḥı alayı büyüttük
- 5- Dilber⁹⁴⁸ seg-i kūy-ile **Ḥayālî**'yi kı lup⁹⁴⁹ yād
Didi yine bir 'āşık-ı şeydāyı büyüttü[k]

[Matla']⁹⁵⁰

Mefā 'ilün Mefā 'ilün Mefā 'ilün Mefā 'ilün

Kimi ḥalkuñ serîr-i saltanat<ın>da tâc-dâr olmuş
Kimisi tâc-dâr iken başına tâcı dar olmuş

Ḥayālî

Mefā 'ilün Mefā 'ilün Fe 'ülün

- 1- Neden bî-kayd imiş Mecnûn-ı şeydā
Ki ḵonmuş başına biñ dürlü ḡavḡā
- 2- N'ola kılsam leb-i dil-dâr içün ah
Ḳani 'ālemde bir bî-dūd ḥelvā
- 3- Ayaḡa düş dilerseñ başa çıkmak
Bunuñla başa çıkdı cām-ı şahbā
- 4- Vücūdum mülküdür Ḳāf-ı kanā'at
Göñül murḡudur ol Ḳāf içre 'anḳā
- 5- **Ḥayālî**'nüñ dili deryāya beñzer
Suṭūr u şî'ridür emvāc-ı deryā

[Matla']⁹⁵¹

Mef'ülü Mefā 'ilün Fe 'ülün

“Men āb ne-mî-ḥorem mey-ārî
Men ceng ne-mî-zenem ney-ārî”⁹⁵²

⁹⁴⁶ Mecnûnla Ferhâdla Vâ<r>mıkla: Ferhâd ile Mecnûn ile Vāmıkla, D.

⁹⁴⁷ Gİtdük sefere: Gördük seferi, D.

⁹⁴⁸ Dilber: Cānān, D.

⁹⁴⁹ kı lup: edüp, D.

⁹⁵⁰ Nüşhada Ferd başlığı verilmiştir.

⁹⁵¹ Nüşhada Ferd başlığı verilmiştir.

⁹⁵² Bu şiir Farsçadır, tercümesi şu şekildedir:

“Ben su içmiyorum, sen şarap getiriyorsun
Ben ceng çalmıyorum, sen ney getiriyorsun.”

Vecdī

Mefā 'ilün Mefā 'ilün Mefā 'ilün Mefā 'ilün

- 1- Şeb-istân-ı ğamum bezminde şem ' -i enverüm yokdur
Fenâ dünyâda ya 'nî bir müselleml dil-berüm yokdur
- 2- Serinde herkeşin ⁹⁵³bir ğonçe-i sîr-âbı var şimdi
Benüm bâğ-ı cihân içinde bir berg-i terüm yokdur
- 3- Ne bir zaħm-ı nigāh ü ne esîr-i zülfi müşğînüm
Anuñcün şaf-ı ser-bāzân-ı 'aşk içre yerüm [yokdur]
- 4- Zer-i ħālîş 'ayār itdi dil[i]^D iksir-i 'aşk ammā
Ele alur anı bir dilber-i sîmin-berüm yokdur
- 5- Yanur⁹⁵⁴ hicrânla şem ' -i ğam oldum vaşl[i]^D yād itmeme
Metā ' -ı şeb-pesendüm şubha lāyık gevhürüm yokdur
- 6- Nice feryād idüp çāk-ı girîbân itmeyem ben kim⁹⁵⁵
Yanumda sākî-i gül-ruħ elümde sāğarum yokdur
- 7- Sitānbūla o deñlü arzū vardur dilde⁹⁵⁶ ey **Vecdī**
Uçardum bulsam ammā neyleyim bāl ü perüm yokdur

[Matla ']⁹⁵⁷

Mef'ülü Mefā 'ilü Mefā 'ilü Fe 'ülün

Ey murğ-ı ecel çevremi durmaz dolanursın
Çeşmümden ağan kaçrelerüm dāne şanursın

57a

Ferd

Fe 'ilātün Fe 'ilātün Fe 'ilātün Fe 'ilün

Şatr nāzır taraf-ı manzara-i işrākı
Şanki mir'āte bağar bir şanem-i ra 'nādur

Ve lehū

Fe 'ilātün Fe 'ilātün Fe 'ilātün Fe 'ilün

⁹⁵³ Herkeşün: herkesün, D.

⁹⁵⁴ Yanur: Yanup, D.

⁹⁵⁵ itmeyem ben kim: etmeyeyüm kim, D.

⁹⁵⁶ vardır dilde: var dilde, D.

⁹⁵⁷ Nüşhada Ferd başlığı verilmiştir.

Küçücükdür Fehîm ammâ ele aldıkda çubuk
Seni meydân-ı ma'ârifde çelük gibi çalar

[Matla']⁹⁵⁸

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Fe'ülün

Ġarîb olmaz iden terk-i diyârı
Ġarîb oldur anı terk ide yârı

[Matla']⁹⁵⁹

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

Eyâ dilber senüñ hüsnüñ cefâlardan uşanmaz mı
Saña bir kûl baña [bir] gül bu 'âlemde bulunmaz mı

[Matla']⁹⁶⁰

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Fe'ülün

Raķîbüñ yüzi kara sözü acı
Hemân boynunı urmaķdur 'ilâcı

[Ferd]⁹⁶¹

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

İsterem yârüm yüzün men' itme benden ey raķîb
Gör ne bî-'aķl olmuşum kâfîrden îmân isterem

Ferd

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

Dilberüm bir bûse virdi bir daķı kıldum taleb
Gül gibi güldi didi âdem tama'kâr olmasa

Ve lehû

Mef'ûlü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ülün

Yâ Rab ne belâdur ki benüm başuma geldi
Dilber yoluna cân virürem minnete giçmez

⁹⁵⁸ Nûshada Ve lehû başlığı verilmiştir.

⁹⁵⁹ Nûshada Ve lehû başlığı verilmiştir.

⁹⁶⁰ Nûshada Ve lehû başlığı verilmiştir.

⁹⁶¹ Nûshada Ve lehû başlığı verilmiştir.

Ve lehū

Fā 'ilātūn Fā 'ilātūn Fā 'ilātūn Fā 'ilūn

Genc isen gözden nihān olmak münāsibdür saña
Sevdüğüm gel bizde pinhān ol ki biz vīrāneyüz

[Matla']⁹⁶²

Fā 'ilātūn Fā 'ilātūn Fā 'ilātūn Fā 'ilūn

Qādir olsam sīnem üzre qubbe hāmmām eylesem
Hep güzeller girse çıksa ben temāşā eylesem

[Ferd]⁹⁶³

Mefā 'ilūn Mefā 'ilūn Mefā 'ilūn Mefā 'ilūn

Baňa her dem ki dirsın sırruñı qalbūñde pinhān it
Şınıq billūr içinde bāde-i engūr dursun mı

[Ferd]⁹⁶⁴

Fe 'ilātūn Fe 'ilātūn Fe 'ilātūn Fe 'ilūn

Qurtulursa sitem-i silsile-i zülfinden
Dil-i dīvāne varup başına teller daqsun

[Matla']⁹⁶⁵

Mefā 'ilūn Mefā 'ilūn Mefā 'ilūn Mefā 'ilūn

Tırāş it hattıñı şāhum serūñde kākülūñ dursun
Qırılısın leşker-i fitne hemān serdār şāğ olsun

[Matla']⁹⁶⁶

Fe 'ilātūn Fe 'ilātūn Fe 'ilātūn Fe 'ilūn

Seni koyup dil ü cān gayrıya mā' il mi olur
Gökde hurşide iren zerreye qā' il mi olur

[Matla']⁹⁶⁷

Mefā 'ilūn Mefā 'ilūn Mefā 'ilūn Mefā 'ilūn

⁹⁶² Nūshada Ve lehū başlığı verilmiştir.

⁹⁶³ Nūshada Ve lehū başlığı verilmiştir.

⁹⁶⁴ Nūshada Ve lehū başlığı verilmiştir.

⁹⁶⁵ Nūshada Ferd başlığı verilmiştir.

⁹⁶⁶ Nūshada Ve lehū başlığı verilmiştir.

⁹⁶⁷ Nūshada Ve lehū başlığı verilmiştir.

Bugün bir vā'ize şordum güzel sevmek haṭā mıdur
Didi ey cāhil [ü] āhmaḡ ya sevmemek revā mıdur

[Matla']⁹⁶⁸

Mefā'ılün Mefā'ılün Mefā'ılün Mefā'ılün

Efendim saña kim dirler ne yerdensin nedür aduñ
Cefāy kimden öğrendin be zālīm kimdür üstāduñ

[Matla']⁹⁶⁹

Mefā'ılün Mefā'ılün Mefā'ılün Mefā'ılün

Efendim benden incinmiş 'aceb ben ne günāh itdüm
Meger günlerde bir gün yüzine karşı bir āh itdüm

[Matla']⁹⁷⁰

Mef'ülü Mefā'ılü Mefā'ılü Fe'ülün

Gel gitme kerem kânı gönül kesb-i keyf itsün
Gülsün güle baḡ kendüye kim kederi gitsün

57b

Ferd

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

Leblerüñ aḡzuma vir luṭf eyle sulṭānum didüm
Didi kim virmek ḡolay aḡzuñdan ammā çıkmasun

Ve lehū

Mefā'ılün Mefā'ılün Mefā'ılün Mefā'ılün

Raḡīb-ile gelürmiş ḡavf idermiş gelmiye tenhā
Be kāfirlerle gelsün söyleñ ol mehpāre tek gelsün

Ve lehū

Fe'ilātün Fe'ilātün Fe'ilātün Fe'ilün

Çekilür cevri meger ol meh-i çār-ebrūnuñ
Ḥasanuñ arḡası şimdi iki miḡrābdadur

⁹⁶⁸ Nüshada Ve lehū başlığı verilmiştir.

⁹⁶⁹ Nüshada Ve lehū başlığı verilmiştir.

⁹⁷⁰ Nüshada Ve lehū başlığı verilmiştir.

[Matla ']⁹⁷¹

Mef'ülü Mefā 'ilü Mefā 'ilü Fe 'ülün

Zerd olsa n'ola kaşların ey ruhları gül-gün
Ser-süreleri muşhafuñ ekşer olur altün

[Matla ']⁹⁷²

Fe 'ilātün Fe 'ilātün Fe 'ilātün Fe 'ilün

Mümiyānuñ hevesi ile za'îf tdi teni
Bir kıluñ ardına giçsem göremez kimse beni

[Matla ']⁹⁷³

Mef'ülü Mefā 'ilü Mefā 'ilü Fe 'ülün

Hağ geldi ruḥ-ı yāre ḥarīdār dükendi
Gün batdı o germiyyet-i bāzār dükendi

[Matla ']⁹⁷⁴

Fe 'ilātün Fe 'ilātün Fe 'ilātün Fe 'ilün

Bir 'Acem dilberinüñ elüme aldum çükünü
Gülerek yüzüme bakdı didi bābā çî-konî

[Ferd]⁹⁷⁵

Mef'ülü Mefā 'ilü Mefā 'ilü Fe 'ülün

Mecnūnla biz mekteb-i 'aşk içre okurduk
Ben muşhafı ḥatm itdüm o ve'l-Leyl'de kaldı⁹⁷⁶

[Ferd]⁹⁷⁷

Fā 'ilātün Fā 'ilātün Fā 'ilātün Fā 'ilün

Şavdı Mecnūn nöbetin şimdi benem rüsvā-yı 'aşk
Gerçi dirler her zamān bir 'āşıkun devrānıdur

⁹⁷¹ Nüşada Ve lehü başlığı verilmiştir.

⁹⁷² Nüşada Ve lehü başlığı verilmiştir.

⁹⁷³ Nüşada Ve lehü başlığı verilmiştir.

⁹⁷⁴ Nüşada Ferd başlığı verilmiştir.

⁹⁷⁵ Nüşada Ve lehü başlığı verilmiştir.

⁹⁷⁶ Bu şiir Fuzûlî'ye aittir.

⁹⁷⁷ Nüşada Ve lehü başlığı verilmiştir.

[Matla']⁹⁷⁸

Fe 'ilātün Fe 'ilātün Fe 'ilātün Fe 'ilün

Degme ey bād-ı şabā zülfüne ol sīm-berün
Depredürsin yine zincirini dīvānelerün

[Matla']⁹⁷⁹

Mef'ülü Mefā 'ilü Mefā 'ilü Fe 'ülün

Her derde devāyam dir-imişsin be hey oğlan
Götün var-ise kıl zekerüm derdine dermān

[Matla']⁹⁸⁰

Mef'ülü Mefā 'ilü Mefā 'ilü Fe 'ülün

Ol mīr-i hüsn eylesün haddini efzün
'Azline çıkar bir gün anuñ haṭ-ı hümayün

[Matla']⁹⁸¹

Mef'ülü Mefā 'ilü Mefā 'ilü Fe 'ülün

Dīvāne gönül zülf-i perīşān-la oynar
Dīvāne degül bez nīçün ılān-la oynar
[Matla']⁹⁸²

Fe 'ilātün Fe 'ilātün Fe 'ilātün Fe 'ilün

Yāri ḥ'ābda görüben būsesin almak diledüm
Bir Habeş bekler-imiş ben anı ḥālī şandum

[Ferd]⁹⁸³

Mef'ülü Mefā 'ilü Mefā 'ilü Fe 'ülün

Bak maṭla-ı' ebrūsına öp sīne-i yāri
İn ma'den-i sīm üstüne mihrāb yolundan

[Ferd]⁹⁸⁴

⁹⁷⁸ Nūshada Ve lehū başlığı verilmiştir.

⁹⁷⁹ Nūshada Ve lehū başlığı verilmiştir.

⁹⁸⁰ Nūshada Ve lehū başlığı verilmiştir.

⁹⁸¹ Nūshada Ferd başlığı verilmiştir.

⁹⁸² Nūshada Ve lehū başlığı verilmiştir.

⁹⁸³ Nūshada Ve lehū başlığı verilmiştir.

⁹⁸⁴ Nūshada Ve lehū başlığı verilmiştir.

Mefā 'ilün Mefā 'ilün Mefā 'ilün Mefā 'ilün

Alup tā şubhdan aḥşāma dek cānānı āgūşa
İdüp 'işret felekden ben daḥı bir gün uğurladum

[**Matla**']⁹⁸⁵

Fe 'ilātün Fe 'ilātün Fe 'ilātü Fe 'ilün

Meh-i nev eyleme yār-ile hevā yire cidāl
Tırnaḡuñ kesse olur niçe senüñ gibi hilāl

58a

Şabrī

Mef'ülü Mefā 'ilü Mefā 'ilü Fe 'ülün

- 1- Mey-ḥāne benüm şahn-ı gülistān senüñ olsun
Sāḡar benüm olsun gül-i ḥandān senüñ olsun
- 2- Bülbül didi-kim fāḥteye sözi uzatma
Gül-naḥl⁹⁸⁶ benüm serv-i ḥırāmān senüñ olsun
- 3- Esbāb-ı belā üzre nızā' eyleme ey dil
Ol ḡamze benüm zülf-i perişān senüñ olsun
- 4- Ḡam gūşesi besdür bize ey tālib-i dünyā
Yirden göge dek bu kühen eyvān senüñ ol[sun]
- 5- Yıllarla karar it dil-i **Şabrīyi** dilersin⁹⁸⁷
Ey şāh-ı ḡam ol gūşe-i vīrān senüñ [olsun]

Bākī

Fe 'ilātün Fe 'ilātün Fe 'ilātün Fe 'ilün

- 1- Sākīyā kalmaz imiş çünki bu şoḥbet bākī
Mey-i gül-gün içelüm bāde-i cennet bākī
- 2- Ḥ'ābda almış-idüm buse-leb⁹⁸⁸-i cānānı
Cān dimāḡunda daḥı şimdi o lezzet bākī
- 3- Beni öldürdi firākuñ meded ey düst iriş⁹⁸⁹
Hele bir pāre daḥı tende ḥarāret bākī

⁹⁸⁵ Nüshada Ve lehü başlığı verilmiştir.

⁹⁸⁶ Gül-naḥl: Gül naḥli, D.

⁹⁸⁷ Şabrīyi dilersin: Şabrīde dilerseñ, D.

⁹⁸⁸ buse-leb: būs-ı leb, D.

⁹⁸⁹ İriş: yitiş, D.

- 4- Āğlamazdum bu kadar zār [u] zebūn olduğuma
Kalsa bir pāre ğamuñ çekmege tākāt bākī
- 5- **Bākī** ölsün yoluña pādīsehüm sen sağ ol
Taht⁹⁹⁰ pāyende Hudā yār sa‘ādet bākī

Sünnī

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

- 1- Ğark idüp cismümi kanlu yaşumuñ ırmağı
Şaldı girdāb-ı belāya bir avuc toprağı
- 2- Taht-ı hüsn içre giçüp ben çü gezem sen şāh ol
Çeksün ıklīm-i melāhatde būyuñ sıcağı
- 3- Esb-i nāza bin ü çignet yüri ey şāh-süvār
Sīnem olmuşdur ezelden atunun oynağı
- 4- Keh-keşāndur senün ey şāh muraşsa‘ kılıcuñ
Meh [ü] nevdür⁹⁹¹ anuñ altunlu gümüş balçāğı
- 5- Senden özge varağ-ı nazmı қо şunsun iller
Sünniyā gülden öñürdi açulur yaprağı

58b

Mişālī

Mef‘ülü Fā‘ilātü Mefā‘ilü Fā‘ilün

- 1- Pāy-ı semendün öpdüm itdün güzār hayf⁹⁹²
Hayf oldu ben fütād[e]ñe ey şeh-süvār hayf
- 2- Biñ nāle itdi gūşına koymadı şāh-ı gül
Belh-i cihānda bülbüle oldu hezār hayf
- 3- Bir gice kal benümle didüm kalmadı o māh
Gıtdi müyesser olmadı vaşl-ı nigār hayf
- 4- Hāk kāzı olıcağ umaram hākkumı alam
Şol deñlü eyledün baña ey şeh-yār hayf
- 5- İrgürmedi ğubār katı kūy-ı yāra āh
Hayf itdi ey **Mişālī** saña rüzgār hayf⁹⁹³

⁹⁹⁰ Taht: Baht, D.

⁹⁹¹ Meh [ü] nevdür: Meh-i nürdur, N.

⁹⁹² Mısranın vezni kusurludur.

⁹⁹³ Bu şiir şairin yayımlanmış divanında bulunmamaktadır.

Maḳālī

Mef'ūlū Fā'ilātū Mefā'ilū Fā'ilūn

- 1- Bekler gözüñ alup ele tīr-i kemān kemīn
Der-bend-i 'aşkı kim giçer ey bī-āmāñ emīn
- 2- Āhumdan ıztırābdadur her gün āsumān
Ditrer yaşumdan ey yüzi ter her zamān zemīn
- 3- Yerleşdi qaldı dilde ğam-ı 'aşkuñ olalı
Gözde hayālūñ ey şeh-i 'ālī-mekān mekīn
- 4- Devr-i lebünde<n> bāde-i gülgünü dil müdām
İçmez ğubār-ı pāyuña itdi yaman yemīn
- 5- Öpdür lebūñ **Maḳālī'**ye kucdur miyānuñı
Senden odur cihānda murādı hemān hemīn

Hüsrev

Fā'ilātūn Fā'ilātūn Fā'ilātūn Fā'ilūn

- 1- Her sözüñ 'uşşāka açsan her kelāmuñ luṭf-ı tām
Vechi var dirlerse sulṭānum saña şīrīn kelām
- 2- Qonmadın mihr [ü] maḥabbet daḡı Qaysuñ başuna
Olmış-idüm ben senūñ Mecnūnuñ ey Leylī ḥirām
- 3- Söylemek lāzum degül 'uşşākı ihyā itmege
Bir göz itmeñ besdür 'İsī-nefes mollā-kelām
- 4- Eşk-i pür-ḥūnum gibi māl-ā-māl olur sāġar hemān⁹⁹⁴
Her ne dem alsam ele meclisde cām-ı la'l-fām
- 5- Gerçi artuq eyler olduñ cevri **Hüsrev**-bendüñe
Bilmedi eksikliğın ammā ki ey perī tamām

59a

Nābī

Fe'ilātūn Fe'ilātūn Fe'ilātūn Fe'ilūn

- 1- Dökelüm biz gözümüz yaşını şeb-nemcesine
Ḥandeler itsün ol āfet gül-i ḥurremcesine
- 2- Girelüm bāġ-ı vişāline o serv-i nāzuñ

⁹⁹⁴ Mısranın vezni kusurludur.

Şahn-ı firdevs idelüm meskeni âdemcesine

- 3- Zaḥm-ı hicrânını çok çekdük o şūḥuñ bārī
Bir zamān da saralum sīneye merhemcesine
- 4- ‘Azmümüz Ka‘beyedür devlet-i şāhen-şehde
Şimdiden biz⁹⁹⁵ idelüm şuları zemzemcesine
- 5- **Nābiyā** ḥazret-i Ḥaḳ pādīşeh-i devrānuñ
İde ‘ömrini füzūn ‘İsī [vü]^D Mer[y]^Demcesine⁹⁹⁶

Ve lehū

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

- 1- İtme mecmū‘ aya tevcīh-i nazar gül var-iken
Ney-zen-i kec-nigehi diñleme bülbul var-iken
- 2- Zaḥm-ı ‘uşşāk içün i‘māl[e]^D ne ḥācet ālet
Ḳabza-i ğamze-i şemşīrde⁹⁹⁷ teğāfūl var-iken
- 3- Naḳd-i dil ḥavfūm odur ki arada ola telef
Zülfle şāne miyānında tedāḥūl var-iken
- 4- ‘Ārife ‘aybdur ālāyiş-i çirk-i esbāb
Legen-i sīn[e]^Dde şābun-ı tevekkül var-iken
- 5- Olup āsūde-i tārāc gider dükkāna⁹⁹⁸
Ḳal‘a-i şabrda bārū-yı taḥammül var-iken
- 6- ‘Arşa-i da‘vī-i āteşde⁹⁹⁹ yanup yakılma
Sāye¹⁰⁰⁰-i ‘āfiyyet-ābād-ı tecāhül var-iken
- 7- Olma pā-māl-i ğubārı bu kühen eyvānuñ¹⁰⁰¹
Nābiyā tāze ma‘āniyle tevaġġul var-iken

Hāsiri

Mef‘ülü Fā‘ilātü Mefā‘ilü Fā‘ilün

- 1- İtdük ğüzār kūyına yāri görmedük
Vuşlatda behr[e]-yāb-ı dil-i zārı görmedük

⁹⁹⁵ biz: nūş, D.

⁹⁹⁶ ‘İsī-i merhemcesine, N. : ‘İsī vü Meryemcesine, D.

⁹⁹⁷ ğamze-i şemşīrde: ğamzede şemşīr-i, D.

⁹⁹⁸ Olup āsūde-i tārāc gider dükkāna: Çekmez endīşe-i tārāc-ı keder sükkānı, D.

⁹⁹⁹ āteşde: dānişde, D.

¹⁰⁰⁰ Sāye: Sāḥa, D.

¹⁰⁰¹ eyvānuñ: vīrānuñ, D.

- 2- Hayfâ bahâr-ı vaşl-ı dil-ârâya irmedük
Ol mû-şikâfda gonçe-i gülzârı görmedük
- 3- Varduk huzûr-ı ‘izzetine hâl-i dilleri
‘Ârz itmege o<l> şûh-ı sitem-kârı görmedük
- 4- Kalduk şeb-i siyâhda hicrân-ı vaşl-ıla
Şubh-ı ümîd ü baht-ı siyeh-kârı görmedük
- 5- Gâh[î] gam-ı firâkla geh cevri-i yârla
Bir lahza şad **Hâsirî**-i zârı görmedük

59b

Ümîdî

Mef‘ûlû Fâ‘ilâtü Mefâ‘ilü Fâ‘ilün

- 1- Bâğ-ı İremde bitmedi kıddüñ gibi nihâl
Kaşuñ gibi felekde dağı toğmadı hilâl
- 2- Ger cân ise gârağ ne tekellûf o hod senüñ ¹⁰⁰²
Ey şûh-ı şîve-ger bu cefâdan nedür meâl
- 3- Çok bahş olındı hüsn kitâbında o mehüñ
Ağzıyla biline dimedi kimse kıl u kâl
- 4- Kisvelerine misk- i Hoten’dür demek haţâ
Şîrîn lebine sükker-i Mışrî demek vebâl
- 5- Taḥsîl-i māl **Ümîdî** cihânda hüner degül
Kesb¹⁰⁰³-i vişâl-i yâr idebilmek¹⁰⁰⁴-durur kemâl

‘Aklî

Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün Mefâ‘ilün

- 1- Çeküp nâz-ile zerrîn hançerin ol sîm-ber ser-ḥoş
Yine bir ‘aşîkuñ kaşdın kılupdur kim gezer ser-ḥoş
- 2- Delerler gamze-i bî-dâdla bağrını ‘uşşâkuñ
Güzeller olmasun ‘âlemde yâ Rab böyle ter ser-ḥoş
- 3- İçüp mey meyl ider dirler gehî ‘uşşâka dil-berler
Bu olmaz işleri cânâ ider mi ola her ser-ḥoş
- 4- Kime cām-ı maḥabbetden şikâyet tolusun şundum

¹⁰⁰² Mısranın vezni kusurludur.

¹⁰⁰³ Kesb: Genc, D.

¹⁰⁰⁴ yâr idebilmek: yâre irüşmek, D.

Anı gördüm şarāb-ı ‘aşkla benden beter ser-ḥoş

- 5- Yine ‘**Aḳliyy**’e devlet el [virüp] sāḳi[yi] rām itmiş
Meger ol āfeti görmişdi giçgin bī-ḥaber ser-ḥoş

Yahyā

Fe‘ilātün Mefā‘ilün Fe‘ilün

- 1- Dil-berüñden şaḳınma cānı şaḳın
Āna mālīk güzeldür anı şaḳın
- 2- Bir melekdür alursa mā-melekin
Vir dirīğ itme ḥānmānı şaḳın
- 3- Yāre bezl eyle naḳd-i cānı bugün
İsteme yarına ḳalanı şaḳın
- 4- Virmezin cānı la‘l-i yāre dime
Söyleme göz göre yalānı şaḳın
- 5- Giceler nāle ḳılma ey **Yahyā**
Uyarırsın o yār-ı cānı şaḳın¹⁰⁰⁵

60a

Tıybī

Mef‘ülü Mefā‘ilü Mefā‘ilü Fe‘ülün

- 1- Ḳaddüñ ki ola ma‘reke-ārā-yı ḳıyāmet
Reftāruñ olur ‘arbede-fermā-yı ḳıyāmet
- 2- Mestāne ḥırām itme o belā-yı belā-ḥız
Dünyāya tolar şūriş-i ğavgā-yı ḳıyāmet
- 3- Kūyında olup muntazır-ı cilve-i ḳaddüñ
Hep itmede ‘uşşāḳ temennā-yı ḳıyāmet
- 4- Seyr-i araşat oldı ḥırāmīde hüveydā
Ḳaddüñde zuhūr eyledi ğavgā-yı ḳıyāmet
- 5- Gel ḳabrine bir cilve ile **Tıybī**-i zāruñ
Tā dutmaya dāmānuña ferdā-yı ḳıyāmet

Mezāḳī

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

¹⁰⁰⁵ Bu şiir yayımlanmış Yāhyā divanlarında bulunmamaktadır.

- 1- Ne cennet hūrisin rıdvān-ma‘āş-ı sohbetüñ kimdür
Kimüñ manzûrısı[n]^D nezzāre-pāş-ı tal‘atuñ kimdür
- 2- Gırībān çāk olup bāğ-ı ser-i kūyında bī-pervā
Küşāde-hātır-ı feyż-i nesīm-i ruhşatuñ kimdür
- 3- Kimüñle leb-be-[leb]^D zānū-be-zānū ¹⁰⁰⁶olduğuñ bilsek
‘Aceb bālīn-i tarz-ı cām[e]^D h̃āb-ı vuşlatuñ kimdür
- 4- Kimi hūr<ā>-ı perī-peyker kimi rūh-ı muşavverdür
Miyān-ı müdde‘āda vākıf-ı keyfiyyetüñ ¹⁰⁰⁷kimdür
- 5- **Mezākī** şu‘le-i āhuñ cihānı ser-te-ser yakdı
Bu deñlü ‘āfiyet-sūz-ı dil-i bī-tākatüñ kimdür

Emīrī

Mef‘ülü Fā‘ilātü Mefā‘ilü Fā‘ilün

- 1- İçüp şarāb-ı zīb ü ferī neylesen gerek
Şoñra hūmar-ı derd-i seri n’eylesen gerek
- 2- Şarf eyle rū-yı zerd-ile eşk-i nedāmeti
Cem‘ eyleyüp bu sīm [ü] zeri n’eylesen gerek
- 3- Her dem firāk-ı la‘lūñ ile eşk-bār iken
Kān ağladup bu çeşm-i teri n’eylesen gerek
- 4- Zevk-i vişāle dild(e)ki h̃āhiş bulunmıya
Dām eyleyüp o vahşı geri n’eylesen gerek
- 5- Her dem **Emīrī** sāde-i kūh-ı vaṭanda ol
Geşt [ü] güzār-ı bahır [ü] beri n’eylesen gerek

60b

Rāsih

Mef‘ülü Fā‘ilātü Mefā‘ilü Fā‘ilün

- 1- Benden o şūha ‘arz-ı hūlūş it cihān cihān
Çekdüklerümi söyle şabā hep yegān yegān
- 2- Añdurdı baña bīm-i şırāt-ı kıyāmeti
Ol mū-miyān-ı kāmēt-i bālā emān emān
- 3- Hūn-ābe-rīz-i ḥasret olur iki gözlerüm
Yād eyledükce eski demi dil zamān zamān

¹⁰⁰⁶ sīne-be-sīne: zānū-be-zānū, D.

¹⁰⁰⁷ Keyfiyyetüñ: m

4- Zülfüñ ne bî-emân olur ki şehâ dilümi ¹⁰⁰⁸
Ayırdı benden alup götürdi keşân keşân

5- **Râsih** görürsen öp elin eller emâneti
Benden o şūha ‘arz-ı hulūş it cihân cihân

Nābī

Mefā ‘ilün Fe ‘ilātün Mefā ‘ilün Fe ‘ilün

- 1- Hemîşe hand[e]ye ol la ‘l-i hūn¹⁰⁰⁹-feşân düşmez
Güşâyiş-i gül-i maķşūd her zamân düşmez
- 2- Mülâzım olmayıcak çār-süy-ı hicrāna
Metā ‘-ı vuşlat-ı cānāna rāygān düşmez
- 3- Ne deñlü dām kur[ar]^Dsa[m]^D şikāra dildārı
Miyān-ı hālka-i bezme o bed-gümān düşmez
- 4- İder şikārına hamyāze şüretin ta ‘līm
Elinden ol büt-i şayd-efgenin kemān düşmez
- 5- Döküldi pâyına ‘uşşāk o gonçenūñ¹⁰¹⁰ **Nābī**
Bahār var mı ki<m> dāmānına hazān düşmez

Ve lehū

Mef ‘ülü Mefā ‘ilü Mefā ‘ilü Fe ‘ülün

- 1- Gitmez eşer-i eşk-i revān dāmenümüzden
Giçmez¹⁰¹¹ kadem-i jāle¹⁰¹² bizüm gülşenümüzden
- 2- Āmāde iken āh¹⁰¹³ gibi nāle¹⁰¹⁴-i dil-düz
Ķādir mi felek giçmege pīrāmenümüzden¹⁰¹⁵
- 3- Āyīne-i hurşide olur māye-i şafvet
Ķākister-i miḥnet ki çıkar gülhenümüzden
- 4- Teşrīfūñ ümīdiyle senūñ ey gül-i nev-hīz
Hamyāze-i ḥasret dökilür revzenümüzden

¹⁰⁰⁸ Mısrânın vezni kusurludur.

¹⁰⁰⁹ hūn: dūr, D.

¹⁰¹⁰ gonçenūñ: ser-keşūñ, D.

¹⁰¹¹ Giçmez: Çekmez, D.

¹⁰¹² kadem-i jāle : kadem-in jāle, D.

¹⁰¹³ āh: māh, D.

¹⁰¹⁴ nāle: nāvek, D.

¹⁰¹⁵ pīrāmenümüzden: pīrāhenümüzden, D.

- 5- Bāzūlaruñı eyleme āgyāra hamā'il
Biz saña didük gıtdi güneş gerdenümüzden

61a

Nābī

Fe'ilātün Fe'ilātün Fe'ilātün Fe'ilün

- 1- Luṭf-ı maḥlūk-ı talebkāra talebkār olamam
Dāde-i 'āciz-i nā-çize ḥarīdār olamam
- 2- Pīşe-gāhında¹⁰¹⁶ benüm gibi tehī-vāyelerüñ¹⁰¹⁷
Ḥāhiş-i maṭlab-ı nā-būd¹⁰¹⁸ içün ḥār olamam
- 3- Kuvvet-i men' [ü] 'atā kabza-i Rezzākdadur
Zıll-ı nāçiz-i tehī-deste perestār olamam
- 4- Bende temkīn-i keder tıynet-i ḥākīdendür
[Neyleyüm]^{D1019} āb-ı hevā gibi sebük-bār olamam
- 5- Bulamam¹⁰²⁰ kuvvet-i perhīz disem her ne kadar
Ḥaqqımı zāyi' idenlerle nemek-ḥār olamam
- 6- Riştesi dest-i müsebbibde iken esbābuñ
Nābiyā 'ālem-i esbāba heves-kār olamam

Ve lehū

Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün

- 1- Şāfā-yābum ne deñlü ğamzesi pür-ḥışm u kīn olsa
Dem-i serdüm nesīm-i mevce-i çin-i cebīn olsa
- 2- Olurdı ğonçe micmer¹⁰²¹[ver]^D mankal bezm-i ğulşende
Nesīm-i cān-fezā<-y1> miḥmān-ı zülf-i 'anberīn olsa
- 3- Virür la'lünde ki dendānlarınıñ ḥāleti cānā
Gül-i sürḥ üstine üftāde berg-i yāsemīn [olsa]
- 4- Saña ber-kā'ide 'āgyāra 'aksiyle baqardum ben
Elümde ḥāme-i şüret-nümā¹⁰²² bir dūr-bīn olsa

¹⁰¹⁶ Pīşe-gāhında: Pīş-gāhında, D.

¹⁰¹⁷ tehī-vāyelerüñ: tehī-māyelerüñ, D.

¹⁰¹⁸ nā-būd: nā-būde, D.

¹⁰¹⁹ Neyleyüm, D. : Neşlīm, N.

¹⁰²⁰ Bulamam: N'ola yok, D.

¹⁰²¹ ğonçe micmer D: ğonçe-i micmer, N.

¹⁰²² 'şüret-nümā: 'ibret-nümā, D.

5- Metā‘-ı şabr¹⁰²³tārāc[a]^D olırdı ser-zede çokdan
O şūḥuñ ğayrı ḥūbān gibi ḥatt[ı]^D der-kemīn olsa

6- Gelür ḥūbān-şıfat reftāra pāy-ı ḥāme-i **Nābī**
Bu kūh-ı nā-şinīde¹⁰²⁴ ‘āşıkāna bir zemīn olsa

Ve lehū

Fe‘ilātūn Fe‘ilātūn Fe‘ilātūn Fe‘ilūn

- 1- Yek-nefes zevk-i ḥayātın bulamazsın bedelin
‘Ālemūñ cümle fedā eyler-isen mā-ḥaşalın
- 2- Kısметūñ devr¹⁰²⁵-i ezelden müte‘ayyindür hep
‘Ālemūñ kat‘a çalış rişte-i tül-ı emelin
- 3- Lezzet-i mīve-i cennetden olur şīrīn-kām
Süvārān reşk¹⁰²⁶-i nedāmetle riyāz-ı ‘amelin
- 4- Dür-i ma‘nīde¹⁰²⁷ olan gūş-ı kabūl[ı]^D mesdūd
Añlamazsın eger¹⁰²⁸ irād cihānuñ meşelin
- 5- Çār dīvār-ı fenā-rīz-i vücūduñ **Nābī**
Bilen añlar daḥı evvelki nefesde ḥalelin

61b

Nābī

Fe‘ilātūn Fe‘ilātūn Fe‘ilātūn Fe‘ilūn

- 1- Olma bir loḳma içün ehl-i şikem cīm gibi
Meclis-i dehrde leb-beste giçin mīm gibi
- 2- Ne bu tezyīn-i tekellūf ne bu elfāz-ı derūn¹⁰²⁹
‘Ömr-i yek-sāle içün nüşā-i taḳvīm gibi
- 3- Şāfdur zāhir[i]^D erbāb-ı nifāḳın ammā
Tiredür sīneleri maḥbere-i sīm gibi
- 4- Feyz-ı bātında olur ḥişşe-i şūr[et]^D 1030 ancak

¹⁰²³ şabr: şabrı, D.

¹⁰²⁴ Bu kūh-ı nā-şinīde: Bu ğune nā-güşāde, D.

¹⁰²⁵ devr: rüz, D.

¹⁰²⁶ reşk: eşk, D:

¹⁰²⁷ ma‘nīde: ma‘nīden, D.

¹⁰²⁸ Añlamazsın eger: Añlamaz eyleseñ, D.

¹⁰²⁹ derūn: dürüg, D.

¹⁰³⁰ şuret, D.: , N.

Şafh[a]ya nakş olunan resm-i eķālīm gibi

- 5- Bī-dimāġāne başa-r-ı şafha-i mührüñ ancak¹⁰³¹
Nābiyā şafha-i çerh üzre meh-i nīm gibi

Ve lehū

Mef'ūlū Mefā'ilū Mefā'ilū Fe'ūlūn

- 1- Bir¹⁰³² şūh ki dil-dādesine vaż'ı ebed olsa
İķbāl idemem vaşlı hayāt-ı ebed olsa
- 2- Deryūze-gerānda¹⁰³³ şu'arā ekşer olurdı
Düzd-āne¹⁰³⁴ ma'ānide eger kaṭ'-ı yed olsa
- 3- Girse elūme rüy-ı haṭ-āverdesi yārūñ
Da'vā-yı vişāl itmege elde sened olsa
- 4- Ben germī-i vaşluñla ışınmak¹⁰³⁵ da raķībūñ
Yaḥ-ḥāne-i ümmīd¹⁰³⁶ tenūr-ı ḥased olsa
- 5- Gāhice görürdük eşerūñ biz daḥı Nābī
Rāḥat bu eķālīmde bāb¹⁰³⁷-ı beled olsa

Gedā'ī

Fā'ilātūn Fā'ilātūn Fā'ilātūn Fā'ilūn

- 1- 'Anberīn zülfüñ içinde rüy-ı cānān bulmuşuz
Hoş degülmidür ki küfr içinde īmān bulmuşuz
- 2- Gerçi İskender gibi çekdük firāķuñ zulmüni
Hızır¹⁰³⁸-ı haṭṭuñ sāyesinde āb-ı heyvān bulmuşuz
- 3- Bulmadık ölmekden özge derdümüz dermānını
Bir devāsuz derde ancak anı dermān bulmuşuz
- 4- Ḥamdu-li'llah ġayra kul olmaḳdan āzād olmuşuz
Çün hayātuñ taḥt-ġāhın dilde sulṭān [bulmuşuz]
- 5- Ey **Gedā'ī** fakrla kıldum ḳanā'at ihtiyār

¹⁰³¹ başa-r-ı şafha-i mührüñ ancak: başa nāmeye mührin cānān, D.

¹⁰³² Bir: Her, D.

¹⁰³³ Deryūze-gerānda: Deryūze-gerāndan, D.

¹⁰³⁴ Düzdāne: Düzdān-ı, D.

¹⁰³⁵ ışınmak: ışınsam, D.

¹⁰³⁶ ümmīd: ümmīdi, D.

¹⁰³⁷ bāb: resm, D.

¹⁰³⁸ Hızır: , N.

Bir  ar b- b d i inde genc-i pinh n bulmu uz

62a

N b 

Mef  l  Mef   l  Mef   l  Fe  l n

- 1- Dilber¹⁰³⁹ olıca      [u] m l yim- ıfat olsa
N z u¹⁰⁴⁰ nemek-i m  ide-i teselliyet olsa
- 2- Tevbe bulamazdı araya girmege fursat
Ru   re-i   b na n zar ma  iyet olsa
- 3- Dil virmez idi d de-i b m rına y r  n
    da eger d  ie-i   fiyet olsa
- 4-  tmezdi vef  aldu ı na d-i dil-i  u   k
Ebr larının  k  telerinde¹⁰⁴¹ diyet olsa
- 5- Olmazdı girih-beste  am-ı g s -y   isy n¹⁰⁴²
Me   te-i leb   ne-zen-i ma  eret olsa
- 6- S yemde bile z hir olur lezzet-i vu lat¹⁰⁴³
Ma   n eger¹⁰⁴⁴ v   ta-i ta viyet olsa¹⁰⁴⁵
- 7- Perv zdan inmezdi yire t  ir-i vu lat¹⁰⁴⁶
Serm ye-i rif at  eref-i ma  rifet olsa
- 8- Cism  n yeter  l de-i  irk-i g neh itd k
C m[e]^D lekeden  ıf  olunur   riyet olsa
- 9- **N b ** ne t rur mevc-i yem-i lu f¹⁰⁴⁷-ı  l   
A   l   l y k sebep-i ma   ret olsa

Cevr 

Mef  l  Mef   l  Mef   l  Fe  l n

- 1- Dil mest    ar b-ı mey-i g l n z-ı tebess m
C n   mzede-i   mze-i   mm z-ı tebess m

¹⁰³⁹ Dilber: Dild r, D.

¹⁰⁴⁰ N z u: N z 

¹⁰⁴¹ k  telerinde: k   telerinden, D.

¹⁰⁴²  isy n:   b n, D.

¹⁰⁴³ lezzet-i vu lat: ne  e-i vu lat, D.

¹⁰⁴⁴ Ma   n eger: Ma   n-ı vef , D.

¹⁰⁴⁵ M sranın vezni kusurludur.

¹⁰⁴⁶ vu lat: devlet, D.

¹⁰⁴⁷ lu f: fa l, D.

- 2- Nīm-ḥande-i leb-rīzūne bin Hızr u Mesīhā
Dil teşnedür ey mu‘cize-perdāz-ı tebessüm
- 3- Şayd itmege murğ-ı dil-i Cībrīli ider nāz
Kaşd itse şikār almağa şehbāz-ı tebessüm
- 4- Dağıtdı olan aqlumızı ey büt-i nev-res
Mest-āne nighle ğalaṭ-endāz-ı tebessüm
- 5- Mecnūn ider āḥrebini ey **Cevrī** inanma
Āmīḥte-i şerm-i füsūn-sāz-ı tebessüm¹⁰⁴⁸

62b

Fehīm

Mef‘ūlü Mefā‘ilün Fe‘ūlün

- 1- Tā zerre-i ḥāk-i pāy-ı yāram
Ḥurşīd-i sipihre¹⁰⁴⁹ iftiḥāram
- 2- Şöhret bulalı cemāl-i ṭab‘um
Āyīne-i ḥüsn ü¹⁰⁵⁰ i‘tibāram
- 3- Farkına ḥasūd-ı dīv-ṭab‘uñ
Mānend-i şihāb şu‘le-bāram
- 4- Geh şem‘ gibi yirinde¹⁰⁵¹ şābit
Geh şu‘le mişālī¹⁰⁵² bī-ḳarāram
- 5- Geh ma‘nī-i lafz gibi maḥfī
Geh ḥarf-i raḳam-veş āşikāram
- 6- Mefhūm-ı ma‘ānī-i kemālāt
Maẓmūn-ı beyān-ı iştihāram
- 7- Eflāk-ı cihān-ı nazma hergiz¹⁰⁵³
Pergār-ı ma‘āniye medāram
- 8- Ben ‘İsī-i nazm [u] ḥāme-cādū
Mu‘cize¹⁰⁵⁴-āşār [u] siḥr-kāram

¹⁰⁴⁸ Bu şiir şairin yayımlanmış divanında bulunmamaktadır.

¹⁰⁴⁹ sipihre: sipih-r-i, D.

¹⁰⁵⁰ ḥüsn ü/ ḥüsn-i, D.

¹⁰⁵¹ yirinde: yirümde, D.

¹⁰⁵² misālī: misāl, D.

¹⁰⁵³ hergiz: merkez, D.

¹⁰⁵⁴ Mu‘cize: Mu‘ciz, D.

9- Geldükce cūşa¹⁰⁵⁵ baħr-ı ıab‘um¹⁰⁵⁶
Deryā deryā güher-nişāram

10- Mest-i mey-i feyż olan **Fehīm**’em
Ser-mest-i şarāb-ı bī-ħumāram

Şāfi

Müfte ‘ilüñ Mefā ‘ilün Müfte ‘ilün Mefā ‘ilün

- 1- Zülf-i girih nūvāzuña çeşm-i niyāz degmesün
Bāl-i hümā-yı nāzuña pençe-i bāz degmesün
- 2- La‘lūñi beñzedüp müle ħand[e]ler eyleme güle
Şevķ-i ruħuñla bülbüle sūz [u] güdāz degmesün
- 3- Neşve-i bāde-i ğāżab çeşmüñe gülmesün bu şeb
Ehl-i niyāza bī-sebeb ol şeh-i nāz degmesün
- 4- Şūfi karışma ħikmete söyleme ehl-i vaħdete
Berg-i gül-i ħaķīķate bād-ı mecāz degmesün
- 5- **Şāfi** gerekse fā’ide sırıñı açma ħāsıde
Gūşe-i gūş-ı zāhide güfte-i rāz degmesün

63a

Rūhī

Fā ‘ilātün Fā ‘ilātün Fā ‘ilātün Fā ‘ilün

- 1- Sīne mecrūħ u ğöñül maħzūn ħātır pür-ħarac
Şabra ħaldı ħārene¹⁰⁵⁷ eş-şabrı miftāħu’l-ferec
- 2- Āħ ol dem kim ‘itāba başlaya¹⁰⁵⁸ mestāne yār
Elde cām-ı bāde ħançer der-miyān destār kec
- 3- Yār¹⁰⁵⁹ ışigin öp didüm benden işidüp didi kim¹⁰⁶⁰
Ol şanem olmaz ħabül işmarlamağla didi ħac
- 4- Dutalum bī-iħtiyāruz biz ayağüñ öpmeye
Sende ey zālīm nedür bir buse için bunca lec

¹⁰⁵⁵ cūşa: ħurūşa, D.

¹⁰⁵⁶ Mısranın vezni kusurludur.

¹⁰⁵⁷ ħārene: ħāremüz, D.

¹⁰⁵⁸ başlaya: başladı, D.

¹⁰⁵⁹ Yār: Yā, D.

¹⁰⁶⁰ benden işidüp didi kim: benden şabāya işidüp, D.

- 5- Kār-gāh-ı ‘aşk **Rūhī** bir ‘aceb¹⁰⁶¹ dergāhdur
Kim ‘amīk olmuş havālisi anuñ min külli fec

63a

Yahyā

Fe ‘ilātün Fe ‘ilātün Fe ‘ilātün Fe ‘ilün

- 1- Düşmez ol şāha ki her-bār¹⁰⁶² ider istignā
Gāh olur ‘aşık-ı şeydāya düşer istignā
- 2- Kaçma şimden girü kim cānuma giçdi sitemün
Yeter ey şūh-ı cefā-pīşe yeter istignā
- 3- Almada nakd-ı dilüm¹⁰⁶³ hīç tevaḳkuf itmez
[Turmaz]^D ol şāhid-i bāzār şatar istignā
- 4- Götürür hākdan ol mihr-i cihān-tāb-ı kerem
Eylese ‘aşıka ger¹⁰⁶⁴ zerre kadar istignā¹⁰⁶⁵
- 5- Sitem ü cevri de **Yahyā**’ya tevāzu ‘ görünür
Gerçi her vaz¹⁰⁶⁶ gelür yāre nazar istignā

Mef‘ülü Mefā ‘ilü Mefā ‘ilü Fe ‘ülün

- 1- Zülf-i siyeh-i yāre belādur dimesünler
Dil sālīk-i minhāc-ı ḥaṭādur dimesünler
- 2- Bir şūha esīr ol ki_aña erbāb-ı maḥabbet¹⁰⁶⁷
Dem-beste olup çün [ü] çirādur dimesünler
- 3- Şordum sebab-i fitne-i aşubına dehrün
Bir muğ-beçe-i ‘işve-nümādur dimesünler
- 4- Āhumdur iden kākül-i cānānı perīşān
Erbāb-ı ġaraż bād-ı şabādur dimesünler
- 5- Bir nīm-niğāh eyleyüp ol nakd-i ḥayātum
Tā küşte-i şemşīr-i cefādur dimesünler

63b

¹⁰⁶¹ ‘aceb: ulu, D.

¹⁰⁶² her-bār: her-gāh, D.

¹⁰⁶³ dilüm: dili, D.

¹⁰⁶⁴ ‘aşıka ger: ‘aşık eger, D.

¹⁰⁶⁵ Şairin divanında 3 ve 4. beyitler kendi arasında yer değişmiş şekildedir.

¹⁰⁶⁶ vaz: vaz‘ı, D.

¹⁰⁶⁷ Mısranın vezni kusurludur.

Nābī

Mef'ūlū Mefā 'ilū Mefā 'ilū Fe 'ülün

- 1- Hammām ki āyīne-i sīmīn-bedenāndur
'Uşşāk-şifat āteşi kalbinde 'ayāndur¹⁰⁶⁸
- 2- Germiyyeti erbāb-ı tecerrüddür ancak
Cāmeyle dühūl eyleyene düşmen-i cāndur
- 3- 'Üryān¹⁰⁶⁹ Dede tekyesidür feyz-i müselsel
Ağzı köpürür taşrasınıñ¹⁰⁷⁰ vecdi 'ayāndur
- 4- Hep anda olur nā'il-i vaşl ehl-i tecerrüd
Halvet yeri ¹⁰⁷¹nefş öldürecek turfe mekāndur
- 5- Meh-rū[y]^Dlara līf sürer rīş-i sefidin¹⁰⁷²
Şābūnculuğ itmekde 'aceb rind-i cihāndur
- 6- Taḥīrine nā-pākıların dīde-i terle
Mānende-i pīrān-ı tarīkat nigerāndur
- 7- Yek-zerre kırmaz kīsesine çirk-i fenāy
Girdükçe ele ḥāke döker cūd-feşāndur
- 8- Bāḥūr gibi rüz [u]¹⁰⁷³ şebinden olur efzūn
Fevṭ-ile beden ma'nī-i ma'hūde nişāndur
- 9- Her lūlesi **Nābī** kalem-i feyz meşāmı¹⁰⁷⁴
İcrā-yı zülāl itmede pākīze-zebāndur

Ḥaṭṭī

Mefā 'ilūn Mefā 'ilūn Mefā 'ilūn Mefā 'ilūn

- 1- Nītāk-āsā ḥam itdi kāmētüm mūy-ı miyān dürdi
Hilāl itdi vücūdum kayd-ı hicr-i ebruvān dürdi
- 2- Mey-i gülgūna ḥācet koyma sākī şun mey-i la'lūn
Ne müşkildür der-i pīr-i muğānuñ imtinān dürdi
- 3- Yine āzürde-i ḥār-ı firāk olmaklık āsāndur
Nedür bir gül içün çin-i cebīn[i] bāğbān [dürdi]

¹⁰⁶⁸ 'ayāndur: nihāndur, D.

¹⁰⁶⁹ 'Üryān: 'Üryāni, D.

¹⁰⁷⁰ taşrasınıñ: taşlarınıñ, D.

¹⁰⁷¹ Halvet yeri: Halvetleri, d.

¹⁰⁷² sefidin: sepīdi, D.

¹⁰⁷³ rüz [u]: rüzı, D.

¹⁰⁷⁴ meşāmı: misālī, D.

- 4- Helāk-i ‘āşıkā kāfīdür ol müjgān ol ebrū
Ne lāzım ey cefā-cū zaḥmet-i tūr [ü] kemān dūrđı
- 5- Ne zülfinde qārār itdüñ ne ruḥsārında ol şūḥuñ
Ne ey murğ-ı dil-i **Haṭṭı** bu kayd-ı āşiyān dūrđı

64a

Emīrī

Mef‘ülü Mefā‘ilü Mefā‘ilü Fe‘ülün

- 1- Cām olsa-idüm būs-ı leb-i dilber iderdüm
Āyīne olaydum ruḥını manzar iderdüm
- 2- Qurbıyyete ol şem‘a eger kudretüm olsa
Pervāne gibi kendümi bāl ü per iderdüm
- 3- Bir kerre o meh dāire-i vuşlata girse
Āğūşa ūşul-ile çeküp çenber iderdüm
- 4- Bu ḥüsn-i cihān-süz ile gülşene gelsen
Her dāğumı bir lāl[e]ye tāt-ı ser iderdüm
- 5- Rām olduğını bilsem **Emīrī** ben o tıfluñ
Ser-meşq [ü] sevād-ı ḥatını ezber iderdüm

Nābī

Mef‘ülü Mefā‘ilü Mefā‘ilü Fe‘ülün

- 1- Eyyām-ı zemistānda beni gerdiş-i devrān
Bir ḥāne-i vīrān-şudeye eyledi mihmān
- 2- Mānend-i kafes raḥneleri ḥāric-i ta‘dād
Mānend-i felek saqfı kevākible dıraḥşān
- 3- Ḥā‘il olamaz saqfı temāşā-yı sipihre
Dīvār¹⁰⁷⁵ degül reh-güzzer[i]^{D1076} māni‘-i seyrān
- 4- Baḥtum gibi tīre kef-i ümmīd gibi teng¹⁰⁷⁷
Çeşmüm gibi pür-āb derūnum gibi vīrān
- 5- Vīrāne iken böyle neden dār¹⁰⁷⁸ ola dırsin¹⁰⁷⁹

¹⁰⁷⁵ Dīvār: Dīvārı, D.

¹⁰⁷⁶ reh-güzzer, N: reh-güzārı, D.

¹⁰⁷⁷ teng: pest, D.

¹⁰⁷⁸ dār: tār, D.

¹⁰⁷⁹ dırsin: dirseñ, D.

Güncāyişe yok pertev-i mihr ü mehe imkân

- 6- İbrîk ne kadar kaṭre-i bārānuñ¹⁰⁸⁰ alursa
Hep bir bir ider añı nişār-ı ser-i mihmān
- 7- Āb akmada mānend-i kafes raḥnelerinden
Şaḥnında göñül olmaya¹⁰⁸¹ bülbul gibi nālān
- 8- Bir gürbe güzār eyler-ise bir tarafında
Ol semti iner alçağa mānende-i mīzān

Ve lehū

Mef'ulū Mefā'ilū Mefā'ilū Fe'ulūn

- 1- Dünyāyı ḥalāş eyler-idüm şūr [u] şerinden
Giçse felegin nāvek-i āhum siperinden
- 2- [Zehr]^{D1082}-āb ise de nūş idelüm virdügi cāmı
Tek düşmeyelüm pīr-i muğānuñ naẓarından
- 3- Şabr eyle de gör ni'metini maṭbaḥ-ı sun'uñ
Sīr olma bu mihmān-kedenüñ mā-ḥazarından
- 4- Çok Rüstem'i gördük ki kapup çaldı¹⁰⁸³ zemīne
Kuhsār-ı girān-seng-i sipihrüñ kemerinden
- 5- Kim dir kalemüñ olmaya **Nābī** müte'essir
Bu çāk-i girībān ile bu eşk-i terinden

64b

Bākī

Mef'ulū Fā'ilātū Mefā'ilū Fā'ilūn

- 1- Raḥm eyle dīde-i āb¹⁰⁸⁴-ı gevher-nişāre gel
Emvāc-ı baḥr-ı eşkümi seyr it kenāre gel
- 2- Zāhid ne lāzım ehl-i dile kīne-i şütür
Gir bezm-i 'ayş u işrete sen de kıṭāre gel
- 3- Meydür miḥekk-i tecrībe-i pīr-i mey-fürüş
'Arz eyle naḥd-i ḳalbüñi şāhib-'ayāre gel

¹⁰⁸⁰ bārānuñ: iḥsānın, D.

¹⁰⁸¹ olmaya: olmada, D.

¹⁰⁸² Zehr D, Zāhir, N.

¹⁰⁸³ çaldı: urdı, D.

¹⁰⁸⁴ dīde-i āb: āb-ı dīde, D.

- 4- Gördüñ kabā-yı ‘ömre bekā yok bu bāğda
Gül gibi sen de pürsün¹⁰⁸⁵ pāre pāre gel¹⁰⁸⁶
- 5- Bākī dem_urma [seyr-i]^D maḳāmāt-ı ‘aşḳdan
Geç āh [u] nāle nağmelerinden ḳarāre gel

Bākī

Mefā ‘ilün Mefā ‘ilün Mefā ‘ilün Mefā ‘ilün

- 1- Dem-i vaşluñ irişse çeşm-i ‘āşıkda bükā artar
Şular tuğyān ider evvel bahār olduḳda¹⁰⁸⁷ mā artar
- 2- Ḳıyās eylerse¹⁰⁸⁸ Nīl-i Mısra ol Yūsuf-liḳā yaşum
Anuñ miḳyāsı yokdur ṭurmaz_ol mā dā’imā artar
- 3- Bu nüh dūlāb gerdān eyleyen seyl-āb-ı çeşmümdür¹⁰⁸⁹
Yaşum bir çeşmesinden¹⁰⁹⁰ bahş idersem mācerā artar
- 4- Güzellik burcına bir māh-ı nevdür ol hilāl-ebrū
Çerāğ-ı ḥüsnine günden güne durmaz ziyā artar
- 5- Şular çağlar tuyūr āvāzesinden kūhsār inler
Bahar eyyāmıdur şimden girü şīt u şadā artar
- 6- Dil-i dervīş-i dil-rīşüñ du ‘ā-ı şubḥ-gāhından
Belālar eksilür cāh u celāl [u] kibriyā artar
- 7- Toyulmaz ḥān-ı iḥsāna ḳanā‘at gelmez insāna
Kerem gördükce ey **Bākī** gedālarda¹⁰⁹¹ recā artar

65a

Nābī

Mef‘ülü Fā ‘ilātü Mefā ‘ilü Fā ‘ilün

- 1- Her ḥüb-rū ki ‘āşıḳa luṭf-ı vişālī yok
Bir nüshadur ki ḥatt[ı]^D hoş ammā me‘ālī yok
- 2- Bilmem barān¹⁰⁹²-ı vaşlı kime ḥükm ider ḳazā

¹⁰⁸⁵ pürsün: pīrehi, D.

¹⁰⁸⁶ Mısranın vezni kusurludur.

¹⁰⁸⁷ olduḳda: oldukça, D.

¹⁰⁸⁸ eylerse: eyler mi, D.

¹⁰⁸⁹ çeşmümdür: eşkümdür, D.

¹⁰⁹⁰ bir çeşmesinden: ser-çeşmesinden, D.

¹⁰⁹¹ gedālarda: gedālardan, D.

¹⁰⁹² bārān: berāt, D.

Bir¹⁰⁹³ manşıbuñ mülâzımı çok inîşâli yok¹⁰⁹⁴

- 3- Gülzâr-ı hüsni¹⁰⁹⁵ gerçi leâfetde bi-bedel
Ammâ hevâsınuñ o kadar i'tidâli yok
- 4- Hîç şorma kim tabîbüñ elinden neler çeker
Ammâ beyâna haste-i 'aşkuñ mecâli yok
- 5- Çok da açılma eyle hazer rûzgârdan
Hammâm-ı çerh köhnelemiş pûşt-mâli yok
- 6- Zühhâdüñ itdügi da'vâ-yı¹⁰⁹⁶ tama'-me'âl¹⁰⁹⁷
Şâyeste-i kabûl olacak ihtimâli yok
- 7- Cevr-i zamânedan gilemend olma **Nâbiyâ**
Kankı¹⁰⁹⁸ celâl var 'aķabinde cemâli yok

Ve lehû

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

- 1- Bağ-ı dehrüñ hem hazânuñ hem bahârüñ görmüşüz
Biz neşâtuñ da ğamuñ da rûzgârın görmüşüz
- 2- Çok da mağrûr olma kim mey-hâne-i ikbâlde
Biz hezârân mest-i maħmûruñ¹⁰⁹⁹ ħumârın görmüşüz
- 3- Tüb-ı âh-ı inkisâra pâyedâr olmaz yine
Kişver-i câhuñ niçe sengîn-ħişârın gör[mişüz]
- 4- Bir ħurûşıyle idersin¹¹⁰⁰ hâne-i ikbâl[i]^D pest
Ehl-i derdüñ seyl-i eşk-i inkisâruñ gör[mişüz]
- 5- Bir gün_eyler dest-beste pây-gâh[ı]^D cây-gâh
Bî-'aded mağrûr-ı şadruñ¹¹⁰¹ i'tibârın görmüşüz
- 6- Kâse-i deryûzesi¹¹⁰² tebdîl olur cām-ı murâd
Biz bu bezmüñ **Nâbiyâ** çok bâde-ħ'ârın görmüşüz

Ve lehû

¹⁰⁹³ Bir: Bu, D.

¹⁰⁹⁴ Divanda bu beyitten sonra bir beyit daha vardır.

¹⁰⁹⁵ hüsni: hüsni, D.

¹⁰⁹⁶ da'vâ-yı: da'avât, D.

¹⁰⁹⁷ Mısranın vezni kusurludur.

¹⁰⁹⁸ Kankı: Kankı, D.

¹⁰⁹⁹ maħmûruñ: mağrûruñ, D.

¹¹⁰⁰ idersin: ider biñ, D.

¹¹⁰¹ şadruñ: şadr-ı, D.

¹¹⁰² deryûzesi: deryûzeyeye, D.

Fe 'ilātün Fe 'ilātün Fe 'ilātün Fe 'ilün

- 1- Dīde-i 'āşıkā müflis ki ḥaṭ u ḥāldedür
Çeşm-i nekbet-zededür şafḥa-i remmāldedür
- 2- Şanma kim 'ıyş u şafā keşret-i emvāldedür
Hırmen-i derd [ü] elem muntazamü'l-ḥāldedür
- 3- İtme rindāna takāzā ramazānda sākī
Müddet¹¹⁰³-i def'-i gamuñ va'desi şevvāldedür
- 4- Düşmez ālūdelere dā'ıye-i istiğfār
Çıkamaz ol çirk ki pīrāhen-i baḳḳaldadur
- 5- O meh-i çārde-sālūñ baḳar ebrūsına dil
Çeşm-i erbāb-ı vezā'if meh ile sāldedür
- 6- Ne olur¹¹⁰⁴ naḳş-peżīr ü ne çeker gerd-i kesād
Ni'met-i zevḳ ki şandūka-i ihmāldedür
- 7- Bende bilmem ki ne şekle girecekdür **Nābī**
Sā'at-i ḥātırımız pençe-i eṭfāldedür

65b

Resmī

Mefā 'ilün Mefā 'ilün Mefā 'ilün Mefā 'ilün

- 1- Nitekim saña 'ādetdür niyāz ehline nāz itmek
Baña hem ḥū-durur līkin saña biñ biñ¹¹⁰⁵ niyāz itmek
- 2- Sücūd itdikce mihrāba seni yād itdügüm bu kim
Ḥużūr-ı ḳalb olmasa dürüst olmaz namāz [itmek]
- 3- Firīb olma raḳībūñe iñende ey perī-çehre
Bilürsin kim melek segden gerekdür iḥtirāz [itmek]
- 4- Gelüp gülşende keşf itdi dehānuñ sırrını ḡonçe
Begüm (...) ¹¹⁰⁶ayb olmaz kimerde keşf-i rāz [itmek]
- 5- Ne ḥaddüñdür senüñ **Resmī** bisāṭ ḳurb ḳurbına
Kilimine göre ḥoşdur kişiye pād-ı rāz itmek

¹¹⁰³ Müddet: Zimmet, D.

¹¹⁰⁴ olur: ider, D.

¹¹⁰⁵ līkin saña biñ biñ:biñ naza biñ dürlü, D.

¹¹⁰⁶ , N.

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

- 1- Bilümi бүkdi benüm derdle ebrū-yı hamuñ
Şanemā cevri çeküp cānuma giçdi sitemüñ
- 2- Ayağūñ başduğı dem h̄aste gönül buldı şifā
Ey perī-çehre melek niçesi hoşdur қademüñ
- 3- İki yüzli varaқа sırrumı fāş itdi benüm
Göreyin başı kesilsün iki dilli қalemüñ
- 4- Dehenüñ kimse muşavver idemez zerrece h̄iç
Niçe şūret bula h̄āricde vücūdı ‘ademüñ
- 5- Bize demler viresin dem-be-dem_ey bād-ı şabā
Hoş-dem olduk қademüñden göreyin irte demüñ
- 6- Kerem ehli bilürüz her seni lāyık da budur
N’ola ey şāh-ı cihān görse kerīmüñ keremüñ
- 7- Bir қurı sāğarı nitsün dutayım kim Cemmiş
Lebūñün yādınadur teşne-dil olduğu Cemüñ

Bākī

Mef‘ülü Mefā‘ilü Mefā‘ilü Fe‘ülün

- 1- Her tır-i belā kavş-ı kazādan ola ¹¹⁰⁷nāzil
Şahrā-yı dil-i ehl-i vefādur aña menzil
- 2- Qaddüm gibi h̄āk-i қademüñ öpdi na‘lçeñ
Meşhūr du<rur> e’d-dālū ‘ale’l-hayri ke-fā‘il
- 3- Ağız bir idüp söylemek āsān idi yāre
Zahmumla¹¹⁰⁸ gelüp olsa eger hañçeri yek-dil
- 4- Cān cāna olurduқ dem-i vuşlatda senüñle
Sīnem saña¹¹⁰⁹ ey rūḥ-ı revān olmasa mā’il¹¹¹⁰
- 5- **Bākī**’[yi]^D қalem eyledi şemşīr-i maḥabbet¹¹¹¹
Bir kerre naşīb olmadı taқbīl-i enāmīl

66a

Emirī

¹¹⁰⁷ ola: k’ola, D.

¹¹⁰⁸ Zahmumla: Zahmuñla, D.

¹¹⁰⁹ saña: eger, D.

¹¹¹⁰ mā’il: hā’il, D.

¹¹¹¹ maḥabbet: firāқuñ, D.

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

- 1- Geldi haṭ yāri ḥaber-dār idecek günlerdür
Kām alup seyr-i çemenzār idecek günlerdür
- 2- Yılda bir kerre girersin sen ele ey gül-i ter
Seni ārāyiş-i destār idecek günlerdür
- 3- Yeter ey zülf-i dü-tā böyle girān-h‘āb olma
Dide-i ğaflete bīdār idecek günlerdür
- 4- Şaklama rüyuñı ey Yūsuf-ı gül-pīrehenüm
Hūsnuñı zīver-i bāzār idecek günlerdür
- 5- Mey içüp yārla gülşende **Emīrī** dir imiş
Sāğar-ı vuşlat-ı şer-sār idecek günlerdür

Nābī

Mef‘ülü Fā‘ilātü Mefā‘ilü Fā‘ilün

- 1- Dīvāne eyler ādemi zencīr-besteler
Dest-i ūşul pāy-ı hevāyı gidesteler
- 2- Göstermesün o kaḥṭ-ı suḥan meclis-i Hudā¹¹¹²
K‘ālūde-i tenaḥnuḥ ola lafz-ı nesteler¹¹¹³
- 3- Zımnında olmasa eger ümmīd-i ‘āfiyet
Hażm eylemezdi vaż’-ı eṭibbāyı ḥasteler
- 4- Der-māndesüz ne lezzeti var şān [u] şevketüñ
Rüyın[ı]^D baḳlavanuñ ağardan¹¹¹⁴ nişesteler¹¹¹⁵
- 5- **Nābī** kerīmüñ eger luṭfuñ añlasa¹¹¹⁶ ‘uşāt¹¹¹⁷
‘Arza cerīde-i günehin kendi desteler

Rāmī

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

- 1- Biz ol ‘āşıklaruz kim dāğumuz merhem ḳabūl itmez
O gülzāruz ki āteşdür gül [ü] şebnem ḳabūl itmez

¹¹¹² meclis-i Hudā: meclisin Hudā, D.

¹¹¹³ Bu beyitten sonra divanda bir beyit daha bulunmaktadır.

¹¹¹⁴ ağardur: ağardan, D.

¹¹¹⁵ Bu beyitten sonra divanda bir beyit daha bulunmaktadır.

¹¹¹⁶ eger luṭfuñ añlasa: añlar ise luṭfını, D.

¹¹¹⁷ Mısranın vezni kusurludur.

- 2- N'ola ben çekdügüm cev̄r [ü] cefāyı yār bilmezse
Dil ü zevk-āşinā bār-ı girān-ı ham kabūl itmez
- 3- Sifāl-i köhneden nūş-ı meye mu'tād olan rinde
Mücevher cāmını biñ kere şun[san] Cem kabūl itmez
- 4- Sirişk-i çeşm-i Nīl-i Mışra (...) ¹¹¹⁸ kıyās itmeñ
Bu bir deryā-yı pür-hündur ki bīş ü kem kabūl [itmez]
- 5- Gül-i rengīn-i ruhsārı o naḥl-i gülşen-i hüsnüñ
O deñlü nāzik [ü] terdür ki **Rāmī** şem kabūl itmez

66b

Nābī

Mefā 'ilün Mefā 'ilün Mefā 'ilün Mefā 'ilün

- 1- Açılmış göz göz ¹¹¹⁹ olmuş safha-i rüyı semenlenmiş
Cemālinde leṭāfet kāt kāt olmuş ¹¹²⁰ nesterenlenmiş
- 2- Degüldür mūy ¹¹²¹ -ı haṭ gird-i leb-i kevser-fürüşunda ¹¹²²
Kenār[ı]^D çeşm[e]-sārā ¹¹²³ āb-ı hayvāndur ¹¹²⁴ çemenlenmiş
- 3- Fenāşın añlamış nergis kadar yok bāğ-ı devrānuñ
Daḥı ḥāb-ı 'ademde ¹¹²⁵ açmadan çeşmüñ ¹¹²⁶ kefenlenmiş
- 4- İştüdüm girdüğün ḥammāma cān atdum temāşāya
İrişdüm ¹¹²⁷ ol zamān ki ¹¹²⁸ hem çıkup hem pirehelenmiş
- 5- Devāt-ı yāre dolmuş eşk-i 'uşşāk-ı siyeh-kārı
Emān-ḥāhān gülüya makreme daḥmış resenlenmiş ¹¹²⁹
- 6- Saña beñzer daḥı bir āfītābı idemez peydā
Vilādetden 'arūs-ı çerḥ kalmış pīre-zenlenmiş

¹¹¹⁸ , N.

¹¹¹⁹ göz göz: gül gül, D.

¹¹²⁰ Cemālinde leṭāfet kāt kāt olmuş: Letāfet kāt kāt olmuş 'arızında, D.

¹¹²¹ mūy: mūr, D.

¹¹²² kevser-fürüşunda: şekker-feşānında, D.

¹¹²³ çeşm-sārā, N.: çeşme-sārı, D.

¹¹²⁴ āb-ı hayvāndur: āb-ı hayvānuñ, D.

¹¹²⁵ 'ademde: 'ademden, D.

¹¹²⁶ çeşmüñ: çeşmin, D.

¹¹²⁷ İrişdüm: Yetişdüm, D.

¹¹²⁸ ki: kim, D.

¹¹²⁹ Bu beyit şairin yayımlanan divanlarında bulunmamaktadır.

- 7- ‘Aceb mi kâmet-i ma‘nîye **Nâbî** olsa nâ-çesbân¹¹³⁰
Ğubâr-âlûde olmuş hâme¹¹³¹-i hâtır köhenlenmiş

Nâ’ ilî

Mefâ ‘ilün Mefâ ‘ilün Mefâ ‘ilün Mefâ ‘ilün

- 1- Ruĥuñ şevkiyle dil kim zülf-i müşk-efşâna el şunmış
Zelîhâdur ki dâmân-ı meh-i Ken‘âna el şunmış
- 2- Dil-i bîmâreyi¹¹³² itmiş dü¹¹³³ çeşmüñ töhmet-i mestî
Biri dutmış girîbânuñ biri dâmâna el şunmış
- 3- Per ü bâl[i]^D şikâf-ı zaĥm-ı dilden¹¹³⁴ penbe-veş rîzân
Meger tıfl-ı nigâhuñ [nice]^{D 1135} murğ-ı câna el şunmış
- 4- Görüp aġyâr ĥaţuñ ĥuşe-çîn olmuş vişâlınden
İdüp tarĥ-ı tekellûf ĥırmen yârâna el şunmış
- 5- Durur mı karşı Rüstemler¹¹³⁶ o çeşm-i kâhramân zûra
Ĥaşuñ yayını ĥurmuş nâvek-i müjgâna el şunmış
- 6- Ma‘ânî gevherin itmekde tab‘uñ **Nâ’ ilî** işâr
Tılısmı¹¹³⁷ fetĥ idüp gencîne-i ‘îrfâna el şunmış

Aġlî

Fâ ‘ilâtün Fâ ‘ilâtün Fâ ‘ilâtün Fâ ‘ilün

- 1- Ey ĥırâm-ı kâmet-i naĥl-i bülendin sevdüğüm
Şîve-i reftâr-ı serv-i müstmendin sevdüğüm
- 2- Ey dem-i cân-baĥşını gûş itmege cân virdüğüm
Lezzet-i güftâr-ı la‘lî nev-suĥandın (?) sevdüğüm
- 3- Kâmil-i zülfiyle dil-i mecnûnı meftûn iden
‘Anberîn zencîrle miskîn kemendîn sevdüğüm
- 4- Ey gönüller almaġa leyle ayîn eyleyen
‘Âdet (...) ¹¹³⁸ ĥavr-ı leb-pesendîn sevdüğüm

¹¹³⁰ nâ-çesbân, D.: nâ-çenbân, N.

¹¹³¹ hâme: câme, D.

¹¹³² bîmâreyi: bîmâra, D.

¹¹³³ dü: iki, D.

¹¹³⁴ dilden: tenden, D.

¹¹³⁵ Nice, D.: pençe-i, N.

¹¹³⁶ Rüstemler: Rüstemle, D.

¹¹³⁷ Tılısmı: Tılısmın, D.

¹¹³⁸ , N.

- 5- Şehsüvār-ı ‘ālemi meydān-ı ḥüsn [ü] nāz olan
Zülfeḳār-ı ḡamze-i düldül semendīn sevdüğüm
- 6- Sevdüğün kimdür diyü benden sū’āl eyler o yār
Dut ki bilmez ‘**Aḳliyā**’ ālemde kendin sevdüğüm

67a

Nābī

Mef‘ülü Fā‘ilātü Mefā‘ilü Fā‘ilün

- 1- Çok görmüşüz zevālini ḡaddār olanların
Hengām-ı fırsatında dil-āzār olanların
- 2- Zilletdedür qarārı [eger]^D sağ olursa da
Kütāh olur ḡayātı sitemkār olanların
- 3- Şābūn-ı pend itmez eşer ḡub̄s-ı ṭab‘ına
Aşlı denī cibilleti murdār olanların¹¹³⁹
- 4- Sevgend[i]^D hep taḡallūf-i va‘dün güvāhıdır
İmāna¹¹⁴⁰ hīn-i va‘dede bisyār olanların
- 5- Yā Rabb¹¹⁴¹ zālīme ḡo<y>ma sūz-ı derūnını
Nā-ḡār ilticāda aña zār olanların
- 6- Virsün Ḥudā hevāya ḡubār-ı vücūdını
Nābī derūn-ı ehl-i dile bār olanların

Ve lehū

Mef‘ülü Fā‘ilātü Mefā‘ilü Fā‘ilün

- 1- Sittīn irişdi ey dil inābet zamānıdır
[Ser-germī]^{D1142}-i hevāda ifāḡat zamānıdır
- 2- Fursat giçer telāf[i]^{D 1143}-i mā-fāt vaḡtidür
Nefs-i hevā-perest<eş>ī melāmet zamānıdır
- 3- Dök cūy-bāra¹¹⁴⁴ eşküñi ḡāk-i ḡarā‘ate

¹¹³⁹ Divanda bu beyitten sonra bir beyit daha bulunmaktadır.

¹¹⁴⁰ İmāna: İmānı, D.

¹¹⁴¹ Rabb: Rabbi, D.

¹¹⁴² Ser-germī, D: سوکوی, N.

¹¹⁴³ Telafi, D. : telāfe, N.

¹¹⁴⁴ cūy-bāra: cūy-bār-ı, D.

Sîr-âbını <m>nihâle¹¹⁴⁵ nedâmet zamânıdur

- 4- Bâzûlarumda kalmadı âgûşa iktidâr
Sâde müşâhedey<i>le kanâ‘at zamânıdur
- 5- Ahlât-ı ma‘şiyet<i>le ‘alîl oldı cân-ı zâr
Ey ‘afv-ı çâre-sâz ‘inâyet zamânıdur
- 6- Oldı beyâz-ı şubh gibi müy-ı ser sefid
Ey hufte¹¹⁴⁶-çeşm uyan ki ‘ibâdet zamânıdur
- 7- Tâ key sefer mesâlik-i ‘ukbâya¹¹⁴⁷ **Nâbiyâ**
Seccâde-i gamked[e]ye¹¹⁴⁸ ikâmet zamânıdur¹¹⁴⁹

Ṭıybî

Mef‘ûlû Mefâ‘ilü Mefâ‘ilü Fe‘ûlün

- 1- Al destüñe mey bezme gel ey mûğ-beçe cûş it
Biñ zâhid-i tâat-ger-i İslâm-fürüş it
- 2- Muṭrib leb-i vaşfinda yine eylese âgâz
Vu‘‘âz-ı perîşân-suhanı zâr-ı hamûş it
- 3- Gelsün yine rindân-ı bütân bir yire sâkî
Bezm-i mey-i reşk-âver-i firdevs-i sürüş it
- 4- Te‘sîrdesin âha berâber ol[ı]mazsın
Ey âh gerek lahız[a]da biñ kere hurüş [it]
- 5- **Ṭıybî** gibi ser-mest-i hırâmi gam_idüpsin
Âzâde-i taşdî‘-i pey-ender-pey-i hüş it

67b

Nâ‘ilî

Mef‘ûlû Fâ‘ilâtü Mefâ‘ilü Fâ‘ilün

- 1- Çâk itdi câmesin atılup cûy-bâra gül
Beñzer ki yandı âteş-i âh hezâra gül
- 2- Birbirine muḳârin olup¹¹⁵⁰ ittiḥâd-ı ḥüsn

¹¹⁴⁵ Sîr-âbını <m>nihale: Sîr-âbî-i nihâl-i, D.

¹¹⁴⁶ hufte: hurfe, D.

¹¹⁴⁷ ‘ikbâya: ‘işyâna, D.

¹¹⁴⁸ gamked[e]ye: ‘amelde, D.

¹¹⁴⁹ Mısranın vezni kusurludur.

¹¹⁵⁰ olup: idüp, D.

Viridi gül güdāz¹¹⁵¹ (?) leṭāfet bahāra gül

- 3- Hūn oldu bağı reşk-i ‘izāruñla ‘ākıbet
Düşdi çemende hançer-i ser-tiz-i hāra gül
- 4- Bir al perde çekdi ‘arak-riz-i şerm olup
Gül-berg-i āfitāb-ı ruḥından ‘izāra gül
- 5- [Düşdükçe]^D 1152 hāk-i pāyuña bī-tāb-ı reşk olup¹¹⁵³
Rūy-ı niyāz-ı **Nā’ili** hāk¹¹⁵⁴-sāra gül

Rūhī

Mef‘ulü Mefā‘ilü Mefā‘ilü Fe‘ulün

- 1- Bir şehirde kim hāl bilür ādemi yokdur
Hāl ehlinüñ eglenmesinüñ ‘ālemi yokdur
- 2- Ben¹¹⁵⁵ kimseye mi hāl-i dilüm¹¹⁵⁶ şerh idebilmem
‘Ālemde yāḥūd hāl bilür kimse mi yokdur
- 3- ‘Āşık ne kadar ‘aşk elemüñ çekse şafādur
Gönülde hemān¹¹⁵⁷ dehr-i dünyeden¹¹⁵⁸ ğamı yokdur¹¹⁵⁹
- 4- Ey ‘aşka düşen derdüñe dermān bulunır sen¹¹⁶⁰
Şemşir-i belā yāresinüñ merhemi yokdur
- 5- Bir şūḥ-ı mesīḥā dem-i yār olmya ger kim
Zāyi‘ giçirür ömrüñ_o kim hem-demi yokdur¹¹⁶¹
- 6- Bir sīne mi vardur kim anı yakmaya ‘aşkuñ
Bir dīde mi vardur ki ğamuñda¹¹⁶² nemi yokdur
- 7- Al cānumı bir buse ‘atā it diyü gördüm
Hiç söyle[ye]^Dmez muğbeçe güyā femi yokdur
- 8- Eksüklüğini bilmez imiş **Rūhī**’ye söyleñ

¹¹⁵¹ gül güdāz: güle bahār, D.

¹¹⁵² Düşdükçe, D. : Düşdi gice, N. Vezin gereği divandaki şekil metne alınmıştır.

¹¹⁵³ olup: olur, D.

¹¹⁵⁴ hāk: şerm, D.

¹¹⁵⁵ Ben: Bir, D.

¹¹⁵⁶ Dilüm: dili, D.

¹¹⁵⁷ hemān: hele, D.

¹¹⁵⁸ dünyeden: dünyede, D.

¹¹⁵⁹ Mısranın vezni kusurludur.

¹¹⁶⁰ Ey ‘aşka düşen derdüñe dermān bulunır sen: Bulmazsın ayā ‘aşka düşen derdüñ dermān, D.

¹¹⁶¹ Bu beyit şairin yayımlanan divanlarında bulunmamaktadır.

¹¹⁶² ğamuñda: a ‘mādan, D.

Bitmez mi bu¹¹⁶³ eksüklüğü kim dirhemi yokdur

[Rubā ‘ī]¹¹⁶⁴

Mef‘ülü Mefā ‘ilü Mefā ‘ilün Fā ‘

“Āteş ne zened der-dil-i mā-illāhū
Kūteh ne koned menzil-i mā-illāhū
Ger ‘ālemiyān cümle ṭabībān bāşed
Ḥallī ne koned müşkil-i mā-illāhū”¹¹⁶⁵

68a

Maḳālī

Mef‘ülü Fā ‘ilātü Mefā ‘ilü Fā ‘ilün

- 1- Zülfüñden istedi kese bir ‘anberīn tili
Miḳrāş şandı ditredi meşşātenüñ eli
- 2- Kimdür ki boynı bağılu kuluñ olmya görüp
Rūyuñda ḥalka ḥalka o ca‘d müselseli
- 3- Ta‘rīf idince ḳaddüñi gülşende bād-ı subḥ
Her bir nihāl iki bükülüp didiler belī
- 4- Zülfüñ yazılsa ḥaṭ-ı ruḥuñ üzre vechi var
Mergüb olur ḳatr[e]de ğubār üstüne celī
- 5- Oldı **Maḳālī** şafḥa-i sīnem kitāb-ı ‘aşḳ
Her bir sirişk-i çeşmüm_anuñ surḥ-cedveli

Zihnī

Mefā ‘ilün Fe ‘ilātün Mefā ‘ilün Fe ‘ilün

- 1- Ruḥuñda gördi dağılmış o ğīsū-yı pür-tāb
Yüzine çekdi siyeh perde Ka‘be itdi ḥicāb
- 2- Görüp o gevher-i dendānı dürc-i la‘lünde
Gözümde eşk-ile her ḳatre oldı dürr ḥoş-āb
- 3- Ḳaşuña meyli ezeldendür_ey meh_anuñ için
Egildi ḳaldı bu ḥāl üzre ḳāmet-i miḥrāb

¹¹⁶³ bu: ol, D.

¹¹⁶⁴ Nüshada Murabba‘ başlığı verilmiştir.

¹¹⁶⁵ Bu şiir Farsçadır. Tercümesi bu şekildedir:

“Ondan başka ateş bizim gönlümüze tesir etmez.

Ondan başka varılacak her menzil kısadır.

Eğer bütün dünya doktor olsa bizim müşkülümüz çözülmez.”

- 4- Güneş cemālũñe göz dökmesün diyü hergiz
Ne gündüz oldıgın ister gönül ne hõd mehtāb
- 5- Ruḥuñsuz olmadı āsũde dīde vü dilde
Ne deñlü istedi girmek gözũme gönľũme ḥāb
- 6- Kemend-i ṭurresi pīçide mār-ı Dahḥākı
Sinān-ı ğamzesi mānend-i deşne-i Söhrāb
- 7- Lebi ḥayālī ile ḥaylī demdür ki aḡar
‘Aceb mi **Zihñi** yaşum olsa cūy-ı la‘l-i müzāb

Fā‘ilātũn Fā‘ilātũn Fā‘ilātũn Fā‘ilũn

- 1- Şöyledür za‘fum şürer bir ‘ankebūt-ı derd-mend
Ben za‘ifũñ boynına taḡarsa tārından kemend
- 2- Virdi la‘lũñden nihāl-i kāmētũñ bir mīve kim
Rengde yāḡūt-ı ter ḡāletde mey-i lezzetde ḡand
- 3- Kāmētũñçün yaş dökmişdür¹¹⁶⁶ çemende bāġbān
Servi añunla şuvarmış olmış añun çün bülend
- 4- Nāşıḡā pendı ḡo dil fikr-i dehān-ı yārla
Şöyle teng oldı ki şıġmaz añā zerre deñlü pend
- 5- Oya regler resenlerle dil [ü] divāneyi (...)
Dutmaz-iken ḡanda zülfi ḡıldı bir müyile bend¹¹⁶⁷

68b

Nābī

Mefā‘ilũn Mefā‘ilũn Mefā‘ilũn Mefā‘ilũn

- 1- Hevā-yı dil-berān ḡũy-ı dil-i bī-iḡtiyārumdur
Ḳapulmak pençe-i ḡurşide şebnem gibi kārumdur
- 2- Kemān-ı ḡismet olursa müsā‘id bāzũ-yı baḡta
Ne deñlü ḡaçsa da ol āḡũ-yı vaḡşī şikārumdur
- 3- Şeb-i dūr [u] dırāz u teng [ü] tār-ı ye’s [ü] hicrāndan
Viren baña¹¹⁶⁸ tesellī ḡāṭır-ı ümmīd-zārumdur¹¹⁶⁹

¹¹⁶⁶ dökmişdür: , N.

¹¹⁶⁷ Mısranın vezni kusurludur.

¹¹⁶⁸ Viren baña: Baña viren, D.

¹¹⁶⁹ ümmīd-zārumdur: ümmīd-vārumdur, D.

- 4- Ne mümkün pençe-i bād-ı bahāra pāydār olmak
Benüm pīrāhen-i gül perde-i nāmūs [u] ‘ārumdur
- 5- Kārār itmeme dīraht-ı bīhdār olsam da ey **Nābī**
Benüm ebrū-yı hūbān tīşe-i şīven¹¹⁷⁰-i vaḳārumdur

Sürūrī

Fā ‘ilātün Fā ‘ilātün Fā ‘ilātün Fā ‘ilün

- 1- Bunca kim ‘aşkında bağrum yandı sūz¹¹⁷¹[u] āh ile
Hem-dem olmadum dirīgā bir nefes sen māh ile
- 2- Böyle kim kılduñ meni miskīn-i ğamdan nā-tüvān¹¹⁷²
Fıkr kıl kim nice söyleşsin gerek Allāh ile
- 3- Hāk-i kūyuñ çehre-i zerdümde görse nī-‘aceb¹¹⁷³
Resmdür dīvarda gül-i ‘adem olmak¹¹⁷⁴ kāh ile
- 4- Hāl-i haṭuñ haqqıçün yoluñda cān vir kim gerek¹¹⁷⁵
Şādık-ı kavlümde and içdüm kelām-ullāh ile ¹¹⁷⁶
- 5- Ey **Sürūrī** sevmese ger ‘āşıkı nāşih ne ğam¹¹⁷⁷
Yok-durur ünsiyyet-i şeytānuñ¹¹⁷⁸ ehlu’llāh ile

Şāfi

Mefā ‘ilün Mefā ‘ilün Mefā ‘ilün Mefā ‘ilün

- 1- Şeh-i vālā-nişān-ı fitnedür ki virdi şān ebrū
İder imā-yı istiğnā ile hükmin revān ebrū
- 2- N’ola engüşt-nümā-yı rūzedür anı firāk olsa
Virür her dem hilāl-i ‘ıyd-ı vuşlatdan nişān ebrū
- 3- Ne a’lādur ki virmiş zīb [ü] fer zīr-i cebīninde

¹¹⁷⁰ şiven: kūh, D.

¹¹⁷¹ Bunca kim ‘aşkında bağrum yandı sūz: Gerçi nālem göklere çıkdı figān, D.

¹¹⁷² Böyle kim kılduñ meni miskīn-i ğamdan nā-tüvān: Pādişāhum cevri idersin saña kimse söylemez, D.

¹¹⁷³ Hāk-i kūyuñ çehre-i zerdümde görse nī-‘aceb: Cism-i zerdüm hāk-ı kūyuñla kapuñda halı olur, D.

¹¹⁷⁴ Resmdür dīvarda gül-i ‘adem olmak: Kim binā muhkem olur toprak karışsa, D.

¹¹⁷⁵ Hāl-i haṭuñ haqqıçün yoluñda cān vir kim gerek: Cāh ile olur müyesser devlet-i dünyā-yı dūn, D.

¹¹⁷⁶ Şādık-ı kavlümde and içdüm kelām-ullāh ile: ‘Ārif olan iftiḥār itmez cihānda cāh ile, D.

¹¹⁷⁷ Ey Sürūrī sevmese ger ‘āşıkı nāşih ne ğam: Zāhid-i dem-keş Sürūrī birle olmaz muhteliṭ, D.

¹¹⁷⁸ Yok-durur ünsiyyet-i şeytānuñ: İmtizāc itmez hevā ehli çün, D.

Hümā-yı hüsnüñe lāyıkdur olsa āşiyān ebrū

- 4- Hāt u la ‘lūñ dehānuñ sırrınuñ tefsīridür ammā
Cemāl-i muşhafuñ başdan başa eyler nişāñ ebrū
- 5- Dirīg itme nigāh-ı lutfuñı kim sīne-i **Şāfi**
Hadeng-i ğamz[e]nüñ oldı nişānı ey kemān ebrū

69a

Ġazel-i Lebīb Taḥmīs-i Re’fet

Mef’ülü Fā’ ilātü Mefā’ ilü Fā’ ilün

1

Üftādelikle bestelerüz mehlīkāsına
Naḳd-i sirişk [ü] eşküñi şarf it rızāsına
Güş eyledüm ki müşfik imiş mübtelāsına
Dil-dāde oldum ol meh[in] nāḳd-i vefāsına
Şatdum metā’-ı rāḫatumı yok bahāsına

2

Keşf it niḳāb-ı rüy eyā maḫzen-i edeb
Çıkdı bu tāk-ı nüh felege āh muḫtarab
Senden bu üstādına mezā-yı mazḫar-ı celeb
Gül ruhlarında büy-ı ğaḫab var nedür sebeb
Sünbül didümse zülfüñe tevbe ḫaṭāsına

3

Bir şüh-ı tıfl-ı nevresīde hoş-elḫān maḳāl¹¹⁷⁹
“Bisyār zār-keş mekeşīd ‘alā külli ḫāl”
Cāy-ı talebde buse-i nā-ḫāḫ keşret-i āl
Yüz döndürürse nāzla benden şeb-i vişāl
Ben mā’ ilüm ol āfetüñ işte orasına

4

Bezm-i simāt-ı sāḳī-i cām olduĝuñ senüñ
Her şeb nigīn-i ‘işrete nām olduĝuñ senüñ
Zālīm bu deñlü baḫş-ı merām olduĝuñ senüñ
Aĝyāra āşikārece rām olduĝuñ senüñ
Şanma¹¹⁸⁰ dilüñ müsā’adedür iddi’āsına

5

Kimdür bu bāb-ı ‘arşada şīt [ü] şadā ider
Müjgān-ı eşk-i çeşm-ile ḫūnın cüdā ider
Ḥaḳḳā nişār-ı girye-i **Re’fet** edā ider
Vaşluñ deminde bir söze cānuñ fedā ider
Söz var mıdur Lebīb’üñ efendim edāsına

¹¹⁷⁹ Mısranın vezni kusurludur.

¹¹⁸⁰ Şanma: Zımmen, D.

Ḥaylī

Fe 'ilātūn Fe 'ilātūn Fe 'ilātūn Fe 'ilūn

- 1- 'Ālemūñ ẓahrını çekmek baña mu 'tād oldı
Kişver-i dilde elem ẓal'ası ābād oldı
- 2- Sūziş-i fūrkat-i cānānı dil-i sūzānum
Şöyle yandurdı ki ḥākisteri berbād oldı
- 3- Her kemālūñ de zevāli irişürmiş āḥir
Ġaflet üzreydi bu yüzden gōñül irşād oldı
- 4- Ārzū-yı leb-i Şīrīnūñ-ile kūh-ı ġamuñ
Ḳaṭ'-ı aḥcārına dil tīşe-i Ferḥād oldı
- 5- **Ḥaylī** geh fūrkat-i āḥbāb gehi hicr-i nigār
'Ālemūñ ẓahrını çekmek baña mu 'tād oldı

69b

'Ulvi

Mefā 'ilūn Mefā 'ilūn Mefā 'ilūn Mefā 'ilūn

- 1- Dil-i bī-çāremi gözlerine ol bī-amān gözler
İki şeh-bāzdur her biri murğ-ı nā-tüvān gözler
- 2- Fiğān u āhuma bakmaz kaçır her laḥza ādemden
Gözūñ āhū-yı vaḥşīdūr ki şayd olmaz yabān [gözler]
- 3- Senūñ¹¹⁸¹ cān zeneḥdānuñ diler dil-i bülbüli ḥaṭuñ¹¹⁸²¹¹⁸³
Biri seyr-i semen özler birisi āşiyān gözler
- 4- Ḳapuñdan ḥalka-i [derkīş]^{D 1184} gitmez gözlerüm hergiz
Nite kim āstān-ı pādişāh-ı dīde-bāz¹¹⁸⁵ gözler
- 5- Tenūr-ı sīnemi doldur[d]^{D1} ẓurş-ı dāğ-ile ol meh
Anuñ çün şabr ider dil derde¹¹⁸⁶ zīrā ḥaḳḳ-ı nān [gözler]
- 6- Gönüller şayd ider ġamzeñ kemīn-ġāhuñda¹¹⁸⁷ ebrūñuñ

¹¹⁸¹ Senūñ: Terāzū-yı, D.

¹¹⁸² ḥaṭuñ: ḥaddūñ, D.

¹¹⁸³ Mısranın vezni kusurludur.

¹¹⁸⁴ derkīş: , N.

¹¹⁸⁵ dīde-bāz: dīde-bān, D.

¹¹⁸⁶ derde: cevre, D.

¹¹⁸⁷ kemīn-ġāhuñda : kem-nigāhından, D.

Özin gizler ¹¹⁸⁸şikâr özler okun gizler ¹¹⁸⁹ nişân [gözler]

- 7- Gelüp şehir-i vücûda 'Ulvî şordı hâne-i kabrûñ
Diyâr-ı gurbete düşmiş misâfirdür mekân gözler

Tâ'ib

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

- 1- Lâ'übâlî meşrebüm haqdur nedîm olmak baña
Nüke-âmuzam sezâ-verdür fehîm olmak baña
- 2- Cevher-i yek-dāneyem silk-i ğaraẓdan dürr-i ter
Vâcib oldu kendi zâtumla muķîm olmak baña
- 3- İtdüm ebnâ-yı hudûd-ı dehrden kaṭ'-ı ümîd
Lâyık oldu maẓhar-ı luṭf-ı kadîm olmak baña
- 4- Çünkü yok teşhîş-i kadr ehl [ü] nâ-ehl-i felek
Müsteḥaḥdur dâr-ı dünyâdan 'adîm olmak baña
- 5- Her ḥar-ı deccâle ola arpaluḥ bir mülk-i ḥaṣ
Çok mıdur **Tâ'ib** yâ bir kūya za'îm olmaḥ baña ¹¹⁹⁰

Ve lehû

Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilün

- 1- Herkes irişdi dem-i işrete dil dūr henüz
Halk ḥurrem dil ü dil olmadı mesrūr henüz
- 2- Naḥd-i genc-i emelüm feth olup oldu ğâret
Mâr-ı baḥt-ı siyehüm sâkin-i gencūr henüz
- 3- Sâġar_ayş-ı sürâḥî-i safâ oldu şikest
Dil-i lâ-yu'kal bed-mest [ü] maḥmūr henüz
- 4- Zaḥmuma rîze-i elmâs<at>_ekerüm çok demdür
Yine bezm olmaġa yok çâre-i nâşūr henüz
- 5- Taşdan taş urur ise benî bād-ı şabâ
Baña bu za'f ile çarḥ itmededür şanur henüz ¹¹⁹¹
- 6- Çeh-i ḥirmâna bıraḥdı benî gerdün-ı zaġal
Şimdi şerḥ oldu baña vâḳ'ıyı gör henüz

¹¹⁸⁸ gizler: gözler, D.

¹¹⁸⁹ gizler: gözler, D.

¹¹⁹⁰ Şairin yayımlanmış divanında bu şiir bulunmamaktadır.

¹¹⁹¹ Mısranın vezni kusurludur.

- 7- **Tā'ibī** müdde'î da'vāsını terk itdi velî
Hamd itmekde yine beyyine-i zûr henûz

70a

Ġazel-i Nā'ili Tahmis-i Dürri

Mefā'ilün Fe'ilātün Mefā'ilün Fe'ilün

1

Ġarīḳ-i baḥr-ı belāyuz kenāre dek giderüz
Ḥarīḳ-i dāğ-ı ġamz[e]-ı lālezāra dek giderüz
Ġiçüp bu varṭa-i dār-ül-karāre dek giderüz
Hevā-yı 'aşḳa uyup kūy-ı yāre dek giderüz
Nesīm-i 'şubḥa refīḳüz bahāra dek giderüz

2

Ḥadeng-i ṭa'ne-i ḥalḳa vücūd olursa hedef
Yolında bāde-fürüşuñ nuḳūd olursa telef
Mişāl-i (...) ¹¹⁹² geşt idüp ṭaraf-be ṭaraf
Palās-pāre-i rind be-düş [u] kāse be-kef
Zek<ev>āt ¹¹⁹³-ı mey virilür bir diyāra giderüz

3

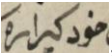
Marīz u 'illet-i hicrān [u] vuşlatuñdan dūr
Egerçi kim ḥarekāt-ı ḳadem degül māḳdūr
Dil-i fütāde ne deñlü olursa da rencūr
İderse ḳand-i lebūñ ḥāṭır-ı mezāḳa ḥutūr
Diyār-ı Mısra degül Ḳand[e]hāra dek giderüz

4

Ḳalursa keşmekeş-i çerḥ-ile dil-i nā-kām
İderse ḳatlüme Behrām daḥı sa'yle müdām
Ṭayansun āteş-i āha sipihr-i mīnā-fām
Virüp tezelsül-i Manşūr-ı sāk-ı 'arş ¹¹⁹⁴ tamām
Ḥudā Ḥudā diyerek yār-i bāra ¹¹⁹⁵ dek giderüz

5

Ḥilāf-ı re'yin idüp **Dürri**-i perişānuñ
Ḥuşul-i kāmına sa'y itmedi ebed anuñ
Düşerse destine bir nev'le girībānuñ
Felek virürse ¹¹⁹⁶ kef-i Nā'iliye dāmānuñ
Senüñle maḥkeme-i Girdgāra dek giderüz

¹¹⁹² , N.

¹¹⁹³ Zekevāt: Zekāt, D.

¹¹⁹⁴ 'arş: 'arşa, D.

¹¹⁹⁵ yār-i bara: pāy-i dāra, D.

¹¹⁹⁶ virürse: girerse, D.

Ferd

Müfte ‘ilün Fā ‘ilün Müfte ‘ilün Fā ‘ilün

“Rāfız-ı rüz-ı kıyāmet ḥar-būd zîr ya ḥod
Şad-ḳarārān bāz la‘net ber- ḥar u ber-ḥar-süvār”¹¹⁹⁷

Āgāh

Mef‘ülü Mefā ‘ilü Mefā ‘ilü Fe ‘ülün

- 1- Gördüm o mehi vaşlı temennāya degermiş
Yektālik ile itdügi da‘vāya degermiş
- 2- Murğ-ı dil[i]^D hem-meşreb-i ‘anḳā giçinürken
Bend itmege ol zülf-i semen-sāya degermiş
- 3- Ol Yūsuf-ı sāniye alur göz ile baḳdum
Hüsni mezād eylese dünyāya degermiş
- 4- Bülbülleri de gülleri de ḥārı da ḥod-bîn
Seyr it ki cihān bāḡı temāşāya degermiş
- 5- Āgāh dimiş bu ḡazeli ḡuş idüp āḥbāb
Zannum¹¹⁹⁸ gibi taḥsîn-i eḥibbāya degermiş

Ümîdî

Fe ‘ilātün Fe ‘ilātün Fe ‘ilātün Fe ‘ilün

- 1- Şāne çeksün elini zülf-i siyeh-kāruñdan
Şem‘ kessün dilini āteş-i ruḥsāruñdan
- 2- Ḥamdülillah ki beyāz-ı ruḥ-ı sîmînünde
Okunur mihr [ü] vefā ḥaṭṭ-ı siyehkāruñdan
- 3- Bize esrār-ı ḥaṭ-ı sebzüñi ‘ārż itme igen
Yüri ey ḡonçe-dehen giçd[i] ki esrāruñdan
- 4- Şu kadar şordı ḡoñül sırr-ı niḥān¹¹⁹⁹-ı lebüñi
Çıkmadı sūz-ı dehen teng [ü] güher-bāruñdan
- 5- Bāde-i cām-ı maḥabbetdür **Ümîdî** beñzer

¹¹⁹⁷ Bu şiir Farsçadır. Beyitte geçen “Rāfız” sözlük anlamı terk eden, ayrılan anlamındadır, Zeyd bin Ali’den ayrılanlara kullanılan bir tabirdir. Beytin tercümesi şu şekildedir:

“Kıyamet gününün Rāfız Yahudinin altında eşektir.
Yüz bin kere eşeğe ve eşeğe binene lanet olsun.”

¹¹⁹⁸ Zannum: Hüsnum, D.

¹¹⁹⁹ niḥān: niḥāl, D.

Ki [cihān]^{D1200} mest senūñ neş'e-güftāruñdan

Emrī

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

- 1- La'lūñ üzre beñ midür yā ol ğubārı¹²⁰¹ važ' iden
Nāfesin müşg-i ter itmiş dānesin dürr-i 'Aden
- 2- Tır¹²⁰²-i ğamzeñle gözün bādāmı çün katl eyledi
Dest-i kudret koydı tābuta şarup hūnīn¹²⁰³ kefen
- 3- Var mı ben dil-i hūsnīne şeftālū-yi la'l-i nigār
Añmazam 'unnābı her dāne 'aķīķ olsa Yemen
- 4- Āb-ı hayvānı bulup bir çeşme¹²⁰⁴ itmiş la'l-i yār
Öñine billūrdan havz eylemiş anūn zeķan
- 5- Çeşm-i cāzūsına ol sehhāruñ **Emrī** āferīn
Kim dutup mār-ı siyāhı eylemiş çāha resen

71a

Tevbenāme-i Veysī

Fe'ilātün Fe'ilātün Fe'ilātün Fe'ilün

1

Yeter ey dil heves-i zūlf-i siyekār yeter
Yeter ey nūr-ı belā-dīde bu efkār yeter
Ce'b-i endīşeye çek başuñı fikr it hālūñ
Halk ile eyledüğūñ beyhūde güftār yeter
Rişte-i halkadur eşk-i nedāmet nazm it
Ārzū-yı dil içün didigün eş'ār yeter
Murğ-ı 'anķa pür 'azmūñ yatur ol yerlere kim¹²⁰⁵
Şāhbāz-ı nazar-ı himmet-i ebrār yeter
Der-i Mevlāya yüzūñ sür yeter itdūñ kendūñ
Bende-i halka-be-ġūşdur eşrār yeter
Yeter oldı bu hevā-yı hevesi terk idelüm
Yönelüp haķķa reh-i şıdk u sedāde gidelüm

2

Evvelā 'azm idelüm bārgēh-i iclāle
Ravza-i şāh-ı rūsül merķad-i şāhb u āle

¹²⁰⁰ cihān, D.: ser, N. Vezin gereĝi divandaki şikil metne alınmıştır.

¹²⁰¹ ğubārı: enārı, D.

¹²⁰² Tır: Tīĝ, D.

¹²⁰³ hūnīn: rengīn, D.

¹²⁰⁴ çeşme: çeşm, D.

¹²⁰⁵ Mısranın vezni kusurludur.

O şehüñ gâşiye berdüş olalum maḥmiline
Yüz sürüp ḥāk-i rehe nāka-i zer-ḥālḥāle
Yollaruñ ḥār muḡaylānına yüzler sürelüm
Lāle-veş ḡarḳ idelüm çehre-i ḥün-ı āle
Eşk-i ḥasret saçalum reh-güzer-i ḥüccāce
Şûrezârında Hicāzuñ bite sünbül lāle
Sünbül-i āteş-i dilden saçılan düd-ı kebüd
Lālesi ḥün-ı cigerden dökülen pergāle
Gel senüñle varalum yüz sürelüm dergāha
Ya' nî dergāh-ı mu' allā-yı resûlallah[a]

3

Ravzası ḥākine fersûde kılup pîşānı
Lāle-gün eyleyelüm dīde-i ḥün-efşānı
Diyelüm aña āyā ümmetünüñ ḡam-ḥ'ārı
Ḥasteler çāresi bî-çārelerüñ dermānı
Enbiyā mefḥarı Hallāk-ı cihān maḥbûbı
İki 'ālem güneşi iki cihān sulṭānı
Feyz-i luṭf u keremüñden bizi maḥrûm itme
Raḥmet-i 'ālem iken devletüñüñ 'üñvānı
Yüz sürerken o şafā-gāh-ı bülend-eyvāna
Būs iderken o ḳadem-cāy-ı celīl-üş-şānı
Ḳaldırup dest-i du'ā ḳible-geh-i a'lāya
Yalvaralum bizi yokdan var iden mevlāya

71b

4

Diyelüm ey bizi yokdan getürüp var iden
Cevher-i 'aḳl-ile tıfl-ı dīlî ḥüş-yār iden
Tāc-ı imān [u] itā'atle ser-efrāz kılup
Dīn-i İslāma kemer-beste-i aḥrār iden
Ḳalbümüz ḡonçe-i ser-beste-i taşdıḳ idüp
Dilümüz bülbül-i destān-zen ü iḳrār iden
Kimimiz devlet-ile şāh-ı cihāndār idüp
Kimimiz genc-i ḳanā'atde sebükbār iden
Ey bizi maḥz-ı kemāl [ü] kerem [ü] luṭfundan
Dār-ı dünyāda bu eltāfe sezā-vār iden
Şoñra lāyık mı bizi ḥaste-i hicrān itmek
Mübtelā-yı elemi āteş ü sūzān itmek

5

Giçdi 'ömrüm heves-i zülf-i mu'anberde menüm
Ḳaldı 'aḳlum girih-i kākül-i dilberde menüm
Tıḡına ḥançerine mā'il olup dildāruñ
Çekdüğüm derd [ü] belā söylene dillerde menüm
Şāh-bāz-ı nazarum niçeye dek beste ḳala
Dād-ı dil-gīr-i ḥaṭ-ı yār-i semenberde menüm
Seyyi'ātum yazan ol kātib-i a'māl nüvīs
Vāy eger itdügümi hep yaza defterde menüm
Şaḳalum aḳ [u] yüzüm ḳara sözüm'ayn-ı Ḥaṭā

Baňa ağlañ baňa kim ‘arşa-i maḥşerde menüm
Ne yüzüm var nazar-ı ḥazret-i ḥaḳḳa varacak
Ne sözüm var varacak ḥazretine yalvaracak

6

Şadme-i ḳahr ile bir gün yıkılır ṭāḳ [u] nıṭāḳ
Bu bir efrūşne-i (?) eyvān-ı zer-endūd revāk
Vaḳtidür āhuñı tır ü ḳadūñı eyle kemān
Sefer-i āḫirete saña gerekmez mi burāk
Āḫ kim fışḳ-ıla giçdi giceler gündüzler
Ne ‘ibādet ne teheccüd ne şalāvāt-ı işrāk
İtdüğüm cürme benüm yir ile gök şāhiddür
Bize yirden göge dekdür ḡazaben istihḳāk
Virme dāmānumı dest-i ḥuşemāya yārab
Varıcaḳ ḥazretüñe başı ḳabā yalın ayak
Virmek olursa eger ḥaşma menüm dāmānum
Yine iḥsān [u] kerem senden olur sultānum

72a

Fuzûlî

Fe ‘ilātün Fe ‘ilātün Fe ‘ilātün Fe ‘ilün

- 1- Cānumuñ cevheri ol la‘l-i güher-[b]^D āra fedā
‘Ömrümüñ ḥaşılı ol şīve-i reftāra fedā
- 2- Derdi ¹²⁰⁶çekmiş başum ol ḫāl-i siyeh ḳurbānı
Tāb görmüş tenüm ol ṭurre-i ṭarrāra fedā
- 3- Gözlerümden saçılan ḳatre-i eşküm güheri
Leblerüñden dökülen lü‘lū’-i şeh-vāra fedā
- 4- Çāk-ı sīnemde olan ḳanlı ciger-pāreleri
Mest çeşminde olan ḡamze-i ḥūn-ḫāra fedā
- 5- Pāre pāre dil-i mecrūḥ-ı perīşānumdan
Ser-i kūyında gezen¹²⁰⁷ her ite bir pāre fedā
- 6- Cān u dil ḳaydını çekmekden özüm ḳurtardum
Cān-ı cā[nā]^D neye virdüm¹²⁰⁸ dili dil-dāra fedā
- 7- Ey **Fuzûlî** n’ola ger saḳlar-isem cānı ‘azīz
Vaḳt ola ki ola bir şūḥ-ı sitem-kāra¹²⁰⁹ fedā

Fehīm

¹²⁰⁶ Derdi: Derd, D.

¹²⁰⁷ Gezen: olan, D.

¹²⁰⁸ virdüm: etdüm, D.

¹²⁰⁹ sitem-kāra: sitem-gāra, D.

Mefā 'ilün Mefā 'ilün Mefā 'ilün Mefā 'ilün

- 1- Hücüm-ı tır-i ğam der-kār [u] cism-i nātüvān ğā'ib
Hümālar her tarafından germ-ğavġā üstüh'ān ğā'ib
- 2- Dil-i küdek-mizācum cism-i nā-būdumda pür-feryād
Figān-ı beççe-bülbül āşikār u āşiyān ğā'ib
- 3- Ten-i pür-za' fumuñ büt-hānede seyr eyledüm¹²¹⁰ naķsuñ
Olurdu zerre-veş bir dem¹²¹¹ 'ıyān devr-i zamān¹²¹² ğā'ib
- 4- Züccāc-ı dilde gör 'aks-i şarāb-ı la'l-i hār-bahşuñ¹²¹³
Ki itmiş cismümi bir büz-ı (?) hürşid-i cihan ğā'ib¹²¹⁴
- 5- O ahker gibi kim süz-ı derünü ide hākister
Fehimā¹²¹⁵ āhır itdi āteş-i dāğ-ı nihān ğā'ib

[Matla']¹²¹⁶

Fe 'ilātün Fe 'ilātün Fe 'ilātün Fe 'ilün

Her ne yerde ki ola bir kaşı mihrāb'ayān
Döner ol yaña gözümlü kıble-nümā gibi hemān

Emīrī

Mefā 'ilün Mefā 'ilün Mefā 'ilün Mefā 'ilün

- 1- Reh-i 'aşķuñda cānā çekdügüm derd-i belādur hep
Göñül rāzı bu āteş cānuma nūr-ı şafādur hep
- 2- Kaçan āġyārla şāhum giçerken bir nigāh eyle
Gelür āġyāra nisbet ben gedāya merhabādur hep
- 3- Şeb-i tāriki rüşen eyleyen nūr-ı cemālüñdür
Şuā'ı yok-durur māhuñ bu māha iftirādur [hep]
- 4- İşigüñ Ka'bedür seng [ü] hacet āsūd[e]dür tākā
Yüzün urmışlar ol taşā bu başlar hāk-pādur hep
- 5- **Emīrī** lutf-ıla şāhum çıkup bir kez nazar kılsa

¹²¹⁰ eyledüm: eyledün, D.

¹²¹¹ zerre-veş bir dem: rūh bir demde, D.

¹²¹² 'ıyān devr-i zamān: 'ıyān u bir zamān, D.

¹²¹³ hār-bahşuñ: cān-bahşuñ, D.

¹²¹⁴ cismümi bir büz-ı(?) hürşid-i cihan: ebr-i cismi pertev-i hürşid-i can, D.

¹²¹⁵ Fehimā: Fehim'i, D.

¹²¹⁶ Nüşhada Ferd yazmaktadır.

Dir mi kim bu cânlar rāhuma cümle fedādur hep¹²¹⁷

72b

Rūhī

Fā 'ilātün Fā 'ilātün Fā 'ilātün Fā 'ilün

- 1- Yā semendür haddi yā gül ikiden hālī degül
Zülfī şeb-büdur yā sünbül ikiden hālī degül
- 2- Hāl-i ruhsārı ki mülk-i fitneden biñ¹²¹⁸ dānedür
Habb-ı miskidür yā fülful ikiden hālī degül
- 3- Benden¹²¹⁹ ağlar serv-i kaddüñ gül ruhuñ yād eyleyüp
Dil yā kumridur yā bülbül ikiden hālī degül
- 4- Dīde-hün¹²²⁰-efşānuma didüm ne dirsın didi yār
Lāle yā katmer karanfül ikiden hālī degül
- 5- Evvelā 'aşkuñ melāmetdür nedāmet āhırı
Sen gerek ağla gerek gül ikiden hālī degül
- 6- Va'de-i luṭf eylemiş dün **Rūhī**-i 'üryāna çarḥ
Yā 'abādur luṭfı yā çul ikiden hālī degül

Fehīm

Mef'ülü Mefā 'ilün Fe 'ülün

- 1- Tā zerre-i hāk-pāy-ı <iftihāram> yāram
Hürşīd-i sipihr-i iftiḥāram
- 2- Şöhret bulalı cemāl-i ṭab'um
Āyīne-i hüsn-i i'tibāram
- 3- Geh şem' gibi yeründe sābit
Geh şu'le mişālī bī-karāram
- 4- Geh ma'nī-i nuṭkı¹²²¹ gibi maḥfī
Geh ḥarf-i raqam-veş-āşikāram
- 5- Mefhūm-ı ma'anī-i kemālāt

¹²¹⁷ Mısranın vezni kusurludur.

¹²¹⁸ fitneden biñ: fitnede yek

¹²¹⁹ Benden: İñler, D.

¹²²⁰ Dīde-hün: Dāğ-ı hūñ, D.

¹²²¹ nuṭkı: lafz, D.

Mazmūn-ı beyān-ı iştihāram¹²²²¹²²³

Ve lehū

Mefā 'ilün Mefā 'ilün Mefā 'ilün Mefā 'ilün

- 1- Teni¹²²⁴ hāk itdi hasret dilber-i tannāz müstağnī
Gedā muhtāc-ı pā-būs dūst-ise mümtāz¹²²⁵-ı müstağnī
- 2- Bilüp hāl-i dilüm eyler tegāfül gamze-i şūhı
Ne tālī 'dür ki hālümnden¹²²⁶ ola gammāz müstağnī
- 3- 'Aceb mi almasa cānum nigāh-ı hışm-ile
Hümā-yı büm-ı tālī 'den olur şehbāz müstağ çeşmi [nī]
- 4- Fedā olsun metā '-ı cān u dil türkân¹²²⁷-ı çeşmine
Gerekdür cān u dilden 'aşık-ı ser-bāz [müstağnī]
- 5- **Fehīm** sähirem ben eylesün gamze beni ilzām
Olur gerçi füsünān¹²²⁸ 'aşık-ı ser-bāz¹²²⁹ müstağnī

73a

Civānī

Mefā 'ilün Mefā 'ilün Mefā 'ilün Mefā 'ilün

- 1- Şehā 'aşıkları gör kim döyer 'aşkuñ belāsına
N'ola mihr [ü] vefā kılsa güzeller mübtelāsına
- 2- Benümçün cān dirīg eyler dimiş saña çün_ol düşmān
İnanma ey gülüm balum raķībūñ iftirāsına
- 3- Karalar geymiş ol dilber yine bir 'aşık_öldürmüş
Yürür āheste āheste varır 'uşşākı-ı yasına
- 4- Münācāt eyle gel ey dil Hudādan şaklasun Bāri
Melekler gökde āmīn dir el açdıķca du'āsına
- 5- Cemālūñ muşhafı hāķķı **Civānī** ey perī-peyker
Ölüm haddine varmışdur demidür başla Yāsin'e

¹²²² Bu beyitten sonra divanda beş beyit daha bulunmaktadır.

¹²²³ Bu şiirin her kelimesinin üstü ayrı ayrı çizilmiştir.

¹²²⁴ Teni: Beni, D.

¹²²⁵ dūst-ise mümtāz: u şeh-i mümtāz, D.

¹²²⁶ hālümnden: rāzumdan, D.

¹²²⁷ türkân: müjgān, D.

¹²²⁸ füsünān: füsundan, D.

¹²²⁹ 'aşık-ı ser-bāz: mālīk-i i 'cāz, D.

Sipihri

Mef'ülü Mefā'ilü Mefā'ilü Fe'ilün

- 1- Nāz-ile geyersen n'ola ey şāh benekler
Bālā qadūne key yaraşur şāh benekler
- 2- Cem' oldı güzeller kamu yānuña dirildi
Güyā şeh-i gül üstüne cem' oldı çiçekler
- 3- Yer yüzi perī-rūlar-ıla doldı gören dir
Gökler yarılup yire mi döküldi melekler
- 4- Durma Kapucı-zāde kapusunda raķībā
Ol arada görse seni it gibi köpekler
- 5- Çün fındık_atar oldı ırakdan o kul_oğlu
Yaklaşma **Sipihri** seni bi'llahī tüfekler

Āgāh

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

- 1- Mest isen ¹²³⁰ey gül ne lāzım bāde-peymālīk saña
Neş'e ¹²³¹-i bī-derd-i ser yetmez mi ra'nālīk saña
- 2- Kaṭ'-ı ünsiyyet iderdük şahş-ı şāyeñden bile
Merdümün mānend-i mu'tād olsa tenhālīk saña
- 3- Şem'-i bezm engüş-i hayretdür leb-i pe[ym]^{Dānede}¹²³²
Ol kadar virdi letāfet meclis-ārālīk sana
- 4- Vādī-i tıflāne cevri-ile ¹²³³cefādan giçmedün
İtmeyince Hızr-ı haṭṭ-ı <ser>-sebz bābālīk saña
- 5- Reng [ü] bŷy-ı gül saña pervāz ider bŷlbŷl gibi
Hayfdur **Āgāh** da'vā-yı şekibālīk saña

73b

Nā'ili

Mefā'ilün Fe'ilātün Mefā'ilün Fe'ilün

- 1- Mey olmadukca dile pertev-i şafā düşmez

¹²³⁰ Mest isen: Mestsin, D.

¹²³¹ Neşe: Neşve, D.

¹²³² Pervanede, N: peymānede, D.

¹²³³ cevri-ile: cevri ü, D.

Revzen¹²³⁴-i tır[e]ye her cāndan¹²³⁵ ziyā düşmez

- 2- Zihi ta'alluḡ-ı pervāne kim yanar kül olur
Ölünce şem'-i şeb-efrūzdan cudā düşmez
- 3- Bu rūzgārda āzāde-ser [o]^D rinde ḡased
Ki farḡ-ı himmetine sāye-i hūmā düşmez
- 4- Bisāt-ı dehr oda yansun bu tāb-ḡānede kim
Naşīb-i ehl-i dile köhne būriyā düşmez
- 5- Mesīḡ olursa da bīmār-ı 'aşḡ¹²³⁶ olmayana
Felekde bāliş-i ḡurşīde ittikā düşmez
- 6- Ġarābet olmasa ma'nāda Nā'ili nāzmuñ
Ġarībdür bu ki elfāz[ı]^D āşinā düşmez

Şabri

Mef'ūlü Fā'ilātü Mefā'ilü Fā'ilün

- 1- Baḡt olsa gerdiş-āver-i peymānemüz bizüm
Maḡmūr olur yine dil-i mestānemüz bizüm
- 2- Ḥayrān-ı çarḡ [u] encüm olan mūr-ı kemterüz
Güyā dehān-ı şīrdedür dānemüz bizüm
- 3- Güft ü şinīd sırrımuza¹²³⁷ oldu āşinā
Güş [u] zebān maḡrem-i bīḡānemüz bizüm
- 4- Şalsa ne şem'e [sāye]^D o bir āfitāb olur
N'ola hūmā-yı 'aşḡ ise pervānemüz bizüm
- 5- Ne ḡayd-ı şaḡne [ne]^D ḡam-ı devrān ne derd-i ser
Āzāde ḡüşedür hele mey-ḡānemüz bizüm
- 6- Biz ḡam-ḡüşā[y]^D-ı zūlf-i 'arūsān-ı ma'niyüz
Ḥurşīd-i feyz pençesidür [şānemüz]^{D1238} bizüm
- 7- Şabri felekde ḡali'ümüz yār olaydı ger
Ol māḡ olurdı şāhid-i kāşānemüz bizüm

Ve lehū

¹²³⁴ Revzen: Derūn, D.

¹²³⁵ cāndan: cāmdan, D.

¹²³⁶ 'aşḡ: 'aşḡuñ, D.

¹²³⁷ sırrımız: , N.

¹²³⁸ lānemüz, N.: şānemüz, D.

Fā 'ilātün Fā 'ilātün Fā 'ilātün Fā 'ilün

- 1- Ğonçeye ħandān olup göster tebessüm neydüğün
Bülbüle şeh-nāz idüp bildür terennüm neydüğün
- 2- Āsyāb-ı 'aşka düşdüm dāne-i ħālūñ görüp
Şöyle maĥv oldum ki bilmem şimdi kendüm neydüğün
- 3- Bir dem içre kanına girmezdi yüz biñ ħastanuñ
Ğamze-i 'āşık gibi¹²³⁹ bilse teraĥĥüm neydüğün
- 4- 'Āşık iseñ yārdan āh itme gör pervāneyi
Yana yana cān virür bilmez tazallüm neydüğün
- 5- Tūtŭ-i ħoş-lehce-i tab'umdur ey **Şabri** benüm
Ögreden şā'irlere tarz-ı tekellüm neydüğün

74a

Şabri

Fā 'ilātün Fā 'ilātün Fā 'ilātün Fā 'ilün

- 1- Ĥāk-i pāy-ı yāra daĥı mācerā söylenmedi
Ser-güzeşt-i çeşm-i tūfān-āşnā söylenmedi
- 2- 'Arz-ı ħāle bulmadı ruĥşat zebān-ı ārzū
Ol şeh-i ħüsne daĥı ħarf-i recā söylenmedi
- 3- Ben zebūn-ı ğam tabībüm leb-be-mihr-i nāz u ān¹²⁴⁰
Derdümüñ ħaĥķında bir ħarf-i şifā söylenmedi
- 4- Derd-i dil nā-güfte ħaldı bezm-i dil-berde yine
Niçe söz söylendi ammā müdde'ā söylenmedi
- 5- Ğüş-ı dil [s]^Dırr-ı vişāl-i yāra na-maĥrem henüz
Nükte-i ser-beste-i mihr [ü] vefā söylenmedi
- 6- Ğüş idince¹²⁴¹ nazmumu **Şabri** dimiş ol māh¹²⁴²-ı ħüsn
Baña daĥı böyle şı'r-i dil-ğüşā söylenmedi

Āgāh

Fe 'ilātün Fe 'ilātün Fe 'ilātün Fe 'ilün

- 1- Var mı ol şūĥa bugün şehirde beñzer diyecek

¹²³⁹ 'āşık gibi: 'āşık-küşî, D.

¹²⁴⁰ u ān: āh, D.

¹²⁴¹ Ğüş idince: İşidince, D.

¹²⁴² māh: şāh, D.

Hüsnüni vaşf idececek tâze gazeller diyecek

- 2- Hüsni-i ıtlāk¹²⁴³-i hoş-âyende vü eṭvārı laṭīf¹²⁴⁴
Cümle a'zāsı leṭāfetde berāber diyecek
- 3- Düşse mir'at-ı dile 'aks-i ruḥı dildāruñ
Görinür şöyle ki bir rūḥ-ı muşavver diyecek
- 4- Görmedüm ben de¹²⁴⁵ o şūḥuñ sitemünden gayrı
Ehl-i dilden kim ola luṭfına mazhar diyecek
- 5- Oldı bir mertebe leb-teşnelerüñ keşreti kim
Leb-i la'lini hemān çeşme-i kevşer diyecek
- 6- Miḥnet-ābād-ı cihān-ı cām¹²⁴⁶-ı feraḥdur dime kim
Şebine şām-ı 'adem rüzına maḥşer diyecek
- 7- Yār Āgāh-ı dil-efgārı su'āl eyler ise
Söyleñ aḥvāl-i perīşanı mükedder diyecek

Ve lehū

Mef'ülü Mefā'ilü Mefā'ilü Fe'ülün

- 1- Āhum feleki ḥāk-ile yeksān idemez mi
Ehl-i dile bu müşkili āsān idemez mi
- 2- Eşküm görüp ol şūḥ n'ola itse tebessüm
Bu āb-ı revān bir güli ḥandān idemez mi
- 3- Çeşm-i siyehüñ dehri ḥarāb itdügi yerde
Gönlüm gibi bir güşe-i vīrān idemez mi
- 4- Vuşlatda dilā cevrine rāzı ki degülsin
Yā sūḥte-i āteş-i hicrān idemez mi
- 5- Gülzār-ı ruḥuñ vaşfını cem' eylese Āgāh
Taḥmīn ile bir tâze gülistān idemez mi

74b

Ve lehū

Fe'ilātün Fe'ilātün Fe'ilātün Fe'ilün

- 1- Dil-i pür-süz-ile bī-şabr [u] qarār-ı aşkam

¹²⁴³ ıtlāk: aḥlāk, D.

¹²⁴⁴ laṭīf: zarīf, D.

¹²⁴⁵ ben de: ben ki, D.

¹²⁴⁶ cām: cāy, D.

Hānmān-sūhte-i tāb-ı şerār-ı ‘aşkām

- 2- Eşk-i gül-gün [u] ruḥ-ı zerd güvāhumdur kim
Perveriṣ-yāfte-i bāğ [u] bahār-ı ‘aşkām
- 3- Halka-i ka‘be baña vahşet-i dām-āver iken
Şimdi bī-zaḥmet-i şayyād şikār-ı ‘aşkām
- 4- Bir zaman geçi ḥazef-pāre-i bī-kıymet idüm
Gevher-i mu‘teberüm tā ki nişār-ı ‘aşkām
- 5- Dest-i himmet ne kadar¹²⁴⁷ itse ser-efrāz beni
Yine **Āgāh**-şifat ḥāk-i diyār-ı ‘aşkām

Ve lehū

Mef‘ūlū Fā‘ilātū Mefā‘ilū Fā‘ilūn

- 1- Kār itdi yāra āh-ı dil-i şu‘le-zādımız
Āḥir revāc buldı metā‘-ı kesādımız
- 2- Mümkin mi bir de nām-ı nigū itmek ārzū
Nağş oldı çünkü seng-i melāmetle¹²⁴⁸ ādımız
- 3- Olsağ ‘aceb mi şāne-şifat biz de mū-şikāf
Ḥatt-ı ‘izār-ı yārda çıkmış sevādımız
- 4- Fikr-i zuhūrı itdi ğubār-ı ‘adem-nişīn
Āyīne-i Sikender-i rüy¹²⁴⁹-ı murādımız
- 5- **Āgāh** zūlf-i yārle tā rüz-ı ḥaşre dek
Olmaz gü[s]^Diste silsile-i ittiḥādımız

Ve lehū

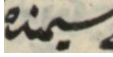
Mefā‘ilūn Fe‘ilātūn Mefā‘ilūn Fe‘ilūn

- 1- Elemlenür gönül ol serv-i nāzı giçdüğine
İder mi ḥazṣ kişi ‘ömr-i dırāzı giçdüğine
- 2- Murādı üzre gelür dem-be-dem karar eyler
Ḥadeng-i ğamzesi sīnemde¹²⁵⁰ nāzı giçdüğine
- 3- Dehān leb-ā-leb-i ḥamyāze-i ḥakīkatdür
Ḥumār-ı fitne-i cām-ı mecāzı giçdüğine

¹²⁴⁷ ne kadar: ile ger, D.

¹²⁴⁸ melāmetle: melāmetde, D.

¹²⁴⁹ Sikender-i rüy: Sikenderi cām, D.

¹²⁵⁰ sīnemde: , N.

- 4- Perestiş_eyleyen_îmā ile ol_ebrūya
Kābūle şübhe mi var namāzı giçdüğine
- 5- Virür mi şive-i her nāzenīne dil **Āgāh**
Meger ki yanında kadr-i niyāzı giçdüğine ¹²⁵¹¹²⁵²

75a

Ġazel-i Bākī Tahmīs-i Hamdī

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

1

Şem'-i bezm-i ġama pervāne-i nā-pervāyam
Gülşen-i ma'rifete tūṭī-i şekker-ḥāyam
Lücce [ü] baḥr-ı belāġatde dūr-i yektāyam
N'ola dehr içre nişānum yoġ-ısa 'anķāyam
Ne 'aceb seyl gibi çağlamasam deryāyam

2

Ehl-i 'aşkuñ ne bilür ḥālını erbāb-ı ġınā
Yüzüme bakmayup eylerse n'ola istiġnā
Kadr-i ḥurşid-i cihān-tābı ne bilsün 'amā
Göze göstermez-ise n'ola¹²⁵³ beni her ednā
Ki nazar fark idecek mertebeden a'lāyam

3

Cāna pertev şalalı mihr-i ruḥ-ı cānāne
Ma'rifet nūr-ıyla fer virürüz dūdāna
N'ola adum dimesem zāhid-i bī-'irfāna
İltifāt eylemezem zerre kadar nādāna
Āsmān-ı hüner mihr [ü] cihān-ārāyam

4

Olalı cān [u] dile şehir-i maḥabbet-me'vā
Bā'is-i saltanat oldı baña evreng-i belā
Şād olup mülk-i ġam [u] guşşada bī-tāc u kabā
Şuretā gerçi gedā şeklini¹²⁵⁴ düzdüm¹²⁵⁵ ammā
Mesned-i ma'rifet-i memlekete¹²⁵⁶ Dārāyam

5

Ġamdiyā 'izz [ü] şeref nuṭṭkladur ādemde
Ḥāşşa erbāb-ı belāġatda olur ādemde
Niçe dil-ḥasteleri zinde ider bir demde

¹²⁵¹ Mısranın vezni kusurludur.

¹²⁵² Bu şiir şairin yayımlanan divanında bulunmamaktadır.

¹²⁵³ n'ola: tañ mı, D.

¹²⁵⁴ şeklini: şeklin, D.

¹²⁵⁵ düzdüm: urındum, D.

¹²⁵⁶ ma'rifet-i memlekete: memleket-i ma'rifet, D.

Bākīyā dīn-i Muḥāmmēd ḥaḳ-ıçūn ‘ālemde
Dem-i cān-baḥş-ile nazm içre bugün ‘İsāyam

[Nazm]¹²⁵⁷

Mefā ‘ilūn Mefā ‘ilūn Mefā ‘ilūn Mefā ‘ilūn

- 1- Görüp şevḳum sürūr-ālūde-i zevḳ-i cihān şanma
Neşāṭum hep ḡamumdandur beni sen şādmān şanma
- 2- Gül-i bāḡ-ı letāfetdür ki eyler ḥande ḥurşīde
Fezā-yı sīne-i zārumda dāḡ ḥūn-feşān şanma

‘İzzet

Fā ‘ilātūn Fā ‘ilātūn Fā ‘ilātūn Fā ‘ilūn

- 1- Cāme-i gül-penbe açmış ey gül-i ḥod-rū seni
Bir gümüşden serve döndürmüş ḳad-i dil-cū seni
- 2- ‘Aşḳ-ıla düşdüñ beyā[bā]^Dn-zār-ı derd ü miḥnete
Bir gözi āhūya dil virdüñ göñül yā-hū seni
- 3- Āteşīn āyīnedür gūya bakılmaz ḥüsnūñe
Şöyle raḥşān gösterür ol sīne-i bī-mū seni
- 4- Bir nigāhuñ rub ‘-ı meskūnı bütūn teshīr ider
Bir murabba ‘ vefḳa döndürmüş o çār ebrū seni
- 5- Ḳanda baksañ dest-i ḥayret ‘aḳla dāmen-gīr olur
Mū-be-mū siḥr eylemiş ol ḡamze-i cādū seni
- 6- Şohbet-i düşīneyi aḡyāre īmā itmede
Ḳorḳarum rüsvā <yı> ider ol dīde-i āhū¹²⁵⁸ seni
- 7- ‘Aşḳ-ıla ḥüsn¹²⁵⁹ imtizāc itmiş görince ‘İzzetā
Sen ol āhū gözleri ol gözleri āhū seni

75b

Fe ‘ilātūn Fe ‘ilātūn Fe ‘ilātūn Fe ‘ilūn

- 1- Çeşm-i mestüñ ne sihirkār idügin ben bilürüm
Çekmişüm derdini ḡaddār idügin ben bilürüm
- 2- Birbirinden sebūḳ-i cevri iderler ta ‘līme
Ḥūblar cümle sitemkār idügin ben bilürüm

¹²⁵⁷ Nūshada Murabba ‘ başlığı verilmiştir.

¹²⁵⁸ āhū: pūr-gū, D.

¹²⁵⁹ ‘Aşḳ-ıla ḥüsn: Ḥüsn ile ‘aşḳ, D.

- 3- Bende çok sāğar-ı peymāne-şikest eylemişüm
Mest-i naḥvet ne dil-āzār idügin ben bilürüm
- 4- Cevr-i şiyād nedür murğ-ı giriftār-ı gülzār
O cefā-cū ne cefā-kār idügin ben bilürüm

Nābī

Fe 'ilātün Fe 'ilātün Fe 'ilātün Fe 'ilün

- 1- Bir zamān ḥüsn-ile ol āfet-i meh-rū ne imiş
Nāz [u] şīve ne imiş kāmēt-i dil-cū ne imiş
- 2- 'Āşıkuñ sihr [ü] füsūniyle idermiş mecnūn
Vādī-i mekrde ol ġamze-i cādū ne imiş
- 3- İtmege 'āşıka [ta 'līm-i]^D perestişkārī
Hey'et-i ḥam-şude-i ṭāḳ-ı dü-ebrū ne imiş
- 4- Dir gören¹²⁶⁰ kevkebe-i nīm-<ü>güzeşt-i ḥüsnüñ
Devlet-i ḥüsni kemālinde iken bu ne imiş
- 5- Ğamz[e]sinden görünür¹²⁶¹ nükte-i ser-tüz-i nesīm¹²⁶²
Nābiyā fitnede ol çeşm-i suḥan-ğū ne imiş

Ve lehū

Fe 'ilātün Fe 'ilātün Fe 'ilātün Fe 'ilün

- 1- Hışşeme kanda ki bir dil-ber-i meh-pāre çıkar
Ṭālī 'ümden¹²⁶³ yā sitemkāre yā¹²⁶⁴ āvāre çıkār
- 2- Kanda bir fitne-i düzdīde zuhūr eyler-ise
Yine baksañ bir ucı ġamze-i mekkāra çıkar
- 3- Gice kimlerle şarāb içdügün ol mest-i ġurūr
Evvel inkār ider ammā soñı ikrāra çıkar
- 4- Gelse mīzāne cemāl¹²⁶⁵ ortaya ey Yūsuf-ı ḥüsn
Ḳatı çok kimselerüñ ipligi bāzāra çıkar
- 5- Çāre-ḥ'āhāne benüm derdümi tekrīr itsem¹²⁶⁶

¹²⁶⁰ Dir gören: Seyr idüñ, D.

¹²⁶¹ görünür: dökilür, D.

¹²⁶² nesīm: sitem, D.

¹²⁶³ Ṭālī 'ümden: Ṭālī 'ümdür, D.

¹²⁶⁴ sitemkāre yā: sitemkār ü yā, D.

¹²⁶⁵ mīzāne cemāl: mīzān-ı cemāl, D.

¹²⁶⁶ benüm derdümi tekrīr itsem: kime erdümi açsam Nābī, D.

Benden efzûn o da ser-geşte vü bî-çâre çıkar

76a

Muhammes-i Lebîb

Mef'ûlû Fâ'ilâtü Mef'â'ilü Fâ'ilün

1

Dün giçdi ol nihâl-i vefâ reh-güzârdan
Boylandı seyre serv-i sehîler kenârdan
Bir de bu naḥvet ile giçüp lâlezârdan
Bir nazra şalsa bâğa o çeşm-i ḥumârdan
Nergisler[i]^D düşer nazar-ı i'tibârdan

2

Ey muhtesib yorulma ki cāy-ı ta'ab degül
Rindin bu¹²⁶⁷ kâr[i]^D töhmetine muhteseb degül
Bu sâde dürd-ḥ'â[r]^D i bintü'l-ineb degül
Yâd-ı ruḥuñla¹²⁶⁸ nûş-ı mey itmiş 'aceb degül
Büy-ı gül alsalar dehen-i bâde-ḥ'ârdan

3

Bilmem nedür bu gerdiş-i çeşm-i kazâ-nazîr
Hîç zaḥmnâk-i gamzesi olmaz devâ-pezîr
Olmaz mı ḥûn-ı bî-günehân-ı vefâya sîr
Her bir bakışda biñ dil alup eylemiş esîr
Kalmaz yine ol alıcı gözler şikârdan

4

Nazmumla imtiḥân ideyüm nazm-ı digeri¹²⁶⁹
Bezm-i suḥanda¹²⁷⁰ var mı 'aceb gevherin yeri
Dil¹²⁷¹-teşne itdi lüccesine¹²⁷² âb-ı [kevseri]^{D1273}
Vaş eyledikce rûy-ı 'araḫ-nâḫ-ı dilberi¹²⁷⁴
Dürler döküldi ḥâme-i gevher-nişârdan

5

Ben virmesem bu nazm-ı dil-ârâya reng [ü] zîb
Tenhâ şanurdı kendüyi gülşende 'andelîb
Ammâ bu resme itmez idüm nuṭḫ-ı dil-firîb
Yokdur neşât-ı ḥâtîrumuz yokdur ey **Lebîb**
Ma'zûr dut bu şi'ri dil-i gam-şi'ârdan

¹²⁶⁷ bu: şu, D.

¹²⁶⁸ ruḥuñla: ruḥuyla, D.

¹²⁶⁹ digeri: Gevheri, D.

¹²⁷⁰ suḥanda: hünerde, D.

¹²⁷¹ Dil: Leb, D.

¹²⁷² lüccesine: lehçesine, D.

¹²⁷³ Gevheri, N.: kevseri, D.

¹²⁷⁴ 'araḫ-nâḫ-ı dilberi: 'araḫ-rîzin ol peri, D.

Fuzûlî

Mef'ûlû Mefâ'ilû Mefâ'ilû Fe'ûlûn

- 1- Göñlüm açılır zülf-i perîşānuñı görgeç
Nuṭkum dutulur ğonçe-i ḥandānuñı görgeç
- 2- Baḳdukça saña ḳan saçılır dīdelerümden
Bağrum delinür nāvek-i müjgānuñı görgeç
- 3- Ra'nāluḳ ile ḳāmet-i şimşādı kılan yād¹²⁷⁵
İtmez¹²⁷⁶ mi ḥacīl serv-i ḥirāmānuñı görgeç
- 4- Kāfir ki degül mu'terif-i nār-ı cehennem
İmāna gelür āteş-i hicrānuñı görgeç
- 5- Çok 'aşḳa heves ideni gördüm ki hevāsın
Terk itdi senüñ 'āşık-ı nālānuñı görgeç
- 6- Nāzüklük-ile ğonce-i ḥandānı iden yād
İtmez mi ḥayā[l]^D la'l-i dūr-efşānuñı görgeç
- 7- Sen ḥāl-i dilüñ söylemesen yāra¹²⁷⁷ **Fuzûlî**
İl fehmi kılar çāk-i ğirībānuñı görgeç

Ve lehû

Fe'ilātün Fe'ilātün Fe'ilātün Fe'ilün

- 1- N'ola ger şoksa¹²⁷⁸ miyānuñ kemer-i zer güstāḥ
Getürüp ortaya çokları¹²⁷⁹ zer eyler güstāḥ
- 2- Ḥāk-i sāğar ğil-i Cemşīd'dür ey pīr-i muğan
Ḥaber it sākiye kim dutmaya sāğar güstāḥ
- 3- Reşk odıyla yakılır rişte-i cānum ki niçün
Deger ol 'ārīza ğiysū-yı muanber güstāḥ
- 4- Revzenüñden ḳoma kim gün düşe ḥalvet-gehine
Ḥarem-i şāha ne lāyık gire çāker güstāḥ

¹²⁷⁵ kılan yād: eden zıkr, D.

¹²⁷⁶ İtmez: Olmaz, D.

¹²⁷⁷ yāra: n'ola, D.

¹²⁷⁸ şoksa: ḳoçsa, D.

¹²⁷⁹ ortaya çokları: çokları ortaya, D.

- 5- Şakın¹²⁸⁰ ey eşk edeb gitme ser-küyına kim
Ki düşer yüzden [ü] gözden sürülür her güstâh
- 6- Hevesüm bâde-i gül-gûna¹²⁸¹ bu ümmîdledür
Kim olam mest dutam dâmen-i dilber güstâh
- 7- Beñzedürsin özüñi itlerine her sâ‘at
Ey **Fuzûlî** olabilmez saña beñzer güstâh

Ve lehû

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

- 1- Dil uzadur bahş-ile ol ‘arız-ı handâna şem‘
Od çıkar ağızından itmez mi hâzer kim yâne şem‘
- 2- N’ola ğayret âteşi cānum eritse mûm tek
Bu ne sözdür kim dimişler ‘arız-ı cānâna şem‘
- 3- ‘Arız-ı cānân-ile bahş-i cemāl¹²⁸²-i hüsn ider
Dil ucundandur ki her lahza¹²⁸³ düşer noķşâna şem‘
- 4- Geh ayağı bağılu geh boynı nedendür bilmezem
Bir perî ‘aşkında olmışdur meger dīvâne şem‘
- 5- N’ola cānum ‘arızuñ¹²⁸⁴ isterse göñlüm kākülün¹²⁸⁵
Resmdür ‘âlemde bü[l]bül gül sever pervâne şem‘
- 6- Kıl şebistānı münevver¹²⁸⁶ kim nişāruñ kılmağa
Riştaye dirler¹²⁸⁷ çeküp cem‘ eylemiş mercāna¹²⁸⁸ şem‘
- 7- Ey **Fuzûlî** şevkden yakduñ tenüñ rüz-ı vişāl
Nitdün ey ğāfil gerekmez mi şeb-i hicrāna şem‘

77a

Civānî

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

- 1- Şehā bezmünde rakş urup iki nāzük-miyān oynar

¹²⁸⁰ Şakın: Şakla, D.

¹²⁸¹ gül-gûna: gûna, D.

¹²⁸² cemāl: kemāl, D.

¹²⁸³ lahza: sâ‘at, D.

¹²⁸⁴ ‘arızuñ: kâmetin, D.

¹²⁸⁵ kākülün: ‘arızın, D.

¹²⁸⁶ Münevver: müşerref, D.

¹²⁸⁷ Riştaye dirler: Rişteden diller, D.

¹²⁸⁸ mercāna: pervâne, D.

Dil_almakda biri mähir <her> biri hod ғаşd-ı cān [oynar]

- 2- Şarāb-ı nāz içüp mestāne çeşmüñ nāz kılduķca
Yürek dıtrer sevinür haste cismüm içre cān [oynar]
- 3- Nice mest olmayam cān-ı dehānuñ cür‘ asınd[a] kim
Lebüñ şevķine meclisde şarāb-ı erguvān oynar
- 4- Yüzümle merdüm-i çeşmüñ neden ķan yāğıdur cānā
Zamīrūñ añladum anuñ yine içünde ķan oynar
- 5- Şeb-i hicr-i ferāģuñ içre feryād [u] fiģānumdan
Bulutlar gibi eflāke çıkar dūd-ı duģān oynar
- 6- Belāģāt bezminin bir muṭrib-i nālānyam ben kim
İşiden naģme-i dil-sūzumı durmaz revān [oynar]
- 7- **Civānī** dāfi‘-i ğamdur idüñ meh-rūlaruñ medģin
Nitekim tende cān oynar dehān içre lisān [oynar]

Ve lehū

Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün Mefā‘ilün

- 1- Hevāda rīsmān üzre çıkup bir pehlüvān oynar
Niçe üftāde ‘aşıķlar ipi altunda cān oynar
- 2- Zer ü zīverle zeyn itmiş özin bir şūķ-ı ħüsn ancak
Gören bilmez perī mi yā beşer mi bir civān oynar
- 3- İrüpdür āsmāna rīsmānı ol hümā ķadrüñ
Melekdür kim felek burcına çıķmışdur ‘ıyān oynar
- 4- Melekdür ma‘nīde iki ķanādıdur terāzūsı
Hevā üzre hümā gibi çıkup bir dil-sitān oynar
- 5- Cihānı zeyn ider pür-tāb idende yüzünüñ tābı
Segirdüp na‘re urduķça zemin [ü] āsmān oynar
- 6- Ecel beşigi olmuş āşiyānı ol hümā ķadrüñ
İder pervāz şāhīn-veş iki çeşmünde kan oynar
- 7- **Civānī** pehlevāndur ķurtaran cān cāna ķalmazdan
Bir āfetdür ki anuñ ğamzesi cāna nihān oynar

Nev‘ī

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

- 1- Māye-i nāķd-ı ħayāt olsa eger dīdārı
Ölümümdür benüm aģyār-ıla görmek yārı

- 2- Dilde peykānı tīr-i dāğ-ı belālar ne cefā¹²⁸⁹
Elem-i hār olıcaķ neyleyeyin gūlzārı
- 3- Kucdururmuş bilūñ ol serv-i revān cān virene
Gel miyāncı olalum eyle gōñūl bāzārı
- 4- Yine döndürdi ğam-ı nokta-i hāl-i leb-i yār
O ten-i zār [u] nizār-ile gōreñ pergārı
- 5- Ey tabīb-i dil ü cān ko lebūñ öpsün **Nev'ī**
Men' iderler mi şudan hiç ölecek bīmārı

77b

Emrī

Fā'ilātūn Fā'ilātūn Fā'ilātūn Fā'ilūn

- 1- Cānuma bir yāre urduñ ey şanem şemşīrle
Sīne-i üryānuma revzenler açduñ tīrle
- 2- Haţuñ üzre kaşuñ imzāsın görüp bildüm yine
Kānuma kaşd itdi la'lūñ hüccet-i tezvīrle
- 3- Ğam-şinīd-i 'aql [u] hūşum gitse ey meh tañ degül
Yanuma kimse getürmem nāle-i şeb-gīrle
- 4- Hasret ile ölse 'aşık kalsa açuk gözleri
Ger leb-i cānānuma düş olsa çeşm-i dīrle
- 5- Ol şanem dirmiş ki **Emrī** ka'be mi şandı beni
Yüz sürüp dāmānuma olur berāber yirle

Kemāl Paşa-zāde

Fā'ilātūn Fā'ilātūn Fā'ilātūn Fā'ilūn

- 1- Yār ser-keş sine pūr-āteş gōñūl sevdā-perest
Baht nā-hemvār tālī' ser-nigūn hāţır şikest
- 2- Şehr-i ğam eyler bir baht-hāne-i virān u harāb
Rütbe-i ihmāl 'ālī-pāye-i iķbāl pest
- 3- Bāde-i hayret müheyyā kāse-i āmāl pūr
Bezm-i hicrān germ hem hüşyār-ı 'ālem cümle mest
- 4- Kāse-i ümmīd hālī dest-i istiğnā tehī
Menzil ü furşat- ba'id pāy-ı istid'ā şikest

¹²⁸⁹ belālar ne cefa: cefalar ne belā, D.

- 5- Zülmet [ü] miḥnet-i hüveydā şubḥ-ı himmet nā-bedīd
Benek-i bed bir heft-şāy-ı kısmet rüz-elest
- 6- Pençe-i kām-ı dil-i sūzān dervīş zīr-i ğam
Çāre ne meşḥūrdur çün [dest]-ber-bālā-yı dest
- 7- Kışsa-ı hīcrān-ile şekvā-yı derd-i yārla
İde varak bir¹²⁹⁰ ḥasb-i ḥāl ü dest-mendān ḥūb-est¹²⁹¹¹²⁹²

Nā'ili

Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

- 1- Meclis-ārā-yı kıyāmet rind- 'ālī-meşrebüz
Yār-ile zānū-be-zānū cām-ile leb-ber-lebüz
- 2- Sır-çeşm-i seyr-i dī[d]^Dār olmazuz Mūsī gibi
Tūr-ı istignāda tūfān-ı tecellī-maṭlabuz
- 3- Ḥod-pesend-i 'āleme ıtlāk¹²⁹³ olandan gönlümüz
Şerm-sār-ı ḥall ü 'aql¹²⁹⁴u¹²⁹⁵ baht-ı 'ālī-kevkebüz
- 4- Tūrfa-şem'üz iktibās-ı feyz-i nūr-ı ḥüsn-ile
Mihr-i şubh-efrüz [u] māh-ı zülmet-ārā-yı şebüz
- 5- Nüşa-i rāz-ı mezāyā-yı kazāyuz **Nā'ili**
Piş-i etfāl-i hevesde gerçi levḥ-i mektebüz

78a

Sipihri

Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün

- 1- Şifā sor derd-i 'aşka ol ṭabīb-i cānuñ ağızından
Meşeldür dirler ey dil ḥikmet-i Lokmānın ağızından
- 2- Degül şebnem leb-i dildār-veş bilür diyü ḥurşīd
Döker dendānlarını gönçe-i ḥandānın ağızından
- 3- Lebine dil şokup oldum dehān-ı sırrına vākıf

¹²⁹⁰ varak bir: , N.

¹²⁹¹ ḥūb-est: , N.

¹²⁹² Bu şiir şairin yayımlanan divanında bulunmamaktadır.

¹²⁹³ 'āleme ıtlāk: 'ālem-i ıtlāk, D.

¹²⁹⁴ 'aql: 'ıkd, D.

¹²⁹⁵ 'aql u: 'aql-i, D.

Nezâket birle aldum sâkızın cânânın ağızından

- 4- Elümden alup_ol âhüyı şayd itmek diler ağıyar
Gör ol kelbi şikâr almağ diler ârslânın ağızından
- 5- Lebin vaşfın **Sipihri** ger mükerrer itse incinme
Şeker düşmez dem-â-dem tütî-i güyânın ağızından

Civânî

Fâ ‘ilâtün Fâ ‘ilâtün Fâ ‘ilâtün Fâ ‘ilün

- 1- Geymesün her serv-ğad yaşıl qabâ şimden girü
Gül gibi yaşıl geyindi Muştafâ şimden girü
- 2- Ğâyet açmışdur gül-i gülzâr çînün sebze-ğat
Cânı mı var gonçenün ağızın aç şimden girü
- 3- Zerre minnet çekmezem toğmazsa mihr [ü] âfitâb
Ruşen_eyler yer yüzün ol mahliqâ şimden girü
- 4- Âb-ı rüy baña şubh u târ-i zülf-i şeb yeter
Olmasa ğam çekmezem şubh u mesâ şimden girü
- 5- Ol tabîbin hâk-i pâ-yı ‘izzetini görelî
İstemez ehl-i başîret tütîyâ şimden girü
- 6- N’ola ger yâd itmese şâh-ı cihânuñ şöhetin
Küy-ı kelb-ile olanlar âşinâ şimden girü
- 7- Her elif bir nîze-i destinde şaf şaf şî‘rümün
Mülk-i nazm içre **Civânî** çek livâ şimden [girü]

Nev‘î

Mef‘ülü Mefâ ‘ilü Mefâ ‘ilü Fe ‘ülün

- 1- Geldümse n’ola ben şu‘râ devrine âhîr
‘Âdet budur âhîrde gelür bezme ekâbir
- 2- Şüfî zarar itmez saña etfâl-ile şöhet
Ğam çekme girer cennete erbâb-ı şagâir
- 3- Ey meh n’ola şehbâz şîfat dutsaň_el_üzre
Şehründe bizüz şimdi gözi bâglu misâfir
- 4- Hîç n’eyleyin bu dil-i âvâreyi bilmem ¹²⁹⁶
Ne vuşlata kadar saña ne fûrkate şâbir

¹²⁹⁶ Mısranın vezni kusurludur.

- 5- N'itsün ya güzel sevmiyen Allāh'ı seversen
Nev'ī gibi bir rind-i huşūşā ola şā'ir

78b

Civānī

Mefā 'ilün Mefā 'ilün Mefā 'ilün Mefā 'ilün

- 1- Nice şād olayın 'ālemde kim bir ğam-güsārum yok
Niye zār olmayam bülbül gibi bir gül-'izārum yok
- 2- Nice hāk-ile yeksān olmayam meydān-ı hūsn içre
Semend-i nāzla cevlan ider bir [ş]ehsüvārum yok
- 3- Dünümden gündüzüm fark olmaya 'ālemde sehmi kim
Yanumda bir güneş-ruhsār meh-ṭal'at nigārum yok
- 4- 'Aceb midür sipāh-ı ğam beni ger pāy-mālitse
Göñül mülkini ābādān ider bir şehir-i yārum yok
- 5- Cihānda her kişi bir yārla hāndān u hurremdür
Civānī'yem benüm derd ü belādan özge yārum yok

Ve lehū

Mefā 'ilün Mefā 'ilün Fe 'ülün

- 1- Ruḥuñ cānā gül-i terdür gül-i ter
Boyuñ serv-i şanevberdür şanevber
- 2- Yüzüñ hurşid-i 'ālemden nigārā
Münevverdür münevverdür münevver
- 3- Cemālüñ şem'ine bu murğ-ı cānum
Semenderdür semenderdür semender
- 4- Ğamuñ şayyāduna bu cān u göñlüm
Musahḥhardur musahḥhardur musahḥhar
- 5- Düşenden āteş-i hicrāna cānum
Mükedderdür mükedderdür mükedder
- 6- Firākuñ derdi cānā cānum almak
Muḳarrerdür muḳarrerdür muḳarrer
- 7- **Civānī**'nüñ yanında kahr [u] luṭfuñ
Berāberdür berāberdür berāber

Ve lehū

Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün

- 1- Gördi cānā zekān u zülfüñi dil āh didi
Ben kara günliyedür bu resen ü çāh didi
- 2- Getürüp bir gice zülfüñ haberüñ bād-ı şabā
Bu mı fikrūñ ki seni yād ide ol şāh didi
- 3- Kaddüni bāg-ı melāhatde görüp serv-i revān
Toğrulup geldi begüm-yā raḥen-Allāh (?) ¹²⁹⁷ didi
- 4- İşiden başuma 'aşkuñda gelen derd-i seri
Kışsa-i Leylā [vü] Mecnūnına kūtāh didi
- 5- Şevkle yāre bu şi'ri ki **Civānī** okudum
Sad-hezār-āferīn üstāduña billāh didi

79a

Risā'ī

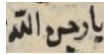
Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

- 1- Ser-i kūyuñ temāşā eyleyenler Tūrdur dirler
Tecellī cilve-gāh-ı kāmētinden nūrdur dirler
- 2- Senūñ cām-ı vişālūñ devletine teşne-leb çokdur
Kimi cān vırse kūyında anı mansūrdur dirler
- 3- Senūñ mīm-i dehānuñ seyrini ḥaḳ ehlden şordum
Tılısmāt-ı ilāhī şūret-i 'unsūrdur dirler
- 4- Göñül çinisini şındurmada üstād [u] kāmilsin
Seni Çīn mülkinin sultānudur fa[ğ]fūrdur dirler
- 5- Ser-i kūyında zāver nā-tüvānum añlayan söyler
Ġarīb ü bī-nevā miskīn **Risā[ī]** mehcūrdur dirler

Zātī

Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün

- 1- Yedi beyzā ki seyrān eyleyenler nūrdur dirler
Baḳanlar sīn(e)ñe āyīne-i billūrdur dirler
- 2- Görenler sīne-i mecrūḥum üzre sīne-i yārı
Şarılımış yar[a]ya şan merhem-i kāfūrdur dirler
- 3- Kayırmaz mest-i 'aşḳ olanlar oysa la'l-i dil-dārı

¹²⁹⁷ yā raḥen-Allāh: , D.

Kişi mestâne n'eylerse begüm ma'zûrdur dirler

- 4- Gice vuşlatda mıyduñ dilber-ile ey dil-i şeydā
Seherde düş olanlar saña hep mesrûrdur dirler
- 5- Hārābātılg-ıla biz şöyle şöhet bulmuşuz **Zātī**
Kazā-ile ölürseñ hasteden maḥmûrdur dirler

Sipihri

Fe'ilātün Fe'ilātün Fe'ilātün Fe'ilün

- 1- Göricek ğayrılar ile seni gayret çekerüz
Çekmedin bu elemi ölmegi minnet çekerüz
- 2- Oldun_ey düst varup ğayrla hem-derd-i enīs
Biz ıraklarda varup āh-ile ḥasret çekerüz
- 3- Buña şabr idemezüz rām olasin aġyāra
Gerçi kim her ne idersin be hey āfet çekerüz
- 4- Kūh-ı ğam-h'āresiyüz niçe meh [ü] sāl oldı
Tek [ü] pūyuñda yilüp yil gibi zaḥmet çekerüz
- 5- Ey sitem-pīşe **Sipihri** çeke zılmūñ niçe bir
Göñlümüz saña virenden ğam u miḥnet çekerüz

79b

Lebīb

Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün

- 1- Göñül reşk-āver ü firdevs iken tūfān-ı ğam başdı
Hārāb itdi şabā ma'müresin seyl-i ğaram başdı
- 2- Döküldi düş-i yāre kākül-i pür-pīç ü ḥam başdı
Sa'ādet burcını zıll-ı hümā-yı muḥterem başdı
- 3- Çıkup ğül-i beyābān gibi geldi meclise zāhid
Bizi hengām-ı bī-dārīde kābūs-ı elem başdı
- 4- Hilāl-i ḥāne-i zeyn-i ten-i sīmīni bedr eyler
Henüz çeşm-i rikābe ol hilāl-ebrū kadem başdı
- 5- Meded gül ey ebābīl-i şafā dil ka'besin kırtar
Küdürāt-ı hevā āşhāb-ı fīl-āsā ḥarem [başdı]
- 6- Ol āhū beççe-i maḥmûr buldı cāme-h'āb içre

Raķīb-i seg-meniş s yiletmedi l r-¹²⁹⁸ ni‘am baŗdı

- 7- Met ‘ ı baŗmadık a toz Őatılmaz r yg n dirler
Olur r yic  um ŗ-ı h sn-i  attı-ı p r-dijem baŗdı
- 8- O tıflu  ta te-i ta‘l m imiŗ pehl -yı berr k 
Dev t-ı h   a-i s m nine herkes  alem baŗdı
- 9- Meded eskin c b n-i b de ile s kiy  baŗdı
  m r-ı meyle  eŗm m h red r Őafr -y   am baŗdı
- 10- Ken r- mm din itd m  ark  g h-ı  uŗ adan amm 
 al t m r z olup dil zevrak n emv c-ı yem baŗdı
- 11- Cin yetden em n olmak gerekd r h me-i ‘ arif
Leb b  kilk-i ma‘  m n nice bilmem  arem baŗdı
- 12-  perken  eŗm-i dil-d r  raķ b-i seg-meniŗ geldi
Bizi d r   a-n ŗ-ı meyle itdi m ttehem baŗdı
- 13- Rec -y  Meryem-i nazma  alem ilk  id p h mi
Biz m a l ma kilk-i n -fez  fer unde dem [baŗdı]¹²⁹⁹

N b 

Mef‘ l  Mef ‘ l  Mef ‘ l  Fe‘ l n

- 1- Bir dilbere dil vir ki bel dur dimes nler
Bir b deyi n ŗ it ki  at dur dimes nler
- 2- Bir derde es r ol ki et bb -y  zam na
ŗ yeste¹³⁰⁰-  tedb r-i dev dur dimes nler
- 3- D k na d-i siriŗkin ser-i k y nda nig ru 
T  m dde‘iy n san  ged dur dimes nler
- 4- La t-ı ciger   n le i  zh r- ¹³⁰¹ Őit b it
T  kim sa a bir berg¹³⁰²[ ] nev dur dimes nler
- 5- ‘Abd  gibi  ŗ fte-i h b n-  cih n ol
N b  sa a t  ehl-i riy dur dimes nler

80a

¹²⁹⁸ l r: , N.

¹²⁹⁹ Bu Şiir Şairin yayımlanan divanında bulunmamaktadır.

¹³⁰⁰ Ő yeste: V beste, D.

¹³⁰¹  zh r- :  zh ra, D.

¹³⁰² bir berg: b -berg, D.

[Matla‘]¹³⁰³

Mef‘ülü Fā‘ilātü Mefā‘ilü Fā‘ilün

Bāzū-yı baht ger pür iderse kemānumı
İster berā-yı kâfa kıosunlar nişānumı

[Ferd]¹³⁰⁴

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

"Li-‘alel-maḥbūb-ı dīn külli yevmin yümetīn
Evvelen-min şaḥni ḥaddīn sāniyā min şüfetīn”¹³⁰⁵

Güfte-i Çeteci [Matla‘]

Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilātün Fā‘ilün

Ḥaṭ-ı ruḥsārūmda ḥaṭm-[i]çün ne dīrsin didi yār
Ben didüm bir ḥüsn-i ḥaṭ-muşḥafdur āyet der-kenār

[Ferd]¹³⁰⁶

Mefā‘ilün Fe‘ilātün Mefā‘ilün Fe‘ilün

Sevād-ı ḥaṭṭı o şūḥuñ kitāb-ı ḥüsnünde
Henüz tıfl iken anı kırā’at eylemiştüz

Ve lehū

Mef‘ülü Fā‘ilātü Mefā‘ilü Fā‘ilün

İçdükce dūd eyler āğızı lezzet-ile keyf
Ol kimsenüñ ki lülesi dil-ber taşāğıdur

[Matla‘]¹³⁰⁷

Mefā‘ilün Fe‘ilātün Mefā‘ilün Fe‘ilün

Dimiş o muğ-beçe rümī tūfengi kıllanırız
Bizüm de ‘ādetümüzdür firengī kıllanırız

Ferd

¹³⁰³ Nūshada Müfredāt başlığı verilmiştir.

¹³⁰⁴ Nūshada Ve lehū başlığı verilmiştir.

¹³⁰⁵ Bu şiir Arapçadır, tercümesi şu şekildedir: “Ben sevgilime her gün iki öpücük borçluyum, birincisi yanağından, ikincisi dudaklarındandır.”

¹³⁰⁶ Nūshada Ve lehū başlığı verilmiştir.

¹³⁰⁷ Nūshada Ve lehū başlığı verilmiştir.

Fā 'ilātün Fā 'ilātün Fā 'ilātün Fā 'ilün

Bī-tekellūf būseler alur lebinden dilberün
Görmedüm 'ālemde fīncān gibi kızgın müşterī

Ve lehū

Fā 'ilātün Fā 'ilātün Fā 'ilātün Fā 'ilün

Nālīmī teslīm iderdüm nāye ammā neyleyüm
Bir boğazı iplidür parmağ hesabın gösterir

Zekeriyā Efendi

Fe 'ilātün Fe 'ilātün Fe 'ilātün Fe 'ilün

Ey ecel çıkdımı cānuñ ne idersin 'acele
Cān-ı teslīm ideyin şabr-ile ol bī-bedele

Kemāl Paşā-zāde

Fe 'ilātün Fe 'ilātün Fe 'ilātün Fe 'ilün

Ey ecel n'olduñ idersin baña itme 'acele
Hele şabr ile biraz görüşelüm ol güzele

Kağı-zāde

Fe 'ilātün Fe 'ilātün Fe 'ilātün Fe 'ilün

Dün gice hālet-i nez' içre buluşdum ecele
Didüm Allāhı seversin baña itme 'acele

[Matla']¹³⁰⁸

Cihānī

Fe 'ilātün Fe 'ilātün Fe 'ilātün Fe 'ilün

Yār mihmānumuz olmuş ecel itme 'acele
Var rağbūñ evine bir gice anda gicele

Baķı

Fe 'ilātün Fe 'ilātün Fe 'ilātün Fe 'ilün

Kesb-i 'ilm itmediler [sen] şaķın_itme acele
'Ālim olmaķsa murāduñ gice gündüz hicele

¹³⁰⁸ Nūshada Ferd başlığı verilmiştir.

Ebū-Su‘ūd Efendi

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

Ey ecel billāh emān vir baña itme ‘acele
Şun nefes düş ola şāyed gözümüz ol güzele

Sinān

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

Ey ecel zaḥmete girme yūri itme ‘acele
Ki nişār eylemişüm cānı ben ol bī-bedele

‘Azīz Çelebi

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

İrmedin şubḥ-ı vişāle ecel itme ‘acele
Umarum gelmiye bu gice ol māh(...) ¹³⁰⁹gele

80b

[Matla‘] ¹³¹⁰

Ḥaydar

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

Yārla şöḥbetümüz var ecel itme ‘acele
Ömrümüz aḥiridür buluşalum ol güzele

Ḥamdī

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

Ḥūr-ı vildān sever-isen ecel itme ‘acele
Murāduñ bir cān ise buluşur ol lem-yezele

Memnūnī

Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilātün Fe‘ilün

Yārümün kūyına vardukda düş oldum ecele
Didüm Allāhı severseñ hele itme ‘acele

[Matla‘] ¹³¹¹

¹³⁰⁹ Nūshada muhtemelen bir isim olan bu kısım boş bırakılmıştır.

¹³¹⁰ Nūshada Ferd başlığı verilmiştir.

¹³¹¹ Nūshada Ferd başlığı verilmiştir.

Fā 'ilātün Fā 'ilātün Fā 'ilātün Fā 'ilün

Geh geyer gāh geydürür dülbendin ol meh-i nāzdan
Sīnesin seyr itdürür ya 'ni baña açmazdan

[Matla ']¹³¹²

Fā 'ilātün Fā 'ilātün Fā 'ilātün Fā 'ilün

Ṭā 'at için ābdest alur ḥabībüm nāzdan
Sā 'id-i sīmīn baña seyr itdürür açmazdan

[Matla ']¹³¹³

Fā 'ilātün Fā 'ilātün Fā 'ilātün Fā 'ilün

Ḳāmet-i bālā ile reftār iderken nāzdan
'Āşık-ı bī-çāreler cān ṭabşurur açmazdan

[Matla ']¹³¹⁴

Fā 'ilātün Fā 'ilātün Fā 'ilātün Fā 'ilün

Zülfini dām eylemiş dāne-i hālīn nāzdan
Niçe bīn dil murğını şayd itmege açmazdan

[Matla ']¹³¹⁵

Fā 'ilātün Fā 'ilātün Fā 'ilātün Fā 'ilün

Meclis-i 'uşşāk içinde ḥāba varmış nāzdan
Hāl-i 'uşşākā temāşā kıлмаğa açmazdan

[Matla ']¹³¹⁶

Fā 'ilātün Fā 'ilātün Fā 'ilātün Fā 'ilün

Haste çeşmün bağlamuşdur şanma ol meh nāzdan
Uğrın uğrın ser ider 'āşıkları açmazdan

[Matla ']¹³¹⁷

Fā 'ilātün Fā 'ilātün Fā 'ilātün Fā 'ilün

¹³¹² Nūshada Ve lehū başlığı verilmiştir.

¹³¹³ Nūshada Ve lehū başlığı verilmiştir.

¹³¹⁴ Nūshada Ve lehū başlığı verilmiştir.

¹³¹⁵ Nūshada Ve lehū başlığı verilmiştir.

¹³¹⁶ Nūshada Ve lehū başlığı verilmiştir.

¹³¹⁷ Nūshada Ferd başlığı verilmiştir.

Hokka-i la'li tebessüm itdi şanmañ nâzdan
Depredür dendânını seyr itdürür açmâzdan

[Matla']¹³¹⁸

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

'Âşık-ı bî-çāreye meyl itmez olduñ nâzdan
Bî-nevâ 'âşıklarunñ cân tabşurur açmâzdan

Bihî o şāhuñ cevher-i la'lini söyler (...) ¹³¹⁹
Yāhūt nedür kim duta dürr-i 'Aden üzre (...) ¹³²⁰

Bañā yā Rab niçün ol māh bakar (...) ¹³²¹
Süzer çeşmin nezāketle gicer metā ne (...) ¹³²²

¹³¹⁸ Nûshada Ve lehû başlığı verilmiştir.

¹³¹⁹ Bu kısım nûshada kesilmiştir.

¹³²⁰ Bu kısım nûshada kesilmiştir.

¹³²¹ Bu kısım nûshada kesilmiştir.

¹³²² Bu kısım nûshada kesilmiştir.

3.MECMUANIN MESTAP'A GÖRE TASNİFİ

Yer Nu. :	İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi TY393 Numaralı Şiir Mecmuası						
Yp. Nu. :	Mahlas	Matla' Beyti/Bendi	Makta' Beyti/Bendi	Nazım Şekli/Biri mi	Na zım Tü rü	Vezin	Açıklamalar
1a-1b	Rıfķı	Ey ki zatuñ 'ilm-efrāz-ı ekālīm-i kerem V'ey ki řab'uñ sebķ-āmūz-ı dilistān-ı himem	Böyle mi eyler-idüm zīb 'arūs-ı medħuñ Nā'il-i sāğar-ı elťāfuñ olaydum bir dem	Kaside 33 beyit	Has b-i Hâl	..--/..--/..--/..--	
2a-3a	Bāķı	Rūħ baħş oldu Mesīhā-şıfat enfās-ı bahār Açdılar dīdeleruñ ħāb-ı 'ademden ezhār	Gül gibi ħurrem ü ħandān ola rūy-ı baħtuñ Sāğar-ı 'ayşuñ ola lāle-şıfat cevher-dār	Kaside 55 beyit	Ba hāri ye	..--/..--/..--/..--	
3b	Şermī	Cānā sebab-i zādumı hem-dem bilebilmez Bī-nām-ı nişān-ı dilümi ğam bilebilmez	Şermī hele dil virdigüñ ol āfet-i vaħşı Rūħ-ül'ķudüsī kendüye maħrem bilebilmez	Gazel 5 beyit		--./.--./.--./.--	
3b	Sehmī	Kim neş'esini cāmımuзуñ Cem bilebilmez Bī-gāne degül rāzumı maħrem bilebilmez	Māğrūr o ķadar ħüsnine dilberi k[i] esīrīn Sehmī ser-i zülfünde olan ħam bilebilmez	Gazel 5 beyit		--./.--./.--./.--	
3b	Sebzī	İ'cāz-ı lebüñ İsi-yı Meryem bilebilmez Keyfiyyet-i ħāl-i ruħuñ Ādem bilebilmez	Sebzī gibi dāmen-i Bemyān-ı reh-i şıdkuz Semt-i reviş-i ħāşım-ı Edhem bilebilmez	Gazel 5 beyit		--./.--./.--./.--	

4a	Ṭıflī	‘Adū nevāziş-i dest-i keremle şād olsun Hemān yanūnda şikest-i dilūm murād olsun	Der-i cefāsını Ṭıflīye itmesün memdūd Müdām düşmene bāb-ı vefā güşād olsun	Gazel 5 beyit		.-./..-./.-./..-	
4a	Bākī	‘Ālem hayāt-ı nev bulur cānlar bağışlar dem- be-dem Enfās-ı Rūḥ’ullāhdur gūyā nesīm-i şubh- dem	Ḥāmūşluk sende ‘aceb ṭab’uñ müselleme dutdı hep Siḥr-āferinān-ı ‘Arab pākīze-gūyān-ı ‘Acem	Gazel 9 beyit		--./--./--./--.-	
4b	-	Ey ‘aceb bu turre mi yā ebr-i müşk-efşān mıdur Naḥl-i gül üstünde yāḥūd deste-i reyḥān mıdur	Ol zenaḥ mı yā raşad-gāh-ı sipihr-i ‘izz ü nāz Yā çeh-i Bābilsitān yā Yūsıfa zindān mıdur	Gazel 6 beyit		-.--/-.--/-.--/-.-	
4b	Rāğıb	Ṭıfldur gitdükce ol meh-rū gelür āfetlenür Gün-be-gün artar fūrūğ-ı ḥüsni māhiyetlenür	Rāğıb olsun iltifāt itsün de bir ‘ālī-himem Şi’r-i pāküm gör nice ṭāliblenür şevketlenür	Gazel 6 beyit		-.--/-.--/-.--/-.-	
4b- 5a	Ḥāmī	Ehl-i dil ārām ider her kanda kim rağbetlenür Gāh olur ğurbet vaṭan gāhī vaṭan ğurbetlenür	Ṭālī ‘oldıkda süheyl-i medḥ-gān -ı sīnede La’l-i nazmum Ḥāmī reng-āmīz olur ḥamretlenür	Kaside 23 beyit		-.--/-.--/-.--/-.-	
4b	Rūḥī	Nükte-dāniş nev-civānsın şūḥsın mergūbsın Her ne deñlü cevı idersin eyle kim maḥbūbsın	Ağlamak ‘uşşāk içündür Rūḥiyā kan ağla kim Yūsıfından ayrı düşmüş sende bir Ya’kūbsın	Gazel 5 beyit		-.--/-.--/-.--/-.-	

5b-6a	‘Âlî	Yine bir serv-i bālāya kûl oldum ihtiyārumla Görünmez derde düşdüm dīde-i gevher-nigārumla Duyurdum rāz u pinhānum derūn-ı āh u zarumla ‘Adū oldum dil-i dīvāne gibi yār-ı gārumla Müyesser olmadı hem-bezm olam şabr u kararumla Gönül bir yaña gıtdı kalmadı cān cism-i zārumla Barışmaz yulduzum hayfā ol mihr ü tāb-dārumla ‘Aceb hālüm nolur bilsem benüm bu intizārumla Eger haşr olmaz isem ol kıyāmet-kad nigārumla Gezem maşşerde sīnem dögerek seng-i mezārumla	Gören rüyuñ o māhuñ mā’il olmaz hūr u gılmāna Rızāsın gözliyen bakmaz rızā-yı huld-ı Rıdvāna Eger dünyāda derd ü fūrkatı irmezse pāyāna Ziyā virmezse mihr-i vaşl-ı dilber şām-ı hicrāna Zebānum bir nefes yād itmez mi feryād u efğāna Sū‘āl itsün melekler çekdigüm ālām-ı hicrāna Niçe biñ zaḥm irüşsün bir dem içre cism-i ‘uryāna Benüm bu ‘ahdümi ‘Âlî irişdür cümle yārāna Eger haşr olmaz isem ol kıyāmet-kad nigārumla Gezem maşşerde sīnem dögerek seng-i mezārumla	Mu‘aşşer 5 bend		.---/.---/.---/.---	
6a	Kerīmî	Dört müselmān-ile biş kâfir meger İki dilber sevdiler altı kamer	Ey Kerīmî hīle birdür aña kim ‘Ad idüp tokuzda birin tarḥ ider	Gazel 5 beyit	Lu gaz	-.---/.---/.-.	
6b	Gümānî	Bahār irdi donandı bāğ-ı ‘ālem tāze güllerle Bezendi ser-be-ser şahrālar ‘ālā nev-çemenlerle Şafā kesb idecek demlerdurur sīmīn bedenlerle Şalın-bāğ-ı cihān içre yañağı yāsemenlerle İçilsün bāde-i gül-gün sākī gonçe-femlerle Şafā geldi dem-i ‘ayş ü tarab demler kademlerle	Gelünüz söyleünüz lutf eylesün şākī-i devrāna Ayağ sürsin birez devr eylesün meclisde peymāne Pey-ā-pey dönsün içülsün piyāle durma şāhāne Gümānî-i gam öldürdü irişdi ömri pāyāna İçilsün bāde-i gül-gün sākī gonçe-femlerle Şafā geldi dem-i ‘ayş ü tarab demler kademlerle	Müseddes 5 bend		.---/.---/.---/.---	
7a	Nā’ilî	Hirās-ı fitne şalduñ dehre ey bī-dād n’eylersin	Olırsın Nā’ilî-veş gördüğün maḥbūba efgende Metā’-ı şabruñı tālān ider her tıfl-ı nāzende	Tahmis 6 bend		.---/.---/.---/.---	Nâilî’nin Behâyî’nin

		Koparduñ yer yer aşub-ı kıyâmet-zâd n'eylersin Perîşânlıklar itdün nev-be-nev icâd n'eylersin Dağıtduñ h'âb-ı nâz-ı yâri ey feryâd n'eylersin İdüp fitneyle dünyâyı harâb-âbâd n'eylersin	Maḥabbet gam-fezâ esbâb-ı cem'iyet perâkende Behâyî-veş degilsin kâbil-i feyz-i sūḥan sen de Tekellūf ber-ṭaraf ey ḥâtır-ı nâ-şâd n'eylersin				gazelini tahmisidir.
7b	Āgāh	‘Aşıkam girye benüm ṭab'-ı feraḥ -yâb senüñ Dil-i pür-dâğ benüm lâle-i sîr-âb senüñ	Hâkden ref' idüp Āgāh didi yâr baña Leb-i pür-ḥande benüm dîde-i pür-âb senüñ	Gazel 5 beyit		..--/..--/..--/..--	
7b	Bahārî	Hîç bilmem gözümün yaşı ne vaqtün yeñile Kalmadı yüzüm el içre sile sile yeñ-ile	Dâmen-i yâri Bahārî koma elden ola kim Raḥm idüp sile gözün yaşını bir kez yeñ-ile	Gazel 5 beyit		..--/..--/..--/..--	
7b	Nāmî	Revân olmağa rûḥ-ı pākîmüz bir âha kalmışdur Dil-i bîmâruñ aḥvâli hemân Allāh'[a] kalmışdur	Senâdan ğayrı Nāmî kimsenün ḥaḳḳında kâlim yok D'ua-yı devlet-i iḥvân bu devlet-ḥâha kalmışdur	Gazel 5 beyit		.---/.---/.---/.---	
8a	[Muhibbî] Sultan Süleymân	Bir gümüşden kal'adur maḥbûs olmış anda âb Çıkdı zerrîn top-ıla feth itdi anı âfitâb	-	Matla'	Mu am ma	-.---/ -.---/ -.---/ -.---	
8a	Vecdî	Serin raḳîb o bālâ ḳadde fedâ kılmış Olur mı lâḥîḳ aña tîğ-ı ğamzesi bilmem	-	Müfred	Mu am ma	.---/ .---/ .-./ ..-	
8a	Vecdî	Dîde-kim rûyına dūçâr oldu Dil-i dîvâne bî-ḳarâr oldu	-	Matla'	Mu am ma		
8a	Vecdî	Kes müderris ayağını hem mu'itdün başını Ḳo ayağı baş yerine tâ bilesin adını	-	Matla'	Mu am ma	-.---/ -.---/ -.---/ -.---	
8a	Vecdî	Yarım taş üstine bir göz ḳomışlar Anı bir dilberün ismi dimişler	-	Matla'	Mu am ma	.---/.---/..--	
8a	Vecdî	Ḳâmet-i yâri görüp şükr eyledüm Bu mu'ammâ-yı 'aceb fîkr eyledüm	-	Matla'	Mu am ma	-.---/-.---/..-	
8a	Vecdî	Ḥayâl itdikce ḥâlün ismin ey meh-ten za'tîf oldı	-	Müfred	Mu am ma	.---/.---/.---/.---	

		Ža‘īfdūñ çıkdı çeşmüm sen dahı bī-hāl kal bārī					
8a	Vecdī	Selīm la‘li olanlar ayağ-ı şikest itdi Āman o şūha didikde kademde pest itdi	-	Matla‘	Mu am ma	.-./.-./.-./.-	
8a	Vecdī	Dili öldürdi hālūñ eli kalsun elsiz hālūñ Muvāfık oldu sīn aña bula kim qalasın bī-hāl	-	Müfred	Mu am ma	.---/.---/.---/.---	
8a	Vecdī	Şadev kim düşse mey içre olur dördi toğuz anuñ Bu bir hoşca mu‘ammādur içinde ismi cānānuñ	-	Matla‘	Mu am ma	.---/.---/.---/.---	
8a	Emrī	Görüp Emrī lebūñde katre-i mey ‘Acebdür dökdi çeşminden pey-ā-pey	-	Matla‘	Mu am ma	.---/ .---/.--	
9a	Tıgī	Çekerin cevri bir kaşı kemānı severin Gamzesi tıgına olmaya nişānı severin Bağlanup tıgına ol müy-ı miyānı severin Mā‘ilin ceddī-i dīdār hem anı severin Bir güzel çehrede ān olsa ben anı severin	Tıgīyā kalbe şefā virse kūdūret def‘i Mümkün olmaz idi bu meyl-i maḥabbet ref‘i Olsa ‘aşkı zarar-ı maḥz u misal-i ef‘ī Çāre yok bu güzeli sevmemege ey Nef‘ī Saña lāzım mı demek ibn-i filānı severin	Tahmis 7 bend		..- / ..- / ..- / ..-	Tıgī’nin Nef‘i’nin gazelini tahmisidir.
9b	Bākī	Zūlf-i nigāre şāne-veş olursa dest-res Miḳrās gibi rişte-i pāyend-i‘ömri kes	Bākī hevā-yı ‘aşk ne müşkil belā-imiş Benden naşīhat ister iseñ eyleme heves	Gazel 5 beyit		--. / --. / --. / --.	
9b	Emrī	Qadehle meclis-i rindāna girme Ayağūñla varup zindāna girme	Qabā-yı āl giyme kat kat ey dūst Helāk olur çok Emrī kana girme	Gazel 5 beyit		.--- / .--- / .--	
9b	Ümīdī	Rūşen kılalı meclis-i cām-ı şarābımız Mihr-ile māhı ‘aynına almaz ḥabābımız	Zevk-i riyādan el yuya zūhhād-ı şehir eger Görse Ümīdī meykedede āb-ı nābımız	Gazel 5 beyit		--./-./.-./.-.	
10a	İmirzā	Cām-ı mey-i la‘lūñ vireli gönlüme revnak Serḥoşuñam el-ḥāk Serḥoşuñam el-ḥāk sözümde dutma benüm dak Ey ‘arız-ı zanbak	Gücdür seni bulmak bilürüm līk İmirzā Ḥayrānuñ olupdur Ḥayrānuñ olupdur kerem it luṭf-ıla gel bak Ol ‘āşık-ı muṭlak	Müstezad 5 bend		--. / --. / --. / --. , --. / --	
10a	Qadrī	Çıkarduñ başa cānā bāliş-i zer-kāre yüz virdūñ	Ne zulm [ü] cevri kılduñ ey sitem-ger Qadrī-i zāra	Gazel 5 beyit		.--- / .--- / .--- / .---	

		Çoparduñ fitneler yer yer haı-ı jengāra yüz virdüñ	Aña bir dest- būsüñ virmedüñ āgyāra yüz virdüñ				
10b	Bākī	Süz-ı ‘aşkuñla kaçan kim dilde āh [u] zār olur Āh dūd [u] dūd ebr [ü] ebr āteş-bār olur	Çonçeye baksa lebüñsüz çeşm-i Bākī her seher Çonçe berg [ü] berg hār [u] hār hançer-dār olur	Gazel 5 beyit		-.-- / -.-- / -.-- / -.--	
10b	Āgāh	Haıı geldükde bize rām oldu Ne yamān yerde gün aḥşām oldu	Yār-ile bezmimüz Āgāh bu şeb Şöyle germ oldu ki ḥammām oldu	Gazel 5 beyit		..-- / ..-- / ..--	
10b	Rūhī	Cemālūñ görmezüz yıllarla miḥnet-dideyüz senden Vefāsız yār imiş sevdigüm rencideyüz senden	Çoyup Rūhī gibi nüktedānı ğayra yār olduñ ‘Aceb teşḥīşlik meh-pāresi rencideyüz senden	Gazel 5 beyit		..--/.--/.--/.--	
11a	Pīrī	Ey serv-i sehī sen geleli seyr-ile bāğa Ser çekmedi ‘ar‘ar Çok ‘ālī-nesebler özünü şaldı ayağa Çul oldu şanevber	Sen tek Pīrīnūñ menzili vīrāne gerekdür Yā çeşmeler üsti Gönlüm gibi virāneye kon göz[ü] kulağa Gel ey perī peyker	Müstezad 6 bend		--. / --. / --. / --. , --. / --.	
11a	Şeref	Ruḥından ref‘ ider dilber niḳāb āheste āheste İder remz-ile ‘uṣşāka ‘itāb āheste āheste	Düşürseydüm Şeref bir vech-ile cānāmı tenhāya İderdüm kılduğı cevri ḥesāb āheste āheste	Gazel 5 beyit		..--/.--/.--/.--	
11b	Fehīm	Her mürde dil ki mālīk-i mülk-i vişāl olur Ḥükm-i ‘adem ol ādeme emr-i muḥāl olur	Olсам rūsüm-ı kār-ı tılsım-ı kelām-ı dil Kilk-i Fehīm merd -i siḥr-i ḥelāl olur	Gazel 7 beyit		--. / --. / --. / --.	
11b	Meşāmī	Boşala kīse-i kām kāse-i ‘ummām dükene Ne ğam-ı dil ne ğam -ı dīde-i ğiryān dükene	Gide mi fikr-i leb-i yār Meşāmī dilden Kāndan ḥiç ola mı la‘l-i Bedaḥşān dükene	Gazel 5 beyit		..-- / ..-- / ..-- / ..--	
11b	Bākī	Cām la‘lūñdür senüñ āyīne rüy-ı enverüñ Adı var āyīne-i cām-ı Cem [ü] İskenderüñ	Bir içim şu istedi hecrüñde Bākī ḥaste-dil Virmedi aslā cevāb aña dayandı hançerüñ	Gazel 5 beyit		-.-- / -.-- / -.-- / -.--	
12a	Āgāh	Şanma āyīne dutup ḥüsnini perdāzlanur Nāzenīn eyle ki kendüye daḥı nāzlanur	Yāre ‘arz eyledüm Āgāh bu tāze ğazeli Didi nāz-ile sözün bāyağı i‘cāzlanur	Gazel 6 beyit		..-- / ..-- / ..-- / ..--	
12a	Āgāh	Cihān o şūḥ-ı sitem-kāra bī-nevā geçinür Belā bu kim o daḥı ‘ālem-āşinā geçinür	Zamāne ḥūbları ‘āşık istemez Āgāh Ki biri birine zu‘mınca mübtelā geçinür	Gazel 5 beyit		..--/.--/.--/.--	
12a	Āgāh	Cān bağışlar nigeḥi şūḥ -ı ‘atā böyle gerek Dil-rübādan reviş-i mihr [ü] vefā böyle gerek	Ḥüsn-i nāz itmede Āgāh o kadar māhir kim Vākıf olmaz nigeḥi tarz-ı edā böyle gerek	Gazel 5 beyit		..-- / ..-- / ..-- / ..--	
12b	Şabrī	Bir zamān vaşluñla ğam-fersüde dirdüm bādeye Şimdi içsem eşk-i ḥün-ālūd dirdüm bādeye	İtmese mey (...) ser-māyesin Şabrī füzün ‘Aşk bāzārında ben bī-süd dirdüm bādeye	Gazel 5 beyit		-.-- / -.-- / -.-- / -.--	

12b	Şabrî	Ol seng-dile sūz-ı dilūmden haber eyle Ey āh-ı hāzīnūm eşer eyle eşer eyle	Endīşe-i kufl-i der-i ümmīdi қо Şabrî Miftāhını vābeste-i āh-ı şeh-eyle	Gazel 7 beyit		-- / -- / -- / --	
12b	Şabrî	İtdi güller leşkerūñ ārāste şehir gibi Lāleler zeyn itdi deşt-i sürh har-geher gibi	Şabriyā açsun gözin şāh-ı 'Acem kim Hān Murād Aña ruhşat virmez ol gayrı şeh-eşher [gibi]	Gazel 5 beyit		-- / -- / -- / --	Bu şiir, şairin yayımlanan Divanında bulunmamaktadır.
13a	Āgāh	Alınca destine tır ü kemān-ı nāz [u] 'itāb Niyāzmend olur evvel nişān-ı nāz [u] 'itāb	Qalemde kāğıda Āgāh ser-fürū itmez Yazılsa kibr-fezā dāstān-ı nāz [u] 'itāb	Gazel 5 beyit		--/--/--/--	
13a	Āgāh	Bir sitemkāra bakub mahv-ı nigāh olmayasın Şāh iken kişver-i hūbīde sipāh olmayasın	Sürme-veş cāy-gehūñ dīdeler olmaz Āgāh Tā birez (...) baht-ı siyāh o olmayasın	Gazel 5 beyit		-- / -- / -- / --	Bu şiir, şairin yayımlanan Divanında bulunmamaktadır.
13a	Şabrî	O müstāgnī dilūm kim 'aşk-ı peykān-ile āh itmeme Büt-i nā-āşinā bir āfitāb olsa nigāh itmeme	Felekde olsa Şabrî mihr [ü] meh iki silahdārum Şeh-i 'aşkam deyuben yine halka 'arz-ı cāh itmeme	Gazel 5 beyit		---/--/--/--	
13b	Şabrî	Hemīşe revzene-i nāzdan o müjgānı Dutar hadeng-i ciger-dūza cān-ı nālānı	Ümīd-vārim ki tehī-[dest] kalmayam Şabrî Şunar Cem-i keremi baña cām-ı ihsānı	Gazel 5 beyit		-- / -- / -- / --	Bu şiir Sabri divanındaki bir kasidede bulun bazı beyitlerden oluşmaktadır.
13b	Şabrî	Qoca mı o serv 'aşık olan pīrehen gibi Bir gönlek ile kalmayacak yāsemen gibi	Her dem bahār-ı hüsnuñ ider nāzūkāne vaşf Bir bülbulū de Şabri-i nāzik-sūhan gibi	Gazel 5 beyit		-- / -- / -- / --	
13b	Şabrî	Gülşen-i bāga varup 'arīzuñı yād idelūm Düşeyim cūylaruñ yanına feryād idelūm	Reha-i feyz-ile şāyed bizi rūşen-dil ide Şabriyā hāme gibi hizmet-i üstād idelūm	Gazel 5 beyit		-- / -- / -- / --	

14a	-	Devrân beni ser-geşte-i derd-i gamuñ itdi İller senüñ ey cām-ı şafâ ‘âlemüñ itdi	Efsün-ger-i hüsnüñ dil-i âzâdesi âhîr Dîvâne-i nev-silsile-i perçemüñ itdi	Nazm 2 beyit		--./---./---./--	Nüşhada murabba başlığı verilmiştir.
14a	Nâbî	Ger mihr [ü] vefâ olaydı tahvîlünde Dil çekmez idi bu renci taḥşîlünde İtme gel ey mûğ-beçe inşâf eyle Âyîn-i sitem vār mıdur İncîl’inde	-	Rubâ’î		--./---./---/-	Nüşhada murabba başlığı verilmiştir.
14a	Firākî	Zerre-i nâcîzden ey mihr-i raḥşānum şakın Ḥānumān terkin kılan dervîşden ḥānum şakınKara toprakdur karınçadan Süleymānum şakın Devlet-i dünyāya maḡrūr olma sulṭānum şakın	-	Murabba‘ 1 bend		---/----/----/-	Sadece ilk bendi mevcuttur.
14a	-	Bir sencilayin dilber-i mekkāre mi vardur Bir bencilayin ‘āşıkı bî-çāre mi vardur	Elden ne gelür katlanalum cev̄ [ü] cefāya Şabr eylemeden özge ya bir çāre mi vardur	Naẓm 2 beyit		--./---./---./--	Nüşhada Murabba‘ başlığı verilmiştir.
14a	Sulṭan Aḥmed	Tā ki gördüm gün cemālūñ bî-naẓar ‘Āşık-ı üftāde kim oldum esîr	Yoluña cānlar nişār itmek gerek Tuḥfemüz daḡı bize göre ḥaḡîr	Kıt‘a		---/----/-	Nüşhada Murabba‘ başlığı verilmiştir.
14a	Sulṭān Ahmed	Dil-ārā bezm-i hüsnünde dil-i mestānemüz kaldı Cemālūñ şem‘ine yanmış ‘aceb pervānemüz kaldı	Ġarībūndür anı hoş dut efendüm işte ben gıtdüm Gönül dirler ser-i kūyuñda bir dîvānemüz kaldı	Naẓm 2 beyit		---/----/----/-	Nüşhada Murabba‘ başlığı verilmiştir.
14a	Dānişî	Bir büse lebūñden baña iḥsān olmaz Ölsem de benüm derdūme dermān olmaz ‘Ömrümde açılmadı gül-i bāğ-ı ümmîd Bildüm ki bu bāguñ güli ḥandān olmaz	-	Rubâ’î		--./---./---/-	Nüşhada Murabba‘ başlığı verilmiştir.
14a	Yahyā	Giyinüp sürḡ-i kabā daḡınur al üstüne gül Yaraşur pâdişāhum kırmızı şāl üstüne gül	Hüsn-ile ḡaylice maḡrūr göründi Yahyā İnledür bûlbûli ḡalursa bu ḡāl üstüne gül	Naẓm 2 beyit		---/----/----/-	Nüşhada Murabba‘ başlığı verilmiştir.

14a	Yahyā	Vireli gülşene revnak gül-i al üstüne gül Şeh-levendüm dokunur kırmızı şāl üstüne [gül]	Dāğlar sīnede dil nālede gūyā kodılar Kafes-i bülbül-i şūrīde maḳāl üstüne gül	Naẓm 2 beyit		..--- / ..-- / ..--- / ..-	Nūshada Murabba‘ başlığı verilmiştir.
14b	Yahyā	Dehānuñ mīm-i mübhemdür disem yāre suhan açmaz Meger remz ile söyler yoksa ol gönçe dehen açmaz	Civānuñ sīne-i sīmīnine vuşlat ne mümkindür O bir genc-i nihāndur kim tılısmuñ bilmeyen açmaz	Naẓm 2 beyit		.--- / .--- / .--- / .---	Nūshada Murabba‘ başlığı verilmiştir.
14b	Emrī	Ey reşküñi (?) şāhib-kerem-i zī-şānum Artmaz zer-i destārum-ıla ‘ünvānum Yārānı dolandurmıya bir şan‘atdur Degme tilūme başuñ içün sultānum	-	Rubā‘î		--./..---/-	Nūshada Murabba‘ başlığı verilmiştir.
14b	Nevā‘î	Tā talebeliğüm (?) şöhet[i]‘ālemgı dutupdur Mecnūn-ıla Ferhād sözüni eyle mi unudutupdur	Mecnūn-ıla Ferhād ne bilür ‘aşk-ı fūnūnı Ol vādīde şākirdüm olardan kığupdur	Naẓm 2 beyit		--./..---/-	Nūshada Murabba‘ başlığı verilmiştir.
14b	-	Görüp rahm itmedi ter-dīde-i giryānı terk itdi Beni ağlayu ağlayu çü eşk-i çeşm ter gitdi Dir iken virmedi bīd-i ümīdüm āh ber gitdi Felek berd-i ḥazān-ı hicr-ile bī-bār u berg itdi	-	Murabba‘		.--- / .--- / .--- / .---	Sadece ilk bendi mevcuttur.
14b	-	Açıl leb-beste-i nāz olma cānā gül gül açılson Bir iki cām-ı mül nūş eyle rūyuñ gül gül [açılson]	Kızardı tāb-ı meyden ruḥ süzüldi çeşm-i pūr- hışmı Didüm şimden girü nergis firār itsün gül açıl[sun]	Naẓm 2 beyit		.--- / .--- / .--- / .---	Nūshada Murabba‘ başlığı verilmiştir.
14b	-	Didüm āşūfte-dimāğum didi çağ olsa gerek Saña ḳurbān olayum söyle ne çağ olsa gerek	Ne belādur elem būd [u] nebūd-ı ‘ālem Cūşış-i emred ‘abesdür olacağ olsa [gerek]	Naẓm 2 beyit		..--- / ..-- / ..--- / ..-	Nūshada Murabba‘ başlığı verilmiştir.
15a	Bāḳī	Şahn-ı gülşen mülk-i Bāğdād oldı āb-ı cūyı Şat Yāsemenler şu yüzinde gīşt itdi mānend-i bat	Ḥatt-ı la‘lin Bāḳiyā ol gönçe-i nev-rüstenüñ Seyr idenler didiler ḥandānuñ olmaḳdur bu ḥat	Gazel 5 beyit		-.--- / -.--- / -.--- / -.---	
15a	Bāḳī	N’ola gelse dil u mecrūḥa kadd-i diller bādın ḥaz İder haste ne deñlü nā-ümīd olsa devādan ḥaz	İlāhī tab‘-ı Bāḳīden rūsūm-ı ḡayrı maḥv eyle Ki hergiz ḳalmaya ḳalbinde naḳş-ı mā-sivādan ḥaz	Gazel 6 beyit		.---/..---/..---/..---	

15a	Şöhretî	Dil virür la'lüne cân-ile Bedehşânîler Kuhl ider hâk-ı derin görse Sıfâhânîler	Şöhretî çekdiği dem yâd-ı lebûnle câmı Kâse-lisandı meyhânede Kâşânîler	Gazel 5 beyit		..-- / ..-- / ..-- / ..--	
15b	Hüsrev	Şehlerüñ gerçi begüm-tuğrâ-yı 'âlî-şanı var Kaşlaruñla nâme-i hüsnuñ 'aceb divanı var	Hüsrevâ meddâhuñ olup kullanur tavr-ı hasen Mülket-i rûmuñ Rızâî gibi bir Hâssânı var	Gazel 5 beyit		-.-- / -.-- /-.--/ -.--	
15b	Yahyâ (Bey)	'Âlemüñ yokdur şafâsı derd-i bî-dermânı var Bu metâ'-ı vaşlına aldanmañuz hicrânı var	Muktezâ-yı yâre râzî ol cefâdan ağlama Hân-kâh -ı aşkuñ ey Yahyâ yolu erkânı var	Gazel 5 beyit		-.--/-.--/-.--/-.--	
15b	'Ârifî	'Âşıküñ dîdârsuz şanma ki tende cânı var Bülbülüñ gülzârsuz her dem hezâr-efgânı var	Cümle 'âlem bende-i efgendesidür 'Ârifî Şol kim anuñ mülk-i dil-tahtında bir sultânı var	Gazel 5 beyit		-.-- / -.-- /-.--/ -.--	
16a	Fevrî	Mekânüm meclis-i miñnet maħabbet yâr-i cânumdur Perî-rû dilberüm sâkî hayâl-i dil-sitânumdur Elifler şem'-i şevküm sînem altun şem'dânumdur Nevâlem guşsa-i ğam dâğ-ı derd-i 'aşk nânumdur Kebâbum bağrumuñ başı rübâb âh-ı figânumdur Dil-i pür-hûn şurâhî dîde câm guşsa- rânumdur Şarâbum bezm-i ğamdur eşk-i çeşmüm hû[n]-feşânumdur Mey-i hamrâ diyüp nûş itdügüm hep kendi kanımdur	Kılup gerdün baña bir gözleri âhû içün cevri Çü bildüm Tûr-ı vuşlatdan cüdâ itmek durur tavrı Kemân-ı ğayreti ben dahı aldum destüme fevri Şikâr itdüm felekde tavsene gibi niçe şevrî Görinen encümi şanmañ felek gülzârınuñ nevri Müşebbek eyledüm türe dutup ben sîne-i devri Felekde görinen kıavs-i kızaħdur şanma ey Fevrî Hadeng-endâz-ı 'aşkam çarħa aşılmış kemânumdur	Müsemmen 5 bend		..--/..--/..--/..--	
16b	Nâbî	Çenber olursa n'ola dâ'ire-i cânâ kemer Bestedür naķş-ı miyân-hânede cânâna kemer	Tâze-icad-ı hasendür n'ola eyleser kabûl Nâbiyâ şehr-i Haleb hażret-i Sultân'a kemer	Gazel 7 beyit		..-- / ..-- / ..-- / ..--	Şiirin mahlas beyti nüshada gösterilmemişt ir.
16b	Fehîm	Ben ki âzâde dilem kayd -ı taşarruf ne belâ Yâr u ağıyâra müdârâ vü telaţţuf ne belâ	Zinde-i pâk-levendüm şu'arâ içre Fehîm Zen-tabî'at süfehâ gibi tazarruf ne belâ	Gazel 5 beyit		..-- / ..-- / ..-- / ..--	
17a	Maķâlî	Zülfüñ ki 'arızuñda yatur çin çindür Mehde sevâd-ı sipihr-i rûh-ül emîndür	Ben ey Maķâlî gülbün-i bağ-ı melâmetem Her tâze dâğ-ı sîne gül-i âteşindür	Gazel 5 beyit		--./-.--/-.--/-.--	
17a	Maķâlî	Baķduķça kan kaynar o yâķüt-ı aħmere	Ş'ir-i şeker-feşân-ı Maķâlî midür 'aceb	Gazel		--./-.--/-.--/-.--	

		Hemşire gibi duhter-i rez la'l-i dilbere	Yā nāz-ı haclesinde 'arūs-ı muḥaddere	5 beyit			
17a	'Aqlī	Alıcak pençe-i ḥurşidine cānāne ḳadeḥ Döner engüştü hilāle meh-i tābana ḳadeḥ	Gördüğüm duhter-i rez düşdi ayağına müdām 'Aqliyā başa çıkardı anı merdāne ḳadeḥ	Gazel 5 beyit		... / ... / ... / ...	
17b	Fehīm	Luṭf idüp virmeñüz ol ḡamze-i ḡammāza ḳadeḥ Belki vāḳıf ola la'linde olan rāza ḳadeḥ	Meclis-i 'aşḳ seni görse eger çeşm-i Fehīm Dil-i şūḥum şuna ol mest-i mey-endāze [ḳadeḥ]	Gazel 5 beyit		... / ... / ... / ...	
17b	Tīḡī	Şu 'āşık kim esīr-i serv-ḳadd-i ḥoş- ḥirāmuñdur Murādı senden ancak bir göz ucıyla selāmuñdur	Görüp bir tīḡī bir cevher o ḥūn-īnūñ miyānunda Ne āhendür didüm anı didi ey Tīḡī şāmuñdur	Gazel 5 beyit		.../.../.../...	
17b	Sipihri	Ḳatılıḳda ḳalb-i yāre seng kim mermer didi Zülfüne ḳattālılıḳda mār kim ejder didi	Bilmezem ḳalbūñ Sipihri yoksa bir deryā mıdır Nazm-ı ḡüftāruñ işiden dürr[e] kim [ü] gevher didi	Gazel 5 beyit		.../.../.../...	
18a	Nev'ī	Ne mümkin oldı ḡam-ı fūrḳat-ile ülfet idem Ne çāre var talebūñde senin ferāḡat idem Ne ḳādirem ser-i kūyuñ varam ziyāret idem Ne fursat oldı saña ḥālüm ḥikāyet idem Ne vūs'at oldı ki hicrān ḡamın rivāyet [idem]	Yanuñdan eyleyüp āḡyār ben gedā-yı ḡarīb Düşürdi rāh-ı beyābānı içre bī-taḳrīb Ne çāre çünki degülmiş vişālūñ aña nasīb Ḳapuñda ölmege Nev'īye māni' oldı raḳīb O seg ḳomadı ki bir lahza istirāḡat idem	Muhammes 5 bend		.../.../.../...	
18b	Ḥayālī	'Arızuñ ḡülzār-i Çīndür gözlerūñ āḥū-yı misk 'Anberūñ çevgān şaçuñ ḥāl-i siyāḥūñ ḡūy-ı [misk]	Vird ider şordı Ḥayālī nazmuñı ḥübān-ı Çīn Ger Ḥatā iḳlīmine virse bu ḡüft-[ü]-ḡūy-ı misk	Gazel 5 beyit		.../.../.../...	
18b	Sipihri	Görüp ḳaşuñ melāl-i ḡurre-i ḡarrāya beñzetdüm Mu'allak burc-ı a'lāda aşılımış yaya beñzetdüm	Giçerken işidüp ḡülşende nālem didi ol ḡonçe Sipihri sen misin ben bülbul-i şeydāya beñzetdüm	Gazel 5 beyit		.../.../.../...	
18b	Fethi	Zülfüñ ol Çīndür ki dā'im müşḡ-i nāb andan çıkar Gözlerüm bir şışedür her dem ḡül-āb andan çıkar	Baḡr-i Nīlden mi sezer ey Feth[ī] fethūñ (?) çeşmini Hīç dükenmez zerrece bunca kim āb andan çıkar	Gazel 5 beyit		.../.../.../...	
19a	Bāḳī	Fermān-ı 'aşḳa cān-iledür inḳıyādumuz Ḥükm-i ḳazāya zerre ḳadar yok 'inādumuz	Minnet Ḥudāya divlet-i dünyā fenā bulur Bāḳī ḳalır şahīfe-i 'ālemde adumuz	Gazel 6 beyit		.../.../.../...	
19a	Zihnī	Kelām-ı dil-pezirūñ dilber-i iḥsānı söyletmez	Ḳaçan şehbāz-ı çeşm-i Zihniyā 'ömrüm şikār itse	Gazel 5 beyit		.../.../.../...	

		Nitekim merd-i dānā tıfl-ı ebced-ḥ'ānı söyletmez	Alur dil murğını evvel nazarda anı söyletmez				
19a	Zihnī	Bu ne āteşdür diyü düşdi cihāna velvele Āsumāna dün gice āhum degünce meş'ale	Zihniyā efsürdedür hengām-ı erbāb-ı nazım Tāze maẓmūnlarla bu hengāme ẓarzın tāzele	Gazel 5 beyit		-.--/-.--/-.--/-.--	
19b	Bākī	Leşker-i fitne saña ḥayl-i ḥaṭ u ḥāl yiter Tiğ lāzım degül ol ğamze-i kattāl yiter	Ehl-i dil cāme-i dībā ile zībālanmaz Bākīyā 'arīf olan kişiye bir şāl [yiter]	Gazel 5 Beyit		..-- / ..-- / ..-- / ..--	
19b	Bākī	Zahm-ı dilden kân akar bu çeşm-i giryān bī- haber Ġarķa virdi 'ālemi bir ķatre 'ummān bī-ḥaber	İtlerünle her gice ğavġāda Bākī çākerün Ḥāb-ı ğafletde yatur āġyār-ı nādān bī- ḥaber	Gazel 5 beyit		--./-.--/-.--/-.--	Bu şiir, şairin yayımlanan Divanlarında bulunmamaktadır.
19b	Bākī	Rindler cāmuñ habāb-āsā yüzine baķdılar Mey gibi sākī-i bezmün ayaġına aķdılar	Bākīyā kılsun mu'aṭṭar bezm-i āfākı nesīm Pādişāhuñ micmer-i 'adline şandal yaķdılar	Gazel 5 beyit		--./-.--/-.--/-.--	
20a	Nābī	Bir zamān biz daḥı hem-şoḥbet -i cānāne idük Gülüne bülbül idük şem'ine pervāne idük	Nābīyā sākī-yi çerḥ eyledi kām-ı dil-i telḥ Bir zamān gerçi ki leb-ber-leb-i peymāne idük	Gazel 5 beyit		..-- / ..-- / ..-- / ..--	
20a	Nābī	Çeşmün gibi mest olmaġ-ıçin cāma mı düşdün 'Āksün gibi cām-ı mey-i gül-fāma mı düşdün	Ey ğam yine mi ḥātır-ı Nābīde bulunduñ Kāfir yine sen millet -i İslāma mı düşdün	Gazel 5 beyit		--./-.--/-.--/-.--	
20a	Nābī	Ey nāme sen ol māk-liķādan mı gelürsin Ey hüdhüd-i ümmīd Sebādan mı gelürsin	Nābī ġazeli gibi ḥoş-āyīneliġün var Ey bād-ı [revān]-baḥş Ruhā'dan mı gelürsin	Gazel 8 beyit		--./-.--/-.--/-.--	
20b	Bākī	Bī-tekelḷüf yüz sürer her şeb ruḥ-ı rengīnünē Böyle niçün yüz virürsin düstum bālīnünē	Cilvegāh-ı şāhid-i ma'nā olandan Bākīyā Reşķ ider āyīneler tab'-ı şafā-āyīnünē	Gazel 6 beyit		-.--/-.--/-.--/-.--	
20b	Bākī	Ten pāy-māl [ü] serde ğam-ı 'aşķ-ı yār-ise Kaldum ayakda elde degül iḥtiyār-ise	Bākī cihānda resm-i vefādan nişāne yok Yār adın ańma 'aķluñ eger saña yār-ise	Gazel 5 beyit		--./-.--/-.--/-.--	
20b	Bākī	Meclis-i 'aşķa girüp ayaġı evvel çekdüm Mā-sivādan götüri āḥır-ı kār el çekdüm	Bākīyā ḥün-ı dil ü dīde düketdi gördüm Mey-i nābı bedel-i mā-yeteḥallel çekdüm	Gazel 7 beyit		..-- / ..-- / ..-- / ..--	
21a	Nābī	Bir devlet için çerḥe temennādan uşanduk Bir vaşl için āġyāra mūdārādan uşanduk	Nābī ile ol āfetün aḥvālını naķl it Efsāne-i Mecnūn-ile Leylā'dan uşanduk	Gazel 5 beyit		--./-.--/-.--/-.--	
21a	Nābī	Dilī ne nā'il -i zevķ-i vişāl idebildük Ne ķābil -i elem-i künc-i intizār idebildük	Gehī vişālın ańup ġāhī bī-hicrin ey Nābī Ne yārdan geçebildük ne iḥtiyār [idebildük]	Gazel 5 beyit		-.--/-.--/-.--/-.--	
21a	Nābī	Yāri açdum açıl ey ġonçe-dehānum diyerek Bezme geldi gele ey şūḥ-ı cihānum diyerek	Yār söyletdi baña bu ġazeli ey Nābī Söyleye söyleye ey tāze-zebānum diyerek	Gazel 5 beyit		..-- / ..-- / ..-- / ..--	

21b	Bākī	Cāme-h'āb ol āfeti aldukça tenhā koynına Sanuram ebrūn girür māl-ı şeb-āra koynına	Ruḥlaruñ şevkıyla pür-dāğ itdi Bākī sinesin Bir avuç berg-i gül-i ter koydı güyā koynına	Gazel 5 beyit		-.--/-.--/-.--/-.--	
21b	Bākī	Āsitānuñ ḥākidür firdevs-i a'lādan ğaraż Ḳāmetüñdür ravza-i cennetde Tübādan ğaraż	Bākīyā dil mülkini dil-ber niçün tārāc ider Pādişāh olan n'ider şehrini yaġmādan [ġaraż]	Gazel 5 beyit		-.--/-.--/-.--/-.--	
21b	Bākī	Rūşen ola tā işigüñe varmaġa rāhum Yıl mūmlarını yaġdı gice şu'le-i āhum	Bākī dilemez dehr-i denī saltanat[ın] dil Yār işiginüñ hizmetidür 'izzet ü cāhum	Gazel 5 beyit		--./--./--./--	
22a	Vaḥdetī	Vechüñde 'ıyān nūr-ı Ḥudānuñ eseri var Nūrı o görür kim yine nūr-ı başarı var	Yārāna esenlik degür ey bād-ı şabā gel Kim Vaḥdetī'nüñ cānib-i Ḥaḳka seferi var	Gazel 5 beyit		--./--./--./--	
22a	Vehbī	Leblerüñ kim mā'il-i reng-i şarāb olmaḳdadur Çeşm-i ḥün-rizüñ 'aceb mest-i ḥarāb olmaḳdadur	N'ola ḥāk olmayla Vehbī bulsa kūyuñda şeref Zerre-i nāçiz anda āfitāb olmaḳdadur	Gazel 7 beyit		-.--/-.--/-.--/-.--	
22a	Bākī	Çıkar eflāke derūnum şereri döne döne Dökülür ḥāke yaşum ḳatreleri döne döne	Ḳatre-i eşkine öykündi diyü Bākīnüñ Çarḫ-ı ḥakkākı yonupdur güheri döne döne	Gazel 5 beyit		..-- / ..-- / ..-- / ..--	
22b	Bākī	Sīne gencīnesini ḥançer-i cānān deldi Bugün ol şūḥ-ı dil-ārā yine bir kān deldi	Bākīyā bezm-i belāda neye döndük görseñ Nāy-veş baġrumuzı nāle vü efgān deldi	Gazel 5 beyit		..-- / ..-- / ..-- / ..--	
22b	Bākī	Dutsa cām-ı bāde-i gül-günü verd-i ter gibi Sā'id-i sākī olur şāḥ-ı gül-i aḥmer gibi	Şad hezārān nev-bahār olsa bu fānī bağda Bir gül-i bī-ḥār açılmaz Bākīyā sāġar gibi	Gazel 5 beyit		-.--/ -.--/ -.--/ -.--	
22b	Bākī	N'ola dehr içre nişānum yog-ise 'Ankāyam Ne 'aceb seyl gibi çağlamasam deryāyam	Bākīyā dīn-i Muḥammed ḥakı-çün 'ālemdede Dem-i cān-baḥş ile nazm içre bugün 'İsāyam	Gazel 5 beyit		..-- / ..-- / ..-- / ..--	
23a	Rūḥī	Ḥalka kīn eyleme var-ise belāġat sende Seni dem eyleyen medḥ ile kıl şermende	Sā[k]in-i künc-i kanā'at olagör ey Rūḥī Nefsine kāmīl olān cāhile olmaz bende	Gazel 5 beyit		..-- / ..-- / ..-- / ..--	
23a	-	'Aklı çok olduġuna bir kişinüñ Sözi az olduġı delālet ider	'Aklı nākış olan kişi ammā Ḳatı pür-gü olur cehālet ider	[Kıt'a] 2 beyit		..--/..--/..--	

23a	Zeyneb	Keşf it nikâbını yeri göği münevver it Bu ‘âlemi ‘anâsır-ı firdevs-i enver it	Zeyneb ko meyl-i ziynet-i dünyâ-yı zen gibi Merdâne-vâr sâde-dil ol terk-i zîver it	Gazel 5 beyit		--./-./-./-./-./-	
23a	Vecdî	Belâ çeşm-âşinâ sāmān ile bîgâne olmaz mı Hemîşe mest ile ülfet iden mestâne olmaz mı	Bu maqşûda tabâyî‘ sözleri kânde bulursuñ sen Kedûret virmeseñ Vecdî dil-i yârâna olmaz mı	Gazel 7 beyit		.---/.---/.---/.---	
23b	Süheylî	Sen meh-i nâ-mihribâna olalı ağıyar yâr Oldı ‘âlem gözûme ey serv-i hoş-reftâr târ	Vâsıl-ı bezm-i vişâl-i yâr olam dirseñ eger Ey Süheylî düş yûri ayağına yalvar var	Gazel 7 beyit		-.---/.---/.---/.---	
23b	Ferruḥî	N’idem bir dil-rübâ sevdüm mḥabbet ḥâlini bilmez Reh-i ‘aşkında ‘uşşâkuñ ḥaḳîḳat ḥâlini bilmez	Dirilmiş Ferruḥî seḥâ hicrâna ḳatlanmaz Efendim şabr-ile daḥı ferâḡat ḥâlini bilmez	Gazel 5 beyit		.---/.---/.---/.---	
23b	Miṣālî	Ölümlü ‘âşıkâ fûrḳatde kūy-ı dil-rübâ yegdûr Kişi ğurbetde bîmâr olıcaḳ dâr-ı şifâ [yegdûr]	Miṣālî Hızr elinden olsa da âb-ı ḥayât içmez Elinden bir ḳadeḥ nûş eylemek ol mübtelâ [yegdûr]	Gazel 5 beyit		.---/.---/.---/.---	
24a	Ḥayālî	Derd-i dilber ğıda-yı rūḥumdur Ḥûn-ı dil bâde-i şabûḥumdur	Metn-i Ḥayālî ‘aşḳı ben açdum Sînede şerḥ[a]lar şürūḥumdur	Gazel 5 beyit		..---/.-./-./-	
24a	Bâḳî	Bir ân içinde ğamzen oḳı niçe ḳan ider Dil cān içinde şaḳlayup anı nihān ider	Vaşlına cān dilerse dirîḡ itme Bâḳiyâ Zinhār ġâfil olma seni imtihān [ider]	Gazel 5 beyit		--./-./-./-./-./-	
24a	Ḥayālî	Sen yüzi ğülsüz cihān ğülzârı zindāndur baña Ḥalk-ı ‘âlem ğül gibi her gice ḥandāndur baña	Ey Ḥayālî çekmezem firdevs-i Müfredâ ġuşşasın Kim bugün Cennet cihānda vaşl-ı cānāndur [baña]	Gazel 5 beyit		-.---/.---/.---/.---	
24b	Ḥayālî	Ey ğönül ḳopmaz şafâ çün merdüm-i maḥmûrdan Mest-i cām ‘aşḳ olunır mı mey-i engûrdan Dûr olalı yâr-ı bî-pervâ bu ben mehcûrdan Şu‘le-i ğam cismüm üzre ḥıl‘atümdür nûrdan Dûd-ı âhum başuma bir tâcdur semmûrdan	Rind-i [d]ürd-âşam-ı ‘aşḳ olup dili bî-hûş ḳıl Baḥr-i bî-pâyân olup cān-ile dilden cûş [ḳıl] Ġuş-u hûş-ile bu nuş-u-pendi ya‘nî ğuş ḳıl Bezm-i vaḥdetde Ḥayālî ‘aşḳ cāmuñ nûş ḳıl Ehl-i dil mest-i Elest olmaz mey-i engûrdan	Muḥammes 5 bend		-.---/.---/.---/.---	

24b	Hayālī	‘Āfiyetden çeksün el yār-ı vefādār isteyen Kūy-u ‘aşka gelmesün nāmūs ile ‘ār isteyen Sīnesin pūr-dāğ ider bir lāle-ruhsār [isteyen] Kān yudarsa tañ degül la‘l-i leb-i yār isteyen Can virür bu yolda bir zūlf-i siyehkār isteyen	‘Aşk-ı-bākī cāndadur cān cismüm içre ‘āriyet Teşne iseñ kanumı nūş eyle şahhan ‘āfiyet Cevher-i pāk-i maḥabbetde fenādur ḥāşiyet Ḥāşıl eyler dūd -ı-mihnet ‘ālem içre ‘ākıbet Naḳd-i ‘ömrün ḥarc ider yār-ı vefādār isteyen	Muḥammes 4 bend		-.--/ -.--/ -.--/ -.--	Bu şiir Hayālī Bey’e aittir. Nüşamızdaki son bentten sonra şairin yayımlanmış divanında bir bent daha bulunmaktadır, mahlas bu bendin içindedir.
25a	Bākī	Kızarur bādeden ol nergis-i mestāne biraz Mey-i nāb içse gözi mā’il olur kana biraz	Nice bir dağdağa-i ceng [u] cidāl ey Bākī Varalum ‘ayş idelüm meclis-i rindāne [biraz]	Gazel 5 beyit		..--/..--/..--/..--	
25a	Bākī	Eyledi müjde-i gül dilleri şād u ḥurrem Goncanuñ göñli açıldı güle düşdi şeb-nem	Ābdār olsa n’ola mīve-i şī‘r-i Bākī Urmadı kimse bu bāğ içre dahı böyle kalem	Gazel 5 beyit		..--/..--/..--/..--	
25a	Bākī	Levh-i ḥatırda ruḥuñ naḳşını yazmak ‘amelüm Künc-i ḥalvetde senüñ fıkır-i lebüñdür emelüm	Bāde-i mihr [ü] vefā sāğarıdur ey Bākī N’ola devr eyler-ise bezm-i cihānı ḡazelüm	Gazel 5 beyit		..--/..--/..--/..--	
25b	Bākī	Bildüñ mi sen de kendüñi ey bī-vefā nesin Āşüb-ı dehr [ü] āfet-i devr-i zamānesin	Bākī yolında dōke saça ḥarc idüp varın Āḥir dūketdi naḳd-i sirişkin ḥizānesin	Gazel 6 beyit		--./-./-./-./-.	
25b	Bākī	Hergiz ne ḳadr [u] cāh [u] ne sīm [ü] zer isterin Bir serv boylu dil-ber-i sīmīn-ber isterin	Bākī gedā-yı meykede-i ‘aşk olup yine Bezm-i ḡamında ol şanemüñ sāğar isterin	Gazel 7 beyit		--./-./-./-./-.	
25b	Bākī	Eser āhum yeli kūyuñda cism ü nā-tüvān ditrer Çemen şahnında gūyā bāddan berg-i ḥazān ditrer	Mey-i dūşineden Bākī yine maḥmūra beñzersin Elüñde durmayup cām-ı şarāb-ı ergavān [ditrer]	Gazel 5 beyit		..--/..--/..--/..--	

26a	Necâtî	Cân kıldı sefer hicr-ile cânân ele girmez Dil yandı gider derd-ile dermân ele girmez	Vuşlatda cihân halkı Necâtî güler oynar Ben bülbüle bir gonca-i handân ele girmez	Gazel 5 beyit		--./--./--./--	Bu şiir şairin yayımlanmış divanlarında bulunmamaktadır.
26a	Revânî	Nev-bahâr-ı hüsnuñ cânâ ‘aceb seyrânı var Her tarafda tâze açılmış gül-i handânı var	Pâdişâhum devletüñden mülk-i nazmuñ şâhıyuz Bu Revânî bendeñüñ gördüm bugün dîvânı var	Gazel 5 beyit		-.--/ -.--/ -.--/ -.--	
26a	Vecdî	Çarha kim sâye-i mihr-i ruh-ı dîlber düşdi Şeb-ile pertev-i meh hâke berâber düşdi	Şeh-i nazmuñ yine feyz-i nazarından Vecdî Baħr-i endişeme bî-had dūr [ü] gevher düşdi	Gazel 5 beyit		..--/..--/..--/..--	
26b	-	Şubh irüp oldı yine çünki şeb-i târ tamâm Câme-h’âbından o meh şîve ile kıldı kıyâm Revişi râha kadem başmaya itdi ikdâm Kıldı ol serv seher nâz-ile hammâma hırâm Şem’-i ruhsâr[1] ile oldı münevver hammâm	Kılayum yâre beyân pençe-i hemyân nağdın Döşeyüm ayağına eşk-i firāvân nağdın Hep niyâz eyleyeyüm dîde-i giryân nağdın Müzd-i hammâm Fuzûlî vireyüm cân nağdın Kılmasun şarf-ı zer ol serv-kağ ü sîm-endâm	[Tahmis] 9 bend	Ha ma mn âm e	... /... /... /...-	Bu şiir Fuzûlî’nin gazeline yazılmış bir Tahmisdir.
27a - 27b	Fehîm	Ey nigâh-ı gâzab-ı mest-i mey-i naħvet-i nâz Ġamzesi sâķi-i cām ecel-i ehl-i niyâz Ey fûrûĠ-ı ruh-ı hûy-gerdiş-i Ġurşid-güdâz Ey leb-i nâdire gül-berg-i gül-i Ġülşen-i râz Ġorķarum râzumı fâş ide o çeşm-i tannâz Âşinâ oldı dile Ġamze-i bîĠâne -nevâz Şeb-i hicr ü Ġam u zülf -i dîl-i sevdâ-perdâz İĠtiyârüm degül âh eyler-isem dūr [u] dırâz Âh idersem n’ola sevdân-ile dolmuş Ġöñlüm Ġaberüm yok Ġüzelüm ‘aşıkun olmış Ġöñlüm	Hüsnuñi görse eger Yûsuf olur bende saña Ġayl-i ‘uşşâķ nice olmasun efgende saña ‘Âşık olurduñ eger görse idün sen de saña Ba’d-ez[î]n ‘âşıkam ey şâh-ı cihân ben de saña Ġande it aĠlasa cân u dîl-i efgende saña Böyledür kısmet-i Ġaķ girye baña Ġande saña Bu naşîhatdur ider ‘âşık-ı şermende saña Ġorķarum yâr olur aĠyâr [u] raķîbün de saña Ġird-i bâlîn kelâlinden idüp tevbe-i Ġâr Derd-i Ġasretle helâķ oldı Fehîm-i bîçâr	Terkîb-i Bend 7 bend		... /... /... /...-	
27b	Nâbî	Hûn olmaz-idi diller endîşe-i ma’nâda Bir kaķtre şarâb olsa nüh-kâse-i mînâda	Nâbî feres-i tađ uñ sürsün bu yola yârân Bir tâze zemîn buldum ma’mûre-i ma’nâda	Gazel 6 beyit		--./---/--./---	
27b	Verdî	Mu’anber zülfüne ey meh şeb-i deycürdur dirler Binâ-güşuñ Ġörenler ‘ayn-ı mahz-ı nûrdur dirler	Cihânun zîbine aldanma ey Verdî şaķın zinhâr Meger kim âdemo âdem iden semmûrdur dirler	Gazel 7 beyit		.---/.---/.---/.---	

28a	Bākī	Sīnesine yakılı şem‘-i ruhuñ şevkine dāğ Māh-ı ‘ālem mihr-i enver-tābdan yaķar çerāğ	Şem‘-veş sūz-ı derūnuñ ‘arz ider Bākī saña Yana yana ķalmadı bī-çārenūñ bağrında yağ	Gazel 5 beyit		-.---/-.---/-.---/-.---	
28a	‘Ālī	Nedür ol ‘anberīn gīsū nedür ol müşg-bār ebrū Bulunmazmış cihānda saña benzer şūh-ı çār- ebrū	Dıraht-ı şīvedür ķadd-i bülendi yārūñ ey ‘Ālī Olupdur dāne dāne hāllerinūñ berg [ū] bār ebrū	Gazel 5 beyit		.---/.---/.---/.---	
28a	Bākī	Göñül dāğ-ı ğamuñla sīnede bir şem‘ yandurmuş Çerāğ-ı ‘aşķa bir ğarrā kıvıltı altını yandurmuş	Bugün Bākīye ol dilber vişālūñ va‘d[e]ler ķılmış Yalanlar söylemiş miskīni gerķekden inandurmuş	Gazel 5 beyit		-.---/-.---/-.---/-.---	
28b	-	Ķūyında göñül āh [u] fiğān eylemek ister Hep dilde olan sırr[ı] ‘ayān eylemek ister	Ben ‘aşķınıñ sırrını nihān isterüm ammā ‘Aşķuñ beni rüsvā-yı cihān eylemek ister	Nażm 2 beyit		--./--./--./--	
28b	-	Mest-i hüsnuñ ki çıkup nāz-ile cevālāna gele Ādem ister ki ayağūñ süre meydāna gele	Ķoyalum murğ-ı dil-i lānede bülbul yerine Şāyed ol gönçe dehen seyr-i gülistāna gele	Nażm 2 beyit		..-- /..-- /..-- /..-	
28b	-	‘Āşķa iķbāl gāhī gül gibi rū gösterir Gāh olur dilber yüzinden çin-i ebrū gösterir	Şāhid-i gül cūyda ‘aks-i nümāyān itmede Bir perīdür āb içinde şanki pehlū gösterir	Nażm 2 beyit		-.---/-.---/-.---/-.---	
28b	‘Ālī	Süzülsün çeşm-i mestūñ devlet-i bī-dārı görsünler Bozulsun bend-i zūlfūñ bende-i dīdārı görsünler Çözülsün düğme-i mir‘āt-ı pūr-envārı görsünler Çıķar pīrāhenūñ tā ķudret-i Settārı görsünler Meded rūh-ı muşavver nic’olurmuş yārı görsünler	O mihre baht-ı ‘Ālī gibi ğaddār olmak istermiş Ġarīb ‘aşķılara cellād-ı hūn-hār olmak istermiş Kerem sīminden el çekmiş sitem-kār olmak istemiş Muhaşşal zulme meyl itmiş zulüm -kār olmak istemiş İrişenler meded üftādelar yalvarı görsünler	Muħammes 5 bend		.---/.---/.---/.---	
29a	Şabrī	Dil eylerdi şikāyet zūlf-i yār-ı nāzenīninden Ĥalāş itse serin bend-i kemend-i çin çininden	Niyāza ide[mez] cūr‘et çemende gāh olur Şabrī Hezār-ı nā-tüvān şāh-ı gülūñ çin-i cebīninden	Gazel 5 beyit		.---/.---/.---/.---	
29a	Şabrī	Ķatline meşveret üzre dil-i miħnet-cūnūñ Baş başa virdüğü budur ol iki ebrūnuñ	Şimdi bağlanmadı dil zūlfine yārūñ Şabrī Eski dīvānelerindendür o müşgīn-būnuñ	Gazel 5 beyit		..-- /..-- /..-- /..-	
29a	‘Ālī	Görür miyüz yine ol āfitāb-rūhsārı O nāz-pīşe cefā-cū şeh-i sitemkār	Giçer mi yoksa firāk-ile rūzumuz Ālī Görür müyüz yine ol āfitāb-rūhsārı	Gazel 5 beyit		.-./.-./.-./.-	

29b	Ünsî	Gel ey şâh-ı kerem lûtfuñla bendeñ ser-fürâz eyle Özüñ öğretme kâhıra şab'-ı pâkin dil-nüvâz eyle Saña kim dir niyâz erbâbına çok böyle nâz eyle Yeter nâr-ı firâkuñ ehl-i derde cân-güdâz eyle Hazer kıl âh odundan cevruñi 'uşşâka az eyle Has u haşâkı yakma şu 'lesinden ihtirâz eyle	Benem Ünsî-i âteşpâre kim hîç yokdur âkrâ[um] (...) kendidür güyâ zebân-ı âteş efşânum Çok itme nâz u istiğnâ-yı şâyed döymeye cânım Muhaşşal korkarın nâdim olursın soñra sultânım Hazer kıl âh odundan cevruñi 'uşşâka az eyle Has u haşâkı yakma şu 'lesinden ihtirâz eyle	Müseddes 5 bend		---/---/---/---	
30a	Âgâh	Gördi taħammül eyleyemez 'aşk dâğına Pervâne düşdi dün gice şem'ün ocağına	Ağyârın inkisârına Âgâh kim bakar Ol şüh-ile mu 'âmelemüz olsa sağına	Gazel 5 beyit		--/-. / --/-. --	
30a	Nâbî	İtdi fetîl deyr-i muğānuñ çerāğına Mînâ o penbeyi ki komışdı kulağına	Nâbî bakar mı türş-cebînân-ı 'âleme Şîr[î]nî-i ferâğı çalınmış dimāğına	Gazel 9 beyit		--/-. / --/-. -	
30b	Nâbî	Bahâr olursa daħı pây-ı beste bağumda Yine hazân [mü]tereşşid şolumda şağumda	Hezâr nağme-i rengin işitdüm ey Nâbî Şadâ-yı gulğul-ı meydür kalan kulağumda	Gazel 6 beyit		-. / -- / -. / --	
30b	Tıybî	Rakîb der- 'aķab ol şüh-ı dil-sitân giçiyor Ecel kafâda meded ömr-ise hemân giçiyor	Tedârük eyleyegör zâd-ı râhum ey Tıybî Güzâr-gâh-ı fenâdan cihāniyân giçiyor	Gazel 7 beyit		-. / -- / -. / --	
30b	Nâbî	Baňa sâķî ne ħurşid ü ne mäh-ı 'îd göstereñ Esîrân-ı ħumâra sâgar-ı Cemşid göstereñ	O vahşî âfeti şayd itmek isterse dil-i Nâbî Niyâz itdükçe tekrâr eylesün te 'kîd göstereñ	Gazel 5 beyit		---/---/---/---	
31a	Ĥabîbî	Dün gördüm ol nigâr-ı tarab-nâk ü ârzmend Kâfûr eliyle destelemiş 'anberîn kemend Bağdum şikenc-i tırrasına zâr [ü] müstmend Bir şahş-ı nâ-tüvân oturur gerdeninde bend Kimdür bu miskîn ol ne resendür didüm didi Zülfüm kemendi dutdığı cânuñ-durur senüñ	Nergis uyandı bir semen-i dâmen-i câme-h'âb Gül çıkdı pirehen yaķasından açup niķâb Teb düşdi cânâ cümle-i âfâķ[ı] dutdı tâb Ol dem ki çıkdı cübbe -i maşrıķdan âfitâb Bir zerre gördüm anda dehendür didüm didi Bu söz yaķın Ĥabîbî gümānuñ-durur senüñ	Müseddes 7 bend		--/-. / --/-. -	
31b	Fuzûlî	Dün sâye şaldı başuma bir serv-i ser-bülend Kim kadd-i dil-rübâ idi reftâr-i dil-pesend Güftâra geldi nâgeh açup la 'l-i nûş-ĥand Bir piste gördüm anda doker zîre zîre ķand Şordum meger bu dürc-i dehendür didüm didi Yok yok devâ-yı derd-i nihānuñ durur senüñ	Dün subĥ-dem ki lâle vü nesrîn şalup niķâb Gül çehresinden aldı şabâ perde-i ĥicâb Gülrâra çıkdı nâz-ıla ol reşķ-i âfitâb Şebnem nisârîn itdi yögüş lü 'lü -i ĥoş-âb Bunlar nedür ne dürr-i 'Adendür didüm didi Epsem Fuzûlî eşķ-i revānuñ-durur senüñ	Müseddes 7 bend		--/-. / --/-. -	
32a	Nâbî	Cem'ün tamâma irüp devri cām ķalmışdur O cāmdan da bu meclisde nām ķalmışdur	Felekden almışuz envâ'-ı kāmı ey Nâbî Hemân bir almaduğum intikām ķalmışdur	Gazel 5 beyit		-. / -- / -. / --	

32a	Āgāh	Qabā-yı māyī içre şanmanuz ol āfet-i cāndur Sipihr-i tālī ‘ümden ahter -i bahtum dırahşāndur	Hirās itse n’ola ol şūh-ı ezrak-pīşeden Āgāh Bilür bir fitnedür kim şüret-i Hākdan nümāyāndur	Gazel 5 beyit		.---/ .---/ .---/ .---	
32a	Nābī	Gül-sitān-ı dehre geldük reng yok bû kalmamış Sāye-endāz-ı kerem bir naḥl-i dil-cû kalmamış	Ceyş-i ğamdan kanda [itsün] ilticā ehl-i niyāz Qal’a-i himmetde Nābī burc u bārû kalmamış	Gazel 4 beyit		-.---/ -.---/ -.---/ -.---	
32b	Nābī	Saḥa beñzer felegüñ mihr-i dırahşānı mı var Mihrüñ añılmağa yanuñda meger cānı mı var	Aña gönülüm gibi āyīne gerekdür Nābī Dehr içinde meger ol āfetüñ aqrānı mı [var]	Gazel 5 beyit		..--- /..--- /..--- /..---	
32b	Nābī	Derüñde gerdişümüz şanma kim gedālīgadur Ümīdümüz bu bahāneyle āşīnālīgadur	Zamāne da’vī-i iḥlās iderse ey Nābī İnanma lāf u güzāfına hep mübālağadur	Gazel 5 beyit		..---/ .---/ .---/ ..---	
32b	Nābī	Şaḳın terk-i edebden kūy-ı maḥbūb-ı Ḥudā’dur bu Nazargāh-ı İlāhīdür maḳām-ı Muştafā’dur bu	Mürā’āt-ı edep şartıyle gir Nābī bu dergāha Meṭāf-ı qudsiyāndur büsegāh-ı enbiyādur bu	Gazel 5 beyit		.---/ .---/ .---/ .---	
33a	Hāmī	Bizi aġyār-veş ālūde bed-meşreb kıyās itmiş İşitdik bezme teşrīf itmeden ol meh ḥirās [itmiş]	Ne mümkindür iḳāmet mezra’-ı ‘ālemde ey Hāmī Hilālūñ çerḥ-i diḥḳān kiştzār-ı ‘ömre dās [itmiş]	Gazel 5 beyit		.---/ .---/ .---/ .---	
	Nābī	Ġamuñla aġlamaqdan çeşm-i pür-nem kanda ben kanda Ḥırāş-ı sīnede ser-pençe-i şīr kanda ben	Pür olsa hoḳḳası eczā ile gerdünuñ ey Nābī Hezārān zaḥm-ı nāsūr ile merhem kanda ben kanda	Gazel 5 beyit		.---/ .---/ .---/ .---	
33b - 34a	Fehīm	Mest-i ‘aşkam baña hem-dem dil-i nā- kānumdur Özgedür dil yine hem sāḳz-i hem cāmumdur	Qışsa-i kütēh o fettān-ı cihān ḥaḳḳında Naḳl-i maḥşer benüm ednā-yı serencāmumdur	Kaside 28 beyit		..--- /..--- /..--- /..---	
34a	Hāliş	Sākin-i zāviye-i ḥāl ki dirler o bizüz Tārik-i daġdaġa-i kāl ki dirler o bizüz	Sebḳat itseñ ne [olur] ḥayl-i ḥayālī Hāliş ‘Arşa-i nazmda ḥayyāl ki dirler o bizüz	Gazel 7 beyit		..--- /..--- /..--- /..---	
34b	Fuzūlī	Şubh şalup mäh-ı ruḥından niḳāb Çık ki temāşāya çıka āfitāb	Yār su’āl itse ki ḥālūñ nedür Ḥasta Füzulī ne virürseñ cevāb	Gazel 9 beyit		..---/ ..---/ ..---/ ..---	
34b	Rūḥī	Yāra ‘aşḳ inkārı müşkil gayrıya ikrār güc Bir belā-güş neylesün inkār güc ikrār güc	Çekme ğam Rūḥī ḳo dem ursun edā[n]ī şī’rden Şā’ir olmaḳ mümkün ammā kuvvet-i güftār güc	Gazel 5 beyit		-.---/ -.---/ -.---/ -.---	

35a	Emrī	Ol çāk-i girībānuñ maşrık gibi maṭl'adur Bu zülf-i perīşānuñ mağrib gibi burқа'dur	Hāşıl saña ey Emrī bu dāne-i eşk oldı Tā kim dil ü şad-çākin gam-ı tohmuna mezr'adur	Gazel 5 beyit		--./---/--./---	Bu şiir şairin yayımlanmış divanında bulunmamakta dır.
35a	Riyāzī	Ne keşf-i rāz idecek yār-ı mihribān bulunur Ne bir göñül virecek şüh-ı dil-sitān bulunur	Riyāzī olmağa s'ay it harīf-i Cem-meşreb Felekde saña da bir cām-ı dūr-feşān [bulunur]	Gazel 7 beyit		.-./..--/-./..-	Bu şiir şairin yayımlanmış divanında bulunmamakta dır.
35a	'Ulvī	Vaşluñ baña huld oldı firākuñ odı dūzaḥ Ol dūzaḥa şaldı beni bu 'ālem-i berzaḥ	Key-Hüsrev ü gam sīnemi taht eyledi 'Ulvī Ger sūz-ı ciğer olsa yiridür aña maṭbaḥ	Gazel 5 beyit		--./--./--./--	
35b - 36b	Füzūlī	Yine kıldı şabā gülzāra da'vet bülbul-i zārı Yine kumrī maḳām itdi fezā-yi şahn-i gülzārı	Saña mensüb ola ḥalvet-sarāy-i dehr tezyīni Senüñle cizgine 'işret-geh-i iḳbāl pergārı	Kaşide 45 beyit	Ba hari ye	---./---./---./---	
36b - 37b	Bākī	İtdi şehri şeref-i maḳdem-i sultān-ı cihān Reşk-i bağ-ı İrem ü ğayret-i gülzār-ı cinān	Kılıcuñ üstün ola niteki tīg-i ḥurşīd Sāye-i saltanatuñda ola āsūde cihān	Kaşide 41 beyit	Ba hari ye	..--/..--/..--/..-	
37b	Ḳabūlī	Dil olsa gördüğün demde dil-ārāda kemāl olsa Murāduñ añlasa 'ālemde dil-dār ehl-i ḥāl olsa	Ḳabūlī māh-rūlarda vişāle va'de olmasa Dem-i vaşl-ı dil-ārā her dem ü her māh u sāl olsa	Gazel 5 beyit		---./---./---./---	Bī-Nuḳat-ı Kabūlī Başlığı ile verilen şiir, noktasız harfler ile yazılmıştır.
38a	Sā'ī	Giçmişüz kūy-ı muğānda hırқа [vü] seccādeden Bulmuşuz feyz-i nazar sākī ḥabāb [u] bādeden	Giçdiñ ey Sā'ī rūsüm-ı naḳş-ı günā-gündan Giçmediñ elfāz-ı rengin-ile naẓm-ı sādeden	Gazel 5 beyit		-.--/ -.--/ -.--/ -.--	
38a	Hādī	Delmedük tūr-i müjeñ dilde şehā yir ḳomadı Tīg-i ḥūn-rīze el urma ki aña yir ḳomadı	Hādiyā ṭab'uña dem-bestelik inşāf degül Yoksa vaşf-ı deheninde şu'arā yir ḳomadı	Gazel 5 beyit		..--/..--/..--/..-	
38a	Zihnī	La'l-i cān-baḥşuñ seni sākī şarāb-ı nābda Şān mesīḥādur 'ayān ḥurşīd-i 'ālem tābda	Leb-be-lebdür naẓm-ı Zihnī vaşf-ı ḥaṭ-ı yārda Müntaḳış olsa n'ola ṭab' Ulū'l-el-bābda	Gazel 7 beyit		-.--/ -.--/ -.--/ -.--	
38b	Zihnī	Dağıtdı zülfini ruḥsārına o sīm-endām Temām-ı taḥasüf oldı bu gice bedr tamām	Sūḥanda vaşf-ı leb ü 'arīzuñ ider Zihnī Zihī leṭāfet-i elfāz-ı pāk-i ḥüsn-i kelām	Gazel 7 beyit		.-./..--/-./..-	

38b	Sırrî	Sende hâdden ziyâde ra' nâluğ Baña yüz dutmasun mı şeydâluğ	Ölmez oğul durur kelâm-ı belîğ Sırriyâ ancak ola babaluğ	Gazel 5 beyit	..--/..-/..-	
38b	Muhteşem	Sabr der-cevr ü cefâ'-yı to ğalağ bûd ğalağ Tekye ber-'ahd ü vefâ-yı to ğalağ bûd ğalağ	Muhteşem rây-ı hasret-i pâ-bûs-ı to çün bord sehâb Cân-feşânîş peyâ-yı to ğalağ bûd ğalağ	Gazel 7 beyit	..--/..-/..-/..-	
39a	Hayâlî	Dil bugün düşdi o mâh-ı nûr-ı efzâdân cüdâ Zerre gibi âfitâb u 'âlem-ârâdan cüdâ	Cûy-ı eşk-ile Hayâlî pây-mâl oldı gönül Olahı hicrân-ile ol serv-i bâlâdan cüdâ	Gazel 5 beyit	-.--/ -.--/ -.--/ -.--	
39a	Nücümî	Âh kim ol bî-vefâ ben mübtelâyı gözlemez Cevri 'âdet idinür mihr [ü] vefâyı gözlemez	Yollarunda gözlemez hâlin Nücümînüñ habîb Pâdisâh-ı kâm-rân lâ-bûd gedâyı gözlemez	Gazel 5 beyit	-.--/ -.--/ -.--/ -.--	
39a	Cihânî	Hağ-ı zîbâ hoş düşmüş hat-ı cânân üstüne Âyet-i rahmet gibi hürşîd-i tâbân üstüne	Pîrehen-veş râzî olmaduñ Cihânî sarıla Kolumı billâh kemer kıl bârî kaftân üstüne	Gazel 5 beyit	-.--/ -.--/ -.--/ -.--	
39b	Ahmed (Paşa)	Benüm tâ mihr-bânım olsa 'aşık Ne miñnetler çekermiş görse 'aşık	Hüdâ fırsat virüp irgürse Ahmed Dilim dilim rakîbi dilse 'aşık	Gazel 7 beyit	..--/..--/..--	Bu şiir şairin yayımlanmış divanında bulunmamaktadır.
39b	Ahmed (Paşa)	Göreliden beri ol rûh-ı revânı severem Şaklayup 'aşkıñı sînemde nihânı severem	Ahmed'em-kim kımazam 'aşkıñı ölünceye dek Ne kadar pîr kim ol tâze cevânı severem	Gazel 5 beyit	..--/..--/..--/..--	
39b	Sipihri	Beni öldürmege ebrûları şemşîr çeker Gözleri hışma gelüp her bir tîr çeker	Dâmen-i mîr-i harâbatı elüñden kıma kim Pây-e-i 'aşka Sipihri kişiyi pîr çeker	Gazel 5 beyit	..--/..--/..--/..--	
40a	Şabrî	Tâ ki gâvvas-ı yem-i ğuşsa-i cânân oldum Niçe gird-âb-ile ben dest-girîbân oldum	Nağş-ı nazmumla anı bağda Şabrî işidüp Nağme-âmûz-ı dil-i bülbül-i nâlân oldum	Gazel 5 beyit	..--/..--/..--/..--	
40a	Şabrî	Cevrûñ çeker inler dil-i nâ-şâd elüñden Feryâd senüñ ey şeh-i bî-dâd elüñden	Sâkî-i suhansın şunılır 'âleme Şabrî Peymâne-i pür-feyz-i Hudâ-dâd elüñden	Gazel 5 beyit	--./..--/..--/..--	
40a	Şabrî	Zülfîyle şânesin gör bir sihr-kârdur bu Gâfil mebaş ey dil ejder-süvârdur bu	Yalvarma yâra Şabrî yok yire cân u dilden Kadr-i niyâzı bilmez bir şîve-kârdur bu	Gazel 5 beyit	--./ -.--/ -.--/ -.--	
40b	Şabrî	Dil ü bî-niyâz-ı gayra der-i nâzı bâz idersin Ne kadar ki nâz idersüñ bize tâze nâz idersin	Suhan [u] şafâ-yı vaşluñ nice ihtîşâr idersin Sözi şerh-i gamda Şabrî okudur dîrâz idersin	Gazel 5 beyit	..-./..--/..-./..--	
40b	Şabrî	Fenâ-yı rûzgârı añ inende 'ayş [u] nûş itme Hamûş olsañ gerek deryâ gibi cûş [u] hürûş itme	Şakın vâdisine öykünme Şabrî Kays u Ferhâduñ Ne deñlü 'aşık-iseñ kendüñi bî-'aql u hûş itme	Gazel 5 beyit	..--/ ..--/ ..--/..--	

40b	Şabri	Ey hoş o rind-i 'aşka [bī-keder] -i humār ola Çekdügi cām-ı bādenüñ keyfī hıre[d] -figār ola	Şabri-i zāra yārdan ruḥşat-ı giryedür murād Çeşm-i niyāz pāyına tā ki güher-nisār ola	Gazel 7 beyit		.---/ .---/.---/.---	
41a	‘Ubeydī	Ayağum adlamaz hıç bir kadem meyḥāneden ğayrı Elüm bir nesne dutmaz sākīyā peymāneden ğayrı	Ubeydīniñ mekānın şorar-isen ey perī-peyker Yatağı yokdur[ur] divānenüñ vīrāneden [ğayrı]	Gazel 5 beyit		.---/ .---/.---/.---	
41a	Bākī	Şehā gördüm cemālūñde senüñ dört nesne-i ā‘yān Biri aydur biri gündür bir[i] zühre biri rıdvān	Bu Bākī küluñı yā rāb bu dört nesneden esirge Biri ḥasret biri fūrkat biri ğurbet biri hicrān	Gazel 5 beyit		.---/.---/.---/.---	Bu şiir şairin yayımlanmış divanlarında bulunmamakta dır.
41a	Hüsrevī	Yeşiller geydiğünca tūt-i ḥadrāya beñzersin Siyeh pūş olduğıunca k‘abe-i ‘ulyāya beñzersin	O dūr-ruḥsārı medḥ itdüm kemāline sözümde ben Didi ey Hüsrevī sen bülbül-i şeydāya beñzer[sin]	Gazel 5 beyit		.---/.---/.---/.---	
41b	Bākī	Eylesün vaşlını dermān dil-i bīmāra meded Düstlar işte ben öldüm baña bir çāre meded	Meded kalmadı efgānuma feryād eyleyecek Saña kimden ire ey Bākī-i bī-çāre meded	Gazel 5 beyit		..---/..---/..---/..---	
41b	Mecnūnī	Dilā sev bir vefādārı vefāsız yārı n‘eylersin Yoluñda cān-ile dil virmeyen dil-dārı n‘eylersin	Eger Mecnūnīyem dirseñ bu ‘ālem tekyegāhuñdur Şoyun dünyā libāsın cübbe [vü] destārı n‘eylersin	Gazel 5 beyit		.---/.---/.---/.---	
41b	Yahyā (Bey)	Bu ‘āşık-ı bīmāra raḥm eyle benüm rūḥum Bu derde giriftāra raḥm eyle benüm rūḥum	Yahyā saña ‘āşıkdur bir yār-ı muvāfıkdur Zulm eyleme yazıkdur raḥm eyle benüm rūḥum	Gazel 5 beyit		---/.---/---/.---	
42a	Āgāh	Gülşende ḥamūş ey gül-i ḥandān kimi gördüñ Bu bağda bī-nāle [vü] efgān kimi gördüñ	Ḥayret-zede-i miḥr-i ruḥuñ gerçi ki çokdur Āgāh gibi bir vālīh [ü] ḥayrān kimi gördüñ	Gazel 5 beyit		---/.---/.---/.---	
42a	Şabrī	Mümkün mi cām-ı ‘aşk-ile mestāne olmayam Kābil midir seni görem dīvāne olmayam	Şabrī gibi revā mı geçem nūş-ı bādeden Şā‘ir olam da nāzük ü rindāne olmayam	Gazel 5 beyit		---/.---/.---/.---	
42a	Vecdī	Dil virdüm anuñ zülfine tül-ı emel aldum Āzāde iken zevki değışdüm kesel aldum	Teslīmdür erbāb-ı sūḥan şi‘rūme Vecdī Meydān-ı ma‘āniyi bugün bī-cedel aldum	Gazel 7 beyit		---/.---/.---/.---	
42b	Bākī	Ruḥuñ berg-i gül-i sır-āba beñzer Leb-i la‘lūñ şarāb-ı nāba beñzer	Cihān efsānedür aldanma Bākī Ġam u şādī ḥayāl-i ḥ‘āba beñzer	Gazel 5 beyit		.---/.---/.---	

42b	Nābī	Beni dil-ḥaste görüp çeşmüne nem gelmez mi Ya peşimâne-i evzâ‘a sitem gelmez mi	Rāygān olmaya mı yine metā‘-ı maḫşūd Nābiyā kâfile-i luṭf [u] kerem gelmez mi	Gazel 5 beyit		..--/..--/..--/..--	
42b	Vecdī	Feryād-ı dil-i zārūma dem-sāz mı kaldı Ya keşf idecek rāzımı hem-rāz mı kaldı	‘Ālemde leb-i la‘[l] inivaşf itmede māhir Vecdī gibi bir nādire perdāz mı kaldı	Gazel 7 beyit		--./--./--./--	
43a	Sipihri	Görün ol kaşları ġarrā yine tuġrā çekdi Dil-i pür-ḥūnı nişān eyledi ġarrā çekdi	Ne ‘aceb dā‘ireye uğramaz-iken o perī Geldi tenhāya Sipihri meger esmā çekdi	Gazel 5 beyit		..--/..--/..--/..--	
43a	Sipihri	Yañāġuñ gül gül olup ey yüzi gül lāle-reng olmuş Görüp bī-çāre bülbul[ler] anı bī-hūş u deng olmuş	Sipihri bendeñe sāķī şarāb-ı cām-ı la‘lūñ şun Küdüretten şafā bulsun gönül mir‘ati jeng [olmuş]	Gazel 5 beyit		.---/.---/.---/.---	
43a	Emiri	Beni görende şitāb-ile o güzer ne idi O çeşm-i mest-i teġāfüldeki nazar ne idi	Belā-keş o rind Emiri kāfīdür Bu ictimā‘[i]-i taḥsīl bu zīb [ü] fer ne idi	Gazel 5 beyit		.-./.-./.-./.-	
43b - 44a	Sipihri	Ġāret itdi gönlümü bir dilber-i şāhib-cemāl Kim anuñ ruḥsarı üzre vardur bir niçe ḥāl Çekmeden şūr [u] şer ü hicrānı kalmadı mecāl Taġlara düşüp yürümekdür işüm mecnūn misāl Nāşihā luṭf eyle ‘uşşāk-ile itme kīl u kāl İstimā‘ eyle ne dir ol bülbul-i şīrīn-maḫāl Ġam yeme şād ol neşāt eyyāmıdır çekme melāl Bu ḥayāl-i ḥām-ile itme elif ḳaddūñi dāl Gel berü ġavvāş olup ey ‘aşık-ı şūrīde-ḥāl ‘Aşkına ol dūr-i yektānuñ gönül bahrine dal	Gülşen-i dehri şehā ‘aynūma zindān eyleme Gözlerüm yaşın reh-i ‘aşkuñda seylān eyleme Yār olup āġyār-ile düşmānı ḥandān eyleme ‘Aşık-ı nālendeyi nāz-ile sūzān eyleme bu Bülbul-i şūrīde-veş derd-ile nālān eyleme Dillere şalup beni ‘ālemde destān eyleme Küfr-i zülfūñ setr idüp yağmā-yı imān eyleme Hāy zālim zulm idüp hicri firāvān eyleme Bu Sipihri müstemende terk-i iḫsān eyleme Ḥasbeten li’llāh zekāt-ı ḥüsnūñi eyler su‘āl	Mua‘şşer 5 bend		-.--/-.--/-.--/-.--	

44a	Sipihri	Giriftāram iriftārim reh-i ‘aşkında bir şāhuñ degül āgāh Ṭabīb illā degül müşfik dirīgā hāl-i müşkil vāh Esir-i bend-i hicrānum ne hem-sāye ne hōd hem-rāh Diyār-ı fūrkat [ü] hicrāna düşdi āh çünkim rāh Didüm gel eyle kurbān ‘ıyd-ı vaşla cānumı ey şāh Çeküp tīgün didi ol gözleri cellād bismillāh	Gören kurbān olur cānā ham-ı ebrūñ kemānını Ḥadeng-i ğamzeñe cisminde cān eyler nişānını Felek ırgürdi çünkim pīriye ‘ömrüm cevānını Sipihri-derd-mend itdi fedā yoluñda cānını Didüm gel eyle kurbān ‘ıyd-ı vaşla cānumı ey şāh Çeküp tīgün didi ol gözleri cellād bismillāh	Müseddes 5 bend		.---/.---/.---/.---	
44b	Civānī	Ārzū-yı dilber-i şāhib-cemāl eyler gönül Rūz-ı hicrānda temennā-yı vişāl eyler gönül Bilmedüm yā Rab neden fīkr-i muḥāl eyler gönül Key ta‘accübdür bir olmaz ihtimāl eyler gönül Mümkin olmaz nesneyi niçün ḥayāl eyler gönül	İbtidā bu mışra‘ı bir merd takrīr eylemiş İşidüp gerd-i beyān-ı üns ü tefsīr eylemiş Dest-i kudret şafḥa-i jengāre taḥrīr eylemiş Aferīn olsun Civānī hoşca ta‘bīr eylemiş Mümkin olmaz nesneyi niçün ḥayāl eyler gönül	Muḥammes 7 bend		-.--/.--/.--/.--	
45a	Vecdī	Benümdür nevbet-i feryād bülbüller hamūş olsun Fiğānum ehl-i ‘aşka māye-i cūş [u] ḥurūş olsun	Baḥa ta‘n itdüğü bir bir gelüp hep yādına Vecdī Benüm gibi hele Ramī de derd-i ‘aşka düş [olsun]	Gazel 5 beyit		.---/.---/.---/.---	
45a	Fehīm	Şūfī-i şāfi-nihādam tārik-i seccādeyem ‘Ārif-i dilber-perestem mest-i cām-ı bādeyem	Yārūmi zıkr eyleyenler yarını añmaz Fehīm ‘Āşıkam ben şanmañuz endīşe-i Müfredādeyem	Gazel 7 beyit		-.--/.--/.--/.--	
45a	Fehīm	Dilber olıcağ ol meh-i tābān gibi olsa Reng-i güli ḥurşid-i dırahşān gibi olsa	Ḥurşid-i cihān olsa Fehīm eylemezem meyl Dilber olıcağ ol meh-i tābān gibi olsa	Gazel 7 beyit		--/.--/.--/.--	
45b	Āgāh	Zevk-i endūh-ile dil-şād ki dirler o bizüz Gehī vīrāne geh ābād ki dirler o bizüz	Şimdi Āgāh eser-i ṭab‘-ı ziyā-güster ile Kābil-i feyz-i Ḥudā-dād ki dirler o bizüz	Gazel 5 beyit		..--/.--/.--/.--	
45b	Sipihri	Derd-i ‘aşka çün bulunmadı devā Ey ecel ehlen ve sehlen merḥabā	Bu Sipihri gibi ey şeh saña yok Bende-i muḥliş muḥibb-i bī-riyā	Gazel 5 beyit		-.--/.--/.--	

45b	Sipihri	Gönlüm gözi aldı dilümi zülf-i hırâmı Yağmaladı nem vār-ısa bu iki harāmī	Bahr içre kımaz rağbet-i dūr kıymet-i lülü Nazmında Sipihri kuluñun tarz-ı kelāmı	Gazel 5 beyit		--./--./--./--	
46a	Fehim	Esdı gülzāra nesim-i seher inşā' allah Yine faşl-ı güle bülbül irer inşā' allah	Bezm-i şāha ğam-ı mey eşk-i ciger-pāre kebāb Çeşm-i Fehim aña sākī yeter inşā' allah	Gazel 5 beyit		..--/..--/..--/..-	
46a	Hamdi	Hızr-ı tevfiķ olıcaķ rāh-ber inşā' allah İderüz kūy-ı murāda sefer inşā' allah	Dil-i sahtında o dil-dāruñ ider ey Hamdī Nāvek-i girye-i āhuñ eser inşā' allah	Gazel 5 beyit		..--/..--/..--/..-	
46a	Āgāh	Sūzişin itme füsün hüsnuñe zīnet virme Āteşüm baña yeter sen de harāret virme	N'eyler ebnā-yı zamānda reviş-i mihr [ü] vefā Yeter Āgāh saña yok yere zaħmet virme	Gazel 5 beyit		..--/..--/..--/..-	
46b	Lebīb	Ġamze-i bī-dād kārından peşimān olmadı 'Ālem işlāh oldu ol kāfir Müselmān olmadı	Böyle reftār-ı Nedimān ile pūr nazm ey Lebīb Zübde -i mecmū'a-i erbāb-ı 'irfān olmadı	Gazel 5 beyit		-.--/-.--/-.--/-.--	
46b	-	Eger yārüm benümle yār olursa Ne ğam baña cihān āgyār olursa	Baña yārüm gerek ğayrı gerekmez Cihān başdan başa vīrān olursa	Nazm 2 beyit		.---/.---/..	
46b	-	Ne şanursın beni sen çekmeg-ile hicrānuñ Unudur mı bu gönül yā seni yā ihsānuñ	Pādişāhı da olursam bu fenā dünyānuñ Yine itüñ köpegüñ yine kuluñ kurbānuñ	Nazm 2 beyit		..--/..--/..--/..-	
46b	-	'Ālemi māt eyleyen dīdeñle āhumdur benüm Āfitābı şu'le-dār iden o māhumdur benüm	Meyl ider üftādelər yüz sürmek için payına Dāmenüñ virmez ele bir merd-i şāhumdur benüm	Nazm 2 beyit		-.--/-.--/-.--/..-	
46b	-	Şorarsın se[n] neden fitne zuhūr itdi bu dünyāda Anuñçün 'ālem-ārā hüsnuñe hayrān üftāde	Ruñuñ gül kākülün altün lebün em ğabğabuñ ma'den Lebün altında dendānuñ bulunmaz dürr-i yektāda	Nazm 2 beyit		.---/.---/.---/.---	
46b	-	İt gibi öldürmeysin gerçi lāyıksın raķīb Şālla ber-dār olasın tīğumda murdār olmaya	-	Müfred		-.--/-.--/-.--/..-	
46b	-	Nesne düşmüş yāre bakarken raķībün gözine Düstlar hācet-i dilin şāl-ile çıka (.....)	-	Matla' / Müfred		-.--/-.--/-.--/..-	
46b	-	Ser-i kūyında niçe bir aşılāyın durayın Bārī bir buse fedā kıl yıkılayın gideyin	-	Matla'		..--/..--/..--/..-	
46b	-	Didüm dilber cemālününden niçün hāl-i siyāhuñ yok Didi bu memleket Rūmdur Habeşden pādişāh olmaz	-	Müfred		.---/.---/.---/.---	
47a	Bākī	Cānān odur ki meyl ide anı görünce cān Esbāb-ı hüsni hūb ola [ammā] be-şart-ı ān	A'dāya baş egdüremez kimse Bākīyā Şemsīr gibi olmayıcak ser-be-ser zebān	Gazel 5 beyit		--./-./-./-./-.	

47a	Bākī	Seyre çıksun ne temāšā ola peydā göresin Bir iki gün hele sabr eyle temāšā göresin	Bākīyā cilve kıılır çehre-i maḫsūd ol dem Göñül āyīnesini pāk [ü] mücellā göresin	Gazel 5 beyit	..--/..--/..--/..--	
47a	Bākī	Dil giriftār-ı belā dil-ber hevāyī n'eylesün Dāme düşmez yirlere ḵonmaz hümāyī n'eylesün	Halk-ı 'ālem Bākīyā 'aşḵında yārūñ ḥaste-ḥāl Bir ṭabīb andan bu deñlü mübtelāyī n'eylesün	Gazel 5 beyit	-.--/-.--/-.--/-.--	
47b	Hāletī	Biz ki şol şu 'bede-bāz u felek-i devvāruz Kimsenüñ 'aybına nāzır degiliz settāruz	Cümleten fenn-i ṭarīḳat bize keşf olmuşdur Hālet-i rāh-ı ḥaḳīḳatde bugün 'ayyāruz	Gazel 5 beyit	..--/..--/..--/..--	
47b	'Ālī	Giyme pelengī cāmeñi şīrāne ceng olur Cāmeñ hemān ḡazāle şarılımış peleng olur	'Ālī virince yārūñ eşigi tozuna cān Bir pīr gördi didi ne ḳattāl beng olur	Gazel 5 beyit	--./-.--/-.--/-.--	
47b	Āgāh	Olmaya ādem esīr-i elem olmaḳdansa Şād-ı merg olsa giriftār-ı ḡam olmaḳdansa	N'ola Āgāh helāk itse de āzād olsam Ol perī mā'il -i cevri-i sitem olmaḳdansa	Gazel 6 beyit	..--/..--/..--/..--	
48a	Bākī	Haṭ [u] la 'liyle ḵaşı cānānuñ Bir rubā 'ī[sī]dür Gülistānuñ	Bākī senden cefā [vü] cevri ummaz Eger olursa luṭf u iḥsānuñ	Gazel 7 beyit	..--/..--/..--	
48a	'İlmī	Cānā baḳışlaruñ beni lā-ya 'kıl eyledi Da 'vā-yı 'aḳl ḵılduḡımı bāṭıl eyledi	'İlmī vücūdi ḥirmenini virdi āteşe Yārūñ rızā-yı ḥāṭırını ḥāşıl eyledi	Gazel 5 beyit	--./-.--/-.--/-.--	
48a	Hādī	Zevḵ-i vaşluñla ḡiçen evḳātı fırsat bilmedüm Şāhidā maḫsūd-ı dīdāruñ ḡanīmet bilmedüm	N'ola Hādī gibi ṭopraḳlar şavursam başuma Ḥizmet-i ḥāk-i rehūñ çün 'ayn-ı 'izzet [bilmedüm]	Gazel 5 beyit	-.--/-.--/-.--/-.--	
48b	Ḥayretī	Maḥabbet mülkinüñ sultānıdır 'aşḵ Meveddet 'āleminüñ cānıdır 'aşḵ	Ne bilsün Ḥayretī 'aşḵı her ādem Ḥaḵ'ūñ bir luṭfidur iḥsānıdır 'aşḵ	Gazel 5 beyit	.---/---/---	
48b	'Ālī	'Ārızında siyāh ḥālī görüñ Ḥarem-i Ka'be de Bilālī görüñ	'Ālī nazm-ı ḥasende Ḥüsrevdür Görüñ ey ehl-i dil kemālī görüñ	Gazel 5 beyit	..--/..--/..--	
48b	Ḥaydar	La 'l-i cānān şevḳidür her laḥza cān eglencesi 'Āşıḵuñ olur şarāb-ı erḡuvān eglencesi	Her ḵişi bir nesne ile göñlini egler velī Ḥaydaruñ cānā vişālündür hemān [eglencesi]	Gazel 5 beyit	-.--/-.--/-.--/-.--	
49a	Bākī	Hāl-i 'ālem ezeli böyle perīşān ancak Kimi ḥandān kimi giryān kimi nālān ancak	Bākīyā ḥān-ḳā[h] 'ālem daḥı ḥayretde hemān Her gelen kimse bu esrār ile ḥayrān ancak	Gazel 5 beyit	..--/..--/..--/..--	
49a	Āgāh	Memnūnuñ idim raḡbetüm olsaydı benüm de Āḡyār ḳadar 'izzetüm olsaydı benüm de	Şalūslıḡı Ḥızır mesīḥāya şatardum Āgāh riḡā şān'atım olsaydı benüm de	Gazel 5 beyit	--./-.--/-.--/-.--	
49a	Rūmī	İrse peyām-i yār sem'a bulur rūḥumuz feraḥ Bir ḳālība rūḥ girse bulur nitekim feraḥ	Zıkr eyle müdām-leblerini Rūmī ol şehūñ Mey nūş olıcaḵ bilmeyesin cān bulur feraḥ	Gazel 5 beyit	--./-.--/-.--/-.--	
49b	Nābī	Gördüm o şūḥı lebleri rengin zebānı şūḥ Güftārı şūḥ nāṭıḳası şūḥ dehānı şūḥ	Şā'ir olur ise senüñ gibi ola Nābīyā Ta 'bīri şūḥ nikātı muḥayyel beyānı şūḥ	Gazel 5 beyit	--./-.--/-.--/-.--	

49b	Yahyā	‘Aşka kābil dil mi yok şehir içre yā dil-ber mi yok Mest mi yok meclisde bilmem mey mi yok sāgar mı [yok]	Niçün ebkār-ı ma‘āni bislemez erbāb-ı nazm Yoksa Yahyā gibi üstād-ı suhan-perver mi [yok]	Gazel 5 beyit		-.---/-.---/-.---/-.---	
49b	Rūsūhī	Şehrümüzde ‘aşka kāyil dil de var dil-ber de var Mest-i ‘aşkuz meclis içre mey de var sāgar da var	Rūm ilidür bunda ebkār-ı ma‘āni bislenür Bu Rūsūhī bendeñüz gibi sūhan-perver de var	Gazel 5 beyit		-.---/-.---/-.---/-.---	
50a	‘Ulvī	Nūr-ı çeşmüm benüm ol nergis-i bīmāre fedā Dīl ü cānum ol iki hāl ü siyeh-kāra fedā	‘Aql u şabrum ten ü cānum dil ü dīnüm ne ki var ‘Ulvīyā cümlesi ol turre-i tarrāra fedā	Gazel 5 beyit		..---/..---/..---/..---	
50a	Rūhī	Muķīm-i kūyuñ eyler cennet-i a‘lāya istiğnā Esīr-i kıddūñ eyler kāmēt-i tūbāya istiğnā	Esīr-i derd-i ‘aşkuñ olduğum miñnet irişmez mi Revā mıdur bu deñlü Rūhī-i şeydāya istiğnā	Gazel 5 beyit		.---/ .---/ .---/ .---	
50a	Rūhī	Ruħuñdan zevk alan itdi gül-i ra‘nāya istiğnā Lebūñden mest olan kıldı mey-i şahbāya istiğnā	Tegāfūl kılduğundan ol perinūñ çekme ğam Rūhī Saña tenhā degül ancak ider dünyāya istiğnā	Gazel 5 beyit		.---/ .---/ .---/ .---	
50b	Āgāh	Hañcer-i nāzı eger böyle miyānında kalur Çok benüm gibilerūñ bī-hūde kanında kalur	[Kilk-i] Āgāh ki bir sāhir-i mu‘ciz gūdur Gelicek vaşf-ı hať-ı müşg-feşānında [kalur]	Gazel 5 beyit		..---/..---/..---/..---	
50b	Emīrī	Firāk-ı ‘arızuñla hūn-ı dilden dīde nem çekmiş Gice kan ağlamış tā şubha dek haylī sitem çekmiş	Seher ey gönçe[-i] hūn-ālūde gördüm bülbul-i zārı Emīrī-veş meger sūz-ı cigerden tāze dem [çekmiş]	Gazel 5 beyit		.---/ .---/ .---/ .---	
50b	Bākī	Hoş geldi baña mey-kedenūñ āb [u] hevāsı Billāh ne hoş yerde yapılmış yıkılası	Meddāh olalı çeşm-i ğazālānenñe Bākī Öğrendi ğazel tarzını Rūmuñ şu‘arāsı	Gazel 8 beyit		--./..---/..---/..---	
51a	Misālī	Şād idüp hātır-ı a‘dāyı bizi yād itme Ağladup dūstuñı hem düşmenūñı şād itme	Bilürin sonra Misālī’ye cefālar idesin Dūstum bārī vefāya anı mu‘tād itme	Gazel 5 beyit		..---/..---/..---/..---	Bu şiir şairin yayımlanmış divanında bulunmamaktadır.
51a	Dānişī	Eşk-ile çehremūze yollar idelden gözümüz Hālimüz ağlamaya döymedi yāre yüzümüz	Dānişī bir nazaritse ten-i hākīye o şah Kuħl ide gözlerine ehl-i nazarlar tozumuz	Gazel 5 beyit		..---/..---/..---/..---	

51a	Mecdî	Haylî âlûde idi hâk-i rehûñle yüzümüz Ağlamağıla anı yudı arıtdı gözümüz	Şöyle gitdün ki diyâr-ı ‘ademe ey Mecdî Görmedi bād-ı şabâ dağı yir-ile tozumuz	Gazel 5 beyit		..--/..--/..--/..--	
51b	Rûhî	‘Aynuña alma dilâ zerrece dünyâ ğamını Âkıl oldur ki bugün aırmaya Müfredâ ğamını	Ne bilür yâr ğam-ı hicr-ile Rûhî hâlûñ Çeke mi hiç gül-i ter bûlbûl-i gûyâ ğamını	Gazel 5 beyit		..--/..--/..--/..--	
51b	Nev‘î	Güftâr-ı lebûñ kâşif-i esrâr-ı hafıyye Reftâr-ı kadûñ müceb -i etvâr-ı seniyye	Nev‘î’ye giçerken güle bakdı seg [ü] köpek El-minnetü li’-llah ki zihî lütf [u] ‘atıyye	Gazel 5 beyit		--./--./--./--	
51b	Nev‘î	Ne râh-ı ‘aşka nihâyet ne baır-ı şevke kenâr Ne tende tâb-ile tâkat ne cânda şabr [u] qarâr	Ferâğ Nev‘î’yi şol resme telh kâm-ı itdi Cihânda lezzet-i ‘aşkı ide[m] gibi inkâr	Gazel 5 beyit		-.-/..--/-.-/..--	
52a	Rûmî	Gün olur mı ki açılısam gül-i handânumla ‘İyd olur mı ki görüşsem meh-i tâbânumla	Söylemez Rûmî’ye ol dilberi küsmüş dirler Söyleşeyin görür-isem şeh-i hûbânumla	Gazel 5 beyit		..--/..--/..--/..--	
52a	Nihânî	Sevme şehîrî güzeli ger meh-i tâbân ise de Virme her-câyîye dil mihr-i dıraşşân ise de	Ey Nihânî ruh[ı] bir cem (?)’-i münevver ide yâr Olma pervâne gibi şem’-i şebistân ise de	Gazel 5 beyit		..--/..--/..--/..--	
52a	Bâkî	Ser-i küyuñ şanemâ cennet-i a‘lâ bilürin Müntehâ kâmetüñi Sidre [vü] Tûbâ bilürin	Bâkıyâ gülşen-i firde[v]si baña ‘arz itme Âsitânın ben anuñ cennet-i me’vâ [bilürin]	Gazel 5 beyit		..--/..--/..--/..--	
52b	Fehîm	Nigeh-i şühîna ol ğamze-i ğammâzına bak O şeh-i kişver-i hüsnuñ sipeh-i nâzına bak	Olsa hâmüş Fehîmâ-yı suhan-sâz n’ola Kalem-i nükte-ver ü nâtıka-perdâzına bak	Gazel 5 beyit		..--/..--/..--/..--	
52b	Şem‘î	Kucam dirdüm nigâr-ı pîrehensüz Çürütdüm varumı kaldum kefensüz	Eritdün cânûñı hasretle Şem‘î Şararduñ zer gibi bir sîm-tensüz	Gazel 5 beyit		..--/..--/..--	
52b	Rûhî	Ol bezme ayak başma ki âmâde degüldür O şîşeye el urma ki pür-bâde degüldür	Rûhî alıma ‘aqlumuzu bâde ne sırdur Beñzer ki bizüm içdigümüz bâde degüldür	Gazel 5 beyit		--./--./--./--	
53a - 53b	‘Ubeydî	Hîzlerde kerem [ü] lütf u hamıyyet olmaz Hem hayâ [vü] edeb ü lütf [u] ‘inâyet olmaz Sözlerinde kadar-ı zerre halâvet yokdur Dillerinde eser-i mihr [ü] mağabbet olmaz Bunlara mâ’il olan kişide devlet n’eyler Bunlara eylük iden âdeme rahmet olmaz ‘Aşık olmak gibi bunlara kabâhat yokdur Sözüm işit saña bu deñlü naşihat olmaz Biñde birin dir isem şerh ü beyâna şıgma Bunlaruñ kemligine hiç nihâyet olmaz Hîze yâr olma şakın hîz hakîkatsüz olur Kaşpe ‘avrat gibi dünyâda hamıyyetsüz olur	Rûz [u] şeb yiyüp içüp hîz ile ‘âlem itme Key şakın kendüzüñi muğhik-i ‘âlem itme Hîz olan nân [u] nemek hakkını gözetmez iñen Ey ‘Ubeydî anı sen kendüñe hem-dem itme Fâş idüp illere râzuñ seni bed-nâm eyler Hîz-i nâ-pâki şakın sıruña mahrem itme Hîzlikden giçe şâyed diyü bir cilt şakın Tonadup egnini başını mükerrerem itme Şoñra saña zarar dokunur elbette anuñ Eylük idüp saña gör dünyâ âdem itme Hîze yâr olma şakın hîz hakîkatsüz olur Kaşpe ‘avrat gibi dünyâda hamıyyetsüz olur	Tercî-i Bend 5 bend	Nas ihat na me	..--/..--/..--/..--	

53b	Şevkî	Tenhâ düşüp ey mâhlikâ bir ben ü bir sen Bir dem sürelüm zevk [ü] şefâ bir ben ü bir sen	Şevkî didüm ol şūha nedür ‘aşık [u] m‘aşūk Güldi didi şormak ne belâ bir ben ü bir sen	Gazel 8 beyit		--./--./--./--	
54a	Nâbî	Merhabâ gelmez-idi ey meh-i rûze kâle Var du‘â eyle kâfâdârūn olan Şevvâle	Vakf-ı bâzîçe-i nâz olmağ-ise dil-h‘âhuñ Nâbiyâ vir dili bir dil-ber-i endek-sâle	Gazel 5 beyit		..--/..--/..--/..-	
54a	Sâbit	Dildârı bu şeb gâ‘ile-i câma düşürdük Ellilet cebli demi ahşâma düşürdük	Sâbit gice bî-hâb koduk yâre güc oldı Şubh olmuş-idi pister-i âşâma düşürdük	Gazel 6 beyit		--./--./--./--	
54a	Fahrî	Tab‘um ki ola nâdire-sencân-ı ma‘ânî Endişem aña fetḥ ider ıklîm-i beyânı	Meydân-ı tecellide n‘ola Fahrî-i bî-bâk İtse şaf-ı a‘dâya Nerîmâne nişanı	Gazel 7 beyit		--./--./--./--	
54b	‘İşmetî	Olursa dilde n‘ola dâğ-ı ârzû tâze Henüz açıldı o gül dahı reng [ü] bû tâze	Cefâ-yı dehr ile gelmekde ‘İşmetîye fütür Her âyîne yine bed-h‘â[h]-ı herze-gû tâze	Gazel 5 beyit		.-./..--/..--/..-	
54b	‘İzzet	Şehâ hüsnuñ berâtı hükm ider İrâne mîrâne Bürüc-ı şevketüñ tercîḥ olur şâhâne mâhâne	Giribân[ı] girerse destüñe ol âfetüñ ‘İzzet Zülâl-i la‘lini nüş it yapuş gerdâne merdâne	Gazel 5 beyit		.---/---/---/---	
55a	Hayâlî	-	Ġam nedîmündür Hayâlî kalbünü mesrûr dut Zâhirüñ vîrâne eyle bâḫınuñ ma‘mûr dut Şâlsa pertev cismüñe nâr-ı maḥabbet nûr dut Bî-vefâ yârūñ Muḥibb[î] cevriñi ma‘zûr dut Yârsuz qalır cihânda ‘aybsuz yâr isteyen	Tahmis 1 bend		..--/..--/..--/..-	Bu şiir Hayâlî Divanındaki bir tahmisin son bentidir. Nüşamızda önceki bentler eksiktir. Hayâlî’nin Muḥibbî’nin gazeline tahmisidir.
55a	Hayâlî	Bî-vefâ gül oldı ey bülbül çemenden bir yaña İdelüm şürîdelük sen bir yaña ben bir yaña	İşigün taşı Hayâlîñüñ yüzinden gitmeye Seng-i mîknâḫis ola bir yaña âhen bir yaña	Gazel 5 beyit		-.---/-.---/-.---/-.-	
55a	Nâ‘ilî	Qatlûme destüñ o kâfir ki giribâna şunar Bir elüñ tîge birüñ ḥaçer-i bürrâna şunar	Nâ‘ilî’nüñ gözedür ḥâtır-ı mecrûḫuñ o yâr Dest-i luṭfun ki ser-i zülf-i perîşâna [şunar]	Gazel 5 beyit		..---/..---/..---/..-	
55a	Nâbî	Bir kerre iltifâtuñ ile ḥurrem olmaduk Bîgâne deñlü şohbetüñe maḥrem olmaduk	Nâbî-i ḥaste-dilde giribân mı var meger Cevrûñle çâk-ı çerḫ-ı düş-ı ġam olmaduk	Gazel 5 beyit		--./--./--./--	
55b	Nâbî	Gül-çîn olamaz dest-i temâşâ çemen[üm]den Leb-beste-i nâzum söz alınmaz dehenümden	Dil-ber deheninden bu nev-âyîn ġazel olsun Nâbî yine yârâna hediye suḫanumdan	Gazel 6 beyit		--./--./--./--	
55b	Nâbî	Beni şâd eylemedüñ sen dahı nâ-şâd olasın Şu‘le-i âh-ı ġaribân gibi ber-bâd olasın	Eyledüñ Nâbî-i bî-çâreñe çok cevır [ü] sitem Yok ümîdüm ki mükâfâtıñ âzâd olasın	Gazel 5 beyit		..---/..---/..---/..-	

55b	-	Bizden uşandı yār-ı hevesnâkimüz bizüm Eyler teğâfûl ol şeh-i bî-pâkimüz bizüm	-	Matla‘		--./---./--./-.-	
55b	Nâbî	Nühüfte sūzişüm añlandı pîç ü tâbumdan Ġamum nihân idi fâş oldu ıztırâbumdan	Benüm muhâsib-i gerdûna minnetüm yokdur Asağı varsa bile Nâbiyâ hisâbumdan	Gazel 5 beyit		.-./---./--./-.-	
55b	-	Ġonçe gördüm seni ey gül sen o şâh o[Imayasın] Gösterürlerdi hilâl iken o mâh olmayasın	-	Matla‘		..--./---./---./-.-	
56a	Ġayâlî	Ġat-ı miskînüñ lebününden ‘anber-i sārâ şatar Ruġlaruñ mihr [ü] maġabbet beñlerüñ sevdâ şatar	Yûsuf-ı Mısr-ı belâġatdür Ġayâlî düstüm Anuñ içün kendüyi kıymetle bî-pervâ şatar	Gazel 7 beyit		-.---./---./-.-./-.-	
56a	Ġayâlî	Dehân-ı nâzenîni mîme beñzer Cemâl üzre zül(ü)fler cîme benzer	Ġayâlî ġâk-i pâyuñ tâc idinmiş Bugün Dârâ-yı heft-iġlîme beñzer	Gazel 5 beyit		.----./---./--	
56a	Ġayâlî	Dili âşüfte kılan sünbül [ü] gül-püşuñdur ‘Aġlumı ġâret eden ġâl-i binâġuşuñdur	Bâde-i ‘aşkuñı ey düst Ġayâlî içeli Gelmedi başına ‘aġlı daġı sarġoşuñdur	Gazel 5 beyit		..---./---./---./-.-	
56b	Ġayâlî	Yüz nâzla bir ġonçe -i ra‘nâyı büyütdük Bülbülleri var ola ki ġavġayı büyütdük	Dilber seg-i kûy-ile Ġayâlîyi kılop yâd Didi yine bir ‘âşık-ı şeydâyı büyütdü[k]	Gazel 5 beyit		--./---./--./-.-	
56b	-	Kimi ġalkuñ serîr-i salţanat da tâc-dâr olmuş Kimisi tâc-dâr iken başına tâcı dar olmuş	-	Matla‘		.----./---./---./-.-	
56b	Ġayâlî	Neden bî-ġayd imiş Mecnûn-ı şeydâ Ki ġonmuş başına biñ dürlü ġavġâ	Ġayâlî’nüñ dili deryâya beñzer Suţûr u şi‘ridür emvâc-ı deryâ	Gazel 5 beyit		.----./---./--	
56b	-	Men âb ne-mî-ġorem mi-ârî Men ceng ne-mîzenem ni-yârî	-	Matla‘			
56b	Vecdî	Şeb-istân-ı ġamum bezminde şem‘-i enverüm yokdur Fenâ dünyâda ya‘nî bir müselleml dil-berüm yokdur	Sitânbûla o deñlü ârzü vardur dilde ey Vecdî Uġardum bulsam ammâ neyleyim bâl ü perüm yokdur	Gazel 7 beyit		.----./---./---./-.-	
56a	-	Ey murġ-ı ecel çevremi durmaz dolanursın Çeşmümden aġan ġatrelerüm dâne şanursın	-	Matla‘		--./---./--./-.-	
57a	-	Şatr nâzır ġaraf-ı manzara-ı işrâķı Şanki mir‘âte baġar bir şanem-i ra‘nâdur	-	Müfred		..---./---./---./-.-	

57a	Fehīm	Küçücükdür Fehīm ammā ele aldıkda çubuk Seni meydān-ı ma‘ārifde çelük gibi çalar	-	Müfred		..--/..--/..--/..--	
57a	-	Ġarīb olmaz iden terk-i diyārı Ġarīb oldur anı terk ide yārı	-	Matla‘		.---/.---/..--	
57a	-	Eyā dilber senüñ hüsnüñ cefalardan uşanmaz mı Saña bir kıl baña [bir] gül bu ‘ālemde bulunmaz mı	-	Matla‘		.---/.---/.---/.---	
57a	-	Raķībüñ yüzi k̄ara sözü acı Hemān boynunu urmaķdur ‘ilācı	-	Matla‘		.---/.---/..--	
57a	-	İsterem yārüm yüzün men‘ itme benden ey raķīb Gör ne bī-‘aķl olmuşum kāfirden imān isterem	-	Müfred		-.---/-.---/-.---/-.--	
57a	-	Dilberüm bir büse virdi bir dahı kıldum taleb Gül gibi güldi didi ādem tama‘kār olmasa	-	Müfred		-.---/-.---/-.---/-.--	
57a	-	Yā Rab ne belādur ki benüm başuma geldi Dilber yoluna cān virürem minnete giçmez	-	Müfred		--./.--./.--./.--	
57a	-	Genc isen gözden nihān olmaķ münāsibdür saña Sevdüğüm gel bizde pinhān ol ki biz vīrāneyüz	-	Müfred		--./.--./.--./.--	
57a	-	Ġādir olsam sīnem üzre ķubbe hāmmām eylese Hep güzeller girse çıķsa ben temāşā eylese	-	Matla‘	Ha mm ām mn ām e	-.---/-.---/-.---/-.--	
57a	-	Baña her dem ki dirsın sırruñı ķalbüñde pinhān it Şınıķ billür içinde bāde-i engür dursun mı	-	Müfred		.---/.---/.---/.---	
57a	-	Ġurtulursa sitem-i silsile-i zülfinden Dil-i dīvāne varup başına teller daķsun	-	Müfred		..--/..--/..--/..--	

57a	-	Tırāş it haṭṭuñı şāhum serūñde kākülün dursun Kırılısın leşker-i fitne hemān serdār şāğ olsun	-	Matla‘		.---/.---/.---/.---	
57a	-	Seni koyup dil ü cān ğayrıya mā’il mi olur Gökde ħurşide iren zerreye kā’il mi olur	-	Matla‘		..---/..---/..---/..-	
57a	-	Bugün bir vā’ize şordum güzel sevmek ḥaṭā mıdur Didi ey cāhil [ü] āḥmaḳ ya sevmemek revā mıdur	-	Matla‘		.---/.---/.---/.---	
57a	-	Efendim saña kim dirler ne yerdensin nedür aduñ Cefāyı kimden öğrendin be zālīm kimdür üstāduñ	-	Matla‘		.---/.---/.---/.---	
57a	-	Gel gitme kerem kānı gönül kesb-i keyf itsün Gülsün güle baḳ kendüye kim kederi ğitsün	-	Matla‘		--/.---/.---/.---	
57b	-	Leblerün ağızuma vir luṭf eyle sultānum didüm Didi kim virmek kolay ağızuñdan ammā çıkmasun	-	Müfred		-.---/-.---/-.---/-.-	
57b	-	Raḳīb-ile gelürmiş ḥavf idermiş gelmiye tenhā Be kāfirlerle gelsün söyleñ ol mehpāre tek gelsün	-	Müfred		.---/.---/.---/.---	
57b	-	Çekilür cevri meger ol meh-i çār-ebrūnuñ Ḥasanuñ arḳası şimdi iki miḥrābdadur	-	Müfred		..---/..---/..---/..-	
57b	-	Zerd olsa n’ola ḳaşlaruñ ey ruḥları gül-gün Ser-süreleri muşḥafuñ ekser olur altün	-	Matla‘		--/.---/.---/.---	
57b	-	Mümiyānuñ hevesi ile za’īf tdi teni Bir ḳıluñ ardına ğiçsem göremez kimse beni	-	Matla‘		..---/..---/..---/..-	
57b	-	Ḥaṭ geldi ruḥ-ı yāre ḥarīdār dükendi Gün batdı o germiyyet-i bāzār dükendi	-	Matla‘		--/.---/.---/.---	
57b	-	Bir ‘acem dilberinüñ elüme aldum çükünü Gülerek yüzüme baḳdı didi bābā <i>çi konī</i>	-	Matla‘		..---/..---/..---/..-	

57b	Fuzûlî	Mecnûnla biz mekteb-i ‘aşk içre okurduk Ben muşhafı hatm itdüm o ve ‘l-Leyl’de kaldı	-	Müfred		--./--./--./--	
57b	Fuzûlî	Şavdı Mecnûn nöbetin şimdi benim rüsvâ-yı ‘aşk Gerçi dirler her zamân bir ‘âşıkun devrânıdur	-	Müfred		-.--/-.--/-.--/-.--	
57b	-	Degme ey bād-ı şabâ zülfüne ol sîm-berûn Depredürsin yine zincîrini dîvânelerûn	-	Matla‘		..--/..--/..--/..--	
57b	-	Her derde devâyam dir-imişsin be hey oğlan Götün var-ise kıl zekerüm derdine dermân	-	Matla‘		--./--./--./--	
57b	-	Ol mîr-i hüsn eylemesün haddini efzûn ‘Azline çıkar bir gün anuñ hatt-ı hümayûn	-	Matla‘		--./--./--./--	
57b	-	Dîvâne gönül zülf-i perîşân-la oynar Dîvâne degül bez niçün ılân-la oynar	-	Matla‘		--./--./--./--	
57b	-	Yâri ẖâbda görüben büsesin almağ diledüm Bir Habeş bekler-imiş ben anı hālî şandum	-	Müfred		--./--./--./--	
57b	-	Bak matla-ı‘ ebrûsına öp sîne-i yâri În ma‘den-i sîm üstüne mihrâb yolundan	-	Müfred		--./--./--./--	
57b	-	Alup tâ şubhdan aḥşâma dek cânânı âgûşa İdüp ‘işret felekden ben daḥı bir gün uğurladum	-	Müfred		.---/.---/.---/.---	
57b	-	Meh-i nev eyleme yâr-ile hevâ yire cidâl Tırnağun kesse olur niçe senün gibi hilâl	-	Matla‘		..--/..--/..--/..--	
58a	Şabrî	Mey-hâne benim şahın-ı gülistân senün olsun Sâgar benim olsun gül-i ḥandân senün olsun	Yıllarla karar it dil-i Şabrîyi dilersin Ey şâh-ı gam ol gûşe-i vîrân senün [olsun]	Gazel 5 beyit		--./--./--./--	
58a	Bākî	Sākîyâ kalmaz imiş çünkü bu şöḥbet bākî Mey-i gül-gün içelüm bâde-i cennet bākî	Bākî ölsün yoluña pâdişehüm sen sağ ol Taht pâyende Ḥudâ yâr sa‘adet bākî	Gazel 5 beyit		..--/..--/..--/..--	
58a	Sünnî	Ġark idüp cismümi kanlu yaşumuñ ırmağı Şaldı girdâb-ı belâya bir avuc toprağı	Senden özge varak-ı nazmı ko şunsun iller Sünniyâ gülden önürdi açulur yaprağı	Gazel 5 beyit		..--/..--/..--/..--	
58b	Miṣālî	Pây-ı semendün öpdüm itdün güzâr hayf Ḥayf oldu ben fütâd[e]ñe ey şeh-süvâr hayf	İrgürmedi gubâr katı küy-ı yâra âh Ḥayf itdi ey Miṣālî saña rûzgâr hayf	Gazel 5 beyit		--./--./--./--	
58b	Maḳālî	Bekler gözün alup ele tîr-i kemân kemîn Der-bend-i ‘aşkı kim giçer ey bî-âmân emîn	Öpdür lebün Maḳālî’ye kücdür miyânuñı Senden odur cihânda murâdı hemân hemîn	Gazel 5 beyit		--./--./--./--	
58b	Hüsrev	Her sözün uşşâka acsañ her kelâmuñ lutf-ı tâm	Gerçi artuk eyler olduñ cevri Hüsrev-bendüne Bilmedi eksikligin ammâ ki ey perî tamâm	Gazel 5 beyit		-.--/-.--/-.--/-.--	

		Vechi var dirlerse sultānum saña şîrîn kelām					
59a	Nābî	Dökelüm biz gözümüz yaşını şeb-nemcesine Händler itsün ol âfet gül-i hürremcesine	Nābiyā hazret-i Haq pādîşeh-i devrānuñ İde ‘ömrini füzün ‘İsî [vü] Mer[y]emcesine	Gazel 5 beyit		..--/..--/..--/..--	
59a	Nābî	İtme mecmû‘ aya tevcih-i nazar gül var-iken Ney-zen-i kec-nigehi diñleme bülbül var-iken	Olma pâ-mâl-i ğubârı bu kühen eyvānuñ Nābiyā tâze ma‘âniyle tevağğul var-iken	Gazel 7 beyit		..--/..--/..--/..--	
59a	Hāsirî	İtdük güzâr kūyına yârî görmedük Vuşlatda behr[e]-yâb-ı dil-i zârî görmedük	Gâh[î] gām-ı firākla geh cevri-yârı Bir lahza şad Hāsirî-i zârî görmedük	Gazel 5 beyit		--./-./-./-./-.	
59b	Ümîdî	Bâğ-ı İremde bitmedi kadduñ gibi nihâl Kaşuñ gibi felekde dağı toğmadı hilâl	Tahsîl-i māl Ümîdî cihānda hüner degül Kesb-i vişâl-i yâr idebilmek-durur kemâl	Gazel 5 beyit		--./-./-./-./-.	
59b	‘Aqlî	Çeküp nâz-ile zerrîn hançerin ol sîm-ber ser- hoş Yine bir ‘âşîkuñ kaşdın kılupdur kim gezer ser-hoş	Yine ‘Aqlîye devlet el [virüp] sâki[yi] rām itmiş Meger ol âfeti görmişdi giçgin bî-haber ser-hoş	Gazel 5 beyit		.---/.---/.---/.---	
59b	Yahyâ	Dil-berüñden şakınma cânı şakın Âna mâlik güzeldür anı şakın	Giceler nâle kılma ey Yahyâ Uyarırsın o yâr-ı cânı şakın	Gazel 5 beyit		..--/..--/..--	
60a	Tıybî	Kadduñ ki ola ma‘reke-ârâ-yı kıyâmet Reftāruñ olur ‘arbede-fermâ-yı kıyâmet	Gel kabrine bir cilve ile Tıybî-i zāruñ Tâ dutmaya dāmānuña Müfredâ-yı kıyâmet	Gazel 5 beyit		--./-./-./-./-.	
60a	Mezākî	Ne cennet hūrisin rıdvān-ma‘aş-ı şohbetüñ kimdür Kimüñ manzûrısı[n] nezzâre-pâş-ı tal‘atuñ kimdür	Mezākî şu‘le-i âhuñ cihāmı ser-te-ser yakdı Bu deñlü ‘âfiyet-süz-ı dil-i bî-tâkatüñ kimdür	Gazel 5 beyit		.---/.---/.---/.---	
60a	Emîrî	İçüp şarâb-ı zîb ü ferî neylesen gerek Şoñra hūmar-ı derd-i serî n’eylesen gerek	Her dem Emîrî sâde-i küh-ı vatandaş ol Geşt [ü] güzâr-ı baħr [ü] beri n’eylesen gerek	Gazel 5 beyit		--./-./-./-./-.	
60b	Râsih	Benden o şūha ‘arz-ı hulûş it cihān cihān Çekdüklerümi söyle şabâ hep yegân yegân	Râsih görürsen öp elin eller emāneti Benden o şūha ‘arz-ı hulûş it cihān cihān	Gazel 5 beyit		--./-./-./-./-.	
60b	Nābî	Hemîşe hand[e]ye ol la‘l-i hūn -feşân düşmez Güşâyiş-i gül-i maqşûd her zamân düşmez	Döküldi pâyına ‘uşşâk o ğonçenüñ Nābî Bahâr var mı ki dāmânına hazân düşmez	Gazel 5 beyit		.-./-./-./-./-.	
60b	Nābî	Gitmez eser-i eşk-i revân dāmenümüzden Giçmez kadem-i jâle bizüm gülşenümüzden	Bâzularuñı eyleme âgyâra hamâ‘il Biz saña didük gitdi güneş gerdenümüzden	Gazel 5 beyit		--./-./-./-./-.	
61a	Nābî	Luft-ı maħlûk-ı talebkâra talebkâr olamam Dâde-i ‘âciz-i nâ-çize harîdâr olamam	Riştesi dest-i müsebbibde iken esbābuñ Nābiyā ‘âlem-i esbāba heves-kâr olamam	Gazel 6 beyit		..--/..--/..--/..--	
61a	Nābî	Şâfa-yâbum ne deñlü ğamzesi pür-hışm u kîn olsa Dem-i serdüm nesîm-i mevce-i çîn-i cebîn olsa	Gelür hūbân-şîfat reftāra pây-ı hāme-i Nābî Bu küh-ı nâ-şinide ‘âşîkāna bir zemîn olsa	Gazel 6 beyit		.---/.---/.---/.---	

61a	Nābī	Yek-nefes zevk-i hayātın bulamazsın bedelin ‘Ālemūñ cümle fedā eyler-isen mā-ḥaşalın	Çār dīvār-ı fenā-rîz-i vücūduñ Nābī Bilen añlar daḥı evvelki nefesde ḥalelin	Gazel 5 beyit		..--/..--/..--/..--	
61b	Nābī	Olma bir loḳma için ehl-i şikem cīm gibi Meclis-i dehrde leb-beste giçin mīm gibi	Bī-dimāgāne başar-ı şafḥa-yı mührüñ ancak Nābiyā şafḥa-i çerḥ üzre meh-i nīm gibi	Gazel 5 beyit		..--/..--/..--/..--	
61b	Nābī	Bir şūḥ ki dil-dādesine vaż’ı ebed olsa İḳbāl idemem vaşlı ḥayāt-ı ebed olsa	Gāḥice görürdük eserüñ biz daḥı Nābī Rāḥat bu eḳālimde bāb-ı beled olsa	Gazel 5 beyit		--./--./--./--	
61b	Gedā’ī	‘Anberīn zūlfüñ içinde rüy-ı cānān bulmuşuz Ḥoş degülmidür ki küfr içinde īmān bulmuşuz	Ey Gedāī faḳrla kıldum ḳanā’at ihtiyār Bir ḥarāb-ābād içinde genc-i pinḥān bulmuşuz	Gazel 5 beyit		-.--/-.--/-.--/-.--	
62a	Nābī	Dilber olıcaḳ şūḥ [u] mülāyim-şıfat olsa Nāz u nemek-i mā’ide-i teselliyet olsa	Nābī ne tırur mevc-i yem-i luṭf -ı İlāhī A ‘māl ḥalāyık sebeb-i maḡfired olsa	Gazel 5 beyit		-.--/-.--/-.--/-.--	
62a	Cevrī	Dil mest ü ḥarāb-ı mey-i gül nāz-ı tebessüm Cān ḡamzede-i ḡamze-i ḡammāz-ı tebessüm	Mecnūn ider āḥrebini ey Cevrī inanma Āmīḥte-i şerm-i füsün-sāz-ı tebessüm	Gazel 5 beyit		--./--./--./--	Bu şiir şairin yayımlanan divanında bulunmamakta dır.
62b	Fehīm	Tā zerre-i ḥāk-i pāy-ı yāram Ḥurşid-i sipihre iftiḥāram	Mest-i mey-i feyz olan Fehīm’em Ser-mest-i şarāb-ı bī-ḥumāram	Gazel 10 beyit		--./--./--	
62b	Şāfī	Zūlf-i girih nūvāzuña çeşm-i niyāz degmesün Bāl-i ḥümā-yı nāzuña pençe-i bāz degmesün	Şāfī gerekse fā’ide sırıñı açma ḥāside Gūşe-i gūş-ı zāhide ḡufte-i rāz degmesün	Gazel 5 beyit		..--/..--/..--/..--	
62b	Rūḥī	Sine mecrūḥ u ḡoñul maḥzūn ḥātır pūr-ḥarac Şabra ḳaldı çārene eş-şabrı miftāḥu’l-ferec	Kār-gāḥ-ı ‘aşḳ Rūḥī bir ‘aceb dergāhdur Kim ‘amīḳ olmış ḥavālisi anuñ min külli fec	Gazel 5 beyit		-.--/-.--/-.--/-.--	
63a	Yahyā (Şeyḫülisl am)	Düşmez ol şāha ki her-bār ider istignā Gāḥ olur ‘aşık-ı şeydāya düşer istignā	Sitem ü cevri de Yahyā’ya tevāzu’ görünür Gerçi her vaż’ gelür yāre nazar istignā	Gazel 5 beyit		..--/..--/..--/..--	
63a	-	Zūlf-i siyeh-i yāre belādur dimesünler Dil sālik-i minḥāc-ı ḥaṭādur dimesünler	Bir nīm-niḡāḥ eyleyüp ol naḳd-i ḥayātum Tā küşte-i şemşir-i cefādur dimesünler	Gazel 5 beyit		--./--./--./--	
63b	Nābī	Ḥammām ki āyīne-i sīmīn-bedenāndur ‘Uşşāk-şıfat āteşi ḳalbinde ‘ayāndur	Her lūlesi Nābī ḳalem-i feyz meşāmı İcrā-yı zülāl itmede pākīze-zebāndur	Gazel 9 beyit		--./--./--./--	
63b	Ḥaṭṭī	Nitāk-āsā ḥam itdi ḳāmetüm müy-ı miyān dürdi Hilāl itdi vücūdum ḳayd-ı hicr-i ebruvān dürdi	Ne zūlfinde ḳarār itdüñ ne ruḥsārında ol şūḥuñ Ne ey murḡ-ı dil-i Ḥaṭṭī bu ḳayd-ı āşiyān dürdi	Gazel 5 beyit		..--/..--/..--/..--	

64a	Emîrî	Câm olsa-idüm būs-ı leb-i dilber iderdüm Âyîne olaydum ruhuñı manzar iderdüm	Râm olduğunu bilsem Emîrî ben o tıfluñ Ser-meşk [ü] sevād-ı hatını ezber iderdüm	Gazel 5 beyit		--./--./--./--	
64a	Nābî	Eyyām-ı zemistānda beni gerdiş-i devrān Bir hāne-i vîrān-şudeye eyledi mihmān	Bir gürbe güzār eyler-ise bir tarafında Ol semti iner alçağa mānende-i mîzān	Gazel 8 beyit		--./--./--./--	
64a	Nābî	Dünyâyı halāş eyler-idüm şûr [u] şerinden Giçse felegin nāvek-i āhum siperinden	Kim dir kalemüñ olmaya Nābî müte'essir Bu çāk-i girîbān ile bu eşk-i terinden	Gazel 5 beyit		--./--./--./--	
64b	Bākî	Rahm eyle dîde-i āb -ı gevher-nisāre gel Emvāc-ı baħr-ı eşkümi seyr it kenāre gel	Bākî dem urma [seyr-i] maķāmāt-ı 'aşkdan Geç āh [u] nāle nağmelerinden ķarāre gel	Gazel 5 beyit		--./--./--./--	
64b	Bākî	Dem-i vaşluñ irişse çeşm-i 'aşıķda bükā artar Şular tuğyān ider evvel bahār olduķda mā artar	Toyulmaz h̄ān-ı ihsāna ķanā'at gelmez insāna Kerem gördükce ey Bākî gedālarda recā artar	Gazel 7 beyit		.---/---/---/---	
65a	Nābî	Her hūb-rū ki 'aşıķa lutf-ı vişālî yok Bir nüshādur ki hatt[ı] hoş ammā me'ālî yok	Cevr-i zamāneden gilemend olma Nābiyā Kānķı celāl var 'akābinde cemālî yok	Gazel 7 beyit		--./--./--./--	
65a	Nābî	Bāğ-ı dehrüñ hem hazānuñ hem bahāruñ görmüşüz Biz neşātuñ da ğamuñ da rüzgārın görmüşüz	Ķāse-i deryūzesi tebdîl olur cām-ı murād Biz bu bezmüñ Nābiyā çok bāde-h̄ārın görmüşüz	Gazel 6 beyit		---/---/---/---	
65a	Nābî	Dîde-i 'aşıķa müflis ki hať u hāldedür Çeşm-i nekbet-zededür şafha-i remmāldedür	Bende bilmem ki ne şikle girecekdür Nābî Sā'at-i hātırımız pençe-i etfāldedür	Gazel 7 beyit		..--/..--/..--/..-	
65b	Resmî	Nitekim saña 'ādetdür niyāz ehline nāz itmek Baña hem hū durur lîkin saña biñ biñ niyāz itmek	Ne haddüñdür senüñ Resmî bisāt kırb kırbına Kilimine göre hoşdur kişiyē pād-ı rāz itmek	Gazel 5 beyit		.---/---/---/---	
65b	-	Bilümi bükdi benüm derdle ebrū-yı ħamuñ Şanemā cevri çeküp cānuma giçdi sitemüñ	Bir kırı sāgarı nitsün dutayım kim Cemmiş Lebünün yādnadur teşne-dil olduğı Cemün	Gazel 7 beyit		..--/..--/..--/..-	
65b	Bākî	Her tîr-i belā kıavs-ı kıazādan ola nāzil Şahrā-yı dil-i ehl-i vefādur aña menzil	Bākî[yi] kalem eyledi şemşîr-i maħabbet Bir kerre naşîb olmadı taķbîl-i enāmîl	Gazel 5 beyit		--./--./--./--	
66a	Emirî	Geldi hať yāri ħaber-dār idecek günlerdür Kām alup seyr-i çemenzār idecek günlerdür	Mey içüp yārla gülşende Emîrî dir imiş Sāgar-ı vuşlat-ı şer-sār idecek günlerdür	Gazel 5 beyit		..--/..--/..--/..-	
66a	Nābî	Dîvāne eyler ādemi zencîr-besteler Dest-i üşül pāy-ı hevāyı gidesteler	Nābî kerîmüñ eger lutfuñ añlasa 'uşāt 'Arza cerîde-i güneħin kendi desteler	Gazel 5 beyit		--./--./--./--	

66a	Rāmī	Biz ol ‘āşıklaruz kim dāğumuz merhem kabūl itmez O gülzāruz ki āteşdür gül [ü] şebnem kabūl itmez	Gül-i rengīn-i ruḥsārı o naḥl-i gülşen-i hüsnüñ O deñlü nāzik [ü] terdür ki Rāmī şem kabūl itmez	Gazel 5 beyit		.---/.---/.---/.---	
66b	Nābī	Açılmış göz göz olmuş şafḥa-i rüyı semenlenmiş Cemālide leṭāfet kāt kāt olmuş nesterenlenmiş	‘Aceb mi kāmēt-i ma‘nīye Nābī olsa nā-çesbān Ġubār-ālūde olmuş ḥāme-i ḥātır köhenlenmiş	Gazel 7 beyit		.---/.---/.---/.---	
66b	Nā’ilī	Ruḥuñ şevkiyle dil kim zülf-i müşk-efşāna el şunmış Zelīḥādur ki dāmān-ı meh-i Ken‘āna el şunmış	Ma‘ānī gevherrin itmekde ṭab‘uñ Nā’ilī iṣār Tılısmı fetḥ idüp gencīne-i ‘irfāna el şunmış	Gazel 6 beyit		.---/.---/.---/.---	
66b	‘Aqlī	Ey ḥırām-ı kāmēt-i naḥl-i bülendin sevdüğüm Şīve-i refṭār-ı serv-i müstmendin sevdüğüm	Sevdüğün kimdür diyü benden sū’āl eyler o yār Dut ki bilmez ‘Aqliyā ‘ālemde kendin sevdüğüm	Gazel 6 beyit		-.---/-.---/-.---/-.---	
67a	Nābī	Çok görmüşüz zevālini ğaddār olanlaruñ Hengām-ı fursatında dil-āzār olanlaruñ	Virsün Ḥudā hevāya ğubār-ı vüçüdını Nābī derün-ı ehl-i dile bār olanlaruñ	Gazel 6 beyit		--./-.---/-.---/-.---	
67a	Nābī	Sittīn irişdi ey dil inābet zamānıdır [Ser-germī] -i hevāda ifākat zamānıdır	Tā key sefer mesālik-i ‘uqbāya Nābiyā Seccāde-i ğamked[e]ye iḳāmēt zamānıdır	Gazel 7 beyit		--./-.---/-.---/-.---	
67a	Ṭıybī	Al destüñe mey bezme gel ey mūğ-beçe cüş it Biñ zāhid-i tāat-ger-i İslām-fürüş it	Ṭıybī gibi ser-mest-i ḥırāmī ğam idüpsin Āzāde-i taşdı‘-i pey-ender-pey-i hūş it	Gazel 5 beyit		--./-.---/-.---/-.---	
67b	Nā’ilī	Çāk itdi cāmesin atılup cüy-bāra gül Beñzer ki yandı āteş-i āḥ hezāra gül	[Düşdükçe] ḥāk-i pāyuña bī-tāb-ı reşk olup Rüy-ı niyāz-ı Nā’ilī ḥāk -sāra gül	Gazel 5 beyit		--./-.---/-.---/-.---	
67b	Rūḥī	Bir şehrde kim ḥāl bilür ādemi yokdur Ḥāl ehlinüñ eglenmesinüñ ‘ālemi yokdur	Eksüklüğini bilmez imiş Rūḥīye söyleñ Bitmez mi bu eksüklüğü kim dirhemi yokdur	Gazel 8 beyit		--./-.---/-.---/-.---	
67b	-	Āteş ne zened der-dil-i mā illā hū Kūteh ne koned menzil-i mā illā hū Ger ‘ālemiyān cümle ṭabībān bāşed Ḥallī ne koned müşkil-i mā illāhū	-	Rubā’î		--./-.---/-.---/-.---	Nüşhada başlıkta murabba‘ yazmaktadır.
68a	Maḳālī	Zülfünden istedi kese bir ‘anberīn tili Miḳrās şandı ditredi meşşātenüñ eli	Oldı Maḳālī şafḥa-i sīnem kitāb-ı ‘aşḳ Her bir sirişk-i çeşmüm anuñ surḥ-cedveli	Gazel 5 beyit		--./-.---/-.---/-.---	

68a	Zihnī	Ruḥuṇḍa gördi dağılmış o gīsū-yı pür-tāb Yüzine çekdi siyeh perde Ka‘be itdi hicāb	Lebi ḥayālī ile ḥaylī demdür ki aḡar ‘Aceb mi Zihnī yaşum olsa cūy-ı la‘l-i nüzāb	Gazel 7 beyit		.-./.-./.-./.-	
68a	-	Şöyledür za‘fum şorar bir ‘ankebūt-ı derd- mend Ben za‘fūñ boynına ṡakārsa tārından kemend	O yār gelür resenlerle dil [ü] divāne-i (...) Dutmaz-iken ḡanda zülfi kıldı bir müyle bend	Gazel 5 beyit		.-./.-./.-./.-	
68b	Nābī	Hevā-yı dil-berān ḥūy-ı dil-i bī-iḡtiyārumdur Ḳapulmak pençe-i ḥurşīde ṡebnem gibi kārumdur	Ḳarār itmem dıraḡt-ı bīḡdār olsam da ey Nābī Benüm ebrū-yı ḥūbān tīṡe-i ṡīven -i vaḡārumdur	Gazel 5 beyit		.-./.-./.-./.-	
68b	Sürūrī	Bunca kim ‘aşḡında baḡrum yandı sūz [u] āḡ ile Hem-dem olmadum dirīḡā bir nefes sen māḡ ile	Ey Sürūrī sevmese ger ‘āṡıḡı nāṡiḡ ne ḡam Yok durur ünsiyyet-i ṡeyṡānuñ ehlu’llāḡ ile	Gazel 5 beyit		.-./.-./.-./.-	
68b	ṡāfī	ṡeh-i vālā-niṡān-ı fitnedür ki virdi ṡān ebrū İder īmā-yı istiḡnā ile ḡükmin revān ebrū	Dirīḡ itme nigāḡ-ı lutfuñı kim sīne-i ṡāfī Ḳadeng-i ḡamz[e]nüñ oldu niṡānı ey kemān ebrū	Gazel 5 beyit		.-./.-./.-./.-	
69a	Re‘fet	Üftādelikle bestelerüz meḡlikāsına Naḡd-i siriṡḡ [ü] eşküñi ṡarf it rızāsına Ḡuş eyledüm ki müṡfiḡ imiṡ mübtelāsına Dil-dāde oldum ol meḡ[in] nākd-i vefāsına ṡatdum metā‘-ı rāḡatımı yok bahāsına	Kimdür bu bāb-ı ‘arṡada ṡīt [ü] ṡadā ider Müḡḡān-ı eşḡ-i ḡeṡm-ile ḡūnin cūdā ider Ḳaḡḡā nisār-ı girye-i Re‘fet edā ider Vaṡluñ deminde bir söze cānuñ fedā ider Söz var mıdur Lebīb‘üñ efendim edāsına	Taḡmīs 5 bend		.-./.-./.-./.-	
69a	Ḳaylī	‘Ālemüñ ḡahrını çekmek baña mu‘tād oldu Ḳiṡver-i dilde elem ḡal‘ası ābād oldu	Ḳaylī geh fūrḡat-i āḡbāb gehi hicr-i nigār ‘Ālemüñ ḡahrını çekmek baña mu‘tād oldu	Gazel 5 beyit		.-./.-./.-./.-	
69b	‘Ulvī	Dil-i bī-ḡāremi gözlerine ol bī-amān gözler İki ṡeh-bāzdur her biri murḡ-ı nā-tüvān gözler	Gelüp ṡehr-i vücūda ‘Ulvī ṡordı ḡāne-i ḡabrūñ Diyār-ı ḡurbete düşmiṡ misāfirdür meḡān gözler	Gazel 7 beyit		.-./.-./.-./.-	
69b	Tā‘ib	Lā‘übālī meṡrebüm ḡaḡdur nedīm olmak baña Nūke-āmuzam sezā-verdür fehīm olmak bañā	Her ḡar-ı deccāle ola arpaluḡ bir mülk-i ḡāṡ Ḳok mıdur Tā‘ib yā bir kūya za‘īm olmāḡ baña	Gazel 5 beyit		.-./.-./.-./.-	Bu şiir ṡairin yayımlanan divanında bulunmamakta dır.
69b	Tā‘ib	Herkes iriṡdi dem-i ‘iṡrete dil dūr henüz Ḳaḡḡ ḡurrem dil ü dil olmadı meṡrūr henüz	Tā‘ibī müdde‘ī da‘vāsını terk itdi velī Ḳamd itmekde yine beyyine-i zūr henüz	Gazel 6 beyit		.-./.-./.-./.-	

70a	Dürrî	Ġarîķ-i baķr-ı belâyuz kenâre dek giderüz Ĥarîķ-i dâġ-ı ġamz[e]-ı lâlezâra dek giderüz Ġiġûp bu varġa-i dâr-ül-karâre dek giderüz Hevâ-yı ‘aşķa uyup kūy-ı yâre dek giderüz Nesîm-i ‘şubĥa refîķüz bahâra dek giderüz	Ĥilâf-ı re’yin idüp Dürrî-i perîşânuñ Ĥuşûl-i kâmina sa’y itmedi ebed anuñ Düşerse destine bir nev’le ġirîbânuñ Felek virürse kef-i Nâ’iliye dâmânuñ Senüñle maĥkeme-i Ġirdġara dek giderüz	Tahmîs 5 bend		.-./.-./.-./.-	
70a	-	Râfîz-ı rûz-ı kıyâmet ĥar-bûd zîr ya ĥod Şad-ķarârân bâz la’net ber-ĥar u ber-ĥar- süvâr	-	Müfred		.-./.-./.-./.-	
70b	Āġâĥ	Gördüm o mehi vaşlı temennâya deġermiş Yektâlik ile itdüġi da’vâya deġermiş	Āġâĥ dimiş bu ġazeli ġuş idüp âĥbâb Zannum ġibi taĥsîn-i eĥibbâyâ deġermiş	Gazel 5 beyit		--./--./--./--	
70b	Ümîdî	Şâne çeksün elini zülf-i siyeh-kârûndan Şem’ kessün dilini âteş-i ruĥsârûndan	Bâde-i câm-ı maĥabbetdür Ümîdî beñzer Ki [cihân] mest senüñ neş’e-ġüftârûndan	Gazel 5 beyit		..--/..--/..--/..--	
70b	Emrî	La’lûñ üzre beñ midür yâ ol ġubârı vaz’ iden Nâfesinde müşġ-i ter itmiş dânesin dürr-i ‘Aden	Çeşm-i câzûsına ol seĥĥârûñ Emrî âferîn Kim dutup mâr-ı siyâhı eylemiş çâĥa resen	Gazel 5 beyit		-.--/-.--/-.--/-.--	
71a - 71b	Veysî	Yeter ey dil heves-i zülf-i siyehkâr yeter Yeter ey nûr-ı belâ-dîde bu efkâr yeter Ce’b-i endîşeye çek başuñı fîkr it ĥâlûñ Ĥalk ile eyledüġüñ beyĥûde ġüftâr yeter Rişte-i ĥalkadur eşķ-i nedâmet nazm it Ārzû-yı dil içün didigün eş’âr yeter Murġ-ı ‘anķa pür ‘azmüñ yatur ol yerlere kim Şâĥbâz-ı naķar-ı himmet-i ebrâr yeter Der-i Mevlâ’ya yüzüñ sür yeter itdüñ kendüñ Bende-i ĥalka-be-ġüşdur eşrâr yeter Yeter oldı bu hevâ-yı hevesi terk idelüm Yönelüp ĥaķķa reh-i şıdķ u sedâde ġidelüm	Şadme-i ķahr ile bir ġün yıkılır tāk [u] nıtāk Bu bir efrûşne-i (?) eyvân-ı zer-endüd revāk Vaķtidür âĥuñı tîr ü ķadüñi eyle kemân Sefer-i âĥirete saña gerekmez mi burāk Āĥ kim fışķ-ıla ġiġdi ġiceler ġündüzler Ne ‘ibâdet ne teheccüd ne şalâvât-ı işrāk İtdüġüm cürme benüm yir ile ġök şâĥiddür Bize yirden ġöge dekdür ġazaben istiĥķāk Virme dâmânumı dest-i ĥuşemâyâ yârab Varıcaķ ĥazretüñe başı ķabâ yalın ayak Virmek olursa eġer ĥaşma menüm dâmânum Yine iĥsân [u] kerem senden olur sulġânım	Terkib-i Bend 6 bend	Tev be- nâ me	..--/..--/..--/..--	
72a	Fuzûlî	Cânumuñ cevheri ol la’l-i ġüher-[b] âra fedâ ‘Ömrümüñ ĥâşılı ol şîve-i refġara fedâ	Ey Fuzûlî n’ola ġer saķlar-isem cânı ‘azîz Vaķt ola ki ola bir şûĥ-ı sitem-kâra fedâ	Gazel 7 beyit		..--/..--/..--/..--	
72a	Fehîm	Hücûm-ı tîr-i ġam der-kâr [u] cism -i nâtüvân ġâ’ib	O aĥķer ġibi kim süz-ı derûnı ide ĥâķister Fehîmâ âĥir itdi âteş-i dâġ-ı nihân ġâ’ib	Gazel 5 beyit		..--/..--/..--/..--	

		Hümālar her ʔarafdan germ-ğavğā üstüḥʔān ğāʔib					
72a	-	Her ne yerde ki ola bir ʔaşı mihrābʔayān Döner ol yaña gözüm ʔible-nümā gibi hemān	-	Matlaʔ		..---/..---/..---/..-	
72a	Emīrī	Reh-i ʔaṣḥuḥda cānā çekdüğüm derd-i belādur hep Göñül rāzı bu āteṣ cānuma nūr-ı şafādur hep	Emīrī luṭf-ıla şāhum ʔıḥup bir kez naʔar ʔılsa Dir mi kim bu cānlar rāhuma cümle fedādur hep	Gazel 5 beyit		..---/..---/..---/..---	
72b	Rūḥī	Yā semendūr ḥaddi yā gül ikiden ḥālī degül Zülfi şeb-būdur yā sūnbül ikiden ḥālī degül	Vaʔde-i luṭf eylemiş dün Rūḥī-i ʔüryāna ʔarḥ Yā ʔabādur luṭfı yā ʔul ikiden ḥālī degül	Gazel 6 beyit		-.---/-.---/-.---/-.-	
72b	Fehīm	Tā zerre-i ḥāk-pāy-ı yāram Ḥurşīd-i sipihr-i iftiḥāram	Mefḥūm-ı maʔānī-i kemālāt Mazmūn-ı beyān-ı iṣṭihāram	Gazel 5 beyit		---/..---/..---/..---	
72b	Fehīm	Tenī ḥāk itdi ḥasret dilber-i ṭannāz müstağnī Gedā muḥṭāc-ı pā-būs düst-ise mümtāz -ı müstağnī	Fehīm sāḥīrem ben eylesün ḡamze beni ilzām Olur gerḥi füsünān ʔaşıḥ-ı ser-bāz müstağnī	Gazel 5 beyit		..---/..---/..---/..---	
73b	Civānī	Şehā ʔaşıḥları gör kim döyer ʔaṣḥuḥ belāsına Nʔola mihr [ü] vefā ʔılsa güzeller mübtelāsına	Cemālūn muṣḥafı ḥaḥḥı Civānī ey perī-peyker Ölüm ḥaddine varmışdur demidür başla Yāsinʔe	Gazel 5 beyit		..---/..---/..---/..---	
73a	Sipihrī	Nāz-ile geyerseñ nʔola ey şāḥ benekler Bālā ḡadūne key yaraşur şāḥ benekler	Çün fındıḥ atar oldı ıraqdan o ʔul oğlı Yaḥlaşma Sipihrī seni biʔllahī tüfekler	Gazel 5 beyit		---/..---/..---/..---	
73a	Āḡāḥ	Mest isen ey gül ne lāzım bāde-peymālīḥ saña Neşʔe -i bī-derd-i ser yetmez mi raʔnālīḥ sañā	Reng [ü] būy-ı gül saña pervāz ider bülbul gibi Ḥayfdur Āḡāḥ daʔvā-yı şekibālīḥ saña	Gazel 5 beyit		-.---/-.---/-.---/-.-	
73b	Nāʔilī	Mey olmadukca dile pertev-i şafā düşmez Revzen -i tır[e]ye her cāndan ziyā düşmez	Ġarābet olmasa maʔnāda Nāʔilī naḥmuñ Ġarībdür bu ki elfāz[ı] āşīnā düşmez	Gazel 6 beyit		..---/..---/..---/..---	
73b	Şabrī	Baḥt olsa gerdiş-āver-i peymānemüz bizüm Maḥmūr olur yine dil-i mestānemüz bizüm	Şabrī felekde ṭalīʔümüz yār olaydı ger Ol māḥ olurdu şāhid-i ḡāşānemüz bizüm	Gazel 7 beyit		---/..---/..---/..---	
73b	Şabrī	Ġonçeye ḥandān olup göster tebessüm neydüğün Bülbul şeh-nāz idüp bildür terennüm neydüğün	Tüṭī-i ḥoş-lehçe-i ṭabʔumdu ey Şabrī benüm Öğreden şāʔirlere ṭarz-ı tekellüm neydüğün	Gazel 5 beyit		-.---/-.---/-.---/-.-	
74a	Şabrī	Ḥāk-i pāy-ı yāra daḥı mācerā söylenmedi Ser-güzeṣṭ-i ʔeşm-i tūfān-āşnā söylenmedi	Güş idince naḥmumı Şabrī dimiş ol māḥ-ı ḥüsn Baña daḥı böyle şiʔr-i dil-güşā söylenmedi	Gazel 6 beyit		-.---/-.---/..---/..-	
74a	Āḡāḥ	Var mı ol şūḥa bugün şehrde beñzer diyecek Ḥüsnünü vaşf idecek tāze ḡazeller diyecek	Yār Āḡāḥ-ı dil-efḡārı suʔāl eyler ise Söyleñ aḥvāl-i perīşānı mükedder diyecek	Gazel 7 beyit		..---/..---/..---/..-	

74a	Āgāh	Āhum feleki ḥāk-ile yeksān idemez mi Ehl-i dile bu müşkili āsān idemez mi	Gülzār-ı ruḥuñ vaşfını cem‘ eylese Āgāh Taḥmīn ile bir tāze gülistān idemez mi	Gazel 5 beyit		--./--./--./--	
74b	Āgāh	Dil-i pūr-süz-ile bī-şabr [u] qarār-ı ‘aşkam Ḥānmān-sūḥte-i tāb-ı şerār-ı ‘aşkam	Dest-i himmet ne kadar itse ser-efrāz beni Yine Āgāh-şifat ḥāk-i diyār-ı ‘aşkam	Gazel 5 beyit		..--/..--/..--/..-	
74b	Āgāh	Kār itdi yāra āh-ı dil-i şu‘le-zādımız Āḥir revāc buldı metā‘-ı kesādımız	Āgāh zülfi-yārle tā rüz-ı ḥaşre dek Olmaz gü[s]iste silsile-i ittiḥādımız	Gazel 5 beyit		--./--./--./--	
74b	Āgāh	Elemlenür gönül ol serv-i nāzı giçdüğine İder mi ḥazḡ kişi ‘ömr-i dırāzı giçdüğine	Virür mi şive-i her nāzenīne dil Āgāh Meger ki yanında ḡadr-i niyāzı giçdüğine	Gazel 5 beyit		.-./..--/..--/..-	Bu şiir şairin yayımlanan divanında bulunmamaktadır.
75a	Ḥamdī	Şem‘-i bezm-i ḡama pervāne-i nā-pervāyam Gülşen-i ma‘rifete tūtī-i şekker-ḡāyam Lücce [ü] baḡr-ı belāḡatde dūr-i yektāyam N’ola dehr içre nişānum yoḡ-ısa ‘anḡāyam Ne ‘aceb seyl gibi çağlamasam deryāyam	Ḥamdīyā ‘izz [ü] şeref nuṭkladur ādemde Ḥāşşa erbāb-ı belāḡatda olur ādemde Niçe dil-ḡasteleri zinde ider bir demde Bāḡiyā dīn-i Muḡammed ḡaḡ-ıçün ‘ālemde Dem-i cān-baḡş-ile nazm içre bugün ‘İsāyam	Taḡmīs 5 bend		..--/..--/..--/..-	
75a	-	Görüp şevḡum sürür-ālūde-i zevḡ-i cihān şanma Neşātum hep ḡamumdandur beni sen şādmān şanma	Gül-i bāḡ-ı letāfetdür ki eyler ḡande ḡurşīde Fezā-yı sīne-i zārumda dāḡ ḡün-feşān şanma	Nazm 2 beyit		..--/..--/..--/..-	
75a	‘İzzet	Cāme-i gül-penbe açmış ey gül-i ḡod-rū seni Bir ḡümişden serve döndürmüş ḡad-i dil-cū seni	‘Aşḡ-ıla ḡüsn imtizāc itmiş görince ‘İzzetā Sen ol āḡū gözleri ol gözleri āḡū seni	Gazel 7 beyit		.-./..--/..--/..-	
75b	-	Çeşm-i mestūñ ne siḡirkār idügin ben bilürüm Çekmişüm derdini ḡaddār idügin ben bilürüm	Cevr-i şiyād nedür murḡ-ı giriftār-ı gülzār O cefā-cū ne cefā-kār idügin ben bilürüm	Gazel 4 beyit		..--/..--/..--/..-	
75b	Nābī	Bir zamān ḡüsn-ile ol āfet meh-rū ne imiş Nāz [u] şive ne imiş ḡāmet-i dil-cū ne imiş	ḡamz[e]sinden görünür nūkte-i ser-tüz-i nesīm Nābiyā fitnede ol çeşm-i suḡan-ḡū ne imiş	Gazel 5 beyit		..--/..--/..--/..-	
75b	Nābī	Ḥişşeme ḡanda ki bir dil-ber-i meh-pāre çıkar Ṭālī ‘ümden yā sitemkāre yā āvāre çıkar	Çāre-ḡāḡāne benüm derdümi tekrīr itsem Benden efzūn o da ser-ḡeşte vü bī-çāre çıkar	Gazel 5 beyit		..--/..--/..--/..-	

76a	Lebīb	Dün giçdi ol nihāl-i vefā reh-güzārdan Boylandı seyre serv-i sehīler kenārdan Bir de bu naḥvet ile giçüp lālezārdan Bir nazra şalsa bāğa o çeşm-i ḥumārdan Nergisler[i] düşer nazār-ı i'tibārdan	Ben virmesem bu nazm-ı dil-ārāya reng [ü] zīb Tenhā şanurdı kendüyi gülşende 'andelīb Ammā bu resme itmez idüm nuṭṭ-ı dil-firīb Yokdur neşāt-ı ḥāṭırumuz yokdur ey Lebīb Ma'zūr dut bu şı'ri dil-i ḡam-şı'ārdan	Muḥammes 5 bend	--./-./-./-./-.	
76b	Fuzūlī	Gönlüm açılır zūlf-i perīşānuñı görgec Nuṭṭum dutulur ḡonçe-i ḥandānuñı görgec	Sen ḥāl-i dilūñ söylemesen yāra Fuzūlī İl fehm kıılır çāk-i girībānuñı görgec	Gazel 7 beyit	--./-./-./-./-.	
76b	Fuzūlī	N'ola ger şoksa miyānuñ kemer-i zer güstāḥ Getürüp ortaya çokları zer eyler güstāḥ	Beñzedürsin özüñi itlerine her sâ'at Ey Fuzūlī olabilmez saña beñzer güstāḥ	Gazel 7 beyit	..--./-./-./-./-.	
76b	Fuzūlī	Dil uzadur baḥs-ile ol 'arız-ı ḥandāna şem' Od çıkar aḡzından itmez mi ḥazer kim yāne şem'	Ey Fuzūlī şevkden yakduñ tenūñ rüz-ı vişāl Nitdūñ ey ḡafil gerekmez mi şeb-i hicrāna şem'	Gazel 7 beyit	-.--./-./-./-./-.	
77a	Civānī	Şehā bezmünde rakş urup iki nāzūk-miyān oynar Dil almaḡda biri māhir biri ḥod қаşd-ı cān [oynar]	Civānī dāfi'-i ḡamdur idūñ meh-rūlaruñ medḥin Nitekim tende cān oynar dehān içre lisān [oynar]	Gazel 7 beyit	.-./-./-./-./-.	
77a	Civānī	Hevāda rīsmān üzre çıkup bir pehlīvān oynar Niçe üftāde 'aşıklar ipi altunda cān oynar	Civānī pehlīvāndur kırtaran cān cāna kıalmazdan Bir āfetdür ki anuñ ḡamzesi cāna nihān oynar	Gazel 7 beyit	.-./-./-./-./-.	
77a	Nev'ī	Māye-i nākd-ı ḥayāt olsa eger dīdārı Ölümümdür benüm aḡyār-ıla görmek yārı	Ey ṭabīb-i dil ü cān ko lebūñ öpsün Nev'ī Men' iderler mi şudan hiç ölecek bīmārı	Gazel 5 beyit	..--./-./-./-./-.	
77b	Emrī	Cānuma bir yāre urduñ ey şanem şemşirle Sīne-i üryānuma revzenler açduñ tırle	Ol şanem dirmiş ki Emrī ka'be mi şandı beni Yüz sürüp dāmānuma olur berāber yirle	Gazel 5 beyit	-.--./-./-./-./-.	Bu şiir şairin yayımlanan divanında bulunmamaktadır.
77b	Kemāl Paşā-zāde	Yār ser-keş sine pür-āteş göñül sevdā-perest Baḡt nā-hemvār ṭālī' ser-nigūn ḥāṭır şikest	Kışsa-ı hīcrān-ile şekvā-yı derd-i yārle İde varaḡ bir ḥasb-i ḥāl ü dest-mendān ḥüb-est	Gazel 7 beyit	-.--./-./-./-./-.	Bu şiir şairin yayımlanan divanında bulunmamaktadır.
77b	Nā'ilī	Meclis-ārā-yı kıyāmet rind-'ālī-meşrebüz Yār-ile zānū-be-zānū cām-ile leb-ber-lebüz	Nüşa-i rāz-ı mezāyā-yı kaçāyuz Nā'ilī Pīş-i etfāl-i hevesde gerçi levḥ-i mektebüz	Gazel 5 beyit	-.--./-./-./-./-.	

78a	Sipihri	Şifâ sor derd-i ‘aşka ol tabîb-i cânûñ ağzından Meseldür dirler ey dil hikmet-i Loḡmânın ağzından	Lebin vaşfın Sipihri ger mükerrer itse incinme Şeker düşmez dem-â-dem tûṭî-i gûyânın ağzından	Gazel 5 beyit		.---/.---/.---/.---	
78a	Civânî	Geymesün her serv-ḡad yaşıl ḡabâ şimden girü Gül gibi yaşıl geyindi Muṣṭafâ şimden girü	Her elif bir nîze-i destinde şaf şaf şî ‘rümûñ Mülk-i nazm içre Civânî çek livâ şimden [girü]	Gazel 7 beyit		-.---/.---/.---/.-	
78a	Nev’î	Geldümse n’ola ben şu ‘râ devrine âhir ‘Âdet budur âhirde gelür bezme ekâbir	N’itsün ya güzel sevmiyen Allâh’ı seversen Nev’î gibi bir rind-i huşûşâ ola şâ ‘ir	Gazel 5 beyit		--/.---/.---/.---	
78b	Civânî	Nice şād olayın ‘âlemde kim bir ḡam- güsârum yok Niye zâr olmıyam bülbül gibi bir gül-‘izârum yok	Cihânda her kişi bir yârla ḡandân u ḡurremdür Civâniyem benüm derd ü belâdan özge yârum yok	Gazel 5 beyit		.---/.---/.---/.---	
78b	Civânî	Ruḡuñ cānâ gül-i terdür gül-i ter Boyuñ serv-i şanevberdür şanevber	Civânînüñ yanında ḡahr [u] luṭfuñ Berâberdür berâberdür berâber	Gazel 7 beyit		.---/.---/.---	
78b	Civânî	Gördi cānâ zeḡan u zülfüñi dil âh didi Ben ḡara ḡunliyedür bu resen ü ḡâh didi	Şevḡle yâre bu şî ‘ri ki Civânî okudum Sad-hezâr-âferîn üstâduña billâh didi	Gazel 5 beyit		..---/.---/.---/.-	
79a	Risâ’î	Ser-i kūyuñ temâşâ eyleyenler Tûrdur dirler Tecellî cılve-ḡâh-ı ḡâmetinden nûrdur dirler	Ser-i kūyında zâver nâ-tüvânım aňlayan söyler Ġarîb ü bî-nevâ miskîn Risâ[î] mehcûrdur dirler	Gazel 5 beyit		.---/.---/.---/.---	
79a	Zâtî	Yedi beyzâ ki seyrân eyleyenler nûrdur dirler Bâkanlar sîn(e)ñe âyîne-i billûrdur dirler	Ġarâbâtlıḡ-ıla biz şöyle şöḡret bulmuşuz Zâtî Ḳazâ-ile ölürseñ ḡasteden maḡmûrdur dirler	Gazel 5 beyit		.---/.---/.---/.---	Bu şiir şairin yayımlanan divanında bulunmamakta dır.
79a	Sipihri	Göricek ḡayrılar ile seni ḡayret çekerüz Çekmedin bu elemi ölmegi minnet çekerüz	Ey sitem-pîşe Sipihri çeke zulmüñ niçe bir Göñlümüz saña virenden ḡam u miḡnet çekerüz	Gazel 5 beyit		..---/.---/.---/.-	
79b	Lebîb	Göñül reşḡ-âver ü firdevs iken tûfân-ı ḡam başdı Ḳarâb itdi şabâ ma‘ müresin seyl-i ḡaram başdı	Recâ-yı Meryem-i nazma ḡalem ilkâ idüp ḡâmi Bizüm aḡlâma kilḡ-i nâ-fezâ ferḡunde dem [başdı]	Gazel 13 beyit		.---/.---/.---/.---	Bu şiir şairin yayımlanan divanında bulunmamakta dır.

79b	Nābī	Bir dilbere dil vir ki belādur dimesünler Bir bādeyi nūş it ki ḥaṭādur dimesünler	‘Abdī gibi āşūfte-i ḥūbān-ı cihān ol Nābī saña tā ehl-i riyādur dimesünler	Gazel 5 beyit		--./--./--./--	
80a	-	Bāzū-yı baht ger pür iderse kemānumı İster berā-yı kāfa ḳosunlar nişānumı	-	Matla‘		--./--./--./--	
80a	-	Li-‘alel-maḥbūb-ı dīn külli yevmin yümetīn Evvelen-min şaḥni ḥaddīn sāniyā min şüfetīn	-	Müfred		-.--/-.--/-.--/-.--	
80a	Çeteci	Ḥaṭ-ı ruḥsārumda ḥaṭm-[i]çün ne dırsın didi yār Ben didüm bir ḥüsn-i ḥaṭ-muşḥafdur āyet der-kenār	-	Matla‘		-.--/-.--/-.--/-.--	
80a	-	Sevād-ı ḥaṭṭı o şūḥuñ kitāb-ı ḥüsnünde Henüz tıfl iken anı kıra’at eylemişüz	-	Müfred		-.--/-.--/-.--/-.--	
80a	-	İçdükce dūd eyler āğızı lezzet-ile keyf Ol kimsenüñ ki lülesi dil-ber ṭaşağıdur	-	Müfred		--./--./--./--	
80a	-	Dimiş o muğ-beçe rümī tūfengī ḳullanıruz Bizüm de ‘ādetümüzdür firengī ḳullanıruz	-	Matla‘		-.--/-.--/-.--/-.--	
80a	-	Bī-tekelḫūf būseler alur lebinden dilberüñ Görmedüm ‘ālemde fīncān gibi kıızğın müşteri	-	Müfred		-.--/-.--/-.--/-.--	
80a	-	Nālūmi teslīm iderdüm nāye ammā neyleyüm Bir boğazı iplidür parmak ḥesabın gösterir	-	Müfred		-.--/-.--/-.--/-.--	
80a	Zekeriya Efendi	Ey ecel çıkdımı cānuñ ne idersin ‘acele Cān-ı teslīm ideyin şabr-ile ol bī-bedele	-	Matla‘		..--/..--/..--/..--	
80a	Kemāl Paşa-zāde	Ey ecel n’olduñ idersin baña itme ‘acele Hele şabr ile biraz görüşelüm ol güzele	-	Matla‘		..--/..--/..--/..--	
80a	Ḳaḍı-zāde	Dün gice ḥālet-i nez‘ içre buluşdum ecele Didüm Allāhı seversin baña itme ‘acele	-	Matla‘		..--/..--/..--/..--	
80a	Cihānī	Yār miḥmānumuz olmış ecel itme ‘acele Var rakībūñ evine bir gice anda gicele	-	Matla‘		..--/..--/..--/..--	
80a	Bāḳī	Kesb-i ‘ilm itmediler [sen] şaḳın itme acele ‘Ālim olmaḳsa murāduñ gice gündüz hiclele	-	Matla‘		..--/..--/..--/..--	

80a	Ebū-Su'ūd Efendi	Ey ecel billāh emān vir baña itme 'acele Şun nefes düş ola şāyed gözümüz ol güzele	-	Matla'		..--/..--/..--/..--	
80a	Sinān	Ey ecel zahmete girme yūri itme 'acele Ki nisār eylemişüm cānı ben ol bī-bedele	-	Matla'		..--/..--/..--/..--	
80a	'Azīz Çelebi	İrmedin şubḥ-ı vişāle ecel itme 'acele Umarum gelmiye bu gice ol māh (...) gele	-	Matla'		..--/..--/..--/..--	
80b	Haydar	Yārla şöḥbetümüz var ecel itme 'acele Ömrümüz aḥiridür buluşalum ol güzele	-	Matla'		..--/..--/..--/..--	
80b	Hamdī	Hūr-ı vildān sever-isen ecel itme 'acele Murāduñ bir cān ise buluşur ol lem-yezele	-	Matla'		..--/..--/..--/..--	
80b	Memnūnī	Yārümün kūyına vardukda düş oldum ecele Didüm Allāhı seversen hele itme 'acele	-	Matla'		..--/..--/..--/..--	
80b	-	Geh geyer gāh geydürür dülbendin ol meh-i nāzdan Sīnesin seyr itdürür ya'ni baña açmazdan	-	Matla'		-.--/-.--/-.--/-.--	
80b	-	Ṭā'at içün ābdest alur ḥabībüm nāzdan Sā'id-i sīmīn baña seyr itdürür açmazdan	-	Matla'		-.--/-.--/-.--/-.--	
80b	-	Ḳāmet-i bālā ile reftār iderken nāzdan 'Āşık-ı bī-çāreler cān ṭabşurur açmazdan	-	Matla'		-.--/-.--/-.--/-.--	
80b	-	Zülfini dām eylemiş dāne-i hālin nāzdan Niçe bīn dil murğını şayd itmege açmazdan	-	Matla'		-.--/-.--/-.--/-.--	
80b	-	Meclis-i 'uṣṣāk içinde ḥāba varmış nāzdan Hāl-i 'uṣṣākā temāşā kıлмаğa açmazdan	-	Matla'		-.--/-.--/-.--/-.--	
80b	-	Haste çeşmün bağlamuşdur şanma ol meh nāzdan Uğrın uğrın ser ider 'āşıkları açmazdan	-	Matla'		-.--/-.--/-.--/-.--	
80b	-	Ḥoḳḳa-i la'li tebessüm itdi şanmañ nāzdan Depredür dendānını seyr itdürür açmazdan	-	Matla'		-.--/-.--/-.--/-.--	
80b	-	'Āşık-ı bī-çāreye meyl itmez olduñ nāzdan Bī-nevā 'āşıklarūñ cān ṭabşurur açmazdan	-	Matla'		-.--/-.--/-.--/-.--	
80b	-	Bihi o şāhuñ cevher-i la'lini söyler (...) Yāhūt nedür kim duta dürr-i 'Aden üzre (...)	-	Matla'/Müf red	-		
80b	-	Baña yā Rab niçün ol māh bakar (...) Süzer çeşmin nezāketle gicer metā ne (...)	-	Matla'/Müf red	-		

SONUÇ

Bu tez İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi TY393 Numarada kayıtlı, 80 varaktan oluşan, mürettibi ve tertip tarihi hakkında bilgi sahibi olmadığımız bir şiir mecmuasının transkripsiyonlu metni, bu metnin incelenmesi ve Mecmuaların Sistematik Tasnifi Projesi'ne göre (MESTAP) tasnifinden oluşmaktadır.

İhtiva ettiği şairlerin dönemi itibarıyla XVIII. yüzyılda tamamlandığı düşünülen mecmuada toplamda 124 şair bulunmaktadır. Ağırlıklı olarak XVI. ve XVII. yüzyıllarda yaşamış şairlerin şiirlerinden oluşan mecmuamızda, toplamda 475 şiir bulunmaktadır. Bu şiirlerden 91 tanesinin kime ait olduğu bilinmemektedir. Mecmuada en fazla şiiri bulunan şair toplamda 49 şiirle Nâbî'dir. Onu Bâkî ve Âgâh takip eder.

Nüshadaki şiirlerin büyük bir çoğunluğu şairlerin yalnızca isimleri verilerek başlıklandırılmıştır. Bununla birlikte nüshada şair isminin yanında şiirlerin nazım şekillerinin de verildiği başlıklar da bulunmaktadır. Mecmuadaki şiirlerin tamamı aruz vezni ile yazılmıştır.

Mecmuada mürettibin genellikle aynı vezindeki şiirlere art arda yer verdiği görülmüştür. Bununla beraber mürettibin mecmuada en çok kullandığı vezinler sırasıyla “fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilün, fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilün, mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün şeklindedir. Mecmuada toplamda 21 adet aruz kalıbının tercih edildiği görülmüştür. Bu durum diğer şiir mecmualarında sıkça karşılaşılan bir durum değildir. Bu sebeple vezin çeşitliliğinin fazla olması bakımından mecmuanın önemi oldukça büyüktür.

124 şair ile oldukça geniş bir şair çerçevesini bize sunan mürettip, divanı yayımlanmış ve çokça tanınan, Nâbî, Âgâh ve Bâkî gibi şairlerin şiirlerinin yanında ismi çok az duyulmuş, hatta kaynaklarda rastlayamadığımız Şermî, Sünnî, Sipihri, Zekeriyâ Efendi, Tıybî, İmirzâ, vb. gibi şairlerin şiirlerine de yer vermiştir. Kaynaklarda yalnızca bir beyit ile adından söz ettirebilmiş olan Sipihri'nin mecmuamızda 12 gazeli bulunmaktadır. İsmi çokça duyulmamış şairleri içerisinde bulundurması bakımından mecmuanın, alanla ilgili bilinmeyen kapıları aralaması ile edebiyat tarihine oldukça katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Mecmuada şiirlerin nazım şekillerine bakıldığında, en çok kullanılan nazım şeklinin gazel olduğu görülür. Bunu müfred, nazm, murabba muhammes ve kaside şekilleri takip eder. Gazel nazım şekli ile yazılmış şiirlerin büyük bir çoğunluğu 5

beyitten oluşmaktadır. Mecmuada üzeri çizilmiş bir gazel ile noksan bir tahmis de bulunmaktadır.

Mecmuada çokça imla hatası bulunmakta, ayrıca derleyenin bazı nazım şekillerini de yanlış tespit ettiği görülmektedir. Mürettip eserini oluştururken belli bir tertip yöntemini takip etmemiştir. Yalnızca tanzir edilmiş şiirler model şiirlerden hemen sonra yazılmış, çoğu yerde de aynı şairin şiirlerinin art arda getirilmesine dikkat edilmiştir. İki sayfa hariç mecmuanın genelinde sayfalar üç sütun üzerine kurulmuş ve bu düzen mecmuadaki tek görsel düzen olarak korunmuştur. Mecmua süsten ve renklendirmeden uzak tutulmuştur. Aynı kalem ve hatta yazılmış olan mecmuanın, daha önceden belirlenmiş şiirlerin kısa bir süre zarfında temize çekilerek oluşturulduğu düşünülmektedir. Mecmuanın kalem özelliklerinin değişmemiş olması ile kâğıdın aynı olması eserin kısa bir sürede tertip edildiğini göstermektedir.

Eserin süsten ve katı bir tertipten uzak oluşu, şiirlerin belirli bir kuralla düzenlenmemiş olması ve şiirlerin içeriği, mecmuanın başka bir kişi için ısmarlama hazırlanmış bir mecmua olmadığını, mürettibinin zevki doğrultusunda, kendi edebî dünyası içinde oluşturulduğunu düşündürmektedir.

Mürettibin mecmuada kendi şiiri olmaması sebebiyle şair olmadığı düşünülmektedir. Ayrıca mürettibin eseri oluştururken çokça imla hatası ve yazım yanlışları yapması bunun yanında şekil bilgisi hakkında da yapılmış yanlışlıkların fazlaca olması mürettibin edebi anlamda yüksek eğitim sahibi biri olmadığını düşündürmektedir.

Mecmua çoğunluğu gazel, matla' ve müfredlerden oluşan şiirlerden tertip edilmiştir. Şiirlerin konusu itibarıyla mürettibin en çok aşk, sevgili, sevgilinin güzelliği, tabiat güzelliği ve tasavvufi konular hakkındaki şiirleri seçtiği görülmektedir. Mürettibin kendi zevki doğrultusunda seçtiğini düşündüğümüz, Bahâriyye, Hamam-nâme, Nasihât-nâme, Tevbe-nâme, Hasb-i Hâl, Mu'ammâ ve Lügaz gibi türlerdeki şiirler de dikkati çekmektedir. Kanaatimizce bütün bu şiirler mürettibin edebi zevkini ortaya koymaktadır.

Sonuç olarak bu mecmuanın geniş şair muhteviyatı ile çeşitli nazım şekillerinde toplanmış, aruz vezni ile yazılmış şiirlerden oluştuğunu tespit ettik. Geniş bir vezin çeşitliliğine sahip olan mecmuamızda divanı bulunmayan ve kaynaklarda eserlerine sıklıkla rastlanmayan şairlerin sayısının az olmadığını da tespit ettik. Bu husus itibarı ile bu mecmuanın edebiyat tarihi ve kaynakları açısından oldukça faydalı olduğunu düşünmekteyiz. Ayrıca mecmuanın oluşturulduğu dönemin edebi zevkini yansıtmaması

bakımından büyük önem teşkil ettiğini söylemek son derece gereklidir. Biz bu çalışmaya konu alan mecmuayı yayınlayarak Türk edebiyatı tarihine ve Mecmuaların Sistematik Tasnifi Projesi'ne (MESTAP) katkı sağlamayı amaçladık. Çalışmamızın ilgili çalışmalara katkı sağlamasını ümit etmekteyiz.

KAYNAKÇA

A.METİN NEŞİRİNDE KULLANILAN DİVANLAR

Âgâh : Akpınar, Şerife (haz.) (t.y.). *Âgâh Divanı*, Kültür Turizm Bakanlığı e-Kitap: <https://ekitap.ktb.gov.tr/TR-195642/agah-divani.html> (E.T.: 2023, 12 Ocak).

Ahmed (Paşa): Tarlan, Ali Nihat (1963). *Ahmed Paşa Divanı*. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.

‘Âlî: Aksoyak, İ. Hakkı (haz.) (2018). *Gelibolulu Mustafa ‘Âlî Divanı*, Kültür Turizm Bakanlığı e-Kitap: <https://ekitap.ktb.gov.tr/TR-208602/gelibolulu-mustafa-ali-divani.html> (E.T.: 2023, 15 Ocak).

Bahârî: Pomakoğlu, Ayşegül (haz.) (2013) *Bahârî Divanı, İnceleme ve Metin*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: Boğaziçi Üniversitesi.

Bâkî: Küçük, Sabahattin (haz.) (t.y.). *Bâkî Divanı*, Kültür Turizm Bakanlığı e-Kitap: <https://ekitap.ktb.gov.tr/TR-78361/baki-divani.html> (E.T.: 2023, 9 Ocak).

Cevrî: Ayan, Hüseyin (1981). *Cevrî Hayatı, Edebî Kişiliği, Eserleri ve Divanı'nın Tenkidli Metni*. Erzurum: Atatürk Üniversitesi Yayınları.

Dürri: Vural, Ramazan (haz.) (2020). *Dürri Ahmed Efendi Divanı*, Kültür Turizm Bakanlığı e-Kitap: <https://ekitap.ktb.gov.tr/TR-269238/durri-ahmed-efendi-divani.html> (E.T.: 2023, 1 Ocak).

Emrî: Yekta, Saraç (haz.) (t.y.). *Emrî Divanı*, Kültür Turizm Bakanlığı e-Kitap: <https://ekitap.ktb.gov.tr/TR-78368/emri-divani.html> (E.T.: 2023, 6 Ocak).

Fehîm: Üzgör, Tahir (1985). *Fehim-i Kadîm Divanı*. Marmara Üniversitesi, Doktora Tezi, İstanbul.

Fuzûlî: Gölpınarlı, Abdulbâki (1961). *Fuzûlî Divanı*. İstanbul: İnkılap Kitapevi.

Habîbî: Erden, Murat (2018). *XV. Yüzyıl Şairi Habîbî ve Divanı*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: Marmara Üniversitesi.

Hamdî: Özyıldırım (1999). Ali Emre, *Hamdullah Hamdî ve Divanı*. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları.

Hâmî: Yılmaz, Kadri (haz.) (2017). *Diyarbakırlı Hâmî Ahmed Divanı*, Kültür Turizm Bakanlığı e-Kitap: <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/hami-ahmed> (E.T.: 2023, 3 Ocak).

Hayâlî: Tarlan, Ali Nihat (1945). *Hayâlî Bey Divanı*. İstanbul Üniversitesi Yayınları.

Hayretî: Çavuşoğlu (1981). Mehmet, M. Ali Tanyeri, *Hayreti Divan Tenkidli Basım*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi.

İsmetî: Günaydın, Elif (2020). *İsmetî Divanı İnceleme-Metin-Dizin*. Yüksek Lisans Tezi, Bursa: Bursa Uludağ Üniversitesi.

İzzet: Ali Niyazi Rashıd (2019). *Sivaslı İzzet Osman Divanı (İnceleme- Metin)*. Yüksek Lisans Tezi, Erzurum: Atatürk Üniversitesi.

Kemâlpâşazâde: Saraç, Yekta (2021). *Kemâl Paşazâde Divan ve Diğer Şiirler*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.

Kabûlî: Erdoğan, Mustafa (2008). *Kabûlî İbrahim Efendi, Hayatı, Edebi Kişiliği ve Divanı (İnceleme-Tenkitli Metin-Dizin)*. Doktora Tezi, Ankara: Gazi Üniversitesi.

Lebîb: Kurtoğlu, Orhan, (haz.) (2017). *Lebîb Divanı*, Kültür Turizm Bakanlığı e-Kitap: <https://ekitap.ktb.gov.tr/TR-194358/diyarbakirli-lebib-divani.html> (E.T.: 2023, 1 Ocak).

Mezâkî: Mermer, Ahmet (1991). *Mezâkî Hayatı, Edebî Kişiliği ve Divanı 'nın Tenkidli Metni*. Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Atatürk Kültür Merkezi Yayınları.

Misâlî: Güneş, Deva (2011). *Misâlî Divanı (İnceleme- Metin)*. Yüksek Lisans Tezi, Kütahya: Dumlupınar Üniversitesi.

Nâbî: Bilkan, Ali Fuat (1993). *Nâbî'nin Türkçe Divanı (Karşılaştırmalı Metin)*. Gazi Üniversitesi Doktora Tezi, Ankara.

Nâ'îlî: İpekten, Haluk (haz.) (2019). *Nâ'îlî Kadîm Divanı*, Kültür Turizm Bakanlığı e-Kitap: <https://ekitap.ktb.gov.tr/TR-247199/naili-i-kadim-divani.html> (E.T.: 2023, 2 Ocak).

Necâtî: Tarlan, Ali Nihat (1963). *Necâtî Beg Divanı*. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.

Nev'î: Tulum, M.- Tanyeri, M. A. (1977). *Nev'î Divanı Tenkidli Basım*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları.

Resmî: Koç, Hamza, Şermin Baka Telli, Kübra Kaçar (haz.) (2020). *Klasik Türk Şiirinin Kayıp Bir Halkası Bursalı Resmî ve Şiirleri*. Ankara: Gece Kitaplığı.

Revânî: Avşar, Ziya (haz.) (2017). *Revânî Divanı*, Kültür Turizm Bakanlığı e-Kitap: <https://ekitap.ktb.gov.tr/TR-196374/revani-divani.html> (E.T.: 2023, 3 Ocak).

Riyâzî: Topçu, Mümin (1997). *Divan-ı Riyâzî (Tenkitli Metin)*. Yüksek Lisans Tezi, Malatya: İnönü Üniversitesi.

Rûhî: Ak, Coşkun (2001). *Bağdatlı Ruhi Divanı Karşılaştırmalı Metin I.-II. cilt*. Bursa: Uludağ Üniversitesi Yayınları.

Sâbit: Karacan, Turgut (1991). *Bosnalı Alaeddin Sabit Divan*. Sivas: Cumhuriyet Üniversitesi Yayınları.

Sabrî: Çeçen, Mehmet Korkut (2010). *Sabrî Mehmed Şerîf Hayatı, Sanatı, Divanı'nın Tenkitli Metni ve Tahlili*. Doktora Tezi, Elâzığ: Fırat Üniversitesi.

Süheylî: Harmancı, M. Esat (haz.) (2017). *Süheylî Divanı*, Kültür Turizm Bakanlığı e-Kitap: <https://ekitap.ktb.gov.tr/TR-194364/suheyli-divani.html> (E.T.: 2023, 4 Ocak).

Süleymân (Sultan): Ak, Coşkun (1987). *Muhibbî Dîvânı*. Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları.

Sürûrî: Ünver, Niyazi (haz.) (2020). *Gelibolulu Sürûrî Divanı*, Kültür Turizm Bakanlığı e-Kitap: <https://ekitap.ktb.gov.tr/TR-271852/gelibolulu-sururi-divani.html> (E.T.: 2023, 1 Ocak).

Şem'î: Karavelioğlu Murat (2014). *Şem'î Divanı (İnceleme-Metin-Tıpkıbasım)*. İstanbul: Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı Yayınları.

Şevkî: Durmuş Tuba, Rıdvan Canım (haz.) (2018). *Şevkî Divanı*, Kültür Turizm Bakanlığı e-Kitap: <https://ekitap.ktb.gov.tr/TR-210484/sevki-divani.html> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

Tâ'ib: Doğan, Güler (2003). *Tâ'ib Mehmed Çelebi ve Divanı*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: Boğaziçi Üniversitesi.

Tıflî: Çınar, Bekir (2000). *Tıflî Ahmed Çelebi Hayatı, Edebî Kişiliği, Eserleri ve Divanı'nın Tenkidli Metni*. Doktora Tezi, Elâzığ: Fırat Üniversitesi.

‘Ubeydî: Aslan (2013). Ömer, *Ubeydî Divanı (Metin ve İnceleme)*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: İstanbul Üniversitesi.

‘Ulvî: Çetin, İsmail (1993). *Derzi-Zâde Ulvî (Hayatı Edebi Şahsiyeti ve Divanının Tenkitli Metni)*. Yüksek Lisans Tezi, Elâzığ: Fırat Üniversitesi.

Ümidî: Selvi, Muhammed (2008). *Ümidî, Hayatı, Eserleri, Edebî Kişiliği ve Divanı*. Yüksek Lisans Tezi, Afyonkarahisar: Afyon Kocatepe Üniversitesi.

Vahdetî: Öztürk, Yılmaz (2006). *17. Yüzyıl Şairlerinden Dimetokalı Vahdetî'nin Divan'ının Tenkitli Metni*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: Marmara Üniversitesi.

Vecdî: Yanmaz, Eşref (1995). *Vecdî (Hayatı, Edebî Kişiliği ve Divanı'nın Karşılaştırmalı Metni)*. Yüksek Lisans Tezi, Erzurum: Atatürk Üniversitesi.

Yahyâ (Şeyhülislam): Kavruk, Hasan (haz.) (t.y.). *Şeyhülislam Yahyâ Divanı*, Kültür Turizm Bakanlığı e-Kitap: <https://ekitap.ktb.gov.tr/TR-78405/seyhulislam-yahya-divani.html> (E.T.: 2023, 1 Ocak).

Yahyâ (Taşlıcalı): Çavuşoğlu, Mehmed (1977). *Yahyâ Bey Divanı Tenkidli Basım*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları.

B.DİĞER KAYNAKLAR

Aça, Mehmet, Haluk Gökalp (2011). İsa Kocakaplan. *Başlangıçtan Günümüze Türk Edebiyatında Tür ve Şekil Bilgisi*, Ankara: Kesit Yayınları.

Aydemir, Yaşar (2007) “Metin Neşrinde Mecmuaların Rolü ve Karşılaşılan Problemler”, *Turkish Studies*, S. 2/3 Yaz, s. 122-137.

Develioğlu, Ferit (1984). *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lügat*. Ankara: Aydın Kitabevi.

Dilçin, Cem (1983). *Yeni Tarama Sözlüğü*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.

Kut, Günay (1986). “Mecmua”, *Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi Devirler, İsimler, Eserler, Terimler*. İstanbul: Dergâh Yayınları, 6.C., s.170.

İpekten, Haluk, Günay Kut (haz.) (2017). *Heşt Bihişt*. Kültür Turizm Bakanlığı e-Kitap: <https://ekitap.ktb.gov.tr/TR-78460/tezkireler.html> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

- İpekten, Haluk. Eski Türk Edebiyatı Nazım Şekilleri ve Aruz, İstanbul: Dergâh Yayınları.
- Kılıç, Filiz (haz.) (2017). *Sefkat Tezkiresi (Tezkîre-i Şu'arâ-yı Şefkat-i Bagdâdî)*. Kültür Turizm Bakanlığı e-Kitap: <https://ekitap.ktb.gov.tr/TR-194367/sefkat-tezkiresi-tezkire-i-suara-yi-sefkat-i-bagdadi.html> (E.T.:2023,15 Ocak).
- Köksal, Mehmet Fatih (1998). *Kayserili Divan Şairleri*. Kayseri: Geçit Yayınları.
- Köksal, Mehmet Fatih (2003). “Nazire Kavramı ve Klasik Türk Şiirinde Nazire Yazıcılığı” Dirîözler Armağanı, Prof. Dr. Meserret Dirîöz ve Haydar Ali Dirîöz Hatıra Kitabı. ed. M. Fatih Köksal, Ahmet Naci Baykoca. Ankara: Bizim Büro Basımevi Yayınları.
- Köksal, Mehmet Fatih (2009). “Metin Neşrinde Vezinle İlgili Problemler, Bazı Tespit ve Teklifler” *Divan Edebiyatı Araştırmaları Dergisi*, S. 3: s. 63-86.
- Köksal, Mehmet Fatih (2016). *Yâ Kebîkeç Mecmualar Arasında*. Ankara, Kesit Yayınları.
- Köksal, Mehmet Fatih (2017a). “Metin Neşrinde Aparat Birliğine Doğru: Öneriler.”, *Journal of Turkish Studies*. V. 45 (Desember 2016), Symposium in Honor of Prof. Dr. Günay Kut Transcribing Manuscripts Into Critical Analysis, Harvard University.: 147-165.
- Köksal, Mehmet Fatih (2017b). *Eski Türk Edebiyatında Tenkit ve Teori*. Ankara: Kesit Yayınları.
- Kurnaz, Cemal, Halil Çeltik (2010). *Divan Şiiri Şekil Bilgisi*. İstanbul: H Yayınları.
- Mermer, Ahmet, Neslihan. Koç (2016). *Eski Türk Edebiyatı Terimleri Sözlüğü*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Öztürk, Mürsel, Derya Örs (haz.) (2017). *Burhân-ı Katı*. Ankara: T.D.K. Yayınları.
- Pala, İskender (2010). *Ansiklopedik Divan Şiiri Sözlüğü*. İstanbul: Kapı Yayınları.
- Pala, İskender (2011). *Divan Edebiyatı*. İstanbul: Kapı Yayınları.
- Parlatır, İskender (2012). *Osmanlı Türkçesi Sözlüğü*. Ankara: Yargı Yayınevi.
- Sami, Şemseddin (2010). *Kâmûs-ı Türkî*. İstanbul: Çağrı Yayınları.
- Şentürk, Ahmet Atilla. A. K. (2018). *Eski Türk Edebiyatı Tarihi*. İstanbul: Dergâh Yayınları.
- Şimşek, Selami (2017). *Tasavvuf Edebiyatı Terimleri Sözlüğü*. İstanbul: Litera Yayıncılık.
- Taş, Mehtap (2018). *Güzellik Unsurlarıyla Divan Şiirinde Sevgili*. İstanbul: Kitabevi Yayınları.

Uzun, Mustafa İsmet (1991). Mecmua, TDV İslam Ansiklopedisi. İstanbul: T.D.V. Yayınları. 28. C., 265-268.

C. İNTERNET KAYNAKLARI

<https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/agah-haci-hafiz-mehmed-bulak> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

<https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/ahmed-veliyuddinzade-ahmed-pasa> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

<https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/ii-ahmed> (E. T.: 2023, 5 Ocak).

<https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/ali-cesmi-gelibolulu-mustafa> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

<https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/aziz-abdulaziz-bin-hoca-sadeddin> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

<https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/bahari> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

<https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/baki> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

<https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/cevri-ibrahim-celebi> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

<https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/cihani> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

<https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/civani> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

<https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/durrii-yekcesm-vafi-ahmed> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

<https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/emri-emrullah> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

<https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/fehimi-kadim> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

<https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/fuzuli-mdbir> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

<https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/gumani> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

<https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/habibi-acem-habibi-habibii-azerbaycani> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

<https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/hadi-memezade-hadi-ahmed-celebi> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

<https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/halis-mehmed-halis-efendi> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

<https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/hami-ahmed> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

<https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/hasiri-hasiri-efendi> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

<https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/hayali-bey-hayali-mehmed-hayali> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

<https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/hayreti> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

<https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/ismet-mehmed-ismet-celebi-mdbir> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

<https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/ibn-kemal> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

<https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/kabuli-gedizli> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

<https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/lebib-huseyin-abdulgafur> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

<https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/mesami> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

<https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/mezaki-suleyman> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

<https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/misali-gul-baba-cafer> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

<https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/muhtesem-sabanzade-mehmed-muhtesem> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

<https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/nabi-yusuf-nabi-efendi> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

<https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/naili-kadim-mustafa> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

<https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/necati-bey-isa> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

<https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/ali-sir-nevai> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

<https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/nevi-yahya> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

<https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/nucumi-nucumi-celebi> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

<https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/ragip-celebi> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

<https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/resmi> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

<https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/revani> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

<https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/ruhi-bagdatli> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

<https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/rumi-sari-danismendzade-seyh-abdurrahim> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

<https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/sabit-alaaddin-ali> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

<https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/sabri-mehmed-serif> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

<https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/sai-mehmed-sai-efendi> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

<https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/sebzi-huseyin> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

<https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/sipihri> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

<https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/suheyli-ahmed-bin-hemdem-kethuda> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

<https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/muhibbi> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

<https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/sunni-sunni-celebi> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

<https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/sururi-musliheddin-mustafa-sarihi> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

<https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/semi-prizrenli-semi> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

<https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/seref-mutevellizade-suleyman-efendi> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

<https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/sevki-yusuf> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

<https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/sohreti-haydar-celebi> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

<https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/taib-taib-mehmed-celebi> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

<https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/tifli-ahmed-celebi> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

<https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/tayyibi-mehmed-celebi> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

<https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/ubeydi-abdurrahman-celebi> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

<https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/tayyibi-mehmed-celebi> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

<https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/umidi-ahmet> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

<https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/vahdeti-baba> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

<https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/vecdi-abdulbaki> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

<https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/vehbi-ibrahim-vehbi-efendi-hilmi> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

<https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/verdi-ahmed-celebi> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

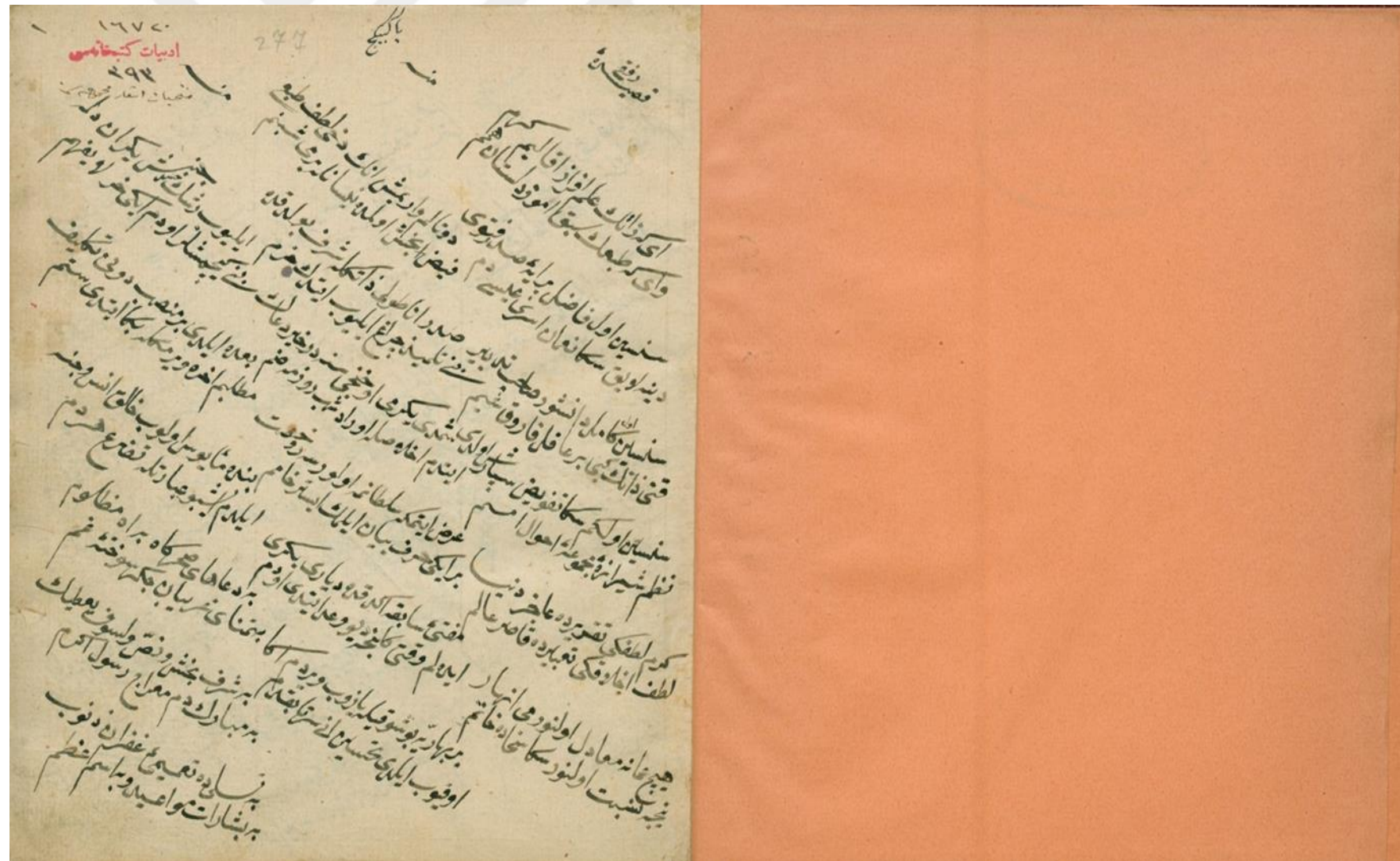
<https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/veysi-uveys-celebi-uveys-mehmed> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

<https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/seyhulislam-yahya> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

<https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/yahya-bey-dukaginzade> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

<https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/sukkeri-zekeriya-efendi> (E.T.: 2023, 5 Ocak) .

<https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/zeyneb-zeyneb-hatun-zeynunnisa> (E.T.: 2023, 5 Ocak).

دهمی خیر و بر روی بخور مسام
 اچدی ز بق بر بیضی کف نوی وار
 زینق غنچه سید ریا کوش از بند
 زلفان الیه بلش اکان خط طومار
 جام زین طول و باد کلانک
 کار دنیا سیر فانی چون دفع
 ده غنچه تر در لطافت سولیر
 سولوب ابله سیر کار نکین در خسار
 که هر فرضی الی در صاف و زلفات
 سیم زرب کورک بوی کونش و زلف
 جامی قطر لک سیم مرجان اولی
 کاکوز زرق ریان آید لم غفار
 بوی لطف کیم ز آید سیم
 سوز جانی وار دیوانک آید
 سبک طر سله الی اورد و فخر

کینست آید کین چندی رخ کن خاطر
 لاج اولی ملک کاکا بوسوی هوار
 کل کبی کلشت فاسک نوله عرضید
 خلی و کلای ساجای بولکافصل
 اشک دندانک الی خیمه دوشی الی
 بک سوسن کورن آید صانور و خیمه
 کچیک ز خیمه سوسی کور کبر کین
 کچیک صغله ز فالوید دل و زار
 طر لولک چین نافه مشکین اول فال
 کوزک اموی حق غم کور تمار
 دل مجروح خفا بخش روح لعل
 کلبه شکر له بولود قوق طبع
 خام وار سیم کیم مجسمه نظم
 دامن لطفات از ستر اید فخر

[illegible]

من
 زمان قسمت من اول شمس است
 جهان بانکه شکست دلم مراد اولسون
 عید یارین دست کردلش اولسون
 بجای خفاشی لطف لیش زیاد اولسون
 شکسته سانه اولود اولین سهریش
 کرک افندی زین قباد اولسون
 هوای عشق عجب ای بو عالم
 غود کاکندی کیم نام ای کیم اولسون
 مشکین نسیم اولدی سبب عشق
 کلزله کله غالب اولدی
 باد صحن خوش نسیم خلق خداوند کیم
 سلطان عادلانه نسیم
 دج خفاشی خفاشی اولسون
 وفای خفاشی اولسون
 طبع کماله کماله
 طبع کماله کماله

رابع
 ای عجب بوی می با بر پشت افشانند
 نخل کمال او سینه پا خود دست و پا اندوز
 قاشند و با ناهیا خفته آبی قند
 یا هاول جی پا خود قبله ایامند
 غاکل دروغ جی پا خود درین مس و جمال
 یا تریا پیت و پیشتر نه نابانند
 لبید و بارک کال خنجر باغ آب سیم
 یاد و شافان بر قطره دشمن قاشند
 دشید و با خنجر از الیاد و دندان
 چشید و شید و دین با خنجر و شمشیر
 اول و نخی با رسد ماه سیم و شمشیر
 با چوب بارستان با یوسف زار اندوز
 رابع
 ای عجب بوی می با بر پشت افشانند
 نخل کمال او سینه پا خود دست و پا اندوز
 قاشند و با ناهیا خفته آبی قند
 یا هاول جی پا خود قبله ایامند
 غاکل دروغ جی پا خود درین مس و جمال
 یا تریا پیت و پیشتر نه نابانند
 لبید و بارک کال خنجر باغ آب سیم
 یاد و شافان بر قطره دشمن قاشند
 دشید و با خنجر از الیاد و دندان
 چشید و شید و دین با خنجر و شمشیر
 اول و نخی با رسد ماه سیم و شمشیر
 با چوب بارستان با یوسف زار اندوز

عالم کون فسادات اقتضای بویید
 نوزک بازار درج نوحه خفا و خفا
 ایوز بر بارگاه انعام
 مایه سینه زنده افانند و اختلاند
 او یوز بر باب منیر الحیا
 غیر کردن او سینه کایا می خورند
 دیر علی و تکیه خنجر ادب و سی
 دیولت قان و نماز الیوم خورند
 کور یکی کار زنک بر نخل شکفت
 بوی نظیفه شای اهل دل نظیر
 اب ایسل از دوان اول و خنجر طبع
 غنچه نظیر طروت باب اول و خنجر
 طالب خنجر تکیه قانون ایسل
 هر شاه و اتم شقای صدر او و خنجر
 رابع
 عالم کون فسادات اقتضای بویید
 نوزک بازار درج نوحه خفا و خفا
 ایوز بر بارگاه انعام
 مایه سینه زنده افانند و اختلاند
 او یوز بر باب منیر الحیا
 غیر کردن او سینه کایا می خورند
 دیر علی و تکیه خنجر ادب و سی
 دیولت قان و نماز الیوم خورند
 کور یکی کار زنک بر نخل شکفت
 بوی نظیفه شای اهل دل نظیر
 اب ایسل از دوان اول و خنجر طبع
 غنچه نظیر طروت باب اول و خنجر
 طالب خنجر تکیه قانون ایسل
 هر شاه و اتم شقای صدر او و خنجر

کافی

مت

مت

بهار روی دوازدهی این عالم را کمال
 بزندی سرچشمه را با نوحه کمال
 صفا کسب ای جاک در دین و دنیا کمال
 صالان با نجران ایچره کجای با نیکو کمال

حرارت سوز غدن در زنجیر اقیانوس
 کتور جامی صفا و بساط دین و دنیا کمال
 غمگینان غمت کمال در غزن نشاء اوسون
 جهان ایچره اکسون بود بر خجلی اوسون

ایچلسو ملکون ساکنه قله
 صفا کلام ایچلسو ملکون ساکنه قله
 صفا کلام ایچلسو ملکون ساکنه قله
 صفا کلام ایچلسو ملکون ساکنه قله

ایچلسو ملکون ساکنه قله
 صفا کلام ایچلسو ملکون ساکنه قله
 صفا کلام ایچلسو ملکون ساکنه قله
 صفا کلام ایچلسو ملکون ساکنه قله

خجده سیاهی

مت

مت

هر وقت صالک در دهر ایچلسو ملکون
 قوارک بر رانوب قیامت زان دین
 برینا فکرت کتور نو ایجاد نیکو کمال
 داغ کتور خوب نازی بار ایچلسو ملکون

اوردب شمشیره دست ایچلسو ملکون
 صانک دست ایچلسو ملکون
 صانک دست ایچلسو ملکون
 صانک دست ایچلسو ملکون

ایچلسو ملکون ساکنه قله
 صفا کلام ایچلسو ملکون ساکنه قله
 صفا کلام ایچلسو ملکون ساکنه قله
 صفا کلام ایچلسو ملکون ساکنه قله

ایچلسو ملکون ساکنه قله
 صفا کلام ایچلسو ملکون ساکنه قله
 صفا کلام ایچلسو ملکون ساکنه قله
 صفا کلام ایچلسو ملکون ساکنه قله

عاشق که زین طبع فریاد
دل بدین کینم روک سبک
ای دل ای کوم طبعی فتنه
لعل دلداریم جام می ناب
دو غم سیدی فکره دیرم
او قمر چه بنم مهر جان ناب
زادین دیرم کیم کیم
دل و صد پایم بنم قاتم
سبب خالک در فغان
لب خندان بنم

برای
عاشق که زین طبع فریاد
دل بدین کینم روک سبک
ای دل ای کوم طبعی فتنه
لعل دلداریم جام می ناب
دو غم سیدی فکره دیرم
او قمر چه بنم مهر جان ناب
زادین دیرم کیم کیم
دل و صد پایم بنم قاتم
سبب خالک در فغان
لب خندان بنم

نای
عاشق که زین طبع فریاد
دل بدین کینم روک سبک
ای دل ای کوم طبعی فتنه
لعل دلداریم جام می ناب
دو غم سیدی فکره دیرم
او قمر چه بنم مهر جان ناب
زادین دیرم کیم کیم
دل و صد پایم بنم قاتم
سبب خالک در فغان
لب خندان بنم

میتا
عاشق که زین طبع فریاد
دل بدین کینم روک سبک
ای دل ای کوم طبعی فتنه
لعل دلداریم جام می ناب
دو غم سیدی فکره دیرم
او قمر چه بنم مهر جان ناب
زادین دیرم کیم کیم
دل و صد پایم بنم قاتم
سبب خالک در فغان
لب خندان بنم

میتا
عاشق که زین طبع فریاد
دل بدین کینم روک سبک
ای دل ای کوم طبعی فتنه
لعل دلداریم جام می ناب
دو غم سیدی فکره دیرم
او قمر چه بنم مهر جان ناب
زادین دیرم کیم کیم
دل و صد پایم بنم قاتم
سبب خالک در فغان
لب خندان بنم

میتا
عاشق که زین طبع فریاد
دل بدین کینم روک سبک
ای دل ای کوم طبعی فتنه
لعل دلداریم جام می ناب
دو غم سیدی فکره دیرم
او قمر چه بنم مهر جان ناب
زادین دیرم کیم کیم
دل و صد پایم بنم قاتم
سبب خالک در فغان
لب خندان بنم

میتا
عاشق که زین طبع فریاد
دل بدین کینم روک سبک
ای دل ای کوم طبعی فتنه
لعل دلداریم جام می ناب
دو غم سیدی فکره دیرم
او قمر چه بنم مهر جان ناب
زادین دیرم کیم کیم
دل و صد پایم بنم قاتم
سبب خالک در فغان
لب خندان بنم

نصف غنای

چکین جو بر قاشی کانی سورین
نغمه سی نغمه اولی نشانی سورین
بالغوب نغمه اولی نغمه سورین
مالین جدی دیدار هم اتی سورین

نما
ایدرین نقشه ایچین آنکین زاری
اشکار انیموب استار دل افکاری
سورین ظاهرین نور یک براری

نما
کوفه غایب زاری اولسد دجاری سوم
نغمه در تارک نغم اولسد کجاری سوم

برگوزلچ هرده آن اولسد بر اتی سورین
عوان از غایب زاری ایچیک سورین
استریتک اولد ما نغمه سورین
کوری یک صورت سیدان سورین
دلبرین حسنی بی خانم سورین

عرض مالیده اولسد نهانی سورین
سورین غایب زاری ایچیک سورین
سورین غایب زاری ایچیک سورین
سورین غایب زاری ایچیک سورین

سورین حاصلی اولد و سورین
سورین حاصلی اولد و سورین
سورین حاصلی اولد و سورین
سورین حاصلی اولد و سورین

مطلق بویله اولد شوهر سورین
سورین غایب زاری ایچیک سورین
سورین غایب زاری ایچیک سورین
سورین غایب زاری ایچیک سورین

نما
خامن جامه طاقان اولد غاری سوم
حسن بویله ایچیک سورین
سورین غایب زاری ایچیک سورین
سورین غایب زاری ایچیک سورین

سورین حاصلی اولد و سورین
سورین حاصلی اولد و سورین
سورین حاصلی اولد و سورین
سورین حاصلی اولد و سورین

له

دلف نگار شازده اولور دست در
مقام کبی زنده پانوی عمری کس

کم کوش او دردی قولن جلد و دلف کبی
نای اولییدی ناله غشا و دلف کبی

باق هوا عشق و شکر باد و عسل که
بند و نصیحت ایستار ایس و الهوس

امری

دولت کمال ای فتح کل
بازرین اش سوزانید و آب

نای الکیم و فن و دوست
حاکم اول و چون امری فایز

ایمده

دوشمن قاول و عجل جلم شراجه
مهر لبرهای غنچه المری جلم

دوق دیدارن الی ویر زها دشوار که
کور ساری می میکانده اب و ناعبر

ایمده

جامی ملک ویردی کو کله دوق
مخوشم لطف سوز و دوق نیم دی

دوق اول و کمال ویردی کو کله دوق
مخوشم لطف سوز و دوق نیم دی

چونک اول و کمال ویردی کو کله دوق
مخوشم لطف سوز و دوق نیم دی

قدری

چقدر ک با شجاعت بال شازده کام ویردی
فوق ک فتنه لبر و خط و خط ویردی

چقدری نقشکی ای بادشاه ملک استغنا
اوصورت او غرومی اینده غلام ویردی

کلوب بوس اینکه سر قود او و فضا ویردی
خطایک شرا اول و طر و طر ویردی

کجا ز دست بوس ویردی ایست که
نظم جود فداک ایست که

سوزشک شکم ملک از اولور
 آه دود و دوا بر آب انش بار اولور
 اقتدا شکم دیدن اولور
 اشک سیل کمال بر آب انش بار اولور
 یانسیغ سینم اوزیم جسته قند کار
 ناز نور نور و حو و بر نوار اولور
 کوه کجی سینم زلف کلام صوری
 کوه دشت دشت کجی باغ سنبل ازار
 دختر ز کجی بیدام اولور
 یار لبر ز غم اکاه و شب
 شوی کیم اولور ختام اولور
 سوزشک شکم ملک از اولور
 آه دود و دوا بر آب انش بار اولور
 اقتدا شکم دیدن اولور
 اشک سیل کمال بر آب انش بار اولور
 یانسیغ سینم اوزیم جسته قند کار
 ناز نور نور و حو و بر نوار اولور
 کوه کجی سینم زلف کلام صوری
 کوه دشت دشت کجی باغ سنبل ازار
 دختر ز کجی بیدام اولور
 یار لبر ز غم اکاه و شب
 شوی کیم اولور ختام اولور

ای سر و سهری کللی سیرلر باغ
 جوق عالی نیلر اوزن صالکی باغ
 زلفک سارودن باشم بودایه اسکی
 قنق حیکن قوقبدر دلدی دغنه
 سنبل اوزنی بگزوس روین یارک
 داغله در بزیوی قهر باشه اء شانه
 برادر شرب ایستدم اول عالینده
 غرن بی اولور مکره بایندک بیجانه
 اعلی و قیامت کونه منکر اولور
 اشته مین صورت چالدری قولا نه
 سوزشک شکم ملک از اولور
 آه دود و دوا بر آب انش بار اولور
 اقتدا شکم دیدن اولور
 اشک سیل کمال بر آب انش بار اولور
 یانسیغ سینم اوزیم جسته قند کار
 ناز نور نور و حو و بر نوار اولور
 کوه کجی سینم زلف کلام صوری
 کوه دشت دشت کجی باغ سنبل ازار
 دختر ز کجی بیدام اولور
 یار لبر ز غم اکاه و شب
 شوی کیم اولور ختام اولور

سوزشک شکم ملک از اولور
 آه دود و دوا بر آب انش بار اولور
 اقتدا شکم دیدن اولور
 اشک سیل کمال بر آب انش بار اولور
 یانسیغ سینم اوزیم جسته قند کار
 ناز نور نور و حو و بر نوار اولور
 کوه کجی سینم زلف کلام صوری
 کوه دشت دشت کجی باغ سنبل ازار
 دختر ز کجی بیدام اولور
 یار لبر ز غم اکاه و شب
 شوی کیم اولور ختام اولور
 سوزشک شکم ملک از اولور
 آه دود و دوا بر آب انش بار اولور
 اقتدا شکم دیدن اولور
 اشک سیل کمال بر آب انش بار اولور
 یانسیغ سینم اوزیم جسته قند کار
 ناز نور نور و حو و بر نوار اولور
 کوه کجی سینم زلف کلام صوری
 کوه دشت دشت کجی باغ سنبل ازار
 دختر ز کجی بیدام اولور
 یار لبر ز غم اکاه و شب
 شوی کیم اولور ختام اولور

خسره

شاید که هر چه بگویم طغرای عالمیست
فشار که نامش نیست کعبه دیوانه وار
فتنه عاقلان خطت منور نامور
پوشش وصاله در صفا در مدی که در آوار

جیا

فکر که هر چه بگویم طغرای عالمیست
فشار که نامش نیست کعبه دیوانه وار
فتنه عاقلان خطت منور نامور
پوشش وصاله در صفا در مدی که در آوار

عادی

فکر که هر چه بگویم طغرای عالمیست
فشار که نامش نیست کعبه دیوانه وار
فتنه عاقلان خطت منور نامور
پوشش وصاله در صفا در مدی که در آوار

خسره

شاید که هر چه بگویم طغرای عالمیست
فشار که نامش نیست کعبه دیوانه وار
فتنه عاقلان خطت منور نامور
پوشش وصاله در صفا در مدی که در آوار

جیا

فکر که هر چه بگویم طغرای عالمیست
فشار که نامش نیست کعبه دیوانه وار
فتنه عاقلان خطت منور نامور
پوشش وصاله در صفا در مدی که در آوار

عادی

فکر که هر چه بگویم طغرای عالمیست
فشار که نامش نیست کعبه دیوانه وار
فتنه عاقلان خطت منور نامور
پوشش وصاله در صفا در مدی که در آوار

فوری

مکانی که نیست محبت باد جاندار
ملوکه عشق باد و چتر او تاغی شود
محابب علم با کسبم اوز به معلق سلبا غدر
مکانه که نیست محبت باد جاندار
ملوکه عشق باد و چتر او تاغی شود
محابب علم با کسبم اوز به معلق سلبا غدر
مکانه که نیست محبت باد جاندار
ملوکه عشق باد و چتر او تاغی شود
محابب علم با کسبم اوز به معلق سلبا غدر

منی

مکانی که نیست محبت باد جاندار
ملوکه عشق باد و چتر او تاغی شود
محابب علم با کسبم اوز به معلق سلبا غدر
مکانه که نیست محبت باد جاندار
ملوکه عشق باد و چتر او تاغی شود
محابب علم با کسبم اوز به معلق سلبا غدر
مکانه که نیست محبت باد جاندار
ملوکه عشق باد و چتر او تاغی شود
محابب علم با کسبم اوز به معلق سلبا غدر

فرهم

لطف ایوب و یکنوازی غم و شادی
بلکه واقف اولد امانت اولون راندا
اشری شیوه کفایت لبت کفایت
صوت غم و شادی اولوب اولون راندا

مهر و مهر
مهر و مهر
مهر و مهر
مهر و مهر

مهر و مهر
مهر و مهر
مهر و مهر
مهر و مهر

فرهم

لطف ایوب و یکنوازی غم و شادی
بلکه واقف اولد امانت اولون راندا
اشری شیوه کفایت لبت کفایت
صوت غم و شادی اولوب اولون راندا

مهر و مهر
مهر و مهر
مهر و مهر
مهر و مهر

مهر و مهر
مهر و مهر
مهر و مهر
مهر و مهر

فرهم

لطف ایوب و یکنوازی غم و شادی
بلکه واقف اولد امانت اولون راندا
اشری شیوه کفایت لبت کفایت
صوت غم و شادی اولوب اولون راندا

مهر و مهر
مهر و مهر
مهر و مهر
مهر و مهر

مهر و مهر
مهر و مهر
مهر و مهر
مهر و مهر

فرهم

لطف ایوب و یکنوازی غم و شادی
بلکه واقف اولد امانت اولون راندا
اشری شیوه کفایت لبت کفایت
صوت غم و شادی اولوب اولون راندا

مهر و مهر
مهر و مهر
مهر و مهر
مهر و مهر

مهر و مهر
مهر و مهر
مهر و مهر
مهر و مهر

عاریت کل از چند روز و کورت ابوی است
 غریب چون ساجد خال سبک کوی
 سبزه زین ابیست جسم بیاض است خال
 با خود اوشتن خط کافور هم پر کوی
 بوکت غازی اولی انجمن رو سیاه
 کوه کوه یو سیم یک نثر انشروسی
 سنی ایچیک جبر غارک از سر خیمه
 لاله اول و اول و جبین کستانده صا
 عاریت کل از چند روز و کورت ابوی است
 غریب چون ساجد خال سبک کوی
 سبزه زین ابیست جسم بیاض است خال
 با خود اوشتن خط کافور هم پر کوی
 بوکت غازی اولی انجمن رو سیاه
 کوه کوه یو سیم یک نثر انشروسی
 سنی ایچیک جبر غارک از سر خیمه
 لاله اول و اول و جبین کستانده صا

فیهان غشقر جانم در انقباض من
 حکم فضا به ذرات ریوق غش من
 پاش آکنه زاده دنیا و دین ایچون
 الله در تو کلنه اعتقاد من
 بر شکاه و روشن جاب طغنه
 حقت کمال لطفه در استناد من
 زبده صلاوح الیمنه ز النما مله
 دوت ری اکرم چه عالم کونه
 مسدود صفای باطن خمد عرض بهان
 ارباب ظاهره کایه لرزه من
 مزیت خدایه دیولت دنیا فانیو
 با قالو و حقیقه عالمه اد من
 فیهان غشقر جانم در انقباض من
 حکم فضا به ذرات ریوق غش من
 پاش آکنه زاده دنیا و دین ایچون
 الله در تو کلنه اعتقاد من
 بر شکاه و روشن جاب طغنه
 حقت کمال لطفه در استناد من
 زبده صلاوح الیمنه ز النما مله
 دوت ری اکرم چه عالم کونه
 مسدود صفای باطن خمد عرض بهان
 ارباب ظاهره کایه لرزه من
 مزیت خدایه دیولت دنیا فانیو
 با قالو و حقیقه عالمه اد من

7

جاء
الملك في وقت سكا خيل خط وخال يدر
نغير او زم دكل اول غنم قتال يدر
دوست ندر خال خطك
الملك يدر

فنت لرقيند بيا
كوكمل الماندر وخت ايلد
ايغت التشاريق اليه نظر خا
شهر سوارم پيرايتك بني ايامل
ار او همای وازی

غرضك حسب السبيل
شاهبانه نظري همتي سال
باقی عارف اوون کتیب
۲۶

✓

وله
مملکت قان افراسیاب و خنجر
قد و بری عالم بر قطع عماد خنجر
و سست مکران او قاورن
جان بوی و نعل جاب
عجبی

و در قله

[illegible]

من خبايا يؤمنه با قلبه
من بركات ايقنه اقله
من خواصه او شريه
من اقداره

در شاه ای جهان کجا قلم
و این حکم و سناری
یافته

فانما هو من طراز من افانسيو
من ارباب ظراف

بجی

نامی
کاتب بیکاریدک هم صحبت جانان ایردک
دور لحوال وصال جهان
و کلمه

خداي برکات
وصله هم ايک
خداي خيال
برزان ميکند
خداي رنج
برزان ميکند

ای ساجی
من حقه

ایں نامہ سن اول ماہ القادی کلاویں
ایں بد امتیاز دامن اکرمین
چو خود دیند دامن اکرمین
ایں نامہ سن اول ماہ القادی کلاویں

وارث بید
تو سجد به بودند راه
ای طمع خاچه شد و شدت
صفت دیوان از لدن
در پای ما و خد و شفا دنی
دل خسته از کجا باند
نزدیکی کاوین

ای چشتم سیدار سلسله
ای چشتم خوفه تشویش دوستور
ی خاطر نابیده بولندک واعظی روز جزای کاورین
سن مایه اسلامه دوشمن محکم وارمشد کاورین
بیا ستم بچون وارمشد کاورین
تخریک غنشدی رجا بدی
نابی غریبی خوش ایینه کن وار

نبا

بختگفت بوز و در هوشم دوزخ زانکه بخت
 بویک چون بوز و در هوشم دوزخ زانکه بخت
 عاشق بی دل دوزخ زرد بیل بخت فوگت
 یان نور زین حال ساعد بخت بخت
 عارضك دوزخ و بوز و در هوشم دوزخ زانکه بخت
 بیچ بوز و در هوشم دوزخ زانکه بخت
 ای مال باغ اندن در طایفه وار
 لعل بجز در بر شین لعل لب شیرینک
 ای فلک اول بوز و در هوشم دوزخ زانکه بخت
 نرسن قبرن دشت خورشید بر وینک
 بختی در رسم وفادن نشاء بوق
 جلوه کشا بستی معین اولدن قبل
 رشك ایدر اینده لرطع صفا اینک
 بختی در رسم وفادن نشاء بوق
 باق اخون دلولد و دیرد و کوی
 خنایه بدل ما بختل چ کدم

نبا

بر وصال بخت چون چرخ نمادن اوصاف
 بر وصال بخت چون چرخ نمادن اوصاف
 هر آن چقدرك ذوق ملوق او نند
 خور اولوق لذت صیادان اوصاف
 دوشك فتنی جوفم بوس دیل
 اول صمد اینه دغدغه قتران اوصاف
 دل غمخ دخی ست کریان ترا وصال
 برابر بخت چون اغیار لغوغان اوصاف
 نای ایل اول افتك احوال اتم وصال
 افسانه بختونه لیلادن اوصاف
 بختی در رسم وفادن نشاء بوق
 جلوه کشا بستی معین اولدن قبل
 رشك ایدر اینده لرطع صفا اینک
 بختی در رسم وفادن نشاء بوق
 باق اخون دلولد و دیرد و کوی
 خنایه بدل ما بختل چ کدم

چشمه خندان
 صبح ارب اولدی بیه چو ناز و بیکام
 جامه نعل اندن او منشیون ایلا قاری
 روضی راس قدیم رصمیه ایتری اقدام
 قلیدی اوله سرو صخره ناله حمانه حرام
 شمع و خسار ثله اولدی منور حرام
 بولدی دیرار لطفیله ضیاء دیر حرام
 دوتی اسایش ایلک کوشه چیشم مقام
 نوبی روشن ایدی دهرک برتا ناندن
 نوبی عارضی بانگ کل خندان
 کورنوردی بهینه چاک کریا ناندن
 جامه حسنه حیدر اولون نور کدی
 طاهر حفظ لچون غنمشه میل بوی
 لولاب سکوت اندکی نازاک خندی
 مرم دیم ایانده روان صود وندی
 جامه دن چقدی یکی ای کوسردی کم کرک صود و کوله سروک ایام
 چوقلا اکیسه ی اوردی ایوب انکیزه
 جامه دن ایر و کورن دیر او برنک ناز
 مکر ایندردی قلم یارم ناز
 چشمت بره بی مشک کلاب افشاک
 ناز بون قویه صاردی بهینه عرش
 صان بلفشته لچنده دوشه حشر باد امینی
 صومعه رشک لوی ناز الم قیاسو صرف زراول سرو قد و کیم ناز
 چشمه خندان
 صبح ارب اولدی بیه چو ناز و بیکام
 جامه نعل اندن او منشیون ایلا قاری
 روضی راس قدیم رصمیه ایتری اقدام
 قلیدی اوله سرو صخره ناله حمانه حرام
 شمع و خسار ثله اولدی منور حرام
 بولدی دیرار لطفیله ضیاء دیر حرام
 دوتی اسایش ایلک کوشه چیشم مقام
 نوبی روشن ایدی دهرک برتا ناندن
 نوبی عارضی بانگ کل خندان
 کورنوردی بهینه چاک کریا ناندن
 جامه حسنه حیدر اولون نور کدی
 طاهر حفظ لچون غنمشه میل بوی
 لولاب سکوت اندکی نازاک خندی
 مرم دیم ایانده روان صود وندی
 جامه دن چقدی یکی ای کوسردی کم کرک صود و کوله سروک ایام
 چوقلا اکیسه ی اوردی ایوب انکیزه
 جامه دن ایر و کورن دیر او برنک ناز
 مکر ایندردی قلم یارم ناز
 چشمت بره بی مشک کلاب افشاک
 ناز بون قویه صاردی بهینه عرش
 صان بلفشته لچنده دوشه حشر باد امینی
 صومعه رشک لوی ناز الم قیاسو صرف زراول سرو قد و کیم ناز

چشمه خندان
 صبح ارب اولدی بیه چو ناز و بیکام
 جامه نعل اندن او منشیون ایلا قاری
 روضی راس قدیم رصمیه ایتری اقدام
 قلیدی اوله سرو صخره ناله حمانه حرام
 شمع و خسار ثله اولدی منور حرام
 بولدی دیرار لطفیله ضیاء دیر حرام
 دوتی اسایش ایلک کوشه چیشم مقام
 نوبی روشن ایدی دهرک برتا ناندن
 نوبی عارضی بانگ کل خندان
 کورنوردی بهینه چاک کریا ناندن
 جامه حسنه حیدر اولون نور کدی
 طاهر حفظ لچون غنمشه میل بوی
 لولاب سکوت اندکی نازاک خندی
 مرم دیم ایانده روان صود وندی
 جامه دن چقدی یکی ای کوسردی کم کرک صود و کوله سروک ایام
 چوقلا اکیسه ی اوردی ایوب انکیزه
 جامه دن ایر و کورن دیر او برنک ناز
 مکر ایندردی قلم یارم ناز
 چشمت بره بی مشک کلاب افشاک
 ناز بون قویه صاردی بهینه عرش
 صان بلفشته لچنده دوشه حشر باد امینی
 صومعه رشک لوی ناز الم قیاسو صرف زراول سرو قد و کیم ناز
 چشمه خندان
 صبح ارب اولدی بیه چو ناز و بیکام
 جامه نعل اندن او منشیون ایلا قاری
 روضی راس قدیم رصمیه ایتری اقدام
 قلیدی اوله سرو صخره ناله حمانه حرام
 شمع و خسار ثله اولدی منور حرام
 بولدی دیرار لطفیله ضیاء دیر حرام
 دوتی اسایش ایلک کوشه چیشم مقام
 نوبی روشن ایدی دهرک برتا ناندن
 نوبی عارضی بانگ کل خندان
 کورنوردی بهینه چاک کریا ناندن
 جامه حسنه حیدر اولون نور کدی
 طاهر حفظ لچون غنمشه میل بوی
 لولاب سکوت اندکی نازاک خندی
 مرم دیم ایانده روان صود وندی
 جامه دن چقدی یکی ای کوسردی کم کرک صود و کوله سروک ایام
 چوقلا اکیسه ی اوردی ایوب انکیزه
 جامه دن ایر و کورن دیر او برنک ناز
 مکر ایندردی قلم یارم ناز
 چشمت بره بی مشک کلاب افشاک
 ناز بون قویه صاردی بهینه عرش
 صان بلفشته لچنده دوشه حشر باد امینی
 صومعه رشک لوی ناز الم قیاسو صرف زراول سرو قد و کیم ناز

سبع

کویین کوکل اه فغان ایلیک ایست
هیب دله اولون سترغان ایلیک ایست
بن عشقک سترغان ایست
عشقک بنی رسوای جان ایلیک ایست

نفس

سوزلین چشم منک دولت بیدار
بوزلین بیل زلفک بند دلی کور
نیمه هیبت این آریا بیدار
تجمله سوزلر غیرین مکاری کور

ول
مست حشک که خنوب ناز بوی کله
ادم ایست که ایانق سوز بیدار
فوی لوم من دلی ناز بیدار
ناید اول بچه هن سیر کله

نفس

سوزلین چشم منک دولت بیدار
بوزلین بیل زلفک بند دلی کور
نیمه هیبت این آریا بیدار
تجمله سوزلر غیرین مکاری کور

ناید کل جوبین کس نالان اند
بر بر بیدار بچینه صابک بوی کور
دوخت زلف ایچم کور کور
کونک مفرید و عشق کور

نفس

سوزلین چشم منک دولت بیدار
بوزلین بیل زلفک بند دلی کور
نیمه هیبت این آریا بیدار
تجمله سوزلر غیرین مکاری کور

صدی

دل الیری شکایت زلف یار ناز بیدار
خواص تر بیدار ناز بیدار
خندکی جوری اخر سکا کالی دل بیدار
بنم کادیم تمام اولی کله خشمک بیدار

ول

دل الیری شکایت زلف یار ناز بیدار
خواص تر بیدار ناز بیدار
خندکی جوری اخر سکا کالی دل بیدار
بنم کادیم تمام اولی کله خشمک بیدار

میدر انکیز غشقت قند در سکا کالی
خدا صراولمادی غادر دله نایغ
کلاوب فیض لطفندک تهی کله
ناید حاصل کستان و بولک از حادید

ول

میدر انکیز غشقت قند در سکا کالی
خدا صراولمادی غادر دله نایغ
کلاوب فیض لطفندک تهی کله
ناید حاصل کستان و بولک از حادید

ناید حاصل کستان و بولک از حادید
ناید حاصل کستان و بولک از حادید
ناید حاصل کستان و بولک از حادید
ناید حاصل کستان و بولک از حادید

ول

ناید حاصل کستان و بولک از حادید
ناید حاصل کستان و بولک از حادید
ناید حاصل کستان و بولک از حادید
ناید حاصل کستان و بولک از حادید

نشد

کلانگاه کسم الحظک فیک سر زایل
اوزک اوکر تفرقه طبع کین دلتوا زایل
سکام دیر ناز اربا بیخوف بکین زایل
مکناد فراقک ایلار دود جان کوز ایل
حز دل اولدونه جورک فراقک ایل
حسن خاشاک باقه شعکله نده احتراز ایل

خطا دمنه سب جور جفا د اجنه د اینه
قول بند بیلان ایلک ساقم غنا د اینه
حز دل اولدونه جورک فراقک ایل
حسن خاشاک باقه شعکله نده احتراز ایل

حز دل اولدونه جورک فراقک ایل
حسن خاشاک باقه شعکله نده احتراز ایل

چنین نمیش افش اوله آغا غنچه شیدا
باز اده شاردن بوقون دنیا و مافیها
اولورکن آبامیند کور بود کور
اثر اینت قیاس اینده دل ز کجکده جان

حز دل اولدونه جورک فراقک ایل
حسن خاشاک باقه شعکله نده احتراز ایل

کاه

کوردی قمل الی بیز عشق داغنه
پروانه دوشندی دودن کججه شعلات اوجا غنه
عاشق کونق دخی اثر کجی
از قالد کیم کلک کین بلیک قولا غنه
بر خوا همیشه قمار دی وادی قمر زات
بیک کرم دوشندی بوسه اندن با غنه
اولم ایلر نیام فرات ضیا بیدر
هر شید خوردن اینده دوشن چانه

ایستدی فیکل دیر فیکل چراغنه
مینا او بیدیه کرم قوشه ی فو غنه
ساقی کمرین کاندی دلفریب ایسه
یوقور نشانه تو بدین ایلار ایا غنه
اولم ایلر نیام فرات ضیا بیدر
هر شید خوردن اینده دوشن چانه

اغبارک انکار نه کاه کیم باقر
اولم ایلر نیام فرات ضیا بیدر
هر شید خوردن اینده دوشن چانه

[illegible]

نامی
 جگر تمامه ارب دور جامه قلند
 او جامه زن بوجلسه نام قلند
 رسوم لطف و کرم خالق اینه
 سپهر طالعین افروز ختم درخشانند
 فقط الور و ریکو بر ساهم قلند
 رقیب سایه لطف اینه اولدی برونه
 انچون ای کمال تر بویا جام قلند
 امید کاف تقدیرین مساعده
 جریه اماسم ناتمام قلند
 اوغلا ناز و رور و اراکی
 بیلورلر ایلرله نوز و نفا دی
 فکون الشوز افاء کاف
 هان بر الدغم انتقام قلند
 جیش غل غل غل غل غل غل غل
 قلند و غل غل غل غل غل غل

نای

سکینه ز خاکین مهر در خفاغی وار
مهرک اکلفه یابنده مکمل حاجی وار

وله

اه ای بر من دیو اینجند دل و بیچاره
در دمنده مکمل آه اینجید در ساعی

وله

امید سوخته بانه ای که آتش افروز
در که کوه و دشت صانع کمال افروز

کرم مودل آورد کرم کاخ و اوز
باقی کوم صحنه بیاض آتش و اوز
که چه ذیت غایب و غایب
زمانه عاقبت اقبال بار سافه
بودن او جلیله و بر در هر سون جو
انک طیانده می گویم بر قیالند در عیان
اینها عارف کمالند و بیابان
فکرم ماه فویاب التماس و بیابان
بوند و قند بلیله ز غور مطلع نور
مطالع قند بلیله ز غور مطلع نور
اینها عارف کمالند و بیابان
فکرم ماه فویاب التماس و بیابان

نهر اینجند مکمل آه اینجید در ساعی
مهرک اکلفه یابنده مکمل حاجی وار

حاجی

نای

وله

سکینه ز خاکین مهر در خفاغی وار
مهرک اکلفه یابنده مکمل حاجی وار

وله

اه ای بر من دیو اینجند دل و بیچاره
در دمنده مکمل آه اینجید در ساعی

کرم مودل آورد کرم کاخ و اوز
باقی کوم صحنه بیاض آتش و اوز
که چه ذیت غایب و غایب
زمانه عاقبت اقبال بار سافه
بودن او جلیله و بر در هر سون جو
انک طیانده می گویم بر قیالند در عیان
اینها عارف کمالند و بیابان
فکرم ماه فویاب التماس و بیابان
بوند و قند بلیله ز غور مطلع نور
مطالع قند بلیله ز غور مطلع نور
اینها عارف کمالند و بیابان
فکرم ماه فویاب التماس و بیابان

نهر اینجند مکمل آه اینجید در ساعی
مهرک اکلفه یابنده مکمل حاجی وار

فخر
 مست غنیمت بجا آمد دل و کام آمد
 او که در دل یار هم ساقی هم جام آمد
 ایتم افشرد لعل لب جانان دین
 روح هم نشنید باده کافا آمد
 دوش خط شمع ایام دیدم طائر خورشید شکار
 بار ساری هم دیر نیاز نشنید دامنک چاک ایام دیدم بوی غنیمت
 نکته چشم نشان نری الهام آمد دلبری و خشی این برب اینم ابرام
 مرغ خورشید نول اولسیر انشعاب ماه علم و هنر بنم بویار
 کوی جانان یکید و قاصد پیکان سرور دانسته نجات از آمد در دفع زان سیدی صبحم
 تا وزان که مطاف اولی و حسد هفت دوزخ دل بر تاج نسبت فریاد خورشید افت صبر درین عقال دارک
 بوی بدایین یوسف بنم اهرام آمد دیری غلو و دیری قبا و خام آمد بر چه گویند و اوردیم دیدی بر بحر
 دل چشون بریشان دوی غشی هم که حیر رفتن ایم امده بجا چشون کیمین بنده فرامید بو
 ایوی چشم غم انام ان را امده جعفر غم ملوس زحل و مرغ بجا چشون کیمین بنده فرامید بو
 اوله اختر غنیمت کی نام امده چشم زلف کیم اولسیر نول بر ضعیف
 بی نام این اول گوید نام امده بیتلای غم خشت کش او امده

نم
 فکر زلفه خوار لب میگویم ایام
 چشم او که خون دل است از چاکن
 بنده ای که کاشوق که کستان دعا
 دیری کو که ز غم خواسته دوش کلام
 اشنا اول با کماله یارک ایام دیدم اخگرین جسم این غم جان
 دیدی ایتم که قلم هم سکا امده چشم غم که کش دل بر خیا نفع شکست ایتمی نری حدت بر او بدون
 دیدم ای و دست سنی بول این بیجا خشم کشیدی ایام دیدم بیوه و صید نفع کار و نکاسر الی که دیر او بدون
 طلب ناعمل بوده افشام است بخشم و این انجی طع خام امده رو بقا اوله طالب کام اوله شوز
 دیدی کم کافیدین اوله کنه دو
 دیدم ای بیت بکم دو غم سن اسامه
 دیدی کم تا بقدر و غم طب القلب
 اضطرابی که انک باعث او امده
 قصه کوته او نشان جهان حقیق
 نعل خشم نیم انای سربا خام امده
 سبقت ایتم که ز غم خیا غاص
 عرصه زلفه خیا که دیر او بدون

فضولی
صبح صالوب ماه دوشمن نقاب
چین که نماند چیده افتاب
رشته جانم تیرایت کرم
صله سرفاقت من ساریاب
کسی نظر جانم عشاقان
ناله دلسوزان آیت اجتناب
مست جیوب صالوب نظر یکا
کورمه دوایم اوله عالم خراب
ناملازم صایم صیدک
ای شب جیبا کجا دوز صباب
ارسل ایست که حالک زین
خسته فضولی زورین جوار

رومی
اول چاک کردی باک منشی کجی مطلقه ریاضی
بوزلف پریشانک منشی کجی مطلقه ریاضی
اولادی بوسه فاشک کجی مطلقه ریاضی
دیوان جاکله اوغز کجی مطلقه ریاضی
دوستان خیالیه فاشک کجی مطلقه ریاضی
بوشید سوزانم فاشک کجی مطلقه ریاضی
اول غم کجی مطلقه ریاضی
استاد بشید رجاء غم کجی مطلقه ریاضی
تاکم دل و صد کجی مطلقه ریاضی
امری
اول چاک کردی باک منشی کجی مطلقه ریاضی
بوزلف پریشانک منشی کجی مطلقه ریاضی
اولادی بوسه فاشک کجی مطلقه ریاضی
دیوان جاکله اوغز کجی مطلقه ریاضی
دوستان خیالیه فاشک کجی مطلقه ریاضی
بوشید سوزانم فاشک کجی مطلقه ریاضی
اول غم کجی مطلقه ریاضی
استاد بشید رجاء غم کجی مطلقه ریاضی
تاکم دل و صد کجی مطلقه ریاضی
امری
اول چاک کردی باک منشی کجی مطلقه ریاضی
بوزلف پریشانک منشی کجی مطلقه ریاضی
اولادی بوسه فاشک کجی مطلقه ریاضی
دیوان جاکله اوغز کجی مطلقه ریاضی
دوستان خیالیه فاشک کجی مطلقه ریاضی
بوشید سوزانم فاشک کجی مطلقه ریاضی
اول غم کجی مطلقه ریاضی
استاد بشید رجاء غم کجی مطلقه ریاضی
تاکم دل و صد کجی مطلقه ریاضی
امری

رومی
اول چاک کردی باک منشی کجی مطلقه ریاضی
بوزلف پریشانک منشی کجی مطلقه ریاضی
اولادی بوسه فاشک کجی مطلقه ریاضی
دیوان جاکله اوغز کجی مطلقه ریاضی
دوستان خیالیه فاشک کجی مطلقه ریاضی
بوشید سوزانم فاشک کجی مطلقه ریاضی
اول غم کجی مطلقه ریاضی
استاد بشید رجاء غم کجی مطلقه ریاضی
تاکم دل و صد کجی مطلقه ریاضی
امری
اول چاک کردی باک منشی کجی مطلقه ریاضی
بوزلف پریشانک منشی کجی مطلقه ریاضی
اولادی بوسه فاشک کجی مطلقه ریاضی
دیوان جاکله اوغز کجی مطلقه ریاضی
دوستان خیالیه فاشک کجی مطلقه ریاضی
بوشید سوزانم فاشک کجی مطلقه ریاضی
اول غم کجی مطلقه ریاضی
استاد بشید رجاء غم کجی مطلقه ریاضی
تاکم دل و صد کجی مطلقه ریاضی
امری
اول چاک کردی باک منشی کجی مطلقه ریاضی
بوزلف پریشانک منشی کجی مطلقه ریاضی
اولادی بوسه فاشک کجی مطلقه ریاضی
دیوان جاکله اوغز کجی مطلقه ریاضی
دوستان خیالیه فاشک کجی مطلقه ریاضی
بوشید سوزانم فاشک کجی مطلقه ریاضی
اول غم کجی مطلقه ریاضی
استاد بشید رجاء غم کجی مطلقه ریاضی
تاکم دل و صد کجی مطلقه ریاضی
امری

خوار و بود ز شمس چرخ آن کس که
 لوح عالم را ازون نقش فلک و قطبان
 خلق را بعد از آن حساب کرد و فیض
 را از خود گستر و طبع بر او ای باران
 بارک الله ذی یارب عالم کما
 شرفش غیر بیکدیگر بودی جهان
 او خست الله ذی سلطنت قاه کما
 قافله نافرمان جمله مطیع و فرمان
 عرصه مدینه کن بولین یا باین هر
 بیات از انبیا که بیک یا اولور
 اولدی وصف سخن از کاه شرف
 رفت باین هسایه نظم سلمان

خوار و بود ز شمس چرخ آن کس که
 لوح عالم را ازون نقش فلک و قطبان
 خلق را بعد از آن حساب کرد و فیض
 را از خود گستر و طبع بر او ای باران
 بارک الله ذی یارب عالم کما
 شرفش غیر بیکدیگر بودی جهان
 او خست الله ذی سلطنت قاه کما
 قافله نافرمان جمله مطیع و فرمان
 عرصه مدینه کن بولین یا باین هر
 بیات از انبیا که بیک یا اولور
 اولدی وصف سخن از کاه شرف
 رفت باین هسایه نظم سلمان

بچشم خود کوی نمائند خرد و بخار
 بوشنود فیض نظر ساقی حجاب بادون
 با بال اتق در غصه بیم ازین
 ای بری کلر خرد از انسا مردم
 زلفه اشفت سنبیل فکده دل در سر
 و از بر مفتونک اولتر نیند از اردن
 نایوش اولکم تمهی دد دردی دوز
 فخرش تو اینک اولیمز بر بادون
 بچشم خود کوی نمائند خرد و بخار
 بوشنود فیض نظر ساقی حجاب بادون
 با بال اتق در غصه بیم ازین
 ای بری کلر خرد از انسا مردم
 زلفه اشفت سنبیل فکده دل در سر
 و از بر مفتونک اولتر نیند از اردن
 نایوش اولکم تمهی دد دردی دوز
 فخرش تو اینک اولیمز بر بادون

بچشم خود کوی نمائند خرد و بخار
 بوشنود فیض نظر ساقی حجاب بادون
 با بال اتق در غصه بیم ازین
 ای بری کلر خرد از انسا مردم
 زلفه اشفت سنبیل فکده دل در سر
 و از بر مفتونک اولتر نیند از اردن
 نایوش اولکم تمهی دد دردی دوز
 فخرش تو اینک اولیمز بر بادون

دین

نری

مخمس

داغندی زلفی و خسار نه او سیم اندام
 تمام تخت اولی و بویچید تمام
 شربت ناب اگر دوش سبب زلف
 دوشش آید دوش ساقبال که تمام
 جو صبر به برافک منور اولی جهان
 دوشش آید دوش ساقبال که تمام
 جو شام زلفی اجل معطر اولی شام
 اوزلف و خالید و سواد طبع غنای تمام
 فسرده فلبه و سواد طبع غنای تمام
 اوزلف و خالید و سواد طبع غنای تمام
 قاتوب کوی بویچید طبع غنای تمام
 عروس دهر قلوب جلد زمانه سیم
 جلدانه بویچید طبع غنای تمام
 مخمده وصف لب و عارضت اید
 زلف لطافت الفاظ پاکس کلوم

صبر در جو و خسار نه او سیم اندام
 نیکه بر سر دوش سبب زلف
 بیش ابروی بخت سجد خطا بود خطا
 سر نادن بر ضای تو غلط بود غلط
 در در جو و خسار نه او سیم اندام
 سهای بنی دوی تو غلط بود غلط
 با تو غلط سجد خطا بود خطا
 این از مدطهای تو غلط بود غلط
 چون تباشیر علم ای تو غلط بود غلط
 ش بودن بیلوی تو غلط بود غلط
 بود چون رای تو غلط بود غلط
 دین از اد برای تو غلط بود غلط
 ششم و وصف لب و عارضت اید
 جانفشانیش بای تو غلط بود غلط

بکلیا

نجوی

جله

دل کوکون دوشی او ما نوری افزان کبلا
 دزه کی آفتاب و عالم ارادان کبلا
 دوشیت جزینا نوله حیدر اسم بخون کبی
 عطر و فکری صبر در جو و خسار نه او سیم اندام
 عشقه دوشیدم عالم غنای تمام
 کیندی اولادی کوکلی غنای تمام
 هر کشی بارک تاشا ایتد برکوش
 بن خیال باره اولدم تاشا ایتد برکوش
 جان براسی غنای تمام
 مزین و کبر کبر حاکم
 بکلیا
 دوشیت جزینا نوله حیدر اسم بخون کبی
 عطر و فکری صبر در جو و خسار نه او سیم اندام
 عشقه دوشیدم عالم غنای تمام
 کیندی اولادی کوکلی غنای تمام
 هر کشی بارک تاشا ایتد برکوش
 بن خیال باره اولدم تاشا ایتد برکوش
 جان براسی غنای تمام
 مزین و کبر کبر حاکم
 بکلیا

دردی نامهر با غم اولم عاشق
 ز غمش که چو مشک خوش عاشق
 دوتدی جانم ایچیم ایلیوب
 کورب کلگون جمالیت
 وصالک د انگ و برین حبیبم
 کوزینک قانلو باغک سیک
 نمازک رحم ایوب سن فال حبیبم
 میهن کن شهید اولوب اولم
 خدا فرست ویرب ابرو کور احمد
 دیلم دیلم د قبی دلس عاشق

دردی نامهر با غم اولم عاشق
 ز غمش که چو مشک خوش عاشق
 دوتدی جانم ایچیم ایلیوب
 کورب کلگون جمالیت
 وصالک د انگ و برین حبیبم
 کوزینک قانلو باغک سیک
 نمازک رحم ایوب سن فال حبیبم
 میهن کن شهید اولوب اولم
 خدا فرست ویرب ابرو کور احمد
 دیلم دیلم د قبی دلس عاشق

نکده غم ب غمش جان اولم
 بچه کور ایلیوب دوتدی جان اولم
 شب شخت دل بر غم ایلیوب
 اوردو می شاه غم شخت کور
 غم ب غم ایلیوب دوتدی جان اولم
 اید زلف سیر حاصل فریاد ایلیوب
 غم ب غم ایلیوب دوتدی جان اولم
 اید زلف سیر حاصل فریاد ایلیوب
 غم ب غم ایلیوب دوتدی جان اولم
 اید زلف سیر حاصل فریاد ایلیوب

دایمسون و صانی در دلی بیا می کشد
 دوستش ایستادن اولدم کجا بیا می کشد
 زخم سیندن او قد بان لک بهب الی
 دور سوک اللهی و رسن هله بر به
 کمری جای توردک بی غم اولد بور
 ساقیا کل یولی ویر قنده ایسه
 کیمیزنی ایسکی طشند یولر سورین
 صافا کسسه خیر ویرسون اغیار
 صنیاسی اولیان ایله غدری
 جالی باری سید ایله کولر
 صنیاسی اولیان ایله غدری
 جالی باری سید ایله کولر
 صنیاسی اولیان ایله غدری
 جالی باری سید ایله کولر

مرقمادی افغانه فریاد ایله
 سکاکن ایره ای باش بیچاره
 عیسا کما افتد بهر بار مو افتد
 فطم ایله یاز قد به رحم ایله
 عیسا کما افتد بهر بار مو افتد
 فطم ایله یاز قد به رحم ایله

کلشنه خوشی کول خندان کی کوردک
 بو باغ و نه ناز افغان کی کوردک
 کلشنه خوشی کول خندان کی کوردک
 بو باغ و نه ناز افغان کی کوردک
 کلشنه خوشی کول خندان کی کوردک
 بو باغ و نه ناز افغان کی کوردک
 کلشنه خوشی کول خندان کی کوردک
 بو باغ و نه ناز افغان کی کوردک
 کلشنه خوشی کول خندان کی کوردک
 بو باغ و نه ناز افغان کی کوردک

حیرت زده ایم هر روخت کوی
 اکاه کوی ره اله حیران کی کوردک
 حیرت زده ایم هر روخت کوی
 اکاه کوی ره اله حیران کی کوردک
 حیرت زده ایم هر روخت کوی
 اکاه کوی ره اله حیران کی کوردک
 حیرت زده ایم هر روخت کوی
 اکاه کوی ره اله حیران کی کوردک

[illegible]

بلایم از غمت ایچم چو کبک جوق یاز این ب دیار
 آتم بر تو رحمت اولی ای چرخ جوق یاز این ب دیار
 مستکن دگرم وفکرم دلن روز شب نیچایله در عشق بیدل اولمش
 میجایم ساین بوغدن رجب مرمت قای رضعیف ابتداء اولمش
 دیری وار ایله وفکرم غمت غمت افکار
 مکن افسوسه بیخون خیال ایله کوکل ۵
 ایند او مدعا بر مرد تقدیر ایلمیش
 ایشد ب کدر بیان انسل و نفس ایلمیش
 قدرت صفا و زکاء خور ایلمیش
 مت ک حوله خو چرخه غیر ایلمیش

ممکن او تر نسته چگون خیال ایله کو کل
 ایتدی ویدیم بن ابرو کشتن و در معنی نام
 باقری کو لی دیدی کای خسته ایله افتاد
 ویدیم ای سرشته اولمش غشاقه مسکین
 ممکن او تر نسته چگون خیال ایله کو کل
 ایتدی ویدیم بن ابرو کشتن و در معنی نام
 باقری کو لی دیدی کای خسته ایله افتاد
 ویدیم ای سرشته اولمش غشاقه مسکین

و جوی
بند ز نوبت فریاد بلبل خورش اولسون
فغانم اهل عشقه ساید چو خورش اولسون
دریغ ایتمه دلیم چو درون جام می وصلت
بتر چکدی غازی غم برده باد نوسن
اول سبدن هر زمان شرح عشق دل ستم کلام
صوفی صانع ادم تارک سنجاده بم
کلبه منشور خط منق ایلمک عشق اعلی عارفی عارفی دل ستم کلام
یساغ اولدی شیشه خاطری زاهد احوش اولدی شمع عشق دل ستم کلام
قلع عشق صفت شعله ز قند چادر کفن خاناکدن صادق انیمه نشان ای فاکت و دلبر اولد یق اولد مریبان کبی اولسه
نزال اصری موزیک نینه جاووش اولد صورتی شرم لیک آتش زاده می رنگی کلنج خنید در خشان کبی اولسه
یوق شیشه نیم خاصیت دون هیتی جانانم آمو یوسف قفان کبی اولسه
چرخون کاه هلاک العجب ایدر دیوانم سبیم کل صد بک خن خورش نیر و خصلت
جوی شیشه هم که شبنم شکم افتاده ای چرخ شرب ایلدی اولدی اوقی لوری
بکاطنه ایتمک بر کلوب برب یار و بر روی برب یار و دستگیری پایا لون بر شرب ایستاده قف شتاب غمخ جانان کبی اولسه
بتم کی سکر امید دردی عشقه دوش دستگیری پایا لون بر شرب ایستاده قف شتاب غمخ جانان کبی اولسه
یاره که ایلینلر یار آخره فزیم هم انار دی دیه کربان کبی اولسه
عاشقم بن صانع ناله نشه فزادیم غم شید جهان اولسه فزیم ایلم میل
دلبر اولد یق اولد مریبان کبی اولسه

جابر

خجست مکنات سلطانیدر عشق
مودت عالمات جانیدر عشق

علی

عارضه سیاه خال کورت
حرم کعبه باده کورت

حیدر

لعل جانان شوق در هر خط جان
عاشق اولور شراب افشان

نماش قال نه جانر جانیدر عشق
نظر ابات او شکل موزون

آلی صوفی یار الدنک لنه
طوبین مختسب لاله کورت

زلفت سودا سینه بیده اسیر اولور
مال خلیا در شب غده جان افشان

چراغ غنچه اولور عمارت
سبز قادیون دی باغ بار

سوی ابد کلمه فایه کورت
جان لبه دل با چنده مسکن اولور

بیس اولورش هر شبیک برنگان
جبر درک جان وصال کور کور

قاجار

حال عالم ازلی بوبک برینش
کمی خندان می گریان می

دوای
ایبار قدر منم اولسیدی بنده

کمی بیل ناوان کی کول عارضی یار
کمی پروانه شمع و رخ جانان لخت

بوی جان کمنه قصه و طبع غریب
کمنه غنچه کیندن زمان لخت

پروانه کبی باینه دوشدم او شمع
کل بی الدن کدر دوا دین قریح

فرزای وصال کجندم نذر دکان
اولسیدی او چون نوز اولورک دکان

باقی خانق عالمه خج جبره جان صالو سلخه خضر مسحا به صاندم
هر کاون کسه بوا سر له حیران لخت اکاهه ریاضه غم اولسیدی بنده
م
م
م

بنا

کودم او شوخی لبی زدن ز شوخ
کفاری شوخ با طعنه می شوخ

عجبا

سزایابی دستخیز اندامی دلنشین
اعضای معتدل لب سکر فشانی
ز کشتنی اعتراضه سزای تصویر می یوق
فردی کورل سوزنی مناسب میانی
بختی با شکوه سزای ناز زلفی حضور رقیب
نقد بر آشکاه سزای ناز زلفی حضور رقیب
خاک می آید لب سوزنی سزای ناز زلفی حضور رقیب
افغانی فیض بخشای بلند سزای ناز زلفی حضور رقیب

شاعر اول و ز لب سوزنی کی اولیایا چون انکار می معایب سوزنی
تعبیری شوخ نکاهی خیل بس شوخ بوقسه حیا کی اوستاد سخن پرور
دوم الیید رنونه انکاری معایب سوزنی
بور کوخی بنر کنز می سخن پرورده وار

عاری

مورخینیم اول کرسی بیان فدا
دل و جانم اول کجی خال و بیچاره فدا
کوزاریدن بویکی سرمه نمیده لم
روغ کردن اول کجی غم خو خور فدا
دل و بهار می رده غشکده غیب و
تن صد بار می قندم سکت دلداره سستی بنده ایل و یوقی دارا استغنا

عقل و صبرم تن و جانم دل و دینم که و اسیری درده عشق اولین غمت ارشم
علویا جلالتی طوطی طرک فدا و امید بود کلودی شیدیه استغنا سکا نه کمال لغتی آید دنیای استغنا

عقل و صبرم تن و جانم دل و دینم که و اسیری درده عشق اولین غمت ارشم
علویا جلالتی طوطی طرک فدا و امید بود کلودی شیدیه استغنا سکا نه کمال لغتی آید دنیای استغنا

فصل

منه
بای سمنك او بود ايتك كنار حيف
حيف اوليك تا قاده ای شتر سو ادر حيف
ای خوشه قوبادی شاه كوله
ای هزار حيف ه

۱۱۱

ان زبیدی
کون اسماں
آجیجا ایجا امان امینی
الہ زبیر کمان مبین

2

خمس
هزار و شصت و هشتاد و نه
و در این روز که است
در این روز که است

[illegible]

اولو
از کوه غبار نمی نوی پاره ای
جفت اندی ای منای سکا و در غار جفت

۴۴

سندک او در جهانه مرادی فوسد و مباحی
او بی دلیک مغالیه

۴۵

نیکوی اسکندر اما که بی بدی نام
چراغ ارفاق البر و اولاد حوری

۴۶

بیت

دو کوه لوم بز کوز میانی غنچه است
غنچه بلبلتسون اول داشت کلید جابجایی

7

من اعمال نادیده

حاضری

دو کوه لوم بز کوهش با شیب تند
خند لریستون اول افت کاغذ جابر
دو لوم باغ وصالیند او سر و باز
خند لریستون اول افت کاغذ جابر
دو لوم باغ وصالیند او سر و باز
خند لریستون اول افت کاغذ جابر

عشق فرود آمد
فهم چنانچه جوی چکان او شود
بزمایه ساهوم سپید هر چه
غرضش کعبه در دیو است نماند
شد برین بزم این لوم صوفی
اولوب بود و تاراج میدرد خانه
قلعه صبه یادوی تمل واریجی
صبح امید و بخت سبکباری سوزد

اوله پامال غباری بو کمره ایوه اوله
نایبانه معاینه قونل وادیکن

میں نے

باغ ابریده بتندی فکرت کجی مال
 فکرت کجی فاکد و فحی طوعی ببول ده
 کرجان لکیر غرض نه تکلف او غور نیت
 ای غوغ سنوره کرجو جهان نادر مال
 چوقعت اولندی حسن کجی دنیا مال
 اغرنه یکنه دیدی کسبه قیل و قال

۱۱۱

عقل
چگونه باز بیدار بین خنجران اول سبزه خنجران
بند بر عاشقان قصه قاصد کرم کوز سحر خنجران
دلبر غمزه بیدار باغچه بی عشاق
کوزلر اولسون عالمه یارب بویله خنجران
ایچوب میلا ایدردی کیم کیم کیم کیم
بو اولنر ایشلری جان ایدر اوله خنجران
ایست طوبیایه صونیم
نیز خنجران

بی

وہر یکون صافند چا صافند
از مالک کو داند از صافند
بر ماکند الوریہ ما ماکند
وہر دینغ ایتہ خانای صافند
یہر نبال البہ فقہ چا بکون
ایستہ یار نہ فراوی صافند
وہر فرین چا اعلیٰ یاریدی
لکہ کو کوہ یاروی صافند

و بر من این جا اعدایا می بینم
و یکدیگر را می شناسم و با همی سخن

گویند که از نامه قدما ای چو
ابوبار حسن ابوبار جان صافی

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله الذي هدانا لهذا
ما كنا لنهتدي لولا أن هدانا الله

تخصیص مال امیری بمقام حضرت ذکاء
کتاب وصال ارباب و صالحین
م

جی

[illegible]

مندی

حیدر

52.

ایچیب شراب زنب و فوی نیکه سکر کث
 صکره فخر دورد سکر نیکه سکر کث
 صرف الیه روی زد و له اشکی ندامتی
 جمع البیوب بوسیم زنی نیکه سکر کث
 هر دم فراق لعاک الیه ناکت بار کین
 فان اعلاب و چشم زنی نیکه سکر کث
 لوق وصاله دلگیر خواهمش یونیه
 ام البیوب او و خیر نیکه سکر کث
 سحر کونار بر جری نیکه سکر کث
 ۴۶

مذبحه الهك جاني سر نسبه اقدسي
سكوك عايف سوز دل في طافك بكمه
ع

کل قبضه به جلوه الیه طبعی وزارت
مخدومه اما کسی فردای قیامت

8.

اولم و فوجون اهل اسلام و مجتهدین
مجلس دهر در باب تفسیر و تفسیر
تفسیر و تفسیر

اوله بوفه لاجون
بجس دهره لب بنه
نبوتر بن بکات نبو الفاط دهره
عمر کماله لاجون نخته
نفا من ان
اب

نبوتی ہیں
 عمر یکسالہ ایچون
 نفاقین
 صاف در ظاہر باب
 بنی در سیر علی محمد
 فیض باطنی از اول و حصہ صوب
 صنفی اول سال رسم اقالیم

نایب صفی جی
 بی دماغانہ فیض مراد الحق
 صفی
 م

9

وله
بمنع که در آمدن وضعی باشد
از این هم وصله جیات ابد اوله
من است اولودی
عندین زلفش
نیش دکلید

دوبوچ کرانند قطع
دنانه معاینه آتش
بفرستد روی خط
دعوی وصال اینک
کجا اصفه در قیاب
مرد و انسر در

بن کرم خاوه
خاندان اميد نور
صاحب بوقالبه باب
ازك بزوني فاني
باب اوله

جند دوی جان بوشنوز
فرمانجند ایمان بوشنوز
کدک فراق ظمینی
ان بوشنوز

ببیند از آب جیو
از کوزه که در دهنش دریا
و اینجا نه در میان بوشنوز
از مضامین او را او
به دلده سلطان

افضل فنام فنام افشار

جہی

بابی
اولی و لیستی نمودن مرادیم حضرت
نادر و نیک مراد و نیک لیست
سکین و مراد و نیک لیست
نظر و مراد و نیک لیست
جام و مراد و نیک لیست
نظر و مراد و نیک لیست

فوق بر سر خواجه
دو هزار و شصت و یک
دل و پیرمادی
عاشق احمد
افشروی وفا
ابروگرینک
تختیم

اولمندی که در
مناطی است بنام زین و صلت
سایه بلیغی که اولور است و صلت
مجنون واسطه تقویت اولور
پروازدن اینمندی بر طایفه و صلت
سرما به رفعت شرف معرفت اولور

جوری
چک کنه التبت
طاولو غارب اوله
دل مست خراب
جان غمزه ده غمزه

بسم الله الرحمن الرحيم
باب مغفرت اولسه
در آشنای
صدا اینده
قصدا اینده
و اولون

داعیہ
مستانه
نکله

از نیشم
بر لب خضری
غماز نیشم
کمال نیشم

جنتی پور
مولانا عبدالحق
والکفہ شہزادہ
غازی ایوب نور
انداز تبسم

ای بھاری ایندھ

نبرد

نیت

صلح

تا از رخسار پاک یارم
خوشید مسهر بر افخارم

افا اول میان نظر همت
چرا و معانیه مسلام

شهرت بود جلال طبعم
ابینه حد و اعتبارم

بن عیسی نظر خام جادو
چیز و آثار محسوسم

فرقی نبود در طبعم
مانند شراب غلامم

کدام جو شمع عجم
دریا دریا کهر

که شمع می بر ز نایت
که شعله منای قسارم

سزست می فیض اولان فهمم
سزست شراب بن خمارم

که معنی لفظ کی مخفی
که حرف دهم و شش انکارم

صوفی و فی حکمت
باد مجاز و کسوف

مفهوم معانی کاروان
مضمون بیان انشادارم

صوفی و فی حکمت
باد مجاز و کسوف

چشم نیاز کسوف
چیز باز و کسوف

زلف کز نواز که
بال های ناز که

لعلی کز زب مله
سوز کز آتش کسوف

نشو و باد غضب
اهل یار و سبب

صوفی و فی حکمت
باد مجاز و کسوف

صوفی و فی حکمت
باد مجاز و کسوف

صوفی و فی حکمت
باد مجاز و کسوف

روحی

جیب

سینه مجروح و کمال غزون خاطر
صدره قالدی چانه الصدر فضا

اه اولی که عتاب بشلیق منانه یار
الان جام باده آخیز در بیان دستار

باد ایشکین اوب دیدم من در کعبه
اول صنم اجم و اول قبول کفر و کینه

دو عالمی اختیار از زبانیات ابد
سینه ای عالم اندر بر بوسه ایچو بوج

کوتز خاکدن اول مهر جان آب کم
هالیکس عاشق کمره قدر کتفن

دل سالک مناج خطا در دج
دل سالک مناج خطا در دج

دل سالک مناج خطا در دج
دل سالک مناج خطا در دج

دل سالک مناج خطا در دج
دل سالک مناج خطا در دج

دل سالک مناج خطا در دج
دل سالک مناج خطا در دج

دل سالک مناج خطا در دج
دل سالک مناج خطا در دج

دل سالک مناج خطا در دج
دل سالک مناج خطا در دج

دل سالک مناج خطا در دج
دل سالک مناج خطا در دج

دل سالک مناج خطا در دج
دل سالک مناج خطا در دج

شاه

نست

خطی

خاکم ای بیست مسعد بنانند
عشق صفت انشی قلبین عیانند
کرمیتی از باب خیر در در انجفا
چا صلیه دعوا بلیند دشمن جانند
عاجریان در در تکیه سید فیض سلسله
افری کو بر طشت شک و جعای عیانند
هب اندر اولوز نال وصل اهل نجبه
خاوهیری فضل اولد و ملک طوقه کاند
مهر و لولف سودرین عشقیند
صا بو خلاق اینکده عجب زنجیر اند
نظر برینا باطلک دیده ندرله
مانند بیدان طریقت نکر اند
یکزده قوم سیکه سید جوت و نای
کیرد کچه الد خاکه و کور جو دشتانند

باغوری در دوزخین اولد اخزون
فوتیکه بدن معنی منفرد نشاند
در لوله بی ناقلم و فیض شک
اجرای ذوال ایمنه پاکیزه و بانند
نی شکله در در پیر بغالت انشان دردی
بنه از ده غادر فراق اولفلاق اساندر
نزد بر کل ایچون چین جبین باغبان
ها و ک عاشق کافیدر اولد کوا اولد
نزد زم ای خفا جو زعت نیر جان دردی
نزد انش و نزار اینک
نزد انش و نزار اینک دردی

امیری

نای

نست

جام اولسیدیم بوس لب و لبر ایدرم
ایبند او کیدیم درختی منظر ایدرم
فرشته اول شمع اکو قند غلام
پروانه کجی کند ی بال و بر ایدرم
بیکرم او مه دایره و صلیت کیدیم
افوشه او صولیه چکوب چند ایدرم
بو حسن جهان سوز ایا که کاشکلسن
عظم انتم بر لبه تیاج سایدردم
و بر این ایچی به بدین دار اولدیم
کنجایشه یوق بر نو هر دمه امکان
ایرک یوق و قطره بارانک الور
هیب بر ایدر آن نثار سیریدن
اب افق و مانند فیض و خللیدن
خشنه کمال اولمیه بلکجی ناهان

ایام ترشاند بنه کدش دوران
بر خانه ویران شد بر ایدرم جان
مانند نفس و خضر لری خارج تعداد
حافل اولد فرقی غاشای سپهر
دجوار کمال رکود و مانع میدان
چشم کجی ندر کف اقبیه کجی ندر
و بر این ایچی به بدین دار اولدیم
کنجایشه یوق بر نو هر دمه امکان
ایرک یوق و قطره بارانک الور
هیب بر ایدر آن نثار سیریدن
اب افق و مانند فیض و خللیدن
خشنه کمال اولمیه بلکجی ناهان

بر کوه دار ایلر سه بر طرفین
اول سمتی ایتر لطف مانده میزان
دنیای غاص ایلر بیدم شور شنند
کجیسه فلکین ناوالت اهم
زاهر ایلر کیده نوش ایلر بیدم
کجیسه فلکین ناوالت اهم
صدرا ایلر کور و نشانی مطین ضلعت
سیر اولد بومرمان کد نک ماحضرتان
جوف دست کور و دنگی قایوب جالیدی
کجیسه فلکین ناوالت اهم
صدرا ایلر کور و نشانی مطین ضلعت
سیر اولد بومرمان کد نک ماحضرتان
جوف دست کور و دنگی قایوب جالیدی

و هم ای که در باب کوه نشان کل
 اوج بجا نشسته سبزه کاش کل
 و اهد نه اوزم اهل در کینه نشسته
 سبز بزم پیش و غشسته سینه قفا کل
 مبدی دخت نجیب پیر بی فروغ
 عرض ایله نقد قلبی صاحب عیار کل
 کوردن قبا عظم بقا بوق بوباع
 کل بجای سینه پیر بزم بزم کل
 و نه نه نه نه نه نه نه نه نه نه
 کرم کرم کرم کرم کرم کرم کرم کرم

دم وصلک از شمشیر چشم غانق و بکار از
 صولطو غیا ن اید اول بر اول قن سار از
 قیاس یک سبیل معد اول بویست لقا بزم
 انک مقابله یونی و طو و اول اما انا از
 بونیه و اول بگردان الیلین سبواب چشم
 بانیم چشمه ن جنت اید بزم بزم از
 کوزلک و چند بر باد نود اول و اول ابرو
 چراغ حسنه کونین کونین و سبب از
 صولطو غیا ن اید اول بر اول قن سار از
 هزار اید بزم و سبب و سبب از
 دل در و سبب و سبب و سبب از
 باولر کس و جاه و جاه و سبب از
 طوفان خوان احسانت کلمه کل
 کرم کرم کرم کرم کرم کرم کرم کرم

هر خوب در که عاقله لطف وصال بوق
 بر فخر در که خط خوش اما مالی بوق
 بلیم زان و صلیح حکم اید قیفا
 برو منصبک ملایم جوق انفسال بوق
 کلذا حسن که بر طایفه به بدل
 اما هوا سنک اوق و اعتدالی بوق
 هر صودم کم طریک النور بزم
 اما بیا بخت و غنک جالی بوق
 جوق و اجلی الیه حسن و دور کار
 حمام جوق کرمه لشم پشته مال
 و هادک ایندی دعوی طریع مال
 شایسته قبول اوله جوق احکام بوق
 جوق و اجلی الیه حسن و دور کار
 حمام جوق کرمه لشم پشته مال
 و هادک ایندی دعوی طریع مال
 شایسته قبول اوله جوق احکام بوق
 جوق و اجلی الیه حسن و دور کار
 حمام جوق کرمه لشم پشته مال
 و هادک ایندی دعوی طریع مال
 شایسته قبول اوله جوق احکام بوق

نغمه سیم سکا عادت در نیا از اهلین ناز انیت
 بجای خود در لیکن سکا بیت بیک ناز انیت
 بنمود ایندی شرب سزید ایندی بکم
 حضور قلاب اولی دست اول ناز
 فریب اولی در قیو که ایکند ای بیک
 بیاور کن تم نام سکن کوگر و خوار
 کلوب کلشنه کشف انیدی دهان سینه
 بیکم در شک عیب اولی سینه کشف راز
 بنمیدند کور و خورشید کینه بیاور و انان
 زخمی که در سکن در بضا قرب فریب

کامی خط باوری خنده او ایو جلت کوکود
 کام الوب سید چن زار ایو جلت کوکود
 بلایه برکت سید کین الی کلوز
 متخاد ایند دستار این جلت کوکود
 بترای زلف دونا بو یکیران غول اولی
 دیر غنایه سید ایو جلت کوکود
 صافار روی ای بوسن کلایه هنم
 مستکی زبور باو ایو جلت کوکود
 باغ و صلیه سزار ایو جلت کوکود
 خورش دم اولی قد سکن کوکود
 کوریم بیکور و سنی رو بیده بود
 نول ای شاه جهان کور سیر بیکور
 بر قوی سکنه سنی سوز و نایم
 لیکن یادند در شده دل اولی جلت

کام الوب سید چن زار ایو جلت کوکود
 بلایه برکت سید کین الی کلوز
 متخاد ایند دستار این جلت کوکود
 بترای زلف دونا بو یکیران غول اولی
 دیر غنایه سید ایو جلت کوکود
 صافار روی ای بوسن کلایه هنم
 مستکی زبور باو ایو جلت کوکود
 باغ و صلیه سزار ایو جلت کوکود
 خورش دم اولی قد سکن کوکود
 کوریم بیکور و سنی رو بیده بود
 نول ای شاه جهان کور سیر بیکور
 بر قوی سکنه سنی سوز و نایم
 لیکن یادند در شده دل اولی جلت

جانبی که کوز اولش صغری دوی سینه نشین
 جاننده لطافت قوت اولش نشین زلفش
 دکلده دوی خط کرد لب کوز فرود نشین
 کتا و چشم سارا اب جویاندر چنان نشین
 قناس کلش بر کس قدر یوق باغ دور است
 دخی خاب عدیده اجدان چشمت کشان نشین
 ایستد که در کن حامد جان اندام غایب
 ایشم اول زمانه می چشمت کس کار نشین
 دوات باره دوش نشین غایت فرید
 امان خواهان کلمه مفرده نشین
 سکا بجز دخی رفقا ساید میزید
 واد دندون عروس چرخ فالش بر نشین
 بی غیر قایم معینه نا اولسه ناجنسان
 بنیاده اولده اولش خامه خاطر کم نشین

نای
 کوز اولش صغری دوی سینه نشین
 جاننده لطافت قوت اولش نشین زلفش
 دکلده دوی خط کرد لب کوز فرود نشین
 کتا و چشم سارا اب جویاندر چنان نشین
 قناس کلش بر کس قدر یوق باغ دور است
 دخی خاب عدیده اجدان چشمت کشان نشین
 ایستد که در کن حامد جان اندام غایب
 ایشم اول زمانه می چشمت کس کار نشین
 دوات باره دوش نشین غایت فرید
 امان خواهان کلمه مفرده نشین
 سکا بجز دخی رفقا ساید میزید
 واد دندون عروس چرخ فالش بر نشین
 بی غیر قایم معینه نا اولسه ناجنسان
 بنیاده اولده اولش خامه خاطر کم نشین

نای
 کوز اولش صغری دوی سینه نشین
 جاننده لطافت قوت اولش نشین زلفش
 دکلده دوی خط کرد لب کوز فرود نشین
 کتا و چشم سارا اب جویاندر چنان نشین
 قناس کلش بر کس قدر یوق باغ دور است
 دخی خاب عدیده اجدان چشمت کشان نشین
 ایستد که در کن حامد جان اندام غایب
 ایشم اول زمانه می چشمت کس کار نشین
 دوات باره دوش نشین غایت فرید
 امان خواهان کلمه مفرده نشین
 سکا بجز دخی رفقا ساید میزید
 واد دندون عروس چرخ فالش بر نشین
 بی غیر قایم معینه نا اولسه ناجنسان
 بنیاده اولده اولش خامه خاطر کم نشین

جوق کوز نوزو النخار اول اوله
 هنگام فرستنده لا ازاد اول اوله
 دلنده دوقرای صانع اول اوله
 کوناه اول اوله حجابی متکا اول اوله
 صابون پند ایتمه اش خبث طبعنه
 اصلی دخی جباری مودار اول اوله
 سوکند هب خفاف وعدک کوهیدر دک
 امانه چین وعدده بسبار اول اوله
 لایب ظالمه قوی سوز دروغی
 نایجاد انجاده اکازاد اول اوله
 اولده بیاض صبحی موی سیر
 ای خفته چشم او یکنه عبادت
 نای سفر مسالک عقبایه نایب
 بنیاده ننگدیه اقامت دیاندر

نای
 کوز نوزو النخار اول اوله
 هنگام فرستنده لا ازاد اول اوله
 دلنده دوقرای صانع اول اوله
 کوناه اول اوله حجابی متکا اول اوله
 صابون پند ایتمه اش خبث طبعنه
 اصلی دخی جباری مودار اول اوله
 سوکند هب خفاف وعدک کوهیدر دک
 امانه چین وعدده بسبار اول اوله
 لایب ظالمه قوی سوز دروغی
 نایجاد انجاده اکازاد اول اوله
 اولده بیاض صبحی موی سیر
 ای خفته چشم او یکنه عبادت
 نای سفر مسالک عقبایه نایب
 بنیاده ننگدیه اقامت دیاندر

نای
 کوز نوزو النخار اول اوله
 هنگام فرستنده لا ازاد اول اوله
 دلنده دوقرای صانع اول اوله
 کوناه اول اوله حجابی متکا اول اوله
 صابون پند ایتمه اش خبث طبعنه
 اصلی دخی جباری مودار اول اوله
 سوکند هب خفاف وعدک کوهیدر دک
 امانه چین وعدده بسبار اول اوله
 لایب ظالمه قوی سوز دروغی
 نایجاد انجاده اکازاد اول اوله
 اولده بیاض صبحی موی سیر
 ای خفته چشم او یکنه عبادت
 نای سفر مسالک عقبایه نایب
 بنیاده ننگدیه اقامت دیاندر

خاک

چاک ایندی جا بیدار آلوده جو با بر کول
بکوز کوبانی آتش آه خنجر کول
بر بریند قادن اولوب اغا کول حسن
ویردی کل کمار احاطت باغ کول

خون اولدی باغری زینت غدا کول
دوشدی چینه چنجر سبز چار کول
برال برده چکدی عرق و زینت کول
کلایک افقاب و دوشدن غلام کول

بریندی وارده کیم ائی باغیشتک
ضایع پیچر دملک اومم هدی یو کیم
بریندی وارده کیم ائی باغیشتک
ضایع پیچر دملک اومم هدی یو کیم

بریندی وارده کیم ائی باغیشتک
ضایع پیچر دملک اومم هدی یو کیم
بریندی وارده کیم ائی باغیشتک
ضایع پیچر دملک اومم هدی یو کیم

خاک

زافکنان اینست دی لبس غلبر نیل
مفرام صلتی صندیک دزدی فاطمات کول
کجه کیم بو باغ و خاک اولم کول
دو کیم کورده ای غلبر نیل

زافکنان اینست دی لبس غلبر نیل
مفرام صلتی صندیک دزدی فاطمات کول
کجه کیم بو باغ و خاک اولم کول
دو کیم کورده ای غلبر نیل

زافکنان اینست دی لبس غلبر نیل
مفرام صلتی صندیک دزدی فاطمات کول
کجه کیم بو باغ و خاک اولم کول
دو کیم کورده ای غلبر نیل

زافکنان اینست دی لبس غلبر نیل
مفرام صلتی صندیک دزدی فاطمات کول
کجه کیم بو باغ و خاک اولم کول
دو کیم کورده ای غلبر نیل

روحی
 با ستم ز خدی با قول یکیدن خالی دکل
 زلفه شود بر سبیل یکیدن خالی دکل
 خال و در خسار یکیدن خالی دکل
 حب سبکی بر بافتل یکیدن خالی دکل
 بنده انوار در سر و فک یکیدن خالی دکل
 دل با قیود بر با بلب یکیدن خالی دکل
 در به خون افشانه دیدم خالی دکل
 لول با قطره فرغ یکیدن خالی دکل
 دون بر اهل در در غشقت خالی دکل
 با ستم در با خال یکیدن خالی دکل
 او را شقت ملاست در خالی دکل
 سکن است افکند کول یکیدن خالی دکل

مفهوم معانی و جلالت
 مفهون بیان اشتهارم اولو کریم خوان عاقله سزاوار
 معنی و معانی و جلالت
 مفهون بیان اشتهارم اولو کریم خوان عاقله سزاوار

وعدۀ لطف الممشد و روحی بر آفرین
 با عباد لطفی با قول یکیدن خالی دکل

روحی
 شمر با شطری کور کم در غشقت با بولید
 فوله و در وفا کس کور کم در غشقت با بولید
 بنده جان در غشقت با بولید
 اعیانۀ ای کولیم با بولید
 فرار کیمش اول در غشقت با بولید
 بود است است و در غشقت با بولید
 مناجات یکدی کمالی در غشقت با بولید
 اولو کریم خوان عاقله سزاوار

مفهوم معانی و جلالت
 مفهون بیان اشتهارم اولو کریم خوان عاقله سزاوار
 معنی و معانی و جلالت
 مفهون بیان اشتهارم اولو کریم خوان عاقله سزاوار

وعدۀ لطف الممشد و روحی بر آفرین
 با عباد لطفی با قول یکیدن خالی دکل

بند انوار اوده سرکشه و پیکر جفا
چاهنوا خرم دودی فخر اینهمه جفا

مقدور دوت پوشوی دایم سفار دایم
۶۴

امری

کمال کائنات

جانم بر این اوردت ای صفت شمشیر که
 سینه بر این دوزخ را جلاست تیر که
 خلقت اوزم قاشق اعیان کوی بلیج
 قان و قصد اینی لعلک جیتی ناز و کبر
 غم شنید عقل هویم کیم پند ای ملک
 با نکه کس تو در ممانه کیم بیدار
 هست تیر و لب خلق فالس حق تو یاری
 کرب جانانم در دوش اولستیم دیر که
 بوزن کوب دامن او بر این کعبه صافی
 اول صفت میراث کرامی کعبه صافی
 بوزن کوب دامن او بر این کعبه صافی
 فلک تخت هویدا صبح زار و لعل
 بنک بدر بخت صافی شمع زهر و لعل
 بخت کام دل و زان در ویش زهر و لعل
 جانم مشهور در چون بر آوی دستم
 قصه هر اندک شادی دردی بار که
 ای و وقت بر حسب حاله دست منزلت
 بخت اطفال هوس و کبر و جلال
 بخت اطفال هوس و کبر و جلال

مسیحی

جوان

نفق اصدور در غنچه اول طیب جان
 مشار در دیر لای دایم لای لای لای
 دکل ششم لب دلا در دوش بید و خوش
 دو کور دلا در دوش بید و خوش
 لبید در صوف اولدم در دوش بید و خوش
 نزاکت بر لبه الدم ساق در دوش بید و خوش
 المون العوب اول ابوی صید اینک در دوش بید و خوش
 کور اول جانی شکار الموق در دوش بید و خوش
 اول طبیب خاک ای غریبی کور و لعل
 ایستم ایله عبود تو نیا شمع کور و لعل
 فوک کرم باد اینست شاه مرآت صفت کور و لعل
 کوی کایله اولنا و راشنا شمع کور و لعل
 هر الف بر تیر دستند صفت صفت کور و لعل
 ملک نظم المعبره جوان چک لوان شمع کور و لعل

نیزار اولیم بیک کی بر کلف از دم یوق
نیزار اولیم بیک کی بر کلف از دم یوق
نیزار اولیم بیک کی بر کلف از دم یوق

دوید که نو ندم فرقا اولیم بیک کی
دوید که نو ندم فرقا اولیم بیک کی
دوید که نو ندم فرقا اولیم بیک کی

باز که نو ندم فرقا اولیم بیک کی
باز که نو ندم فرقا اولیم بیک کی
باز که نو ندم فرقا اولیم بیک کی

باز که نو ندم فرقا اولیم بیک کی
باز که نو ندم فرقا اولیم بیک کی
باز که نو ندم فرقا اولیم بیک کی

باز که نو ندم فرقا اولیم بیک کی
باز که نو ندم فرقا اولیم بیک کی
باز که نو ندم فرقا اولیم بیک کی

باز که نو ندم فرقا اولیم بیک کی
باز که نو ندم فرقا اولیم بیک کی
باز که نو ندم فرقا اولیم بیک کی

سری کویت نامش ایلیک طور دور دیر
سری کویت نامش ایلیک طور دور دیر
سری کویت نامش ایلیک طور دور دیر

سری کویت نامش ایلیک طور دور دیر
سری کویت نامش ایلیک طور دور دیر
سری کویت نامش ایلیک طور دور دیر

سری کویت نامش ایلیک طور دور دیر
سری کویت نامش ایلیک طور دور دیر
سری کویت نامش ایلیک طور دور دیر

سری کویت نامش ایلیک طور دور دیر
سری کویت نامش ایلیک طور دور دیر
سری کویت نامش ایلیک طور دور دیر

سری کویت نامش ایلیک طور دور دیر
سری کویت نامش ایلیک طور دور دیر
سری کویت نامش ایلیک طور دور دیر

سری کویت نامش ایلیک طور دور دیر
سری کویت نامش ایلیک طور دور دیر
سری کویت نامش ایلیک طور دور دیر

کباب

کمال ز شکا و ز فردوس آید طوفان غم
خواب آید صبا مودت سبیل غم بصیرت
دو کله ای دوشی کلاه برینج غم بصیرت
سودات بوجنی غلجای غم بصیرت
چوب غول بیا آن کله ای غم بصیرت
زری بسکام بیدارید کلاه غم بصیرت
هلاک خانه زنی غم بصیرت
هنوز چشم رکاب اول بیدارید غم بصیرت
مدد کله ای ابابیل صفا دل غم بصیرت
سودات هوا صاحب فیل غم بصیرت
اول ابو یحیی غم بصیرت
رقیب سکن مشن سوبان غم بصیرت

رجای مرم نظم قلم القا اید با
بزم اقلامه کلام نافذ افروخته دم

نابی

باز دوی غمت کور اید رس کاه
ای کاه الجوب دین کل یوسف مستین
اوقالین غلجای غم بصیرت
خط و غصان در خط خون دین غم بصیرت
بن دایم جبین خط غم بصیرت
سواد خطی افسون غم بصیرت
هنوز خطی آید غم بصیرت
ای کاه کوه دو دال غم بصیرت
اول غم بصیرت
دیش اونی غم بصیرت
بزم اونی غم بصیرت

ناب

باز دوی غمت کور اید رس کاه
ای کاه الجوب دین کل یوسف مستین
اوقالین غلجای غم بصیرت
خط و غصان در خط خون دین غم بصیرت
بن دایم جبین خط غم بصیرت
سواد خطی افسون غم بصیرت
هنوز خطی آید غم بصیرت
ای کاه کوه دو دال غم بصیرت
اول غم بصیرت
دیش اونی غم بصیرت
بزم اونی غم بصیرت

باز دوی غمت کور اید رس کاه
ای کاه الجوب دین کل یوسف مستین
اوقالین غلجای غم بصیرت
خط و غصان در خط خون دین غم بصیرت
بن دایم جبین خط غم بصیرت
سواد خطی افسون غم بصیرت
هنوز خطی آید غم بصیرت
ای کاه کوه دو دال غم بصیرت
اول غم بصیرت
دیش اونی غم بصیرت
بزم اونی غم بصیرت

باز دوی غمت کور اید رس کاه
ای کاه الجوب دین کل یوسف مستین
اوقالین غلجای غم بصیرت
خط و غصان در خط خون دین غم بصیرت
بن دایم جبین خط غم بصیرت
سواد خطی افسون غم بصیرت
هنوز خطی آید غم بصیرت
ای کاه کوه دو دال غم بصیرت
اول غم بصیرت
دیش اونی غم بصیرت
بزم اونی غم بصیرت

جید

پایه جیدوارا اجل ایته
عجز اضریه بولوش لم اول کوز

مرد

جلد
کسیکه که کبدر دلبندن اول منازدن
سین سین سیر ایندر یینی بجا اچاردن

مرد

ول
خدا لعنی اسم ایندن شکست نازدن
دیر دندانی سیر ایندر اچاردن

مرد

خود دلان سورن اجل ایته جلد
مراکت بر جان ایسه بولوش اول لم

مرد

ول
طاعت ایچون ایست الور جیدیم
عاشق بیجا پیس ایندر اولد نازدن

مرد

ول
عاشق بیجا مد سیمین بجا
طیشور اچاردن بی نوا عاشق کت جان طیشور اچاردن

مرد

یادعت کومینه واردقن دوش اول لم
عاشق بیجا مد سیمین بجا

مرد

ول
عاشق بیجا مد سیمین بجا
زلفنی دم ایلمش دانه کاکت نازدن

مرد

ول
پنج بیکت دل مرغنی صید ایتمک اچاردن
بکبار بیچون اول ماه بقض

مرد

جلد
مجلس عشق ایچنده خایه وارن نازدن
عاشق قوتماش قلعه اچاردن

مرد

ول
عاشق قوتماش قلعه اچاردن
صنعت چشمتک نابلیشه صند اول نازدن

مرد

ول
صنعت چشمتک نابلیشه صند اول نازدن
اوغیرین اوغیرین سیر ایدر عاشق کت اچاردن

مرد

جلد
بکبار بیچون اول ماه بقض
سوزر جشمک نازکده بیجور مست

مرد

ول
سوزر جشمک نازکده بیجور مست
بکبار بیچون اول ماه بقض

مرد

ول
بکبار بیچون اول ماه بقض
سوزر جشمک نازکده بیجور مست

